

ព្រះ
ក្រែតបិដកច្បាប់
និង
សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ
សុត្តន្តបិដក
សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ
បឋមភាគ

២៩

ផ្សព្វផ្សាយដោយសម្តេចព្រះអភិសិរីសុកត្តាមហាសដ្ឋរាជាធិបតី ប្តូរ ត្រី
សម្តេចព្រះមហាសដ្ឋរាជនៃគណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ព. ស. ២៥៥៣

SUTTANTAPIṬAKA

SANYUTTANIKĀYA

SAGĀTHAVAGGA

PAṬHAMABHĀGA

29

**សម្តេចព្រះអភិសិរីសុគន្ធាមហាសង្ឃរាជវិបសិក ប្ញរ ត្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជ នៃគណៈបច្ចុប្បន្និកនិកាយ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា**

និយមវចនៈ

ព្រះត្រៃបិដកត្រូវបានបង្កើតឡើង ប្រមាណ៥០០ឆ្នាំប្រាយ ក្រោយអំពីការរំលត់ព្រះខន្ធចូលកាន់ ព្រះបរមនិព្វានរបស់សម្តេចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះបរមគ្រូជាអម្ចាស់នៃយើងគ្រប់គ្នា ។ គ្រប់ប្រទេស អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងប្រទេសខ្លះមួយចំនួនមិនមែនអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា គ្រប់អង្គការ ពុទ្ធិកសមាគម និងតាមបណ្តាលវ័យជាតិធំ ៗ តែងតែបានទទួលយកមកតម្កល់ទុកធ្វើជាគ្រឹះ ដើម្បី ធ្វើការស្រាវជ្រាវសិក្សាស្វែងយល់ តាមអ្វីដែលហៅថាព្រះពុទ្ធវាចា (ពុទ្ធធជម៌) ។ កាលដើមឡើយគេនាំគ្នា កត់ត្រាលើស្លឹករឹត ព្រមទាំងសរសេរចារិកលើផែនថ្ម និងលើផែនលោហៈក៏មាន លុះចំណេរតមក ក៏បាននាំគ្នាបោះពុម្ពលើក្រដាសចងក្រងជាសៀវភៅ (គម្ពីរ) រហូតបច្ចុប្បន្ននេះ បច្ចេកវិជ្ជាកាន់តែ ចម្រើនឡើង គេបានវាយបញ្ចូលក្នុងកុំព្យូទ័រ តែទោះបីជាបច្ចេកទេសម៉ាស៊ីនចម្រើនឡើងយ៉ាងណា ក៏នៅមិនអាចបោះបង់សៀវភៅចោលបានឡើយ ដូច្នេះហើយទើបយើងខ្ញុំបានខិតខំធ្វើឲ្យកើតមាន ឡើងនូវក្រុមអក្សរព្រះត្រៃបិដក ដើម្បីជួយធ្វើឲ្យអក្ខរៈខ្លះដែលរលុបមិនអាចច្បាស់បាន ឲ្យមាន ការច្បាស់តាមតួអក្ខរៈឡើងវិញ ។

ដោយសន្ទាដ្រះថ្លាដ៏មុតមាំដែលមានចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយក៏ជាកាតព្វកិច្ចមួយដ៏ធំ ក្នុងតួនាទីជាពុទ្ធបរិស័ទ ដែលបានប្រគល់កាយថ្វាយជីវិត អ្នកធ្វើដំណើរតាមស្នាមព្រះបាទសម្តេច ព្រះពុទ្ធអង្គ រួមកម្លាំងទ្រទ្រង់ បានធ្វើការលះបង់កម្លាំងកាយ វាចា ចិត្ត ទ្រព្យធនផ្ទាល់ ព្រមទាំងបបួល ពុទ្ធបរិស័ទ ញាតិមិត្តជិតឆ្ងាយ ក្នុងនិងក្រៅប្រទេសធ្វើឡើង ដើម្បីជាពុទ្ធបូជា ធម្មបូជា សង្ឃបូជា ។

សូមសេចក្តីឧស្សាហ៍ក្នុងការជាកុសលនេះ សម្រេចប្រយោជន៍ជូនដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាជូនដល់ ពុទ្ធបរិស័ទ សូមបានប្រកបតែនឹងសេចក្តីសុខចម្រើនរុងរឿង ក្នុងលោកនេះផង និងលោកដទៃខាងមុខ ទៀតផង ជាភិយ្យោភាពតរៀងទៅ ។

រត្តបទុមធម៌ ថ្ងៃទី ០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩

ប្ញរ-ត្រី

Printed and donated for free distribution by
The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation
11F., 55 Hang Chow South Road Sec 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.
Tel: 886-2-23951198 , Fax: 886-2-23913415
Email: overseas@budaedu.org
Website: <http://www.budaedu.org>
This book is strictly for free distribution, it is not for sale.
សំរាប់ចែកចាយឥតគិតថ្លៃ

សេចក្តីណែនាំក្នុងការអាន

១ ប្រសិនបើលោកអ្នកអាន បានឃើញពាក្យទាំងឡាយណា ដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ហើយបន្ទាប់មកបានឃើញព្យញ្ជនៈមួយត្រូវទៀតនៅខាងចុងពាក្យនោះ សូមមេត្តាកត់សម្គាល់ថា ព្យញ្ជនៈដែលនៅខាងចុងនោះ គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ដោយកំហុសបច្ចេកទេសកុំព្យូទ័រ ។

ឧទាហរណ៍

-ពាក្យខ្មែរ: សមុល ក្នុងពាក្យនេះ ព្យញ្ជនៈ ល គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈ ម ដូច្នេះពាក្យនេះគឺ សម្ម ។

-ពាក្យបាលី: តសុស គឺ តស្ស ។

២ ចំពោះពាក្យខ្មែរ យើងសម្រេចយកតាមវចនានុក្រមខ្មែរ របស់សម្តេចព្រះសង្ឃរាជជោតញ្ញាណោ (ជួន-ណាត) ជាគោល ។ ប៉ុន្តែបើពាក្យទាំងឡាយណា ដែលអាចសរសេរតាមបែបបុរាណក៏ត្រឹមត្រូវដែរនោះ យើងខ្ញុំសូមរក្សានូវពាក្យទាំងនោះទុកដដែល ។

៣ ចំពោះ សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ ដែលមាននៅផ្នែកខាងចុងនៃព្រះត្រៃបិដកច្បាប់ដើម ក្រុមយើងខ្ញុំសូមមិនដាក់ទៀតទេ ព្រោះក្រុមការងារយើងបានកែតម្រូវតាមនោះរួចរាល់ហើយ ។

សុត្តន្តបិដក
សំយុត្តនិកាយ សកាថវគ្គ
បឋមភាគ

២៩

ព.ស. ២៥០៦

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស

សគាថវគ្គោ

បឋមោ ភាគោ

នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

ទេវតាសំយុត្តំ

បឋមោ នទ្យវគ្គោ

បឋមំ ឱយតរណសុត្តំ

[១] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា
សារត្តិយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អា-
រាមេ ។ អថខោ អញ្ញតវា ទេវតា អភិក្កន្តាយ
រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណា កេវលកប្បំ ជេតវនំ ឱកា-
សេត្វា យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ

សគាថវគ្គ

បឋមភាគ

សូមនមស្ការ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ។

ទេវតាសំយុត្ត

នឡវគ្គ ទី ១

ឱយតរណសូត្រ ទី ១

[១] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះ
ភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុង
សាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង លុះរាត្រីបឋមយាមកន្ទង់ទៅហើយ ទេវតា
មួយអង្គ មានរស្មីរុងរឿងញ៉ាំងវត្តជេតពនទាំងមូលឲ្យភ្លឺស្វាង ហើយ
ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយ
បង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចហើយឈរក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[២] ឯកមន្តំ បិតា ខោ សា ទេវតា ភកវន្តំ
ឯតទរោច កងំ នុ ត្វំ មារិស ឱយមតវីតិ ។
អប្បតិដ្ឋំ ខ្វាហំ អារុសោ អនាយូហំ ឱយមតវិន្តិ ។
យថាកងំ បន ត្វំ មារិស អប្បតិដ្ឋំ អនាយូហំ
ឱយមតវីតិ ។ យទា ស្វាហំ អារុសោ សន្តិដ្ឋាមិ
តទាស្សុ សំសីទាមិ យទា ស្វាហំ អាយូហាមិ^(១)
តទាស្សុ និវយ្ហាមិ^(២) ឯវំ ខ្វាហំ អារុសោ អប្បតិដ្ឋំ
អនាយូហំ ឱយមតវិន្តិ ។

ចិរស្សំ វត បស្សាមិ ព្រាហ្មណំ បរិទិត្តំ
អប្បតិដ្ឋំ អនាយូហំ តិណ្ណំ លោកេ វិសត្តិកន្តិ ។

[៣] ឥទមរោច សា ទេវតា សមនុញ្ញោ សត្តា
អហោសិ ។ អថខោ សា ទេវតា សមនុញ្ញោ
មេ សត្តាតិ ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា
តត្រូវន្តរាយីតិ ។

១ ឱ. យទា ស្វាហំ អារុសោ អយូហាមិ ។ ២ ឱ. និព្វយ្ហាមិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[២] លុះទេវតានោះ ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាប
 បង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គនិទុក្ខ ព្រះ
 អង្គត្រូវនូវអន្ទង់ ដោយហេតុដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់
 អារុសោ តថាគតមិនឈប់ មិនប្រឹង តែត្រូវអន្ទង់បាន ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គនិទុក្ខ ចុះព្រះអង្គមិនឈប់ មិនប្រឹង តែត្រូវអន្ទង់បាន តើដូច
 ម្តេច ។ ម្ចាស់អារុសោ កាលណា តថាគតឈប់ តថាគតនឹងលិចចុះ
 ក្នុងកាលនោះ កាលណា តថាគតប្រឹង តថាគតនឹងរសាត់ឃ្នាតទៅ
 ក្នុងកាលនោះ ម្ចាស់អារុសោ តថាគតមិនឈប់ មិនប្រឹង តែត្រូវអន្ទង់
 បាន យ៉ាងនេះឯង ។

តាំងពីយូរណាស់ហើយ ខ្ញុំទើបតែនឹងបានឃើញខីណាសវ-
 ព្រាហ្មណ៍ ជាអ្នករំលត់កិលេស ដែលមិនឈប់ មិនប្រឹង
 តែត្រូវតណ្ហាដែលផ្សាយទៅក្នុងលោកបាន ។

[៣] លុះទេវតានោះ ពោលពាក្យនេះចប់ហើយ ព្រះសាស្តា
 ក៏មានព្រះហឫទ័យរីករាយ ។ គ្រានោះឯង ទេវតាអង្គនោះ ដឹងថា
 ព្រះសាស្តារបស់អញ មានព្រះហឫទ័យរីករាយដូច្នោះហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំ
 ព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណ ហើយក៏បាត់ទៅ ក្នុងទីនោះឯង ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស នឡូវគ្គេ និមោក្ខព្យាករណំ

ទុតិយំ និមោក្ខសុត្តំ

[៤] សាវត្ថិយំ... អថខោ អញ្ញតវា ទេវតា
 អភិក្កន្តាយ វត្ថិយា អភិក្កន្តវណ្ណា កេវលកប្បំ
 ទេវតំ ឱកាសេត្វា យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ អជ្ជាសិ ។

[៥] ឯកមន្តំ បិតា ខោ សា ទេវតា ភកវន្តំ
 ឯតទរោច ជាតាសិ នោ ត្វំ មារិស សត្តានំ
 និមោក្ខំ បមោក្ខំ វិវេកន្តិ ។ ជាតាមិ ខ្វាហំ
 អារុសោ សត្តានំ និមោក្ខំ បមោក្ខំ វិវេកន្តិ ។
 យថាកមំ បន ត្វំ មារិស ជាតាសិ សត្តានំ
 និមោក្ខំ បមោក្ខំ វិវេកន្តិ ។

ទេវតាសំយុត្ត នឡវគ្គ ការព្យាករនូវមគ្គជាគ្រឿងរួចចាកកិលេស

និមោក្ខសូត្រ ទី ២

[៤] ទៀបក្រុងសាវត្ថី... គ្រានោះឯង លុះរាត្រីបឋមយាមកនូវ
 ទៅហើយ ទេវតាមួយអង្គ មានរស្មីរុងរឿង ញ៉ាំងវត្តជេតពនទាំងមូល
 ឲ្យភ្លឺស្វាង ហើយចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
 ហើយទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយឈរក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

[៥] លុះទេវតាអង្គនោះ ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាប
 បង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គនិទ្ទក្ខ ព្រះ
 អង្គទ្រង់ជ្រាបនូវមគ្គជាគ្រឿងរួចចាកកិលេស នូវផលជាគ្រឿងផុតចាក
 កិលេស និងព្រះនិព្វានជាទីស្ងាត់ចាកកិលេស របស់សត្វទាំងឡាយ
 ដែរឬ ។ ម្ចាស់អ្នកមានអាយុ តថាគតដឹងនូវមគ្គជាគ្រឿងរួចចាកកិលេស
 នូវផលជាគ្រឿងផុតចាកកិលេស និងព្រះនិព្វានជាទីស្ងាត់ចាកកិលេស
 របស់សត្វទាំងឡាយដែរ ។ បពិត្រព្រះអង្គនិទ្ទក្ខ ចុះព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាប
 នូវមគ្គជាគ្រឿងរួចចាកកិលេស នូវផលជាគ្រឿងផុតចាកកិលេស និង
 ព្រះនិព្វានជាទីស្ងាត់ចាកកិលេស របស់សត្វទាំងឡាយ ដោយប្រការ
 ដូចម្តេចអេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៦] នន្ទិកវបរិក្ខយា សញ្ញាវិញ្ញាណាសដ្ឋយា

វេទនានំ និរោធា^(១) ឧបសមា

ឯវំ ខ្វាហំ អារុសោ ជាធាមិ

សត្តានំ និមោក្ខំ បមោក្ខំ វិវេកន្តិ ។

តតិយំ ឧបនេយ្យសុត្តំ

[៧] ឯកមន្តំ បិតា ខោ សា ទេវតា ភកវតោ

សន្តិកេ ឥមំ កាចំ អកាសិ

ឧបនីយតិ ដីវិតមប្បមាយុំ

ជរូបនីតស្ស ន សន្តិ តាណា

ឯតំ ភយំ មរណោ បេក្ខមាដោ

បុញ្ញានិ កាយិរាថ សុខាវហានីតិ ។

១ សារគ្គប្បកាសនីអដ្ឋកថា មរម្មបោត្តកេសុ វេទនានិរោធាតិ បាវោ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៦] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់តបថា ម្ចាស់អ្នកមានអាយុ
 ព្រោះការអស់ទៅនៃកម្មនិងភព ដែលមាននន្ទីជាប្អូនសគល់
 និងការអស់ទៅព្រមនៃសញ្ញានិងវិញ្ញាណ ព្រោះរលត់ស្ងប់
 រម្ងាប់វេទនាទាំងឡាយ យ៉ាងនេះ បានជាតថាគតដឹងនូវ
 មគ្គជាគ្រឿងរួចចាកកិលេស នូវផលជាគ្រឿងផុតចាក
 កិលេស និងព្រះនិព្វានជាទីស្ងាត់ចាកកិលេស របស់សត្វ
 ទាំងឡាយ ។

ឧបនេយ្យសូត្រ ទី ៣

[៧] លុះទេវតានោះ ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ពោល
 គាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា
 ដ៏វិតគឺអាយុ (របស់សត្វទាំងឡាយ) តិចតួចពេកណាស់
 ដ្បិតជរា តែងនាំចូលទៅរក (សេចក្តីស្លាប់) កាលបើសត្វ
 ដែលត្រូវជរានាំចូលទៅជិត (សេចក្តីស្លាប់) ហើយ នឹង
 រកអ្វីជ្រកកោនពុំមានឡើយ កាលបើបុគ្គល បានសំឡឹង
 ឃើញភ័យនុ៎ះ ក្នុងសេចក្តីស្លាប់ហើយ គួរតែធ្វើបុណ្យ
 ទាំងឡាយ ដែលជាគុណជាតនាំសុខមកឲ្យ ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស នឡវគ្គេ កាលាទិព្យាករណំ

[៨] ឧបនីយតិ ជីវិតមប្បមាយុំ
 ជរូបនីតស្ស ន សន្តិ តាលា
 ឯតំ ភយំ មរណោ បេក្ខមាណោ
 លោកាមិសំ បដហោ សន្តិបេក្ខោតិ ។

ចតុត្ថំ អច្ឆេន្តិសុត្ថំ

[៩] ឯកមន្តំ បិតា ខោ សា ទេវតា ភកវតោ
 សន្តិកេ ឥមំ កាមំ អភាសិ

អច្ឆេន្តិ កាលា តរយន្តិ រត្តិយោ
 រយោតុណា អនុបុព្វំ ជហន្តិ
 ឯតំ ភយំ មរណោ បេក្ខមាណោ
 បុញ្ញានិ កយិរាថ សុខាវហានីតិ ។

ទេវតាសំយុត្ត នឡវគ្គ ការព្យាករមានកាលជាដើម

[៨] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ដីវិតគឺអាយុ (របស់សត្វ
ទាំងឡាយ) តិចតួចពេកណាស់ ដ្បិតជរា តែងនាំចូល
ទៅរក (សេចក្តីស្លាប់) កាលបើសត្វ ដែលត្រូវជរានាំ
ចូលទៅជិត (សេចក្តីស្លាប់) ហើយ នឹងរកអ្វីជ្រកកោន
ពុំមានឡើយ កាលបើបុគ្គលសំឡឹងឃើញភ័យនុ៎ះ ក្នុង
សេចក្តីស្លាប់ហើយ ជាអ្នកប្រាថ្នាសេចក្តីស្លាប់ ត្រូវតែលះ
បង់អាមិសៈ ក្នុងលោកចេញ ។

អច្ឆេន្តិសូត្រ ទី ៤

[៩] ទេវតានោះ ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលគាថា
នេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា
កាលទាំងឡាយ តែងកន្លងផុតទៅ រាត្រីទាំងឡាយ តែង
ឆ្លងហួសទៅ ជំនាន់នៃវ័យទាំងឡាយ តែងលះបង់នូវលំដាប់
កាលបើបុគ្គលបានសំឡឹងឃើញភ័យនុ៎ះ ក្នុងសេចក្តីស្លាប់
ហើយ គួរតែធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ដែលជាគុណជាតនាំ
សុខមកឲ្យ ។

៦

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[១០] អច្ចេន្តិ កាលា តវយន្តិ វត្តិយោ
 វយោកុណា អនុបុព្វំ ជហន្តិ
 ឯតំ ភយំ មរណោ បេក្ខមាណោ
 លោកាមិសំ បជហោ សន្តិបេក្ខោតិ ។

បញ្ចមំ ភតិច្ឆិន្ទិសុត្តំ

[១១] ឯកមន្តំ បិសា ខោ សា ទេវតា ភគវន្តំ
 តាថាយ អជ្ឈកាសិ^(១)

កតិ ឆិទ្ធេ កតិ ជហោ
 កតិ វុត្តិ^(២) ការយេ
 កតិ សដ្ឋាតិភោ^(៣) ភិក្ខុ
 ឱយតិល្លោតិ វុច្ឆតិ ។

[១២] បញ្ច ឆិទ្ធេ បញ្ច ជហោ
 បញ្ច វុត្តិ ការយេ
 បញ្ច សដ្ឋាតិភោ ភិក្ខុ
 ឱយតិល្លោតិ វុច្ឆតិ ។

១ ឱ. ម. ភគវតោ សន្តិកេ ឥមំ គាថំ អភាសីតិ ទិស្សន្តិ ។ ២ ម. ឧត្តរិ ។ ៣ ឱ. ម. សដ្ឋាតិភោ ។ ម. សដ្ឋាតិភោ (សង្កេ អតីភោ អតិក្កន្តោ) ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[១០] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា កាលទាំងឡាយតែង
កន្លងផុតទៅ រាត្រីទាំងឡាយ តែងឆ្លងហួសទៅ ជំនាន់នៃ
វ័យទាំងឡាយ តែងលះបង់នូវលំដាប់ កាលបើបុគ្គលបាន
សម្លឹងឃើញភ័យនុ៎ះ ក្នុងសេចក្តីស្លាប់ហើយ ជាអ្នកសម្លឹង
យកសេចក្តីស្លាប់ គួរតែលះបង់អាមិសៈ ក្នុងលោកចេញ ។

កតិច្ឆិន្ទិសូត្រ ទី ៥

[១១] លុះទេវតានោះ ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបពោល
តាថាសួរព្រះមានព្រះភាគថា

ជនត្រូវកាត់បង់ធម៌ប៉ុន្មាន ត្រូវលះបង់ធម៌ប៉ុន្មាន ត្រូវអប់រំ
ធម៌ប៉ុន្មានតទៅ ភិក្ខុកន្លងបង់ នូវធម៌ជាគ្រឿងចំពាក់ប៉ុន្មាន
ទើបហៅថា អ្នកច្នៃឱយៈបាន ។

[១២] ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់តបថា ជនត្រូវកាត់
សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ត្រូវលះបង់សំយោជនៈ
ជាចំណែកខាងលើ ៥ ត្រូវអប់រំនូវតន្ត្រីយទាំង ៥ តទៅ
ភិក្ខុកន្លងបង់នូវសង្កៈគឺធម៌ជាគ្រឿងចំពាក់^(១) ទាំង ៥ យ៉ាង
ទើបហៅថា អ្នកច្នៃអន្ទង់បាន ។

១ សំដៅយក រាគៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស នឡវគ្គេ អប្បដិវិទិតព្យាករណំ

ឆដ្ឋំ ជាតវសុត្តំ

[១៣] ឯកមន្តំ បិតា ខោ សា ទេវតា ភកវតោ
សន្តិកេ ឥមំ កាថំ អភាសិ

កតិ ជាតវតំ សុត្តា

កតិ សុត្តេសុ ជាតវា^(១)

កតិភិ^(២) រជមាទេតិ

កតិភិ បរិសុជ្ឈតីតិ ។

[១៤] បញ្ច ជាតវតំ សុត្តា

បញ្ច សុត្តេសុ ជាតវា

បញ្ចភិ រជមាទេតិ

បញ្ចភិ បរិសុជ្ឈតីតិ ។

សត្តិមំ អប្បដិវិទិតសុត្តំ

[១៥] ឯកមន្តំ បិតា ខោ សា ទេវតា ភកវតោ
សន្តិកេ ឥមំ កាថំ អភាសិ

១ ម. ជាតវា ។ ២ ឱ. កតិហិ ។

ទេវតាសំយុត្ត នឡេវគ្គ ការព្យាករន្តរបុគ្គលអ្នកមិនយល់ធម៌ច្បាស់លាស់

ជាតិសូត្រ ទី ៦

[១៣] លុះទេវតានោះ ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបពោល

គាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា
ធម៌ជាគ្រឿងលក់របស់ពួកបុគ្គលដែលកំពុងភ្ញាក់ មានប៉ុន្មាន
ធម៌ជាគ្រឿងភ្ញាក់ ក្នុងពួកបុគ្គលដែលលក់ មានប៉ុន្មាន
បុគ្គលប្រឡាក់ជូលីគឺកិលេស ព្រោះធម៌ប៉ុន្មាន បុគ្គលស្អាត
បាន ព្រោះធម៌ប៉ុន្មាន ។

[១៤] ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់តបថា នីវរណៈទាំង ៥
ជាគ្រឿងលក់របស់ពួកបុគ្គលដែលកំពុងភ្ញាក់ ឥន្ទ្រិយទាំង ៥
ជាគ្រឿងភ្ញាក់ក្នុងពួកបុគ្គលដែលលក់ បុគ្គលតែងប្រឡាក់
ជូលីព្រោះនីវរណធម៌ ៥ តែងស្អាត ព្រោះឥន្ទ្រិយ ៥ ។

អប្បដិវិទិតសូត្រ ទី ៧

[១៥] លុះទេវតានោះ ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបពោល

គាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

យេសំ ធម្មា អប្បជិវិទិតា
បរវាទេសុ នីយេ^(១)
សុត្តា តេ នប្បពុជ្ឈន្តិ
កាលោ តេសំ បពុជ្ឈិតុន្តិ ។

[១៦]

យេសំ ធម្មា សុប្បជិវិទិតា
បរវាទេសុ ន នីយេ
សម្ពុទ្ធា សម្មទញ្ញាយ^(២)
ចរន្តិ វិសមេ សមន្តិ ។

អដ្ឋមំ សុសម្ពុដ្ឋសុត្តំ

[១៧]

ឯកមន្តំ បិតា ខោ សា ទេវតា ភកវតោ

សន្តិកេ ឥមំ កាចំ អកាសិ

យេសំ ធម្មា សុសម្ពុដ្ឋា
បរវាទេសុ នីយេ
សុត្តា តេ នប្បពុជ្ឈន្តិ
កាលោ តេសំ បពុជ្ឈិតុន្តិ ។

១ ម. និយ្យេ ។ ២ ឱ. ម. តេ សម្ពុទ្ធា សម្មទញ្ញា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ពួកជនណា មិនទាន់យល់ធម៌ច្បាស់ទេ ពួកជននោះតែង
ជឿ ក្នុងលទ្ធិជាខាងក្រៅ ទុកជាកាលគួរពួកជនទាំងនោះ
ភ្ញាក់រឭក ពួកជននោះ ក៏នៅតែលក់មិនភ្ញាក់រឭកសោះ ។

[១៦] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ពួកជនណា បានយល់ធម៌
ច្បាស់លាស់ល្អ ពួកជននោះ មិនជឿក្នុងលទ្ធិជាខាងក្រៅ
ទេ ពួកជននោះ ឈ្មោះថាភ្ញាក់ខ្លួនឯង ឈ្មោះថា បាន
ត្រាស់ដឹងតាមហេតុ រមែងប្រព្រឹត្តធម៌ស្មើ ក្នុងលោក-
សន្តិវាសដែលមិនស្មើ ។

សុសម្មជ្ជសូត្រ ទី ៨

[១៧] លុះទេវតានោះ ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោល
តាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា
ពួកជនណា កាន់ប្រឡងធម៌ ពួកជននោះ តែងជឿក្នុងលទ្ធិ
ជាខាងក្រៅ ទុកជាកាលគួរពួកជននោះភ្ញាក់រឭក ពួកជន
នោះ ក៏នៅតែលក់មិនភ្ញាក់រឭកសោះ ។

ទេវតាសំយត្តស្ស នឡូវគ្គេ មានប្បហានព្យាករណំ

[១៨] យេសំ ធម្មា អសមុជ្ជា
បរវាទេសុ ន ជីយេ
សមុជ្ជា សមុទញ្ញាយ
ចរន្តិ វិសមេ សមន្តិ ។

នវមំ មានកាមសុត្តំ

[១៩] ឯកមន្តំ បិតា ខោ សា ទេវតា ភកវតោ
សន្តិកេ ឥមំ កាចំ អកាសិ

ន មាណកាមស្ស ទមោ ឥធន្តិ
ន មោនមត្តិ អសមាហិតស្ស
ឯកោ អរញ្ញេ វិហារម្បមត្តោ
ន មច្ចុដេយ្យស្ស តរយ្យ ចារន្តិ ។

[២០] មាណំ បហាយ សុសមាហិតត្តោ
សុចេតសោ សព្វទិ វិប្បមុត្តោ^(១)
ឯកោ អរញ្ញេ វិហារំ អប្បមត្តោ
ស មច្ចុដេយ្យស្ស តរយ្យ ចារន្តិ ។

១ ម. វិប្បយុត្តោ ។

ទេវតាសំយុត្ត នឡវត្ត ការព្យាករនូវបុគ្គលអ្នកលះបង់មាន៖

[១៨] ពួកជនណា មិនកាន់ប្រឡំធម៌ ពួកជននោះ មិនជឿក្នុង
លទ្ធិជាខាងក្រៅទេ ពួកជននោះឈ្មោះថា ភ្នាក់ខ្លួនឯង
ឈ្មោះថា បានត្រាស់ដឹងតាមហេតុ រមែងប្រព្រឹត្តធម៌ស្មើ
ក្នុងលោកសន្តិវាសដែលមិនស្មើ ។

មានកាមសូត្រ ទី ៩

[១៩] លុះទេវតានោះ ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោល
តាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា
ក្នុងលោកនេះ អ្នកប្រាថ្នាមាន៖ ប្រដៅចិត្តមិនបាន អ្នក
មានចិត្តមិនតាំងមាំ ឈ្មោះថា មិនមានញាណជាគ្រឿងដឹង
អ្នកនៅក្នុងព្រៃតែម្នាក់ឯង ប្រហែសធ្វេស ក៏មិនគប្បីធ្ងន់
ត្រើយនៃវដ្តៈដែលជាចំណងនៃមច្ចុបានឡើយ ។

[២០] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា បុគ្គលលះមាន៖បាន តាំងចិត្ត
ប្រពៃដោយឧបចារសមាធិ មានចិត្តផ្លូវផង រួចស្រឡះចាក
ធម៌ជាគ្រឿងសៅហ្មងគ្រប់យ៉ាង នៅក្នុងព្រៃតែម្នាក់ឯង មិន
បានប្រហែសធ្វេស បុគ្គលនោះ គប្បីធ្ងន់ត្រើយនៃវដ្តៈដែល
ជាចំណងនៃមច្ចុបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ទសមំ អរញ្ញសុត្តំ

[២១] ឯកមន្តំ បិតា ខោ សា ទេវតា ភកវន្តំ
តាថាយ អជ្ឈកាសិ

អរញ្ញេ វិហារន្តានំ
សន្តានំ ព្រហ្មចារិនំ
ឯកកត្តំ ភុញ្ញមាណានំ
តេន វណ្ណោ បសីទតីតិ^(១) ។

[២២] អតីតំ ធានុសោចន្តិ
នប្បជប្បន្តិ ធាកតំ
បច្ចុប្បន្នេន យាបេន្តិ
តេន វណ្ណោ បសីទតិ
អធាកតប្បជប្បាយ
អតីតស្សានុសោចនា
ឯតេន ពាលា សុស្សន្តិ
នឡោវ ហារិតោ លុតោតិ ។

នឡោវគ្គោ បឋមោ ។

១ ម. បសីទតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

អរហន្តសូត្រ ទី ១០

[២១] លុះទេវតានោះ ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបពោល

គាថាសួរព្រះមានព្រះភាគថា

ពួកភិក្ខុជាព្រហ្មចារី នៅក្នុងព្រៃ មានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ ឆាន់
អាហារតែម្តង ហេតុអ្វីបានជា ពណ៌សម្បុរកាយ នៅ
តែផ្លូវផង្គបាន ។

[២២] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់តបថា ពួកភិក្ខុនោះមិនសោក
ស្តាយរបស់ ដែលកន្លងទៅហើយ ទាំងមិនប្រាថ្នារបស់
ដែលមិនទាន់មកដល់ គ្រាន់តែចិញ្ចឹមជីវិត ដោយរបស់ជា
បច្ចុប្បន្ន ហេតុនោះបានជាពណ៌សម្បុរកាយនៅតែផ្លូវផង្គ
បាន ពួកជនពាលតែងស្រពោនស្រពាប់ ដោយហេតុទាំង
ពីរនោះ ព្រោះសេចក្តីប្រាថ្នានូវរបស់ដែលមិនទាន់មកដល់
និងសេចក្តីអាឡោះអាលីយ ចំពោះរបស់ ដែលកន្លងទៅ
ហើយ ដូចដើមបុសខៀវស្រស់ដែលត្រូវគេច្រូតចោល ។

ចប់ នឡវគ្គ ទី ១ ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស នឡវគ្គេ ឧទ្ទានំ

តត្រៃឡានំ

ឱយំ និមោក្ខោ ឧបនេយ្យំ

អច្ចេន្តិ កតិច្ឆិច្ឆិ ច

ជាករំ អប្បដិវិទិតា

សុសម្មដ្ឋា មានកាមិណ

អរញ្ញោ ទសមោ វុត្តោ

វុត្តោ តេន បុច្ឆតីតិ ។

ទេវតាសំយុត្ត នឡវគ្គ ឧទ្ទាន

ឧទ្ទាននៃនឡវគ្គនោះ គឺ

ឱយតរណសូត្រ ១ និមោក្ខសូត្រ ១ ឧបនេយ្យសូត្រ ១
អច្ឆេន្តិសូត្រ ១ កតិប្លិន្តិសូត្រ ១ ជាគរសូត្រ ១ អប្បដិ-
វិទិតសូត្រ ១ សុសម្មដ្ឋសូត្រ ១ មានកាមសូត្រ ១ ជា
គម្រប់ ១០ និងអរញ្ញសូត្រ ១ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែង
ហើយ លោកចាត់ថា ១ វគ្គ ដោយហេតុនោះ ។

ទុតិយោ នន្ទនវគ្គោ

បឋមំ នន្ទនសុត្តំ

[២៣]^(១) ឯកំ សមយំ ភក្កវា សាវត្ថិយំ វិហារតិ
 ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តត្រ ខោ
 ភក្កវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវោតិ ។ ភទន្តេតិ តេ
 ភិក្ខុ ភក្កវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។

[២៤] ភក្កវា ឯតទវោច ភូតបុព្វំ ភិក្ខុវេ អញ្ញត្រា
 តាវត្តិសកាយិកា ទេវតា នន្ទនវនេ អច្ចរាសជ្ឈបរិវុតា
 ទិព្វេហិ បព្វេហិ កាមតុលោហិ សមប្បិតា ស-
 មដ្ឋិក្ខតា បរិចារិយមាណា តាយំ វេលាយំ ឥមំ កាចំ
 អកាសិ

ន តេ សុខំ បដានន្តិ
 យេ ន បស្សន្តិ នន្ទនំ
 អារាសំ នរទេវានំ
 តិទសានំ យសស្សិនន្តិ ។

ឱ. ឯវម្មេ សុតន្តិ ទិស្សតិ ។

នន្ទនវគ្គ ទី ២

នន្ទនសូត្រ ទី ១

[២៣] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង
ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។
ភិក្ខុទាំងនោះ បានទទួលព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះ
ករុណាព្រះអង្គ ។

[២៤] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពីព្រេងនាយមក មានទេវតាមួយអង្គ ជាពួកទេវតាជាន់
តាវត្តិវ្យ មានពួកស្រីអប្សរចោមរោម ឆ្កែតស្តប់ស្តល់ មូលមិត្ត បម្រើ
ដោយកាមគុណទាំង ៥ ដ៏ជាទិព្វ ក្នុងនន្ទនវនឱទ្យាន បានពោលគាថា
នេះ ក្នុងវេលានោះថា

ពួកជនណា មិនបានឃើញនន្ទនវនឱទ្យាន ដែលជាទីនៅ
របស់ពួកនរទេវតា នៅក្នុងឋានត្រៃត្រិវ្យ មានយសស័ក្តិ
ពួកជននោះ ឈ្មោះថា មិនស្គាល់ច្បាស់នូវសេចក្តីសុខទេ

ទេវតាសំយុត្តស្ស នន្ទនវគ្គេ នន្ទិព្យាករណំ

[២៥] ឯវំ វុត្តេ ភិក្ខុវេ អញ្ញតរា ទេវតា តំ

ទេវតំ កាថាយ បច្ចុកាសិ

ន តំ ពាលេ បជាធាសិ

យថា អរហតំ វចោ

អនិច្ចា សព្វេ សដ្ឋារា

ឧប្បាទវយធម្មិណោ

ឧប្បជ្ជិតា និរុជ្ឈន្តិ

តេសំ វ្រូបសមោ សុខោតិ ។

ទុតិយំ នន្ទិសុត្តំ

[២៦] ឯកមន្តំ បិតា ខោ សា ទេវតា ភកវតោ

សន្តិកេ ឥមំ កាថំ អកាសិ

ទេវតាសំយុត្ត នន្ទនវគ្គ ការព្យាករនូវសេចក្តីត្រេកអរ

[២៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លុះទេវតានោះ ពោលយ៉ាងនេះ
ហើយ មានទេវតាមួយអង្គទៀត (ជាអរិយសាវ័កា) ពោលតាមតប
នឹងទេវតានោះវិញថា

ម្ចាស់ទេវតាពាល អ្នកឯងមិនបានដឹងច្បាស់នូវពាក្យរបស់
ព្រះអរហន្តទាំងឡាយថា សង្ខារទាំងពួង មិនទៀងទេ មាន
កិរិយាកើតឡើង និងកិរិយារលត់ទៅវិញជាធម្មតា កើតឡើង
ហើយ តែងរលត់ទៅវិញ លុះតែរម្ងាប់នូវសង្ខារទាំងនោះ
បាន ទើបនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ។

នន្ទិសូត្រ ទី ២

[២៦] លុះទេវតានោះ ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបពោល
តាមនេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

នទ្ធពតិ បុត្តេហិ បុត្តិមា
កោមិកោ^(១) កោហិ តថេវ នទ្ធពតិ ។

ឧបដិ ហិ នវស្ស នទ្ធជា
ន ហិ សោ នទ្ធពតិ យោ និរុបដិតិ ។

[២៧] សោចតិ បុត្តេហិ បុត្តិមា
កោមិកោ កោហិ តថេវ សោចតិ
ឧបដិ ហិ នវស្ស សោចជា
ន ហិ សោ សោចតិ យោ និរុបដិតិ ។

តតិយំ នត្តិបុត្តសមសុត្តំ

[២៨] ឯកមន្តំ បិតា ខោ សា ទេវតា ភកវតោ
សន្តិកេ ឥមំ កាចំ អកាសិ
នត្តិ បុត្តសមំ បេមំ
នត្តិ កោសមិកំ ជនំ
នត្តិ សុរិយសមា អាកា
សមុទ្ធហរមា សរាតិ ។

១ ម. កោមិកោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

អ្នកមានកូន រមែងត្រេកអរនឹងកូនទាំងឡាយ អ្នកមានគោ
រមែងត្រេកអរនឹងគោទាំងឡាយ ដូច្នោះដែរ ឧបធំ^(១) ទាំង-
ឡាយ ជាគ្រឿងត្រេកអរ (នឹងគេបាន) ។

[២៧] ព្រះអង្គត្រាស់ថា អ្នកមានកូន រមែងសោកសៅនឹង
កូនទាំងឡាយ អ្នកមានគោ ក៏សោកសៅនឹងគោទាំង-
ឡាយ ដូច្នោះដែរ ដ្បិតឧបធំទាំងឡាយ ជាគ្រឿង
សោកសៅរបស់ជន លុះតែអ្នកណា មិនមានឧបធំ ទើប
អ្នកនោះ មិនសោកសៅ ។

នត្តិបុត្តសមសូត្រ ទី ៣

[២៨] លុះទេវតានោះ ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបពោល
គាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា
សេចក្តីស្រឡាញ់ស្នើនឹងកូនមិនមាន ទ្រព្យស្នើនឹងគោមិន
មាន ពន្លឺស្នើនឹងព្រះអាទិត្យមិនមាន ស្រះទាំងឡាយ
ប្រសើរជាងសមុទ្រ ។

១ ឧបធំ មាន ៤ យ៉ាងគឺ កាមូបធំ ១ ខន្ធបធំ ១ កិលេសូបធំ ១ អភិសង្ខារូបធំ ១ តែក្នុង
ទីនេះ លោកសំដៅយកកាមូបធំ គឺទេវតានោះ សំដៅយកអ្នកខ្សត់សម្បត្តិកាមគុណ រមែងរក
អ្វីត្រេកអរនឹងគេគ្មានទេ ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស នន្ទនវគ្គេ សេដ្ឋព្យាករណំ

[២៩] នត្ថិ អត្តសមំ បេមំ
 នត្ថិ ធម្មសមំ ធនំ
 នត្ថិ បញ្ញាសមា អាកា
 វុដ្ឋិ វេ បរមា សភាតិ ។

ចតុត្ថំ ខត្តិយសុត្ថំ

[៣០] ឯកមន្តំ បិតា ខោ សា ទេវតា ភកវតោ
 សន្តិកេ ឥមំ កាចំ អកាសិ

 ខត្តិយោ ទិបទំ^(១) សេដ្ឋោ
 ពលិពទ្ធោ^(២) ចតុប្បទំ
 កោមារី^(៣) សេដ្ឋា ភរិយានំ
 យោ ច បុត្តាន បុព្វជោតិ ។

[៣១] សម្ពុទ្ធោ ទិបទំ សេដ្ឋោ
 អាជានិយោ ចតុប្បទំ
 សុស្សុសា សេដ្ឋា ភរិយានំ
 យោ ច បុត្តានមស្សវោតិ ។

១ ឱ. ទ្ធិបទំ ។ ២ ឱ. ពលិវទ្ធោ ។ ពលិពទ្ធោតិប្បត្តិ ។ ៣ ឱ. កុមារី ។

ទេវតាសំយុត្ត នន្ទនវគ្គ ការព្យាករនូវវត្ថុប្រសើរ

[២៧] ព្រះអង្គត្រាស់ថា សេចក្តីស្រឡាញ់ស្មើនឹងខ្លួនមិនមាន
ទ្រព្យស្មើនឹងស្រូវមិនមាន ពន្លឺស្មើនឹងប្រាជ្ញាមិនមាន ទឹក
ភ្លៀងហ្នឹងឯង ទុកជាស្រះប្រសើរជាង ។

ខត្តិយសូត្រ ទី ៤

[៣០] លុះទេវតានោះ ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបពោល

គាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

ក្សត្រិយ៍ប្រសើរជាងពួកសត្វជើង ២ គោប្រសើរជាងពួកសត្វ
ជើង ៤ ប្រពន្ធក្មេងប្រសើរជាងប្រពន្ធទាំងឡាយ កូនច្បង
ប្រសើរជាងកូនទាំងឡាយ ។

[៣១] ព្រះអង្គត្រាស់ថា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធប្រសើរជាងពួកសត្វជើង ២
អាជានេយ្យ^១ ប្រសើរជាងពួកសត្វជើង ៤ ប្រពន្ធស្តាប់
បង្គាប់ ប្រសើរជាងប្រពន្ធទាំងឡាយ កូនដែលស្តាប់ឱវាទ
ប្រសើរជាងកូនទាំងឡាយ ។

១ អដ្ឋកថា ដំរីក្តី សេះក្តី គោក្តី ដែលចេះដឹងយល់ហេតុឆាប់បាន ហៅថា អាជានេយ្យ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

បញ្ចមំ សកមានសុត្តំ

[៣២] បិតេ មជ្ឈន្តិកេ កាលេ
 សន្និសិទ្ធសុ^(១) បក្ខិសុ
 បលាតេ^(២) មហារញ្ញំ
 តំ ភយំ បដិភាតិ មន្តិ ។

[៣៣] បិតេ មជ្ឈន្តិកេ កាលេ
 សន្និសិទ្ធសុ បក្ខិសុ
 បលាតេ មហារញ្ញំ
 សា រតី បដិភាតិ មន្តិ ។

ឆដ្ឋំ និទ្ធាតនិសុត្តំ

[៣៤] និទ្ធា តន្តិ វិជ្ជម្ពិតា
 អរតី^(៣) ភត្តសម្មទោ
 ឯតេន នប្បកាសតិ
 អរិយមក្កោ ឥធិ ចាណិទន្តិ ។

១ ម. សន្និសីវេសុ ។ ២ ឱ. ម. សណាតេវ ។ ៣ ឱ. វិជ្ជម្ពិកា អរតី ។ ម. វិជ្ជម្ពិតា... ។
 អ. វិជ្ជម្ពិតា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

សកមានសូត្រ ទី ៥

[៣២] ទេវតាទូលថា ក្នុងកាលកំពុងថ្ងៃត្រង់ ហ្វូងសត្វ
 បក្សីទំសម្រាក ព្រៃធំហាក់ដូចជាពួស្សរំពងខ្លាំង សួរ
 សន្លឹកនោះឯង ជាភ័យប្រាកដជាក់ស្តែង ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។

[៣៣] ព្រះអង្គត្រាស់ថា ក្នុងកាលកំពុងថ្ងៃត្រង់ ហ្វូងបក្សី
 ទំសម្រាក ព្រៃធំហាក់ដូចជាពួស្សរំពងខ្លាំង ការអង្គុយ
 ម្នាក់ឯងនោះ ជាសេចក្តីត្រេកអរប្រាកដ ដល់តថាគត ។

និទ្ទាតន្ទិសូត្រ ទី ៦

[៣៤] ទេវតាទូលថា ការល្មោភលក់ សេចក្តីខ្ជិលច្រអូស
 ការមីតពត់កាយ សេចក្តីមិនរីករាយ សេចក្តីស្រវឹងអាហារ
 ព្រោះទោសទាំងនេះ បានជាអរិយមគ្គមិនជាក់ច្បាស់ ដល់
 ពួកសត្វក្នុងលោកនេះឡើយ ។

ទេវតាសំយត្តស្ស នន្ទនវគ្គេ ទុក្ខវព្យាករណំ

[៣៥] និទ្ទំ តន្ទី វិទិម្ពតំ
 អរតី ភត្តសម្មទំ
 វិរិយេន នំ បណាមេត្វា
 អរិយមក្កោ វិសុជ្ឈតីតិ ។
 សត្តិមំ ទុក្ខវសុត្តិ

[៣៦] ទុក្ខំ ទុត្តិតិក្ខុញ្ច
 អព្យត្តេន ច សាមញ្ញំ
 ពហូ ហិ តត្ថ សម្ពាទា
 យត្ថ ពាលោ វិសីទតីតិ ។

[៣៧] កតិហំ ចរេយ្យ សាមញ្ញំ
 ចិត្តំ ចេ ន និរាយេ
 បទេ បទេ វិសីទេយ្យ
 សន្តប្បានំ វសានុកោ
 កុម្មារ អន្តានិ សកេ កមាលេ
 សមោទហំ ភិក្ខុ មនោវិតក្កេ

ទេវតាសំយុត្ត នន្ទនវគ្គ កិច្ចដែលបុគ្គលធ្វើបានដោយក្រ

[៣៥] ព្រះអង្គត្រាស់ថា លុះតែលះបង់ការល្មោភលក់ សេចក្តី
ខ្ជិលច្រអូស ការមិតពត់កាយ សេចក្តីមិនរីករាយ និង
សេចក្តីស្រវឹងក្នុងអាហារនោះ ដោយសេចក្តីព្យាយាមបាន
ហើយ ទើបអរិយមគ្គ ស្អាតបាន ។

ទុក្ខវស្សត្រ ទី ៧

[៣៦] ទេវតាទូលថា សមណធម៌ ជាធម៌ដែលបុគ្គលពាល
ធ្វើបានដោយក្រផង អត់ទ្រាំបានដោយក្រផង ព្រោះថា
បុគ្គលពាល រមែងលិចចុះ ក្នុងសមណធម៌ណា សេចក្តី
ចង្អៀតចង្អល់ជាច្រើន (រមែងមាន) ក្នុងសមណធម៌នោះ ។

[៣៧] ព្រះអង្គត្រាស់ថា បើបុគ្គលឃាត់ចិត្តមិនបានទេ តើគួរ
ប្រព្រឹត្តសមណធម៌បានប៉ុន្មានថ្ងៃ ព្រោះថា បុគ្គលអ្នកលុះក្នុង
អំណាចសង្កប្បៈទាំងឡាយ រមែងលិចចុះគ្រប់ ។ អារម្មណ៍
ភិក្ខុកាលរីករាយក្នុងសេចក្តីត្រិះរិះដែលកើតឡើងក្នុងចិត្ត ដូច
អណ្តើកកាលរីករាយនឹងអវយវៈទាំងឡាយ ក្នុងស្មុករបស់ខ្លួន

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

អនិស្សិតោ អញ្ញមហោបយាដោ
បរិនិព្វិតោ ជូបវទេយ្យ កញ្ចិតិ ។

អដ្ឋមំ ហិរិសុត្តំ

[៣៨] ហិរិនិសេដោ បុរិសោ
កោចិ លោកស្មិ វិជ្ជតិ
យោ និទ្ធុំ^(១) អបពោធជតិ
អស្សោ ភន្ទោ កសាមិវាតិ ។

[៣៩] ហិរិនិសេដា តនុយា
យេ ចរន្តិ សទា សតា
អន្តំ ទុក្ខស្ស បប្បយ្យ^(២)
ចរន្តិ វិសមេ សមន្តិ ។

នវមំ កុដិកាសុត្តំ

[៤០] កច្ចិ តេ កុដិកា នត្តិ
កច្ចិ នត្តិ កុលាវកា
កច្ចិ សន្តានកា នត្តិ
កច្ចិ មុត្តោសិ ពន្ធនាតិ ។

១ អដ្ឋកថាយំ និន្ទន្តិ ទិស្សតិ ។ ២ ម. អប្បយ្យ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ជាបុគ្គលមិនបានអាស្រ័យ មិនបៀតបៀនអ្នកដទៃ ដោយ
តណ្ហានិងទិដ្ឋិ ជាអ្នករំលត់កិលេស មិនបានពោលតិះដៀល
បុគ្គលណាមួយឡើយ ។

ហិរិសូត្រ ទី ៨

[៣៨] ទេវតាទូលថា បុរសដែលបន្ទោបង់អំពើអាក្រក់ ដោយ
សេចក្តីអៀនខ្មាសបាន សឹងមានតិចក្នុងលោក អ្នកដែល
បន្ទោបង់ការល្មោភលក់ ហើយភ្ញាក់រព្វកបាន ដូចជាសេះ
ល្អ (ដែលតក់ស្លុត) ដោយរំពាត់ ក៏មានតិចក្នុងលោកដែរ ។

[៣៩] ព្រះអង្គត្រាស់ថា ពួកជនដែលមានស្មារតីរាល់វេលា
ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីការពារអំពើអាក្រក់ ដោយសេចក្តីអៀន
ខ្មាស សឹងមានស្អប់ស្អើង លុះតែពួកជនដែលដល់នូវទីបំផុត
ទុក្ខ ទើបប្រព្រឹត្តធម៌ស្មើក្នុងលោកសន្តិវាសដែលមិនស្មើបាន ។

កុដិកាសូត្រ ទី ៩

[៤០] ទេវតាទូលសួរថា ខ្ញុំមរបស់ព្រះអង្គ មិនមានទេឬ
សំបុករបស់ព្រះអង្គ មិនមានទេឬ តំណវង្សរបស់ព្រះអង្គ
មិនមានទេឬ ព្រះអង្គរួចចាកចំណងហើយឬ ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស នន្ទនវគ្គេ កុដិកានត្តិព្យាករណំ

- [៤១] តក្ស មេ កុដិកា នត្តិ
 តក្ស នត្តិ កុលាវកា
 តក្ស សន្តានកា នត្តិ
 តក្ស មុត្តោម្ហិ ពន្ធនាតិ ។
- [៤២] កិណ្ណាហំ កុដិកំ ព្រូមិ
 កិណ្ណេ ព្រូមិ កុលាវកំ
 កិណ្ណេ សន្តានកំ ព្រូមិ
 កិណ្ណាហំ ព្រូមិ ពន្ធនន្តិ ។
- [៤៣] មាតវំ កុដិកំ ព្រូសិ
 ភវិយំ ព្រូសិ កុលាវកំ
 បុត្តេ សន្តានកេ ព្រូសិ
 តណ្ហំ មេ ព្រូសិ ពន្ធនន្តិ ។
- [៤៤] សាហុ តេ កុដិកា នត្តិ ។
 សាហុ នត្តិ កុលាវកា
 សាហុ សន្តានកា នត្តិ
 សាហុ មុត្តោសិ ពន្ធនាតិ ។

ទេវតាសំយត្ត នន្ទនវគ្គ ការព្យាករចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាបុគ្គលគ្មានខ្ទម

[៤១] ព្រះអង្គត្រាស់ថា អើខ្ទមរបស់តថាគត គ្មានសោះទេ
អើសំបុកក៏គ្មានសោះទេ អើតំណវង្ស ក៏គ្មានសោះដែរ អើ
តថាគតរួចចាកចំណងជាប្រាកដហើយ ។

[៤២] ទេវតាទូលសួរថា ចុះខ្ញុំពោលសំដៅអ្វីថាជាខ្ទម របស់
ព្រះអង្គ ខ្ញុំពោលសំដៅអ្វីថាជាសំបុក របស់ព្រះអង្គ ខ្ញុំ
ពោលសំដៅអ្វីថាជាតំណវង្ស របស់ព្រះអង្គ ខ្ញុំពោល
សំដៅអ្វីថាជាចំណង របស់ព្រះអង្គ ។

[៤៣] ព្រះអង្គត្រាស់តបថា អ្នកពោលសំដៅមាតា ទុកជា
ខ្ទម អ្នកពោលសំដៅភរិយា ទុកជាសំបុក អ្នកពោលសំដៅ
ពួកបុត្រ ទុកជាតំណវង្ស អ្នកពោលសំដៅតណ្ហា ទុកជា
ចំណងរបស់តថាគត ។

[៤៤] ទេវតាទូលថា ព្រះអង្គគ្មានខ្ទមមែនហើយ គ្មានសំបុក
មែនហើយ គ្មានតំណវង្សមែនហើយ ព្រះអង្គរួចចាកចំណងពិត
មែនហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ទសមំ សមិទ្ធិសុត្តំ

[៤៥] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កករា
 រាជកហោ វិហារតិ តទោនារាមេ ។ អថខោ អាយ-
 ស្មា សមិទ្ធិ រត្តិយា បច្ចុសសមយំ^(១) បច្ចុជ្ជាយ យេន
 តទោនា តេនុបសង្កមិ កត្តានិ បរិសិញ្ចិតុំ តទោនេ
 កត្តានិ បរិសិញ្ចិត្វា បច្ចុត្តរិត្វា ឯកថិវរោ អជ្ជាសិ
 កត្តានិ សុក្ខាបយមារោ^(២) ។

[៤៦] អថខោ អញ្ញតរា ទេវតា អភិក្កញ្ញាយ
 រត្តិយា អភិក្កញ្ញវណ្ណា កេវលកប្បំ តទោនំ ឱកា-
 សេត្វា យេន អាយស្មា សមិទ្ធិ តេនុបសង្កមិ ឧប-
 សង្កមិត្វា វេហាសំ បិតា^(៣) អាយស្មន្តំ សមិទ្ធិ កា-
 ថាយ អជ្ឈកាសិ

អកុត្វា ភិក្ខុសិ ភិក្ខុ
 ន ហិ កុត្វាន ភិក្ខុសិ
 កុត្វាន ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស
 មា តំ កាលោ ឧបច្ចុកាតិ ។

១ បច្ចុសសមយេតិបិ បាលោ ។ ២ ម. បុព្វាបយមារោ ។ ៣ ម. វេហាសំ បិតា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

សមិទ្ធិសូត្រ ទី ១០

[៤៥] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ គង់នៅក្នុងតបោទារាម ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង
 ព្រះសមិទ្ធិមានអាយុ ក្រោកឡើងក្នុងបច្ចុសសម័យនៃរាត្រី ចូលទៅ
 ឯស្នឹងតបោទា ដើម្បីស្រោចស្រប់ខ្លួន លុះស្រោចស្រប់ខ្លួន ក្នុងអន្លង់
 ដែលមានទឹកក្តៅរួចហើយឡើងមក មានតែថ្ងៃរ ១ ឈរសំដីលខ្លួន ។

[៤៦] លុះរាត្រីបឋមយាមកន្លងហើយ កាលនោះទេវតា ១ អង្គ
 មានរស្មីដ៏រុងរឿង ញ៉ាំងស្នឹងតបោទាទាំងមូលឲ្យរុងរឿង ហើយចូល
 ទៅរកព្រះសមិទ្ធិមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បិតនៅនា
 អាកាស ពោលគាថានឹងព្រះសមិទ្ធិមានអាយុថា

នៃភិក្ខុ លោកមិននៅបរិភោគ (កាមគុណ) មកដើរបិណ្ឌ-
 បាត ម្តេចក៏លោកមិនបរិភោគ ហើយសឹមត្រាច់បិណ្ឌបាត
 នៃភិក្ខុ ចូរលោកបរិភោគកាមហើយសឹមត្រាច់បិណ្ឌបាតចុះ
 កុំឲ្យកាល (នៅក្មេង) កន្លងហួសលោកឡើយ ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស នន្ទនវគ្គេ សមិទ្ធិបសង្កមនំ

[៤៧] កាលំ វោហំ ន ជាតាមិ

ឆន្ទោ កាលោ ន ទិស្សតិ

តស្មា អភុត្វា ភិក្ខុមិ

មា មំ កាលោ ឧបច្ចុកាតិ ។

[៤៨] អថខោ សា ទេវតា បបរិយំ បតិដ្ឋហិត្វា

អាយស្មន្តំ សមិទ្ធិ ឯតទវោច ទហារោ តំ ភិក្ខុ

បព្វជិតោ សុសុកាឡកេសោ ភទ្រេន យោពូនេន

សមន្តាកតោ បបមេន វយសា អនិក្ខិទ្ធិតារី កា-

មេសុ ភុញ្ច ភិក្ខុ មាណុសកេ កាមេ មា សន្និដ្ឋិតំ

ហិត្វា កាលិតំ អនុជារីតិ ។

ទេវតាសំយុត្ត នន្ទនវគ្គ ទេវតាចូលទៅរកព្រះសមិទ្ធិ

[៤៧] អាត្មាមិនដឹងកាល (ដែលត្រូវស្លាប់) ទេ ព្រោះ
 កាល (ត្រូវស្លាប់) កំបាំងជិតមិនប្រាកដសោះ ហេតុនោះ
 បានជាអាត្មា មិននៅបរិភោគកាម មកត្រាច់បិណ្ឌបាត កុំ
 ឲ្យកាល (ធ្វើសមណធម៌) កន្លងហួសអាត្មាឡើយ ។

[៤៨] គ្រានោះឯង ទេវតាអង្គនោះ ត្រឡប់មកឈរលើប្រឹចពី
 វិញ ហើយនិយាយនឹងព្រះសមិទ្ធិមានអាយុ យ៉ាងនេះថា នៃភិក្ខុ
 លោកនៅកំលោះ មកបួសទាំងនៅក្មេងកំពុងមានសក់ខ្មៅស្រិល ទើបតែ
 ពេញវ័យ កំពុងចម្រើន គឺបឋមវ័យ មិនទាន់បានលេងក្នុងកាមទាំងឡាយ
 ឡើយ នៃភិក្ខុ ចូរលោកបរិភោគកាម ជារបស់មនុស្សវិញ លោក
 កុំលះបង់នូវសន្ធិដ្ឋិកកាម^(១) ហើយស្ទុះទៅរកកាលិកកាម^(២) ឡើយ ។

១ សន្ធិដ្ឋិកកាម សំដៅយកកាមរបស់មនុស្ស ។ ២ កាលិកកាម សំដៅយកកាមរបស់ទេវតា ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៤៩] ន ខ្វាហំ អារុសោ សន្និដ្ឋិតំ ហិត្វា
 កាលិតំ អនុធាវមិ កាលិតញ្ច ខ្វាហំ អារុសោ
 ហិត្វា សន្និដ្ឋិតំ អនុធាវមិ កាលិតា ហិ អារុសោ
 កាមា វុត្តា ភកវតា ពហុទុក្ខា ពហូចាយាសា
 អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ^(១) សន្និដ្ឋិតោ អយំ ធម្មោ
 អកាលិតោ ឯហិបស្សិតោ ឱបនយិតោ បច្ចុត្តំ
 វេទិតញ្ចោ វិញ្ញហិតិ ។

[៥០] កថញ្ច ភិត្តុ កាលិតា កាមា វុត្តា
 ភកវតា ពហុទុក្ខា ពហូចាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ
 ភិយ្យោ^(២) កថំ សន្និដ្ឋិតោ អយំ ធម្មោ អកាលិ-
 កោ ឯហិបស្សិតោ ឱបនយិតោ បច្ចុត្តំ វេទិតញ្ចោ
 វិញ្ញហិតិ ។

[៥១] អហំ ខោ អារុសោ នវោ អចិរយ្យព្វជិតោ
 អនុធាតតោ ឥមំ ធម្មវិនយំ ន តាហំ^(៣) សក្កោមិ វិត្តា-
 វេន អាចិត្តិតំ អយំ សោ ភកវា អហំ សម្មាសម្មុទ្ធា

១-២ ភិយោតិបិ បាហោ ។ ៣ ឱ. ខ្វាហំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៤៩] ម្នាលអារុសោ អាត្មាលះបង់សន្និដ្ឋិកកាមហើយ មិន
 មែនស្ទុះទៅរកកាលិកកាមទេ ម្នាលអារុសោ តែអាត្មាលះបង់កាលិក-
 កាម^(១) ហើយប្រាថ្នាយកសន្និដ្ឋិកលោកុត្តរធម៌វិញ ម្នាលអារុសោ ព្រោះ
 ថា កាលិកកាម^(២) ទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហើយថា
 មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាលិកកាម
 នុះខ្លាំងពន់ពេក ធម៌នេះ ជាសន្និដ្ឋិកៈ ជាអកាលិកៈ ជាឯហិបស្សិកៈ
 ជាឱបនយិកៈ ជាបច្ចុត្តវេទិតព្វធម៌ ។

[៥០] នៃភិក្ខុ ចុះកាលិកកាមទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោស
 ក្នុងកាលិកកាមនុះខ្លាំងពន់ពេក តើដូចម្តេច ធម៌នេះជាសន្និដ្ឋិកៈ ជា
 អកាលិកៈ ជាឯហិបស្សិកៈ ជាឱបនយិកៈ ជាបច្ចុត្តវេទិតព្វធម៌ តើ
 ដូចម្តេច ។

[៥១] ម្នាលអារុសោ អាត្មាជាភិក្ខុថ្មី បួសមិនទាន់បានយូរ
 ប៉ុន្មាន ទើបតែមកកាន់ធម្មវិន័យនេះថ្មីៗ អាត្មាមិនអាចនឹងប្រាប់អ្នកដោយ
 ពិស្តារបានទេ ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

១-២ សំដៅយកកាមរបស់មនុស្សនិងទេវតា ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស នន្ទនវគ្គ ភក្ខវន្តបសង្កមនំ

រាជកហោ វិហារតិ តថោទារាមេ តំ ភក្ខវន្តំ ឧបសង្កមិត្តា
 ឯតមត្តំ បុច្ឆ យថា តេ ភក្ខវា ព្យាករោតិ តថា
 ទំ ធារយ្យាសីតិ ។ ន ខោ ភិក្ខុ សុករោ សោ
 ភក្ខវា អម្ពេហិ ឧបសង្កមិត្តំ អញ្ញាហិ មហោសក្ខាហិ
 ទេវតាហិ បរិរតោ សចេ ខោ ត្ថំ ភិក្ខុ តំ ភក្ខវន្តំ
 ឧបសង្កមិត្តា ឯតមត្តំ បុច្ឆេយ្យាសិ មយំបិ អា-
 តច្ឆេយ្យាម ធម្មស្សវនាយាតិ ។ ឯវមារុសោតិ ខោ
 អាយស្មា សមិទ្ធិ តស្សា ទេវតាយ បដិស្សុណិក្ខា^(១)
 យេន ភក្ខវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា ភក្ខវន្តំ
 អភិវាទេត្តា ឯកមន្តំ និសីទិ ។

[៥២] ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ អាយស្មា សមិទ្ធិ
 ភក្ខវន្តំ ឯតទរោច ឥទាហំ ភន្តេ រត្តិយា បច្ឆុស-
 សមយំ បច្ឆុដ្ឋាយ យេន តថោទា តេនុបសង្កមិ
 កត្តានិ បរិសិញ្ចិត្តំ តថោទេ កត្តានិ បរិសិញ្ចិត្តា
 បច្ឆុត្តិត្តា ឯកចីរោ អដ្ឋាសី កត្តានិ សុក្ខាបយមាណោ

១ ឱ. ម. បដិស្សុត្តា ។

ទេវតាសំយុត្ត នន្ទនវគ្គ ព្រះសមិទ្ធិចូលគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

ទ្រង់គង់នៅក្នុងតបោទារាម ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ចូរអ្នកចូលទៅគាល់ព្រះ
 មានព្រះភាគអង្គនោះ ហើយទូលសួរសេចក្តីនុំចុះ ព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ដោះស្រាយដល់អ្នក យ៉ាងណា ត្រូវអ្នកចាំសេចក្តីនោះ យ៉ាង
 នោះចុះ ។ ទេវតានោះតបថា នៃភិក្ខុ ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ
 យើងមិនងាយនឹងចូលទៅគាល់បានទេ ដ្បិតមានពួកទេវតាដទៃ ដែល
 មានស័ក្តិធំ ចោមរោមជុំវិញព្រះអង្គ នៃភិក្ខុ ប្រសិនបើលោកចូលទៅ
 គាល់ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ហើយសួរសេចក្តីនុំផង ឯខ្ញុំព្រះករុណា
 ក៏មកដើម្បីស្តាប់ធម៌ដែរ ។ ព្រះសមិទ្ធិមានអាយុ ក៏ទទួលពាក្យរបស់
 ទេវតានោះថា ចម្រើនពរ អាវុសោ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះ
 ភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏
 សមគួរ ។

[៥២] លុះព្រះសមិទ្ធិមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
 ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ក្នុងថ្ងៃនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គបានក្រោកឡើងក្នុងបច្ចុសសម័យនៃរាត្រី ហើយក៏
 ចូលទៅកាន់ស្ទឹងតបោទាដើម្បីស្រោចស្រប់ខ្លួន លុះស្រោចស្រប់ខ្លួនក្នុង
 ស្ទឹងតបោទារួចហើយ ឡើងមកវិញ មានតែចីវរមួយ ឈរសំដីលខ្លួន

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

អថខោ ភន្តេ អញ្ញតរា ទេវតា អភិក្កន្តាយ វត្តិយា
អភិក្កន្តវណ្ណា កោវលកប្បំ តថោទំ ឌីកាសេត្វា
យេនាហំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា វេហាសំ បិតា
ឥមាយ កាថាយ អជ្ឈកាសិ

អភុត្វា ភិក្ខុសិ ភិក្ខុ
ន ហិ ភុត្វាន ភិក្ខុសិ
ភុត្វាន ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស
មា តំ កាលោ ឧបច្ចកាតិ ។

ឯវំ វុត្តេ អហំ ភន្តេ តំ ទេវតំ កាថាយ អជ្ឈ-
កាសី^(១)

កាលំ វោហំ ន ជានាមិ
នន្នោ កាលោ ន ទិស្សតិ
តស្មា អភុត្វា ភិក្ខុមិ
មា មំ កាលោ ឧបច្ចកាតិ ។

១ ឱ. បច្ចកាសិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នាកាលរាត្រីបឋមយាម កន្លងហើយ ស្រាប់តែ
 ទេវតាមួយអង្គ មានរស្មីរុងរឿង ញ៉ាំងស្ទឹងតបោទាទាំងមូលឲ្យភ្លឺស្វាង
 រុងរឿង ចូលមករកខ្ញុំព្រះអង្គ លុះចូលមកដល់ហើយ ក៏បិទនៅនា
 អាកាស ពោលគាថានេះថា

នៃភិក្ខុ លោកមិននៅបរិភោគ (កាមគុណ) មកដើរវិណ្ណាបាត
 ម្តេចក៏លោកមិនបរិភោគ ហើយសឹមត្រាច់វិណ្ណាបាត នៃភិក្ខុ
 ចូរលោកបរិភោគ ហើយសឹមត្រាច់វិណ្ណាបាតចុះ កុំឲ្យកាល
 (នៅក្មេង) កន្លងហួសលោកឡើយ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលទេវតានោះ និយាយយ៉ាងនេះហើយ
 ខ្ញុំព្រះអង្គបាននិយាយតបនឹងទេវតានោះ ដោយគាថា ដូច្នោះថា
 អាត្មាមិនដឹងកាល (ដែលត្រូវស្លាប់) ទេ ព្រោះកាល (ត្រូវ
 ស្លាប់) កំបាំងជិតមិនប្រាកដសោះ ហេតុនោះបានជាអាត្មា
 មិននៅបរិភោគ មកត្រាច់វិណ្ណាបាត កុំឲ្យកាល (ធ្វើ
 សមណធម៌) កន្លងហួសអាត្មាឡើយ ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស នន្ទនវគ្គេ បវត្តារោចនំ

អថខោ ភន្តេ សា ទេវតា បបរិយំ បតិដ្ឋហិត្វា
 មំ ឯតទរោច ទហារោ តំ ភិក្ខុ បព្វជិតោ សុសុកា-
 ឡកេសោ ភិទ្រិណ យោពូណេន សមដ្ឋាភតោ បបមេន
 វយសា អនិក្កិឡិតារី កាមេសុ ភុញ្ញ ភិក្ខុ មាណសកេ
 កាមេ មា សន្និដ្ឋិតំ ហិត្វា កាលិតំ អនុដារីតិ ។
 ឯវំ វុត្តាហំ^(១) ភន្តេ តំ ទេវតំ ឯតទរោចំ ន ខ្វាហំ
 អារុសោ សន្និដ្ឋិតំ ហិត្វា កាលិតំ អនុដារាមិ កា-
 លិតញ្ច ខ្វាហំ អារុសោ ហិត្វា សន្និដ្ឋិតំ អនុដារាមិ
 កាលិតា ហិ អារុសោ កាមា វុត្តា ភកវតា ពហុ-
 ទុក្ខា ពហុចាយាសា អាទីនរោ ឯត្ត ភិយ្យោ សន្និដ្ឋិ-
 កោ អយំ ធម្មោ អកាលិតោ ឯហិបស្សិតោ
 ឱបនយិតោ បច្ចុត្តំ វេទិតញ្ចោ វិញ្ញហិតិ ។ ឯវំ វុត្តេ
 ភន្តេ សា ទេវតា មំ ឯតទរោច កថញ្ច ភិក្ខុ កា-
 លិតា កាមា វុត្តា ភកវតា ពហុទុក្ខា ពហុចាយាសា

១ ឱ. វុត្តហំ ។

ទេវតាសំយត្ត នន្ទនវគ្គ ការដែលព្រះសមិទ្ធិក្រាបទូលដំណឹង

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គ្រានោះឯង ទេវតានោះត្រឡប់មកឈរលើ ប្រើចពីវិញ ហើយនិយាយនឹងខ្ញុំព្រះអង្គយ៉ាងនេះថា នៃភិក្ខុ លោកនៅ កំលោះ មកបួសទាំងនៅក្មេងកំពុងមានសក់ខ្មៅស្រិល ទើបតែពេញវ័យ កំពុងចម្រើន គឺបឋមវ័យ មិនទាន់បានលេងក្នុងកាមទាំងឡាយឡើយ នៃ ភិក្ខុ ចូរលោកបរិភោគកាមជាបស់មនុស្សវិញ លោកកុំលះបង់នូវសន្ធិដ្ឋិ- កកាម ហើយស្ទុះទៅរកកាលិកកាមឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលបើទេវតានោះ និយាយយ៉ាងនេះហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏បាននិយាយ នឹងទេវតានោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ អាត្មាលះបង់សន្ធិដ្ឋិកកាម ហើយ មិនមែនស្ទុះទៅរកកាលិកកាមវិញទេ ម្ចាស់អារុសោ តែអាត្មា លះបង់កាលិកកាម ប្រាថ្នាយកសន្ធិដ្ឋិកលោកុត្តរធម៌វិញ ម្ចាស់អារុសោ ព្រោះថា កាលិកកាមទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាលិកកាម នុ៎ះ ខ្លាំងពន់ពេក ធម៌នេះជាសន្ធិដ្ឋិកៈ ជាអកាលិកៈ ជាឯហិបស្សិកៈ ជាឱបនយិកៈ ជាបច្ចុត្តវេទិតព្វធម៌ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាល បើខ្ញុំព្រះអង្គ និយាយយ៉ាងនេះហើយ ទេវតានោះ ក៏និយាយនឹងខ្ញុំ ព្រះអង្គយ៉ាងនេះថា នៃភិក្ខុ ចុះកាលិកកាមទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះ ភាគទ្រង់ត្រាស់ថា មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

អាទីនេវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ កថំ សន្និដ្ឋិកោ អយំ ធម្មោ
 អកាលិកោ ឯហិបស្សិកោ ឱបនយិកោ បច្ចុត្តំ
 វេទិតញោ វិញ្ញហីតិ ។ ឯវំ វុត្តាហំ ភន្តេ តំ ទេវតំ
 ឯតទេវោចំ អហំ ខោ អារុសោ នវោ អចិរយ្យព្វជិតោ
 អនុនាគតោ ឥមំ ធម្មវិនយំ ន តាហំ សក្កោមិ វិត្តាវេន
 អាចិត្តិកុំ អយំ សោ ភកវា អហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា វា-
 ជគហោ វិហារតិ តទោនាវាមេ តំ ភកវន្តំ ឧបសង្កម្ពិត្វា
 ឯតមត្តំ បុច្ឆ យថា តេ ភកវា ព្យាករោតិ តថា នំ
 ធាវេយ្យាសីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ ភន្តេ សា ទេវតា មំ ឯត-
 ទេវោច ន ខោ ភិក្ខុ សុករោ សោ ភកវា អម្ពេហិ
 ឧបសង្កម្ពិតុំ អញ្ញាហិ មហោសក្ខាហិ ទេវតាហិ បរិវុតោ
 សចេ ខោ តុំ ភិក្ខុ តំ ភកវន្តំ ឧបសង្កម្ពិត្វា ឯតមត្តំ
 បុច្ឆេយ្យាសិ មយំមិ អាតច្ឆេយ្យាម ធម្មស្សវនាយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ទោសក្នុងកាលិកកាមនុ៎ះខ្លាំងពន់ពេក តើដូចម្តេច ធម៌នេះ ជាសន្និដ្ឋិកៈ
 ជាអកាលិកៈ ជាឯហិបស្សិកៈ ជាឱបនយិកៈ ជាបច្ចុត្តវេទិតព្វធម៌
 តើដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលបើទេវតានិយាយយ៉ាង
 នេះហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏បានពោលនឹងទេវតានោះ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
 អាវុសោ អាត្មាជាភិក្ខុថ្មី ឬសមិនទាន់បានយូរប៉ុន្មាន ទើបតែមកកាន់ធម្ម-
 វិន័យនេះថ្មីៗ អាត្មាមិនអាចនឹងសំដែងប្រាប់អ្នក ដោយពិស្តារបានទេ
 ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
 តបោទារាម ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ចូរអ្នកទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគអង្គ
 នោះ ហើយសួរសេចក្តីនុ៎ះចុះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ដោះស្រាយដល់
 អ្នកយ៉ាងណា អ្នកត្រូវចាំសេចក្តីនោះយ៉ាងនេះចុះ ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ទេវតានោះនិយាយ
 នឹងខ្ញុំព្រះអង្គយ៉ាងនេះថា នៃភិក្ខុ ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ខ្ញុំមិនងាយ
 នឹងចូលទៅគាល់បានទេ ដ្បិតពួកទេវតាដទៃដែលមានស័ក្តិធំ ចោមរោម
 ជុំវិញព្រះអង្គ នៃភិក្ខុ ប្រសិនបើលោកចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ
 អង្គនោះ ហើយសួរសេចក្តីនុ៎ះផង ឯខ្ញុំព្រះករុណាក៏មកស្តាប់ធម៌ដែរ ។

ទេវតាសំយត្តស្ស នន្ទនវគ្គេ អក្ខេយ្យសញ្ញា

សចេ ភន្តេ តស្សា ទេវតាយ សច្ចំ វចនំ ឥទេវ សា
ទេវតា អវិទូបតិ ។ ឃំ វុត្តេ សា ទេវតា អាយស្មន្តំ
សមិទ្ធិ ឯតទរោច បុច្ឆ ភិក្ខុ បុច្ឆ ភិក្ខុ យមហំ
អនុប្បត្តាតិ^(១) ។

[៥៣] អថខោ ភកវា តំ ទេវតំ តាថាហិ^(២)

អដ្ឋកាសិ

អក្ខេយ្យសញ្ញាណេ សត្តា
អក្ខេយ្យស្មី បតិដ្ឋិតា
អក្ខេយ្យមបរិញ្ញាយ^(៣)
យោកមាយន្តិ មច្ចុណោ
អក្ខេយ្យញ្ច បរិញ្ញាយ
អក្ខាតារំ ន មញ្ញតិ
តញ្ញំ តស្ស ន ហោតីតិ
យេន នំ វជ្ជា ន តស្ស អត្ថិ
សចេ វិជាណាសិ វទេហិ យក្ខាតិ^(៤) ។

១ ឱ. អនុប្បត្តាតិ ។ ២ ឱ. ម. តាថាយ ។ ៣ ម. អក្ខេយ្យំ អបរិញ្ញាយ ។ ៤ ឱ. ម.
យក្ខីតិ ។

ទេវតាសំយុត្ត នន្ទនវគ្គ សេចក្តីសំគាល់ក្នុងបញ្ចក្ខន្ធ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ប្រសិនបើពាក្យរបស់ទេវតានេះ ជាពាក្យពិត
ទេវតានោះបិតនៅក្នុងទីនេះមិនឆ្ងាយប៉ុន្មានទេ ។ កាលព្រះសមិទ្ធិមាន
អាយុ និយាយយ៉ាងនេះហើយ ទេវតានោះ ក៏និយាយនឹងព្រះសមិទ្ធិ
មានអាយុថា នៃភិក្ខុ ចូរលោកសួរចុះ នៃភិក្ខុ ចូរលោកសួរចុះ ខ្ញុំមក
ដល់ហើយ ។

[៥៧] គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ នឹងទេវតា
នោះ ដោយគាថា ដូច្នោះថា

ពួកសត្វ ដែលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងបញ្ចក្ខន្ធ ប្រកាន់ស្ថិត
ក្នុងបញ្ចក្ខន្ធ មិនកំណត់យល់ច្បាស់នូវបញ្ចក្ខន្ធ រមែងលុះ
ក្នុងអំណាច នៃសេចក្តីស្លាប់ បុគ្គល ដែលកំណត់យល់
ច្បាស់នូវបញ្ចក្ខន្ធហើយ រមែងមិនត្រូវការបុគ្គលអ្នកប្រាប់
ទេ ព្រោះការនោះ មិនមានដល់បុគ្គលនោះឡើយ ហេតុ
នោះ ជនណាមួយ គប្បីជៀសបុគ្គលនោះ ដោយហេតុ
ណា ហេតុនោះ មិនមានដល់បុគ្គលនោះទេ ម្ចាស់ទេវតា
បើអ្នកដឹងច្បាស់ អ្នកត្រូវនិយាយមកចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ន ខ្លាហាំ កន្លៃ ឥមស្ស ភកវតា សង្ខត្តេន កាសិ-
តស្ស វិត្តារេន អត្ថំ អាជាធាមិ សាជុ មេ កន្លៃ
ភកវា តថា កាសតុ យថាហាំ ឥមស្ស ភកវតា
សង្ខត្តេន កាសិតស្ស វិត្តារេន អត្ថំ អាជានេយ្យន្តិ ។

[៥៤] សមោ វិសេសី ឧទរា^(១) និហីនោ

យោ មញ្ញតី សោ វិវេច តេន

តីសុ វិធាសុ អវិកម្មមាណោ

សមោ វិសេសីតិ ន តស្ស ហោតិ

សចេ វិជានាសិ វេទហិ យក្ខាតិ ។

១ ឱ. អថ វា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ទេវតានោះតបថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ដែលព្រះមានព្រះ
 ភាគ ទ្រង់សំដែងដោយសេចក្តីសង្ខេបនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានដឹងសេចក្តី
 ដោយពិស្តារទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមអង្វរ សូមព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងធម៌ ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដោយ
 សេចក្តីសង្ខេបនេះ ឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គបានយល់សេចក្តីដោយពិស្តារ ។

[៥៤] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា បុគ្គលណា សំគាល់ខ្លួន
 ថាស្មើនឹងគេ ថាវិសេសជាងគេ ឬថាថោកទាបជាងគេ
 បុគ្គលនោះ រមែងទាស់ទែង ដោយសេចក្តីសំគាល់នោះ
 បុគ្គលណា មិនបានញាប់ញ័រក្នុងសេចក្តីប្រកាន់ទាំង ៣
 ប្រការទេ សេចក្តីប្រកាន់ថាស្មើនឹងគេ ថាវិសេសជាងគេ
 រមែងមិនមានដល់បុគ្គលនោះឡើយ ម្ចាស់ទេវតា បើអ្នក
 ដឹងច្បាស់ អ្នកចូរនិយាយមកចុះ ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស នន្ទនវគ្គេ ភាសិតត្តោ

ឥមស្សបិ ខ្វាបំ ភន្តេ ភកវតា សង្ខិត្តេន កា-
 សិតស្ស វិត្តាវេន អត្ថំ ន អាជាធាមិ សាធុ មេ
 ភន្តេ ភកវា តថា ភាសតុ យថាបំ ឥមស្ស ភកវតា
 សង្ខិត្តេន ភាសិតស្ស វិត្តាវេន អត្ថំ អាជានេយ្យន្តិ ។

[៥៥] បហាសិ កេដ្ឋិ^(១) ន វិមានមាតា^(២)

អច្ឆេដ្ឋិ តស្មំ ឥធិ ធាមរូបេ

តំ និទ្ទកន្តំ អនិយំ និរាសំ

បរិយេសមាធា ធាជ្ឈកម្មំ

ទេវា មនុស្សា ឥធិ វា ហុរំ វា

សក្កេសុ វា^(៣) សព្វនិវេសនេសុ

សចេ វិជានាសិ វទេហិ យក្ខាតិ ។

១ ឱ. ម. សង្ខំ ។ ២ ឱ. ន វិមានមជ្ឈតា ។ ៣ ឱ. ឥទំ បាបទ្វយំ ទិស្សតិ ។

ទេវតាសំយុត្ត នន្ទនវគ្គ សេចក្តីអធិប្បាយនៃភាសិត

ទេវតាតបថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ដែលព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់ដោយសេចក្តីសង្ខេបនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនយល់សេចក្តី ដោយ
ពិស្តារទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមអង្វរ សូមព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់សំដែងធម៌ ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ ដោយសេច-
ក្តីសង្ខេបនេះ ឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គយល់ដោយពិស្តារ ។

[៥៥] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា បុគ្គលបានលះបង់
នូវកង្វល់ហើយ រមែងមិនមករកវិមាន (ផ្ទៃនៃ
មាតាទៀត) ទេ បុគ្គលបានផ្តាច់បង់ចំណង់ក្នុង
នាមរូបនេះហើយ ពួកទេវតានិងមនុស្សទាំង-
ឡាយ រកមើល នូវបុគ្គលដែលផ្តាច់ធម៌ជា
គ្រឿងចាក់ស្រែះ ដែលមិនមានទុក្ខ មិនមាន
សេចក្តីអាឡោះអាល័យនោះ ក្នុងលោកនេះ ឬ
ក្នុងលោកខាងមុខ ក្នុងឋានសួគ៌ ឬ ក្នុងលំនៅ
របស់សត្វ^(១) គ្រប់កន្លែងមិនឃើញទេ ម្នាល
ទេវតា បើអ្នកដឹងច្បាស់ អ្នកចូរនិយាយមកចុះ ។

១ ទីលំនៅរបស់សត្វក្នុងទីនេះ បានដល់ភព ៣ កំណើត ៤ គតិ ៥ វិញ្ញាណដ្ឋិតិ ៧ លំនៅ
របស់សត្វទាំង ៩ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៥៦] ឥមស្ស ខ្វាហំ ភន្តេ ភកវតា សង្ខត្តេន
 កាសិតស្ស ឯវំ វិត្តារេន អត្ថំ អាជាជាមិ
 ចាបំ ន កយិរា វចសា មនសា
 កាយេន វា កិញ្ចនំ សព្វលោកេ
 កាមេ បហាយ សតិមា សម្មជាដោ
 ទុក្ខំ ន សេវេថ អនត្តសញ្ញិតន្តិ ។

នន្ទវគ្គោ ទុតិយោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៥៦] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
ត្រាស់ ដោយសេចក្តីសង្ខេបនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គបានយល់សេចក្តី ដោយ
ពិស្តារយ៉ាងនេះថា

បុគ្គលមិនត្រូវធ្វើកង្វល់ដ៏លាមក ដោយវាចា ដោយចិត្ត ឬ
ដោយកាយ ក្នុងលោកទាំងអស់ បុគ្គលមានសតិ និងសម្ប-
ជញ្ញៈ បានលះបង់កាមទាំងឡាយហើយ មិនគួរសេពគប់
នូវសេចក្តីទុក្ខ ដែលមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ ។

ចប់ នន្ទនវគ្គ ទី ២ ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស នន្ទនវគ្គេ ឧទ្ទានំ

តិត្រ្យានំ

នន្ទនា នន្ទតិ ចេវ

នត្តិបុត្តសមេន ច

ខត្តិយោ សកមាណោ ច

និទ្ទាតន្ទិ ច ទុក្ខរំ

ហិរិ កុដិកា នវមោ

នសមោ វុត្តោ សមិទ្ធិនាតិ ។

ទេវតាសំយុត្ត នន្ទនវគ្គ ឧទ្ទាន

ឧទ្ទាននៃនន្ទនវគ្គនោះ គឺ

នន្ទនសូត្រ ១ នន្ទិសូត្រ ១ នត្តិបុត្តសម-
សូត្រ ១ ខត្តិយសូត្រ ១ សកមានសូត្រ ១
និទ្ទាតនិសូត្រ ១ ទុក្កវសូត្រ ១ ហិរិសូត្រ ១
មានកុដិកាសូត្រជាគម្រប់ ៩ និងសមិទ្ធិសូត្រ
ជាគម្រប់ ១០ ដែលបានពោលមកហើយ ។

តតិយោ សត្តិវគ្គោ

បឋមំ សត្តិសុត្តំ

[៥៧] ឯកមន្តំ បិតា ខោ សា ទេវតា ភកវតោ
សន្តិកេ ឥមំ កាចំ អភាសិ

សត្តិយា វិយ ឱមជ្ជោ

ឧយ្ហមាទេវ មត្តកេ

កាមរាគប្បហានាយ

សតោ ភិក្ខុ បរិព្វជេតិ ។

[៥៨] សត្តិយា វិយ ឱមជ្ជោ

ឧយ្ហមាទេវ មត្តកេ

សក្កាយទិដ្ឋិប្បហានាយ

សតោ ភិក្ខុ បរិព្វជេតិ ។

ទុតិយំ ផុសតិសុត្តំ

[៥៩] នាដុសន្តំ ដុសតិ ច

ដុសន្តញ្ច តតោ ដុសេ

សត្តិវគ្គ ទី ៣

សត្តិសូត្រ ទី ១

[៥៧] ទេវតានោះ ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលគាថា
 នេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា
 ភិក្ខុអ្នកមានស្មារតី គប្បីប្រញាប់^(១) រៀន ដើម្បីលះបង់នូវ
 កាមរាគ ដូចជាបុរសដែលគេប្រហារដោយលំពែង ឬដូចជា
 បុគ្គលដែលភ្លើងឆេះលើក្បាល ។

[៥៨] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ភិក្ខុអ្នកមានស្មារតី
 គប្បីប្រញាប់រៀន ដើម្បីលះបង់នូវសក្កាយទិដ្ឋិ ដូចជា
 បុរសដែលត្រូវគេប្រហារដោយលំពែង ឬដូចជាបុគ្គលដែល
 ភ្លើងឆេះលើក្បាល ។

ផុសតិសូត្រ ទី ២

[៥៩] វិបាក រមែងមិនប៉ះពាល់បុគ្គលដែលមិនបានប៉ះ
 ពាល់កម្ម វិបាកប៉ះពាល់តែបុគ្គលដែលប៉ះពាល់កម្មប៉ុណ្ណោះ

១ តាមន័យក្នុងអដ្ឋកថា ឲ្យប្រែថា គប្បីនៅ គឺថា គប្បីសម្រេចឥរិយាបថទាំង ៤ ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស សត្តិវគ្គេ ជដារិជដកបុច្ឆនំ

តស្មា ធុសន្តំ ធុសតិ

អប្បទុដ្ឋប្បនោសិនន្តិ ។

[៦០]

យោ អប្បទុដ្ឋស្ស នវស្ស ទុស្សតិ

សុទ្ធស្ស ចោសស្ស អនង្គណស្ស

តមេវ ពាលំ បច្ចេតិ ចាបំ

សុខុមោ រដោ បដិវាតំ វិត្តោតិ ។

តតិយំ ជដាសុត្តំ

[៦១]

អន្តោជដា ពហិជដា

ជដាយ ជដិតា បដា

តំ តំ កោតម បុច្ឆាមិ

កោ ឥមំ វិជជយេ ជជន្តិ ។

ទេវតាសំយុត្តិ សត្តិវគ្គ ការសួររកអ្នកកាប់ឆ្ការតណ្ហាគ្រឿងចាក់ស្រែះ

ហេតុនោះ បានជាវិបាក រមែងប៉ះពាល់បុគ្គលដែលប៉ះ

ពាល់កម្ម ជាអ្នកប្រទូស្តដល់បុគ្គលដែលមិនប្រទូស្ត ។

[៦០] បុគ្គលណា ប្រទូស្តចំពោះជនដែលមិនប្រទូស្ត ជា

សត្វបរិសុទ្ធស្អាត ឥតមានទីទួលគឺកិលេស អំពើអាក្រក់

រមែងត្រឡប់ឲ្យផលដល់បុគ្គលពាលនោះវិញ ដូចជាបុគ្គល

បាចធ្លូលីល្អិតច្រាសខ្យល់ ។

ជដាសូត្រ ទី ៣

[៦១] តណ្ហាជាគ្រឿងចាក់ស្រែះខាងក្នុងក៏មាន តណ្ហាជា

គ្រឿងចាក់ស្រែះខាងក្រៅក៏មាន ពពួកសត្វត្រូវតណ្ហា ជា

គ្រឿងចាក់ស្រែះរូបរិតហើយ បពិត្រព្រះគោតម ព្រោះ

ហេតុនោះ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសួរព្រះអង្គថា អ្នកណាអាចកាប់

ឆ្ការនូវគ្រឿងចាក់ស្រែះគឺតណ្ហានេះបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៦២] សីលេ បតិដ្ឋាយ នរោ សបញ្ញោ
 ចិត្តំ បញ្ញញ្ច ការយំ
 អាតាបី និបកោ ភិក្ខុ
 សោ ឥមំ វិជជយេ ជដំ^(១)
 យេសំ រាតោ ច ទោសោ ច
 អវិជ្ជា ច វិរាជិតា
 ទីណាសវា អរហន្តោ
 តេសំ វិជជិតា ជជា
 យត្ត ជាមញ្ច រូបញ្ច
 អសេសំ ឧបរុដ្ឋតិ
 បដិយរូបសញ្ញា ច
 ឯត្ត សា និដ្ឋតេ^(២) ជជាតិ ។
 ចតុត្ថំ មនោនិវារណសុត្ថំ

[៦៣] យតោ យតោ មនោ និវារយេ
 ន ទុក្ខមេតិ នំ តតោ តតោ

១ ឱ. ម. ជដន្តិ ។ ២ ឱ. ឯវំ ។ ម. ឯត្ថេសា វិជ្ជជេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៦២] នរជន មានប្រាជ្ញា បានតាំងមាំ ក្នុងសីលហើយ
 ចម្រើននូវសមាធិចិត្តនិងវិបស្សនាបញ្ញា ជាអ្នកមានព្យាយាម
 ដុតកម្ដៅកិលេស ប្រកបដោយបារិហារិយប្បញ្ញា ជាអ្នក
 ឃើញភ័យក្នុងសង្សារ បុគ្គលនោះ ទើបកាប់ត្រូវនូវតណ្ហា
 ជាគ្រឿងចាក់ស្រែះនេះបាន ពួកបុគ្គលណា កម្ចាត់បង់រាគៈ
 ទោសៈនិងអវិជ្ជាបាន ជាអ្នកអស់អាសវៈ ព្រួយចាកកិលេស
 ពួកបុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា កាប់ត្រូវនូវតណ្ហាជាគ្រឿងចាក់
 ស្រែះហើយ នាមនិងរូប ទាំងបដិមសញ្ញា និងរូបសញ្ញា
 រលត់ទៅឥតមានសេសសល់ ក្នុងទីណា តណ្ហាជាគ្រឿង
 ចាក់ស្រែះនោះ រមែងរលត់ទៅ ក្នុងទីនុំ ។

មនោនិវារណសូត្រ ទី ៤

[៦៣] បុគ្គលគួរឃាត់ហាមចិត្ត ចាកអំពើអាក្រក់ ឬល្អ
 ណា ។ ទុក្ខរមែងមិនមកដល់បុគ្គលនោះ ព្រោះអំពើនោះ ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស សត្តិវគ្គេ អរហន្តព្យាករណំ

ស សព្វតោ មនោ និវារយេ

ស សព្វតោ ទុក្ខា បមុច្ចតីតិ^(១) ។

[៦៤] ន សព្វតោ មនោ និវារយេ

មនោ យតត្តមាគតំ^(២)

យតោ យតោ ច ចាបកំ

តតោ តតោ មនោ និវារយេតិ ។

បញ្ចមំ អរហន្តសុត្តិ

[៦៥] យោ ហោតិ ភិក្ខុ អរហំ កតាវី

ទីណាសវោ អន្តិមទេហាជារី

អរហំ វនាមីតិបិ សោ វទេយ្យ

មមំ វទន្តីតិបិ សោ វទេយ្យាតិ ។

ឱ. ម. ឥតិសទ្ធោ នត្តិ ។ ២ អ. ឯវំ ។ ឱ. ម. ន មនោ សំយតត្តមាគតំ ។

ទេវតាសំយុត្ត សត្តិវគ្គ ការព្យាករនូវអរហន្ត

បុគ្គលនោះ គួរហាមឃាត់ចិត្តសព្វអន្លើ បុគ្គលនោះ

រមែងរួចចាកទុក្ខសព្វគ្រប់ ។

[៦៤] បុគ្គល មិនគួរហាមឃាត់ចិត្តសព្វអន្លើ និងចិត្ត

ដែលដល់នូវសេចក្តីសង្រួមទេ លុះតែចិត្តអាក្រក់ កើត

ឡើង ក្នុងកាលណា ។ ទើបត្រូវបុគ្គលហាមឃាត់ចិត្ត

ក្នុងកាលនោះ ។

អរហន្តសូត្រ ទី ៥

[៦៥] ភិក្ខុណាជាព្រះអរហន្ត មានកិច្ចធ្វើស្រេចហើយ

អស់អាសវៈហើយ ទ្រទ្រង់រាងកាយ តែក្នុងជាតិជាទី

បំផុត ភិក្ខុនោះនៅតែនិយាយថា អាត្មានិយាយដូច្នោះក៏

មាន ភិក្ខុនោះនៅតែនិយាយថា ជនទាំងឡាយនិយាយ

នឹងអាត្មាថាដូច្នោះក៏មាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៦៦] យោ ហោតិ ភិក្ខុ អរហំ កតាវី

ទីណាសវោ អន្តិមទេហាធាវី

អហំ វនាមីតិបិ សោ វទេយ្យ

មមំ វទន្តីតិបិ សោ វទេយ្យ

លោកេ សមញ្ញំ កុសលោ វិទិត្វា

វោហារមត្តេន សោ វោហារេយ្យាតិ ។

[៦៧] យោ ហោតិ ភិក្ខុ អរហំ កតាវី

ទីណាសវោ អន្តិមទេហាធាវី

មាណំ នុ ខោ សោ ឧចាគម្ម ភិក្ខុ

អហំ វនាមីតិបិ សោ វទេយ្យ

មមំ វទន្តីតិបិ សោ វទេយ្យាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៦៦] ភិក្ខុណាជាអរហន្ត មានកិច្ចធ្វើស្រេចហើយ អស់
 អាសវៈហើយ ទ្រទ្រង់រាងកាយតែក្នុងជាតិជាទីបំផុត ភិក្ខុ
 នោះ នៅតែនិយាយថា អាត្មានិយាយដូច្នោះក្តី ភិក្ខុនោះ
 នៅតែនិយាយថា ជនទាំងឡាយនិយាយនឹងអាត្មាដូច្នោះក្តី
 ភិក្ខុនោះ គ្រាន់តែឈ្មោះថា ជាអ្នកឈ្លាស បានយល់
 ច្បាស់នូវវេហារក្នុងលោក ហើយនិយាយតាមតែវេហារ
 ប៉ុណ្ណោះ ។

[៦៧] ភិក្ខុណាជាព្រះអរហន្ត មានកិច្ចធ្វើស្រេចហើយ
 ជាព្រះខីណាស្រេច ទ្រទ្រង់រាងកាយតែក្នុងជាតិជាទីបំផុត
 ភិក្ខុនោះ អាស្រ័យនូវមានៈដែរឬ បានជាភិក្ខុនោះនៅ
 និយាយថា អាត្មានិយាយដូច្នោះក៏មាន ភិក្ខុនោះ នៅ
 និយាយថា ជនទាំងឡាយនិយាយនឹងអាត្មាដូច្នោះក៏មាន ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស សត្តិវគ្គេ បដ្ឋោតបុច្ឆនំ

[៦៨] បហីនមាណស្ស ន សន្តិ កន្តា
 វិធុមិតា មាណកន្តស្ស^(១) សព្វេ
 ស វីតិវត្តោ យមតំ^(២) សុមេដោ
 អហំ វនាមីតិមិ សោ វនេយ្យ
 មមំ វនន្តិមិ សោ វនេយ្យ
 លោកេ សមញ្ញំ កុសលោ វិទិត្វា
 វោហារមត្តេន សោ វោហារេយ្យាតិ ។

ឆដ្ឋំ បដ្ឋោតសុត្តំ

[៦៩] កតិ លោកស្មី បដ្ឋោតា
 យេហិ លោកោ បកាសតិ
 ភកវន្តំ បុដ្ឋមាកម្ម
 កថំ ជានេមុ តំ មយន្តិ ។

១ ឱ. ឯវំ ។ ២ អដ្ឋកថាយំ មញ្ញតន្តិ ទិស្សតិ ។

ទេវតាសំយុត្ត សត្តិវគ្គ ការសូត្រនូវពន្លឺ

[៦៨] ភិក្ខុដែលបានលះមានៈចោលហើយ មិនមានធម៌ជា
 គ្រឿងចាក់ស្រែះទេ ដ្បិតមានៈនិងធម៌ជាគ្រឿងចាក់ស្រែះ
 ភិក្ខុនោះកម្ចាត់ចោលទាំងអស់ហើយ ភិក្ខុនោះមានប្រាជ្ញាល្អ
 ផុតសេចក្តីសំគាល់ហើយ ទោះភិក្ខុនោះ នៅតែនិយាយថា
 អាត្មានិយាយដូច្នោះក្តី ភិក្ខុនោះ នៅតែនិយាយថា ពួកជន
 និយាយនឹងអាត្មាដូច្នោះក្តី ភិក្ខុនោះ គ្រាន់តែឈ្មោះថា ជា
 អ្នកឈ្លាស បានយល់ច្បាស់នូវវេហារក្នុងលោក ហើយ
 និយាយតាមតែវេហារប៉ុណ្ណោះ ។

បដ្ឋោតិសូត្រ ទី ៦

[៦៩] លោកតែងភ្លឺច្បាស់ ដោយពន្លឺទាំងឡាយណា
 ពន្លឺទាំងឡាយនោះ មានប៉ុន្មានយ៉ាង ក្នុងលោក យើងខ្ញុំ
 មកទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ តើដូចម្តេចហ្ន៎ យើងខ្ញុំនឹង
 ដឹងនូវពន្លឺនោះបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៧០] ចត្តារោ លោកេ បដ្ឋោតា
 បញ្ចមេត្ត ន វិជ្ជតិ
 ទិវា តបតិ អាទិច្ឆោ
 រត្តិមាកាតិ ចន្ទិមា
 អថ អក្កិ ទិវារត្តិ
 តត្ថ តត្ថ បកាសតិ
 សម្ពុទ្ធោ តបតំ សេដ្ឋោ
 ឯសា អាកា អនុត្តរាតិ ។

សត្តិមំ សវស្សត្តិ

[៧១] កុតោ សរា និវត្តន្តិ
 កត្ថ វន្តំ ន វត្តតិ^(១)
 កត្ថ ឆាមញ្ច រូបញ្ច
 អសេសំ ឧបរុជ្ជតីតិ ។

១ ឱ. វដ្តតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៧០] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ពន្លឺ ក្នុងលោកនេះ
 មាន ៤ យ៉ាង មិនមានដល់ ៥ ទេ ព្រះអាទិត្យរមែងភ្លឺ
 បាន ក្នុងវេលាថ្ងៃ ព្រះចន្ទ្រភ្លឺបាន ក្នុងវេលាយប់ ភ្លឺង
 ភ្លឺបានទាំងថ្ងៃទាំងយប់គ្រប់វេលា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ប្រសើរជាង
 ពួកដែលមានពន្លឺរុងរឿង នេះ ជាពន្លឺប្រសើរបំផុត ។

សរសូត្រ ទី ៧

[៧១] ទេវតាទូលសួរថា ស្រះគឺសង្សារ ប្រព្រឹត្តទៅ
 មិនបាន ក្នុងទីណា វដ្តៈវិលទៅមិនបាន ក្នុងទីណា
 នាមនិងរូប រលត់តតមានសេសសល់ ក្នុងទីណា ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស សត្តិវគ្គេ អនុស្សកបុច្ឆនំ

[៧២] យត្ថ អាចោ ច បឋវី
 តេជោ វាយោ ន កាធិតិ
 អតោ សវា និវត្តន្តិ
 ឯត្ថ វដ្ឋំ ន វត្តតិ
 ឯត្ថ ជាមញ្ច រូបញ្ច
 អសេសំ ឧបរុជ្ជតីតិ ។

អដ្ឋមំ មហាទ្វេនសុត្តំ

[៧៣] មហាទ្វេនា មហាកោតា
 រជ្ជវន្តោមិ ខត្តិយា
 អញ្ញមញ្ញារិកិដ្ឋន្តិ
 កាមេសុ អនលដ្ឋតា
 តេសុ ឧស្សុកជាតេសុ
 ភវសោតានុសារិសុ
 រោធិតណ្ហំ^(១) បវាហីសុ
 កេ លោកស្មី អនុស្សកាតិ ។

១ ឱ. ម. គេធិតណ្ហំ បដ្ឋហីសុ ។

ទេវតាសំយុត្ត សត្តិវគ្គ ការសួររកនូវបុគ្គលអ្នកអស់សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ

[៧២] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ទឹក ដី ភ្លើង ខ្យល់
មិនតាំងនៅ ក្នុងទីណា ស្រះគឺសង្សារប្រព្រឹត្តទៅមិនបាន
ក្នុងទីនុំ៖ រដ្ឋៈវិលទៅមិនបាន ក្នុងទីនុំ៖ដែរ នាមនិងរូប
ក៏រលត់ឥតមានសេសសល់ ក្នុងទីនុំ៖ដែរ ។

មហាទូនសូត្រ ទី ៨

[៧៣] ទេវតាទូលសួរថា ពួកក្សត្រិយ៍ ទុកជាមានទ្រព្យ
ច្រើន មានភោគៈច្រើន មានទាំងដែន ក៏នៅតែមិនចេះ
ឆ្អែត ក្នុងកាមទាំងឡាយទេ តែងប្រាថ្នារបស់ដទៃ ។ ទៀត
កាលបើពួកក្សត្រិយ៍ទាំងនោះ កើតសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ រសាត់
ទៅតាមខ្សែនៃការមានបាន ចុះជនពួកណា ទើបអស់
សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ បន្យាត់នូវសេចក្តីត្រេកអរ និងសេចក្តី
ប្រាថ្នាចោល ក្នុងលោកបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៧៤] ហិត្វា អការំ បព្វជិតោ
 ហិត្វា បុត្តំ បសុម្បិយំ
 ហិត្វា រាគញ្ច ទោសញ្ច
 អវិជ្ជញ្ច វិរាជិយ
 ទីណាសវា អរហន្តោ
 តេ លោកស្មី អនុស្សកាតិ ។

នវមំ ចតុច្ចក្កសុត្តំ

[៧៥] ចតុច្ចក្កំ នវទ្វារំ
 បុណ្ណំ លោភេន សំយុត្តំ
 បដ្ឋជាតំ មហារិរ
 កមំ យាត្រា ភវិស្សតីតិ ។

[៧៦] ឆេត្វា នទ្ធិ^(១) វត្តញ្ច
 ឥច្ឆាលោភញ្ច ចាបកំ
 សម្បលំ តណ្ហា អព្វយ្ហ^(២)
 ឯវំ យាត្រា ភវិស្សតីតិ ។

១ ឱ. ម. នទ្ធិ ។ ២ អព្វទ្យាតិបិ បាហោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៧៤] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ជនពួកណា លះ
 បង់ផ្ទះ លះបង់បុត្រ លះបង់សត្វចិញ្ចឹម ជាទីស្រឡាញ់
 ហើយបួស បានកម្ចាត់បង់នូវរាគៈផង ទោសៈផង អវិជ្ជា
 ផង អស់អាសវៈ ជាអរហន្ត ជនពួកនោះ ទើបឈ្មោះថា
 អស់សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងលោក ។

ចតុច្ចុក្កិសូត្រ ទី ៩

[៧៥] ទេវតាទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គអ្នកមានព្យាយាមធំ
 សរីរៈមានចក្ក ៤ មានទ្វារ ៩ ពេញដោយសេចក្តីលោភ
 ប្រកបដោយ (តណ្ហា) កើតក្នុងភក់ល្អាប់ តើនឹងយាត្រា
 ដូចម្តេចបាន ។

[៧៦] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា បុគ្គលត្រូវកាត់នូវកូន
 កំព្រាផង ព្រីត្រផង សេចក្តីប្រាថ្នានិងលោភៈដ៏លាមកផង
 ហើយដកតណ្ហាឲ្យរលើងទាំងបួស ត្រូវយាត្រាតាមលំអាន
 នេះឯង ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស សត្តិវគ្គេ ទុក្ខមុញ្ានព្យាករណំ

ទសមំ ឯណិជង្សសុត្តំ

[៧៧] ឯណិជង្សំ កិសំ វិរិ
 អប្បាហារំ អលោលុបំ
 សីហំវេកចរំ ឆាកំ
 កាមេសុ អនបេក្ខិណំ
 ឧបសង្កម្មំ បុច្ឆាម
 កថំ ទុក្ខា បមុច្ចតីតិ ។

[៧៨] បញ្ច កាមតុណា លោកេ
 មនោនដ្ឋា បវេទិតា
 ឯត្ត ឆន្ទំ វិរាទិត្វា
 ឯវំ ទុក្ខា បមុច្ចតីតិ ។

សត្តិវគ្គោ តតិយោ ។

ទេវតាសំយុត្ត សត្តវគ្គ ទុក្ខមុញ្ញនព្យាករណ៍

ឯណិជង្គសូត្រ ទី ១០

[៧៧] ទេវតាទូលសួរថា ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ បានចូល
 ទៅសួរឫក្ខុល ដែលមានស្នងដូចជាទ្រាយ មានរូបរាងស្តួម
 មានព្យាយាម មានអាហារតិច មិនលោភលន់ ហើយ
 មិនអាឡោះអាល័យ ក្នុងកាមទាំងឡាយ ត្រាច់ទៅតែម្នាក់
 ឯង ដូចជាសត្វសីហៈ ឬដំរីដ៏ប្រសើរ សួរថា ឫក្ខុល
 រួចចាកទុក្ខ តើដោយប្រការដូចម្តេច ។

[៧៨] កាមគុណទាំង ៥ មានចិត្តជាគម្រប់ ៦ អ្នកប្រាជ្ញ
 បានប្រកាសហើយ ក្នុងលោក ឫក្ខុលកម្ចាត់សេចក្តីប្រាថ្នា
 ក្នុងកាមរូបនោះបានហើយ យ៉ាងនេះ ទើបរួចចាកទុក្ខ ។

ចប់ សត្តវគ្គ ទី ៣ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

តត្រ្យានំ

សត្តិយា ធុសតិ ចេវ

ជជា មនោនិវារណា

អរហន្តេន បដ្ឋោតោ

សរា មហាន្តេន ច

ចតុច្ចក្កេន នវមំ

វណិជជ្ឈេន តេ ទសាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ឧទ្ទានក្នុងសត្តិវគ្គនោះ គឺ

សត្តិសូត្រ ១ ផុសតិសូត្រ ១ ជជាសូត្រ ១ មនោនិវារណ-
 សូត្រ ១ អរហន្តសូត្រ ១ បដ្ឋោតសូត្រ ១ សរសូត្រ ១
 មហាទ្វេសូត្រ ១ ជាគម្រប់ ៩ និងចតុច្ចុក្កិសូត្រ ១ ជាគម្រប់ ១០
 និងឯណិជង្សសូត្រ ១ ។

ចតុត្តោ សតុល្លប្បកាយិកវគ្គោ

បឋមំ សុត្តំ

[៧៩] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា
 សារត្តិយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
 អថខោ សម្ពហុលា សតុល្លប្បកាយិកា ទេវតាយោ
 អភិក្កន្តាយ រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណា កេវលកប្បំ
 ជេតវនំ ឱកាសេត្វា យេន ភកវា តេនុបសង្កមីសុ
 ឧបសង្កមីត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋិសុ ។

[៨០] ឯកមន្តំ បិតា ខោ ឯកា^(១) ទេវតា
 ភកវតោ សន្តិកេ ឥមំ តាចំ អកាសិ

១ ម. សា ឯកា ។

សតុល្លប្បកាយិកវគ្គ ទី ៤

សព្វិសូត្រ ទី ១

[៧៩] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀប
 ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង កាលរាត្រីបឋមយាម កន្លងហើយ មាន
 ពួកសតុល្លប្បកាយិកាទេវតា^១ ជាច្រើន មានរស្មីដ៏រុងរឿង ញ៉ាំងវត្ត
 ជេតពនទាំងមូលឲ្យភ្លឺរុងរឿង ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល
 ទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយឈរ ក្នុងទីដ៏
 សមគួរ ។

[៨០] លុះទេវតាមួយអង្គ ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើប
 ពោលគាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

១ សតៈ ប្រែថាសប្បុរស ឧល្លប្បកា ប្រែថាពោល កាយិកា ប្រែថាពួក គឺ ទេវតាពួកនេះ
 កាលនៅជាពាណិជ លិចសំពៅក្នុងសមុទ្រ បានពោលសមាទានធម៌របស់សប្បុរស និច្ច-
 សីល អំពីបុរសម្នាក់ ហើយបានទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ បានជាឈ្មោះថា សតុល្លប្បកាយិកា
 ។ អដ្ឋកថា ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

សត្តិវេរ សមាសេថ

សត្តិ កុព្វេថ^(១) សន្តវំ

សតំ សទ្ធម្មមញ្ញាយ

សេយ្យោ ហោតិ ន ចាមិយោ ។

[៨១] អថខោ អបរា ទេវតា ភកវតោ សន្តិកេ

ឥមំ កាចំ អកាសិ

សត្តិវេរ សមាសេថ

សត្តិ កុព្វេថ សន្តវំ

សតំ សទ្ធម្មមញ្ញាយ

បញ្ញា^(២) លភតិ ឆាញ្ញតោតិ ។

[៨២] អថខោ អបរា ទេវតា ភកវតោ សន្តិកេ

ឥមំ កាចំ អកាសិ

សត្តិវេរ សមាសេថ

សត្តិ កុព្វេថ សន្តវំ

សតំ សទ្ធម្មមញ្ញាយ

សោកមជ្ឈេ ន សោចតីតិ ។

១ ម. កុព្វេថ ។ ២ ឱ. បញ្ញា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

បុគ្គល គួរតែអង្គុយរួមជាមួយនឹងពួកសប្បុរសប៉ុណ្ណោះ គួរ
ធ្វើសេចក្តីស្មិទ្ធស្នាលដោយពួកសប្បុរស ព្រោះដឹងច្បាស់
នូវព្រះសទ្ធម្មរបស់ពួកសប្បុរស រមែងបានជាបុគ្គលប្រសើរ
មិនអាក្រក់ឡើយ ។

[៨១] លំដាប់នោះឯង ទេវតាមួយអង្គទៀត បានពោលគាថា

នេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា
បុគ្គលគួរតែអង្គុយរួមជាមួយនឹងពួកសប្បុរសប៉ុណ្ណោះ គួរធ្វើ
សេចក្តីស្មិទ្ធស្នាលនឹងពួកសប្បុរស បុគ្គលបានប្រាជ្ញា ព្រោះ
ដឹងច្បាស់នូវព្រះសទ្ធម្មរបស់ពួកសប្បុរស មិនមែនបានអំពីទី
ដទៃឡើយ ។

[៨២] លំដាប់នោះឯង ទេវតាមួយអង្គទៀត ពោល

គាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា
បុគ្គល គួរតែអង្គុយរួមជាមួយនឹងពួកសប្បុរសប៉ុណ្ណោះ គួរ
ធ្វើសេចក្តីស្មិទ្ធស្នាលដោយពួកសប្បុរស បុគ្គលបានដឹងនូវ
ព្រះសទ្ធម្មរបស់ពួកសប្បុរសហើយ រមែងមិនសោកសៅក្នុង
កណ្តាលពួកជនអ្នកសោកសៅឡើយ ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស សតុល្លប្បកាយិកវគ្គេ សព្វិសមាសនំ

[៨៣] អថខោ អបរា ទេវតា ភកវតោ សន្តិកេ

ឥមំ កាចំ អកាសិ

សព្វិវេ សមាសេថ

សព្វិ កុព្វេថ សន្តវំ

សតំ សទ្ធម្មមញ្ញាយ

ញាតិមជ្ឈេ វិរោចតីតិ ។

[៨៤] អថខោ អបរា ទេវតា ភកវតោ សន្តិកេ

ឥមំ កាចំ អកាសិ

សព្វិវេ សមាសេថ

សព្វិ កុព្វេថ សន្តវំ

សតំ សទ្ធម្មមញ្ញាយ

សត្តា កច្ឆន្តិ សុកតិន្តិ ។

ទេវតាសំយុត្ត សតុល្លប្បកាយិកវគ្គ ការអង្គុយរួមជាមួយនឹងពួកសប្បុរស

[៨៣] លំដាប់នោះ ទេវតាមួយអង្គទៀត ពោលគាថានេះ

ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

បុគ្គលគួរតែអង្គុយរួមជាមួយនឹងពួកសប្បុរសប៉ុណ្ណោះ គួរធ្វើ

សេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលដោយពួកសប្បុរស បុគ្គលបានដឹងច្បាស់

នូវព្រះសទ្ធម្មរបស់ពួកសប្បុរស រមែងរុងរឿងក្នុងកណ្តាល

នៃញាតិ ។

[៨៤] លំដាប់នោះឯង ទេវតាមួយអង្គទៀត បានពោលគាថា

នេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

បុគ្គលគួរតែអង្គុយរួមជាមួយនឹងសប្បុរសប៉ុណ្ណោះ គួរធ្វើ

សេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលដោយពួកសប្បុរស សត្វទាំងឡាយបាន

ដឹងច្បាស់នូវព្រះសទ្ធម្មរបស់ពួកសប្បុរសហើយ រមែងទៅ

កាន់សុគតិបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៨៥] អថខោ អបរា ទេវតា ភកវតោ សន្តិកេ
ឥមំ កាចំ អភាសិ

សត្តិវេរ សមាសេថ
សត្តិ កុព្វេថ សន្តវំ
សតំ សទ្ធម្មមញ្ញាយ
សត្តា តិដ្ឋន្តិ សាតតន្តិ ។

អថខោ អបរា ទេវតា ភកវត្ថំ ឯតទរោច កស្ស
នុ ខោ ភកវា សុភាសិតន្តិ ។

[៨៦] សព្វាសំ វោ សុភាសិតំ បរិយាយេន អបិច
មមាថិ^(១) សុណាថ

សត្តិវេរ សមាសេថ
សត្តិ កុព្វេថ សន្តវំ
សតំ សទ្ធម្មមញ្ញាយ
សព្វទុក្ខា បមុច្ចតីតិ ។

១ ឱ. មមម្បិ ។ ម. មមំបិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៨៥] លំដាប់នោះឯង ទេវតាមួយអង្គទៀត បានពោលគាថា

នេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

បុគ្គល គួរតែអង្គុយរួមជាមួយនឹងពួកសប្បុរសប៉ុណ្ណោះ គួរ

ធ្វើសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលនឹងពួកសប្បុរស សត្វទាំងឡាយ ដឹង

ច្បាស់នូវព្រះសទ្ធម្មរបស់ពួកសប្បុរស រមែងបិតនៅជាសុខ

អស់កាលយូរ ។

លំដាប់នោះឯង ទេវតាមួយអង្គទៀត បានក្រាបទូលព្រះមាន

ព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ភាសិតអ្នកណាហ្ន៎ ជា

សុភាសិត ។

[៨៦] ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ភាសិតរបស់អ្នកទាំង

អស់ ជាសុភាសិត ដោយបរិយាយដែរហើយ តែអ្នកទាំងឡាយ ចូរ

ស្តាប់ពាក្យរបស់គាត់វិញថា

បុគ្គលគួរតែអង្គុយរួមជាមួយនឹងពួកសប្បុរសប៉ុណ្ណោះ គួរធ្វើ

សេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលនឹងពួកសប្បុរស បុគ្គលដឹងច្បាស់នូវព្រះ

សទ្ធម្មរបស់ពួកសប្បុរស រមែងរួចចាកទុក្ខទាំងអស់បាន ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស សតុល្លប្បកាយិកវគ្គេ មច្ឆេរប្បញ្ញា

ទុតិយំ មច្ឆរិសុត្តំ

[៨៧] ឯកំ សមយំ ភក្កវា សារត្តិយំ វិហរតិ ជេ-
 តវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ សម្ពហុលា
 សតុល្លប្បកាយិកា ទេវតាយោ អភិក្កន្តាយ រត្តិយា
 អភិក្កន្តវណ្ណា កេវលកប្បំ ជេតវនំ ឱកាសេត្វា យេន
 ភក្កវា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ អភិវា-
 ទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋិសុ ។

[៨៨] ឯកមន្តំ បិតា ខោ ឯកា ទេវតា ភក្កវតោ
 សន្តិកេ ឥមំ កាចំ អកាសិ

មច្ឆេវា ច បមាទា ច
 ឯវំ ទានំ ន ទីយតិ
 បុញ្ញមាភដ្ឋិមនេន
 ទេយ្យំ ហោតិ វិជានតាតិ ។

[៨៩] អថខោ អបរា ទេវតា ភក្កវតោ សន្តិកេ
 ឥមា កាថាយោ អកាសិ

ទេវតាសំយុត្ត សតុល្លប្បកាយិកវគ្គ ប្រស្នានៃសេចក្តីកំណាញ់

មច្ឆរិសូត្រ ទី ២

[៨៧] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន
 របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង កាល
 រាត្រីបឋមយាម កន្លងហើយ មានពួកសតុល្លប្បកាយិកាទេវតាជាច្រើន
 មានរស្មីរុងរឿង ញ៉ាំងវត្តជេតពនទាំងមូលឲ្យភ្លឺស្វាង ក៏ចូលទៅគាល់
 ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបបូជានូវព្រះមានព្រះភាគ
 ហើយឈរ ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

[៨៨] លុះទេវតាមួយអង្គ ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ពោល
 គាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

ព្រោះសេចក្តីកំណាញ់និងសេចក្តីប្រមាទ បានជានរជនឲ្យ
 ទានមិនកើតយ៉ាងនេះ ទាន កាលបើបុគ្គលដឹងច្បាស់ ជា
 អ្នកប្រាថ្នានូវបុណ្យ គួរតែឲ្យ ។

[៨៩] លំដាប់នោះឯង ទេវតាមួយអង្គទៀត បានពោលគាថា
 ទាំងឡាយនេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

យស្សេវ ភីតោ ន ទទាតិ មច្ឆរី

តទេវ អទទតោ ភយំ

ធិយច្ឆា ច បិចាសា ច

យស្ស កាយតិ មច្ឆរី

តមេវ ពាលំ ផុសតិ

អស្មី លោកេ បរម្ហិ ច

តស្មា វិនេយ្យ មច្ឆេវំ

ទដ្ឋា ទានំ មលាកិក្ខ

បុញ្ញានិ បរលោកស្មី

បតិដ្ឋា ហោន្តិ ចាណិនន្តិ ។

[៩០] អថខោ អបរា ទេវតា ភកវតោ សន្តិកេ

ឥមា កាថាយោ អភាសិ

តេ មតេសុ ន មិយ្យន្តិ

អទ្ធានំ^(១) សហារជំ

អប្បស្មី យេ បវេច្ឆន្តិ

១ អ. ឯវំ ។ ឱ. បន្តានំ វ ។ ម. បថានំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

មនុស្សកំណាញ់ ភ័យចំពោះហេតុណា ហើយមិនឲ្យទាន
 ហេតុនោះឯង ជាក៏យរបស់អ្នកមិនឲ្យ បុគ្គលកំណាញ់
 ខ្លាចចំពោះហេតុណា ព្រោះសេចក្តីឃ្នាននិងស្រែក ហេតុ
 នោះឯង តែងពាល់ត្រូវបុគ្គលពាល ក្នុងលោកនេះ និង
 លោកខាងមុខ ព្រោះហេតុនោះ សាធុជន គួរតែកម្ចាត់
 បង់នូវសេចក្តីកំណាញ់ ជាអ្នកគ្របសង្កត់នូវមន្ទិល ហើយ
 ត្រូវឲ្យទាន (ព្រោះថា) បុណ្យទាំងឡាយ ជាទីពឹងរបស់
 ពួកសត្វក្នុងលោកខាងមុខ ។

[៧០] លំដាប់នោះឯង ទេវតាមួយអង្គទៀត បានពោលគាថា

ទាំងឡាយនេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា
 ពួកជនណា កាលទ្រព្យមានតិច ក៏នៅតែឲ្យទានបាន ដូច
 ជាអ្នកដើរផ្លូវឆ្ងាយ (ចែកស្បៀងដែលមានតិចតួចដល់គ្នាបាន)
 កាលបើគេស្លាប់រាល់គ្នា ជននោះឈ្មោះថាមិនស្លាប់

ទេវតាសំយុត្តស្ស សតុល្លប្បកាយិកវគ្គេ ទុក្ខរកម្មំ

ឯស ធម្មោ សនន្តនោ
អប្បស្មេកេ បវេច្ឆន្តិ
ពហុនេកេ ន ទិច្ឆវេ
អប្បស្មា ទត្តិណា ទិដ្ឋា
សហស្សេន សមំ មិតាតិ ។

[៩០] អថខោ អហរា ទេវតា ភកវតោ សន្តិកេ
ឥមា កាថាយោ អកាសិ

ទុទ្ធានំ ទទមាណំ
ទុក្ខំ កម្មកុព្វតំ
អសន្តោ ធានុកុព្វន្តិ
សតំ ធម្មោ ទុរន្ធយោ^(១)
តស្មា សតញ្ចា អសតញ្ចា
ធានា ហោតិ ឥតោ កតិ
អសន្តោ និរយំ យន្តិ
សន្តោ សក្កបរាយនាតិ ។

អថខោ អហរា ទេវតា ភកវន្តំ ឯតទរោច កស្ស
នុ ខោ ភកវា សុកាសិតន្តិ ។

១ ឱ. ទុរន្ធយោ ។

ទេវតាសំយុត្ត សតុល្លប្បកាយិកវគ្គ កម្មដែលធ្វើបានដោយកម្រ

ធម៌នេះ ជាធម៌របស់បុរាណចារ្យ ជនពួកខ្លះ កាលទ្រព្យ
មានតិចក៏នៅតែឲ្យទានបាន ជនពួកខ្លះសូម្បីសម្បូណ៍ទ្រព្យ
ច្រើន ក៏ឲ្យទានមិនកើត ទក្ខិណាទាន ដែលគេបែងអំពី
ទ្រព្យតិចហើយឲ្យ រមែងមានផលស្មើគ្នានឹងទានរាប់ពាន់ ។

[៩១] លំដាប់នោះឯង ទេវតាមួយអង្គទៀត បានពោលគាថា

ទាំងឡាយនេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

កាលបើពួកសប្បុរស កំពុងឲ្យរបស់ដែលឲ្យបានដោយកម្រ
កំពុងធ្វើអំពើដែលធ្វើបានដោយកម្រ ពួកអសប្បុរសធ្វើតាម
មិនបាន (ព្រោះ) ធម៌របស់ពួកសប្បុរស គឺពួកអសប្បុរស
ប្រព្រឹត្តតាមបានដោយកម្រ ព្រោះហេតុនោះ គតិរបស់ពួក
សប្បុរសនិងអសប្បុរស រមែងផ្សេងគ្នា អំពីលោកនេះទៅ
គឺពួកអសប្បុរស ទៅកាន់នរក ពួកសប្បុរស ទៅកាន់
ឋានសួគ៌ ។

លំដាប់នោះឯង ទេវតាមួយអង្គទៀត បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមាន
ព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ភាសិតរបស់អ្នកណាហ្ន៎
ជាសុភាសិត ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៩២] សញ្ញាសំ វោ សុភាសិតំ បរិយាយេន អបិច
មមាបិ សុណាថ

ធម្មំ ចរេ យោបិ សមុញ្ញកំ^(១) ចរេ
នារំ ច ចោសំ ននំ អប្បកស្មី
សតំ សហស្សាន សហស្សយាតិនំ
កលំបិ នាត្យន្តិ តថាវិធស្ស តេតិ ។

[៩៣] អថខោ អបរា ទេវតា ភកវន្តំ កាថាយ
អជ្ឈកាសិ

កេនេស^(២) យញ្ញោ វិបុលោ មហាត្តតោ
សមេន ទិន្ទស្ស ន អត្យមេតិ
កថំ^(៣) សហស្សាន សហស្សយាតិនំ
កលំបិ នាត្យន្តិ តថាវិធស្ស តេតិ ។

១ ម. អ. ឯវំ ។ ឱ. យោ សមុច្ឆកំ ។ ២ ឱ. កេនេសំ ។ ៣ ឱ. ម. សហស្សានំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៩២] ភាសិតរបស់អ្នកគ្រប់គ្នា ជាសុភាសិត ដោយបរិយាយ
 ដែរហើយ តែអ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ពាក្យរបស់តថាគតវិញថា
 ជនណា ចិញ្ចឹមភរិយាផង កាលបើទ្រព្យមានតិច នៅតែ
 ឲ្យទានបានផង ប្រព្រឹត្តធម៌បានផង ប្រព្រឹត្តនូវសេចក្តីខ្ពស់
 ខ្លាយ (ក្នុងការងារ) ផង ពួកជនដែលមានការបូជាភ្ជាប់ពាន់
 ដល់បុគ្គលមួយសែននាក់ នៅតែមិនដល់មួយចំណិតរបស់
 បុគ្គលយ៉ាងនោះបាន ។

[៩៣] លំដាប់នោះ ទេវតាមួយអង្គទៀត បានពោលគាថា
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា
 យ័ញ្ញនុ៎ះ មានផលដ៏ទូលាយច្រើនដែរ នៅតែមិនដល់ទាន
 ដែលបុគ្គលឲ្យហើយ ដោយធម៌ដ៏ស្មើ តើដោយហេតុដូច
 ម្តេច បុគ្គល មានការបូជាភ្ជាប់ពាន់ដល់បុគ្គលមួយពាន់នាក់
 នោះ នៅតែមិនដល់មួយចំណិតរបស់បុគ្គលយ៉ាងនោះ តើ
 ដូចម្តេច ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស សតុល្លប្បកាយិកវគ្គេ សមទិន្ទទានគ្សនំ

[៩៤] អថខោ ភកវា តំ ទេវតំ តាថាយ អជ្ឈកាសិ
 ទទន្តិ ហោកេ^(១) វិសមេ និវិជ្ជា
 យត្វា^(២) វេទិត្វា អថ សោចយិត្វា
 សា ទក្ខិណា អស្សមុខា សទណ្ណា
 សមេន ទិន្ទស្ស ន អក្សមេតិ
 ឯវំ សហស្សាន^(២) សហស្សយាតិនំ
 កលំបិ ឆាក្សន្តិ តថាវិជស្ស តេតិ ។

តតិយំ សាជុសុត្តំ

[៩៥] អថខោ សម្ពហុលា សតុល្លប្បកាយិកា
 ទេវតាយោ អភិក្កន្តាយ វត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណា កេវ-
 លកប្បំ ជេតវនំ ឱកាសេត្វា យេន ភកវា តេនុ-
 បសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯក-
 មន្តំ អដ្ឋសុ ។

១ ឱ. ឯកេ ។ ២ ឱ. ឆេត្វា ។ ៣ ម. ឯវំ សតំ សហស្សានំ ។

ទេវតាសំយុត្ត សតុល្លប្បកាយិកវគ្គ តម្លៃនៃទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយដោយធម៌ដ៏ស្មើ

[៧៤] លំដាប់នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់នឹងទេវតា

នោះ ដោយគាថា ថា

បុគ្គលពួកមួយ បានបិតនៅស៊ប់ក្នុងធម៌មិនស្មើ ហើយបៀត

បៀន សម្លាប់ ពុំនោះសោត ធ្វើបុគ្គលដទៃឲ្យសោកសៅ

ទើបឲ្យទាន ទក្ខិណាទាននោះ ឈ្មោះថា មានមុខទទឹក

ដោយទឹកភ្នែក ប្រកបដោយអាជ្ញា មិនដល់នូវតម្លៃនៃទាន

ដែលបុគ្គលឲ្យហើយដោយធម៌ដ៏ស្មើទេ បុគ្គលមានការបូជា

រាប់ពាន់ ដល់បុគ្គលមួយពាន់នាក់នោះ នៅតែមិនដល់មួយ

ចំណិតរបស់បុគ្គលយ៉ាងនោះ ដូច្នោះឯង ។

សាធុសូត្រ ទី ៣

[៧៥] លំដាប់នោះឯង កាលរាត្រីបឋមយាម កន្លងទៅហើយ

ពួកសតុល្លប្បកាយិកាទេវតាជាច្រើន មានរស្មីដ៏រុងរឿង ញ៉ាំងវត្តជេត-

ពនទាំងមូលឲ្យភ្លឺស្វាង ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ

ដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយឈរនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៩៦] ឯកមន្តំ បិតា ខោ ឯកា ទេវតា ភកវតោ
 សន្តិកេ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ
 សាធុ^(១) ខោ មារិស ទានំ
 មច្ឆេរា ច បមាទា ច
 ឯវំ ទានំ ន ទីយតិ
 បុញ្ញមាភដ្ឋមាទេន
 ទេយ្យំ ហោតិ វិជានតាតិ ។

[៩៧] អថខោ អបរា ទេវតា ភកវតោ សន្តិកេ
 ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ
 សាធុ ខោ មារិស ទានំ
 អបិច អប្បកស្មីបិ សាហុ^(២) ទានំ
 អប្បស្មេកេ បវេច្ឆន្តិ
 ពហុទេកេ ន ទិច្ឆវេ
 អប្បស្មា ទក្ខិណា ទិដ្ឋា
 សហស្សេន សមំ មិតាតិ ។

១ ម. សាហុ ។ ២ ឱ. អប្បស្មីបិ សាធុតិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៩៦] ទេវតាមួយអង្គ ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរ បន្ទីនូវឧទាននេះ

ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

បពិត្រព្រះអង្គអ្នកនិទុក្ខ ទានជាការប្រពៃណាស់ បុគ្គលឲ្យ
ទានមិនបាន យ៉ាងនេះ ព្រោះសេចក្តីកំណាញ់ផង ព្រោះ
សេចក្តីប្រហែសផង ទាន កាលបើបុគ្គលដឹងច្បាស់ ជា
អ្នកប្រាថ្នានូវបុណ្យ គួរតែឲ្យ ។

[៩៧] លំដាប់នោះ ទេវតាមួយអង្គទៀត បន្ទីនូវឧទាននេះ

ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

បពិត្រព្រះអង្គអ្នកនិទុក្ខ ទាន ជាការប្រពៃណាស់ កាល
ដែលទ្រព្យមានតិច នៅតែឲ្យបាន ជាការប្រពៃ ជនពួក
ខ្លះ សូម្បីមានទ្រព្យបន្តិចបន្តួច ក៏ឲ្យបាន ជនពួកខ្លះមាន
ទ្រព្យច្រើនតែឲ្យមិនកើត ទក្ខិណាទានដែលគេចែករំលែក
អំពីទ្រព្យតិច ហើយឲ្យ មានផសស្មើគ្នានឹងទានដទៃរាប់
ពាន់ ។

៥៣

ទេវតាសំយត្តស្ស សតុល្លប្បកាយិកវគ្គេ ទានប្បញ្ញា

[៩៨] អថខោ អបរា ទេវតា ភកវតោ សន្តិកេ

ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ

សាធុ ខោ មារិស ទានំ

អប្បកស្មីបិ សាហុ ទានំ

អបិច សទ្ធាយបិ សាហុ ទានំ

ទានញ្ច យុទ្ធឯញ្ច សមាទមាហុ

អប្បាបិ សន្តា ពហុកេ ជិនន្តិ

អប្បម្បិ ចេ សទ្ធិហារោ ទទាតិ

តេនេវ សោ ហោតិ សុខី បរត្តាតិ ។

[៩៩] អថខោ អបរា ទេវតា ភកវតោ សន្តិកេ

ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ

ទេវតាសំយុត្ត សតុល្លប្បកាយិកវគ្គ ទានប្បញ្ញា

[៤៨] លំដាប់នោះ ទេវតាដទៃទៀត បានបន្ធិនូវឧទាននេះ

ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

បពិត្រព្រះអង្គអ្នកនិទុក្ខ ទាន ជាការប្រពៃណាស់ កាល
ដែលទ្រព្យមានតិច នៅតែឲ្យបាន ជាការប្រពៃ មួយទៀត
ការឲ្យដោយសទ្ធា ជាការប្រពៃ ពួកអ្នកប្រាជ្ញ ពោលថា
ទាននិងចម្បាំង មានកម្លាំងស្មើគ្នា ពួកសប្បុរស សូម្បី
មានគ្នាតិច រមែងឈ្នះពួកអសប្បុរសដែលមានគ្នាច្រើនបាន
កាលបើបុគ្គលណាជឿ (កម្មផល) ហើយឲ្យទានសូម្បីបន្តិច
បន្តួច បុគ្គលនោះ រមែងបានសេចក្តីសុខក្នុងលោកខាងមុខ
ព្រោះតែទាននោះឯង ។

[៤៩] លំដាប់នោះ ទេវតាដទៃទៀត បានបន្ធិនូវឧទាន

នេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

សាធុ ខោ មារិស ទានំ

អប្បកស្មីបិ សាហុ ទានំ

សទ្ធាយបិ សាហុ ទានំ

អបិច ធម្មលទ្ធស្សបិ សាហុ ទានំ

យោ ធម្មលទ្ធស្ស ទទាតិ ទានំ

ឧដ្ឋានវិយាទិតតស្ស ជន្តុ^(១)

អតិក្កម្ម^(២) វេតរណី យមស្ស

ទិញានិ ហានានិ ឧបេតិ មច្ឆោតិ ។

[១០០] អថខោ អបរា ទេវតា ភកវតោ សន្តិកេ

ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ

១ ជន្តុនោតិប្បត្តិ ។ ២ ឱ. ម. ឯត្តន្តរេ សោតិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

បពិត្រព្រះអង្គអ្នកនិទុក្ខ ទាន ជាការប្រពៃណាស់ កាល
 ដែលទ្រព្យមានតិច នៅតែឲ្យបាន ជាការប្រពៃ ការឲ្យ
 ដោយសទ្ធា ជាការប្រពៃ មួយទៀត ការឲ្យនូវរបស់ដែល
 បានមកដោយធម៌ ជាការប្រពៃ ជនណាឲ្យទានដល់បុគ្គល
 អ្នកបានធម៌ អ្នកត្រាស់ដឹងដោយសេចក្តីសង្វាតនិងសេចក្តី
 ព្យាយាម ជន (នោះ) កន្លងបង្កើនូវវេតរណិនរក^(១) របស់
 ស្តេចយមៈ ហើយដល់នូវឋានទាំងឡាយ ជាទិព្វបាន ។

[១០០] លំដាប់នោះ ទេវតាដទៃទៀត បានបន្តិចនូវឧទាននេះ

ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

១ អដ្ឋកថា ថា មិនមែនត្រឹមតែវេតរណិនរកទេ រាប់បញ្ចូលទាំងនរកឯទៀត មានសញ្ជីវេតរក
 និងកាឡសុត្តនរកជាដើម ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស សតុល្លប្បកាយិកវគ្គេ ទានមហាប្បវលំ

សាធុ ខោ មារិស ទានំ
 អប្បកស្មីបិ សាហុ ទានំ
 សទ្ធាយបិ សាហុ ទានំ
 ធម្មលទ្ធស្សបិ សាហុ ទានំ
 អមិច វិចេយ្យទានំបិ សាធុ
 វិចេយ្យទានំ សុកតប្បសត្តំ
 យេ ទក្ខិណោយ្យា ឥធម ដីវលោកេ
 ឯតេសុ ទិដ្ឋានិ មហាប្បវលានិ
 វីជានិ វុត្តានិ យថា សុខេត្តេតិ ។

[១០១] អថខោ អបរា ទេវតា ភកវតោ សន្តិកេ

ឥមំ ឧទានំ

ឧទានេសិ
 សាធុ ខោ មារិស ទានំ
 អប្បកស្មីបិ សាហុ ទានំ
 សទ្ធាយបិ សាហុ ទានំ
 ធម្មលទ្ធស្សបិ សាហុ ទានំ
 វិចេយ្យទានំបិ សាធុ

ទេវតាសំយុត្តិ សតុល្លប្បកាយិកវគ្គ ទានមានផលច្រើន

បពិត្រព្រះអង្គអ្នកនិទ្ទិក្ខ ទាន ជាការប្រពៃណាស់ កាល
ដែលមានទ្រព្យតិច នៅតែឲ្យបាន ជាការប្រពៃ មួយទៀត
ការឲ្យដោយសទ្ធា ជាការប្រពៃ ទាំងឲ្យរបស់ដែលបានមក
ដោយធម៌ ជាការប្រពៃ ប៉ុន្តែការពិចារណាហើយឲ្យ ទើប
ជាការប្រពៃពិត ព្រោះទានដែលបុគ្គលពិចារណាហើយឲ្យ
ព្រះសុគតទ្រង់សរសើរ ពួកទក្ខិណោយ្យបុគ្គលណាមានក្នុង
ដីវលោកនេះ ទានដែលបុគ្គលឲ្យ ចំពោះពួកទក្ខិណោយ្យ-
បុគ្គលនុ៎ះ មានផលច្រើន ដូចជាពូជដែលបុគ្គលសាបព្រោះ
ក្នុងស្រែល្អ ។

[១០១] លំដាប់នោះ ទេវតាដទៃទៀត បានបន្តិទូរទាននេះ

ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

បពិត្រព្រះអង្គអ្នកនិទ្ទិក្ខ ទាន ជាការប្រពៃណាស់ កាល
ដែលមានទ្រព្យតិច នៅតែឲ្យបាន ជាការប្រពៃ ការឲ្យទាន
ដោយសទ្ធា ជាការប្រពៃ ការឲ្យរបស់ដែលបានមកដោយ
ធម៌ជាការប្រពៃ ការពិចារណាហើយឲ្យ ក៏ជាការប្រពៃហើយ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

អបិច ចាណោសុបិ សាធុ សំយមោ
យោ ចាណក្ខតានិ^(១) អហោបយំ ចរំ
ប្បបរាទា ន កកោតិ^(២) ចាបំ
កិរុំ បសំសន្តិ ន ហិ តត្ថ សុរំ
កយា ហិ សន្តោ ន កកោន្តិ ចាបន្តិ ។

[១០២] អថខោ អបរា ទេវតា ភកវន្តំ ឯតទរោច
កស្ស នុ ខោ ភកវា សុកាសិតន្តិ ។

[១០៣] សព្វាសំ រោ សុកាសិតំ បរិយាយេន
អបិច មមាបិ^(៣) សុណាថ

សន្ធាហិ^(៤) ទានំ ពហុទា បសត្ថំ
ទាទា ច^(៥) ខោ ធម្មបទំ វ សេយ្យោ
បុព្វេ ហិ បុព្វតវេ សន្តោ
និព្វានមេវជ្ឈកម្មំ សបញ្ញាតិ ។

១ ឱ. បាណក្ខតេសុ ។ ២ ម. ន កកោន្តិ ។ ៣ ឱ. មមំបីតិ ទិស្សតិ ។ ៤ ឱ. អន្ធាហីតិ
វា បាហោ ។ ៥ ឱ. ម. អ. ឯរំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ប៉ុន្តែការសង្រួម គឺការមិនបៀតបៀនក្នុងសត្វទាំងឡាយ ក៏
រឹតតែជាការប្រពៃណាស់ បុគ្គលណាមិនប្រព្រឹត្តបៀតបៀន
នូវសត្វទាំងឡាយ មិនធ្វើបាប ព្រោះខ្លាចការតិះដៀលអំពី
អ្នកដទៃ ជនទាំងឡាយ តែងសរសើរបុគ្គលខ្លាចបាប មិន
សរសើរបុគ្គលភ្លៀវភ្លា ក្នុងបាបនោះទេ ឯពួកសប្បុរសមិន
ធ្វើបាប ព្រោះខ្លាចបាប ។

[១០២] លំដាប់នោះ ទេវតាដទៃទៀត បានក្រាបបង្គំទូល
ព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ភាសិតរបស់អ្នក
ណាហ្ន៎ ជាសុភាសិត ។

[១០៣] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ភាសិត របស់អ្នកទាំង-
ឡាយគ្រប់គ្នា ជាសុភាសិត ដោយបរិយាយដែរហើយ តែអ្នកទាំង-
ឡាយ ចូរស្តាប់ពាក្យរបស់តថាគតវិញថា

ការឲ្យដោយសទ្ធា អ្នកប្រាជ្ញសរសើរ ដោយចំណែកច្រើន
ប្រការ តែថាធម៌ជាឧបាយដើម្បីព្រះនិព្វាន ត្រឹមតែ ១ បទ
ក៏ប្រសើរក្រៃលែងជាងទានទៅទៀត ព្រោះសប្បុរសទាំង-
ឡាយជាន់ដើម ឬជាន់ដើមទៅទៀត ដែលជាអ្នកប្រកប
ដោយប្រាជ្ញា ក៏បានដល់ព្រះនិព្វានមែនពិត ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស សតុល្លប្បកាយិកវគ្គេ មនុជេសុ អនិច្ចា កាមា

ចតុត្ថំ នសន្តិសុត្ថំ

[១០៤] ឯកំ សមយំ ភកវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ
 ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ សម្ព-
 ហុលា សតុល្លប្បកាយិកា ទេវតាយោ អភិក្កញ្ញាយ
 រត្ថិយា អភិក្កញ្ញវណ្ណា កេវលកប្បំ ជេតវនំ ឱកាសេត្វា
 យេន ភកវា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា ភកវន្តំ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋសុ ។

[១០៥] ឯកមន្តំ បិតា ខោ ឯកា ទេវតា ភកវតោ
 សន្តិកេ ឥមំ កាថំ អកាសិ

ន សន្តិ កាមា មនុជេសុ និច្ចា
 សន្តិជ កមនិយានិ យេសុ ពន្លោ^(១)
 យេសុ បមត្តោ អបុណាភមនំ
 អនាភត្តា បុរិសោ មច្ចុដេយ្យាតិ ។

១ ម. កាមេសុ ពន្លោ ។

ទេវតាសំយុត្ត សតុល្លប្បកាយិកវគ្គ កាមទាំងឡាយក្នុងពួកមនុស្សមិនទៀង

នសន្តិសូត្រ ទី ៤

[១០៤] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
 ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង
 កាលរាត្រីបឋមយាមកន្ទង់ហើយ ពួកសតុល្លប្បកាយិកាទេវតា មានប្រ-
 មាណច្រើនអង្គ មានរស្មីដ៏រុងរឿង ញ៉ាំងវត្តជេតពនទាំងមូលឲ្យភ្លឺស្វាង
 នាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះ
 មានព្រះភាគ ហើយឈរក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

[១០៥] ទេវតាមួយអង្គ ឈរក្នុងទីសមគួរហើយ ពោលគាថា
 នេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា
 កាមទាំងឡាយ ក្នុងពួកមនុស្ស រកទៀងគ្មានទេ បុរស
 ដែលជាប់ចំពាក់ក្នុងឥដ្ឋារម្មណ៍ទាំងឡាយ ស្រវឹងក្នុងឥដ្ឋា-
 រម្មណ៍ទាំងឡាយ ចេញចាកវដ្តៈ ដែលជាលំនៅនៃមារ
 ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ជាស្ថានមិនត្រឡប់មកវិញទៀត មិន
 បានទេ ឥដ្ឋារម្មណ៍ទាំងនោះ រមែងមានក្នុងលោកនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ឆន្ទជំ អយំ ឆន្ទជំ ទុក្ខំ

ឆន្ទវិនយា អយវិនយោ

អយវិនយា ទុក្ខវិនយោតិ ។

ន តេ កាមា យានិ ចិត្រានិ លោកេ

សង្កប្បរាគោ បុរិសស្ស កាមោ

តិដ្ឋន្តិ ចិត្រានិ តថេវ លោកេ

អថេត្ថ ធិរា វិនយន្តិ ឆន្ទំ ។

កោដំ ជហោ វិប្បជហោយ្យ មាដំ

សញ្ញោជនំ សព្វមតិក្កមេយ្យ

តំ នាមរូបស្មិមសដ្ឋមាដំ

អកិញ្ចនំ នាទុបតន្តិ ទុក្ខា ។

បហាសិ សង្ខំ ន វិមានមាតា^(១)

អច្ឆេទិ^(២) តណ្ហា ឥធិ នាមរូបេ

១ ឱ. ម. ន វិមានមជ្ឈតា ។ ២ ឱ. អច្ឆេទិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

បញ្ចក្ខន្ធកើតអំពីតណ្ហា សេចក្តីទុក្ខក៏កើតអំពីតណ្ហា ការ
កម្ចាត់បង់បញ្ចក្ខន្ធ ព្រោះកម្ចាត់បង់តណ្ហាបាន ការកម្ចាត់
បង់វដ្តទុក្ខ ក៏ព្រោះកម្ចាត់បង់បញ្ចក្ខន្ធបាន ។ អារម្មណ៍
ដ៏វិចិត្រទាំងឡាយក្នុងលោក ហៅថាកាមនោះ មិនបានទេ
តម្រេកដែលបុគ្គលត្រិះរិះ ទើបហៅថា កាមរបស់បុរស
អារម្មណ៍ដ៏វិចិត្រទាំងឡាយ តែងបិតនៅក្នុងលោក តាម
ធម្មតា តែថាពួកអ្នកប្រាជ្ញ តែងកម្ចាត់បង់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា
ក្នុងអារម្មណ៍ទាំងនុ៎ះ ។ បុគ្គលត្រូវលះបង់សេចក្តីក្រោធ
ត្រូវវិសាយសេចក្តីប្រកាន់ ត្រូវធ្វើឲ្យផុតសញ្ញាជនៈទាំង
អស់ ព្រោះថា ទុក្ខទាំងឡាយ មិនធ្លាក់លើបុគ្គលដែលមិន
ជាប់ចំពាក់ក្នុងនាមរូប ជាអ្នកឥតមានកង្វល់នោះទេ ។ បុគ្គល
លះសេចក្តីបញ្ញត្តិបានហើយ នឹងមិនបានមកកាន់វិមាន គឺផ្ទៃ
នៃមាតានោះ បុគ្គលកាត់បង់តណ្ហា ក្នុងនាមរូបនេះបានហើយ

ទេវតាសំយុត្តស្ស សតុល្លប្បកាយិកវគ្គេ បសំសិតព្វប្បញ្ញា

តំ ឆិទ្កកន្តំ អនិយំ ជិរាសំ

បរិយេសមាណា ជាជ្ឈកម្មំ^(១)

ទេវា មនុស្សា ឥធិ វា ហរំ វា

សក្កេសុ វា សព្វនិវេសនេស្វតិ ។

[១០៦] តញោ ហិ ឆាទ្កក្កំ^(២) តថា វិមុត្តំ

(ឥច្ឆាយស្មា មោយរាជា)

ទេវា មនុស្សា ឥធិ វា ហរំ វា

នុត្តមំ អត្ថចរំ នរាជំ

យេ តំ នមស្សន្តិ បសំសិយា តេតិ ។

[១០៧] បសំសិយា តេបិ កវន្តិ ភិក្ខុ

មោយរាជាតិ ភកវា

យេ តំ នមស្សន្តិ តថា វិមុត្តំ

អញ្ញាយ ធម្មំ វិចិត្តិច្ឆំ បហាយ

សង្កាតិភា^(៣) តេបិ កវន្តិ ភិក្ខុតិ ។

១ ឱ. ម. ន ច អជ្ឈកម្មំ ។ ២ ម. តំ វេ ទុក្ខំ ។ ៣ សង្កាតិភាតិ វា សង្កាតិភាតិ វា បាហោ ។

ទេវតាសំយុត្ត សតុល្លប្បកាយិកវគ្គ ប្រស្នានៃបុគ្គលដែលគួរសរសើរ

ពួកទេវតានិងពួកមនុស្ស ស្វែងរកបុគ្គលដែលផ្តាច់បង់ធម៌ជា
គ្រឿងចាក់ស្រែះ ជាបុគ្គលឥតមានទុក្ខ ឥតមានតណ្ហានោះ
មិនប្រទះក្នុងលោកនេះ ក្នុងលោកខាងមុខ ឬក្នុងឋានសួគ៌
ឬក៏ក្នុងលំនៅរបស់សត្វគ្រប់កន្លែង ។

[១០៦] (ព្រះមោឃរាជ មានអាយុ បានទូលសួរថា) បើ
ពួកទេវតានិងមនុស្ស មើលមិនឃើញនូវបុគ្គលនោះ ដែល
មានចិត្តរួចស្រឡះ យ៉ាងនោះហើយ ពួកទេវតានិងមនុស្ស
ណា ក្នុងលោកនេះ ឬ លោកខាងមុខ នមស្ការព្រះអង្គ
ដ៏ប្រសើរជាងជន ជាអ្នកប្រព្រឹត្តប្រយោជន៍ដល់នរជនទាំង-
ឡាយ ពួកទេវតានិងមនុស្សនោះ គួរគេសរសើរឬទេ ។

[១០៧] (ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ នឹងមោឃរាជថា)
ម្ចាស់ភិក្ខុ ពួកទេវតានិងមនុស្សនោះ ឈ្មោះថាជាបុគ្គល
គួរគុណសរសើរបានផង ម្ចាស់ភិក្ខុ ពួកបុគ្គលណានមស្ការ
បុគ្គលដែលរួចចាកតណ្ហា ដោយប្រការដូច្នោះនោះ ពួក
បុគ្គលនោះឈ្មោះថាបានដឹងច្បាស់នូវធម៌ លះបង់នូវវិចិក្ខុ
ជាបុគ្គលកន្លងបង់នូវធម៌ជាគ្រឿងជាប់ចំពាក់បានផង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

បញ្ចមំ ឧដ្ឋានសញ្ញិសុត្តំ

[១០៨] ឯកំ សមយំ ភក្កវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ
 ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ
 សម្ពហុលា ឧដ្ឋានសញ្ញិកា ទេវតាយោ អភិក្កញ្ញាយ
 វត្ថិយា អភិក្កញ្ញវណ្ណា កេវលកប្បំ ជេតវនំ ឱកា-
 សេត្វា យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា
 វេហាសំ អដ្ឋិសុ ។

[១០៩] វេហាសំ បិតា ខោ ឯកា ទេវតា ភក្កវតោ
 សន្តិកេ ឥមំ កាថំ អភាសិ

អញ្ញថា សន្តមត្តានំ
 អញ្ញថា យោ បវេទយេ
 និកច្ច កិតវស្សេវ
 ភុត្តំ ថេយ្យេន តស្ស តំ
 យញ្ញិ កយិរា តញ្ញិ វនេ
 យំ ន កយិរា ន តំ វនេ
 អករោន្តំ កាសមាណំ^(១)
 បរិជានន្តិ បណ្ឌិតាតិ ។

១ ម. អករោន្តំ អភាសមាណំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ឧដ្ឋានសញ្ញិសូត្រ ទី ៥

[១០៨] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
 ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង
 កាលរាត្រីបឋមយាម កន្លងទៅហើយ ពួកទេវតាច្រើនអង្គ ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីសំគាល់ក្នុងការពោលទោស មានរស្មីដ៏រុងរឿង ញ៉ាំងវត្តជេតពន
 ទាំងមូលឲ្យភ្លឺស្វាង ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ ក៏បិតនៅនាអាកាស ។

[១០៩] ទេវតាមួយអង្គ បិតនៅនាអាកាសហើយ ពោលគាថា
 នេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា
 បុគ្គលណា ប្រកាសសេចក្តីស្ងប់ដោយអាការផ្សេង ប្រកាស
 ខ្លួនដោយអាការផ្សេង ការបរិភោគរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ
 ថា បរិភោគ ដោយការលួចលាក់ ដូចជាព្រានសត្វស្លាប
 បញ្ឆោតបាញ់សត្វយកសាច់មកបរិភោគ ព្រោះថា បុគ្គល
 ធ្វើអំពើណា ត្រូវនិយាយចំពោះអំពើនោះ មិនធ្វើអំពើណា
 មិនត្រូវនិយាយចំពោះអំពើនោះទេ ព្រោះពួកអ្នកប្រាជ្ញ តែង
 កំណត់ដឹងពួកបុគ្គលដែលបានតែខាងនិយាយ តែមិនធ្វើ ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស សតុល្លប្បកាយិកវគ្គេ ទឡប្បដិបទាច សត្តខមាបនំច

[១១០] នយិទំ ភាសិតមត្តេន
 ឯកន្តសវនេន វា
 អនុក្កមិតវេ^(១) សក្កា
 យាយំ បដិបទា ទឡា
 យាយ ធិរា បមុច្ចន្តិ
 ឈាយិទោ មារពន្ធនា
 ន វេ ធិរា បកុព្វន្តិ
 វិទិត្វា លោកបរិយាយំ
 អញ្ញាយ និព្វតា ធិរា
 តិណ្ណា លោកេ វិសត្តិកន្តិ ។

[១១១] អថខោ តា ទេវតាយោ បបរិយំ បតិដ្ឋហិត្វា
 ភកវតោ ចានេសុ សិរសា និបតិត្វា ភកវន្តំ ឯត-
 ទវេច្ឆំ អច្ចយោ នោ ភន្តេ អច្ចកមា យថាពាលា
 យថាម្ពុទ្ធា យថាអកុសលា យា មយំ ភកវន្តំ
 អប្បសានេតព្វំ^(២) អមញ្ញិម្ហា តាសំ នោ ភន្តេ ភកវា
 អច្ចយំ អច្ចយតោ បដិក្កណ្ណាតុ អាយតី សំរាយាតិ ។
 អថខោ ភកវា សិតំ ចាត្វាកាសិ ។

១ ឱ. អនុក្កមិតុំ វេ ។ ម. អនុក្កមិតុំ យេ ។ ២ ឱ. ម. អសាទេតព្វំ ។

ទេវតាសំយុត្ត សតុល្លប្បកាយិកវគ្គ បដិបទាដ៏មាំនិងការសូមឲ្យព្រះសាស្តាអត់ទោស

[១១០] ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា បដិបទានេះឯង
ជាបដិបទាដ៏មាំ ពួកអ្នកប្រាជ្ញមានឈានរមែងរួចចាកចំណង
មារ ដោយបដិបទាណា បុគ្គល មិនអាចប្រតិបត្តិបដិបទា
នេះ ដោយគ្រាន់តែចេះនិយាយ ឬគ្រាន់តែស្តាប់ ដោយ
ចំណែកមួយទេ ពួកអ្នកប្រាជ្ញ ដឹងច្បាស់នូវហេតុក្នុងលោក
បានដឹងនូវចតុសច្ចធម៌ ជាអ្នករំលត់កិលេស បានឆ្លងនូវ
តណ្ហាដែលផ្សាយទៅក្នុងលោក រមែងមិននិយាយអួតទេ ។

[១១១] គ្រានោះឯង ទេវតាទាំងឡាយនោះ ប្រតិស្ឋានលើ
ប្រិចពី ហើយក្រាបសិររៀបព្រះបាទនៃព្រះមានព្រះភាគ ទូលព្រះ
មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទោសដែលប្រព្រឹត្តកន្លង
គ្របសង្កត់ហើយនូវខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ តាមដោយខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ
ជាអ្នកល្ងង់ខ្លៅ ជាអ្នកវង្វេង ជាអ្នកមិនឈ្លាស ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ
ណា បានមើលងាយព្រះមានព្រះភាគ ដែលជាបុគ្គលមិនគួរបៀត-
បៀន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគ អត់នូវទោស
ដែលប្រព្រឹត្តកន្លង គ្របសង្កត់ហើយ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយនោះ
ដើម្បីនឹងសង្រួមតទៅ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើការញញឹមឲ្យ
ប្រាកដឡើង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[១១២] អថខោ តា ទេវតាយោ ភិយ្យោសោ
មត្តាយ^(១) ឧជ្ឈាយន្តិយោ វេហាសំ អព្ពក្កច្ចំ ។ ឯកា
ទេវតា ភកវតោ សន្តិកេ ឥមំ តាមំ អភាសិ^(២)

អច្ចយំ ទេសយន្តីនំ
យោ ចេ^(៣) នប្បជិត្តណ្ហាតិ
កោបន្តោ ទោសករុ
ស វេរំ បជិមុច្ចតីតិ ។
អច្ចយោ ចេ ន វិជ្ជេថ
នោ ចីង អបហតំ^(៤) សិយា
វោនិ ន ច សម្មេយ្យំ
កេនីង កុសលោ សិយាតិ ។
កស្សច្ចយា ន វិជ្ជន្តិ
កស្ស នត្តិ អចាហតំ^(៥)
កោ ន សម្មោហាមាទាទិ
កោង^(៦) ជីវោ សទា សតោតិ ។

១ ភិយោសោ មត្តាយាតិបិ បាវោ ។ ២ ឱ. តាថមវោច ។ ៣ ឱ. វេ ។ ៤-៥ ឱ. ម.
អបគតំ ។ ៦ ឱ. កោច ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[១១២] លំដាប់នោះឯង ទេវតាទាំងនោះក៏ពោលទោសច្រើន
 ហួសប្រមាណ ហើយហោះទៅឯអាកាស ។ ទេវតាមួយអង្គ បាន
 ពោលគាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា
 បើអ្នកណា មិនអត់ទោសឲ្យ ដល់បុគ្គលអ្នកសំដែងទោស
 អ្នកនោះឈ្មោះថា មានសេចក្តីក្រោធនៅខាងក្នុង ធ្វើទោស
 ឲ្យកាន់តែធ្ងន់ឡើង ឈ្មោះថាឱបក្រសោបពៀរទុក (ដូចជា
 បុគ្គលពាក់ឡើវក្តុំ) ។ បើទោសមិនមានទេ កំហុសក្នុង
 លោកនេះក៏មិនមានដែរ បើពៀរទាំងឡាយមិនរម្ងាប់ទេ ក្នុង
 លោកនេះនឹងមានអ្នកឈ្លាសដូចម្តេចបាន ។ បុគ្គលណាមិន
 មានទោសប្រព្រឹត្តកន្លង (ដោយវាចា) បុគ្គលណាមិនមាន
 កំហុស បុគ្គលណា មិនដល់នូវសេចក្តីកាន់ច្រឡំ បុគ្គល
 ណា ជាអ្នកប្រាជ្ញ មានសតិសព្វកាលក្នុងលោកនេះ ។

៦៣

ទេវតាសំយុត្តស្ស សតុល្លប្បកាយិកវគ្គេ តថាគតគុណបសំសា

[១១៣] តថាគតស្ស ពុទ្ធស្ស
 សព្វក្ខតានុកម្មិនោ
 តស្សច្ចយា ន វិជ្ជន្តិ
 តស្ស នត្ថិ អចាហតំ
 សោ ន សម្មោហាមាថាទិ
 សោធន ដីរោ សទា សតោតិ ។
 អច្ចយំ ទេសយន្តីនំ
 យោ ចេ នប្បដិត្តណ្តាតិ
 កោបន្តរោ ទោសករុ
 ស^(១) វេរំ បដិមុច្ចតិ
 តំ វេរំ ឆារិនន្ទាមិ
 បដិត្តណ្តាមិ វោច្ចយន្តិ ។
 ឆដ្ឋំ សទ្ធាសុត្តំ

[១១៤] ឯកំ សមយំ ភកកា សារត្តិយំ វិហារតិ
 ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ

១ ឱ. យំ ។

ទេវតាសំយុត្ត សតុល្លប្បកាយិកវគ្គ សេចក្តីសរសើរគុណព្រះតថាគត

[១១៣] ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា ព្រះតថាគតនោះ
 ជាព្រះពុទ្ធ ជាអ្នកមានសេចក្តីអនុគ្រោះ ដល់សព្វសត្វ
 មិនមានទោសប្រព្រឹត្តកន្លងទេ ព្រះតថាគតនោះ មិនមាន
 កំហុសទេ ព្រះតថាគតនោះ មិនដល់នូវសេចក្តីភាន់ច្រឡំ
 ទេ ព្រះតថាគតនោះ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាមានសតិសព្វកាល
 ក្នុងលោកនេះ ។ បើអ្នកណាមិនអត់ទោសដែលប្រព្រឹត្តកន្លង
 ដល់បុគ្គលអ្នកសំដែងទោស អ្នកនោះឈ្មោះថា មានសេចក្តី
 ក្រោធនៅខាងក្នុង ធ្វើទោសឲ្យកាន់តែធ្ងន់ឡើង ឈ្មោះថា
 ឱបក្រសោបពៀរទុក តថាគតមិនត្រេកអរនឹងពៀរនោះទេ
 តថាគតអត់ទោសដែលប្រព្រឹត្តកន្លង ដល់អ្នកទាំងឡាយ
 ហើយ ។

សទ្ធាសូត្រ ទី ៦

[១១៤] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
 ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

សម្ពហុលា សតុល្លប្បកាយិកា ទេវតាយោ អ-
 ភិក្ខុញាយ វត្តិយា អភិក្ខុន្តវណ្ណា កេវលកប្បំ ជេតវនំ
 ឱកាសេត្វា យេន ភកវា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា
 ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋសុ ។

[១១៥] ឯកមន្តំ បិសា ខោ ឯកា ទេវតា ភកវតោ
 សន្តិកេ ឥមំ កាមំ អភាសិ

សទ្ធា ទុតិយា បុរិសស្ស ហោតិ
 នោ ច អស្សន្តិយមវតិដ្ឋតិ
 យសោ ច កិត្តិ ច តត្វស្ស ហោតិ^(១)
 សត្តញ្ច សោ កច្ឆតិ សរីរំ បហាយាតិ ។
 កោដំ ជហោ វិប្បជហោយ្យ មាដំ
 សញ្ញោជនំ សព្វមតិក្កមេយ្យ
 តំ នាមរូបស្និមសដ្ឋមាដំ
 អតិញ្ចនំ នាទុបតន្តិ សង្កាតិ ។

១ ឱ. ម. អ. ឯរំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

កាលវេលារាត្រីបឋមយាម កន្លងទៅហើយ ពួកសតុល្លប្បកាយិកា-
ទេវតា^(១) ជាច្រើន មានរស្មីល្អ ញ៉ាំងវត្តជេតពនទាំងមូលឲ្យភ្លឺស្វាង
ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមាន
ព្រះភាគ ហើយបិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

[១១៥] លុះទេវតាមួយអង្គ បិតនៅ ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏
ពោលគាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា
សទ្ធាជាទីពីរ របស់បុរស បើបុគ្គលមិនបិតនៅក្នុងភាពជាអ្នក
មិនមានសទ្ធាទេ យសបរិវារក្តី កិត្តិសព្វក្តី តែងមានដល់
បុរសនោះ ព្រោះតែការមិនបិតនៅក្នុងភាពជាបុគ្គល មិន
មានសទ្ធានោះ លុះបុគ្គលនោះ លះសរីរៈហើយ រមែង
ទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។ បុគ្គលគប្បីលះបង់សេចក្តីក្រោធ គប្បី
លះបង់មានៈ គប្បីលះបង់សំយោជនៈទាំងពួង សង្កធម៌
ទាំងឡាយ^(២) មិនធ្លាក់សង្កត់នូវបុគ្គលនោះ ដែលមិនជាប់ចំ-
ពាក់នៅក្នុងនាមនិងរូប មិនមានសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយឡើយ ។

១ ទេវតាដែលបានអណ្តែតទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ដោយអំណាចកាន់ធម៌ របស់សប្បុរស ។

២ សង្កៈប្រាំប្រការ មានកិលេសសង្កៈជាដើម ។ អដ្ឋកថា ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស សតុល្លប្បកាយិកវគ្គេ អប្បមត្តានិសំសោ

[១១៦] បមាទមនុយុញ្ជន្តិ
 ពាលា ទុម្មេទិណោ ជនា
 អប្បមាទញ្ច មេធាវី
 ធនំ សេដ្ឋវ រក្ខតិ
 មា បមាទមនុយុញ្ជេថ
 មា កាមរតិសន្តវំ
 អប្បមត្តោ ហិ ឈាយន្តោ
 បប្បោតិ បរមំ សុខន្តិ ។

សត្តមំ សមយសុត្តិ

[១១៧] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា
 សក្កេសុ វិហារតិ កបិលវត្ថុស្មី មហារាជេ មហាតា
 ភិក្ខុសង្ឃេន សន្តិ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ សព្វេ-
 ហោវ អរហន្តេហិ ។ ទសហិ ច លោកិយាត្ថហិ
 ទេវតា^(១) យេភុយ្យេន សន្តិបតិសា ហោន្តិ ភក្កវន្តំ
 ទស្សនាយ ភិក្ខុសង្ឃញ្ច ។

១ ឱ. ម. ទេវតាយោ ។

ទេវតាសំយុត្ត សតុល្លប្បកាយិកវគ្គ អានិសង្សនៃបុគ្គលអ្នកមិនប្រមាទ

[១១៦] ពួកជនពាល ឥតប្រាជ្ញា តែងប្រកបរឿយ ។
នូវសេចក្តីប្រមាទ អ្នកប្រាជ្ញ រមែងរក្សានូវសេចក្តីមិនប្រមាទ
ដូចជាគេរក្សាទុក នូវទ្រព្យដ៏ប្រសើរ បុគ្គលកុំគប្បីប្រកប
រឿយ ។ នូវសេចក្តីប្រមាទ កុំប្រកបរឿយ ។ នូវការមូលមិត្ត
ដោយតម្រេកក្នុងកាមឡើយ ដ្បិតបុគ្គលអ្នកមិនប្រមាទ អ្នក
មានឈាន រមែងដល់នូវសេចក្តីដ៏ឧត្តម ។

សមយស្សត្រី ទី ៧

[១១៧] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងមហាវ័ន ជិតក្រុងកបិលវត្ត នាដែនសក្កុៈ
មួយអន្លើដោយភិក្ខុសង្ឃ ជាច្រើន ចំនួនភិក្ខុប្រាំរយរូប សុទ្ធតែជាព្រះ
អរហន្តទាំងអស់ ។ ក៏ពួកទេវតាមកអំពីលោកធាតុទាំង ១០ ប្រជុំគ្នា
ដោយច្រើន ដើម្បីឃើញ ព្រះមានព្រះភាគ និងភិក្ខុសង្ឃ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[១១៨] អថខោ ចតុន្នំ សុទ្ធាវាសកាយិកានំ
 ទេវានំ ឯតទហោសិ អយំ ខោ ភកវា សក្កេសុ វិហរតិ
 កបិលវត្ថុស្មី មហារទេ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សន្និ
 បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ សព្វហោវ អរហន្តេហិ
 ទសហិ ច លោកធាតុហិ ទេវតា^(១) យេភុយ្យេន
 សន្និបតិតា ហោន្តិ ភកវន្តំ ទស្សនាយ ភិក្ខុសង្ឃញ្ច
 យន្ទន មយម្បិ យេន ភកវា តេនុបសន្តមេយ្យាម
 ឧបសន្តមិត្វា ភកវតោ សន្តិកេ បច្ចេកតាថា ភា-
 សេយ្យាមាតិ ។

[១១៩] អថខោ តា ទេវតា សេយ្យថាបិ នាម
 ពលវា បុរិសោ សម្មិញ្ញតំ វា ពាហំ បសារយ្យ
 បសារិតំ វា ពាហំ សម្មិញ្ញេយ្យ ឯវមេវ សុទ្ធាវា-
 សេសុ ទេវេសុ អន្តរហិតា ភកវតោ បុរតោ ចាតុរ-
 ហំសុ^(២) ។ អថខោ តា ទេវតា ភកវន្តំ អភិវា-
 ទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋសុ ។

[១២០] ឯកមន្តំ បិតា ខោ ឯកា ទេវតា ភកវតោ
 សន្តិកេ ឥមំ តាមំ អកាសិ

១ ឱ. ម. ទេវតាយោ ។ ២ ឱ. ម. បាតុរហោសុំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[១១៨] លំដាប់នោះឯង ពួកសុទ្ធាវាសទេវតា ទាំងបួនអង្គ
 ត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនេះ គង់នៅក្នុងមហាវ័ន
 ជិតក្រុងកបិលវត្ត នាដែនសក្កៈ មួយអង្វើដោយភិក្ខុសង្ឃ ជាច្រើន
 ចំនួនភិក្ខុប្រាំរយរូប សុទ្ធតែជាអរហន្តទាំងអស់ ក៏ពួកទេវតាមកអំពី
 លោកធាតុទាំង ១០ ប្រជុំគ្នាដោយច្រើន ដើម្បីឃើញ ព្រះមានព្រះ
 ភាគនិងភិក្ខុសង្ឃ បើដូច្នោះ គួរតែពួកយើង ចូលទៅគាល់ព្រះមាន
 ព្រះភាគដែរ លុះចូលទៅដល់ហើយ ពួកយើងគប្បីសំដែងនូវតាមមួយ
 ម្នាក់ ។ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគ ។

[១១៩] លំដាប់នោះឯង ទេវតាទាំងនោះ ក៏បាត់អំពីសុទ្ធា-
 វាសទេវលោក មកប្រាកដក្នុងទីចំពោះព្រះកក្រក្រ នៃព្រះមានព្រះភាគ
 ដូចជាបុរសមានកម្លាំង លាដៃដៃលអង្គញ ឬអង្គញដៃដៃលលា
 ដូច្នោះឯង ។ ទេវតាទាំងនោះ ក៏ថ្វាយបង្គំដោយគោរព ចំពោះព្រះ
 មានព្រះភាគហើយ បិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

[១២០] លុះទេវតាមួយអង្គ បិតនៅ ក្នុងទីសមគួរហើយ
 ក៏ពោលតាមនេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

ទេវតាសំយុត្តស្ស សតុល្លប្បកាយិកវគ្គេ អបរាជិតសង្ខេពា

មហាសមយោ បវនស្មី

ទេវកាយា សមាភតា

អាភតម្ហ ឥមំ ធម្មសមយំ

ទក្ខិតាយេវ អបរាជិតសង្ខេពិ ។

[១២១] អថខោ អបរា ទេវតា ភកវតោ សន្តិកេ

ឥមំ កាចំ អកាសិ

តត្រ ភិក្ខុវោ សមាទហំសុ

ចិត្តំ អត្តនោ ឧដុកមកំសុ

សារដីវ នេត្តានិ កហេត្វា

សង្ខិយានិ រក្ខន្តិ បណ្ឌិតាតិ ។

[១២២] អថខោ អបរា ទេវតា ភកវតោ សន្តិកេ

ឥមំ កាចំ អកាសិ

នេត្វា ទីលំ នេត្វា បលីយំ

ឥន្ទទីលំ ឱហច្ច^(១) មនេជា

តេ ចរន្តិ សន្ទា វិមលា

ចក្កមតា សុទន្តា សុស្វ ណាតាតិ ។

១ ម. ឧហច្ច ។

ទេវតាសំយុត្ត សតុល្លប្បកាយិកវគ្គ ព្រះសង្ឃដែលមានផ្ទះមិនបាន

សម័យនេះ ជាសម័យប្រជុំជំងឺក្នុងដងព្រៃ ពួកទេវតាក៏មក
ប្រជុំគ្នាហើយ យើងទាំងឡាយ មកកាន់ទីប្រជុំ ប្រកប
ដោយធម៌នេះ ដើម្បីឃើញអបរាជិតសង្ឃ គឺសង្ឃដែលមាន
ផ្ទះមិនបាន ។

[១២១] លំដាប់នោះ ទេវតាមួយអង្គទៀត ពោលគាថានេះ

ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

ពួកភិក្ខុក្នុងទីប្រជុំនោះ ប្រកបដោយសមាធិ ធ្វើចិត្តរបស់
ខ្លួន (ដែលរៀចកោង) ឲ្យជាចិត្តស្ងួតត្រង់ ភិក្ខុជាបណ្ឌិត
ទាំងឡាយ តែងរក្សានូវឥន្ទ្រិយទាំងឡាយដោយល្អ ដូច
ជាសារថីកាន់ទប់នូវខ្សែបរទុកដូច្នោះឯង ។

[១២២] លំដាប់នោះ ទេវតាមួយអង្គទៀត ពោលគាថានេះ

ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

ភិក្ខុទាំងនោះ កាត់បង់នូវបង្គោល គឺរាគៈ ទោសៈ មោហៈ
កាត់បង់នូវវនុកទ្វារ គឺរាគៈ ទោសៈ មោហៈ គាស់រំលើង
នូវសសរគោល គឺរាគៈ ទោសៈ មោហៈ ហើយជាអ្នកមិន
មានតណ្ហាជាគ្រឿងញាប់ញ័រ ជាអ្នកបរិសុទ្ធស្អាត ប្រាស
ចាកមន្ទិល ជានាគកម្លោះ មានចក្ខុ មានឥន្ទ្រិយទូន្មានល្អ
ហើយ តែងត្រាប់ទៅ (ក្នុងទីទាំងពួងបានតាមប្រាថ្នា) ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[១២៣] អថខោ អបរា ទេវតា ភកវតោ សន្តិកេ
ឥមំ កាមំ អភាសិ

យេ កេចិ ពុទ្ធិំ សរណំ កតាសេ
ន តេ កមិស្សន្តិ អចាយភូមិ
បហាយ មាណុសំ ទេហំ
ទេវកាយំ បរិបូរេស្សន្តិតិ ។

អដ្ឋមំ សកលិកសុត្តំ

[១២៤] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា
រាជកហោ វិហារតិ មទ្ធកុច្ឆិស្មី មិកទាយេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ភកវតោ ចានោ^(១) សកលិកា-
យ^(២) ខតោ ហោតិ ។ ភូសា សុទំ ភកវតោ វេទ-
នា វត្តន្តិ សារីកា ទុក្ខា តិញ្ចា ខរា កដុកា អ-
សាតា អមនាចា ។ តា សុទំ ភកវា សតោ សម្ម-
ជានោ អធិវាសេតិ អរិហញ្ញមាណោ ។ អថខោ ភកវា

១ ឱ. ឯវំ ។ ២ ម. សក្ខលិកាយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[១២៣] លំដាប់នោះ ទេវតាមួយអង្គទៀត ពោលគាថានេះ
 ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា
 ជនទាំងឡាយណាមួយ បានដល់នូវព្រះពុទ្ធ ជាទីរព្យក
 ជនទាំងនោះ នឹងមិនទៅកាន់អបាយភូមិឡើយ លុះលះ
 បង់រាងកាយជារបស់មនុស្សហើយ នឹងទៅបំពេញក្នុងពួក
 នៃទេវតាមិនខាន ។

សកលិកសូត្រ ទី ៨

[១២៤] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងឱទ្យានឈ្មោះមទ្ធកុច្ឆិ ជាទីឲ្យអភ័យ
 ដល់ម្រឹគ ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះបាទនៃព្រះមាន
 ព្រះភាគទង្គិចដោយបំណែកថ្ម (ដែលទេវទត្តប្រមៀលមក) ។ វេទនា
 ដ៏មានកម្លាំង ជាទុក្ខ ក្លាខ្លាំង ក្រហល់ក្រហាយ មិនសប្បាយ មិន
 ជាទីពេញចិត្ត ក៏ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងព្រះសរីរៈ នៃព្រះមានព្រះភាគ ។
 ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះសតិសម្បជញ្ញៈ ទ្រង់អត់សង្កត់ នូវវេទនា
 ទាំងនោះបាន មិនលំបាកឡើយ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ

ទេវតាសំយុត្តស្ស សតុល្លប្បកាយិកវគ្គេ សីហសេយ្យកប្បនំ

ចតុក្កុណំ សង្ឃាដី បញ្ញាបេត្វា ទក្ខិណោន បស្សេន
សីហសេយ្យំ កប្បេតិ ចានេ^(១) ចានំ អច្ចាធាយ
សតោ សម្បជានោ ។

[១២៥] អថខោ សត្តសតា សតុល្លប្បកាយិកា
ទេវតាយោ អភិក្កន្តាយ វត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណា កេវ-
លកប្បំ មទ្ធកុច្ឆិ ឱភាសេត្វា យេន ភកវា តេនុប-
សង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
អដ្ឋសុ ។

[១២៦] ឯកមន្តំ បិតា ខោ ឯកា ទេវតា ភកវតោ
សន្តិកេ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ ធាតោ វត កោ
សមណោ កោតមោ ធាតវតា ច បនុប្បដ្ឋា^(២) សា-
រិកា វេទនា ទុក្ខា តិព្វា ខរា កដុកា អសាតា
អមនាចា សតោ សម្បជានោ អធិវាសេតិ អរិហញ្ញ-
មាណេតិ ។

១ បាទេនាតិបិ បាហោ ។ ២ ឱ. សមុប្បន្នា ។

ទេវតាសំយុត្ត សតុល្លប្បកាយិកវគ្គ ទ្រង់សម្រេចព្រះសីហសេយ្យា

ត្រាស់បង្គាប់ភិក្ខុ ឲ្យក្រាលសង្ឃាដី មានជាន់បួន ទ្រង់សម្រេចព្រះ
សីហសេយ្យាខាងស្តាំ តម្រួតព្រះបាទខាងឆ្វេង លើព្រះបាទខាងស្តាំ
ទ្រង់មានព្រះសតិសម្បជញ្ញៈ ។

[១២៥] លំដាប់នោះ កាលវេលារាត្រីបឋមយាម កន្លងទៅ
ហើយ ពួកសតុល្លប្បកាយិកាទេវតា ៧០០ អង្គ មានរស្មីដ៏ល្អ ញ៉ាំង
មទ្ធកុដ្ឋិឱឡានទាំងមូលឲ្យភ្លឺ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ
ចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយបិតនៅក្នុងទីសមគួរ ។

[១២៦] លុះទេវតាមួយអង្គ បិតនៅ ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បន្លឺ
ឧទានវាចានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា យីអើ ព្រះសមណ-
គោតម ជានាគមែនហ្ន៎ ព្រោះព្រះអង្គ ជាបុគ្គលមានព្រះពលានុភាព
ទោះបីវេទនា ជាទុក្ខ ក្លាខ្លាំង ក្រហល់ក្រហាយ មិនសប្បាយ មិន
ជាទីពេញចិត្ត កើតឡើង ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងព្រះសរីរៈ ក៏ព្រះអង្គមាន
ព្រះសតិសម្បជញ្ញៈ ទ្រង់អត់ទ្រាំបាន មិនលំបាកឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[១២៧] អថខោ អបរា ទេវតា ភិក្ខវតោ សន្តិកេ
 ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ សីហោ វត កោ សមណោ
 កោតមោ សីហាវតា ច បនុប្បដ្ឋា សារីរិកា វេទនា
 ទុក្ខា តិព្វា ខរា កដុកា អសាតា អមនាថា សតោ
 សម្មជាតោ អធិវាសេតិ អវិហញ្ញមាណេតិ ។

[១២៨] អថខោ អបរា ទេវតា ភិក្ខវតោ សន្តិកេ
 ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ អាជានីយោ វត កោ ស-
 មណោ កោតមោ អាជានីយវតា ច បនុប្បដ្ឋា សា-
 រីរិកា វេទនា ទុក្ខា តិព្វា ខរា កដុកា អសាតា
 អមនាថា សតោ សម្មជាតោ អធិវាសេតិ អវិ-
 ហញ្ញមាណេតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[១២៧] លំដាប់នោះ ទេវតាមួយអង្គទៀត បន្តិឧទានវាចានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា យីអើ ព្រះសមណគោតម ជាសីហៈមែនហ្ន៎ ព្រោះព្រះអង្គជាអ្នកមិនតក់ស្លុត ទោះបីវេទនា ជាទុក្ខ ក្លាខ្លាំង ក្រហល់ក្រហាយ មិនសប្បាយ មិនជាទីពេញចិត្ត កើតឡើង ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងព្រះសរីរៈ ក៏ព្រះអង្គមានព្រះសតិសម្បជញ្ញៈ ទ្រង់អត់ ទ្រាំបាន មិនលំបាកឡើយ ។

[១២៨] លំដាប់នោះ ទេវតាមួយអង្គទៀត បន្តិឧទានវាចានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា យីអើ ព្រះសមណគោតមជាអាជា- នេយ្យមែនហ្ន៎ ព្រោះព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបនូវហេតុ ទោះបីវេទនា ជាទុក្ខ ក្លាខ្លាំង ក្រហល់ក្រហាយ មិនសប្បាយ មិនជាទីពេញចិត្ត កើតឡើង ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងព្រះសរីរៈ ក៏ព្រះអង្គមានព្រះសតិសម្បជញ្ញៈ ទ្រង់អត់ ទ្រាំបាន មិនលំបាកឡើយ ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស សតុល្លប្បកាយិកវគ្គេ ទេវតោទានំ

[១២៩] អថខោ អបរា ទេវតា ភកវតោ សន្តិ-
 កេ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ និសកោ វត កោ
 សមណោ កោតមោ និសកវតា ច បនុប្បដ្ឋា សា-
 រិកា វេទនា ទុក្ខា តិព្វា ខរា កដុកា អសាតា
 អមនាថា សតោ សម្មជាតោ អធិវាសេតិ អវិ-
 ហញ្ញមាណេតិ ។

[១៣០] អថខោ អបរា ទេវតា ភកវតោ សន្តិកេ
 ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ ទោរយ្ហោ វត កោ សម-
 ណោ កោតមោ ទោរយ្ហវតា ច បនុប្បដ្ឋា សារិកា
 វេទនា ទុក្ខា តិព្វា ខរា កដុកា អសាតា អមនាថា
 សតោ សម្មជាតោ អធិវាសេតិ អវិហញ្ញមាណេតិ ។

ទេវតាសំយុត្ត សតុល្លប្បកាយិកវគ្គ ឧទានរបស់ទេវតា

[១២៩] លំដាប់នោះ ទេវតាមួយអង្គទៀត បន្តិឧទានវាចានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា យីអើ ព្រះសមណគោតម ជា និសភៈ^(១) មែនហ្ន៎ ព្រោះព្រះអង្គជាបុគ្គលឥតមានអ្នកណាស្មើ ទោះបី វេទនា ជាទុក្ខ ក្លាខ្លាំង ក្រហល់ក្រហាយ មិនសប្បាយ មិនជាទី ពេញចិត្ត កើតឡើង ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងព្រះសរីរៈ ក៏ព្រះអង្គមានព្រះ សតិសម្បជញ្ញៈ ទ្រង់អត់ទ្រាំបាន មិនលំបាកឡើយ ។

[១៣០] លំដាប់នោះ ទេវតាមួយអង្គទៀត បន្តិឧទានវាចានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា យីអើហ្ន៎ ព្រះសមណគោតម ព្រះ អង្គជាធារយ្យបុគ្គលមែន ព្រោះព្រះអង្គជាអ្នកនាំទៅនូវធុរៈ ទោះបីវេទនា ជាទុក្ខ ក្លាខ្លាំង ក្រហល់ក្រហាយ មិនសប្បាយ មិនជាទីពេញចិត្ត កើតឡើង ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងព្រះសរីរៈ ក៏ព្រះអង្គមានព្រះសតិសម្បជញ្ញៈ ទ្រង់អត់ទ្រាំបាន មិនលំបាកឡើយ ។

១ អដ្ឋកថា ថា គោឈ្មោលដែលជាធំជាងគោ ១ រយ ហៅថា ឧសភៈ ជាធំជាងគោ ១ ពាន់ ហៅថា អាសភៈ ជាធំជាងគោ ១ ម៉ឺន ហៅថា និសភៈ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ប្តេជ្ញានូវ ឋានៈដ៏ប្រសើរ ទើបទ្រង់ព្រះនាមថា និសភៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[១៣១] អថខោ អបរា ទេវតា ភកវតោ សន្តិកេ
 ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ ទន្លោ វត កោ សមណោ
 កោតមោ ទន្លវតា ច បនុប្បដ្ឋា សារីកា វេទនា
 ទុក្ខា តិព្វា ខរា កដុកា អសាតា អមនាថា
 សតោ សម្មជាតោ អធិវាសេតិ អវិហញ្ញមាណេតិ ។

[១៣២] អថខោ អបរា ទេវតា ភកវតោ សន្តិកេ
 ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ បស្ស សមាធិ សុការិតំ
 ចិត្តព្វា សុវិមុត្តំ ន ចាកិណាតំ^(១) ន ចាបណាតំ^(២)
 ន ច សសដ្ឋារនិក្ខយ្ហ ចារិតវតំ^(៣) យោ ឯវរូបំ បុរិ-
 សនាតំ បុរិសសីហំ បុរិសអាជាដីយំ បុរិសនិសកំ
 បុរិសធារយ្ហំ បុរិសទន្លំ អតិក្កមិតព្វំ មញ្ញេយ្យ កិ-
 មញ្ញត្រ អទស្សនាតិ ។

១ អ. អភិណាតំ ។ ២ អ. អបណាតំ ។ ៣ ម. វារិវាវតំ ។ វារិតវតន្តិ អដ្ឋកថាយំ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[១៣១] លំដាប់នោះ ទេវតាដទៃទៀត បន្តិឧទានវាចានេះ ក្នុង
 សំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា យីអើហ្ន៎ ព្រះសមណគោតម
 ជាទន្ធបុគ្គល (អ្នកប្រដៅព្រះហឫទ័យបាន) មែន ព្រោះព្រះអង្គជាអ្នក
 មិនមានពុតត្បូត ទោះបីវេទនា ជាទុក្ខ ក្លាខ្លាំង ក្រហល់ក្រហាយ មិន
 សប្បាយ មិនជាទីពេញចិត្ត កើតឡើង ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងព្រះសរីរៈ ក៏
 ព្រះអង្គមានព្រះសតិសម្បជញ្ញៈ ទ្រង់អត់ទ្រាំបាន មិនលំបាកឡើយ ។

[១៣២] លំដាប់នោះ ទេវតាដទៃទៀត បន្តិឧទានវាចានេះ ក្នុង
 សំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា សូមព្រះអង្គទតចំពោះតែអរហត្ត-
 ផលសមាធិដែលចម្រើនល្អហើយ និងចិត្តដែលរួចស្រឡះដោយផលវិមុត្តិ
 ហើយ សូមកុំទតនូវចិត្តដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមរាគៈ ប្រព្រឹត្តទៅតាម
 ទោសៈ និងចិត្តដែលសង្កត់សង្កិននូវកិលេសដោយសេចក្តីព្យាយាមរបស់
 ខ្លួនហើយប្រព្រឹត្តទៅ អ្នកណាឡើយនឹងរាប់អានបុគ្គលដែលបៀតបៀន
 នូវនាគបុរស សីហបុរស អាជានីយបុរស និសកបុរស ជោរយ្ហបុរស
 ទន្ធបុរស មានសភាពយ៉ាងនេះដូចម្តេចបាន រៀរលែងតែបុគ្គលជាអន្ទ-
 ពាលចេញ ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស សតុល្លប្បកាយិកវគ្គេ ទេវតោទានំ

បញ្ចវេទា សតំ សមំ

តបស្សី ព្រាហ្មណា ចរំ

ចិត្តញ្ច នេសំ ន សម្មា វិមុត្តំ

ហីនត្តរា ន ចារដ្ឋមា តេតិ^(១) ។

តណ្ហាធិបន្នា វត្តសីលពន្ធា

លូទំ តបំ វស្សសតំ ចរន្តា

ចិត្តញ្ច នេសំ ន សម្មា វិមុត្តំ

ហីនត្តរា ន ចារដ្ឋមា តេតិ ។

១ ឱ. ម. ឥតិសទ្ធា នត្តិ ។

ទេវតាសំយុត្ត សតុល្លប្បកាយិកវគ្គ ឧទានរបស់ទេវតា

ពួកព្រាហ្មណ៍ អ្នកទ្រទ្រង់នូវវេទទាំង ៥ ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត

អាស្រ័យនូវតបៈ អស់មួយរយឆ្នាំគត់ ក៏ចិត្តរបស់ពួក

ព្រាហ្មណ៍នោះ នៅតែមិនរួចស្រឡះដោយប្រពៃនៅឡើយ

ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ មានសភាពជាអ្នកធ្វើខ្លួនឲ្យថោកទាប

មិនដល់នូវព្រះនិព្វានឡើយ ។ បុគ្គលអ្នកជាប់ចំពាក់ដោយ

សីលពត្ត^(១) ព្រោះតណ្ហាគ្របសង្កត់ ទោះប្រព្រឹត្តនូវតបៈដ៏

សៅហ្មង អស់មួយរយឆ្នាំ ក៏ចិត្តរបស់បុគ្គលទាំងនោះ មិន

រួចស្រឡះដោយប្រពៃឡើយ បុគ្គលទាំងនោះ មានសភាព

ជាអ្នកធ្វើខ្លួនឲ្យថោកទាប មិនដល់នូវព្រះនិព្វានឡើយ ។

១ អដ្ឋកថា ថា ជាប់ចំពាក់ដោយទំនៀមនិងប្រក្រតីទាំងឡាយ មានទំនៀមនិងប្រក្រតីនៃ

ពពៃ និងផ្លែជាដើម ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវត្តោ

ន មាណាមស្ស ទមោ ឥធិត្តិ

ន មោនមត្តិ អសមាហិតស្ស

ឯកោ អរញ្ញោ វិហារម្បមត្តោ

ន មច្ចុដេយ្យស្ស តរេយ្យ ចារន្តិ ។

មាណំ បហាយ សុសមាហិតត្តោ

សុចេតសោ សព្វធិ វិប្បមុត្តោ

ឯកោ អរញ្ញោ វិហារំ អប្បមត្តោ

ស មច្ចុដេយ្យស្ស តរេយ្យ ចារន្តិ ។

នវមំ បឋមបដ្ឋន្តជីតុសុត្តំ

[១៣៣] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា

វេសាលិយំ វិហារតិ មហារនេ ក្ខជាតារសាលាយំ ។

អថខោ កោកនទា^(១) បដ្ឋន្តស្ស ធីតា អភិក្កញ្ញាយ

វត្តិយា អភិក្កញ្ញវណ្ណា កេវលកប្បំ មហារនំ ឱកា-

សេត្វា យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា

ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។

១ ម. កោកនុទា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ក្នុងលោកនេះ បុគ្គល អ្នកប្រាថ្នានូវមានៈ រមែងមិនមាន
 ការទូន្មានឥន្ទ្រិយ បុគ្គលអ្នកមានចិត្តមិនតាំងមាំ រមែងមិន
 មានបញ្ញា បុគ្គល ជាអ្នកប្រមាទ ទុកជានៅក្នុងព្រៃតែម្នាក់
 ឯង ក៏ធ្ងន់នូវទីនៅរបស់មារទៅព្រះនិព្វាន ពុំបានឡើយ ។
 បុគ្គលណា លះមានៈបានហើយ មានចិត្តតម្កល់នៅដោយ
 ប្រពៃ មានចិត្តផ្លូវផង រួចស្រឡះចាកធម៌ជាគ្រឿងសៅហ្មង
 ទាំងពួង នៅក្នុងព្រៃតែម្នាក់ឯង ជាអ្នកមិនប្រមាទ បុគ្គល
 នោះ ទើបធ្ងន់នូវទីនៅរបស់មារទៅព្រះនិព្វានបាន ។

បឋមបដ្ឋន្តធីតុសូត្រ ទី ៩

[១៣៣] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងកូដាគារសាលា នាមហារ៉ន ទៀបក្រុង
 វេសាលី ។ គ្រានោះ កាលដែលវេលារាត្រីបឋមយាមកន្ទង់ទៅហើយ
 ទេវតាឈ្មោះកោកនទា ជាធីតានៃបដ្ឋន្តទេវរាជ មានរស្មីដ៏ល្អ ញ៉ាំង
 មហារ៉នទាំងមូលឲ្យភ្លឺស្វាង ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល
 ទៅដល់ ក៏អភិវាទព្រះមានព្រះភាគ ហើយបិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស សតុល្លប្បកាយិកវគ្គេ រតនត្ថយប្បសំសា

[១៣៤]	ឯកមន្តំ	បិតា	ខេ ^(១)	កោកនទា
បដ្ឋន្ទស្ស	ដីតា	ភកវតោ	សន្តិកេ	ឥមា
អភាសិ				តាថាយោ

វេសាលិវនេ វិហារន្តំ
 អត្តំ សត្តស្ស សម្ពុទ្ធំ
 កោកនទាបាមស្មិ អភិវន្តេ
 កោកនទា បដ្ឋន្ទស្ស ដីតា
 សុតមេវ បុរេ^(២) អាសិ
 ធម្មោ ចក្កមតានុពុទ្ធា
 សាហំទានិ សក្ខិ ជាតាមិ
 មុនិដោ ទេសយតោ សុភតស្ស
 យេ កេចិ អរិយំ ធម្មំ
 វិភរហន្តា ចរន្តិ ទុម្មេជា
 ឧបេន្តិ ពារុំ យោរុំ
 ចិរត្តំ ទុក្ខមនុកវន្តិ

១ ឱ. សា ទេវតាតិ បាវទ្ធយំ បញ្ញាយតិ ។ ២ ឱ. សុតមេវ មេ បុរេ ។

ទេវតាសំយុត្ត សតុល្លប្បកាយិកវគ្គ សេចក្តីសរសើរព្រះរត្នត្រ័យ

[១៣៤] លុះទេវតាឈ្មោះកោកនទា ជាធីតានៃបដ្ឋន្ទទេវរាជ បិត

នៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលនូវគាថាទាំងនេះ ក្នុងសំណាក់នៃ

ព្រះមានព្រះភាគថា

ខ្ញុំម្ចាស់ឈ្មោះកោកនទា ខ្ញុំម្ចាស់ឈ្មោះកោកនទា ជាធីតានៃ

បដ្ឋន្ទទេវរាជ សូមថ្វាយបង្គំព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គជាកំពូលរបស់

សត្វ ទ្រង់គង់នៅក្នុងមហាវ័ន ជិតក្រុងវេសាលី ក្នុងកាល

មុន ខ្ញុំម្ចាស់បានឮថា ព្រះធម៌ គឺព្រះតថាគត អ្នកមាន

ចក្ខុ ត្រាស់ដឹងហើយ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំម្ចាស់ដឹងច្បាស់លាស់

(នូវធម៌) ដែលព្រះសុគតជាមុនីសម្តែងហើយ ពួកបុគ្គល

អាប្រាជ្ញាណាមួយ ប្រព្រឹត្តតិះដៀល នូវព្រះធម៌ដ៏ប្រសើរ

នឹងចូលទៅដល់ពោរវរនរក រងទុក្ខដ៏ក្លា អស់រាត្រីយូរអង្វែង

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

យេ ច ខោ អរិយេ ធម្មេ

ខន្តិយា ឧបសមេន ឧបេតា

បហាយ មាណុសំ ទេហំ

ទេវកាយំ បរិបូរេស្សន្តីតិ ។

ទសមំ ទុតិយបជ្ជន្តជីតុសុត្តំ

[១៣៥] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា

វេសាលិយំ វិហារតិ មហារទេ ក្សជាតារសាលាយំ ។

អថខោ ចុល្លកោកនទា បដ្ឋន្តស្ស ដីតា អភិក្កញ្ញា-

យ រត្តិយា អភិក្កញ្ញវណ្ណា កេវលកប្បំ មហារទំ

ឱកាសេត្វា យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា

ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។

[១៣៦] ឯកមន្តំ បិតា ខោ ចុល្លកោកនទា

បដ្ឋន្តស្ស ដីតា ភក្កវតោ សន្តិកេ ឥមា តាថាយោ

អកាសិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

លុះតែបុគ្គលពួកណា មានខន្តី ចូលទៅរម្ងាប់កិលេសមាន
រាគៈជាដើម ក្នុងអរិយធម៌ ទើបបុគ្គលពួកនោះ លះបង់
នូវរាងកាយ ជារបស់មនុស្ស ហើយនឹងចូលទៅបំពេញនូវ
កាយជារបស់ទេវតាបាន ។

ទុតិយបជ្ជន្តធីតុសូត្រ ទី ១០

[១៣៥] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងកូដាការសាលា នាមហារ័ន ជិតក្រុង
វេសាលី ។ គ្រានោះ កាលដែលវេលារាត្រីបឋមយាមកនូវទៅហើយ
ទេវតា ឈ្មោះចុល្លកោកនទា ជាធីតានៃបជ្ជន្តទេវរាជ មានរស្មីដ៏ល្អ
ញ៉ាំងមហារ័នទាំងមូលឲ្យភ្លឺស្វាង ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ
ចូលទៅដល់ ក៏អភិវាទព្រះមានព្រះភាគ ហើយបិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

[១៣៦] លុះទេវតាឈ្មោះចុល្លកោកនទា ជាធីតានៃបជ្ជន្តទេវរាជ
បិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលនូវគាថាទាំងនេះ ក្នុងសំណាក់
នៃព្រះមានព្រះភាគថា

ទេវតាសំយុត្តស្ស សតុល្លប្បកាយិកវគ្គេ ឧទ្ធានំ

ឥណាតមា វិជ្ជុបកាសវណ្ណា
កោកនទា បដ្ឋុន្ទស្ស ដីតា
ពុទ្ធា ធម្មតា នមស្សមាណា
តាថាវិមា^(១) អត្តវតី អកាសិ

ពហុនាមិ ខោ នំ វិភជេយ្យំ បរិយាយេន តាទិសោ ធម្មោ
សង្ខត្តមត្តំ លបយិស្សាមិ យាវតា មេ មនសា បរិយត្តំ
ចាបំ ន កយិវា វចសា មនសា
កាយេន វា កិញ្ចន សព្វលោកេ
កាមេ បហាយ សតិមា សម្មជាតោ
ទុក្ខំ ន សេវេថ អនត្តសញ្ញិតន្តិ ។

សតុល្លប្បកាយិកវគ្គេ ចតុត្ថោ ។

តត្រុទ្ធានំ

សត្តិ មច្ឆរិណ សាធុ
នសន្តជ្ឈានសញ្ញិនោ
សទ្ធា សមយោ សកលិកំ
ឧកោ បដ្ឋុន្ទដីតវេតិ ។

១ គាថា ចិមាតិបិ បាលោ ។

ទេវតាសំយុត្ត សតុល្លប្បកាយិកវគ្គ ឧទ្ទាន

ទេវតាល្មោះកោកនទា ជាដីតានៃបដ្ឋន្ទទេវរាជ មានរស្មីដ៏ភ្លឺ
ដូចជាផ្លែកបន្ទោរ មកហើយក្នុងទីនេះ កាលនមស្ការព្រះពុទ្ធ
ព្រះធម៌ (និងព្រះសង្ឃ) បានពោលនូវគាថានេះ ដ៏ប្រកប
ដោយអត្ថថា

ខ្ញុំម្ចាស់ក៏ត្រូវចែកនូវគាថានោះ ដោយបរិយាយដ៏ច្រើនប្រការ
ធម៌បែបនោះ ខ្ញុំម្ចាស់នឹងសំដែងនូវសេចក្តីយ៉ាងសង្ខេប ធម៌
ទាំងប៉ុន្មាននោះ ខ្ញុំម្ចាស់បានរៀនដោយចិត្ត (ជ្រះថ្លា)
បុគ្គលមិនគប្បីធ្វើបាប ដោយកាយវាចាចិត្ត បុគ្គលគប្បី
លះបង់នូវកង្វល់ក្នុងលោកទាំងពួង គប្បីលះបង់នូវកាមទាំង-
ឡាយ គប្បីជាអ្នកមានសតិ និងសម្បជញ្ញៈ មិនគប្បីសេព
អំពើឥតប្រយោជន៍ ដែលនាំមកនូវសេចក្តីទុក្ខ ។

ចប់ សតុល្លប្បកាយិកវគ្គ ទី ៥ ។

បញ្ជីរឿងក្នុងសតុល្លប្បកាយិកវគ្គនោះ គឺ

- សព្វិសូត្រ ១ មច្ឆរិសូត្រ ១ សាជុសូត្រ ១ នសន្តិសូត្រ ១
- ឧដ្ឋានសញ្ញិសូត្រ ១ សទ្ធាសូត្រ ១ សមយសូត្រ ១ សក-
- លិកសូត្រ ១ បដ្ឋន្ទដីតុសូត្រ ២ ។

បញ្ចមោ អាទិត្តវគ្គោ

បឋមំ អាទិត្តសុត្តំ

[១៣៧] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា
សារត្តិយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារា-
មេ ។ អថខោ អញ្ញតវា ទេវតា អភិក្កន្តាយ រត្តិយា
អភិក្កន្តវណ្ណា កេវលកប្បំ ជេតវនំ ឱកាសេត្វា
យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ
អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។

[១៣៨] ឯកមន្តំ បិតា ខោ សា ទេវតា ភក្កវតោ
សន្តិកេ ឥមា កាថាយោ អភាសិ

អាទិត្តស្មី អការស្មី
យំ ជីហារតិ កាជនំ
តំ តស្ស ហោតិ អត្តាយ
នោ ច យំ តត្ថ ឧយ្ហតិ
ឯវមាទិត្តកោ លោកោ^(១)

១ ឱ. ឯវមាទីបិតោ លោកោ ។ ម. ឯវំ ។

អាទិត្យវគ្គ ទី ៥

អាទិត្យសូត្រ ទី ១

[១៣៧] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិត
 ក្រុងសាវត្ថី ។ លំដាប់នោះឯង កាលដែលវេលារាត្រីបឋមយាម កន្លង
 ទៅហើយ ទេវតាមួយអង្គ មានរស្មីដ៏ល្អ ញ៉ាំងវត្តជេតពនទាំងមូល
 ឲ្យភ្លឺ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏អភិវាទព្រះ
 មានព្រះភាគ ហើយបិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

[១៣៨] លុះទេវតានោះបិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ បានពោល
 នូវគាថាទាំងនេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា
 បុគ្គល ជញ្ជូននូវភាជន៍ណា អំពីផ្ទះដែលភ្លើងកំពុងឆេះ ពុំ
 នោះសោត ភ្លើងមិនទាន់ឆេះនូវវត្តណាក្នុងផ្ទះនោះ ភាជន៍
 និងវត្តនោះជាប្រយោជន៍នៃបុគ្គលនោះឯង សត្វលោកដែល

ទេវតាសំយុត្តស្ស អាទិត្តវគ្គេ ទានផលំ

ជរាយ មរណេន ច

ជីហរេថេវ ទានេន

ទិដ្ឋំ ហោតិ សុទិព្ពតំ^(១)

ទិដ្ឋំ សុខផលំ ហោតិ

នាទិដ្ឋំ ហោតិ តំ តថា

ចោរា ហារន្តិ រាជាដោ

អក្កិ ឧយ្ហតិ នស្សតិ

អថ អន្តេន ជហតិ

សរិវំ សហិត្តហំ

ឯតទញ្ញាយ មេធាវី

ភុញ្ញេថ ច ទទេថ ច

ទត្វា ច^(២) ភុត្វា ច យថានុការំ

អទិដ្ឋិតោ សក្កមុបេតិ ហានន្តិ ។

១ ឱ. សុនីហតំ ។ ២ ឱ. ច- កាវេ នត្តិ ។

ទេវតាសំយុត្ត អាទិត្តវគ្គ ផលរបស់ទាន

ជរានិងមរណៈឆេះយ៉ាងនេះ ត្រូវតែនាំទ្រព្យចេញ ដោយ

ទានកុំខាន ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ ឈ្មោះថានាំចេញ

ដោយល្អ វត្ថុដែលបុគ្គលឲ្យហើយ ជាវត្ថុមានសុខជាផល

វត្ថុដែលបុគ្គល មិនឲ្យហើយ ជាវត្ថុមិនមានសុខជាផលទេ

ពួកចោរតែងនាំទៅ ពួករាជការតែងរឹបយក ភ្លើងតែងឆេះ

វិនាសទៅ ពុំនោះសោត វេលាស្លាប់ទៅ ក៏រមែងលះបង់

នូវសរីរៈនិងរបស់ដែលបុគ្គលធ្លាប់ហ្នឹងហែង អ្នកប្រាជ្ញដឹង

នូវសេចក្តីនេះហើយ គប្បីបរិភោគផង ឲ្យទានផង បុគ្គល

ឲ្យទានទាំងបរិភោគ ឲ្យសមគួរតាមសភាពហើយ គេមិន

ដែលនិន្ទាទេ តែងបានទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ទុតិយំ កិន្ធុទសុត្តំ

[១៣៩] កីធនោ ពលនោ ហោតិ
 កីធនោ ហោតិ វណ្ណនោ
 កីធនោ សុខនោ ហោតិ
 កីធនោ ហោតិ ចក្កនោ
 យោ ច^(១) សព្វនោ ហោតិ
 តំ មេ អក្កាហិ បុច្ឆិតោតិ ។

[១៤០] អន្ទនោ ពលនោ ហោតិ
 វត្ថុនោ ហោតិ វណ្ណនោ
 យាននោ សុខនោ ហោតិ
 ទីបនោ ហោតិ ចក្កនោ
 សោ ច សព្វនោ ហោតិ
 យោ ទនាតិ ឧបស្សយំ
 អមតន្ទនោ ច សោ ហោតិ
 យោ ធម្មមនុសាសតីតិ ។

១ ឱ. ម. កោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

កិច្ចទស្សត្រ ទី ២

[១៣៧] ទេវតាក្រាបបង្គំសួរថា បុគ្គលឲ្យអ្វី ឈ្មោះថាឲ្យកម្លាំង
 ឲ្យអ្វី ឈ្មោះថាឲ្យពណ៌សម្បុរ ឲ្យអ្វី ឈ្មោះថាឲ្យសេចក្តីសុខ
 ឲ្យអ្វី ឈ្មោះថាឲ្យចក្ខុ មួយទៀត បុគ្គលណា ឲ្យរបស់អ្វី
 ឈ្មោះថាឲ្យគ្រប់យ៉ាង សូមព្រះអង្គសំដែងប្រាប់សេចក្តីនោះ
 ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកសួរ ។

[១២០] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា បុគ្គលឲ្យបាយ ឈ្មោះថា
 ឲ្យកម្លាំង ឲ្យសំពត់ ឈ្មោះថាឲ្យពណ៌សម្បុរ ឲ្យយានជំនិះ
 ឈ្មោះថាឲ្យសេចក្តីសុខ ឲ្យប្រទីប ឈ្មោះថាឲ្យចក្ខុ មួយ
 ទៀត បុគ្គលណា ឲ្យទីនៅអាស្រ័យ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ
 ថាឲ្យវត្ថុគ្រប់យ៉ាង បុគ្គលណា ប្រៀនប្រដៅធម៌ បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថាឲ្យព្រះនិព្វាន ។

ទេវតាសំយត្តស្ស អាទិត្តវគ្គេ បុញ្ញប្បសំសា

តតិយំ អន្តសុត្តំ

- [១៤១] អន្តមេវាភិនន្តន្តិ
 ឧភយេ^(១) នេវមាណុសា
 អថខោ^(២) នាម សោ យក្ខោ
 យំ អន្តំ នាភិនន្តតីតិ ។
- [១៤២] យេ នំ ទទន្តិ សទ្ធាយ
 វិប្បសន្នេន ចេតសា
 តមេវ អន្តំ ភជតិ
 អស្មី លោកេ បរម្ហិ ច
 តស្មា វិនេយ្យ មច្ឆេវំ
 ទដ្ឋា នានំ មលាភិក្ខុ
 បុញ្ញានិ បរលោកស្មី
 បតិដ្ឋា ហោន្តិ ចាលីនន្តិ ។

១ ម. ឯវំ ។ ឱ. ឧភយោ ។ ២ ឱ. អថ កោ ។

ទេវតាសំយុត្ត អាទិត្តវគ្គ សេចក្តីសរសើរបុណ្យ

អន្តសូត្រ ទី ៣

[១៤១] ទ.^(១) ជនទាំងពីរពួកគឺទេវតានិងមនុស្ស រមែង
 ប្រាថ្នានូវបាយតែម្យ៉ាង អ្នកណា មិនប្រាថ្នានូវបាយ អ្នក
 នោះ ឈ្មោះថាយក្ខដោយពិត ។

[១៤២] ព.^(២) ជនទាំងឡាយណា មានចិត្តជ្រះថ្លាឲ្យ
 បាយនោះដោយសទ្ធា បាយនោះ រមែងចូលទៅរកជន
 ទាំងនោះវិញ ក្នុងលោកនេះនិងលោកខាងមុខ ព្រោះហេតុ
 នោះ សាធុជន គប្បីកម្ចាត់បង់នូវសេចក្តីកំណាញ់ចេញ
 គ្របសង្កត់នូវមន្ទិលហើយឲ្យទានចុះ (ព្រោះថា) បុណ្យ
 ទាំងឡាយ ជាទីពឹងនៃពួកសត្វក្នុងបរលោក ។

១ ទ. គឺទេវតាទូលថា ។ ២ ព. គឺព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ចតុត្ថំ ឯកមូលសុត្តំ

[១៤៣] ឯកមូលំ ទ្ធិអារដ្ឋំ^(១)

តិមលំ បញ្ចបត្តវំ

សមុទ្ធិំ ទ្វាទសារដ្ឋំ

ចាតាលំ អតី ឥសីតិ ។

បញ្ចមំ អនោមិយសុត្តំ

[១៤៤] អនោមនាមំ និបុណាត្តទស្សី

បញ្ញាទទំ កាមាលយេ អសត្តំ

តំ បស្សេថ សព្វវិទុំ សុមេដំ

អរិយេ បថេ កមមាណំ មហោសិន្តិ ។

១ ឱ. ម. ទ្ធិអារដ្ឋំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ឯកមូលសូត្រ ទី ៤

[១៤៣] ទ. ភសី បានឆ្ងល់ហើយ នូវសមុទ្របាតាល
 ដែលមានមូលមួយគឺតណ្ហា មានអន្ទង់ពីរគឺសស្សតទិដ្ឋិ និង
 ឧច្ឆេទទិដ្ឋិ មានមន្ទិលបីគឺរាគៈ ទោសៈ មោហៈ មាន
 គ្រឿងផ្សាយចេញ ៥ យ៉ាងគឺបញ្ចកាមគុណ មានកំនួចទឹក
 ១២ គឺ អាយតនៈទាំង ១២ ។

អនោមិយសូត្រ ទី ៥

[១៤៤] ទ. អ្នកទាំងឡាយ ចូរមើលនូវព្រះមានព្រះភាគ
 នោះ ព្រះអង្គមានព្រះនាមបរិបូណ៌ ព្រោះទ្រង់ប្រកបដោយ
 គុណទាំងពួង ព្រះអង្គឃើញនូវប្រយោជន៍ដ៏ល្អិតល្អ ជាអ្នក
 ឲ្យនូវបញ្ញា ព្រះអង្គមិនជាប់នៅក្នុងអាល័យគឺកាម ព្រះអង្គ
 ត្រាស់ដឹងសព្វ ព្រះអង្គមានប្រាជ្ញល្អ ព្រះអង្គស្តេចទៅក្នុង
 ផ្លូវដ៏ប្រសើរគឺអរិយមគ្គ ព្រះអង្គស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំ ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស អាទិត្តវគ្គេ មគ្គព្យាករណំ

ឆដ្ឋំ អច្ឆរាសុត្តំ

[១៤៥] អច្ឆរាគណាសដ្ឋដ្ឋំ
 បិសាចគណាសេវិតំ
 វន្តំ មោហានំ ឆាម
 កចំ យាត្រា ភរិស្សតីតិ ។

[១៤៦] ឧដុកោ ឆាម សោ មត្តោ
 អភយា ឆាម សា ទិសា
 រថោ អកុដ្ឋោ ឆាម
 ធម្មចក្កេហិ សំយុត្តោ
 ហិរិ តស្ស អចាលម្ពោ
 សតស្ស^(១) បរិវារណំ
 ធម្មាហំ សារថី ព្រិមិ
 សម្មាទិដ្ឋិបុរេជវំ
 យស្ស ឯកទិសំ យានំ
 ឥត្តិយា បុរិសស្ស វា
 ស វេ ឯតេន យានេន
 និព្វានស្សេវ សន្តិកេ ។

១ ឱ. សត្យស្សាតិ ទិស្សតិ ។

ទេវតាសំយុត្ត អាទិត្តវគ្គ សេចក្តីព្យាករនូវមគ្គ

អច្ឆរាសូត្រ ទី ៦

[១៤៥] សមណទេវបុត្តពោលថា^(១) ព្រៃឈ្មោះមោហនៈ
នោះ ជាព្រៃគឺកកងដោយពួកនៃស្រីអប្សរ ជាទីសេពគប់
នៃពួកបិសាច^(២) ធ្វើដូចម្តេចនឹងយាត្រា (ចេញអំពីព្រៃនេះ)
ទៅបាន ។

[១៤៦] ៧. ផ្លូវគឺអង្គដ្ឋកមគ្គនោះ ឈ្មោះថាជាផ្លូវត្រង់
ទិសគឺព្រះនិព្វាននោះ ឈ្មោះថាជាទិសគ្មានភ័យ រថគឺ
អង្គដ្ឋកមគ្គ ឈ្មោះថាជារថមិនព្វសួរ ប្រកបដោយកង់គឺធម៌
បានដល់សេចក្តីព្យាយាមដោយកាយនិងចិត្ត ហិរិនិងឱត្តប្បៈ
ជាទ្រព្យនៃរថនោះ សតិជាព្រ័ត្រជ្រាមនៃរថនោះ តថាគត
ពោលថា ធម៌គឺលោកុត្តរមគ្គជាសារថី មានសម្មាទិដ្ឋិជាសន្ទុះ
ទៅខាងមុខ ជនណា ទោះស្រី ឬ ប្រុស បានយានបែប
នោះហើយ ជននោះឯង នឹងដល់នូវទីជិតនៃព្រះនិព្វានដោយ
យាននុ៎ះមិនខាន ។

១-២ សមណទេវបុត្តនោះ ហៅព្រៃនន្ទវ័ន ថាព្រៃមោហនៈ ហៅពួកទេវតា ថាពួកបិសាច
ព្រោះមិនមានសេចក្តីគាប់ចិត្តចំពោះព្រៃនន្ទវ័ននិងពួកទេវតានោះសោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

សត្តមំ វនរោបសុត្តំ

[១៤៧] កេសំ ទិវា ច វត្តោ ច
 សទា បុញ្ញំ បរឌ្ឍតិ
 ធម្មដ្ឋា សីលសម្មដ្ឋា
 កេ ជនា សត្តកាមិណោតិ ។

[១៤៨] អារាមរោចា វនរោចា
 យេ ជនា សេតុការកា
 បបញ្ច ឧទទានញ្ច
 យេ ទទន្តិ ឧបស្សយំ
 តេសំ ទិវា ច វត្តោ ច
 សទា បុញ្ញំ បរឌ្ឍតិ
 ធម្មដ្ឋា សីលសម្មដ្ឋា
 តេ ជនា សត្តកាមិណោតិ ។

អដ្ឋមំ ជេតវនសុត្តំ

[១៤៩] ឥទំ ហិតំ ជេតវនំ
 ឥសិសដ្ឋ្យនិសេវិតំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

វិនរោបសូត្រ ទី ៧

[១៤៧] ទ. បុណ្យ រមែងចម្រើនមិនដាច់ ទាំងថ្ងៃទាំងយប់
គ្រប់វេលា ដល់ជនពួកណា ជនពួកណា ឈ្មោះថាតាំង
នៅក្នុងធម៌ ឈ្មោះថាបរិបូណ៌ដោយសីល គួរទៅកាន់ឋាន
សួគ៌បាន ។

[១៤៨] ព. ជនណា ដាំច្បារឈើមានផ្កាផ្លែ ដាំច្បារ
ឈើមានម្លប់ សាងស្ពាន សាងរោង ឲ្យទានទឹកទាំង
ដឹកស្រះ ជនទាំងឡាយណា ឲ្យនូវទីសំណាក់អាស្រ័យ
បុណ្យ រមែងចម្រើនមិនដាច់ ទាំងថ្ងៃទាំងយប់គ្រប់វេលា
ដល់ជនទាំងឡាយនោះ ជនទាំងនោះ ឈ្មោះថាជាអ្នក
តាំងនៅក្នុងធម៌ ឈ្មោះថាបរិបូណ៌ដោយសីល គួរទៅកាន់
ឋានសួគ៌បាន ។

ជេតវិនសូត្រ ទី ៨

[១៤៩] អនាថបិណ្ឌិកទេវបុត្តពោលថា វត្តជេតពននេះជា
វត្តមានប្រយោជន៍ ដែលពួកឥសីគីកិក្ខុសង្ឃគង់នៅមិនដាច់

ទេវតាសំយុត្តស្ស អាទិត្តវគ្គេ ជេតវនប្បសំសា

អារុតំ ធម្មរាជេន

បីតិសញ្ញនំ មម

កម្មំ វិជ្ជា ច ធម្មោ ច

សីលំ ជីវិតមុត្តមំ

ឯតេន មច្ចា សុដ្ឋិតិ

ន កោត្តេន ជនេន វា

តស្មា ហិ បណ្ឌិតោ ចោសោ

សម្បស្សំ អត្តមត្តនោ

យោនិសោ វិចិនេ ធម្មំ

ឯវំ តត្ថ វិសុដ្ឋិតិ

សារីបុត្តោ វ បញ្ញាយ

សីលេន ឧបសមេន ច

យោបិ ចារតតោ ភិក្ខុ

ឯតាវបរមោ សិយាតិ ។

ទេវតាសំយុត្ត អាទិត្តវគ្គ សេចក្តីសរសើរវគ្គជេតពន

ជាវត្ថុដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាធម្មរាជ ទ្រង់គង់នៅ ជាទីញ៉ាំងបីតិ
 ឲ្យកើតដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ សត្វទាំងឡាយ រមែងបរិសុទ្ធដោយ
 អង្គជីកមគ្គនេះ គឺកម្ម បានដល់មគ្គចេតនា វិជ្ជា បានដល់
 សម្មាទិដ្ឋិ និងសម្មាសង្កប្បៈ ធម្មៈ បានដល់សម្មាវាយាមៈ
 សម្មាសតិ និងសម្មាសមាធិ សីលៈ បានដល់សម្មាវាចា
 សម្មាកម្មន្តៈ និងសម្មាអាជីវៈ ឈ្មោះថាជីវិតដ៏ឧត្តម មិន
 មែនបរិសុទ្ធ ដោយគោត្រ ឬ ដោយទ្រព្យទេ ព្រោះ
 ហេតុនោះឯង បុរសជាបណ្ឌិត កាលបើឃើញច្បាស់នូវ
 ប្រយោជន៍របស់ខ្លួន គួរតែពិចារណានូវធម៌ ដោយឧបាយ
 នៃប្រាជ្ញា រមែងបរិសុទ្ធ ក្នុងអរិយមគ្គនោះ យ៉ាងនេះឯង
 ព្រះសារីបុត្ត ទើបជាបុគ្គល (ប្រសើរ) ដោយបញ្ញាផង
 ដោយសីលផង ដោយការស្ងប់រម្ងាប់ផង កិក្ខុដែលប្រសើរ
 ដោយគុណធម៌ប៉ុណ្ណោះ ទើបគួរជាអ្នកដល់នូវព្រះនិព្វាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

នវមំ មច្ឆរិសុត្តំ

[១៥០] យេធិ មច្ឆរិដោ លោកេ
 កទរិយា បរិកាសកា
 អញ្ញេសំ ទទមាធានំ
 អន្តរាយករា នរា
 កីទិសោ តេសំ វិចាកោ
 សម្បរាយោ ច កីទិសោ
 ភកវន្តំ បុដ្ឋមាភម្ម
 កចំ ជានេមុ តំ មយន្តិ ។

[១៥១] យេធិ មច្ឆរិដោ លោកេ
 កទរិយា បរិកាសកា
 អញ្ញេសំ ទទមាធានំ
 អន្តរាយករា នរា
 និរយំ តិវច្ឆានយោនី

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

មច្ឆរិសូត្រ ទី ៩

[១៥០] ទ. ក្នុងលោកនេះ ជនទាំងឡាយណា ជាអ្នក
 កំណាញ់ស្វិតស្វាញ ជាអ្នកពោលពាក្យទ្រគោះ ជាអ្នកធ្វើ
 សេចក្តីអន្តរាយ^(១) ដល់ជនដទៃដែលកំពុងឲ្យទាន ផល
 វិបាករបស់ជនទាំងឡាយនោះដូចម្តេច សម្បរាយភពរបស់
 ជនទាំងឡាយនោះដូចម្តេច យើងខ្ញុំមកដើម្បីក្រាបបង្គំទូល
 សួរព្រះមានព្រះភាគ ដូចម្តេចហ្ន៎ នឹងដឹងនូវសេចក្តីនោះ
 បាន ។

[១៥១] ព. ក្នុងលោកនេះ ជនទាំងឡាយណា ជាអ្នក
 កំណាញ់ស្វិតស្វាញ ជាអ្នកពោលពាក្យទ្រគោះ ជាអ្នកធ្វើ
 សេចក្តីអន្តរាយ ដល់ជនដទៃដែលកំពុងឲ្យទាន ជនទាំង-
 ឡាយនោះ តែងទៅកើតក្នុងនរក ក្នុងកំណើតសត្វតិរច្ឆាន

១ ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយឋានសួគ៌របស់ទាយក ធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយលាភរបស់បដិគ្គាហកៈ ។

អដ្ឋកថា ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស អាទិត្តវគ្គេ វីតមច្ឆរព្យាករណំ

យមលោក្ខបបដ្ឋវេ^(១)
 សចេ ឯន្តិ^(២) មនុស្សតំ
 ទឡិទ្ធោ ជាយវេ កុលេ
 ចោឡំ បិណ្ណោ រតី ទិទ្ធា
 យត្ថ កិច្ចេន លព្ពតិ
 បរតោ អាសីសវេ ពាលា
 តំបិ តេសំ ន លព្ពតិ
 ទិដ្ឋេ ធម្មេស វិចារោ
 សម្បរាយោ ច ទុក្ខតីតិ ។

[១៥២]

ឥតិ ហេតំ វិជាណាម
 អញ្ញំ បុទ្ធាម កោតមំ
 យេធន លទ្ធា មនុស្សតំ
 វេទញ្ញំ វីតមច្ឆរា
 ពុទ្ធោ បសដ្ឋា ធម្មេ ច
 សដ្ឋេ ច តិព្វការា
 កិទិសោ តេសំ វិចារោ

១ ឱ. យមលោកមុប្បដ្ឋវេតិ ទិស្សតិ ។ ២ ម. ជន្តិ ។

ទេវតាសំយត្ត អាទិត្តវត្ត សេចក្តីព្យាករនូវបុគ្គលអ្នកប្រាសចាកសេចក្តីកំណាញ់
 និងក្នុងយមលោក ប្រសិនបើដល់នូវភាពជាមនុស្ស រមែង
 កើតក្នុងត្រកូលកំសត់ ស្វែងរកតែសំពត់ និងអាហារ និង
 សេចក្តីត្រេកអរក្នុងបញ្ហាកាមគុណ និងល្បែង ក៏បានដោយ
 កម្រ ពួកពាលតែងនឹកប៉ងនូវទ្រព្យណាអំពីទីដទៃ ទ្រព្យ
 នោះ មិនដែលបានដល់ពួកពាលនោះឡើយ នេះជាផល-
 វិបាក ក្នុងទិដ្ឋធម៌គឺក្នុងទីដែលកើត ចំណែកសម្បទាយភព
 រមែងមានទុក្ខតិជាផល ។

[១៥២] ទ. យើងខ្ញុំ ដឹងសេចក្តីនេះជាក់ច្បាស់ដូច្នោះ
 ហើយ យើងខ្ញុំ សូមក្រាបបង្គំទូលសួរនូវសេចក្តីដទៃនឹង
 ព្រះគោតមជាម្ចាស់ (តទៅទៀត) ក្នុងលោកនេះ ជន
 ទាំងឡាយណា បាននូវអត្តភាពជាមនុស្សហើយ ជាអ្នកដឹង
 នូវពាក្យពោល ជាអ្នកប្រាសចាកសេចក្តីកំណាញ់ ជាអ្នក
 ជ្រះថ្លា ទាំងមានសេចក្តីគោរពយ៉ាងខ្លាំង ក្នុងព្រះពុទ្ធ ព្រះ
 ធម៌ ព្រះសង្ឃ ផលវិបាករបស់ជនទាំងឡាយនោះដូចម្តេច

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

សម្បរាយោ ច កីទិសោ
ភកវន្តំ បុដ្ឋមាភម្ម
កេចំ ជានេមុ តំ មយន្តិ ។

[១៥៣]

យេន លទ្ធា មនុស្សតំ
រទញ្ញ វីតមច្ឆរា
ពុទ្ធេ បសន្នា ធម្មេ ច
សដ្ឋេ ច តិពូការា
ឯតេ សក្កេ បកាសេន្តិ
យត្ថ តេ ឧបបដ្ឋវេ
សចេ ឯន្តិ មនុស្សតំ
អឌ្ឍេ អាជាយវេ កុលេ
ចោឡំ បិណ្ណោ រតី ទិទ្ធា
យត្តាកិច្ចេន លព្ពតិ
បរសម្ពតេសុ កោតេសុ
វសវតីវ មោទវេ
ទិដ្ឋេ ធម្មេស វិចាកោ
សម្បរាយោ ច សូតតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

សម្បរាយភពរបស់ជនទាំងឡាយនោះដូចម្តេច យើងខ្ញុំមក
ដើម្បីក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូចម្តេចហ្ន៎ នឹង
ដឹងនូវសេចក្តីនោះបាន ។

[១៥៣] ព. ក្នុងលោកនេះ ជនទាំងឡាយណា បាន
អត្តភាពជាមនុស្សហើយ ជាអ្នកដឹងនូវពាក្យពោល ជាអ្នក
ប្រាសចាកសេចក្តីកំណាញ់ ជាអ្នកជ្រះថ្លា ទាំងមានសេច-
ក្តីគោរពយ៉ាងខ្លាំង ក្នុងព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ ជន
ទាំងឡាយនោះ រមែងរុងរឿងក្នុងឋានសួគ៌ ជនទាំងឡាយ
នោះ ទោះទៅកើតក្នុងទីណា បើដល់នូវអត្តភាពជាមនុស្ស
រមែងកើតក្នុងត្រកូលដ៏ស្តុកស្តម្ភ ស្វែងរកសំពត់ និង
អាហារ និងសេចក្តីត្រេកអរក្នុងបញ្ចកាមគុណ និងល្បែង
បានដោយងាយ ទាំងមានអំណាច ផ្សាយទៅក្នុងគោតៈ
ទាំងឡាយដែលអ្នកដទៃសន្សំបានមក សប្បាយរីករាយក្នុង
ចិត្ត នេះជាផលវិបាក ក្នុងទិដ្ឋធម៌ គឺក្នុងទីដែលកើត
ចំណែកសម្បរាយភព រមែងមានសុគតិជាផល ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស អាទិត្តវគ្គេ សត្តភិក្ខុប្បសំសា

ទសមំ យដិករសុត្តំ

[១៥៤] អរិហំ ឧបបន្ទាសេ
 វិមុត្តា សត្ត ភិក្ខុវោ
 រាគនោសបរិក្ខណា
 តិណ្ណា លោកេ វិសត្តិកន្តិ ។
 យេ ច តេ^(១) អតរំ សន្តិ^(២)
 មច្ចុដេយ្យំ សុទុត្តរំ
 តេ ហិត្វា មាណុសំ ទេហំ
 ទិព្វយោកំ ឧបច្ចុត្តិ ។
 ឧបកោ ផលគណ្ណោ^(៣) ច
 បុក្កុសាតិ ច តេ តយោ
 ភទ្ធិយោ ខណ្ឌាទេវោ ច
 ពហុទន្តិ^(៤) ច សិទ្ធិយោ^(៥)
 តេ ហិត្វា មាណុសំ ទេហំ
 ទិព្វយោកំ ឧបច្ចុត្តិ ។

១ ឱ. កេ ច តេ ។ ២. ឱ. ម. បង្គំ ។ ៣ ម. បលគណ្ណោ ។ ៤ ឱ. ពហុរត្តិ ។ ៥ ឱ. បិដ្ឋិយោ ។

ទេវតាសំយុត្ត អាទិត្តវគ្គ សេចក្តីសរសើរភិក្ខុ ៧ រូប

យដិករសូត្រ ទី ១០

[១៥២] ទ. ភិក្ខុទាំង ៧រូប បានទៅកើតក្នុងព្រហ្មលោក
 ឈ្មោះអរិហា មានចិត្តរួចស្រឡះហើយ^(១) មានរាគៈទោ-
 សៈអស់ហើយ ធ្វើនូវតណ្ហាក្នុងលោករួចហើយ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយណា បានធ្វើនូវកិលេសជាគ្រឿងចំពាក់ ជាទី
 តាំងនៃមច្ចុដែលធ្វើបានដោយកម្រក្រៃពេក ភិក្ខុទាំងឡាយ
 នោះ លុះលះបង់នូវរាងកាយជារបស់មនុស្សហើយ កន្លង
 នូវទិព្វយោគគឺសំយោជនៈទាំង ៥ ជាចំណែកខាងលើ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះគឺ ព្រះឧបកៈ ១ ព្រះផលគណ្ណៈ ១ ព្រះបុក្ក-
 សាតិ ១ ជា ៣ រូប និងព្រះភទ្ទិយៈ ១ ព្រះខណ្ឌទេវៈ ១
 ព្រះពហុទន្តី ១ ព្រះសិដ្ឋិយៈ ១ (២ រូបនេះទៀតជា ៣)
 ភិក្ខុទាំងនោះ បានលះបង់នូវរាងកាយជារបស់មនុស្សហើយ
 ទើបកន្លងនូវទិព្វយោគបាន ។

១ រួចស្រឡះដោយអរហត្តផលវិមុត្តិ បន្ទាប់អំពីកាលដែលកើតក្នុងព្រហ្មលោកឈ្មោះអរិហា ។

អដ្ឋកថា ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[១៥៥] កុសលី^(១) ភាសសី តេសំ
មារចាសប្បហាយិទំ

កស្ស តេ ធម្មមញ្ញាយ
អច្ឆិទំ ភវពន្ធនន្តិ ។

[១៥៦] ន អញ្ញត្រ ភកវតា

នាញ្ញត្រ តវ សាសនា
យស្ស តេ ធម្មមញ្ញាយ

អច្ឆិទំ ភវពន្ធនំ
យត្ថ នាមញ្ច រូបញ្ច

អសេសំ ឧបរុដ្ឋតិ
តំ តេ ធម្មមិធន្ញាយ

អច្ឆិទំ ភវពន្ធនន្តិ ។

[១៥៧] កម្មីវំ ភាសសី វាចំ
ទុព្វិជានំ សុទុព្វុទំ

១ កុសលន្តិបិ បារហោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[១៥៥] ព. អ្នកឯង ជាបុគ្គលមានកុសល បានពោល
 សរសើរនូវភិក្ខុទាំងនោះ ដែលជាអ្នកលះបង់នូវអន្ទាក់នៃមារ
 ភិក្ខុទាំងនោះ បានកាត់នូវចំណងគឺភព ព្រោះដឹងច្បាស់នូវ
 ធម៌របស់បុគ្គលណា ។

[១៥៦] ទ. ព្រះថេរៈទាំងនោះ បានកាត់នូវចំណងគឺភព
 ព្រោះដឹងច្បាស់នូវធម៌របស់បុគ្គលណា បុគ្គលនោះ រៀនតែ
 ព្រះមានព្រះភាគចេញ មិនមានទេ រៀនតែសាសនារបស់
 ព្រះអង្គចេញ មិនមានទេ នាមនិងរូប រលត់ទៅឥតមាន
 សេសសល់ក្នុងសាសនាណា ព្រះថេរៈទាំងនោះ បានកាត់
 នូវចំណងគឺភព ព្រោះដឹងច្បាស់នូវធម៌នោះ ក្នុងសាសនា
 នេះ ។

[១៥៧] ព. អ្នកឯង ជាបុគ្គលពោលវាចាមានអត្ថដ៏ជ្រៅ
 ដែលដឹងបានដោយកម្រ យល់បានដោយកម្រក្រៃពេក

ទេវតាសំយត្តស្ស អាទិត្តវគ្គេ ភូតបុព្វប្បកាសនំ

កស្ស ត្ថំ ធម្មមញ្ញាយ
វាចំ កាសសិ ឡៀទិសន្តិ ។

[១៥៨]

កុម្ភកាពោ បុរេ អាសី
វេកឡិដ្ឋេ^(១) យដីកោ
មាតាបេត្តិកោ អាសី

កស្សបស្ស ឧបាសកោ
វិរតោ មេដុនា ធម្មា
ព្រហ្មចារី និរាមិសោ

អហុវា តេ សកាមេយ្យោ
អហុវា តេ បុរេ សខា
សោហាមេតេ បជាជានិ

វិមុត្តេ សត្ត ភិក្ខុវោ
រាគនោសបរិក្ខិលោ

តិល្លោ លោកេ វិសត្តិកន្តិ ។

១ វេហឡិដ្ឋេតិ វា បាហោ ។ ម. វេកឡិដ្ឋេ ។

ទេវតាសំយុត្ត អាទិត្តវគ្គ សេចក្តីប្រកាសរឿងព្រេង

អ្នកឯង ពោលវាចាបែបនេះ ព្រោះដឹងច្បាស់នូវធម៌របស់

បុគ្គលដូចម្តេច ។

[១៥៨] ទ. ខ្ញុំព្រះអង្គ ជាស្នូនផ្ទាំងឈ្មោះយដិការ កើត

ក្នុងបុរីឈ្មោះវេកឡិវង្គ ជាអ្នកចិញ្ចឹមមាតាបិតា ជាឧបាសក

របស់ព្រះពុទ្ធទ្រង់ព្រះនាមកស្សប ជាអ្នកវៀរចាកមេប៉ុនធម្ម

ប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ ប្រាសចាកអាមិសៈ បាននៅក្នុងស្រុក

ជាមួយនឹងព្រះអង្គ ជាសំឡាញ់នឹងព្រះអង្គក្នុងកាលមុន ខ្ញុំ

ព្រះអង្គស្គាល់នូវភិក្ខុទាំង ៧ រូបនុ៎ះ ដែលមានចិត្តរួចស្រឡះ

ហើយ មានរាគៈនិងទោសៈអស់ហើយ បានឆ្លងហើយនូវ

តណ្ហាក្នុងលោក ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[១៥៩]

ឯវមេតំ តទា អាសិ
 យថា ភាសសិ ភក្កវ
 កុម្ភកាពោ បុរេ អាសិ
 វេកឡិដ្ឋេ យដីកពោ
 មាតាបេត្តិកពោ អាសិ
 កស្សបស្ស ឧបាសកោ
 វិរតោ មេដុនា ធម្មា
 ព្រហ្មចារី និរាមិសោ
 អហុវា មេ សតាមេយ្យោ
 អហុវា មេ បុរេ សខាតិ ។
 ឯវមេតំ បុរាណានំ
 សហាយានមហុ សង្កមោ
 ឧភិដ្ឋំ ការិតត្តានំ
 សរីរន្តិមជារិន្តិ ។

អាទិត្តវគ្គោ បញ្ចមោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[១៥៧] ព. ម្នាលភិក្ខុៈ អ្នកឯង និយាយយ៉ាងណា
 រឿងនុ៎ះ ក៏មានយ៉ាងនោះមែន ក្នុងកាលនោះ អ្នកឯង ជា
 ស្មូនឆ្នាំងឈ្មោះយដិការ កើតក្នុងបុរីឈ្មោះវេកឡឺង ជាអ្នក
 ចិញ្ចឹមមាតាបិតា ជាឧបាសករបស់ព្រះពុទ្ធកស្យប ជាអ្នក
 រៀនចាកមេចុនធម្ម ប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ (ជាអនាគាមី)
 ប្រាសចាកអាមិសៈ បាននៅក្នុងស្រុកជាមួយនឹងតថាគត
 ជាសម្មាញ្ញរបស់តថាគត ក្នុងកាលមុន ។ ការចូបជុំនឹង
 សម្មាញ្ញពីបុរាណនេះ របស់យើងទាំងពីរនាក់ ដែលមាន
 ខ្លួនចម្រើនហើយ ជាអ្នកទ្រទ្រង់នូវសរីរៈជាទីបំផុត យ៉ាង
 នេះឯង ។

ចប់ អាទិត្តវគ្គ ទី ៥ ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស អាទិត្តវគ្គេ ឧទ្ទានំ

តត្រុទ្ទានំ

អាទិត្តំ កិណ្ឌំ អង្គំ

ឯកម្មលំ អនោមិយំ

អច្ឆរា វនហោមជេតំ^(១)

មច្ឆេវន យដីករោតិ ។

១ ឱ. វនហោមជេតំ ។ ម. វនហោមជេតំ ។

ទេវតាសំយុត្ត អាទិត្តវគ្គ បញ្ជីរឿង

បញ្ជីរឿងក្នុងអាទិត្តវគ្គនោះ គឺ

អាទិត្តសូត្រ ១ កិន្ទទសូត្រ ១ អន្ទសូត្រ ១ ឯកមូលសូត្រ ១
អនោមិយសូត្រ ១ អច្ឆរាសូត្រ ១ វេនរោបសូត្រ ១ ជេត-
វេនសូត្រ ១ មច្ឆរិសូត្រ ១ យដិករសូត្រ ១ ។

ឆដ្ឋោ ជរាវគ្គោ

បឋមំ ជរាសុត្តំ

[១៦០] កឹសុ យាវ ជរា សាធុ
 កឹសុ សាធុ បតិដ្ឋិតំ
 កឹសុ នរាជំ រតនំ
 កឹសុ ចោរេហិ ទូហារន្តិ ។

[១៦១] សីលំ យាវ ជរា សាធុ
 សទ្ធា សាធុ បតិដ្ឋិតា
 បញ្ញា នរាជំ រតនំ
 បុញ្ញំ ចោរេហិ ទូហារន្តិ ។

ទុតិយំ អជរសាសុត្តំ

[១៦២] កឹសុ អជរសា សាធុ
 កឹសុ សាធុ អធិដ្ឋិតំ
 កឹសុ នរាជំ រតនំ
 កឹសុ ចោរេហិ ហារិយន្តិ ។

ជរាវគ្គ ទី ៦

ជរាសូត្រ ទី ១

[១៦០] ទ. អ្វីហ្ន៎ ជាគុណជាតញ្ញាំងប្រយោជន៍ឲ្យសម្រេច
ដរាបដល់ជរា អ្វីហ្ន៎ ដែលបុគ្គលតម្កល់ទុកហើយ ញ្ញាំង
ប្រយោជន៍ឲ្យសម្រេចបាន អ្វីហ្ន៎ ជាកែវរបស់ជនទាំង-
ឡាយ អ្វីហ្ន៎ ដែលពួកចោរនាំទៅមិនបាន ។

[១៦១] ព. សីល ជាគុណជាតញ្ញាំងប្រយោជន៍ឲ្យ
សម្រេចដរាបដល់ជរា សទ្ធា ដែលបុគ្គលតម្កល់ទុកហើយ
ញ្ញាំងប្រយោជន៍ឲ្យសម្រេចបាន បញ្ញា ជាកែវរបស់ជន
ទាំងឡាយ បុណ្យ ពួកចោរនាំទៅមិនបាន ។

អជរសាសូត្រ ទី ២

[១៦២] ទ. អ្វីហ្ន៎ ជាគុណជាតង្គីចម្រើនដោយមិនប្រែ
ប្រួលទៅ អ្វីហ្ន៎ ដែលគេអធិដ្ឋានហើយញ្ញាំងប្រយោជន៍ឲ្យ
សម្រេច អ្វីហ្ន៎ ជាកែវរបស់ជនទាំងឡាយ អ្វីហ្ន៎ ដែល
ពួកចោរនាំទៅមិនបាន ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស ជរាវគ្គេ មិត្តព្យាករណំ

[១៦៣] សីលំ អជវសា សាធុ
 សទ្ធា សាធុ អធិដ្ឋិតា
 បញ្ញា នរាជំ រតនំ
 បុញ្ញំ ចោរេហិ ហារិយន្តិ ។

តតិយំ មិត្តសុត្តំ

[១៦៤] កឹសុ បសវតោ^(១) មិត្តំ
 កឹសុ មិត្តំ សកេ យវេ
 កឹ មិត្តំ អត្តជាតស្ស
 កឹ មិត្តំ សម្បរាយិកន្តិ ។

[១៦៥] សត្តោ បសវតោ មិត្តំ
 មាតា មិត្តំ សកេ យវេ
 សហាយោ អត្តជាតស្ស
 ហោតិ មិត្តំ បុនប្បុជំ
 សយំ កតានិ បុញ្ញានិ
 តំ មិត្តំ សម្បរាយិកន្តិ ។

១ ឱ. បថវតោ ។ ២ ឱ. ឯវំ ។

ទេវតាសំយុត្ត ជរាវត្ត សេចក្តីព្យាករនូវមិត្ត

[១៦៣] ព. សីល ជាគុណជាតដ៏ចម្រើនដោយមិន
ប្រែប្រួលទៅ សទ្ធា ដែលគេអធិដ្ឋានហើយញ៉ាំងប្រយោជន៍
ឲ្យសម្រេច បញ្ញាជាកែវរបស់ជនទាំងឡាយ បុណ្យ ពួក
ចោរនាំទៅមិនបាន ។

មិត្តសូត្រ ទី ៣

[១៦៤] ទ. អ្វីហ្ន៎ ជាមិត្តរបស់អ្នកដើរផ្លូវ អ្វីហ្ន៎ ជា
មិត្តក្នុងផ្ទះរបស់ខ្លួន អ្វីហ្ន៎ ជាមិត្តរបស់អ្នកមានធុរៈកើត
ឡើង អ្វីហ្ន៎ ជាមិត្តតាមទៅក្នុងភពខាងមុខ ។

[១៦៥] ព. បក្ខពួក ជាមិត្តរបស់អ្នកដើរផ្លូវ មាតាជាមិត្ត
ក្នុងផ្ទះរបស់ខ្លួន អ្នកដែលមានចិត្តប្រព្រឹត្តទៅស្មើគ្នា ជាមិត្ត
របស់អ្នកដែលមានធុរៈកើតឡើងរឿយ ។ បុណ្យទាំងឡាយ
ដែលគេធ្វើហើយដោយខ្លួនឯង ជាមិត្តជាប់តាមទៅក្នុងភព
ខាងមុខ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ចតុត្ថំ វត្ថុសុត្ថំ

[១៦៦] កឹសុ វត្ថុ មនុស្សានំ
 កឹសុធិ បរមា សខា
 កឹសុ ភូតា ឧបដីវន្តិ
 យេ ចាលោ បបរី សិតាតិ ។

[១៦៧] បុត្តា វត្ថុ មនុស្សានំ
 ភរិយា បរមា សខា
 វុដ្ឋិ ភូតា ឧបដីវន្តិ
 យេ ចាលោ បបរី សិតាតិ ។

បញ្ចមំ បឋមជនសុត្ថំ

[១៦៨] កឹសុ ជនេតិ បុរិសំ
 កឹសុ តស្ស វិធាវតិ
 កឹសុ សំសារមាចាទិ
 កឹសុ តស្ស មហាព្ពយន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

វគ្គសូត្រ ទី ៤

[១៦៦] អ្វី ជាទីពំនាក់របស់មនុស្សទាំងឡាយ អ្វី ជាសំ-
ឡាញ់ដ៏ប្រសើរ របស់មនុស្សទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ
ពួកសត្វមានជីវិត ដែលអាស្រ័យផែនដី រស់នៅនឹងអ្វី ។

[១៦៧] ៣. កូន ជាទីពំនាក់របស់មនុស្សទាំងឡាយ
ភរិយាជាសំឡាញ់ដ៏ប្រសើររបស់មនុស្សទាំងឡាយ (ក្នុង
លោកនេះ) ពួកសត្វមានជីវិតដែលអាស្រ័យផែនដី រស់
នៅនឹងទឹកភ្លៀង ។

បឋមជនសូត្រ ទី ៥

[១៦៨] ទ. អ្វីហ្ន៎ តែងញ៉ាំងបុរសឲ្យកើត អ្វីហ្ន៎ របស់
បុរសនោះតែងស្តុះទៅ អ្វីហ្ន៎ តែងអន្ទោលទៅក្នុងសង្សារ
អ្វីហ្ន៎ ជាមហាក័យរបស់សត្វនោះ ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស ជរាវគ្គេ ជននាទិព្យាករណំ

[១៦៩] តណ្ហា ជនេតិ បុរិសំ
 ចិត្តមស្ស វិជារតិ
 សត្តោ សំសារមាចាទិ
 ទុក្ខមស្ស មហាព្ភយន្តិ ។
 ឆដ្ឋំ ទុតិយជនសុត្តំ

[១៧០] កឹសុ ជនេតិ បុរិសំ
 កឹសុ តស្ស វិជារតិ
 កឹសុ សំសារមាចាទិ
 កឹស្មា ន បរិមុច្ចតីតិ ។

[១៧១] តណ្ហា ជនេតិ បុរិសំ
 ចិត្តមស្ស វិជារតិ
 សត្តោ សំសារមាចាទិ
 ទុក្ខា ន បរិមុច្ចតីតិ ។

ទេវតាសំយុត្ត ជរាវត្ត សេចក្តីព្យាករន្តរកំណើតជាដើម

[១៦៩] ព. តណ្ហា តែងញ៉ាំងបុរសឲ្យកើត ចិត្តរបស់

បុរសនោះ តែងស្ទុះទៅ សត្វលោក តែងអន្ទោលទៅ

ក្នុងសង្សារ សេចក្តីទុក្ខ ជាមហាក័យរបស់សត្វនោះ ។

ទុតិយជនសូត្រ ទី ៦

[១៧០] ទ. អ្វីហ្ន៎ តែងញ៉ាំងបុរសឲ្យកើត អ្វីហ្ន៎ របស់

បុរសនោះ តែងស្ទុះទៅ អ្វីហ្ន៎ តែងអន្ទោលទៅក្នុងសង្សារ

សត្វលោក តែងគេចមិនរួចអំពីអ្វី ។

[១៧១] ព. តណ្ហា តែងញ៉ាំងបុរសឲ្យកើត ចិត្តរបស់

បុរសនោះ តែងស្ទុះទៅ សត្វលោក តែងអន្ទោលទៅក្នុង

សង្សារ សត្វនោះឯង តែងគេចមិនរួចអំពីសេចក្តីទុក្ខ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

សត្តមំ តតិយជនសុត្តំ

[១៧២] កឹសុ ជនេតិ បុរិសំ
 កឹសុ តស្ស វិជារតិ
 កឹសុ សំសារមាទាទិ
 កឹសុ តស្ស បរាយនន្តិ ។

[១៧៣] តណ្ហា ជនេតិ បុរិសំ
 ចិត្តមស្ស វិជារតិ
 សត្តោ សំសារមាទាទិ
 កម្មំ តស្ស បរាយនន្តិ ។

អដ្ឋមំ ឧប្បថសុត្តំ

[១៧៤] កឹសុ ឧប្បថោ អក្ខាតិ^(១)
 កឹសុ រត្តិន្ទិវក្ខយោ
 កឹ មលំ ព្រហ្មចរិយស្ស
 កឹ សិទានមនោទកន្តិ ។

១ ឱ. ឯវំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

តតិយជនសូត្រ ទី ៧

[១៧២] ទ. អ្វីហ្ន៎ តែងញ៉ាំងបុរសឲ្យកើត អ្វីហ្ន៎ របស់
បុរសនោះ តែងស្ទុះទៅ អ្វីហ្ន៎ តែងអន្ទោលទៅកាន់សង្សារ
អ្វីហ្ន៎ ជាទីប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខរបស់សត្វនោះ ។

[១៧៣] ព. តណ្ហា តែងញ៉ាំងបុរសឲ្យកើត ចិត្តរបស់
បុរសនោះ តែងស្ទុះទៅ សត្វលោក តែងអន្ទោលទៅកាន់
សង្សារ កម្ម ជាទីប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខរបស់សត្វនោះ ។

ឧប្បថសូត្រ ទី ៨

[១៧៤] ទ. អ្វីហ្ន៎ ជាផ្លូវខុស អ្វីហ្ន៎ ដែលអស់ទៅតាម
យប់និងថ្ងៃ អ្វី ជាមន្ទិលរបស់ព្រហ្មចរិយៈ អ្វី ជាគ្រឿង
សម្រាប់លាងសេចក្តីសៅហ្មងបាន ដែលមិនចាំបាច់មានទឹក ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស ជរាវគ្គេ សទ្ធាទិព្យាករណំ

[១៧៥] រាគោ ឧប្បដោ អក្ខាតិ
 រយោ រត្តិដ្ឋិវក្ខយោ
 ឥត្តិ មសំ ព្រហ្មចរិយស្ស
 ឯត្តាយំ សដ្ឋតេ បជា
 តចោ ច^(១) ព្រហ្មចរិយញូ
 តំ សិធានមនោទកន្តិ ។

នវមំ ទុតិយសុត្តំ

[១៧៦] កឹសុ ទុតិយំ បុរិសស្ស ហោតិ
 កឹសុ ចេនំ បសាសតិ
 កិស្ស ចាកិរតោ មច្ចោ
 សព្វទុក្ខា បមុច្ចតីតិ ។

[១៧៧] សទ្ធា ទុតិយា បុរិសស្ស ហោតិ
 បញ្ញា ចេនំ បសាសតិ
 និព្វានាកិរតោ មច្ចោ
 សព្វទុក្ខា បមុច្ចតីតិ ។

១ ឱ. ម. ចកាពោ ន បញ្ញាយតិ ។

ទេវតាសំយុត្ត ជរាវគ្គ សេចក្តីព្យាករនូវសទ្ធាជាដើម

[១៧៥] ៣. រាគៈ ជាផ្លូវខុស រឺយ តែងអស់ទៅតាមយប់
និងថ្ងៃ ស្រ្តី ជាមន្ទិលរបស់ព្រហ្មចរិយៈ ពួកសត្វនេះរមែង
ជាប់នៅនឹងស្រ្តីនុ៎ះ តបៈនិងព្រហ្មចរិយៈ ជាធម៌សម្រាប់
លាងសេចក្តីសៅហ្មងនោះ មិនចាំបាច់មានទឹកឡើយ ។

ទុតិយសូត្រ ទី ៩

[១៧៦] ១. អ៊ីហ្គុំ ជាទីពីររបស់បុរស អ៊ីហ្គុំ តែងគ្រប់-
គ្រងបុរសនោះ មួយទៀត សត្វត្រេកអរនឹងធម៌អ៊ី ទើបរួច
ចាកទុក្ខទាំងពួងបាន ។

[១៧៧] ២. សទ្ធា ជាទីពីររបស់បុរស បញ្ញា រមែង
គ្រប់គ្រងនូវបុរសនោះ មួយទៀត សត្វត្រេកអរនឹងព្រះ
និព្វាន ទើបរួចចាកទុក្ខទាំងពួងបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ទសមំ កវិសុត្តំ

[១៧៨] កឹសុ និទានំ កាថានំ
 កឹសុ តាសំ វិយញ្ញនំ
 កឹសុ សន្និស្សិតា កាថា
 កឹសុ កាថានមាសយោតិ ។

[១៧៩] ឆដ្ឋោ និទានំ កាថានំ
 អក្ខរា តាសំ^(១) វិយញ្ញនំ
 ឆាមសន្និស្សិតា កាថា
 កវិ កាថានមាសយោតិ ។

ជរាវគ្គោ ឆដ្ឋោ

តិស្សុទ្ធានំ

ជរា អជរសា មិត្តំ
 វត្តុ តីណិ ជនានិ ច
 ឧប្បថោ ច ទុតិយោ ច
 កវិណា បូរិតោ វគ្គោតិ ។

១ ម. អក្ខរានំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ករិសូត្រ ទី ១០

[១៧៨] ទ. អ្វីហ្ន៎ ជាដើមហេតុនៃគាថាទាំងឡាយ អ្វីហ្ន៎
ជាគ្រឿងបង្កើតគាថាទាំងឡាយនោះ គាថា អាស្រ័យនឹង
អ្វី អ្វី ជាទីអាស្រ័យរបស់គាថាទាំងឡាយ ។

[១៧៩] ព. ឆន្ទ ជាដើមហេតុនៃគាថាទាំងឡាយ អក្ខរៈ
ជាគ្រឿងបង្កើតគាថាទាំងឡាយនោះ គាថា អាស្រ័យនឹង
នាម ចិន្តករី ជាទីអាស្រ័យរបស់គាថាទាំងឡាយ ។

ចប់ ជរាវគ្គ ទី ៦ ។

បញ្ជីរឿងនៃជរាវគ្គនោះ គឺ

ជរាសូត្រ ១ អជរសាសូត្រ ១ មិត្តសូត្រ ១ វត្ថុសូត្រ ១
ជនសូត្រ ៣ ឧប្បថសូត្រ ១ ទុតិយសូត្រ ១ បំពេញវគ្គ
ដោយករិសូត្រ ១ ។

សត្តមោ អន្ធរក្កោ

បឋមំ នាមសុត្តំ

[១៨០] កឹសុ សព្វំ អន្ធរកិ^(១)
កឹស្មា ភិយ្យោ^(២) ន វិជ្ជតិ
កឹស្សស្ស ឯកធម្មស្ស
សព្វេវ វសមន្ធភ្នតិ ។

[១៨១] នាមំ សព្វំ អន្ធរកិ
នាមា ភិយ្យោ ន វិជ្ជតិ
នាមស្ស ឯកធម្មស្ស
សព្វេវ វសមន្ធភ្នតិ ។

ទុតិយំ ចិត្តសុត្តំ

[១៨២] កេនស្ស ជីយតិ លោកោ
កេនស្ស បរិកឹស្សតិ
កឹស្សស្ស ឯកធម្មស្ស
សព្វេវ វសមន្ធភ្នតិ ។

១ ឱ. ម. អន្ធរកិ ។ អ. អន្ធរកិវិចិ អន្ធរកិវិចិ បាហោ ។ ២ ភិយោតិចិ បាហោ ។

អន្តរក្តី ទី ៧

នាមសូត្រ ទី ១

[១៨០] ទ. អ្វីហ្ន៎ តែងធ្លាក់ចុះលើសត្វនិងសង្ខារទាំង
ពួង ដែលមិនមានអ្វីក្រែកលែងជាង សត្វទាំងពួង តែង
ប្រព្រឹត្តទៅតាមអំណាចធម៌មួយ គឺធម៌អ្វី ។

[១៨១] ព. នាម (ឈ្មោះ) តែងធ្លាក់ចុះលើសត្វនិង
សង្ខារទាំងពួង មិនមានអ្វីក្រែកលែងជាងនាមឡើយ សត្វ
ទាំងពួង តែងប្រព្រឹត្តទៅតាមអំណាចធម៌មួយ គឺនាម ។

ចិត្តសូត្រ ទី ២

[១៨២] ទ. អ្វី តែងនាំសត្វលោកទៅ អ្វី តែងកើច
កន្ត្រាក់សត្វលោកទៅ សត្វទាំងពួង តែងប្រព្រឹត្តទៅតាម
អំណាចធម៌មួយ គឺធម៌អ្វី ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[១៨៣] ចិត្តេន ជីយតិ លោកោ

ចិត្តេន បរិកិស្សតិ

ចិត្តស្ស ឯកធម្មស្ស

សព្វេវ វសមន្ទក្ខតិ ។

តតិយំ តណ្ហាសុត្តំ

[១៨៤] កេនស្ស ជីយតិ លោកោ

កេនស្ស បរិកិស្សតិ

កិស្សស្ស ឯកធម្មស្ស

សព្វេវ វសមន្ទក្ខតិ ។

[១៨៥] តណ្ហាយ ជីយតិ លោកោ

តណ្ហាយ បរិកិស្សតិ

តណ្ហាយ ឯកធម្មស្ស

សព្វេវ វសមន្ទក្ខតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សគាថវគ្គ

[១៨៣] ៧. ចិត្ត តែងនាំសត្វលោកទៅ ចិត្ត តែង
 កើចកន្រ្ទាក់សត្វលោកទៅ សត្វទាំងពួង តែងប្រព្រឹត្តទៅ
 តាមអំណាចធម៌មួយ គឺចិត្ត ។

តណ្ហាសូត្រ ទី ៣

[១៨៤] ៩. អ៊ីហ្គ័រ តែងនាំសត្វលោកទៅ អ៊ីហ្គ័រ តែង
 កើចកន្រ្ទាក់សត្វលោកទៅ សត្វទាំងពួង តែងប្រព្រឹត្តទៅ
 តាមអំណាចធម៌មួយ គឺធម៌អ៊ី ។

[១៨៥] ៧. តណ្ហា តែងនាំសត្វលោកទៅ តណ្ហា
 តែងកើចកន្រ្ទាក់សត្វលោកទៅ សត្វទាំងពួង តែងប្រព្រឹត្ត
 ទៅតាមអំណាចធម៌មួយ គឺតណ្ហា ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស អន្ធរគ្គេ លោកសម្ពុទ្ធនាទិ

ចតុត្ថំ សញ្ញោជនសុត្តំ

[១៨៦] កឹសុ សញ្ញោជនោ លោកោ
 កឹសុ តស្ស វិចារណំ
 កឹស្សស្ស វិប្បហានេន
 និព្វានំ ឥតិ វុច្ចតីតិ ។

[១៨៧] នន្ទិសញ្ញោជនោ លោកោ
 វិតក្កស្ស វិចារណំ
 តណ្ហាយ វិប្បហានេន
 និព្វានំ ឥតិ វុច្ចតីតិ ។

បញ្ចមំ ពន្ធនសុត្តំ

[១៨៨] កឹសុ សម្ពុទ្ធនោ លោកោ
 កឹសុ តស្ស វិចារណំ
 កឹស្សស្ស វិប្បហានេន
 សព្វំ និព្វតិ ពន្ធនន្ទិ ។

ទេវតាសំយុត្ត អន្ធវគ្គ ចំណងនៃសត្វលោកជាដើម

សញ្ញាជនសូត្រ ទី ៤

[១៨៦] ទ. អ្វី ជាគ្រឿងចង់សត្វលោកទុកនៅ អ្វី
ជាគ្រឿងត្រាច់ទៅ របស់សត្វលោកនោះ ព្រោះលះបង់អ្វី
ទើបហៅថា ព្រះនិព្វាន ។

[១៨៧] ព. សត្វលោក មានសេចក្តីរីករាយជាគ្រឿង
ចង់ វិតក្កៈ ជាគ្រឿងត្រាច់ទៅ (របស់សត្វលោក)
ព្រោះលះបង់តណ្ហា ទើបហៅថា ព្រះនិព្វាន ។

ពន្លឺនសូត្រ ទី ៥

[១៨៨] ទ. អ្វី ជាគ្រឿងចង់សត្វលោកទុកនៅ អ្វី ជា
គ្រឿងត្រាច់ទៅ របស់សត្វលោកនោះ ព្រោះលះបង់អ្វី
ទើបកាត់ចំណងទាំងពួងបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[១៨៩] នន្ទិសម្ពន្ធខោ លោកោ
 វិតក្កស្ស វិចារណំ
 តណ្ហាយ វិប្បហានេន
 សព្វំ ធិន្ទតិ ពន្ធនន្តិ ។
 ឆដ្ឋំ អព្ពាហាតិសុត្តំ

[១៩០] កេនស្សញ្ញាហតោ^(១) លោកោ
 កេនស្ស បរិវារិតោ
 កេន សល្លេន ឱតិល្លោកា
 កិស្ស ធូចាយិតោ សទាតិ ។

[១៩១] មច្ចុនាញ្ញាហតោ លោកោ
 ជរាយ បរិវារិតោ
 តណ្ហាសល្លេន ឱតិល្លោកា
 ឥច្ឆាធូចាយិតោ សទាតិ ។
 សត្តមំ ឧទ្ទិតិសុត្តំ

[១៩២] កេនស្ស ឧទ្ទិតោ លោកោ
 កេនស្ស បរិវារិតោ

១ ឱ. កេនស្សពាសតោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[១៨៩] ព. សត្វលោក មានសេចក្តីរីករាយជាគ្រឿង
ចង វិតក្កៈ ជាគ្រឿងត្រាប់ទៅ (របស់សត្វលោក)
ព្រោះលះបង់តណ្ហា ទើបកាត់ចំណងទាំងពួងបាន ។

អញ្ញាហតិសូត្រ ទី ៦

[១៩០] ទ. អ្វី គ្របសង្កត់សត្វលោក អ្វី ចោមរោម
(សត្វលោក) អ្វី ជាសរមុតចុះទៅ អ្វី ដែលឆេះសព្វ
កាលទាំងពួង ។

[១៩១] ព. មច្ចុ គ្របសង្កត់សត្វលោក ជរា ចោម
រោម (សត្វលោក) តណ្ហា ជាសរមុតចុះទៅ ឥច្ឆា ឆេះ
សព្វកាលទាំងពួង ។

ឧទ្ទិសូត្រ ទី ៧

[១៩២] ទ. អ្វី បញ្ជើចសត្វលោក អ្វី ចោមរោមសត្វលោក

ទេវតាសំយុត្តស្ស អន្ធរគ្គេ មច្ចុបិហិតាទិ

កេនស្ស បិហិតោ លោកោ
កិស្មី លោកោ បតិដ្ឋិតោតិ ។

[១៩៣] តណ្ហាយ ឧទ្ទិតោ លោកោ
ជរាយ បរិវារិតោ
មច្ចុដា បិហិតោ លោកោ
ទុក្ខេ លោកោ បតិដ្ឋិតោតិ ។

អដ្ឋមំ បិហិតសុត្តំ

[១៩៤] កេនស្ស បិហិតោ លោកោ
កិស្មី លោកោ បតិដ្ឋិតោ
កេនស្ស ឧទ្ទិតោ លោកោ
កេនស្ស បរិវារិតោតិ ។

[១៩៥] មច្ចុដា បិហិតោ លោកោ
ទុក្ខេ លោកោ បតិដ្ឋិតោ
តណ្ហាយ ឧទ្ទិតោ លោកោ
ជរាយ បរិវារិតោតិ ។

ទេវតាសំយុត្ត អន្ធរត្ត ការបិទនៃមច្ចុជាដើម

អ្វី បិទសត្វលោក សត្វលោក តែងបិតនៅក្នុងអ្វី ។

[១៩៣] ព. តណ្ហា បញ្ជើចសត្វលោក ជរា ចោម

រោមសត្វលោក មច្ចុ បិទសត្វលោក សត្វលោក បិតនៅ

ក្នុងសេចក្តីទុក្ខ ។

បិហិតសូត្រ ទី ៨

[១៩៤] ទ. អ្វី បិទសត្វលោក សត្វលោក បិតនៅ

ក្នុងអ្វី អ្វី បញ្ជើចសត្វលោក អ្វី ចោមរោមសត្វលោក ។

[១៩៥] ព. មច្ចុ បិទសត្វលោក សត្វលោក បិត

នៅក្នុងសេចក្តីទុក្ខ តណ្ហា បញ្ជើចសត្វលោក ជរា ចោម

រោមសត្វលោក ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

នវមំ តិច្ឆាសុត្តំ

[១៩៦] កេនស្ស ពជ្ឈតិ លោកោ
កិស្ស វិនយាយ មុច្ចតិ
កិស្សស្ស វិប្បហានេន
សព្វំ ធិន្ទតិ ពន្ធនន្តិ ។

[១៩៧] ឥច្ឆាយ ពជ្ឈតិ លោកោ
ឥច្ឆាវិនយាយ មុច្ចតិ
ឥច្ឆាយ វិប្បហានេន
សព្វំ ធិន្ទតិ ពន្ធនន្តិ ។

ទសមំ លោកសុត្តំ

[១៩៨] កិស្មី លោកោ សមុប្បន្នោ
កិស្មី កុព្វតិ សន្តវំ
កិស្ស^(១) លោកោ ឧបាទាយ
កិស្មី លោកោ វិហញ្ញតីតិ ។

[១៩៩] ឆសុ លោកោ សមុប្បន្នោ
ឆសុ កុព្វតិ សន្តវំ

១ ឱ. កិស្សា ។ ម. កិស្មី ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ឥប្បាសូត្រ ទី ៩

[១៩៦] ទ. អ្វី ចង់ធ្លាក់សត្វលោកទុក សត្វលោក
រហូតរួចទៅ ព្រោះកម្ចាត់បង់នូវធម៌អ្វី សត្វលោក កាត់ផ្តាច់
នូវចំណងទាំងពួងបាន ព្រោះលះបង់នូវអ្វី ។

[១៩៧] ព. សេចក្តីប្រាថ្នា ចង់ធ្លាក់សត្វលោកទុក
សត្វលោក រហូតរួចទៅបាន ព្រោះកម្ចាត់បង់សេចក្តីប្រាថ្នា
សត្វលោក កាត់ផ្តាច់នូវចំណងទាំងពួងបាន ព្រោះលះបង់
សេចក្តីប្រាថ្នា ។

លោកសូត្រ ទី ១០

[១៩៨] ទ. លុះតែអ្វី កើតឡើង ទើបសត្វលោកកើត
ឡើងបាន សត្វលោក រមែងធ្វើនូវសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលក្នុងអ្វី
សត្វលោកប្រកាន់មាំនូវអ្វី សត្វលោក លំបាកព្រោះអ្វី ។

[១៩៩] ព. លុះតែអាយតនៈខាងក្នុងទាំង ៦ កើតឡើង
ទើបសត្វលោកកើតឡើងបាន សត្វលោករមែងធ្វើនូវសេចក្តី
ស្ម័គ្រស្មាល ក្នុងអាយតនៈខាងក្រៅទាំង ៦ សត្វលោក

ទេវតាសំយុត្តស្ស អន្តរគ្គេ ឧទ្ទានំ

ឆន្ទមេវ ឧបាទាយ

ឆសុ លោកោ វិហញ្ញតីតិ ។

អន្តរគ្គោ សត្តមោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

នាមំ ចិត្តញ្ច តណ្ហា ច

សញ្ញោជនញ្ច ពន្ធនា

អញ្ញាហតុទ្ធិតោ បិហិតោ

ឥច្ឆា លោកេន តេ ទសាតិ ។

ទេវតាសំយុត្ត អន្ធរគ្គ ឧទ្ទាន

ប្រកាន់មាំ នូវអាយតនៈខាងក្នុងទាំង ៦ សត្វលោក លំ-
បាក ព្រោះអាយតនៈខាងក្រៅទាំង ៦ ។

ចប់ អន្ធរគ្គ ទី ៧ ។

បញ្ជីរឿងនៃអន្ធរគ្គនោះ គឺ

សូត្រទាំងឡាយ ១០ នោះគឺ នាមសូត្រ ១ បិត្តសូត្រ ១
តណ្ហាសូត្រ ១ សញ្ញាជនសូត្រ ១ ពន្លឺសូត្រ ១ អញ្ជា-
ហតសូត្រ ១ ឧទ្ទិសសូត្រ ១ បិហិតសូត្រ ១ ឥច្ឆាសូត្រ ១
លោកសូត្រ ១ ។

អដ្ឋមោ យត្វារត្តោ

បឋមំ យត្វាសុត្តំ

[២០០] ឯកមន្តំ បិតា ខោ សា ទេវតា ភកវន្តំ

តាថាយ អជ្ឈកាសិ

កឹសុ យត្វា^(១) សុខំ សេតិ

កឹសុ យត្វា ន សោចតិ

កឹស្សស្ស ឯកធម្មស្ស

វងំ ពោចេសិ កោតមាតិ ។

[២០១] កោដំ យត្វា សុខំ សេតិ

កោដំ យត្វា ន សោចតិ

កោធស្ស វិសម្មលស្ស

មធុរក្កស្ស ទេវតេ

វងំ អរិយា បសំសន្តិ

តញ្ជិ យត្វា ន សោចតីតិ ។

១ ឱ. ម. ឆេត្វា ។ អ. យត្វា ។

យត្តាវគ្គ ទី ៨

យត្តាសូត្រ ទី ១

[២០០] ទេវតានោះ បិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោល

គាថា ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា

បុគ្គលសម្លាប់អ្វីបាន ទើបដេកនៅជាសុខ សម្លាប់អ្វីបាន

ទើបមិនសោក បពិត្រព្រះគោតម ព្រះអង្គគាប់ព្រះហឫទ័យ

ចំពោះការសម្លាប់ធម៌ឯក តើធម៌អ្វី ។

[២០១] ៣. បុគ្គលសម្លាប់សេចក្តីក្រោធបាន ទើបដេក

នៅជាសុខ សម្លាប់សេចក្តីក្រោធបាន ទើបមិនសោក ម្នាល

ទេវតា ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ តែងសរសើរការសម្លាប់

សេចក្តីក្រោធដែលមានគល់ជាពិស មានចុងដ៏ផ្អែម លុះ

តែសម្លាប់សេចក្តីក្រោធនោះបាន ទើបមិនសោក ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស យត្វាវគ្គេ វិត្តបុច្ឆនំ

ទុតិយំ រថសុត្តំ

[២០២] កឹសុ រថស្ស បញ្ញាណំ
 កឹសុ បញ្ញាណាមត្តិនោ
 កឹសុ រដ្ឋស្ស បញ្ញាណំ
 កឹសុ បញ្ញាណាមិត្តិយាតិ ។

[២០៣] ធជោ រថស្ស បញ្ញាណំ
 ធូមោ បញ្ញាណាមត្តិនោ
 រាជា រថស្ស បញ្ញាណំ
 ភត្តា បញ្ញាណាមិត្តិយាតិ ។

តតិយំ វិត្តសុត្តំ

[២០៤] កឹសុធិ វិត្តំ បុរិសស្ស សេដ្ឋំ
 កឹសុ សុចិណ្ណា^(១) សុខមារហាតិ
 កឹសុ ហាវេ សាធុតរំ រសាជំ
 កធិជីវី^(២) ជីវិតមាហុ សេដ្ឋន្តិ ។

១ សុចិណ្ណន្តិបិ បាវេន ភវិតព្ធុ ។ ២ ម. កឹសុ ជីវី ។ កធិជីវី តតិបិ ទិស្សតិ ។

ទេវតាសំយុត្ត យត្តារគ្គ ការសួរនូវទ្រព្យ

រថសូត្រ ទី ២

[២០២] ទ. អ្វី ជាគ្រឿងប្រាកដរបស់រថ អ្វី ជាគ្រឿងប្រាកដរបស់ភ្លើង អ្វី ជាគ្រឿងប្រាកដរបស់ដែន អ្វី ជាគ្រឿងប្រាកដរបស់ស្រី ។

[២០៣] ព. ទង់ ជាគ្រឿងប្រាកដរបស់រថ ផ្សែង ជាគ្រឿងប្រាកដរបស់ភ្លើង ព្រះរាជា ជាគ្រឿងប្រាកដរបស់ដែន ភស្តុជាគ្រឿងប្រាកដរបស់ស្រី ។

វិត្តសូត្រ ទី ៣

[២០៤] ទ. ក្នុងលោកនេះ អ្វី ជាទ្រព្យដ៏ប្រសើររបស់បុរស អ្វី ដែលគេសន្សំល្អហើយ តែងនាំសេចក្តីសុខមកឲ្យ អ្វី មានរសត្វញ្ចំពិសាលើសលុបជាងរសទាំងឡាយបណ្ឌិត ទាំងឡាយពោលថា អ្នករស់នៅបែបណា ឈ្មោះថា ជាអ្នករស់នៅប្រសើរបំផុត ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[២០៨] សទ្ធិធា វិត្តំ បុរិសស្ស វេស្ណុំ
 ធម្មោ សុចិណ្ណោ សុខមារហាតិ
 សច្ចំ ហវេ សាធុតវំ វសានំ
 បញ្ញាជីវី^(១) ជីវិតមាហុ សេដ្ឋន្តិ ។

ចតុត្ថំ វុដ្ឋិសុត្ថំ

[២០៦] កឹសុ ឧប្បតតំ សេដ្ឋំ
 កឹសុ និបតតំ វរំ
 កឹសុ បវេជមាណំ
 កឹសុ បវេទតំ វរន្តិ ។

[២០៧] ពីជំ ឧប្បតតំ សេដ្ឋំ
 វុដ្ឋិ និបតតំ វរា
 តាវោ បវេជមាណំ
 បុត្តោ បវេទតំ វរោតិ ។

១ បញ្ញាជីវី ឥតិបិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[២០៥] ៣. ក្នុងលោកនេះ សទ្ធា ជាទ្រព្យដ៏ប្រសើរ
របស់បុរស ធម៌ ដែលគេសន្សំល្អហើយ តែងនាំសេចក្តី
សុខមកឲ្យ ពាក្យសត្យ មានរសត្វាញ់ពីសាលើសរសទាំង-
ឡាយ បណ្ឌិតទាំងឡាយពោលថា អ្នករស់នៅដោយបញ្ញា
ឈ្មោះថា ជាអ្នករស់នៅប្រសើរបំផុត ។

រុដ្ឋិសូត្រ ទី ៤

[២០៦] ទ. បណ្តារបស់ដែលកើតមានឡើង អ្វី ជា
របស់ប្រសើរ បណ្តារបស់ដែលធ្លាក់ចុះ អ្វី ជារបស់ប្រសើរ
បណ្តាសត្វដើរទៅដោយជើង សត្វពួកណា ជាសត្វប្រសើរ
បណ្តាអ្នកចេះនិយាយពីរោះ មនុស្សបែបណាប្រសើរ ។

[២០៧] ទេវតាអង្គ ១ ពោលកាត់ថា បណ្តារបស់ដែល
កើតមានឡើង ពូជស្រូវ ជារបស់ប្រសើរ បណ្តារបស់
ដែលធ្លាក់ចុះ ទឹកភ្លៀង ជារបស់ប្រសើរ បណ្តាសត្វ ដើរ
ទៅដោយជើង គោ ជាសត្វប្រសើរ បណ្តាអ្នកចេះនិយាយ
ពីរោះ កូន ជាមនុស្សប្រសើរ ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស យត្តាវគ្គេ បរលោកាភាយនំ

[២០៨] វិជ្ជា ឧប្បតតំ សេដ្ឋា
 អវិជ្ជា និបតតំ វា
 សង្ខេបា បរជមាណំ
 ពុទ្ធា បរទតំ វោតិ ។

បញ្ចមំ ភីតិសុត្តំ

[២០៩] កឹស្វជ ភីតា ជនតា អនេកា
 មក្កោវនេកាយតនប្បវត្តោ
 បុត្តាមិ តំ កោតម ភូរិបញ្ញ
 កិស្មី បិតោ បរលោកំ ន កាយេតិ ។

[២១០] វាចំ មនព្វា បណិធាយ សម្មា
 កាយេន ចាចានិ អកុព្វមាដោ
 ពហុន្ទចានំ យរមាវសន្តោ
 សន្តោ មុទ្ធ សំវិភាតី វេញ្ញ
 ឯតេសុ ធម្មេសុ បិតោ ចត្វសុ
 ធម្មេ^(១) បិតោ បរលោកំ ន កាយេតិ ។

១ ម. ធម្មេសុ ។

ទេវតាសំយុត្ត យត្វាវត្ត សេចក្តីមិនមានភ័យក្នុងបរលោក

[២០៨] ព. បណ្តារបស់ដែលកើតមានឡើង វិជ្ជា ជា
ធម្មជាតិប្រសើរ បណ្តារបស់ដែលធ្លាក់ចុះ អវិជ្ជា ដែល
ធ្លាក់ចុះប្រសើរ បណ្តាសត្វដើរទៅដោយជើង ព្រះសង្ឃ
ជាបុគ្គលប្រសើរ បណ្តាអ្នកចេះនិយាយពីរោះ ព្រះពុទ្ធ
ជាបុគ្គលប្រសើរ ។

កិត្តិសូត្រ ទី ៥

[២០៩] ទ. ក្នុងលោកនេះ អ្វី ដែលប្រជុំជនច្រើនគ្នា
តែងខ្លាច ហើយព្រះអង្គ សំដែងថា ជាផ្លូវមានមែកបែក
ច្រើនណាស់ បពិត្រព្រះគោតមជាម្ចាស់ ព្រះអង្គមាន
បញ្ញាក្រាស់ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសួរថា នរជនតាំងនៅក្នុងធម៌
ដូចម្តេច រមែងមិនភ័យទៅក្នុងលោក ។

[២១០] ព. សាធុជនតម្កល់វាចានិងចិត្ត ដោយប្រពៃ
មិនធ្វើបាបដោយកាយ គ្រប់គ្រងនូវផ្ទះដែលមានបាយនិង
ទឹកច្រើន ជាអ្នកមានសទ្ធា មានចិត្តទន់ ជាអ្នកចែក
រលែក ជាអ្នកដឹងនូវពាក្យពោល ជនដែលតាំងនៅក្នុងធម៌
ទាំង ៤ ប្រការនេះ ឈ្មោះថា ជាអ្នកបិតនៅក្នុងធម៌ រមែង
មិនភ័យទៅក្នុងបរលោកទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ឆដ្ឋំ នដីរតិសុត្តំ

[២១១] កឹសុ^(១) ដីរតិ កឹ ន ដីរតិ
 កឹសុ ឧប្បថោតិ រុច្ចតិ
 កឹសុ ធម្មានំ បរិបន្តោ
 កឹសុ រត្តិដ្ឋិវក្ខយោ
 កឹ មសំ ព្រហ្មចរិយស្ស
 កឹ សិធានមនោទកំ
 កតិ លោកស្មិ ធិទ្ធានិ
 យត្ត ចិត្តំ ន តិដ្ឋតិ
 ភកវន្តំ បុដ្ឋមាកម្ម
 កថំ ជានេមុ តំ មយន្តិ ។

[២១២] រូបំ ដីរតិ មច្ចានំ
 ធាមកោត្តំ ន ដីរតិ
 រាកោ ឧប្បថោតិ រុច្ចតិ
 លោកោ ធម្មានំ បរិបន្តោ
 វយោ រត្តិដ្ឋិវក្ខយោ

១ ឱ. ម. ក ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

នដីរតិសូត្រ ទី ៦

[២១១] ទ. អ្វី រមែងចាស់ជរា អ្វី រមែងមិនចាស់ជរា

អ្វី ហៅថាផ្លូវខុស អ្វី ជាសេចក្តីអន្តរាយនៃធម៌ទាំងឡាយ

អ្វី អស់ទៅតាមយប់និងថ្ងៃ អ្វី ជាមន្ទិលនៃព្រហ្មចរិយៈ

អ្វី ជាធម្មជាតិសម្រាប់លាងជម្រះ មិនចាំបាច់មានទឹក

ចិត្តរមែងមិនបិតនៅក្នុងច្រកទាំងឡាយណា ច្រកទាំងនោះ

តើមានប៉ុន្មានក្នុងលោក យើងខ្ញុំព្រះអង្គនាំគ្នាមកគាល់ព្រះ

មានព្រះភាគ ធ្វើម្តេចហ្ន៎ នឹងដឹងនូវសេចក្តីនោះបាន ។

[២១២] ព. រូបរបស់សត្វទាំងឡាយ រមែងចាស់ជរា នាម

និងគោត្រមិនចាស់ជរាឡើយ រាគៈហៅថាផ្លូវខុស លោកៈជា

សេចក្តីអន្តរាយនៃធម៌ទាំងឡាយ រឺយអស់ទៅតាមយប់និងថ្ងៃ

ទេវតាសំយុត្តស្ស យត្វាវគ្គេ ព្រហ្មចរិយមលាទិ

ឥត្ថិ មសំ ព្រហ្មចរិយស្ស

ឯត្តាយំ សដ្ឋតេ បជា

តថា ច ព្រហ្មចរិយញូ

តំ សិពានមនោទកំ

ឆ លោកស្មី ឆិទ្ធានិ^(១)

យត្ថ ចិត្តំ ន តិដ្ឋតិ

អាលស្សញូ បមាទោ ច

អនុដ្ឋានមសំយមោ

ឆិទ្ធា តដ្ឋិ ច តេ ឆិទ្ធា

សព្វសោ តំ វរដ្ឋយេតិ ។

១ ម. ឆិទ្ធា លោកស្មី ឆ ឆិទ្ធានិ ។

ទេវតាសំយុត្ត យត្តារត្ត មន្ទិលនៃព្រហ្មចរិយៈជាដើម

ស្ត្រី ជាមន្ទិលរបស់ព្រហ្មចរិយៈ ប្រជាជនទាំងនោះ រមែង

ជាប់ចំពាក់នៅនឹងស្ត្រីទាំងនោះ តបធម៌ឬព្រហ្មចរិយធម៌ ជា

ធម្មជាតិសម្រាប់លាងជម្រះនូវមន្ទិលនោះ មិនចាំបាច់មាន

ទឹកឡើយ ចិត្តរមែងមិនបិតនៅ ក្នុងច្រកទាំងឡាយណា

ច្រកទាំងនោះមាន ៦ យ៉ាង ក្នុងលោក គឺសេចក្តីខ្ជិលច្រ-

អូស ១ សេចក្តីធ្វេសប្រហែស ១ សេចក្តីមិនព្យាយាម ១

ការមិនសង្រួម ១ ការលក់ ១ សេចក្តីខ្ជិល ១ ជន

គប្បីវៀររង់នូវច្រកទាំងនោះ ដោយប្រការទាំងពួងចុះ ។

សត្តមំ ឥស្សរសុត្តំ

[២១៣] កឹសុ ឥស្សរិយំ លោកេ
 កឹសុ កណ្ណានមុត្តមំ
 កឹសុ សត្តមលំ^(១) លោកេ
 កឹសុ លោកស្មិមព្វទំ
 កឹសុ ហារន្តំ វារេន្តិ
 ហារន្តោ បន កោ បិយោ
 កឹសុ បុនប្បុណយន្តំ
 អភិនន្ទន្តិ បណ្ឌិតាតិ ។

[២១៤] វសោ ឥស្សរិយំ លោកេ
 ឥត្តិ កណ្ណានមុត្តមំ
 កោដោ សត្តមលំ លោកេ
 ចោរា លោកស្មិមព្វទា
 ចោរំ ហារន្តំ វារេន្តិ
 ហារន្តោ សមណោ បិយោ
 សមណំ បុនប្បុណយន្តំ
 អភិនន្ទន្តិ បណ្ឌិតាតិ ។

១ ម. សត្តមលំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ឥស្សរសូត្រ ទី ៧

[២១៣] ទ. អ្វី ជាជំក្នុងលោក អ្វី ឧត្តមជាងទ្រព្យទាំង-
 ឡាយក្នុងលោក អ្វី ដូចជាច្រេះចាប់សស្រ្តាក្នុងលោក អ្វី
 ជាសេចក្តីអន្តរាយក្នុងលោក អ្នកផងតែងឃាត់ខ្លាំងទុកនូវ
 ជនដូចម្តេច កាលដែលនាំយកទ្រព្យទៅ មួយទៀត អ្នក
 ផងតែងពេញចិត្ត ចំពោះជនដូចម្តេច កាលនាំយកទ្រព្យ
 ទៅ ពួកជនជាបណ្ឌិត តែងត្រេកអរ ចំពោះជនដូចម្តេច
 ដែលមករឿយៗ ។

[២១៤] ណ. អំណាច ជាជំក្នុងលោក ស្រ្តី ឧត្តម
 ជាងទ្រព្យទាំងឡាយក្នុងលោក សេចក្តីក្រោធ ដូចជា
 ច្រេះចាប់សស្រ្តាក្នុងលោក ពួកចោរ ជាសេចក្តីអន្តរាយ
 ក្នុងលោក អ្នកផងតែងឃាត់ខ្លាំងទុក នូវចោរកាលដែលនាំ
 យកទ្រព្យទៅ អ្នកផងតែងពេញចិត្ត ចំពោះសមណៈកាល
 នាំយកទ្រព្យទៅ ពួកជនជាបណ្ឌិត តែងត្រេកអរចំពោះ
 សមណៈ ដែលមករឿយៗ ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស យត្វាវគ្គេ បាបេយ្យពន្ធនាទិ

អដ្ឋមំ កាមសុត្តំ

[២១៥] កឹមត្តកាមោ ន ទទេ
 កឹ មច្ចោ ន បរិច្ចដេ
 កឹសុ មុច្ចេយ្យ កល្យាណី
 ចាបិកញ្ច^(១) ន មោចយេតិ ។

[២១៦] អត្តានំ ន ទទេ ចោសោ
 អត្តានំ ន បរិច្ចដេ
 វាចំ មុច្ចេយ្យ កល្យាណី
 ចាបិកញ្ច ន មោចយេតិ ។

នវមំ បាបេយ្យសុត្តំ

[២១៧] កឹសុ ពន្ធតិ ចាបេយ្យំ
 កឹសុ កោកានមាសយោ
 កឹសុ នវំ បរិកស្សតិ
 កឹសុ លោកស្មិ ទុដ្ឋហំ
 កឹស្មិ ពន្ធា បុច្ចុ សត្តា
 ចាសេន សកុណី យថាតិ ។

១ ឱ. បាបិយញ្ច ។

ទេវតាសំយុត្ត យត្វាវត្ត សទ្ធាជាគ្រឿងចងទុកនូវស្បៀងគឺកុសលជាដើម

កាមសូត្រ ទី ៨

[២១៥] ទ. របស់អ្វី ដែលអ្នកប្រាថ្នានូវប្រយោជន៍
មិនគប្បីប្រគល់ឲ្យគេ របស់អ្វី ដែលសត្វមិនគប្បីលះបង់
ចោល វត្ថុអ្វី ជារបស់ល្អ ដែលបុគ្គលគួររបញ្ចេញ តែបើ
អាក្រក់វិញ បុគ្គលមិនគួររបញ្ចេញ ។

[២១៦] ព. បុរសមិនគប្បីប្រគល់ខ្លួនឲ្យគេទេ មិនគប្បី
លះបង់ខ្លួនចោលទេ គួររបញ្ចេញវាចាពីរោះ មិនគួររបញ្ចេញ
វាចាអាក្រក់សោះឡើយ ។

បាបេយ្យសូត្រ ទី ៩

[២១៧] ទ. អ្វី រមែងចង់ទុកនូវស្បៀងគឺកុសល អ្វី
ជាទីនៅអាស្រ័យនៃភោគៈទាំងឡាយ អ្វី រមែងកើចកន្ត្រាក់
នរជនយកទៅ អ្វី ដែលបុគ្គលលះបង់បានដោយកម្រ
ក្នុងលោក សត្វមានកិលេសក្រាស់ ជាប់ចំពាក់នៅ ក្នុង
របស់អ្វី ដែលដូចជាបក្សីជាប់អន្ទាក់ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[២១៨] សទ្ធា ពន្ធតិ ចាបេយ្យំ
 សិរិ កោកានមាសយោ
 ឥច្ឆា នំ បរិកស្សតិ
 ឥច្ឆា លោកស្មិ ទុដ្ឋហា
 ឥច្ឆាពទ្ធា បុច្ច សត្តា
 ចាសេន សកុណី យថាតិ ។

ទសមំ បដ្ឋោតិសុត្តំ

[២១៩] កឹសុ លោកស្មិ បដ្ឋោតោ
 កឹសុ លោកស្មិ ជាតរោ
 កឹសុ កម្មេ សដីវានំ
 កឹសុ ចស្ស្គ^(១) ឥរិយាបថោ
 កឹសុ អលសំ អនលសញ្ច
 មាតា បុត្តំ ចោសតិ
 កឹសុ ភូតា ឧបដីវន្តិ
 យេ ចាលា បបរី សិតាតិ ។

១ ឱ. ម. កឹមស្ស ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[២១៨] ៣. សទ្ធា រមែងចង់ទុកនូវស្បៀងគឺកុសល សិរី
 ជាទីនៅអាស្រ័យនៃភោគៈទាំងឡាយ សេចក្តីប្រាថ្នា រមែង
 កើចកន្ទាក់នរជនទៅ សេចក្តីប្រាថ្នាកម្របុគ្គលលះបង់បាន
 ក្នុងលោក សត្វមានកិលេសក្រាស់ រមែងជាប់នៅ ក្នុង
 សេចក្តីប្រាថ្នា ដូចជាបក្សីជាប់អន្ទាក់ ។

បដ្ឋោតិសូត្រ ទី ១០

[២១៩] ៤. អ្វី ជាគ្រឿងបំភ្លឺក្នុងលោក អ្វី ជាគ្រឿង
 ភ្ញាក់រញ្ជកក្នុងលោក អ្វី ជាសម្មាញ្ញក្នុងការងារ របស់ពួក
 ជនអ្នកចិញ្ចឹមជីវិត អ្វី ជាគ្រឿងចិញ្ចឹមជីវិតរបស់ពួកសត្វ
 នោះ អ្វី តែងចិញ្ចឹមនូវបុគ្គលខ្ជិលនិងមិនខ្ជិល ដូចជាមាតា
 ចិញ្ចឹមបុត្រ ពួកសត្វណា ដែលអាស្រ័យផែនដី សត្វទាំង
 នោះ តែងរស់នៅនឹងអ្វី ។

ទេវតាសំយុត្តស្ស យត្វាវគ្គេ សមណីធម្មវណាទិ

[២២០] បញ្ញា លោកស្មី បដ្ឋោតោ
 សតិ លោកស្មី ជាគរោ
 តារោ កម្មេ សដីវានំ
 សីតស្ស ឥរិយាបថោ
 វុដ្ឋិ អាលសំ អនលសញ្ច
 មាតា បុត្តំ ចោសតិ
 វុដ្ឋិ ភូតា ឧបដីវន្តិ
 យេ ចាលា បបរី សិតាតិ ។
 ឯកាទសមំ អវណសុត្តំ

[២២១] កេស្វជ អវណា លោកេ
 កេសំ វុសិតំ ន នស្សតិ
 កេជ ឥច្ឆំ^(១) បរិជានន្តិ
 កេសំ កោជិសិយំ សទា
 កឹសុ មាតា បិតា ភាតា
 វន្តន្តិ នំ បតិដ្ឋិតំ
 កឹសុ ឥជ ជាតិហីនំ
 អភិវាទេន្តិ ខត្តិយាតិ ។

១ ឥច្ឆាតិ វា បាហោ ។

ទេវតាសំយុត្ត យត្វាវត្ត សមណៈជាបុគ្គលមិនមានកិលេសក្នុងលោកជាដើម

[២២០] ៣. បញ្ញា ជាគ្រឿងបំភ្លឺក្នុងលោក សតិ ជា
គ្រឿងភ្ញាក់រឭកក្នុងលោក គោ ជាសម្មាញ់ក្នុងការងាររបស់
ពួកជនអ្នកចិញ្ចឹមជីវិត នង្គ័ល ជាគ្រឿងចិញ្ចឹមជីវិត របស់
ពួកសត្វនោះ ទឹកភ្លៀង តែងចិញ្ចឹមនូវបុគ្គលខ្ជិលនិងមិន
ខ្ជិល ដូចជាមាតាចិញ្ចឹមបុត្រ ពួកសត្វដែលអាស្រ័យផែនដី
តែងរស់នៅនឹងទឹកភ្លៀង ។

អរណសូត្រ ទី ១១

[២២១] ៤. ក្នុងលោកនេះ មនុស្សពួកណា ជាបុគ្គល
មិនមានកិលេស ព្រហ្មចរិយៈគឺមនុស្សពួកណា រក្សាហើយ
រមែងមិនខូចខាតទៅវិញ ក្នុងលោកនេះ មនុស្សពួកណា
រមែងស្គាល់ច្បាស់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា មនុស្សពួកណា រួចខ្លួន
ជាអ្នកជា ក្នុងកាលទាំងពួង មាតាបិតាបងប្អូន រមែងក្រាប
សំពះនូវបុគ្គលណា បុគ្គលនោះតាំងនៅក្នុងគុណធម៌ដូចម្តេច
ក្នុងលោកនេះ ក្សត្រិយ៍ទាំងឡាយ រមែងទ្រង់សំពះដោយ
គោរពនូវជនមានជាតិថោកទាប តើមនុស្សពួកណា ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[២២២] សមណីធិ អរណា លោកេ
 សមណានំ វុសិតំ ន នស្សតិ
 សមណា ឥច្ឆំ បរិជានន្តិ
 សមណានំ កោដិសិយំ សទា
 សមណំ មាតា បិតា ភាតា
 វន្តន្តិ នំ បតិជ្ជិតំ
 សមណីធិ ជាតិហីនំ
 អភិវាទេន្តិ ខត្តិយាតិ ។

យត្វាវគ្គោ អដ្ឋមោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

យត្វា រថញ វិត្តញ
 វុដ្ឋិ ភីតា នដីរតិ
 ឥស្សរំ កាមចាបេយ្យំ
 បដ្ឋោតោ អរណោន ចាតិ ។

ទេវតាសំយុត្តំ សមត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[២២២] ព. ក្នុងលោកនេះ ពួកខីណាសវសមណៈ
 ជាបុគ្គលមិនមានកិលេស ព្រហ្មចរិយៈ ដែលពួកព្រះ
 ខីណាស្រពរក្សាហើយ រមែងមិនខូចខាតទៅវិញ ពួក
 ខីណាសវសមណៈ រមែងស្គាល់ច្បាស់ នូវសេចក្តីប្រាថ្នា
 ពួកខីណាសវសមណៈ រួចខ្លួនជាអ្នកជា ក្នុងកាលទាំងពួង
 មាតាបិតាបងប្អូន រមែងក្រាបសំពះ នូវខីណាសវសមណៈ
 នោះ ដែលជាអ្នកមានសីលដ៏ខ្ជាប់ខ្ជួន ក្នុងលោកនេះ
 ក្សត្រិយ៍ទាំងឡាយ រមែងទ្រង់សំពះ ដោយគោរពនូវជន
 មានជាតិថោកទាប ដែលជាសមណៈ ។

ចប់ យត្តាវគ្គ ទី ៨ ។

បញ្ជីរឿងនៃយត្តាវគ្គនោះគឺ

- យត្តាសូត្រ ១ រថសូត្រ ១ វិត្តសូត្រ ១ វុដ្ឋិសូត្រ ១ កីត-
- សូត្រ ១ នដីរតិសូត្រ ១ ឥស្សរសូត្រ ១ កាមសូត្រ ១
- បាបេយ្យសូត្រ ១ បដ្ឋោតសូត្រ ១ អរណសូត្រ ១ ។

ចប់ ទេតាសំយុត្ត

ទេវបុត្តសំយុត្តំ

បឋមោ កស្សបវគ្គោ

បឋមំ បឋមកស្សបសុត្តំ

[២២៣] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា
សារត្តិយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាណ-
មេ ។ អថខោ កស្សទោ ទេវបុត្តោ អភិក្កន្តាយ
រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណោ កេវលកប្បំ ជេតវនំ ឱកា-
សេត្វា យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ
បិតោ ខោ កស្សទោ ទេវបុត្តោ ភក្កវន្តំ ឯតទវោថ
ភិក្កុំ ភក្កវា បកាសេសិ ដោ ថ ភិក្កុដោ អនុសា-
សន្តិ ។ តេន ហិ កស្សប តញ្ញេវត្ត បដិភាត្វតិ ។

ទេវបុត្តសំយុត្ត

កស្សបវគ្គ ទី ១

បឋមកស្សបសូត្រ ទី ១

[២២៣] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិត
 ក្រុងសាវត្ថី ។ លំដាប់នោះឯង កាលវេលារាត្រី បឋមយាមកន្ទង់
 ទៅហើយ ទេវបុត្តឈ្មោះកស្សបមានរស្មីដ៏ល្អ ញ៉ាំងវត្តជេតពនទាំងមូល
 ឲ្យភ្លឺ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ថ្វាយបង្គំ
 ដោយគោរព ចំពោះព្រះមានព្រះភាគហើយ បិតនៅក្នុងទីសមគួរ ។
 លុះកស្សបទេវបុត្តបិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះ
 មានព្រះភាគដូច្នោះថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទូន្មានភិក្ខុ ឯខ្ញុំព្រះអង្គ
 មិនបានប្រៀនប្រដៅភិក្ខុទេ ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់
 កស្សប បើដូច្នោះ ពាក្យប្រៀនប្រដៅនិងដំបូន្មាន (នុ៎ះ) ចូរតាំង
 ឡើងប្រាកដក្នុងទីនេះចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[២២៤] សុភាសិតស្ស សិក្ខេថ
សមណ្ឌាចាសនស្ស ច
ឯកាសនស្ស ច រហោ
ចិត្តវបសមស្ស ចាតិ

ឥនមវោច កស្សហោ ទេវបុត្តោ ។ សមនុញ្ញោ
សត្តា អហោសិ ។ អថខោ កស្សហោ ទេវបុត្តោ
សមនុញ្ញោ មេ សត្តាតិ ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ
កត្វា តត្តេវន្តរាយីតិ ។

ទុតិយំ ទុតិយកិស្សបសុត្តំ

[២២៥] សាវត្ថិយំ អារាមេ... ឯកមន្តំ បិតោ ខោ
កស្សហោ ទេវបុត្តោ ភកវតោ សន្តិកេ ឥមំ កាចំ
អភាសិ

ភិក្ខុ សិយា ឈាយិ វិមុត្តចិត្តោ
អាកង្ខេ វេ^(១) ហទយស្សានុបត្តិ
លោកស្ស ញត្វា ឧទយព្វយព្វា
សុចេតសោ អនិស្សិតោ^(២) តទានិសំសោតិ ។

១ ឱ. ច ។ ម. ចេ ។ ២ ម. អ. ឯវំ ។ ឱ. អសិតោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[២២២] កស្សបទេវបុត្ត ក្រាបបង្គំទូលថា

បុគ្គលគួរសិក្សានូវពាក្យសុភាសិត នូវការចូលទៅភប់ប្រសព្វ

នឹងសមណៈ នូវអាសនៈតែមួយក្នុងទីស្ងាត់ នូវធម៌ជាគ្រឿង

ញ៉ាំងចិត្តឲ្យស្ងប់រម្ងាប់ ។

ព្រះសាស្តាភ័ក្ត្រមានព្រះហឫទ័យរីករាយ ។ លុះកស្សបទេវបុត្ត

ដឹងថា ព្រះសាស្តា ទ្រង់មានព្រះហឫទ័យរីករាយនឹងពាក្យអាត្មាហើយ

ក៏ថ្វាយបង្គំដោយគោរព ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយ

ក៏បាត់ក្នុងទីនោះឯង ។

ទុតិយកស្សបសូត្រ ទី ២

[២២៥] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងអារាម ជិតក្រុងសាវត្ថី...

កស្សបទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរ ក៏ពោលគាថានេះ ក្នុងសំណាក់

នៃព្រះមានព្រះភាគថា

ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានអានិសង្សក្នុងព្រះអរហត្តនោះ កាលបើ

ចង់បានព្រះអរហត្ត គប្បីជាអ្នកមានឈាន ជាអ្នកមាន

ចិត្តរួចស្រឡះ ដឹងនូវសេចក្តីអស់ទៅនឹងសូន្យទៅនៃលោក

ជាអ្នកមានចិត្តល្អ មិនគប្បីអាស្រ័យ (ដោយតណ្ហានិង

ទិដ្ឋិ) ឡើយ ។

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស កស្សបវគ្គេ ហននប្បញ្ញា

តតិយំ មាយសុត្តំ

[២២៦] សាវត្ថិយំ អាវាមេ... អថខោ មាយោ ទេ-
 វបុត្តោ អភិក្កន្តាយ វត្ថិយា អភិក្កន្តវណ្ណោ កេវល-
 កប្បំ ទេតវនំ ឱកាសេត្វា យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។

[២២៧] ឯកមន្តំ បិតោ ខោ មាយោ ទេវបុត្តោ
 ភកវន្តំ តាថាយ អដ្ឋកាសិ

កឹសុ យត្វា សុខំ សេតិ

កឹសុ យត្វា ន សោចតិ

កឹស្សស្ស ឯកធម្មស្ស

វនំ ហេចេសិ កោតមាតិ ។

ទេវបុត្តសំយុត្ត កស្សបវគ្គ សូររកការសម្លាប់

មាយសូត្រទី ៣

[២២៦] ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងអារាម ជិតក្រុងសាវត្ថី...

កាលវេលារាត្រីបឋមយាមកន្លងទៅហើយ មាយទេវបុត្ត^(១) មានរស្មីដ៏ល្អ

ក៏ញ៉ាំងវត្តជេតពនទាំងមូលឲ្យភ្លឺ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ

ចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំដោយគោរព ចំពោះព្រះមានព្រះភាគហើយ

បិតនៅក្នុងទីសមគួរ ។

[២២៧] លុះមាយទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ពោល

តាថានឹងព្រះមានព្រះភាគថា

បុគ្គលសម្លាប់អ្វី ទើបដេកជាសុខ សម្លាប់អ្វី ទើបមិនសោក

បពិត្រព្រះគោតម ព្រះអង្គគាប់ព្រះហឫទ័យនឹងការសម្លាប់

ធម៌មួយ តើគឺធម៌អ្វី ។

១ ព្រះឥន្ទ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវត្តោ

[២២៨] កោដំ យត្វា សុខំ សេតិ
 កោដំ យត្វា ន សោចតិ
 កោធស្ស វិសម្មលស្ស
 មជ្ជក្កស្ស វត្រិក្ខ
 វងំ អរិយា បសំសន្តិ
 តញ្ញិ យត្វា ន សោចតីតិ ។

ចតុត្ថំ មាគិធសុត្តំ

[២២៩] ឯកមន្តំ បិតោ ខោ មាគដោ ទេវបុត្តោ
 ភកវន្តំ កាថាយ អជ្ឈកាសិ
 កតិ លោកស្មិ បដ្ឋោតា
 យេហិ លោកោ បកាសតិ
 ភកវន្តំ បុដ្ឋមាគម្ម
 កថំ ជាទេមុ តំ មយន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[២២៨] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា បុគ្គលសម្លាប់សេចក្តី
 ក្រោធបាន ទើបដេកជាសុខ សម្លាប់សេចក្តីក្រោធបាន
 ទើបមិនសោក ម្នាលវត្រកូ^(១) ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ
 តែងសរសើរការសម្លាប់សេចក្តីក្រោធដែលមានឫសជាពិស
 មានចុងដ៏ផ្អែម ជនសម្លាប់សេចក្តីក្រោធនោះឯង ទើប
 មិនសោក ។

មាគធសូត្រ ទី ៤

[២២៩] មាគធករេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ពោល
 នឹងព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថាថា
 ពន្ធិក្នុងលោក មានប៉ុន្មានយ៉ាង លោកភ្លឺច្បាស់ដោយពន្ធិ
 ទាំងឡាយណា យើងខ្ញុំព្រះអង្គមកគាល់ ដើម្បីទូលសួរ
 ព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ នឹងដឹងនូវពន្ធនោះបាន ។

១ ជាឈ្មោះនៃព្រះឥន្ទ្រ ។ ព្រះឥន្ទ្រនោះបានជាឈ្មោះថាវត្រកូ ព្រោះគ្របសង្កត់នូវជនដទៃ
 ដោយវត្ត (៧ យ៉ាងមានចិញ្ចឹមមាតាបិតាជាដើម) ហើយដល់នូវភាពជាធំជាងទេវតា ។

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស កស្សបវគ្គេ ភគវន្តបសង្កមនំ

[២៣០] ចត្តារោ លោកេ បដ្ឋោតា

បញ្ចមេត្ត ន វិជ្ជតិ

ទិវា តបតិ អាទិច្ឆោ

រត្តិមារាតិ ចន្ទិមា

អថ អត្តិ ទិវារត្តិ

តត្ថ តត្ថ បកាសតិ

សម្ពុទ្ធា តបតំ សេដ្ឋោ

ឯសា អាកា អនុត្តរាតិ ។

បញ្ចមំ ទាមលិសុត្តំ

[២៣១] សារត្តិយំ អារាមេ... អថខោ ទាមលិ

ទេវបុត្តោ អភិក្កន្តាយ រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណោ កេវល-

កប្បំ ជេតវនំ ឱកាសេត្វា យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ

ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។

[២៣២] ឯកមន្តំ បិតោ ខោ ទាមលិ ទេវបុត្តោ

ភកវតោ សន្តិកេ ឥមំ កាចំ អភាសិ

ទេវបុត្តសំយុត្ត កស្សបវត្ត ទាមលិទេវបុត្តចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

[២៣០] ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ពន្លឺក្នុងលោក
នេះមានតែ ៤ យ៉ាង មិនមានដល់ ៥ យ៉ាងទេ គឺព្រះអាទិត្យ
ភ្លឺក្នុងវេលាថ្ងៃ ព្រះចន្ទភ្លឺក្នុងវេលាយប់ ឯភ្លើងភ្លឺក្នុងទីនោះ ។
ទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ព្រះសម្តេចប្រសើរលើសពន្លឺទាំងឡាយ
ពន្លឺនេះមិនមានពន្លឺដទៃលើសលុបឡើយ ។

ទាមលិសូត្រ ទី ៥

[២៣១] ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងអារាម ជិតក្រុងសាវត្ថី...
ត្រានោះ កាលវេលារាត្រីបឋមយាម កន្លងហើយ ទាមលិទេវបុត្តមាន
រស្មីដ៏ល្អ ញ៉ាំងវត្តជេតពនទាំងមូលឲ្យភ្លឺ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះ
ភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយបិត
នៅក្នុងទីសមគួរ ។

[២៣២] លុះទាមលិទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ បាន
ពោលគាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ករណីយមេតំ^(១) ព្រាហ្មណោន

បធានមកិលាសុនា

កាមាជំ វិប្បហានេន

ន តេនាសីសតេ កវន្តិ ។

[២៣៣] នត្តិ កិច្ចំ ព្រាហ្មណស្ស (នាមសីតិ ភក្ខវ)

កតកិច្ចោ ហិ^(២) ព្រាហ្មណោ

យាវ ន កាជំ លភតិ នទីសុ

អាយុហតិ សព្វកត្តេកិ ជន្តុ

តាជញ្ច លទ្ធាន ថលេ បិតោ សោ

នាយុហតិ ចារតតោ ហិ ហោតិ^(៣)

ឯសូបមា នាមសិ ព្រាហ្មណស្ស

ទីណាសវស្ស និបកស្ស ឈាយិដោ

បប្បយ្យ ជាតិមរណស្ស អន្តំ

នាយុហតិ ចារតតោ ហិ ហោតីតិ ។

១ ឱ. ករណីយមេត្ត ។ ២ ម. តិ ។ ៣ ឱ. ម. សោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

សេចក្តីព្យាយាមនុ៎ះ ព្រាហ្មណ៍អ្នកមិនខ្ជិលច្រអូស គួរធ្វើ
ដោយកិរិយាលះបង់នូវកាមទាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍មិនប្រាថ្នា
នូវភព ដោយហេតុនោះទេ ។

[២៣៣] (ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ទាមលិ)

កិច្ចរបស់ព្រាហ្មណ៍ មិនមានទេ ព្រោះថាព្រាហ្មណ៍មាន
កិច្ចធ្វើរួចហើយ សត្វមិនបាននូវទីពឹង ក្នុងស្ទឹងទាំងឡាយ
ដរាបណា រមែងឃ្នាងចាកដំណើរទាំងពួងដរាបនោះ លុះតែ
សត្វនោះបាននូវទីពឹងផង បិតនៅលើគោកផង ទើបមិន
ឃ្នាង ជាអ្នកដល់នូវត្រើយមែនពិត ម្ចាស់ទាមលិ នេះ
ឧបមាដូចជាព្រាហ្មណ៍ ជាខ័ណ្ឌស្រព មានប្រាជ្ញាចាស់
ជាអ្នកមានឈាន ដល់ហើយនូវទីបំផុតនៃជាតិនិងមរណៈ
ជាអ្នកដល់នូវត្រើយមែនពិត ឥតឃ្នាង ដូច្នោះឯង ។

ទេវបុត្តសំយត្តស្ស កស្សបវគ្គេ តុដ្ឋិព្យាករណំ

ឆដ្ឋំ កាមទសុត្តំ

[២៣៤] ឯកមន្តំ បិតោ ខោ កាមទោ ទេវបុត្តោ
ភកវន្តំ ឯតទរោច ទុក្ករំ ភកវា សុទុក្ករំ ភកវាតិ ។

ទុក្ករំ វាបិ ករោន្តិ (កាមទាតិ ភកវា)

សេក្ខុសីលសមាហិតា បិតត្តា

អនការិយុបេតស្ស

តុដ្ឋិ ហោតិ សុខាវហាតិ ។

[២៣៥] ទុល្លកា ភកវា យទិទំ តុដ្ឋិតិ ។

ទុល្លកំ វាបិ លកន្តិ (កាមទាតិ ភកវា)

ចិត្តរូបសមេ រតា

យេសំ ទិវា ច រត្តោ ច

ការនាយ រតោ មនោតិ ។

ទេវបុត្តសំយុត្ត កស្សបវគ្គ ទ្រង់ព្យាករនូវសេចក្តីសន្តោស

កាមទស្សត្រ ទី ៦

[២៣៤] កាមទទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ បានពោល
នឹងព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ កាលធ្វើសមណ-
ធម៌ បុគ្គលធ្វើបានដោយកម្រ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ការធ្វើ
សមណធម៌ បុគ្គលធ្វើបានដោយកម្រក្រៃពេក ។

(ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់កាមទៈ) លុះតែជន
ទាំងឡាយប្រកបដោយសេក្ខសីល មានសភាពជាអ្នកខ្ជាប់
ខ្ជួន ទើបធ្វើសមណធម៌ ដែលបុគ្គលធ្វើបានដោយកម្រ
សេចក្តីសន្តោសរបស់បុគ្គលចូលដល់នូវភាពជាបុគ្គលគ្មានផ្ទះ

ជាគុណជាតិនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ។

[២៣៥] កាមទទេវបុត្ត ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះ
ភាគ សេចក្តីសន្តោសនេះ បុគ្គលបានដោយកម្រ ។

(ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់កាមទៈ) លុះតែចិត្ត
របស់ពួកជនដែលត្រេកអរក្នុងការវិនាសទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ត្រេក-
អរក្នុងធម៌ជាគ្រឿងចូលទៅជិតញាំងចិត្តឲ្យស្ងប់ ទើបបាននូវ
សេចក្តីសន្តោសដែលបុគ្គលបានដោយកម្រ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[២៣៦] ទុស្ស្រមាទហំ ភក្កវា យទិទំ ចិត្តន្តិ ។

ទុស្ស្រមាទហំ វាបិ សមាទហន្តិ

(កាមទាតិ ភក្កវា) ឥន្ទ្រិយ្ហបសមេ រតា

តេ ឆេត្វា មច្ចុនោ ជាលំ

អរិយា កច្ឆន្តិ កាមទាតិ ។

[២៣៧] ទុក្កមោ ភក្កវា វិសមោ មក្កោតិ ។

ទុក្កមេ វិសមេ វាបិ

អរិយា កច្ឆន្តិ កាមទ

អនវិយា វិសមេ មក្ក

បបតន្តិ អវំសិកា

អរិយានំ សមោ មក្កោ

អរិយា ហិ វិសមេ សមាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[២៣៦] កាមទទេវបុត្ត ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះ

ភាគ ចិត្តនេះបុគ្គលតម្កល់បានដោយកម្រ ។

(ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់កាមទៈ) លុះតែពួក

ជនណាជាអរិយៈ ត្រេកអរក្នុងការរម្ងាប់នូវឥន្ទ្រិយ កាត់

នូវបណ្តាញនៃមច្ចុបាន ម្ចាស់កាមទៈ ពួកជននោះ ទើប

តម្កល់នូវចិត្តដែលបុគ្គលតម្កល់បានដោយកម្រ ។

[២៣៧] កាមទទេវបុត្ត ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះ

ភាគ ផ្លូវមិនរាបស្មើ បុគ្គលទៅបានដោយកម្រ ។

ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់កាមទៈ លុះតែពួកអរិយ-

ជន ទើបទៅក្នុងផ្លូវមិនរាបស្មើដែលបុគ្គលទៅបានដោយ

កម្រ ពួកជនមិនមែនជាអរិយៈ តែងមានក្បាលសំយុង

ចុះ ធ្លាក់ទៅក្នុងផ្លូវដ៏មិនរាបស្មើ ឯផ្លូវដ៏រាបស្មើជាផ្លូវសម្រាប់

តែពួកអរិយជន ព្រោះថា ពួកអរិយជន តែងប្រព្រឹត្តស្មើ

ក្នុងផ្លូវដ៏មិនរាបស្មើបាន ។

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស កស្សបវគ្គេ ភគវន្ធបសង្កមនំ

សត្តមំ បញ្ចាលចណ្ណសុត្តំ

[២៣៨] ឯកមន្តំ បិសោ ខោ បញ្ចាលចណ្ណោ
ទេវបុត្តោ ភគវតោ សន្តិកោ ឥមំ កាចំ អភាសិ

សម្ពាដេ វត ឱកាសំ

អវិទ្ធិ ភូរិមេធសោ

យោ ឈានមពុទ្ធិ ពុទ្ធា

បដិលីននិសកោ មុនីតិ ។

[២៣៩] សម្ពាដេបិ ច តិដ្ឋន្តិ^(១) (បញ្ចាលចណ្ណាតិ

ភគវា) ធម្មំ និព្វានបត្តិយា

យេ សតី បច្ចុលត្តុសុ

សម្មា តេ សុសមាហិតាតិ ។

អដ្ឋមំ តាយនសុត្តំ

[២៤០] អថខោ តាយនោ ទេវបុត្តោ បុរាណាតិត្ថ-

ករោ អភិក្កន្តាយ វត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណោ កោវលកប្បំ

ជេតវនំ ឱកាសេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧប-

សង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។

១ ឱ. វាបិ វន្ធនី ។

ទេវបុត្តសំយុត្ត កស្សបវគ្គ តាយនទេវបុត្តចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

បញ្ហាលចណ្ណសូត្រ ទី ៧

[២៣៨] បញ្ហាលចណ្ណទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ បាន
ពោលគាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

ឱហ្ន៎ បុគ្គលជាអ្នកមានប្រាជ្ញាក្រាស់ ជាអ្នកដឹងនូវ
ឈាន ជាអ្នកត្រាស់ដឹង ជាអ្នកប្រសើរដោយការលះអស្មិ-
មានៈ ជាមុនី បានហើយនូវឱកាសគឺឈានក្នុងទីចង្អៀត ។

[២៣៩] (ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់បញ្ហាល-
ចណ្ណៈ) ជនទាំងឡាយណា ទោះបីបិតនៅក្នុងទីចង្អៀត
ក៏បាននូវសតិ ព្រោះដល់នូវការរំលត់នូវអកុសលធម៌ ជន
ទាំងនោះ ឈ្មោះថាតម្កល់នៅដោយល្អប្រពៃ ។

តាយនសូត្រ ទី ៨

[២៤០] គ្រានោះ កាលរាត្រីបឋមយាមកន្ទង់ទៅហើយ តាយ-
នទេវបុត្ត ជាបុរាណតិក្ខុករ^(១) មានរស្មីដ៏ល្អ ញ៉ាំងវត្តជេតពនទាំងមូល
ឲ្យភ្លឺ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះ
មានព្រះភាគ ហើយបិតនៅក្នុងទីសមគួរ ។

១ ពីដើមធ្លាប់ជាមេលទ្ធិ ជាអ្នកបង្កើតទិដ្ឋិ ៦២ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវត្តោ

[២៤១] ឯកមន្តំ បិសោ ខោ តាយនោ ទេវបុត្តោ
ភកវតោ សន្តិកេ ឥមា កាថាយោ អកាសិ

និទ្ធិ សោតំ បរក្កម្ម
កាមេ បន្ទុទ ព្រាហ្មណ
នប្បហាយ មុនិ កាមេ
នេកត្តមុបបដ្ឋតិ^(១)
កយិរា ចេ^(២) កយិរាថេនំ
ទទ្ធិមេនំ បរក្កមេ
សិទិលោ ហិ បរិព្វាដោ
ភិយ្យោ អាកិរតេ រជំ
អកតំ ទុក្កដំ សេយ្យោ
បច្ឆា តប្បតិ ទុក្កដំ
កតញ្ច សុកតំ សេយ្យោ
យំ កត្វា ធានុតប្បតិ

១ ឱ. នេកត្តមុបបដ្ឋតីតិ ។ ២ ឱ. កយិរញ្ចេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[២៤១] លុះតាយនទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ទើប

ពោលគាថាទាំងឡាយនេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

បពិត្រព្រាហ្មណ៍ ចូរអ្នកកាត់ខ្សែតណ្ហា ចូរអ្នកបន្ទាបបង់

កាមទាំងឡាយ មុនី (បើ) មិនលះបង់កាមទាំងឡាយទេ

ក៏មិនបាននូវឈាន បុគ្គលបើបានជាធ្វើព្យាយាម កុំគប្បីបន្ទុះ

បន្ថយព្យាយាមនោះឡើយ គប្បីធ្វើព្យាយាមនោះ ឲ្យមាំមួន

ឡើង ព្រោះថាបព្វជ្ជាដែលបុគ្គលកាន់ជូរ ៗ រមែងរោយជូលី

គឺកិលេសដ៏ក្រៃលែង អំពើអាក្រក់ដែលបុគ្គលមិនធ្វើហើយ

ជាអំពើប្រសើរ អំពើអាក្រក់ តែងក្តៅក្រហាយក្នុងកាលជា

ខាងក្រោយ មួយទៀត បុគ្គលធ្វើអំពើណា តែងមិនក្តៅ

តាម អំពើនោះ ដែលបុគ្គលធ្វើហើយ ជាអំពើល្អប្រសើរ

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស កស្សបវគ្គេ តាយនភាសិតំ

កុសោ យថា ទុក្ខហិតោ

ហត្ថមេវានុកន្តតិ

សាមញ្ញំ ទុប្បរាមដ្ឋំ

និរយាយូបកឡតិ

យដ្ឋិញ្ចិ សិចិលំ កម្មំ

សដ្ឋិលិដ្ឋញ្ច យំ វតំ

សដ្ឋិស្សំ ព្រហ្មចរិយំ

ន តំ ហោតិ មហាប្បលន្តិ ។

ឥទមរោច តាយនោ ទេវបុត្តោ ឥទំ វត្វា ភកវន្តំ
អភិវាទេត្វា បទត្វិណំ កត្វា តត្តេវន្តរាយីតិ ។

[២៤២] អថខោ ភកវា តស្សា វត្តិយា អច្ចយេន
ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ឥមំ ភិក្ខុវេ វត្តិ តាយនោ នាម
ទេវបុត្តោ បុរាណាតិត្តកហោ អភិក្កន្តាយ វត្តិយា អ-
ភិក្កន្តវណ្ណោ កេវលកប្បំ ជេតវនំ ឱកាសេត្វា យេ-
នាហំ តេនុបសដ្ឋមិ ឧបសដ្ឋមិត្វា មំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ បិតោ ខោ តាយនោ
ទេវបុត្តោ មម សន្តិកេ ឥមា កាថាយោ អភាសិ

ទេវបុត្តសំយុត្ត កស្សបវគ្គ ភាសិតរបស់តាយនទេវបុត្ត

ភាពជាសមណៈដែលអ្នកបួសកាន់មិនល្អ តែងប្រទាញចូល

ទៅក្នុងនរក ដូចជាស្បូវដែលបុគ្គលកាន់មិនល្អ តែងមុតដៃ

ដូច្នោះឯង ការងារណាមួយដ៏ធ្ងរ ៗ ក្តី វត្តណាមួយដ៏សៅ

ហ្មងក្តី ព្រហ្មចរិយធម៌ណាមួយ ដែលបុគ្គលប្រព្រឹត្តដោយ

សេចក្តីរឿសក្តី កិច្ចនោះ ជាកិច្ចមិនមានផលធំឡើយ ។

តាយនទេវបុត្ត បានពោលពាក្យនេះ លុះពោលពាក្យនេះរួច ក៏

ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយ បាត់ក្នុងទីនោះឯង ។

[២២២] កាលរាត្រីនោះកន្លងទៅ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់នឹង

ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យប់មិញនេះ កាលរាត្រីបឋម

យាមកន្លងទៅហើយ តាយនទេវបុត្ត ជាបុរាណតិក្ខុករ មានរស្មីដ៏ល្អ

ញ៉ាំងវត្តជេតពនទាំងមូលឲ្យភ្លឺ ចូលមករកតថាគត លុះចូលមកដល់ហើយ

ថ្វាយបង្គំតថាគត បិតនៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះតាយនទេវបុត្ត បិតនៅ

ក្នុងទីសមគួរហើយ បានពោលគាថាទាំងនេះ ក្នុងសំណាក់តថាគតថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ឆិទ្ធិ សោតំ បរក្កម្ម
 កាមេ បន្ទុទ ព្រាហ្មណ
 នប្បហាយ មុនិ កាមេ
 នេកត្តមុបបដ្ឋតិ
 កយិរា ចេ កយិរាថេនំ
 ទទ្ធិមេនំ បរក្កមេ
 សិចិលោ ហិ បរិព្វាដោ
 ភិយ្យោ អាភិរតេ រជំ
 អកតំ ទុក្កដំ សេយ្យោ
 បច្ឆា តប្បតិ ទុក្កដំ
 កតញ្ច សុកតំ សេយ្យោ
 យំ កត្វា នានុតប្បតិ
 កុសោ យថា ទុក្កហិតោ
 ហត្ថមេវានុកន្តតិ
 សាមញ្ញំ ទុប្បរាមដ្ឋំ
 និរយាយុបកឡតិ
 យំ កិញ្ចិ សិចិលំ កម្មំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

បពិត្រព្រាហ្មណ៍ ចូរអ្នកព្យាយាមកាត់ខ្សែតណ្ហា ចូរអ្នក
 បន្ទោបង់នូវកាមទាំងឡាយ មុនី (បើ) មិនលះបង់នូវ
 កាមទាំងឡាយទេ ក៏មិនបាននូវឈាន បុគ្គលបើបានជាធ្វើ
 ព្យាយាម កុំគប្បីបន្ទុះបន្ថយព្យាយាមនោះឡើយ គប្បីធ្វើ
 ព្យាយាមនោះឲ្យមាំមួនឡើង ព្រោះថាបព្វជ្ជាដែលបុគ្គលកាន់
 ធ្ងរ ។ រមែងរោយនូវធ្វលីគឺកិលេសដ៏ក្រៃលែង អំពើអាក្រក់
 ដែលបុគ្គលមិនធ្វើហើយ ជាអំពើប្រសើរ អំពើអាក្រក់ តែង
 ក្តៅក្រហាយក្នុងកាលជាខាងក្រោយ មួយទៀត បុគ្គលធ្វើនូវ
 អំពើណា តែងមិនក្តៅតាម អំពើនោះដែលបុគ្គលធ្វើហើយ
 ជាអំពើល្អប្រសើរ ភាពជាសមណៈដែលអ្នកបួសកាន់មិនល្អ
 តែងប្រទាញចូលទៅក្នុងនរក ដូចជាស្បូវដែលបុគ្គលកាន់
 មិនល្អ តែងមុតដៃដូច្នោះឯង ការងារណាមួយដ៏ធ្ងរ ។ ក្តី

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស កស្សបវគ្គេ ភគវតោ ចន្ទិមាណុស្សរណំ

សន្តិលិដ្ឋញ្ច យំ វតំ

សន្តិស្សំ ព្រហ្មចរិយំ

ន តំ ហោតិ មហាប្បលន្តិ ។

ឥទមរោច ភិក្ខុវេ តាយនោ ទេវបុត្តោ ឥទំ វត្វា មំ
អភិវាទេត្វា បទក្ខិលំ កត្វា តត្តេវន្តរាយិ ឧក្កណ្ណាថ
ភិក្ខុវេ តាយនកាថា បរិយាបុណាថ ភិក្ខុវេ តាយ-
នកាថា ជាវេថ ភិក្ខុវេ តាយនកាថា អត្ថសញ្ញិតា
ភិក្ខុវេ តាយនកាថា អាទិព្រហ្មចរិយកាតិ ។

នវមំ ចន្ទិមសុត្តំ

[២៤៣] សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តេន ខោ បន
សមយេន ចន្ទិមា ទេវបុត្តោ រាហុនា អសុរិន្ទេន កហិ-
តោ ហោតិ ។ អថខោ ចន្ទិមា ទេវបុត្តោ ភគវន្តំ
អនុស្សរមាណោ តាយំ វេលាយំ ឥមំ កាចំ អកាសិ

ទេវបុត្តសំយុត្ត កស្សបវគ្គ ចន្ទិមទេវបុត្តរពកដល់ព្រះមានព្រះភាគ

វត្តណាមួយដ៏សៅហ្មងក្តី ព្រហ្មចរិយធម៌ណាមួយ ដែល

បុគ្គលប្រព្រឹត្តដោយសេចក្តីរង្វៀសក្តី កិច្ចនោះ ជាកិច្ចមិន

មានផលធំឡើយ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តាយនទេវបុត្ត បានពោលពាក្យនេះ លុះ

ពោលពាក្យនេះរួច ក៏ថ្វាយបង្គំតថាគត ធ្វើប្រទក្សិណហើយ បាត់

ក្នុងទីនោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូលរៀននូវតាយន-

គាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរទន្ទេញនូវតាយនគាថា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរទ្រទ្រង់នូវតាយនគាថា ម្នាល

ភិក្ខុទាំងឡាយ តាយនគាថា ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ជាខាងដើមនៃ

ព្រហ្មចរិយៈ ។

ចន្ទិមសូត្រ ទី ៩

[២៤៣] ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់ជិតក្រុងសាវត្ថី... សម័យ

នោះឯង រាហុអសុរិន្ទ ចាប់ចន្ទិមទេវបុត្ត ។ លំដាប់នោះ ចន្ទិមទេវបុត្ត

រពកដល់ព្រះមានព្រះភាគ បានពោលគាថានេះ ក្នុងវេលានោះថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

នមោ តេ ពុទ្ធវិរតុ

វិប្បមុត្តោសិ សព្វជិ

សម្ពាធម្បដិបន្នោស្មិ

តស្ស មេ សរណំ ភវាតិ ។

[២៤៤] អថខោ ភកវា ចន្ទិមំ ទេវបុត្តំ អារព្ព

រាហុំ អសុរិទ្ធិំ តាថាយ អជ្ឈកាសិ

តថាកតំ អរហន្តំ

ចន្ទិមា សរណំ តតោ

រាហុ ចន្ទំ បមុញ្ចស្ស

ពុទ្ធា លោកានុកម្មកាតិ ។

[២៤៥] អថខោ រាហុ អសុរិទ្ធា ចន្ទិមំ ទេវបុត្តំ

មុញ្ជិត្វា តរមាទ្យទោ យេន វេបចិត្តិ អសុរិទ្ធា តេនុប-

សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា សំវិត្តោ លោមហដ្ឋជាតោ ឯក-

មន្តំ អជ្ជាសិ ។

[២៤៦] ឯកមន្តំ បិតំ ខោ រាហុំ អសុរិទ្ធិំ វេប-

ចិត្តិ អសុរិទ្ធា តាថាយ អជ្ឈកាសិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

បពិត្រព្រះពុទ្ធអ្នកមានព្យាយាម កិរិយានមស្ការថ្វាយបង្គំ

(របស់ខ្ញុំ) ចូរមានដល់ព្រះអង្គ ព្រះអង្គរួចស្រឡះចាក

ធម៌ទាំងពួងមានខន្ធ និង អាយតនៈជាដើម ខ្ញុំព្រះអង្គដល់

នូវគ្រោះថ្នាក់ដ៏ចង្អៀតហើយ សូមព្រះអង្គជាទីពឹងរបស់ខ្ញុំ ។

[២៤៤] លំដាប់នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ប្រារព្ធ

ចន្ទិមទេវបុត្ត ក៏ត្រាស់នឹងរាហុអសុរិន្ទ ដោយគាថា ថា

ចន្ទិមទេវបុត្ត ដល់នូវតថាគតជាអរហន្ត ជាទីពឹងហើយ

ម្ចាស់រាហុ អ្នកចូរលែងចន្ទិមទេវបុត្តចេញ ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ

តែងទ្រង់អនុគ្រោះសត្វលោក ។

[២៤៥] គ្រានោះឯង រាហុអសុរិន្ទលែងចន្ទិមទេវបុត្តហើយ ក៏

ប្រញាប់ប្រញាល់ចូលទៅរកវេបចិត្តិអសុរិន្ទ លុះចូលទៅដល់ ក៏មាន

សេចក្តីសង្វេគព្រើរោមព្រើរស្បែក បិតនៅក្នុងទីសមគួរ ។

[២៤៦] វេបចិត្តិអសុរិន្ទ បានពោលនឹងរាហុអសុរិន្ទ ដែលបិត

នៅក្នុងទីសមគួរដោយគាថា ថា

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស កស្សបវគ្គេ ភគវតោ សុរិយានុស្សរណំ

កិណ្ឌុ សន្តរមាណោ វ
រាហុ ចន្ទំ បមុញ្ចាសិ
សំវិត្តរុចោ អាភម្ម
កិណ្ឌុ ភីតោ វ តិដ្ឋសីតិ ។

[២៤៧]

សត្តណា មេ ផលេ មុទ្ធា
ដីវន្តោ ន សុខំ លកេ
ពុទ្ធកាថាភិកីតោម្ហិ
នោ ចេ មុញ្ចោយ្យ ចន្ទិមន្តិ ។

ទសមំ សុរិយសុត្តំ

[២៤៨]

តេន ខោ បន សមយេន សុរិយោ ទេវ-
បុត្តោ រាហុនា អសុរិន្ទេន កហិតោ ហោតិ ។ អថ-
ខោ សុរិយោ ទេវបុត្តោ ភគវន្តំ អនុស្សរមាណោ តាយំ
វេលាយំ ឥមំ កាថំ អកាសិ

នមោ តេ ពុទ្ធវិរតុ
វិប្បមុត្តោសិ សព្វដិ
សម្ពាធប្បដិបន្នោស្មិ
តស្ស មេ សរណំ ភវាតិ ។

ទេវបុត្តសំយុត្ត កស្សបវគ្គ សុរិយទេវបុត្តរព្វកដល់ព្រះមានព្រះភាគ

ម្នាលរាហុ ហេតុដូចម្តេចបានជាអ្នកប្រញាប់លែងចន្ទទេវបុត្ត
ហើយមានសភាពស្រពោនស្រពាប់ ហេតុដូចម្តេចបានជា
អ្នកភ័យដល់ម៉្លោះ ។

[២៤៧] រាហុអសុរិន្ទ បានពោលគាថា ថា
ខ្ញុំជាបុគ្គលត្រូវ ចន្ទិមទេវបុត្តពោលគាថាចំពោះព្រះពុទ្ធហើយ
បើខ្ញុំមិនលែងចន្ទិមទេវបុត្តទេ ក្បាលខ្ញុំ មុខជានឹងបែកជា ៧
ភាគ ទោះបីខ្ញុំរស់នៅ ក៏មិនបានសេចក្តីសុខ ។

សុរិយសូត្រ ទី ១០

[២៤៨] សម័យនោះឯង រាហុអសុរិន្ទ ចាប់សុរិយទេវបុត្ត ។
លំដាប់នោះ សុរិយទេវបុត្តរព្វកដល់ព្រះមានព្រះភាគ បានពោលគាថា
នេះ ក្នុងវេលានោះថា
បពិត្រព្រះពុទ្ធអ្នកមានព្យាយាម កិរិយានមស្តារ របស់ខ្ញុំ
ចូរមានដល់ព្រះអង្គនោះ ព្រះអង្គរួចស្រឡះចាកធម៌ទាំងពួង
មានខន្ធនឹងអាយតនៈជាដើម ខ្ញុំព្រះអង្គដល់នូវគ្រោះថ្នាក់ដ៏
ចង្អៀតហើយ សូមព្រះអង្គជាទីពឹងរបស់ខ្ញុំ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយសុស សតាថវគ្គោ

[២៤៩] អថខោ ភក្កវា សុរិយំ ទេវបុត្តំ អារព្ព
 រាហុ អសុរិទ្ធិំ កាថាយ អជ្ឈកាសិ
 តថាគតំ អរហន្តំ
 សុរិយោ សរណំ គតោ
 រាហុ សុរិយំ បមុញ្ចស្ស
 ពុទ្ធា លោកានុកម្មកា
 យោ អន្ធការេ តបសី បក្កដ្ឋរោ
 វេរោចនោ មណ្ឌាលិ ឧត្តតេជោ
 មា រាហុ តិសី ចរមន្តលិក្ខេ
 បដិ មម រាហុ បមុញ្ច សុរិយន្តិ ។

[២៥០] អថខោ រាហុ អសុរិទ្ធា សុរិយំ ទេវបុត្តំ
 មុញ្ជិត្វា តរមាណូរោ យេន វេបចិត្តិ អសុរិទ្ធា តេនុប-
 សន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា សំរិក្កោ លោមហដ្ឋជាតោ ឯក-
 មន្តំ អដ្ឋាសិ

[២៥១] ឯកមន្តំ បិតំ ខោ រាហុ អសុរិទ្ធិំ វេបចិត្តិ
 អសុរិទ្ធា កាថាយ អជ្ឈកាសិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[២៤៩] លំដាប់នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ប្រារព្ធសុរិយ-
 ទេវបុត្ត ក៏ត្រាស់នឹងរាហុអសុរិន្ទ ដោយគាថា ថា
 សុរិយទេវបុត្ត ដល់នូវតថាគតជាអរហន្ត ជាទីពឹងហើយ
 ម្ចាស់រាហុ អ្នកចូរលែងសុរិយទេវបុត្តចេញ ព្រះពុទ្ធទាំង-
 ឡាយ តែងទ្រង់អនុគ្រោះសត្វលោក អ្នកណាមានកម្ដៅ
 មានពន្លឺភ្លឺផ្លែក ។ ដំរុងរឿងក្នុងទីដឹងត មានសណ្ឋានមូល
 មានតេជៈខ្ពង់ខ្ពស់ ម្ចាស់រាហុ អ្នកកុំលេបនូវអ្នកនោះ ដែល
 កំពុងតែចរទៅព្វដ៏អាកាសឡើយ ម្ចាស់រាហុ អ្នកចូរលែង
 សុរិយទេវបុត្ត ជាកូនតថាគតចេញ ។

[២៥០] លំដាប់នោះឯង រាហុអសុរិន្ទ បានលែងសុរិយទេវបុត្ត
 ហើយ ប្រញាប់ចូលទៅរកវេបចិត្តិអសុរិន្ទ លុះចូលទៅដល់ហើយ មាន
 សេចក្ដីសង្វេគព្រឺរោមព្រឺស្បែក បិតនៅក្នុងទីសមគួរ ។

[២៥១] វេបចិត្តិអសុរិន្ទ បានពោលនឹងរាហុអសុរិន្ទ ដែលបិត
 នៅក្នុងទីសមគួរ ដោយគាថា ថា

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស កស្សបវគ្គេ ឧទ្ធានំ

កិណ្ឌុ សន្តរមាណោ វ

រាហុ សុរិយំ បមុញ្ចសិ

សំវិត្តរុចោ អាភម្ម

កិណ្ឌុ ភីតោ វ តិដ្ឋសីតិ ។

[២៥២]

សត្តណា មេ ផលេ មុទ្ធា

ដីរន្តោ ន សុខំ លកេ

ពុទ្ធកាថាភិកីតោម្ហិ

នោ ចេ មុញោយ្យ សុរិយន្តិ ។

កស្សបវគ្គោ បឋមោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

ទ្វេ កស្សុចា ច មាយោ ច

មាគណោ ទាមលិ កាមនោ

បញ្ចាលចល្លោរា ច តាយនោ

ចន្ទិមសុរិយេន តេ ទសាតិ

ទេវបុត្តសំយុត្ត កស្សបវគ្គ ឧទ្ទាន

ម្នាលរាហុ ហេតុដូចម្តេច បានជាអ្នកប្រញាប់លែងសុរិយ-
ទេវបុត្ត ហើយមានសភាពស្រពោនស្រពាប់ ហេតុដូចម្តេច
បានជាអ្នកភ័យដល់ម៉ែ៖ ។

[២៥២] រាហុអសុរិន្ទ បានពោលគាថា ថា

ខ្ញុំជាបុគ្គលត្រូវសុរិយទេវបុត្ត បានពោលគាថាចំពោះព្រះពុទ្ធ
ហើយ បើខ្ញុំមិនលែងសុរិយទេវបុត្តទេ ក្បាលរបស់ខ្ញុំមុខជា
នឹងបែកជា ៧ ភាគ ទោះបីខ្ញុំរស់នៅ ក៏មិនបានសុខដែរ ។

ចប់ កស្សបវគ្គ ទី ១ ។

បញ្ជីរឿងនៃកស្សបវគ្គនោះ គឺ

សូត្រទាំង ១០ នោះគឺ កស្សបសូត្រ ២ មាយសូត្រ ១ មាគ-
ធនសូត្រ ១ ទាមលិសូត្រ ១ កាមទសូត្រ ១ បញ្ចាលចណ្ណ-
សូត្រ ១ តាយនសូត្រ ១ ចន្ទិមសូត្រ ១ សុរិយសូត្រ ១ ។

ទុតិយោ អនាថបិណ្ឌិកវគ្គោ

បឋមំ ចន្ទិមសសុត្តំ

[២៥៣] សាវត្ថិយំ អារាមេ... អថខោ ចន្ទិមសោ
ទេវបុត្តោ អភិក្កន្តាយ វត្ថិយា អភិក្កន្តវណ្ណោ កេវល-
កប្បំ ជេតវនំ ឱកាសេត្វា យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។

[២៥៤] ឯកមន្តំ បិតោ ខោ ចន្ទិមសោ ទេវបុត្តោ
ភកវតោ សន្តិកេ ឥមំ តាចំ អភាសិ
តេ ហិ សោត្ថិ កមិស្សន្តិ
កច្ឆេវាមកសេ មិកា
ឈាណនិ ឧបសម្បជ្ជ
ឯកោទិនិបកា សតាតិ ។

អនាថបិណ្ឌិកវគ្គ ទី ២

ចន្ទិមសសូត្រ ទី ១

[២៥៣] ក្នុងអារាមជិតក្រុងសាវត្ថី... គ្រាកាលដែលរាត្រីបឋម-
 យាមកន្ទង់ទៅហើយ ទេវបុត្តឈ្មោះចន្ទិមសៈ មានរស្មីរុងរឿង ញ៉ាំង
 វត្តជេតពនទាំងមូល ឲ្យភ្លឺស្វាង ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ
 ចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ហើយបិតនៅក្នុង
 ទីសមគួរ ។

[២៥៤] ចន្ទិមសទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ពោល
 នូវគាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា
 ជនទាំងឡាយណា បានដល់នូវឈាន មានចិត្តតាំងនៅក្នុង
 អារម្មណ៍តែមួយ មានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងរក្សាខ្លួន មានសតិ
 ជនទាំងឡាយនោះ នឹងដល់នូវស្នូស្តី ដូចជាម្រឹគនៅក្នុង
 កៀន^(១) ដែលមិនមានសត្វមូស ។

១ កៀនភ្នំឬកៀនទន្លេ ។

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស អនាថបិណ្ឌិកវគ្គេ មច្ចុវសាគមនំ

[២៥៥] តេ ហិ ចារំ កមិស្សន្តិ
ឆេត្វា ជាសំ^(១) អម្ពុដោ
ឈានានិ ឧបសម្បជ្ជ
អប្បមត្តា រណញ្ញហាតិ ។
ទុតិយំ វេណ្ណសុត្តំ

[២៥៦] ឯកមន្តំ បិតោ ខោ វេណ្ណា ទេវបុត្តោ
ភកវតោ សន្តិកោ ឥមំ កាថំ អភាសិ
សុខិតា វត តេ មនុជា
សុកតំ បយ្យទាសិយ
យុញ្ញ កោតមសាសនេ
អប្បមត្តានុសិក្ខុវេតិ ។

[២៥៧] យេ មេ វុត្តេ សត្តិបទេ^(២) (វេណ្ណាតិ ភកវា)
អនុសិក្ខុន្តិ ឈាយិទោ
កាលេ តេ អប្បមជ្ជន្តា
ន មច្ចុវសកា សិយុន្តិ ។

១ ឱ. ម. អយមេវ បាហោ ។ ជាលញ្ញាតិប្បត្តិ ។ ២ ឱ. បវុត្តេ សត្តិបទេ ។ ម. ច វុត្តេ សិក្ខិបទេ ។

ទេវបុត្តសំយត្ត អនាថបិណ្ឌិកវគ្គ កិរិយាមិនលុះក្នុងអំណាចនៃមច្ចុ

[២៥៥] ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា ជនទាំងឡាយ
ណា បានដល់នូវឈាន ជាអ្នកមិនប្រមាទ បានលះបង់
នូវកិលេស ជនទាំងឡាយនោះ នឹងដល់នូវត្រើយគឺព្រះ
និព្វានដូចជាត្រីកាត់នូវសំណាញ់បាន ។

វេណ្ណសូត្រ ទី ២

[២៥៦] វេណ្ណទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ពោល
នូវគាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា
មនុស្សទាំងឡាយ ណា បានចូលទៅអង្គុយជិតព្រះសុគត
ហើយជាអ្នកប្រកបព្យាយាម មិនប្រមាទ តែងសិក្សាតាម
ក្នុងសាសនាព្រះគោតម មនុស្សទាំងនោះ ដល់នូវសេចក្តី
សុខមែនពិត ។

[២៥៧] (ព្រះមានបុណ្យត្រាស់ថា នៃវេណ្ណទេវបុត្ត)
មនុស្សទាំងឡាយ ណា មានឈាន បានសិក្សាតាម ក្នុង
ចំណែកនៃពាក្យប្រៀនប្រដៅ ដែលតថាគត បានពោល
ហើយ មនុស្សទាំងឡាយនោះ កាលបើមិនប្រមាទ ក្នុង
កាលគួរ មិនគប្បីលុះក្នុងអំណាចនៃមច្ចុបានឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

តតិយំ ទីយលដ្ឋិសុត្តំ

[២៥៨] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា រាជ-
 តហោ វិហារតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាមេ ។ អថខោ
 ទីយលដ្ឋិ ទេវបុត្តោ អភិក្កន្តាយ រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណោ
 កេវលកប្បំ វេឡុវនំ ឱកាសេត្វា យេន ភកវា តេនុ-
 បសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
 អដ្ឋាសិ ។

[២៥៩] ឯកមន្តំ បិតោ ខោ ទីយលដ្ឋិ ទេវបុត្តោ
 ភកវតោ សន្តិកេ ឥមំ តាចំ អកាសិ
 ភិក្ខុ សិយា ឈាយិ វិមុត្តចិត្តោ
 អកន្ទេ វេ^(១) ហទយស្សានុបត្តិ
 លោកស្ស ញត្វា ឧទយព្វយញ្ច
 សុចេតសោ អនិស្សិតោ តទានិសំសោតិ ។

ចតុត្តំ នន្ទនសុត្តំ

[២៦០] ឯកមន្តំ បិតោ ខោ នន្ទនោ ទេវបុត្តោ
 ភកវន្តំ តាថាយ អដ្ឋកាសិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ទីយលដ្ឋិសូត្រ ទី ៣

[២៥៨] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវ័ន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិត
 ក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ត្រាកាលដែលរាត្រីបឋមយាមកន្ទង់ទៅហើយ ទេវបុត្ត
 ឈ្មោះទីយលដ្ឋិ មានរស្មីរុងរឿង ញ៉ាំងវត្តវេឡុវ័នទាំងមូល ឲ្យភ្លឺស្វាង
 ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះ
 មានព្រះភាគហើយ បិតនៅក្នុងទីសមគួរ ។

[២៥៩] លុះទីយលដ្ឋិទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ បាន
 ពោលគាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា
 ភិក្ខុ ដែលមានព្រះអរហត្តជាអានិសង្ស គប្បីជាអ្នកមាន
 ឈាន មានចិត្តរួចស្រឡះ គប្បីប្រាថ្នានូវសេចក្តីសម្រេច
 នៃហឫទ័យ គឺព្រះអរហត្ត ដឹងច្បាស់នូវកិរិយាកើតឡើង
 និងការសូន្យទៅ នៃសង្ខារលោក មានចិត្តល្អ មិនអា-
 ស្រ័យ (នូវតណ្ហានិងទិដ្ឋិ) ។

នន្ទនសូត្រ ទី ៤

[២៦០] នន្ទនទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូល
 សួរព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថា ថា

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស អនាថបិណ្ឌិកវគ្គេ សីលវាទិញាករណំ

បុច្ឆាមិ តំ កោតម ភូរិបញ្ញ
 អនាវដំ ភកវតោ ញាណាទស្សនំ
 កថំវិធំ សីលវន្តំ វទន្តិ
 កថំវិធំ បញ្ញវន្តំ វទន្តិ
 កថំវិជោ ទុក្ខមតិច្ច ឥរីយតិ
 កថំវិធំ ទេវតា បូជយន្តិតិ ។

[២៦១] យោ សីលវា បញ្ញវា ការិតត្តោ
 សមាហិតោ ឈានវតោ សតីមា
 សព្វស្ស សោកា វិតតា បហីនា
 ទីណាសវោ អន្តិមទេហាជារី
 តថាវិធំ សីលវន្តំ វទន្តិ
 តថាវិធំ បញ្ញវន្តំ វទន្តិ
 តថាវិជោ ទុក្ខមតិច្ច ឥរីយតិ
 តថាវិធំ ទេវតា បូជយន្តិតិ ។

ទេវបុត្តសំយុត្ត អនាថបិណ្ឌិកវគ្គ ព្យាករណ៍នូវបុគ្គលអ្នកមានសីលជាដើម

បពិត្រព្រះគោតម អ្នកមានបញ្ញាក្រាស់ ដូចជាផែនដី
ញាណទស្សនៈ របស់ព្រះមានព្រះភាគ មិនមានអ្វីរារាំង
បានទេ ព្រោះហេតុនោះ ខ្ញុំសូមសួរព្រះអង្គ អ្នកប្រាជ្ញ
ទាំងឡាយ ហៅបុគ្គលដូចម្តេចថា ជាអ្នកមានសីល ហៅ
បុគ្គលដូចម្តេចថា ជាអ្នកមានបញ្ញា បុគ្គលដូចម្តេច ដែល
អ្នកប្រាជ្ញ តែងហៅថា ជាអ្នកកន្លង នូវសេចក្តីទុក្ខបាន
ទេវតាទាំងឡាយ តែងបូជានូវបុគ្គលដូចម្តេច ។

[២៦១] ព្រះអង្គត្រាស់ថា បុគ្គលណាមានសីល មាន
បញ្ញា មានខ្លួនចម្រើនហើយ មានចិត្តតាំងខ្ជាប់ ត្រេកអរ
ក្នុងឈាន មានស្មារតី ប្រាសចាកសេចក្តីសោក លះបង់
នូវកិលេសទាំងពួង មានអាសវៈអស់ហើយ ទ្រទ្រង់នូវរាង
កាយជាទីបំផុត អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ តែងហៅបុគ្គល
នោះថា ជាអ្នកមានសីល តែងហៅបុគ្គលនោះថា ជា
អ្នកមានបញ្ញា បុគ្គលនោះ ដែលអ្នកប្រាជ្ញ តែងហៅថា
ជាអ្នកកន្លង នូវសេចក្តីទុក្ខបាន ទេវតាទាំងឡាយ តែង
បូជានូវបុគ្គលនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

បញ្ចមំ ចន្ទនសុត្តំ

[២៦២] ឯកមន្តំ បិភោ ខោ ចន្ទនោ ទេវបុត្តោ
ភកវន្តំ តាថាយ អជ្ឈកាសិ

កចំសុ តរតិ ឱយំ

រត្តិទ្ធិវមតទ្ធិតោ

អប្បតិដ្ឋេ អនាលម្ពេ

កោ កម្ពីវេ ន សីទតីតិ ។

[២៦៣] សព្វទា សីលសម្បជ្ជោ

បញ្ញវា សុសមាហិតោ

អារទ្ធវិរិយោ បហិតត្តោ

ឱយំ តរតិ ទុត្តរំ

វិរតោ កាមសញ្ញាយ

រូបសញ្ញោជនាតិតោ^(១)

នទ្ធិកវបរិក្ខិណោ^(២)

សោ កម្ពីវេ ន សីទតីតិ ។

១ រូបសញ្ញោជនាតិគោតិ វា បាហោ ។ ២ ឱ. អ. ឯរំ ។ ម. នន្ទិរាគបរិក្ខិណោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ចន្ទនសូត្រ ទី ៥

[២៦២] ចន្ទនទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូល

សួរព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថា ថា

បុគ្គលដូចម្តេចហ្ន៎ ដែលមិនខ្ជិលទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ តែងធ្វើនូវ
អន្ទង់បាន បុគ្គលដូចម្តេច មិនលិចចុះក្នុងអន្ទង់ជ្រៅ ដែល
មិនមានទីបិតនៅខាងក្រោម មិនមានទីតោងក្នុងខាងលើ ។

[២៦៣] ព្រះអង្គត្រាស់ថា បុគ្គលបរិបូណ៌ ដោយសីល
មានបញ្ញា មានចិត្តតាំងខ្ជាប់ មានព្យាយាមប្រារព្ធហើយ
មានចិត្តបញ្ជូនទៅ កាន់ព្រះនិព្វានសព្វកាល រមែងធ្វើនូវ
អន្ទង់ដែលធ្វើបានដោយកម្រ បុគ្គលណាប្រាសចាកកាម-
សញ្ញា កន្លងនូវរូបសញ្ញាជនៈ មានភពជាទីត្រេកអរ^១ អស់
ហើយ បុគ្គលនោះ រមែងមិនលិចចុះក្នុងអន្ទង់ជ្រៅឡើយ ។

១ បានដល់កម្មាភិសង្ខារ ៣ ។

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស អនាថបិណ្ឌិកវគ្គេ សក្កាយទិដ្ឋិប្បហានព្យាករណំ

ឆដ្ឋំ វាសុទត្តសុត្តំ

[២៦៤] ឯកមន្តំ បិសោ ខោ វាសុទត្តោ ទេវបុត្តោ
ភកវតោ សន្តិកេ ឥមំ កាថំ អភាសិ

សត្តិយា វិយ ឱមដ្ឋោ
ឧយ្ហមាទេវ^(១) មត្តកេ
កាមរាគប្បហានាយ

សតោ ភិក្ខុ បរិព្វជេតិ ។

[២៦៥] សត្តិយា វិយ ឱមដ្ឋោ
ឧយ្ហមាទេវ មត្តកេ

សក្កាយទិដ្ឋិប្បហានាយ

សតោ ភិក្ខុ បរិព្វជេតិ ។

សត្តិមំ សុព្រហ្មសុត្តំ

[២៦៦] ឯកមន្តំ បិសោ ខោ សុព្រហ្មោ ទេវបុត្តោ
ភកវន្តំ កាថាយ អដ្ឋកាសិ

១ ឱ. ឧយ្ហមាទោ វ ។

ទេវបុត្តសំយុត្ត អនាថបិណ្ឌិកវគ្គ ការព្យាករនូវការលះសក្តាយទិដ្ឋិ

វាសុទត្តសូត្រ ទី ៦

[២៦៤] វាសុទត្តទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ពោល

គាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

ភិក្ខុមានស្មារតី គប្បីនៅដើម្បីលះបង់កាមរាគ (ដោយ

រហ័ស) ដូចជាបុរសដែលគេប្រហារដោយលំពៃង ឬ ដូច

ជាបុរស ដែលភ្លើងកំពុងឆេះលើក្បាល ។

[២៦៥] ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា ភិក្ខុមានស្មារតី

គប្បីនៅដើម្បីលះបង់សក្តាយទិដ្ឋិ (ដោយរហ័ស) ដូចជា

បុរសដែលគេប្រហារដោយលំពៃង ឬ ដូចជាបុរស ដែល

ភ្លើងកំពុងឆេះលើក្បាល ។

សុព្រហ្មសូត្រ ទី ៧

[២៦៦] សុព្រហ្មទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាប

ទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថា ថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

និច្ចមុត្រស្តមិទំ ចិត្តំ
និច្ចមុព្វិត្តមិទំ មនោ
អនុប្បន្នេសុ កិច្ចេសុ
អថោ ឧប្បត្តិតេសុ ច
សចេ អត្ថិ អនុត្រសំ
តំ មេ អក្ខាហិ បុច្ឆិតោតិ ។

[២៦៧]

នាញ្ញត្រ ពោជ្ឈង្គតបសា
នាញ្ញត្រ ឥន្ទ្រិយសំរា
នាញ្ញត្រ សព្វនិស្សត្តា
សោត្ថិ បស្សមិ ចាណិទន្តិ ។

ឥទមរោច ។ បេ ។ តត្ថេវន្តរាយីតិ ។

អដ្ឋមំ កកុជសុត្តំ

[២៦៨]

ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្ខវា
សាកេតេ វិហារតិ អញ្ជនវនេ មិគនាយេ ។ អថខោ
កកុដោ ទេវបុត្តោ អភិក្កុញ្ញាយ រត្តិយា អភិក្កុ-
ន្តវល្លោ កេវលកប្បំ អញ្ជនវនំ ឱកាសេត្វា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

កាលបើកិច្ច គឺសេចក្តីទុក្ខទាំងឡាយមិនទាន់កើតឡើងក្តី ឬ
កើតឡើងហើយក្តី ចិត្ត (របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ) នេះតក់ស្លុត
ជានិច្ច ចិត្ត (របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ) នេះរន្ធត់ជានិច្ច បើចិត្តដែល
មិនតក់ស្លុត មាន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសួរឲ្យព្រះអង្គប្រាប់ នូវ
ចិត្តនោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។

[២៦៧] ព្រះអង្គត្រាស់ថា តថាគតមិនឃើញសួស្តីរបស់
ពួកសត្វ ក្រៅអំពីពោជ្ឈង្គ និងតបោគុណទេ ក្រៅអំពី
ការសង្រួមនូវឥន្ទ្រិយទេ ក្រៅអំពីការលះបង់ នូវកិលេស
ទាំងអស់ទេ ។

លុះព្រះមានព្រះភាគ ពោលគាថានេះរួចហើយ ។ បេ ។
ទេវបុត្តនោះ ក៏បាត់អំពីទីនោះទៅ ។

កកុធសូត្រ ទី ៨

[២៦៨] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងព្រៃអញ្ជ័ន ជាទីឲ្យអភ័យដល់សត្វម្រឹគ ជិតក្រុង
សាកេត ។ គ្រាកាលដែលរាត្រីបឋមយាម កន្លងទៅហើយ ទេវបុត្ត
ឈ្មោះកកុធាៈមានរស្មីរងរៀង ញ៉ាំងព្រៃអញ្ជ័នជុំវិញទាំងអស់ ឲ្យភ្លឺស្វាង

ទេវបុគ្គលំយុគ្គស្ស អនាថបិណ្ឌិកវគ្គេ អនយាទិព្យាករណំ

យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ
អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ

[២៦៩] ឯកមន្តំ បិសោ ខោ កកុដោ ទេវបុត្តោ
ភកវន្តំ ឯតទវោច ទន្ធសិ សមណាតិ ។ កី លទ្ធា
អារុសោតិ ។ តេន ហិ សមណ សោចសីតិ ។ កី
ដីយិត្ត អារុសោតិ ។ តេន ហិ សមណ នេវ ទន្ធសិ
នេវ សោចសីតិ ។ ឯវមារុសោតិ ។

[២៧០] កច្ចិ តំ អនិយោ ភិក្ខុ
កច្ចិ ទន្ធិ ទ វិជ្ជតិ
កច្ចិ តមេកមាសីនំ
អរតី ភារិកិរតីតិ ។

[២៧១] អនិយោ វេ អហំ យក្ខ
អថោ ទន្ធិ ទ វិជ្ជតិ
អថោ មមេកមាសីនំ
អរតី ភារិកិរតីតិ ។

ទេវបុត្តសំយុត្ត អនាថបិណ្ឌិកវគ្គ ការព្យាករនូវសេចក្តីមិនមានទុក្ខជាដើម

ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះ
មានព្រះភាគ ហើយបិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

[២៦៧] លុះកកុធទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាប
បង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះសមណៈ ព្រះអង្គត្រេក-
អរដែរឬ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់អារុសោ ត្រេកអរ ព្រោះបាន
អ្វី ។ បពិត្រព្រះសមណៈ បើដូច្នោះ ព្រះអង្គសោយសោកដែរឬ ។
ម្ចាស់អារុសោ ចុះនរណាផ្ទាញ់អ្វី (បានជាសោយសោក) ។ បពិត្រ
ព្រះសមណៈ បើដូច្នោះ ព្រះអង្គមិនត្រេកអរ មិនសោយសោកទេឬ ។
អើអារុសោ ។

[២៧០] កិ. ទ.^(១) ព្រះអង្គជាភិក្ខុ មិនមានទុក្ខទេឬ
សេចក្តីត្រេកអរមិនមានទេឬ សេចក្តីអផ្សុកមិនគ្របសង្កត់
ព្រះអង្គ ដែលគង់នៅម្នាក់ឯងទេឬ ។

[២៧១] ពិ. ម្ចាស់យក្ស តថាគតមិនមានទុក្ខទេ ទាំង
សេចក្តីត្រេកអរក៏មិនមាន ទាំងសេចក្តីអផ្សុកក៏មិនគ្របសង្កត់
តថាគត ដែលអង្គុយនៅតែម្នាក់ឯងឡើយ ។

១ កកុធទេវបុត្ត ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[២៧២] កថំ តំ អនិយោ ភិក្ខុ
 កថំ នន្ទិ ន វិជ្ជតិ
 កថំ តមេកមាសីនំ
 អរតី ធាភិក្ខុរតីតិ ។

[២៧៣] អយជាតស្ស វេ នន្ទិ
 នន្ទិជាតស្ស វេ អយំ
 អនន្ទិ អនិយោ ភិក្ខុ
 ឯវំ ជាធាហិ អារុសោតិ ។

[២៧៤] ចិរស្សំ វត បស្សាមិ
 ព្រាហ្មណំ បរិនិព្វតំ
 អនន្ទិ អនិយំ ភិក្ខុ
 តិណ្ណំ លោកេ វិសត្តិកន្ទិ ។

នវមំ ឧត្តរសុត្តំ

[២៧៥] រាជគហានិទានំ ។ ឯកមន្តំ បិសោ ខោ
 ឧត្តរោ ទេវបុត្តោ ភកវតោ សន្តិកេ ឥមំ កាថំ អកាសិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[២៧២] កិ. ទ. ដូចម្តេចក៏ព្រះអង្គជាភិក្ខុមិនមានទុក្ខ
ដូចម្តេចក៏មិនមានសេចក្តីត្រេកអរ ដូចម្តេចក៏សេចក្តីអផ្សុក
មិនគ្របសង្កត់ព្រះអង្គ ដែលគង់នៅតែម្នាក់ឯង ។

[២៧៣] ពិ. សេចក្តីត្រេកអរ រមែងមានដល់សត្វ ដែល
មានសេចក្តីទុក្ខ^(១) សេចក្តីទុក្ខ រមែងមានដល់សត្វ ដែល
មានសេចក្តីត្រេកអរ^(២) ម្នាលអារុសោ អ្នកឯងចូរដឹងថា
ភិក្ខុមិនមានសេចក្តីត្រេកអរ សេចក្តីទុក្ខក៏មិនមានដែរ ។

[២៧៤] កិ. ទ. ខ្ញុំព្រះអង្គខានឃើញភិក្ខុជាព្រាហ្មណ៍
ដែលរលត់កិលេស មិនមានសេចក្តីត្រេកអរ មិនមានទុក្ខ
ធ្ងន់នូវតណ្ហា ដែលជាគ្រឿងផ្សាយទៅក្នុងលោក អស់
កាលយូរហើយ ។

ឧត្តរសូត្រ ទី ៩

[២៧៥] រាជគហនិទាន ។ ឧត្តរទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរ
ហើយ ក៏ពោលគាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

១ សំដៅយកវដ្តទុក្ខ ។ ២ សំដៅយកតណ្ហា ។

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស អនាថបិណ្ឌិកវគ្គេ ភគវន្តបសង្កមនំ

ឧបនីយតិ ជីវិតមប្បមាយុំ

ជរូបនីតស្ស ន សន្តិ តាលា

ឯតំ ភយំ មរណោ បេក្ខមាដោ

បុញ្ញានិ កយិរាថ សុខាវហានីតិ ។

[២៧៦] ឧបនីយតិ ជីវិតមប្បមាយុំ

ជរូបនីតស្ស ន សន្តិ តាលា

ឯតំ ភយំ មរណោ បេក្ខមាដោ

លោកាមិសំ បដហោ សន្តិបេក្ខោតិ ។

ទសមំ អនាថបិណ្ឌិកសុត្តំ

[២៧៧] ឯកមន្តំ បិតោ ខោ អនាថបិណ្ឌិកោ

ទេវបុត្តោ ភគវតោ សន្តិកេ ឥមា កាថាយោ អភាសិ

ទេវបុត្តសំយុត្ត អនាថបិណ្ឌិកវគ្គ អនាថបិណ្ឌិកទេវបុត្តចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

ជីវិតគឺអាយុ មានប្រមាណតិចណាស់ តែងត្រូវជរាទាំ
ចូលទៅរក (សេចក្តីស្លាប់) សត្វដែលត្រូវជរាទាំចូលទៅ
ហើយ មិនមានទីជ្រកកោនឡើយ កាលបើបុគ្គលបាន
សំឡឹងឃើញភ័យ ក្នុងសេចក្តីស្លាប់នេះហើយ គួរតែខំធ្វើ
បុណ្យទាំងឡាយ ដែលជាគុណជាតនាំសេចក្តីសុខមកឲ្យ ។

[២៧៦] ៣. ជីវិតគឺអាយុ មានប្រមាណតិចណាស់
ដែលជរា តែងនាំចូលទៅរក (សេចក្តីស្លាប់) សត្វដែល
ត្រូវជរាទាំចូលទៅហើយ មិនមានទីជ្រកកោនឡើយ កាល
បើបុគ្គលបានសំឡឹងឃើញភ័យ ក្នុងសេចក្តីស្លាប់នេះហើយ
គប្បីជាអ្នកប្រាថ្នា នូវសន្តិភាពគឺព្រះនិព្វាន ហើយលះបង់
នូវអាមិសៈក្នុងលោកចោលចេញ ។

អនាថបិណ្ឌិកសូត្រ ទី ១០

[២៧៧] អនាថបិណ្ឌិកទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ
ពោលនូវគាថាទាំងនេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ឥទំ ហិតំ ជេតវនំ
 ឥសិសជ្ឈនិសេវិតំ
 អារុត្តំ ធម្មរាជេន
 បីតិសញ្ញនំ មម
 កម្មំ វិជ្ជា ច ធម្មោ ច
 សីលំ ជីវិតមុត្តមំ
 ឯតេន មច្ចា សុជ្ឈន្តិ
 ន កោត្តេន ធនេន វា
 តស្មា ហិ បណ្ឌិតោ ចោសោ
 សម្បស្សំ អត្តមត្តនោ^(១)
 យោនិសោ វិចិនេ ធម្មំ
 ឯវំ តត្ថ វិសុជ្ឈតិ
 សារីបុត្តោ វ បញ្ញាយ
 សីលេន ឧបសមេន ច
 យោបិ ចារកតោ ភិក្ខុ
 ឯតាវបរមោ សិយាតិ ។

១ អត្តមត្តនោតិបិ បាហោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

វត្តជេតពននេះ ជាវត្តមានប្រយោជន៍ ដែលពួកភិក្ខុ គឺ
 ភិក្ខុសង្ឃគង់នៅមិនដាច់ ជាវត្តដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាធម្មរាជ
 ទ្រង់គង់នៅ ជាទីញ៉ាំងបីតិឲ្យកើតដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ សត្វទាំង-
 ឡាយរមែងបរិសុទ្ធដោយអង្គនីមួយៗនេះ គឺ កម្មៈ បានដល់
 មគ្គចេតនា វិជ្ជា បានដល់សម្មាទិដ្ឋិ និងសម្មាសង្កប្បៈ
 ធម្មៈ បានដល់សម្មាវាយាមៈ សម្មាសតិ និងសម្មាសមាធិ
 សីលៈ បានដល់សម្មាវាចា សម្មាកម្មន្តៈ និងសម្មា-
 អាជីវៈ ឈ្មោះថាជីវិតដ៏ឧត្តម មិនមែនបរិសុទ្ធដោយគោត្រ
 មិនមែនបរិសុទ្ធដោយទ្រព្យទេ ព្រោះហេតុនោះឯង បុរស
 ជាបណ្ឌិត កាលបើឃើញច្បាស់នូវប្រយោជន៍ របស់ខ្លួន
 គួរតែពិចារណានូវធម៌ដោយឧបាយនៃប្រាជ្ញា រមែងបរិសុទ្ធ
 ក្នុងអរិយមគ្គនោះ យ៉ាងនេះឯង ព្រះសារីបុត្ត ទើបជាបុគ្គល
 (ប្រសើរ) ដោយបញ្ញាផង ដោយសីលផង ដោយ
 កាស្យប្រមាថផង ភិក្ខុដែលប្រសើរដោយគុណធម៌ប៉ុណ្ណោះ
 ទើបគួរជាអ្នកដល់នូវព្រះនិព្វាន ។

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស អនាថបិណ្ឌិកវគ្គេ ជេតវនប្បុរសំសាទិ

ឥទមរោច អនាថបិណ្ឌិកោ ទេវបុត្តោ ឥទំ វត្តា
ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា បទកិលំ កត្វា តត្តេវន្តរាយីតិ ។

[២៧៨] អថខោ ភកវា តស្សា វត្តិយា អច្ចយេន
ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ឥទំ ភិក្ខុវេ វត្តិ អញ្ញតរោ ទេវបុត្តោ
អភិក្កន្តាយ វត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណោ កេវលកប្បំ ជេ-
តវនំ ឱកាសេត្វា យេនាហំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
មិត្វា មំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ឯកមន្តំ បិតោ
ខោ សោ ទេវបុត្តោ មម សន្តិកេ ឥមា តាថាយោ
អកាសិ

ឥទំ ហិតំ ជេតវនំ
ឥសិសង្កនិសេវិតំ
អារុតំ ធម្មរាជេន
បីតិសញ្ញនំ មម
កម្មំ វិជ្ជា ច ធម្មោ ច

ទេវបុត្តសំយុត្ត អនាថបិណ្ឌិកវត្ត សេចក្តីសរសើរវត្តជេតពនជាដើម

អនាថបិណ្ឌិកទេវបុត្ត បានពោលគាថានេះ លុះពោលដូច្នោះ
ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយ ក៏បាត់
អំពីទីនោះទៅ ។

[២៧៨] លុះកន្លងរាត្រីនោះទៅ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់
នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលាយប់មិញនេះ កាល
ដែលរាត្រីបឋមយាម កន្លងទៅហើយ មានទេវបុត្តមួយអង្គ មានរស្មី
ដ៏រុងរឿង ញ៉ាំងវត្តជេតពនជុំវិញទាំងអស់ ឲ្យភ្លឺស្វាង ក៏ចូលមករក
តថាគត លុះចូលមកដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំតថាគតហើយ បិតនៅក្នុងទី
សមគួរ លុះទេវបុត្តនោះ បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ បានពោលនូវ
គាថាទាំងនេះ ក្នុងសំណាក់តថាគតថា

វត្តជេតពននេះ ជាវត្តមានប្រយោជន៍ ដែលពួកតសី គឺ
ភិក្ខុសង្ឃនៅមិនដាច់ ជាវត្តដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាធម្មរាជ ទ្រង់
គង់នៅ ជាទីញ៉ាំងបីតិឲ្យកើតដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ សត្វទាំងឡាយ
រមែងបរិសុទ្ធ ដោយអង្គុកមគ្គនេះ គឺ កម្មៈ បានដល់
មគ្គចេតនា វិជ្ជា បានដល់សម្មាទិដ្ឋិ និងសម្មាសង្កប្បៈ
ធម្មៈ បានដល់សម្មាវាយាមៈ សម្មាសតិ និងសម្មាសមាធិ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

សីលំ ជីវិតមុត្តមំ
 ឯតេន មច្ចា សុជ្ឈតិ
 ន កោត្តេន ជនេន វា
 តស្មា ហិ បណ្ឌិតោ ចោសោ
 សម្បស្សំ អត្តមត្តនោ
 យោនិសោ វិចិនេ ជម្ពំ
 ឯវំ តត្ថ វិសុជ្ឈតិ
 សារីបុត្តោ វ បញ្ញាយ
 សីលេន ឧបសមេន ច
 យោបិ ចារកតោ ភិក្ខុ
 ឯតាវបរមោ សិយាតិ ។

ឥទមរោច ភិក្ខុវេ សោ ទេវបុត្តោ ឥទំ វត្ថា មំ
 អភិវាទេត្វា បទក្ខិលំ កត្វា តត្តវន្តរាយីតិ ។

[២៧៩] ឯវំ វុត្តោ អាយស្មា អានន្ទោ ភកវន្តំ ឯត-
 ទរោច សោ ហិ នូន ភន្តេ អនាថបិណ្ឌិតោ ទេវបុត្តោ
 ភវិស្សតិ អនាថបិណ្ឌិតោ កហាបតិ អាយស្មន្តេ សារី-
 បុត្តេ អភិប្បសន្នោ អហោសីតិ ។ សាធុ សាធុ អានន្ទ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

សីលៈ បានដល់សម្មាវាចា សម្មាកម្មន្តៈ នឹងសម្មា-
អាជីវៈ ឈ្មោះថាជីវិតដ៏ឧត្តម មិនមែនបរិសុទ្ធដោយគោត្រ
មិនមែនបរិសុទ្ធដោយទ្រព្យ ព្រោះហេតុនោះឯង បុរស
ជាបណ្ឌិត កាលបើឃើញច្បាស់នូវប្រយោជន៍ របស់ខ្លួន
គួរតែពិចារណានូវធម៌ដោយឧបាយនៃប្រាជ្ញា រមែងបរិសុទ្ធ
ក្នុងអរិយមគ្គនោះ យ៉ាងនេះឯង ព្រះសារីបុត្ត ទើបជាបុគ្គល
(ប្រសើរ) ដោយបញ្ញាផង ដោយសីលផង ដោយការ
ស្ងប់រម្ងាប់ផង ភិក្ខុដែលប្រសើរដោយគុណធម៌ប៉ុណ្ណោះ ទើប
គួរជាអ្នកដល់នូវព្រះនិព្វាន ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវបុត្តនោះបានពោលគាថានេះ លុះពោល
ដូច្នោះហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំតថាគត ធ្វើប្រទក្សិណហើយ ក៏បាត់អំពី
ទីនោះទៅ ។

[២៧៧] កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកា
យ៉ាងនេះហើយ ព្រះអានន្តមានអាយុ ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ
ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទេវបុត្តនោះឯង ប្រាកដជាអនាថ-
បិណ្ឌិក ព្រោះអនាថបិណ្ឌិកគហបតី ជ្រះថ្លាក្រៃពេក ក្នុងព្រះសារីបុត្ត
មានអាយុ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ត មែនណាស់ហើយ

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស អនាថបិណ្ឌិកវគ្គេ ឧទ្ធានំ

យាវតកំ ខោ អាណន្ទ តក្កាយ បត្តព្វំ អនុប្បត្តំ តយា

អនាថបិណ្ឌិកោ ហិ សោ អាណន្ទ ទេវបុត្តោតិ ។

អនាថបិណ្ឌិកវគ្គោ ទុតិយោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

ចន្ទិមសោ ច វេណ្ណុ ច

ធីយលដ្ឋិ ច នន្ទនោ

ចន្ទនោ វាសុទត្តោ ច

សុព្រហ្មា កកុដេន ច

ឧត្តរោ នវមោ វុត្តោ

នសមោ អនាថបិណ្ឌិកោតិ ។

ទេវបុត្តសំយុត្ត អនាថបិណ្ឌិកវគ្គ ឧទ្ទាន

ម្នាលអានន្ទ ដ្បិតថាហេតុទាំងអម្បាលមាន ដែលបុគ្គលគប្បីដល់

ដោយសេចក្តីត្រិះរិះ ហេតុទាំងអម្បាលណោះ ខ្លួនអ្នកក៏បានសម្រេច

ហើយ ម្នាលអានន្ទ ទេវបុត្តនោះ គឺអនាថបិណ្ឌិកហ្នឹងឯង ។

ចប់ អនាថបិណ្ឌិកវគ្គ ទី ២ ។

បញ្ជីរឿងនៃអនាថបិណ្ឌិកវគ្គនោះ គឺ

- ចន្ទិមសសូត្រ ១ វេណុសូត្រ ១ ទីយលដ្ឋិសូត្រ ១ នន្ទន-
- សូត្រ ១ ចន្ទនសូត្រ ១ វាសុទត្តសូត្រ ១ សុព្រាហ្ម-
- សូត្រ ១ កកុជសូត្រ ១ ឧត្តរសូត្រជាគំរប់ប្រាំបួន ១ និង
- អនាថបិណ្ឌិកសូត្រ ជាគំរប់ដប់ ១ ។

តតិយោ នានាតិត្តិយវគ្គោ

បឋមំ សិវសុត្តំ

[២៨០] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា
សាវត្តិយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អា-
រាមេ ។ អថខោ សិវោ ទេវបុត្តោ អភិក្កន្តាយ វត្តិ-
យា អភិក្កន្តវណ្ណោ កេវលកប្បំ ជេតវនំ ឱកាសេត្វា
យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិ-
វាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។

[២៨១] ឯកមន្តំ បិតោ ខោ សិវោ ទេវបុត្តោ
ភកវតោ សន្តិកេ ឥមា តាថាយោ អភាសិ

សត្តិវេ សមាសេថ
សត្តិ កុព្វេថ^(១) សន្តវំ
សតំ សទ្ធម្មមញ្ញាយ
សេយ្យោ ហោតិ ន ចាបិយោ
សត្តិវេ សមាសេថ
សត្តិ កុព្វេថ សន្តវំ

១ ម. ក្រព្វេថ ។

នានាតិក្ខិយវគ្គ ទី ៣

សិវសូត្រ ទី ១

[២៨០] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុង
 សាវត្ថី ។ ត្រាកាលដែលរាត្រីបឋមយាមកនូវទៅហើយ ទេវបុត្តឈ្មោះ
 សិវៈ មានរស្មីដ៏រុងរឿង ញ៉ាំងវត្តជេតពនជុំវិញទាំងអស់ ឲ្យភ្លឺស្វាង
 ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះ
 មានព្រះភាគ ហើយបិតនៅក្នុងទីសមគួរ ។

[២៨១] លុះសិវទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ពោលគាថា
 ទាំងនេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគ
 បុគ្គលគួរទាក់ទង ជាមួយនឹងពួកសប្បុរសប៉ុណ្ណោះ គួរធ្វើ
 សេចក្តីស្មិទ្ធស្នាល ដោយពួកសប្បុរស ព្រោះដឹងច្បាស់នូវ
 ព្រះសទ្ធម្ម^(១) របស់ពួកសប្បុរស រមែងបានសេចក្តីល្អ មិន
 មានអាក្រក់ឡើយ បុគ្គលគួរទាក់ទងជាមួយនឹងពួកសប្បុ-
 រសប៉ុណ្ណោះ គួរធ្វើសេចក្តីស្មិទ្ធស្នាលដោយពួកសប្បុរស

១ សំដៅយកសីល ៥ ។

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស នានាតិគ្គិយវគ្គេ សព្វិវេរេ សមាសនំ

សតំ សទ្ធម្មមញ្ញាយ

បញ្ញំ លភតិ ជាញតោ

សព្វិវេរេ សមាសេថ

សព្វិ កុព្វេថ សន្តវំ

សតំ សទ្ធម្មមញ្ញាយ

សោកមជ្ឈេ ន សោចតិ ។

សព្វិវេរេ សមាសេថ

សព្វិ កុព្វេថ សន្តវំ

សតំ សទ្ធម្មមញ្ញាយ

ញាតិមជ្ឈេ វិរោចតិ

សព្វិវេរេ សមាសេថ

សព្វិ កុព្វេថ សន្តវំ

សតំ សទ្ធម្មមញ្ញាយ

សត្តា កច្ឆន្តិ សុក្កតិ

សព្វិវេរេ សមាសេថ

សព្វិ កុព្វេថ សន្តវំ

ទេវបុត្តសំយុត្ត នានាតិគ្គិយវគ្គ ការចូលទៅអង្គុយរួមជាមួយនឹងពួកសប្បុរស
 បុគ្គល បានប្រាជ្ញា ព្រោះដឹងច្បាស់នូវព្រះសទ្ធម្ម របស់
 ពួកសប្បុរស មិនមែនបានអំពីទីដទៃឡើយ បុគ្គលគួរ
 ទាក់ទង ជាមួយនឹងពួកសប្បុរសប៉ុណ្ណោះ គួរធ្វើសេចក្តី
 ស្ម័គ្រស្មាល ដោយពួកសប្បុរស បុគ្គល បានដឹងព្រះ
 សទ្ធម្មរបស់ពួកសប្បុរសហើយ រមែងមិនសោកសៅ ក្នុង
 កណ្តាលពួកជនអ្នកសោកសៅឡើយ បុគ្គល គួរទាក់ទង
 ជាមួយនឹងពួកសប្បុរសប៉ុណ្ណោះ គួរធ្វើសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាល
 ដោយពួកសប្បុរស បុគ្គល បានដឹងព្រះសទ្ធម្ម របស់
 ពួកសប្បុរសហើយ រមែងរុងរឿងក្នុងកណ្តាលពួកញាតិ
 បុគ្គល គួរទាក់ទងជាមួយនឹងពួកសប្បុរសប៉ុណ្ណោះ គួរធ្វើ
 សេចក្តីស្ម័គ្រស្មាល ដោយពួកសប្បុរស សត្វទាំងឡាយ
 បានដឹងព្រះសទ្ធម្មរបស់ពួកសប្បុរសហើយ រមែងទៅកាន់
 សុគតិបាន បុគ្គល គួរទាក់ទងជាមួយនឹងពួកសប្បុរស
 ប៉ុណ្ណោះ គួរធ្វើសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាល ដោយពួកសប្បុរស

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

សតំ សទ្ធម្មមញ្ញាយ

សត្តា តិដ្ឋន្តិ សាតតន្តិ ។

[២៨២] អថខោ ភកវា សិវំ ទេវបុត្តំ កាថាយ

អដ្ឋកាសិ^(១)

សត្តិវេរ សមាសេថ

សត្តិ កុព្វេថ សន្តវំ

សតំ សទ្ធម្មមញ្ញាយ

សព្វទុក្ខា បមុច្ចតីតិ ។

ទុតិយំ ខេមសុត្តំ

[២៨៣] ឯកមន្តំ បិតោ ខោ ខេមោ ទេវបុត្តោ

ភកវតោ សន្តិកេ ឥមា កាថាយោ អកាសិ

១ ឱ. ម. បច្ចាកាសិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

សត្វទាំងឡាយ ដឹងព្រះសទ្ធម្មរបស់ពួកសប្បុរស រមែងបិត

នៅ (ជាសុខ) អស់កាលយូរ ។

[២៨២] លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់មានព្រះ

ពុទ្ធដីកាតបទៅនឹងសិវទេវបុត្តវិញ ដោយគាថា ថា

បុគ្គល គួរទាក់ទងជាមួយនឹងពួកសប្បុរសប៉ុណ្ណោះ គួរធ្វើ

សេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលដោយពួកសប្បុរស បុគ្គលដឹងព្រះសទ្ធម្ម

របស់ពួកសប្បុរសហើយ រមែងរួចចាកទុក្ខទាំងអស់បាន ។

ខេមស្សត្រី ទី ២

[២៨៣] ខេមទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ពោល

គាថាទាំងនេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស នានាតិក្ខិយវគ្គេ អសាធុសាធុការោ

ចរន្តិ ពាលា ទុម្មេជា
 អមិត្តេនេវ អត្តនា
 ករោន្តិ ចាបកំ កម្មំ
 យំ ហោតិ កដុកប្លលំ
 ន តំ កម្មំ កតំ សាធុ
 យំ កត្វា អនុតប្បតិ
 យស្ស អស្សុមុខោ រោទំ
 វិចាកំ បដិសេវតិ
 តញ្ច កម្មំ កតំ សាធុ
 យំ កត្វា ធានុតប្បតិ
 យស្ស បតិភោ សុមនោ
 វិចាកំ បដិសេវតិ
 បដិកិច្ចេវ តំ កយិរា
 យំ ជញ្ញា ហិតមត្តនោ
 ន សាកដិកចិញ្ចាយ
 មន្តាដីរោ បរក្កមោ
 យថា សាកដិកោ បសត្តំ^(១)

១ ឱ. បន្តំ ។ ម. សង្កំ ។

ទេវបុត្តសំយុត្ត នានាតិត្ថិយវគ្គ ភាពនៃអសប្បុរសនិងសប្បុរស

កម្មដ៏លាមកណា មានផលក្តៅផ្សា ពួកជនពាល ឥត

ប្រាជ្ញា មានខ្លួនដូចជាសត្រូវ រមែងប្រព្រឹត្តធ្វើនូវកម្មដ៏

លាមក (នោះ) បុគ្គល ធ្វើកម្មណាហើយ តែងក្តៅ

តាមក្នុងខាងក្រោយ (ឬ) បុគ្គល មានមុខទទឹកដោយ

ទឹកភ្នែក ស្រែកយំ ទទួលផលនៃកម្មណា កម្មដែល

បុគ្គលធ្វើហើយនោះ មិនប្រពៃទេ បុគ្គល ធ្វើកម្មណា

ហើយ មិនក្តៅតាមក្នុងខាងក្រោយ (ឬ) បុគ្គល មាន

សេចក្តីត្រេកអរ មានចិត្តល្អ ទទួលផលនៃកម្មណា កម្ម

ដែលបុគ្គលធ្វើហើយនោះ ជាកម្មប្រពៃ បុគ្គលដឹងនូវ

កម្មណា ដែលជាប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ត្រូវតែធ្វើកម្មនោះ

ជាមុនឲ្យហើយ អ្នកប្រាជ្ញដែលមានប្រាជ្ញា មានសេចក្តី

ប្រឹងប្រែង មិនត្រូវធ្វើកម្មដោយគំនិតដូចជាអ្នកបររទេះឡើយ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវត្តោ

សមំ ហិត្វា មហាបថំ

វិសមំ មក្កមារុយ្ហ

អក្ខច្ឆិញ្ញោវ ណាយតិ

ឯវំ ធម្មា អបក្កម្ម^(១)

អធម្មមនុវត្តិយ

មន្ទោ មច្ចុមុខំ បត្តោ

អក្ខច្ឆិញ្ញោវ ណាយតីតិ ។

តតិយំ សេរីសុត្តំ

[២៨៤] ឯកមន្តំ បិសោ ខោ សេរី ទេវបុត្តោ

ភកវន្តំ តាថាយ អជ្ឈកាសិ

អន្ទមេវាភិនន្ទត្តិ

ឧកយោ ទេវមាណុសា

អថខោ ឆាម សោ យក្ខោ

យំ អន្តំ ឆាភិនន្ទតីតិ ។

១ ម. អវោក្កម្ម ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

អ្នកបររទេះ តែលះបង់ផ្លូវស្មើ លះបង់ផ្លូវធំចេញ ហើយបរ
 ឡើងលើផ្លូវមិនស្មើវិញ រមែងបាក់ភ្លៅរទេះ ហើយសញ្ចប់
 សញ្ជឹង យ៉ាងណាមិញ ឯបុគ្គលខ្មៅ តែគេចចេញអំពី
 កុសលធម៌ហើយ ប្រព្រឹត្តតាមអកុសលធម៌វិញ ក៏រមែង
 ដល់នូវមាត់នៃមច្ចុ ហើយសញ្ចប់សញ្ជឹង ដូចជាអ្នកបររទេះ
 បាក់ភ្លៅរទេះ យ៉ាងនោះឯង ។

សេរីស្សត្រី ទី ៣

[២៨២] សេរីទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបទូល

ព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថា ថា

យក្សនោះឯង មិនត្រេកអរចំពោះបាយណា ឯទេវតានិង

មនុស្សទាំងពីរពួក រមែងត្រេកអរចំពោះបាយនោះ ។

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស នានាគីត្តិយវគ្គេ ទានប្បសំសា

[២៨៥] យេ នំ ទទន្តិ សទ្ធាយ

វិប្បសន្នេន ចេតសា

តមេវ អន្តំ ភជតិ

អស្មី លោកេ បរម្ហិ ច

តស្មា វិនេយ្យ មច្ឆេវំ

ទដ្ឋា ទានំ មលាកិក្ខុ

បុញ្ញានិ បរលោកស្មី

បតិដ្ឋា ហោន្តិ ចាលីនន្តិ ។

[២៨៦] អច្ឆរិយំ កន្តេ អព្ភតំ កន្តេ យាវ សុកា-

សិតញ្ចំ កន្តេ កកវតា

ទេវបុត្តសំយុត្ត នានាតិក្ខិយវគ្គ សេចក្តីសរសើរទាន

[២៨៥] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ពួកជនណា មាន

ចិត្តជ្រះថ្លា ឲ្យនូវបាយនោះ ដោយសទ្ធា បាយនោះឯង

រមែងទៅតាមនូវពួកជននោះ ក្នុងលោកនេះផង ក្នុងលោក

ខាងមុខផង ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គល គប្បីបន្ទាបង់

នូវសេចក្តីកំណាញ់ គ្របសង្កត់នូវមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់

ហើយ ឲ្យនូវទាន (ព្រោះ) បុណ្យទាំងឡាយ រមែង

ជាទីពឹងរបស់ពួកសត្វ ក្នុងលោកខាងមុខ ។

[២៨៦] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អស្ចារ្យណាស់ បពិត្រព្រះអង្គ

ដ៏ចម្រើន ចំឡែកណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះព្រះពុទ្ធដីកា

ដែលព្រះមានព្រះភាគ សំដែងហើយ ដោយប្រពៃដូច្នោះថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

យេ នំ ទទន្តិ សទ្ធាយ
 វិប្បសន្នេន ចេតសា
 តមេវ អន្តំ ភជតិ
 អស្មី លោកេ បរម្ហិ ច
 តស្មា វិនេយ្យ មច្ឆេវ
 ទដ្ឋា ទានំ មលាកិក្ខ
 បុញ្ញានិ បរលោកស្មី
 បតិដ្ឋា ហោន្តិ ចាណិន្តិ ។

[២៨៧] ភូតបុព្វាហំ ភន្តេ សេវី ធាម រាជា
 អហោសី ទាយកោ ទានបតិ ទានស្ស វណ្ណវាទី ។
 តស្ស មយ្ហំ ភន្តេ ចតុសុ ទ្វារសុ ទានំ ទីយិត្ត
 សមណា ព្រាហ្មណកបណទ្ធិ កវណិ ពូកយាច កានំ ។
 អថខោ មំ ភន្តេ ឥត្តាការំ ឧបសង្កមិត្តា ឯតទរោច
 ទេវស្ស ខោ ទានំ ទីយតិ អម្ពាតំ ទានំ ន
 ទីយតិ សាធុ មយម្បិ ទេវំ និស្សាយ ទានានិ
 ទទេយ្យាម បុញ្ញានិ ករេយ្យាមាតិ ។ តស្ស មយ្ហំ
 ភន្តេ ឯតទហោសិ អហំ ខោស្មី ទាយកោ ទានបតិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ពួកជនណា មានចិត្តជ្រះថ្លា ឲ្យនូវបាយនោះ ដោយសទ្ធា
 បាយនោះឯង រមែងទៅតាមនូវពួកជននោះ ក្នុងលោកនេះ
 ផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលគប្បី
 បន្ទាបង់នូវសេចក្តីកំណាញ់ គ្របសង្កត់នូវមន្ទិលគឺសេចក្តី
 កំណាញ់ហើយ ឲ្យនូវទាន (ព្រោះ) បុណ្យទាំងឡាយ
 រមែងជាទីពឹងរបស់ពួកសត្វ ក្នុងលោកខាងមុខ ។

[២៨៧] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពីព្រេងនាយមក ខ្ញុំព្រះអង្គ
 កើតជាស្តេច នាមថា សេរី ជាទាយក (អ្នកឲ្យទាន) ជាម្ចាស់នៃ
 ទាន ជាអ្នកពោលសរសើរទានជាប្រក្រតី ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ខ្ញុំព្រះអង្គបានឲ្យទាន ដល់សមណព្រាហ្មណ៍ អ្នកកំសត់ អ្នកដើរផ្លូវ
 ឆ្ងាយ អ្នកពណ៌នាហើយសូម និងសូមទាំងឡាយ ទៀបទ្វារទាំង ៤ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គ្រានោះ អគ្គមហេសីចូលមករកខ្ញុំព្រះអង្គ ហើយ
 ពោលពាក្យដូច្នោះថា ព្រះសម្មតិទេពបានឲ្យទានហើយ ពួកយើងមិនទាន់
 បានឲ្យទានទេ សូមព្រះរាជានុញ្ញាតឲ្យពួកយើងបានឲ្យទាន ធ្វើបុណ្យ
 អាស្រ័យនឹងព្រះសម្មតិទេពផង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
 នោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា អាត្មាអញជាទាយក ជាម្ចាស់នៃទាន

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស នានាតិក្ខិយវគ្គេ ភូតបុព្វវគ្គ

ទានស្ស វណ្ណវាទី ទានំ ទស្សាមាតិ វទន្តេ^(១) កិច្ចិ
 វទេយ្យន្តិ ។ សោ ខ្វាហំ ភន្តេ បបមទ្វារំ ឥត្តាការស្ស
 អទាសី តត្ថ ឥត្តាការស្ស ទានំ ទីយិត្ត មម ទានំ
 បដិក្កមិ ។ អថខោ មំ ភន្តេ ខត្តិយា អនុយុត្តា
 ឧបសង្កមិត្តា មំ ឯតទហេច្ចំ ទេវស្ស ខោ ទានំ
 ទីយតិ ឥត្តាការស្ស ទានំ ទីយតិ អម្ពាភំ ទានំ
 ន ទីយតិ សាធុ មយម្យិ ទេវំ និស្សាយ ទា-
 ទានិ ទទេយ្យាម បុញ្ញានិ ករយ្យាមាតិ ។ តស្ស
 មយ្ហំ ភន្តេ ឯតទហោសិ អហំ ខោស្មិ ទាយកោ
 ទានបតិ ទានស្ស វណ្ណវាទី ទានំ ទស្សាមាតិ វទន្តេ
 កិច្ចិ វទេយ្យន្តិ ។ សោ ខ្វាហំ ភន្តេ ទុតិយទ្វារំ
 ខត្តិយានំ អនុយុត្តានំ អទាសី តត្ថ ខត្តិយានំ
 អនុយុត្តានំ ទានំ ទីយិតុថ មម ទានំ បដិក្កមិ ។

១ ឱ. វទន្តានំ ។

ទេវបុត្តសំយុត្ត នានាតិគ្គិយវគ្គ អំពីរឿងព្រេង

ជាអ្នកពោលសរសើរទានជាប្រក្រតី កាលបើមានគេពោលថា យើង
នឹងឲ្យទាន តើអាត្មាអញ គួរពោលដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ ក៏បានឲ្យទានជាបឋម ដល់មហេសី មហេសីក៏បានឲ្យ
ទាន ក្នុងទ្វារជាបឋមនោះ ឯទានរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ថយចុះ ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គ្រានោះ ពួកក្សត្រិយ៍ជាចំណុះ ចូលមករកខ្ញុំព្រះ
អង្គ ហើយពោលពាក្យនេះនឹងខ្ញុំព្រះអង្គថា ព្រះសម្មតិទេព បានឲ្យ
ទានហើយ មហេសីក៏បានឲ្យទានដែរ ឯពួកយើងមិនទាន់បានឲ្យទាន
សោះ សូមព្រះរាជានុញ្ញាតឲ្យពួកយើងបានឲ្យទាន ធ្វើបុណ្យអាស្រ័យ
នឹងព្រះសម្មតិទេពផង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះក៏មាន
សេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា អាត្មាអញ ជាទាយក ជាម្ចាស់នៃទាន ជាអ្នក
ពោលសរសើរទានជាប្រក្រតី កាលបើមានគេពោលថា យើងនឹងឲ្យ
ទាន តើអាត្មាអញ គួរពោលដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំ
ព្រះអង្គក៏បានឲ្យទានទីពីរ ដល់ពួកក្សត្រិយ៍ចំណុះ ពួកក្សត្រិយ៍ចំណុះ
ក៏បានឲ្យទានក្នុងទ្វារទីពីរនោះ ឯទានរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ក៏ថយចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

អថខោ មំ ភន្តេ ពលកាយោ ឧបសង្កមិត្វា ឯតទរោច
 ទេវស្ស ខោ ទានំ ទីយតិ ឥត្តាការស្ស ទានំ ទីយតិ
 ខត្តិយានំ អនុយុត្តានំ ទានំ ទីយតិ អម្ពាភំ ទានំ
 ន ទីយតិ សាធុ មយម្យំ ទេវំ និស្សាយ ទាទានិ
 ទទេយ្យាម បុញ្ញានិ ករេយ្យាមាតិ ។ តស្ស មយ្ហំ
 ភន្តេ ឯតទហោសិ អហំ ខោស្មិ ទាយកោ ទានបតិ
 ទានស្ស វណ្ណវាទី ទានំ ទស្សាមាតិ វទន្តិ កិច្ចិ
 វទេយ្យន្តិ ។ សោ ខ្វាហំ ភន្តេ តតិយទ្វារំ ពលកា-
 យស្ស អទាសី តត្ថ ពលកាយស្ស ទានំ ទីយិត្ត
 មម ទានំ បទិក្កមិ ។ អថខោ មំ ភន្តេ ព្រាហ្មណ-
 កហាបតិកា ឧបសង្កមិត្វា ឯតទរោចំ ទេវស្ស ខោ
 ទានំ ទីយតិ ឥត្តាការស្ស ទានំ ទីយតិ ខត្តិយានំ
 អនុយុត្តានំ ទានំ ទីយតិ ពលកាយស្ស ទានំ ទី-
 យតិ អម្ពាភំ ទានំ ន ទីយតិ សាធុ មយម្យំ ទេវំ
 និស្សាយ ទាទានិ ទទេយ្យាម បុញ្ញានិ ករេយ្យាមាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គ្រានោះ ពួកពលចូលមករកខ្ញុំព្រះអង្គ ហើយ
 ពោលពាក្យដូច្នោះថា ព្រះសម្មតិទេព បានឲ្យទានហើយ មហេសីបាន
 ឲ្យទានហើយ ពួកក្សត្រិយ៍ចំណុះក៏បានឲ្យទានដែរ ឯពួកយើងមិន
 ទានបានឲ្យទានសោះ សូមព្រះរាជានុញ្ញាតឲ្យពួកយើងបានឲ្យទាន ធ្វើ
 បុណ្យអាស្រ័យនឹងព្រះសម្មតិទេពផង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះ
 អង្គនោះ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា អាត្មាអញ ជាទាយក ជាម្ចាស់
 នៃទាន ជាអ្នកពោលសរសើរទានជាប្រក្រតី កាលបើមានគេពោលថា
 យើងនឹងឲ្យទាន តើអាត្មាអញ គួរពោលដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏
 ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ ក៏បានឲ្យទារទីបីដល់ពួកពល ពួកពលក៏បានឲ្យ
 ទានក្នុងទារទីបីនោះ ឯទានរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ថយចុះ ។ បពិត្រព្រះអង្គគ
 ដ៏ចម្រើន គ្រានោះ ពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតីចូលមករកខ្ញុំព្រះអង្គ ហើយ
 ពោលពាក្យដូច្នោះថា ព្រះសម្មតិទេព បានឲ្យទានហើយ មហេសីបាន
 ឲ្យទានហើយ ពួកក្សត្រិយ៍ជាចំណុះបានឲ្យទានហើយ ពួកពលក៏បាន
 ឲ្យទានដែរ ឯពួកយើងមិនទានបានឲ្យទានសោះ សូមព្រះរាជានុញ្ញាត
 ឲ្យពួកយើងបានឲ្យទាន ធ្វើបុណ្យអាស្រ័យនឹងព្រះសម្មតិទេពផង ។

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស នានាតិគ្គិយវគ្គេ ភូតបុព្វវត្ថុ

តស្ស មយ្ហំ ភន្តេ ឯតទហោសិ អហំ ខោស្មិ ទាយ-
 កោ ទានបតិ ទានស្ស វណ្ណវាទី ទានំ ទស្សាមាតិ
 វទន្តេ កិច្ចិ វទេយ្យន្តិ ។ សោ ខ្វាហំ ភន្តេ ចតុត្ថទ្វារំ
 ព្រាហ្មណាភហបតិកានំ អទាសី តត្ថ ព្រាហ្មណាភហ-
 បតិកានំ ទានំ ទីយិត្ត មម ទានំ បដិក្កមិ ។ អថខោ
 មំ ភន្តេ បុរិសា ឧបសង្កមិត្វា ឯតទហេចំ ន ខោទានិ
 ទេវស្ស កោចិ ទានំ ទីយតីតិ ។ ឯវំ វុត្តាហំ ភន្តេ តេ
 បុរិសេ ឯតទហេចំ តេនហិ ភណោ យោ ពាហិវេសុ
 ជនបទេសុ អាយោ សញ្ញាយតិ តតោ ឧបឡំ អន្តេបុរំ
 បវេសេថ ឧបឡំ តត្រូវ ទានំ ទេថ សមណាព្រាហ្មណា-
 កបណាទ្ធិកវណិព្វកយាចកានន្តិ ។ សោ ខ្វាហំ ភន្តេ

ទេវបុត្តសំយុត្ត នានាតិក្ខិយវគ្គ រឿងព្រេង

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា អាត្មា
អញជាទាយក ជាម្ចាស់នៃទាន ជាអ្នកពោលសរសើរទានជាប្រក្រតី
កាលបើមានគេពោលថា យើងនឹងឲ្យទាន តើអាត្មាអញ គួរពោលដូច
ម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះក៏បានឲ្យទូរទីបួនដល់
ពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតី ពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតីក៏បានឲ្យទាន ក្នុង
ទូរទីបួននោះ ឯទានរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ថយចេញអស់ ។ បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន លំដាប់នោះ ពួករាជបុរស ចូលមករកខ្ញុំព្រះអង្គ ហើយពោល
ពាក្យដូច្នោះថា ឥឡូវនេះ ព្រះសម្មតិទេព មិនដែលឲ្យទានក្នុងទីណា
មួយឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលបើពួករាជបុរសក្រាបទូល
យ៉ាងនេះហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ពោលតបទៅនឹងពួករាជបុរសទាំងនោះដូច្នោះ
ថា នៃព្រះស្តេច បើដូច្នោះ សួយណា ដែលកើតឡើងក្នុងជនបទទាំង-
ឡាយខាងក្រៅ អ្នកទាំងឡាយចូរញ៉ាំងសួយពាក់កណ្តាលអំពីសួយនោះ
ឲ្យចូលមកកាន់ព្រះរាជវាំង ហើយចូរឲ្យទានពាក់កណ្តាល ដល់សមណ-
ព្រាហ្មណ៍ អ្នកកំសត់ អ្នកដើរផ្លូវឆ្ងាយ អ្នកពណ៌នាហើយស្ងួម និងស្ងួម
ទាំងឡាយ ក្នុងជនបទនោះចុះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ឯវំ ធីយវត្ថំ កតានំ បុញ្ញានំ ឯវំ ធីយវត្ថំ កតានំ
កុសលានំ បរិយន្តំ ធានិកច្ឆាមិ ឯត្ថកំ បុញ្ញន្តិ វា
ឯត្ថកោ បុញ្ញវិហាកោតិ វា ឯត្ថកំ សក្កេ^(១) ហាតព្វន្តិ
វាតិ ។

[២៨៨] អច្ឆរិយំ ភន្តេ អព្ភតំ ភន្តេ យាវ សុកា-
សិតញ្ចំ ភន្តេ ភកវតា

យេ នំ ទទន្តិ សទ្ធាយ
វិប្បសន្នេន ចេតសា
តមេវ អន្តំ ភជតិ
អស្មី លោកេ បរម្ហិ ច
តស្មា វិនេយ្យ មច្ឆេវ
ទដ្ឋា ទានំ មលាភិក្ខុ
បុញ្ញានិ បរលោកស្មី
បតិដ្ឋា ហោន្តិ ចាណីនន្តិ ។

ចតុត្ថំ យដិការសុត្តំ

[២៨៩] ឯកមន្តំ បិតោ ខោ យដិការោ ទេវបុត្តោ
ភកវតោ សន្តិកេ ឥមំ តាចំ អកាសិ

១ សមគ្គេតិបិ បាហោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

មិនបានដឹងប្រាកដ នូវទីបំផុតរបស់បុណ្យ ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានធ្វើហើយ
អស់កាលយូរយ៉ាងនេះ និងទីបំផុតរបស់កុសល ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានធ្វើ
ហើយអស់កាលយូរយ៉ាងនេះថា បុណ្យមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះផង ផល
នៃបុណ្យមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះផង អាត្មាអញគប្បីបិតនៅ ក្នុងឋានសួគ៌
អស់កាលមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះផង ។

[២៨៨] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អស្ចារ្យណាស់ បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន ចំឡែកណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះព្រះពុទ្ធដីកា
ដែលព្រះមានព្រះភាគ សំដែងហើយដោយប្រពៃដូច្នោះ

ពួកជនណាមានចិត្តជ្រះថ្លា ឲ្យនូវបាយនោះ ដោយសទ្ធា
បាយនោះឯង រមែងទៅតាមនូវពួកជននោះវិញ ក្នុងលោក
នេះផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គល
គប្បីបន្ទាបនូវសេចក្តីកំណាញ់ គ្របសង្កត់នូវមន្ទិលគឺ
សេចក្តីកំណាញ់ហើយ ឲ្យនូវទាន (ព្រោះ) បុណ្យទាំង-
ឡាយ រមែងជាទីពឹងរបស់សត្វ ក្នុងលោកខាងមុខ ។

យជិការសូត្រ ទី ៤

[២៨៩] យជិការទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ពោល
នូវគាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស នានាតិតិយវគ្គេ សត្តភិក្ខុវោ

អវិហំ ឧបបន្ទាសេ

វិមុត្តា សត្ត ភិក្ខុវោ

រាគនោសបរិក្ខិណា

តិណ្ណា លោកេ វិសត្តិកន្តិ ។

[២៩០] យេ^(១) ច តេ អតរុំ សង្កំ^(២)

មច្ចុឆយ្យំ សុទុត្តរំ

តេ ហិត្វា មាណុសំ ទេហំ

ទិព្វយោកមុបច្ចុកុន្តិ ។

[២៩១] ឧបកោ ផលកណ្ណោ ច

បុក្កុសាតិ ច តេ តយោ

ភទ្ធិយោ ខណ្ឌទេវោ ច

ពាហុរក្កិ ច សិទ្ធិយោ^(៣)

តេ ហិត្វា មាណុសំ ទេហំ

ទិព្វយោកមុបច្ចុកុន្តិ ។

១ ឱ. ម. កេ ។ ២ ឱ. អតរុំ បង្កំ ។ ម. អករុំ បង្កំ ។ ៣ ឱ. បិណ្ឌិយោ ។

ទេវបុត្តសំយុត្ត នានាតិគ្គិយវគ្គ ភិក្ខុ ៧ រូប

ភិក្ខុទាំង ៧ រូប បានទៅកើតក្នុងជាន់អវិហារហើយ ជាអ្នក
មានចិត្តផុតស្រឡះ មានរាគៈទោសៈអស់ហើយ ធ្វើនូវ
តណ្ហា ក្នុងលោកបាន ។

[២៩០] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា បុគ្គលទាំងឡាយ
ណា បានធ្វើនូវសង្កតិលេស ជាលំនៅនៃមច្ចុ ដែល
ធ្វើបានដោយកម្រក្រៃពេក បុគ្គលទាំងនោះ បានលះបង់
នូវរាងកាយ ជារបស់មនុស្សហើយ កន្លងនូវទិព្វយោគ គឺ
សំយោជនៈជាចំណែកខាងលើបាន ។

[២៩១] ទ. ព្រះថេរៈទាំង ៣ រូបនោះ គឺ ព្រះថេរៈ
ឈ្មោះឧបកៈ ១ ផលគណ្ណៈ ១ បុក្កុសាតិ ១ (និងព្រះថេរៈ ៤
រូបទៀត) គឺ ភិក្ខុយៈ ១ ខណ្ឌទេវៈ ១ ពាហុរគ្គិ ១
សិដ្ឋិយៈ ១ ព្រះថេរៈទាំងនោះ បានលះបង់នូវរាងកាយ
ជារបស់មនុស្ស ហើយកន្លងនូវទិព្វយោគបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

- [២៩២] កុសលី^(១) ភាសសី តេសំ
 មារចាសប្បហាយិទំ
 កស្ស តេ ធម្មមញ្ញាយ
 អច្ឆិទំ កវពន្ធនន្តិ ។
- [២៩៣] ន អញ្ញត្រ ភកវតា
 នាញ្ញត្រ តវ សាសនា
 យស្ស តេ ធម្មមញ្ញាយ
 អច្ឆិទំ កវពន្ធនំ
 យត្ត នាមញ្ច រូបញ្ច
 អសេសំ ឧបរុជ្ឈតិ
 តំ តេ ធម្មមិធម្មញ្ញាយ^(២)
 អច្ឆិទំ កវពន្ធនន្តិ ។
- [២៩៤] កម្ពីរំ ភាសសី វាចំ
 ទុព្វិជានំ សុទុព្វុដំ
 កស្ស ត្វំ ធម្មមញ្ញាយ
 វាចំ ភាសសិ ឆៀទិសន្តិ ។

១ ឱ. កុសលំ ។ ២ ម. តេ ច ធម្មំ ឥធម្មញ្ញាយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[២៩២] ព. អ្នកឯង ជាអ្នកមានកុសល ពោលសរសើរ
គុណនៃព្រះថេរៈទាំងនោះ ជាអ្នកលះបង់នូវអន្ទាក់នៃមារ
ចុះព្រះថេរៈទាំងនោះ បានកាត់នូវចំណងគឺភព ព្រោះដឹង
ច្បាស់នូវធម៌របស់បុគ្គលណា ។

[២៩៣] ទ. ព្រះថេរៈទាំងនោះ បានកាត់នូវចំណងគឺភព
ព្រោះដឹងច្បាស់នូវធម៌របស់បុគ្គលណា បុគ្គលនោះ រៀនតែ
ព្រះមានព្រះភាគចេញ មិនមាន រៀនតែសាសនារបស់
ព្រះអង្គចេញ មិនមាន នាមនិងរូបរលត់ទៅឥតមានសេស
សល់ ក្នុងធម៌ណា ឯព្រះថេរៈទាំងនោះ បានកាត់នូវ
ចំណងគឺភព ព្រោះដឹងច្បាស់នូវធម៌នោះ ក្នុងសាសនានេះ ។

[២៩៤] ព. អ្នកឯងបានជាពោលវាចាជ្រាលជ្រៅ កម្រ
ដឹងបាន កម្រយល់បានក្រៃពេក តើអ្នកឯង ពោលវាចា
ប្រាកដដូច្នោះ ព្រោះដឹងច្បាស់នូវធម៌របស់បុគ្គលណា ។

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស នានាតិគ្គិយវគ្គេ យដិកាពោ

[២៩៥] កុម្ភកាពោ បុរេ អាសី
 វេកឡិដ្ឋេ^(១) យដិកាពោ
 មាតាបេតិកពោ អាសី
 កស្សបស្ស ឧបាសកោ
 វិរតោ មេដុនា ធម្មា
 ព្រហ្មចារី និរាមិសោ
 អហុវា តេ សកាមេយ្យោ
 អហុវា តេ បុរេ សខា
 សោហមេតេ បជាជានិ
 វិមុត្តេ សត្ត ភិក្ខុវោ
 រាគនោសបរិក្ខិណោ
 តិណ្ណោ លោកេ វិសត្តិកន្តិ ។

[២៩៦] វាមេតំ តទា អាសិ
 យថា កាសសិ ភក្កវ
 កុម្ភកាពោ បុរេ អាសិ
 វេកឡិដ្ឋេ យដិកាពោ

១ ឱ. វេហឡិដ្ឋេ ។ ម. វេកឡិដ្ឋេ ។

ទេវបុត្តសំយុត្ត នានាតិក្ខិយវគ្គ រឿងស្នូនឆ្នាំងឈ្មោះយដិការ

[២៩៥] ទ. ខ្ញុំព្រះអង្គពីដើមជាស្នូនឆ្នាំង ឈ្មោះយដិការ

កើតក្នុងនិគមឈ្មោះវេកឡិក្ក ជាអ្នកចិញ្ចឹមមាតាបិតា ជា

ឧបាសករបស់ព្រះពុទ្ធព្រះនាមកស្សប ជាអ្នកវៀរចាកមេ-

បុនធម្ម ប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ ប្រាសចាកអាមិសៈ បាន

នៅក្នុងស្រុកជាមួយនឹងព្រះអង្គ ជាសម្លាញ់នឹងព្រះអង្គក្នុង

កាលមុន ខ្ញុំព្រះអង្គស្គាល់ច្បាស់នូវភិក្ខុទាំង ៧ រូបនុំ៖ ដែល

មានចិត្តផុតស្រឡះ មានរាគៈទោសៈអស់ហើយ បានឆ្លង

នូវតណ្ហា ក្នុងលោក ។

[២៩៦] ព. ម្ចាស់ភគ្គវៈ អ្នកឯង ពោលយ៉ាងណា ឯ

រឿងនុំ៖ ក្នុងកាលនោះក៏មានយ៉ាងនោះមែន អ្នកឯងពីដើម

ជាស្នូនឆ្នាំងឈ្មោះយដិការ កើតក្នុងនិគម ឈ្មោះវេកឡិក្ក

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

មាតាបេតិករោ អាសិ
 កស្សបស្ស ឧបាសកោ
 វិរតោ មេដុនា ធម្មា
 ព្រហ្មចារី និរាមិសោ
 អហុវា មេ សកាមេយ្យោ
 អហុវា មេ បុរេ សខាតិ ។
 ឯវមេតំ បុរាណានំ
 សហាយានមហុ សង្កមោ
 ឧភិទ្ធី ការិតត្តានំ
 សវីរន្តិមជារិន្តិ ។

បញ្ចមំ ជន្តសុត្តំ

[២៩៧] ឯវមេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ សម្ពហុលា
 ភិក្ខុ កោសលេសុ វិហារន្តិ ហិមវន្តបស្ស អរញ្ញកុដិ-
 កាយំ ឧទ្ធតា ឧទ្ធច្យា ចបលា មុខរា វិកិណ្ណាវាចា
 មុដ្ឋស្សតិដោ អសម្បជានា អសមាហិតា វិព្ពន្ធចិត្តា^(១)
 ចាកតិច្ឆិយា ។

១ វិព្ពន្ធចិត្តាតិបិ បារោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ជាអ្នកចិញ្ចឹមមាតាបិតា ជាឧបាសករបស់ព្រះពុទ្ធព្រះនាម
 កស្សប ជាអ្នកវៀរចាកមេប៉ុនធម្ម ប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ
 ប្រាសចាកអាមិសៈ បាននៅក្នុងស្រុកជាមួយនឹងតថាគត
 ជាសម្លាញ់នឹងតថាគតក្នុងកាលមុន ។ នេះជាការដែលបាន
 ចូបជុំសម្លាញ់ដែលមានក្នុងកាលមុនទាំងពីរនាក់ ដែលមាន
 ខ្លួនចម្រើនហើយបានទ្រទ្រង់នូវសរីរៈជាទីបំផុតយ៉ាងនេះឯង ។

ជន្តសូត្រ ទី ៥

[២៩៧] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ពួកភិក្ខុជា
 ច្រើនរូប នៅក្នុងអរញ្ញកុដិ ខាងភ្នំហោមពាន្ត ក្នុងដែនកោសល ជា
 អ្នកមានចិត្តរាយមាយ^១ មានមានៈដូចជាបបុសលើកឡើងហើយ មាន
 ចិត្តឃ្នេងឃ្នោង មានមាត់រឹង មានវាចារាយរាយ ភ្លេចសតិ មិនដឹងខ្លួន
 មានចិត្តមិនខ្ជាប់ខ្ជួន មានចិត្តវិលទៅខុស មានឥន្ទ្រិយជាប្រក្រតី (ដូចជា
 គ្រូហស្ត) ។

១ បុគ្គលមានប្រក្រតីជាអ្នករាយមាយ ដោយសំគាល់ថា គួរក្នុងរបស់ដែលមិនគួរផង
 សំគាល់ថា មិនគួរក្នុងរបស់ដែលគួរផង សំគាល់ថា ជាទោសក្នុងរបស់ដែលមិនមានទោសផង
 សំគាល់ថា មិនមានទោសក្នុងរបស់ដែលជាទោសផង ។ អដ្ឋកថា ។

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស នានាតិគ្គិយវគ្គេ សម្ពហុលភិក្ខុបសង្កមនំ

[២៩៨] អថខោ ជន្ត ទេវបុត្តោ តទហុចោសថេ
 បណ្ណារសេ^(១) យេន តេ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
 មិត្តា តេ ភិក្ខុ កាថាហិ អជ្ឈកាសិ
 សុខជីវិនោ បុរេ អាសុំ
 ភិក្ខុ កោតមសាវកា
 អនិច្ចា បិណ្ណាមេសនា
 អនិច្ចា សយនាសនំ
 លោកេ អនិច្ចតំ ញត្វា
 ទុក្ខស្សន្តមកំសុ តេ
 ទុប្បោសំ កត្វា អត្តានំ
 តាមេ តាមណិកា វិយ
 ភុត្វា ភុត្វា និបដ្ឋន្តិ
 បរាតារសុ មុច្ឆិតា
 សង្ឃស្ស អញ្ចលី កត្វា
 ឥនេកេច្ចេ វនាមហំ
 អបវិជ្ជា^(២) អនាថា តេ
 យថា មេតា តថេវ តេ

១ បន្តរសេតិ វា បាហោ ។ ២ ឱ. អបវិជ្ជា ។

ទេវបុត្តសំយុត្ត នានាគិត្តិយវគ្គ ជន្តុទេវបុត្តចូលទៅរកភិក្ខុច្រើនរូប

[២៩៨] គ្រានោះ ជន្តុទេវបុត្ត ក្នុងវេលាថ្ងៃឧបោសថទី ១៥

នោះ ក៏ចូលទៅរកភិក្ខុទាំងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោល

នឹងភិក្ខុទាំងនោះ ដោយគាថាទាំងឡាយថា

កាលពីដើមមានពួកភិក្ខុជាសាវ័ករបស់ព្រះគោតម មានការ

រស់នៅជាសុខ ភិក្ខុទាំងនោះ ជាអ្នកមិនប្រាថ្នា ដោយ

ការស្វែងរកបិណ្ឌបាត ជាអ្នកមិនប្រាថ្នា ដោយការស្វែងរក

ទីដេក ទីអង្គុយ ដឹងនូវសេចក្តីមិនទៀងក្នុងលោក ហើយ

ក៏បានធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ពួកភិក្ខុដែលធ្វើខ្លួន ឲ្យគេចិញ្ចឹម

បានដោយកម្រ ស៊ីដេក ស៊ីដេក ដូចជាបុរសអ្នកជំក្នុង

ស្រុក ជជ្រកមមកនៅក្បែរផ្ទះនៃបុគ្គលដទៃ ខ្ញុំធ្វើអញ្ញាលី

ចំពោះសង្ឃហើយ សូមពោលចំពោះភិក្ខុពួកខ្លះក្នុងសាសនា

នេះ ភិក្ខុទាំងនោះ ដែលគេបោះបង់ហើយ ក៏ឥតមានទីពឹង

ឡើយ ពួកប្រេតយ៉ាងណា ភិក្ខុទាំងនោះក៏យ៉ាងនោះដែរ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

យេ ខោ បមត្តា វិហារន្តិ

តេ មេ សន្ទាយ ភាសិតំ

យេ អប្បមត្តា វិហារន្តិ

នមោ តេសំ ករោមហាន្តិ ។

ឆដ្ឋំ ពោហិតស្សសុត្តំ

[២៩៩] សារត្តិយំ វិហារតិ... ឯកមន្តំ បិតោ ខោ
ពោហិតស្សោ នេវបុត្តោ ភកវន្តំ ឯតទរោច យត្ត នុ ខោ
ភន្តេ ន ជាយតិ ន ជិយ្យតិ ន មិយ្យតិ ន ចរតិ ន
ឧបបជ្ជតិ សក្កា នុ ខោ សោ ភន្តេ កមនេន លោ-
កស្ស អន្តោ ញាតុំ វា នដ្ឋំ វា ចាបុណិតុំ វាតិ ។

[៣០០] យត្ត ខោ អារុសោ ន ជាយតិ ន
ជិយ្យតិ ន មិយ្យតិ ន ចរតិ ន ឧបបជ្ជតិ ឆា-
ហាន្តំ កមនេន លោកស្ស អន្តំ ញាតេយ្យំ ទដ្ឋេយ្យំ
បត្តេយ្យន្តិ វទាមីតិ ។ អច្ចរិយំ ភន្តេ អព្វតំ ភន្តេ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ភិក្ខុទាំងឡាយណាប្រមាទ ខ្ញុំក៏ពោលសំដៅភិក្ខុទាំងនោះ
ភិក្ខុទាំងឡាយណាមិនប្រមាទ ខ្ញុំសូមធ្វើនមស្ការចំពោះ
ភិក្ខុទាំងនោះ ។

រោហិតស្សសូត្រ ទី ៦

[២៩៧] (ព្រះមានព្រះភាគ) ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថី...
លុះរោហិតស្សទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះ
មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សត្វមិនកើត មិនចាស់
មិនស្លាប់ មិនច្យុត មិនចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងទីបំផុតនៃលោកណា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទីបំផុតនៃលោកនោះ បុគ្គលអាច ដើម្បីដឹង
ដើម្បីឃើញ ដើម្បីដល់ ដោយកិរិយាទៅដោយជើងបានដែរឬ ។

[៣០០] ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់អាវុសោ សត្វមិនកើត មិនចាស់
មិនស្លាប់ មិនច្យុត មិនចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងទីបំផុតនៃលោកណា តថា-
គតមិនពោលថា ទីបំផុតនៃលោកនោះ បុគ្គលគប្បីដឹងបាន គប្បីឃើញ
បាន គប្បីដល់បាន ដោយការទៅដោយជើងដូច្នោះឡើយ ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អស្ចារ្យណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចំឡែកណាស់

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស នានាតិក្ខិយវគ្គ ពោហិតស្សព្យាករណំ

យាវ សុភាសិតញ្ចំ កន្តេ កកវតា យត្ត ខោ អារុសោ
ន ជាយតិ ន ជិយ្យតិ ន មិយ្យតិ ន ចវតិ ន ឧបបជ្ជតិ
នាហន្តំ កមនេន លោកស្ស អន្តំ ញាតេយ្យំ ទដ្ឋេយ្យំ
បត្តេយ្យន្តិ វនាមីតិ ។

[៣០១] ភូតបុញ្ចាហំ កន្តេ ពោហិតស្សោ នាម
សសិ អហោសី កោជបុត្តោ ឥទ្ធិមា វេហាសដ្ឋ-
មោ ។ តស្ស មយ្ហំ កន្តេ ឯវរូទោ ជពោ អហោសិ
សេយ្យថាមិ នាម ទទ្ធិដម្មោ ធនុត្តហោ សុសិក្ខិតោ
កតហត្តោ កតយោត្តោ^(១) កតុទាសនោ លហុ-
កេន អសនេន អប្បកសិវេនេវ តិវិយំ តាលច្ឆា-
យំ អតិទាតេយ្យ ។ តស្ស មយ្ហំ កន្តេ ឯវរូទោ
បទវីតិហារោ អហោសិ សេយ្យថាមិ បុរត្តិមា ស-
មុទ្ធា បច្ឆិមោ សមុទ្ធា ។ តស្ស មយ្ហំ កន្តេ
ឯវរូបំ ឥច្ឆាកតំ ឧប្បន្និ អហំ កមនេន លោ-
កស្ស អន្តំ ចាបុណិស្សាមីតិ ។ សោ ខ្វាហំ កន្តេ

១ ម. បោត្តកេ អយំ បាហោ ន ហោតិ ។ អដ្ឋកថាយម្បិ នត្ថិ ។

ទេវបុត្តសំយុត្ត នានាតិគ្គិយវគ្គ ការព្យាកររបស់បូសីឈ្មោះរោហិតស្ស

ព្រោះព្រះពុទ្ធដីកានេះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ពោលហើយ ដោយ
ប្រពៃថា ម្ចាស់អារុសោ សត្វមិនកើត មិនចាស់ មិនស្លាប់ មិន
ច្បុត មិនចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងទីបំផុតនៃលោកណា តថាគតមិនពោលថា
ទីបំផុតនៃលោកនោះ បុគ្គលគប្បីដឹង គប្បីឃើញ គប្បីដល់ ដោយ
ការទៅដោយជើងឡើយ ។

[៣០១] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលពីព្រេងនាយ ខ្ញុំព្រះអង្គគ
បានកើតជាបូសីឈ្មោះរោហិតស្ស ជាកូននៃព្រាន មានប្តូរទិសទៅ
ក្នុងអាកាសបាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ មាន
សន្ទុះដូចខ្មាន់ដូ ដែលមានជួរដ៏មាំមួនសិក្សាដោយប្រពៃ មានដៃស្អាត
មានយានចាត់ចែងហើយ មានគ្រឿងក្រោះធ្វើហើយ អាចយកព្រួញ
ដែលស្រាលបាញ់កាត់ទទឹងស្រមោលដើមត្នោត ដោយមិនលំបាកសោះ
ឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ មានការឈានទៅ
នៃជំហាន មានសភាពដូចជាឈានអំពីសមុទ្រខាងកើត ទៅកាន់សមុទ្រ
ខាងលិច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះមានសេចក្តីប្រាថ្នា
មានសភាពដូច្នោះកើតឡើងថា អាត្មាអញនឹងដល់ នូវទីបំផុតនៃលោក
ដោយការទៅដោយជើង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ឯវរូបេន ជវេន សមដ្ឋាកតោ ឯវរូបេន ច បទវីតិហា-
 វេន អញ្ញត្រៃវ អសិតខាយិតសាយិតា អញ្ញត្រ ឧច្ចា-
 វប្បស្សាវកម្មា អញ្ញត្រ និទ្ធាកិលមថប្បដិវិលោទនា
 វស្សសតាយុកោ វស្សសតដីវី វស្សសតំ កន្ធា អប្បត្វា
 វ^(១) លោកស្ស អន្តំ អន្តរា វ កាលកតោ ។ អច្ឆវិយំ
 កន្តេ អព្វតំ កន្តេ យាវ សុភាសិតញ្ចំ កន្តេ កកវតា
 យត្ត ខោ អារុសោ ន ជាយតិ ន ជិយ្យតិ ន មិយ្យតិ
 ន ចវតិ ន ឧបបដ្ឋតិ នាហន្តំ កមនេន លោកស្ស
 អន្តំ ញ្ញាតេយ្យំ ទដ្ឋេយ្យំ បត្តេយ្យន្តិ វទាមីតិ ។

[៣០២] យត្ត ខោ អារុសោ ន ជាយតិ ន
 ជិយ្យតិ ន មិយ្យតិ ន ចវតិ ន ឧបបដ្ឋតិ នា-
 ហន្តំ កមនេន លោកស្ស អន្តំ ញ្ញាតេយ្យំ ទដ្ឋេយ្យំ
 បត្តេយ្យន្តិ វទាមិ^(២) ន ច បនាហំ^(៣) អារុសោ

១ ឱ. ម. ច ។ ២ ឱ. យត្ត ខោ អារុសោ ន ជាយតិ... បត្តេយ្យន្តិ វទាមីតិ ន ទិស្សន្តិ ។
 ៣ ឱ. ម. ន ខោ បនាហំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ប្រកបដោយសន្ទុះមានសភាពដូច្នោះផង ប្រកបដោយការឈានទៅនៃជំហានមានសភាពដូច្នោះផង រៀរលែងតែវេលាស៊ី ទំពាស៊ី និងក្រេបជញ្ជក់ រៀរលែងតែការធ្វើនូវឧច្ចារៈបស្សាវៈ រៀរលែងតែការដេកលក់ និងការបន្ទោបង់នូវសេចក្តីនឿយហត់ មានអាយុ ១០០ ឆ្នាំ រស់នៅ ១០០ ឆ្នាំ ដើរទៅអស់កំណត់ ១០០ ឆ្នាំ គង់មិនបានដល់នូវទីបំផុតនៃលោកសោះ ហើយក៏ធ្វើមរណកាល ក្នុងរវាងនោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អស្ចារ្យណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចំឡែកណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះព្រះពុទ្ធដីកានេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពោលហើយដោយប្រពៃថា ម្នាលអារុសោ សត្វមិនកើត មិនចាស់ មិនស្លាប់ មិនច្យុត មិនចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងទីបំផុតនៃលោកណា តថាគតមិនពោលថា ទីបំផុតនៃលោកនោះ បុគ្គលគប្បីដឹង គប្បីឃើញ គប្បីដល់ ដោយការទៅដោយជើងបានឡើយ ។

[៣០២] ម្នាលអារុសោ សត្វមិនកើត មិនចាស់ មិនស្លាប់ មិនច្យុត មិនចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងទីបំផុតនៃលោកណា តថាគតមិនពោលថា ទីបំផុតនៃលោកនោះ បុគ្គលគប្បីដឹង គប្បីឃើញ គប្បីដល់ដោយការទៅដោយជើងដូច្នោះឡើយ ម្នាលអារុសោ មួយទៀត តថាគតមិនបាន

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស នានាតិភ្លិយវគ្គេ លោកន្តព្យាករណំ

អប្បត្វា លោកស្ស អន្តំ ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយំ វនាមិ
 អបិចាហំ^(១) អារុសោ ឥមស្មីយេវ ព្យាមមត្តេ កឡេវវេ
 សសញ្ញម្ហិ ឥមនកេ លោកញូ បញ្ញបេមិ^(២) លោក-
 សមុទយញូ លោកនិរោធឯញូ លោកនិរោធឯតាមិទិញូ
 បដិបទន្តិ ។

កមនេន ន បត្តញោ
 លោកស្សន្តោ កុទាចនំ
 ន ច អប្បត្វា លោកន្តំ
 ទុក្ខា អត្ថិ បមោចនំ^(៣)
 តស្មា ហវេ លោកវិទូ សុមេធា
 លោកន្តកូ វុសិតព្រហ្មចរិយោ
 លោកស្ស អន្តំ សមិតាវិ ញត្វា
 នាសីសតិ លោកមិមំ បរញ្ចាតិ ។

១ ឱ. ម. អបិ ខ្លាហំ ។ ២ បញ្ញាបេមីតិ វា បាហោ ។ ៣ អត្ថិប្បមោចនន្តិបិ លិខិតំ ។

ទេវបុត្តសំយុត្ត នានាតិគ្គិយវគ្គ សេចក្តីព្យាករនូវទីបំផុតនៃលោក

ពោលនូវដំណើរដែលសត្វមិនបានដល់នូវទីបំផុតនៃសង្ខារលោក ហើយ
 ធ្វើនូវទីបំផុតនៃវដ្តទុក្ខទេ ម្នាលអារុសោ ម្យ៉ាងទៀត តថាគតសំដែងនូវ
 លោកគឺទុក្ខសច្ចផង នូវហេតុជាទីកើតឡើងនៃលោកគឺសមុទយសច្ចផង
 នូវទីរលត់នៃលោកគឺនិរោធសច្ចផង នូវបដិបទាជាហេតុទៅកាន់ទីរលត់
 នៃលោកគឺមគ្គសច្ចផង ក្នុងអត្តភាពប្រមាណមួយព្យាម ដែលប្រកប
 ដោយសញ្ញា ប្រកបដោយចិត្តនេះទេតើ ។

ទីបំផុតនៃលោក បុគ្គល មិនគប្បីដល់ដោយការទៅដោយ
 ជើងក្នុងកាលណា ។ ឡើយ ឯការមិនបានដល់នូវទីបំផុតនៃ
 លោកហើយរួចស្រឡះចាកទុក្ខ មិនមានទេ ព្រោះហេតុ
 នោះ បុគ្គលអ្នកមានបញ្ញាល្អ ដឹងច្បាស់នូវលោក ដល់
 នូវទីបំផុតនៃលោក មានព្រហ្មចរិយធម៌នៅស្រេចហើយ
 មានបាបរម្ងាប់បង់ហើយ ដឹងនូវទីបំផុតនៃលោក រមែង
 មិនប្រាថ្នា នូវលោកនេះផង នូវលោកខាងមុខផង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

សត្តមំ នន្ទសុត្តំ

[៣០៣] ឯកមន្តំ បិតោ ខោ នន្ទោ ទេវបុត្តោ

ភកវតោ សន្តិកេ ឥមំ តាចំ អភាសិ

អច្ឆេន្តិ កាលា តវយន្តិ វត្តិយោ

វយោគុណា អនុបុព្វំ ជហន្តិ

ឯតំ ភយំ មរណោ បេក្ខមាណោ

បុញ្ញានិ កយិរាមេ សុខារហានីតិ ។

[៣០៤] អច្ឆេន្តិ កាលា តវយន្តិ វត្តិយោ

វយោគុណា អនុបុព្វំ ជហន្តិ

ឯតំ ភយំ មរណោ បេក្ខមាណោ

លោកាមិសំ បដហោ សន្តិបេក្ខោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

នន្ទសូត្រ ទី ៧

[៣០៣] នន្ទទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ បានពោល

តាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

កាលទាំងឡាយ តែងកន្លងផុតទៅ រាត្រីទាំងឡាយ តែង

ញ៉ាំងសត្វឲ្យឆ្ងង់ទៅ (រកសេចក្តីស្លាប់) ជំនាន់របស់វ័យ

ទាំងឡាយ តែងលះបង់ដោយលំដាប់ទៅ កាលបើបុគ្គល

បានសម្លឹងឃើញភ័យ ក្នុងសេចក្តីស្លាប់នេះ គួរតែខំធ្វើ

បុណ្យទាំងឡាយ ដែលជាគុណនាំសេចក្តីសុខមកឲ្យ ។

[៣០៤] កាលទាំងឡាយ តែងកន្លងផុតទៅ រាត្រីទាំង

ឡាយ តែងញ៉ាំងសត្វឲ្យឆ្ងង់ទៅ (រកសេចក្តីស្លាប់) ជំនាន់

របស់វ័យទាំងឡាយ តែងលះបង់ដោយលំដាប់ទៅ កាល

បើបុគ្គលបានសម្លឹងឃើញភ័យ ក្នុងសេចក្តីស្លាប់នេះ សម្លឹង

រំពឹងយកនូវសេចក្តីស្លាប់គឺព្រះនិព្វាន ហើយលះបង់នូវអាមិសៈ

ក្នុងលោកចោលចេញ ។

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស នានាតិគ្គិយវគ្គេ យាត្រាកថា

អដ្ឋមំ នន្ទិវិសាលសុត្តំ

[៣០៥] ឯកមន្តំ បិតោ ខោ នន្ទិវិសាលោ ទេវ-
បុត្តោ ភកវន្តំ តាថាយ អជ្ឈកាសិ

ចតុចក្កំ នវទ្វារំ

បុណ្ណំ លោភេន សំយុត្តំ

បដ្ឋជាតំ មហារីរ

កថំ យាត្រា ភរិស្សតីតិ ។

[៣០៦] ឆេត្វា នន្ទិ វត្តញ្ច

ឥច្ឆាលោកញ្ច ចាបកំ

សម្មលំ តណ្ហំ អព្ពយ្ហ

ឯវំ យាត្រា ភរិស្សតីតិ ។

ទេវបុត្តសំយុត្ត នានាតិក្ខិយវត្ត និយាយអំពីដំណើរចេញចាកសរីរៈ

នន្ទវិសាលសូត្រ ទី ៨

[៣០៥] នន្ទវិសាលទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាប
បង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថា ថា

បពិត្រព្រះអង្គអ្នកមានព្យាយាមធំ (យន្តគីសរីរៈនេះ) មាន

ចក្រ ៤^(១) មានទ្វារ ៩ ដ៏ពេញ (ដោយវត្ថុមិនស្អាត)

ប្រកបដោយសេចក្តីលោភ ជាសរីរៈដូចជាកក់ បុគ្គលនឹង

យាត្រា (ចេញចាកសរីរៈនោះ) ដោយប្រការដូចម្តេចបាន ។

[៣០៦] ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា បុគ្គល កាត់

នូវចំណងគឺឧបនាហៈផង នូវព្រ័ត្រគឺកិលេសផង នូវសេចក្តី

ប្រាថ្នា និងការលោភដ៏លាមកផង ដកចេញនូវតណ្ហាព្រម

ទាំងបួសផង ទើបយាត្រា (ចេញចាកសរីរៈនោះបាន)

ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

១ សំដៅយកឥរិយាបថ ៤ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

នវមំ សុសិមសុត្តំ

[៣០៧] សារត្តិនិទានំ ។ អថខោ អាយស្មា អា-
 នន្ទោ យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធិ
 ខោ អាយស្មន្តំ អានន្តំ ភកវា ឯតទវោច តុយ្ហំបិ
 ដោ អានន្ត ភារីបុត្តោ វុច្ចតីតិ ។ កស្ស ហិ ឆាម
 ភន្តេ អពាលស្ស អទុដ្ឋស្ស អម្មទ្ឋស្ស អរិបល្លត្តចិត្តស្ស
 អាយស្មា ភារីបុត្តោ ន វុច្ចេយ្យ បណ្ឌិតោ ភន្តេ
 អាយស្មា ភារីបុត្តោ មហាបញ្ញោ ភន្តេ អាយស្មា
 ភារីបុត្តោ បុថុប្បញ្ញោ ភន្តេ អាយស្មា ភារីបុត្តោ
 ហាសប្បញ្ញោ ភន្តេ អាយស្មា ភារីបុត្តោ ជវនប្បញ្ញោ
 ភន្តេ អាយស្មា ភារីបុត្តោ តិក្ខុប្បញ្ញោ ភន្តេ អាយស្មា
 ភារីបុត្តោ និព្វេទិកប្បញ្ញោ ភន្តេ អាយស្មា ភារីបុត្តោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

សុសិមសូត្រ ទី ៩

[៣០៧] សារវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះ ព្រះអានន្ទមានអាយុ
 បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាប
 ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះ
 អានន្ទមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
 ត្រាស់សួរដូច្នោះថា ម្ចាស់អានន្ទ សារីបុត្ត គាប់ចិត្តនឹងអ្នក ដែរ
 ឬ ។ ព្រះអានន្ទ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិន
 សមបើនឹងថា ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មិនគាប់ចិត្ត នឹងបុគ្គលមិន
 ពាល មិនប្រទូស្ត មិនវង្វេង មិនមានចិត្តវិបល្លាសទេ បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន ដ្បិតព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ជាបណ្ឌិត បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មានបញ្ញាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏
 ចម្រើន ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មានបញ្ញាក្រាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏
 ចម្រើន ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មានបញ្ញាជាគ្រឿងរីករាយ បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មានបញ្ញារហ័ស បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មានបញ្ញាមុត បពិត្រព្រះអង្គដ៏
 ចម្រើន ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មានបញ្ញាជាគ្រឿងទម្លាយនូវកិលេស

ទេវបុត្តសំយត្តស្ស នានាតិគ្គិយវគ្គេ សារីបុត្តប្បសំសា

អប្បិច្ឆោ ភន្តេ អាយស្មា សារីបុត្តោ សន្តុដ្ឋោ ភន្តេ

អាយស្មា សារីបុត្តោ បរិវិត្តោ ភន្តេ អាយស្មា សារីបុត្តោ

អសំសដ្ឋោ ភន្តេ អាយស្មា សារីបុត្តោ អារទ្ធវិយោ

ភន្តេ អាយស្មា សារីបុត្តោ វត្តា ភន្តេ អាយស្មា

សារីបុត្តោ វចនក្ខមោ ភន្តេ អាយស្មា សារីបុត្តោ

ចោទកោ ភន្តេ អាយស្មា សារីបុត្តោ ចាបករហី

ភន្តេ អាយស្មា សារីបុត្តោ កស្ស ហិ ឆាម ភន្តេ

អពាលស្ស អទុដ្ឋស្ស អម្ពុទ្ឋស្ស អរិបល្លត្តិចិត្តស្ស

អាយស្មា សារីបុត្តោ ន រុច្ឆេយ្យាតិ ។

[៣០៨] ឯវមេតំ អានន្ទ ឯវមេតំ អានន្ទ កស្ស

ហិ ឆាម អានន្ទ អពាលស្ស អទុដ្ឋស្ស អម្ពុទ្ឋស្ស

ទេវបុត្តសំយុត្ត នានាតិក្ខិយវគ្គ សេចក្តីសរសើរព្រះសារីបុត្ត

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ គ្មានសេចក្តីប្រាថ្នា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ជាអ្នកសន្តោស បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ជាអ្នកមិនច្រឡំក្រឡំដោយ
 គ្រហស្ថ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មានព្យា-
 យាមប្រារព្ធហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ
 ជាអ្នកប៉ិនសំដី បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ជា
 អ្នកអត់ទ្រាំនឹងពាក្យសំដី បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះសារីបុត្តមាន
 អាយុ ជាអ្នកដាស់តឿនគេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះសារីបុត្តមាន
 អាយុ ជាអ្នកតិះដៀលបុគ្គលបាប បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនសមបើ
 នឹងថា ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មិនគាប់ចិត្តនឹងបុគ្គលមិនពាល មិនប្រ-
 ទូស្ត មិនវង្វេង មិនមានចិត្តវិបល្លាសទេ ។

[៣០៨] ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់អានន្ទ ហេតុនុ៎ះយ៉ាងនេះឯង
 ម្ចាស់អានន្ទ ហេតុនុ៎ះយ៉ាងនេះឯង ម្ចាស់អានន្ទ មិនសមបើនឹងថា
 សារីបុត្ត មិនគាប់ចិត្ត នឹងបុគ្គលមិនពាល មិនប្រទូស្ត មិនវង្វេង

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

អរិយលូត្តចិត្តស្ស សារីបុត្តោ ន រុច្ចេយ្យ បណ្ឌិតោ
អាណន្ទ សារីបុត្តោ មហាបញ្ញោ អាណន្ទ សារីបុត្តោ
បុត្តបញ្ញោ អាណន្ទ សារីបុត្តោ ហាសបញ្ញោ អាណន្ទ
សារីបុត្តោ ជវនបញ្ញោ អាណន្ទ សារីបុត្តោ តិក្ខុបញ្ញោ
អាណន្ទ សារីបុត្តោ និព្វេទិកបញ្ញោ អាណន្ទ សារីបុត្តោ
អប្បិច្ឆោ អាណន្ទ សារីបុត្តោ សន្តុដ្ឋោ អាណន្ទ សា-
រីបុត្តោ បរិវិត្តោ អាណន្ទ សារីបុត្តោ អសំសដ្ឋោ អាណន្ទ
សារីបុត្តោ អារទ្ធវិយោ អាណន្ទ សារីបុត្តោ វត្តា
អាណន្ទ សារីបុត្តោ វចនក្ខមោ អាណន្ទ សារីបុត្តោ ចោទ-
កោ អាណន្ទ សារីបុត្តោ ចាបតរហី អាណន្ទ សារីបុត្តោ
កស្ស ហិ នាម អាណន្ទ អពាលស្ស អទុដ្ឋស្ស អ-
ម្មទ្ឋស្ស អរិយលូត្តចិត្តស្ស សារីបុត្តោ ន រុច្ចេយ្យាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

មិនមានចិត្តវិបល្លាសទេ ម្នាលអានន្ទ ជឿតសារីបុត្ត ជាបណ្ឌិត ម្នាល
អានន្ទ សារីបុត្ត ជាអ្នកមានបញ្ញាច្រើន ម្នាលអានន្ទ សារីបុត្ត ជា
អ្នកមានបញ្ញាក្រាស់ ម្នាលអានន្ទ សារីបុត្ត មានបញ្ញាជាគ្រឿងរីក-
រាយ ម្នាលអានន្ទ សារីបុត្ត មានបញ្ញារហ័ស ម្នាលអានន្ទ សារីបុត្ត
មានបញ្ញាមុត ម្នាលអានន្ទ សារីបុត្ត មានបញ្ញាជាគ្រឿងទម្ងាយនូវ
កិលេស ម្នាលអានន្ទ សារីបុត្ត គ្មានសេចក្តីប្រាថ្នា ម្នាលអានន្ទ
សារីបុត្ត ជាអ្នកសន្តោស ម្នាលអានន្ទ សារីបុត្ត ជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់
ម្នាលអានន្ទ សារីបុត្ត ជាអ្នកមិនច្រឡំដោយគ្រហស្ថ ម្នាល
អានន្ទ សារីបុត្ត ជាអ្នកមានព្យាយាមប្រារព្ធហើយ ម្នាលអានន្ទ សារី-
បុត្ត ជាអ្នកប៉ិនសំដី ម្នាលអានន្ទ សារីបុត្ត ជាអ្នកអត់ទ្រាំនឹងពាក្យសំដី
ម្នាលអានន្ទ សារីបុត្ត ជាអ្នកដាស់តឿនគេ ម្នាលអានន្ទ សារីបុត្ត
ជាអ្នកតិះដៀលបុគ្គលបាប ម្នាលអានន្ទ មិនសមបើនឹងថា សារីបុត្ត
មិនគាប់ចិត្តនឹងបុគ្គលមិនពាល មិនប្រទូស្ត មិនវង្វេង មិនមានចិត្ត
វិបល្លាសទេ ។

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស នានាតិគ្គិយវគ្គេ សារីបុត្តប្បសំសា

[៣០៩] អថខោ សុសិមោ ទេវបុត្តោ អាយស្ម-
តោ សារីបុត្តស្ស វណ្ណោ កញ្ញមាទេ មហាតិយា
ទេវបុត្តបរិសាយ បរិរុតោ យេន ភក្កវា តេនុប-
សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ បិតោ ខោ សុសិមោ ទេវបុត្តោ
ភក្កវន្តំ ឯតទរោច ឯវមេតំ ភក្កវា ឯវមេតំ សុកត
កស្ស ហិ នាម ភន្តេ អពាលស្ស អនុជ្ជស្ស
អម្ពុជ្ជស្ស អរិបល្លត្តចិត្តស្ស អាយស្មា សារីបុត្តោ
ន រុច្ឆេយ្យ បណ្ឌិតោ ភន្តេ អាយស្មា សារីបុត្តោ
។ មេ ។ ចាបករហិ ភន្តេ អាយស្មា សារីបុត្តោ
កស្ស ហិ នាម ភន្តេ អពាលស្ស អនុជ្ជស្ស
អម្ពុជ្ជស្ស អរិបល្លត្តចិត្តស្ស អាយស្មា សារីបុត្តោ
ន រុច្ឆេយ្យ អហម្មិ ហិ ភន្តេ យញ្ច^(១) ទេវបុត្ត-
បរិសំ ឧបសង្កមិ ឯតទេវ ពហុលំ សទ្ធិំ សុណាមិ

១ ឱ. យញ្ញទេវ ។ ម. យទេវ ។

ទេវបុត្តសំយុត្ត នានាតិក្ខិយវគ្គ សេចក្តីសរសើរព្រះសារីបុត្ត

[៣០៧] ត្រាកាលដែលព្រះមានព្រះភាគ កំពុងត្រាស់សរសើរ
 គុណរបស់ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ក៏សុសិមទេវបុត្តដែលមានទេវបុត្តជា
 បរិស័ទជាច្រើន ហែហមចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 ដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយស្ថិតនៅក្នុងទីសមគួរ ។
 លុះសុសិមទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះ
 មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ហេតុនេះយ៉ាងនេះឯង
 បពិត្រព្រះសុគត ហេតុនេះយ៉ាងនេះឯង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិន
 សមបើនឹងថា ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មិនគាប់ចិត្តនឹងបុគ្គលមិនពាល
 មិនប្រទូស្ត មិនវង្វេង មិនមានចិត្តវិបល្លាសទេ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ដ្បិតព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ជាបណ្ឌិត ។ បេ ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ជាអ្នកតិះដៀលបុគ្គលបាប បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនសមបើនឹងថា ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មិនគាប់
 ចិត្តនឹងបុគ្គលមិនពាល មិនជាអ្នកប្រទូស្ត មិនវង្វេង មិនមានចិត្ត
 វិបល្លាសទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះថាខ្ញុំព្រះអង្គបានចូលទៅ
 កាន់សំណាក់ទេវបុត្តជាបរិស័ទ ក៏បានឮសំឡេងជាច្រើន ដូច្នោះដែរថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

បណ្ឌិតោ អាយស្មា សារីបុត្តោ មហាបញ្ញោ អាយស្មា

បុធិប្បញ្ញោ អាយស្មា ហាសប្បញ្ញោ អាយស្មា ជវ-

នប្បញ្ញោ អាយស្មា តិក្ខុប្បញ្ញោ អាយស្មា ជិព្វេតិ-

កប្បញ្ញោ អាយស្មា អប្បិទ្ធោ អាយស្មា សន្តុដ្ឋោ

អាយស្មា បរិវិត្តោ អាយស្មា អសំសដ្ឋោ អាយស្មា

អារទ្ធវិយោ អាយស្មា វត្តោ អាយស្មា វចនក្ខមោ

អាយស្មា ចោទកោ អាយស្មា ចាបតវហី អាយស្មា

សារីបុត្តោ កស្ស ហិ នាម ភន្តេ អពាលស្ស

អទុដ្ឋស្ស អម្មទ្ឋស្ស អរិបល្លត្តចិត្តស្ស អាយស្មា

សារីបុត្តោ ន រុទ្ធយ្យាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ជាបណ្ឌិត ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មានបញ្ញា
 ច្រើន ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មានបញ្ញាក្រាស់ ព្រះសារីបុត្តមាន
 អាយុ មានបញ្ញាជាគ្រឿងរីករាយ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មានបញ្ញា
 រហ័ស ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មានបញ្ញាមុត ព្រះសារីបុត្តមាន
 អាយុ មានបញ្ញាជាគ្រឿងទម្ងាយនូវកិលេស ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ
 គ្មានសេចក្តីប្រាថ្នា ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ជាអ្នកសន្តោស ព្រះ
 សារីបុត្តមានអាយុ ជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ជាអ្នក
 មិនច្រឡូកច្រឡំដោយគ្រហស្ថ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មានព្យាយាម
 ប្រារព្ធហើយ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ជាអ្នកប៉ិនសំដី ព្រះសារីបុត្ត
 មានអាយុ ជាអ្នកអត់ទ្រាំនឹងពាក្យសំដី ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ជា
 អ្នកដាស់តឿនគេ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ជាអ្នកតិះដៀលបុគ្គលបាប
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនសមបើនឹងថា ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ
 មិនគាប់ចិត្តនឹងបុគ្គលមិនពាល មិនប្រទូស្ត មិនវង្វេង មិនមានចិត្ត
 រិបល្លាសទេ ។

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស នានាតិគ្គិយវគ្គេ នេក្ខ័ជម្ពោនទោបមា

[៣១០] អថខោ សុសិមស្ស ទេវបុត្តស្ស ទេវ-
 បុត្តបរិសា អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស វណ្ណោ ភញ្ញមាណេ
 អត្តមនា បមុទិតា បីតិសោមនស្សជាតា ឧច្ចាវចា
 វណ្ណនិកា ឧបទំសេតិ ។

[៣១១] សេយ្យថាបិ នាម មណិវេទ្យុរិយោ សុ-
 កោ ជោតិមា អដ្ឋិសោ សុបរិកម្មកតោ បណ្ណាកម្មលេ
 ទិក្ខុត្តោ ភាសតេ ច តបតេ ច វិរោចតិ ច ឯវមេរំ
 សុសិមស្ស ទេវបុត្តស្ស ទេវបុត្តបរិសា អាយស្មតោ
 សារីបុត្តស្ស វណ្ណោ ភញ្ញមាណេ អត្តមនា បមុទិតា
 បីតិសោមនស្សជាតា ឧច្ចាវចា វណ្ណនិកា ឧបទំសេតិ ។

[៣១២] សេយ្យថាបិ នាម នេក្ខុំ ជម្ពោនទំ
 ទក្ខេន កម្មារបុត្តំ ឧក្កាមុខេសុ កុសលំ សម្ប-
 ហាដ្ឋំ^(១) បណ្ណាកម្មលេ ទិក្ខុត្តំ ភាសតេ ច តបតេ
 ច វិរោចតិ ច ឯវមេរំ សុសិមស្ស ទេវបុត្តស្ស
 ទេវបុត្តបរិសា ។ បេ ។ ឧបទំសេតិ ។

១ ឱ. ទក្ខកម្មារបុត្តេន សុកុសលសម្បហាដ្ឋំ ។ ម. ទក្ខកម្មារបុត្តឧក្កាមុខេសុ កុសលំ
 សំបហាដ្ឋំ ។

ទេវបុត្តសំយុត្ត នានាតិគ្គិយវគ្គ ឧបមាដោយគ្រឿងប្រដាប់ជាវិការៈនៃមាសជម្ពោនទ

[៣១០] ត្រាកាលដែលសុសិមទេវបុត្ត កំពុងពោលសរសើរ
គុណ នៃព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ក៏ទេវបុត្តជាបរិស័ទ របស់សុសិម-
ទេវបុត្តនោះ មានសេចក្តីត្រេកអរ រីករាយ កើតបីតិសោមនស្ស
បញ្ចេញរស្មី មានប្រការផ្សេង ៗ ។

[៣១១] កែវពៃទូរ្យដ៏ល្អ ប្រកបដោយជាតិដ៏បរិសុទ្ធ មាន
ជ្រុង ៨ ដែលជាងបានច្នៃដោយល្អ ហើយដាក់លើសំពត់កម្ពលល្បឿង
ទុំ រមែងភ្លឺច្រាល រុងរឿង យ៉ាងណាមិញ កាលដែលសុសិមទេវបុត្ត
កំពុងពោលសរសើរគុណ នៃព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ក៏ទេវបុត្តជាបរិ-
ស័ទ របស់សុសិមទេវបុត្ត មានសេចក្តីត្រេកអរ រីករាយ កើតបីតិ
សោមនស្ស បញ្ចេញរស្មីមានប្រការផ្សេង ៗ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣១២] គ្រឿងប្រដាប់ជាវិការៈនៃមាសជម្ពោនទ ដែលកូន
ជាងមាសដ៏ប៉ិនប្រសប់ បានឲ្យដីលើមាត់បាវ ហើយយកមកដាក់លើ
សំពត់កម្ពលល្បឿងទុំ រមែងភ្លឺច្រាល រុងរឿង យ៉ាងណាមិញ ក៏
ទេវបុត្តជាបរិស័ទ របស់សុសិមទេវបុត្ត ។ បេ ។ បញ្ចេញរស្មីមាន
ប្រការផ្សេង ៗ យ៉ាងនោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយសុស សតាថវគ្គោ

[៣១៣] សេយ្យថាបិ នាម សរទសមយេ វិទ្ធេ វិ-
 កតវលាហាកេ ទេវេ^(១) ឱសទិតារកា កាសតេ ច
 តបតេ ច វិរោចតិ ច ឯវមេវំ សុសិមស្ស ទេវបុត្តស្ស
 ទេវបុត្តបរិសា អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស វណ្ណេ កញ្ញ-
 មាទេ អត្តមនា បមុទិតា បីតិសោមនស្សជាតា ឧច្ចា-
 វចា វណ្ណនិកា ឧបទំសេតិ ។

[៣១៤] សេយ្យថាបិ នាម សរទសមយេ វិទ្ធេ វិ-
 កតវលាហាកេ ទេវេ អាទិច្ចោ នកំ អព្ពស្សក្កមាទោ
 សព្វំ អាកាសកតំ តមកតំ^(២) អភិវិហច្ច កាសតេ ច
 តបតេ ច វិរោចតិ ច ឯវមេវំ សុសិមស្ស ទេវបុត្តស្ស
 ទេវបុត្តបរិសា អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស វណ្ណេ កញ្ញ-
 មាទេ អត្តមនា បមុទិតា បីតិសោមនស្សជាតា ឧច្ចា-
 វចា វណ្ណនិកា ឧបទំសេតិ ។

១ ឱ. សេយ្យថាបិ នាម វត្តិយា បច្ចុសសមយំ ។ ម. ឯវំ ។ ២ ឱ. តមំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៣១៣] ផ្កាយព្រឹក ព្វដ៏អាកាសដ៏ស្រឡះប្រាសចាកពពក
 ក្នុងសរទសម័យ រមែងភ្លឺច្រាល រុងរឿង យ៉ាងណាមិញ កាលដែល
 សុសិមទេវបុត្ត កំពុងពោលសរសើរគុណ របស់ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ
 ក៏ទេវបុត្តជាបរិស័ទរបស់សុសិមទេវបុត្ត មានសេចក្តីត្រេកអរ រីករាយ
 កើតបីតិសោមនស្ស បញ្ចេញរស្មីមានប្រការផ្សេង ៗ យ៉ាងនោះឯង ។

[៣១៤] ព្រះអាទិត្យ ព្វដ៏អាកាសដ៏ស្រឡះប្រាសចាកពពក
 ក្នុងសរទសម័យ ខ្ពស់ត្រដែតព្វដ៏អាកាស កម្ចាត់នូវងងឹតដែលតាំងនៅ
 លើអាកាសទាំងអស់ រមែងភ្លឺច្រាល រុងរឿង យ៉ាងណាមិញ កាល
 ដែលសុសិមទេវបុត្តកំពុងពោលសរសើរគុណ នៃព្រះសារីបុត្តមានអាយុ
 ក៏ទេវបុត្តជាបរិស័ទរបស់សុសិមទេវបុត្ត មានសេចក្តីត្រេកអរ រីករាយ
 កើតបីតិសោមនស្ស បញ្ចេញរស្មីមានប្រការផ្សេង ៗ យ៉ាងនោះឯង ។

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស នានាតិគ្គិយវគ្គេ សារីបុត្តប្បសំសនគាថា

[៣១៥] អថខោ សុសិមោ ទេវបុត្តោ អាយស្មុន្នំ
 សារីបុត្តំ អារព្ព ភកវតោ សន្តិកេ ឥមំ កាថំ អភាសិ
 បណ្ឌិតោតិ សមញ្ញាតោ
 សារីបុត្តោ អកោធនោ
 អប្បិច្ឆោ សោរតោ ទន្លោ
 សត្តវណ្ណភតោ ឥសីតិ ។

[៣១៦] អថខោ ភកវា អាយស្មុន្នំ សារីបុត្តំ
 អារព្ព សុសិមំ ទេវបុត្តំ កាថាយ អជ្ឈកាសិ
 បណ្ឌិតោតិ សមញ្ញាតោ
 សារីបុត្តោ អកោធនោ
 អប្បិច្ឆោ សោរតោ ទន្លោ
 កាលំ កង្ខតិ ភារិតោ^(១) សុទន្លោតិ ។

ទិសមំ នានាតិគ្គិយសុត្តំ

[៣១៧] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា
 រាជគហោ វិហារតិ វេជ្ជវនេ កលទ្ធកនិវាបេ ។

១ ឱ. ភតិកោ ។ អ. ភត្តិកោ ។ ម. ភារិតោតិ ន ទិស្សតិ ។

ទេវបុត្តសំយុត្ត នានាតិគ្គិយវគ្គ គាថាសរសើរព្រះសារីបុត្ត

[៣១៥] លំដាប់នោះ សុសិមទេវបុត្តប្រារព្ធចំពោះព្រះសារីបុត្ត
មានអាយុ ក៏ពោលនូវគាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា
ព្រះសារីបុត្ត ប្រាកដថាជាបណ្ឌិត មិនមានសេចក្តីក្រោធ
គ្មានសេចក្តីប្រាថ្នា ជាអ្នកស្ងួតបូត មានខ្លួនទូន្មានហើយ
ជាឥសីមានគុណដែលព្រះសាស្តាទ្រង់នាំមកសរសើរហើយ ។

[៣១៦] ត្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ប្រារព្ធចំពោះព្រះសារី-
បុត្តមានអាយុហើយ ក៏ត្រាស់តបនឹងសុសិមទេវបុត្ត ដោយគាថា ថា
សារីបុត្ត ប្រាកដថាជាបណ្ឌិត មិនមានសេចក្តីក្រោធ
គ្មានសេចក្តីប្រាថ្នា ជាអ្នកស្ងួតបូត មានខ្លួនទូន្មានហើយ
ចម្រើនហើយ ទូន្មានដោយល្អហើយ តែងប្រាថ្នានូវ
បរិនិព្វានកាល ។

នានាតិគ្គិយសូត្រ ទី ១០

[៣១៧] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងវត្តវេឡុវ័ន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

អថខោ សម្ពហុលា ឆាណតិភិយស្សាវកា ទេវបុត្តា អ-
 សមោ ច សហសី ច និកោ^(១) ច អាគោដកោ ច
 វេជម្ហី^(២) ច មាណវតាមិយោ ច អភិក្កុញ្ញាយ រត្តិយា
 អភិក្កុញ្ញវណ្ណា កេវលកប្បំ វេឡុវនំ ឱកាសេត្វា យេន
 ភកវា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា ភកវន្តំ អភិ-
 វាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋិសុ ។

[៣១៨] ឯកមន្តំ បិតោ ខោ អសមោ ទេវបុត្តោ
 បូរណំ កស្សបំ អារត្ត ភកវតោ សន្តិកេ ឥមំ កាចំ
 អកាសិ

ឥធន ធិន្ទិតមារិតេ
 ហតជាដីសុ កស្សហោ
 ន ចាបំ សមនុបស្សតិ
 បុញ្ញំ វា បន អត្តនោ
 សវេ វិស្សាសមាចិត្តិ
 សត្តា អរហតិ មាណន្តិ ។

១ ឱ. និកោ ។ ២ ម. វេតព្ភិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ត្រាកាលដែលរាត្រីបឋមយាមកនឹងទៅហើយ មានពួកទេវបុត្តជាសាវ័ក
 នៃនាតាតិរិយជាច្រើនអង្គ គឺ ទេវបុត្តឈ្មោះអសមៈ ១ សហលី ១ និកៈ ១
 អាភោជកៈ ១ វេជម្ពរី ១ មាណវតាមិយៈ ១ មានរស្មីដ៏រុងរឿង ញ៉ាំង
 វត្តវេឡរ័នជុំវិញទាំងអស់ ឲ្យភ្លឺស្វាង ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ បិតនៅក្នុងទីសមគួរ ។

[៣១៨] លុះអសមទេវបុត្ត បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ប្រារព្ធ
 ចំពោះគ្រូឈ្មោះបូរណកស្សប ហើយពោលតាថានេះ ក្នុងសំណាក់
 នៃព្រះមានព្រះភាគថា

គ្រូឈ្មោះកស្សប មិនឃើញច្បាស់នូវបាប ក្នុងការកាត់
 និងការសម្លាប់ ក្នុងការបៀតបៀន និងការវិនាសនៃទ្រព្យ
 ទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ទាំងមិនឃើញច្បាស់នូវបុណ្យ
 របស់ខ្លួនសោះឡើយ គ្រូឈ្មោះកស្សបនោះឯង គ្រាន់តែ
 ប្រាប់នូវសេចក្តីស្មិទ្ធស្មាលគឺទីពឹងអាស្រ័យ (ដល់ពួកសត្វ)
 ក៏គួរដើម្បីធ្វើនូវការរាប់អាន (ថ្វាយបង្គំរបស់មនុស្ស) បូជា ។

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស នានាតិគ្គិយវគ្គេ នានាតិគ្គិយារព្ពកាសនំ

[៣១៩] អថខោ សហលី ទេវបុត្តោ មក្ខលី
 កោសាលំ អារព្ព ភកវតោ សន្តិកេ ឥមំ កាចំ អកាសិ
 តទោជិកុច្ឆាយ សុសំរុតត្តោ
 វាចំ បហាយ កលហំ ជនេន
 សមោ សវជ្ជា វិរតោ សច្ចវាជី
 នហ នូន តាជី បករោតិ^(១) ចាបន្តិ ។

[៣២០] អថខោ និកោ ទេវបុត្តោ និកន្តំ ជាដ-
 បុត្តំ អារព្ព ភកវតោ សន្តិកេ ឥមំ កាចំ អកាសិ
 ជេកុច្ឆិ និបកោ ភិក្ខុ
 ចាតុយាមសុសំរុតោ
 ទិដ្ឋំ សុតញ្ច អាចិក្ខុ
 នហ នូន កិព្វិសី សិយាតិ ។

[៣២១] អថខោ អាកោដកោ ទេវបុត្តោ ជា-
 ជាតិគ្គិយេ អារព្ព ភកវតោ សន្តិកេ ឥមំ កាចំ អកាសិ

១ ឱ. ម. ន ហិ នូន តាទិសំ ករោតិ ។

ទេវបុត្តសំយុត្ត នានាតិវិយវគ្គ ការពោលប្រារព្ធនានាតិវិយ

[៣១៩] លំដាប់នោះ សហលីទេវបុត្ត ប្រារព្ធចំពោះគ្រូ
ឈ្មោះមក្ខិលិគោសាល ហើយពោលគាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមាន
ព្រះភាគថា

បុគ្គល មានខ្លួនសង្រួមហើយដោយប្រពៃ ព្រោះខ្លើមបាប
ដោយតបៈ លះបង់នូវវាចាជាគ្រឿងឈ្មោះជាមួយនឹងមហា-
ជន ជាបុគ្គលស្ងប់រម្ងាប់ រៀរចាកកម្មប្រកបដោយទោស
ពោលតែពាក្យពិត បុគ្គលមានសភាពដូច្នោះ រមែងមិន
ធ្វើនូវបាបដោយពិត ។

[៣២០] លំដាប់នោះ និកទេវបុត្ត ប្រារព្ធនិគន្ធនាដបុត្ត
ហើយពោលគាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា
ភិក្ខុជាបណ្ឌិត មានសេចក្តីខ្លើមបាប សង្រួមដោយប្រពៃ
គ្រប់យាមទាំង ៤ ប្រាប់នូវហេតុដែលខ្លួនឃើញហើយផង នូវ
ហេតុដែលខ្លួនឮហើយផង មិនឈ្មោះថា ធ្វើនូវអំពើអាក្រក់
ដោយពិត ។

[៣២១] លំដាប់នោះ អាភោជកទេវបុត្ត ប្រារព្ធចំពោះពួក
នានាតិវិយ ហើយពោលនូវគាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

បកុជកោ កាតិយានោ និតន្តោ

យេ ចាបិមេ មក្កុសិប្បរណាសេ

ភណស្ស សត្តារោ សាមញ្ញបត្តា

នហ នូន តេ សប្បុរិសេហិ ទូរេតិ ។

[៣២២] អថខោ វេជម្ហី ទេវបុត្តោ អាគោដកំ

ទេវបុត្តំ កាថាយ អជ្ឈកាសិ^(១)

សហ រចិតេន^(២) នវោ សិកាលោ

ន កោដ្ឋកោ^(៣) សីហសមោ កធាចិ

មក្កោ^(៤) មុសាវាទិ ភណស្ស សត្តា

សង្កស្សារាចារោ ន សតំ សរិក្ខោតិ ។

[៣២៣] អថខោ មារោ ចាបិមា វេជម្ហី ទេវ-

បុត្តំ អន្ធាវិសិត្វា ភកវតោ សន្តិកេ ឥមំ កាចំ អកាសិ

១ ឱ. ម. បច្ចុកាសិ ។ ២ ឱ. សគារវេនាបិ ។ ម. សីហាចរិតេន ។ ៣ ឱ. កុត្តកោ ។
ម. កោត្តកោ ។ អដ្ឋកថាយម្បន កុដ្ឋកោ ។ ឱ. ម. នគ្គោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ពួកគ្រូនៃគណៈណា គឺគ្រូ ឈ្មោះបកុជកកាតិយានៈ ១

និគន្ធនាដបុត្ត ១ មក្ខុលិគោសាល ១ បូរណកិស្សប ១

សុទ្ធតែដល់នូវភាពនៃខ្លួនជាសមណៈ គ្រូទាំងនោះបិតនៅ

មិនឆ្ងាយអំពីពួកសប្បុរសដោយពិត ។

[៣២២] គ្រានោះ វេជម្ពរីទេវបុត្ត ពោលទៅនឹងអាគោដក-

ទេវបុត្ត ដោយគាថា ថា

សត្វចចកខ្វាក់ លាមក ដើរទៅជាមួយនឹងសត្វសីហៈ សត្វ

ចចក (នោះ) នឹងស្មើដោយសត្វសីហៈ ក្នុងកាលណាមួយ

មិនមានទេ ឯគ្រូរបស់គណៈ ជាអ្នកអាក្រាត អ្នកពោលពាក្យ

កុហក មានមារយាទគួរពួកដោយសេចក្តីរង្វៀស ក៏មិន

ប្រហែលដោយពួកសប្បុរសដែរ ។

[៣២៣] គ្រានោះ មានមានចិត្តបាប ជ្រែកចូលវេជម្ពរីទេវបុត្ត

ពោលនូវគាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគថា

ទេវបុត្តសំយុត្តស្ស នានាតិគ្គិយវគ្គេ ភគវន្តារព្ពកាសនំ

តទោជិតុច្ឆាយ អាយុត្តា
ចាលយំ បរិវេកិយំ
រូបេ ច យេ និវិជ្ជាសេ
ទេវលោកាកិន្ទិន្ទិនោ
តេ ចេ^(១) សម្មានុសាសន្តិ
បរលោកាយ មាតិយាតិ ។

[៣២៤] អថខោ ភកវា មារោ អយំ ចាបិមា ឥតិ
វិទិត្តា មារំ ចាបិមន្តំ កាថាយ បច្ចុកាសិ
យេ កេចិ រូចា ឥធិ វា ហុរំ វា
យេ ចន្តលិក្ខស្មិ^(២) បកាសវណ្ណា
សព្វេវ តេ តេ នមុចិប្បសត្តា
អាមិសំវ មច្ឆានំ វធាយ ទិត្តាតិ ។

[៣២៥] អថខោ មាលាវតាមិយោ ទេវបុត្តោ ភកវន្តំ
អារព្ព ភកវតោ សន្តិកេ ឥមា កាថាយោ អកាសិ
វិបុលោ រាជកហិយានំ
តិវិ សេដ្ឋោ បុវុច្ឆតិ

១ ឱ. ម. វេ ។ ២ ឱ. អន្តលិក្ខស្មិ ។

ទេវបុត្តសំយុត្ត នានាតិក្ខិយវគ្គ ការពោលប្រារព្ធព្រះមានព្រះភាគ

សត្វទាំងឡាយណា ប្រកបក្នុងកិរិយាខ្លឹមបាប ដោយតបៈ
រក្សានូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ តាំងនៅក្នុងរូប ត្រេកអរចំពោះ
ទេវលោក សត្វទាំងនោះឯង រមែងប្រៀនប្រដៅដោយ
ប្រពៃ ដើម្បីទៅកាន់លោកខាងមុខ ។

[៣២២] លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ថា
នេះជាតួមានមានចិត្តបាប ហើយក៏ត្រាស់តបទៅនឹងមានមានចិត្តបាបវិញ
ដោយគាថា ថា

រូបទាំងឡាយណាមួយ មានក្នុងលោកនេះក្តី ក្នុងលោក
ខាងមុខក្តី និងរូបទាំងឡាយណា ដែលមានរស្មីរុងរឿងព្វដ៏
អាកាស ម្ខាលមារ ឯរូបទាំងអស់នោះ អ្នកឯងបានសរសើរ
ហើយ ដូចជានុយដែលគេបោះទៅដើម្បីសម្លាប់ពួកត្រី ។

[៣២៥] គ្រានោះ មាណវតាមិយទេវបុត្ត ប្រារព្ធចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគហើយ ពោលនូវគាថាទាំងឡាយនេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះ
មានព្រះភាគថា

ក្តីវិបុលប្រសើរវិសេសជាងពួកក្តីដែលនៅក្បែរក្រុងរាជគ្រឹះ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

សេតោ ហិមវតំ សេដ្ឋោ

អាទិទ្វោ អយតាមិទំ

សមុទ្ពោទទិទំ សេដ្ឋោ

នក្ខត្តានញ ចន្ទិមា

សនេវកស្ស លោកស្ស

ពុទ្ធា អក្កោ បុច្ចតីតិ ។

នានាតិគ្គិយវគ្គោ តតិយោ

តិស្សុទ្ធានំ

សិវោ ខេមោ ច សេរី ច

យដិ ជន្តុ ច ពេហិតោ

នទ្វោ នន្ទិវិសាលោ ច

សុសិមោ ឆានាតិគ្គិយេន តេ ទសាតិ ។

ទេវបុត្តសំយុត្តំ និដ្ឋិតំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ភ្នំសេត (ភ្នំកេលាស) ប្រសើរវិសេសជាងពួកភ្នំហោមពាន្ត
 ព្រះអាទិត្យ ប្រសើរវិសេសជាងសភាវៈដែលដើរទៅ ក្នុង
 អាកាស សមុទ្រ ប្រសើរវិសេស ជាងទីដែលទ្រទ្រង់ទឹក
 ព្រះចន្ទ ប្រសើរវិសេសជាងពួកផ្កាយ ឯព្រះពុទ្ធ ប្រសើរ
 ជាងពួកមនុស្សលោកព្រមទាំងទេវលោក ។

ចប់ នានាតិក្ខិយវគ្គ ទី ៣ ។

ឧទ្ទាននៃនានាតិក្ខិយវគ្គនោះ គឺ

សិវសូត្រ ១ ខេមសូត្រ ១ សេរីសូត្រ ១ យដិការសូត្រ ១
 ជន្ទសូត្រ ១ រោហិតស្សសូត្រ ១ នន្ទសូត្រ ១ នន្ទិវិសាល-
 សូត្រ ១ សុសិមសូត្រ ១ និងនានាតិក្ខិយសូត្រ ១ ជា ១០ ។

ចប់ ទេវបុត្តសំយុត្ត ។

កោសលសំយុត្តំ

បឋមោ ទហរវគ្គោ

បឋមំ ទហរសុត្តំ

[៣២៦] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា
សារត្តិយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារា-
មេ ។ អថខោ រាជា បសេនទិកោសលោ យេន
ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវតា សទ្ធិ
សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កាចំ សារាណីយំ វិតិសារ-
ត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។

[៣២៧] ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ រាជា បសេន-
ទិកោសលោ ភក្កវន្តំ ឯតទរោច កវំបិ នោ កោតមោ
អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិ អភិសម្ពុទ្ធាតិ បដិជាតាតីតិ ។
យំ ហិ តំ មហារាជ សម្មា វទមាណោ វទេយ្យ អនុត្តរំ
សម្មាសម្ពោធិ អភិសម្ពុទ្ធាតិ មមន្តំ សម្មា វទមាណោ
វទេយ្យ អហំ ហិ មហារាជ អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិ
អភិសម្ពុទ្ធាតិ ។

កោសលសំយុត្ត

ទហារវគ្គ ទី ១

ទហារសូត្រ ទី ១

[៣២៦] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុង
 សាវត្ថី ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ចូលទៅគាល់ព្រះ
 មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើនូវសេចក្តីរីករាយ ជាមួយ
 នឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួរ
 រព្វកហើយ ក៏គង់នៅក្នុងទីសមគួរ ។

[៣២៧] លុះព្រះបាទបសេនទិកោសល គង់នៅក្នុងទីសមគួរ
 ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរ ព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា ព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើនប្តេជ្ញាថា ត្រាស់ដឹងនូវអនុត្តរសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណដូច្នោះឬទេ ។
 ព្រះអង្គត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ បុគ្គលនិយាយដោយប្រពៃ នូវពាក្យ
 ណាថា តថាគតត្រាស់ដឹងនូវអនុត្តរសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណ បុគ្គលពោល
 ពាក្យនោះចំពោះតថាគត ឈ្មោះថាពោលដោយប្រពៃ បពិត្រមហារាជ
 ព្រោះថា តថាគតត្រាស់ដឹងនូវអនុត្តរសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណមែន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៣២៨] យេបិ តេ ភោ កោតម សមណាព្រា-
 ហ្មណា សង្ឃិទោ កណិទោ កណាចរិយា ញាតា
 យសស្សិទោ តិត្តករា សាធុសម្មតា ពហុជនស្ស
 សេយ្យដីទំ បូរណោ កស្សទោ មក្ខុលិ កោសាលោ
 និកន្តោ នាជបុត្តោ សញ្ញយោ វេលជ្ជបុត្តោ បក្កុទោ^(១)
 កច្ចាយទោ អជិតោ កេសកម្ពុលោ តេបិ មយា
 អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិ អភិសម្ពុទ្ធាតិ បដិជាតាថាតិ
 បុដ្ឋា សមាតា ន អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិ អភិសម្ពុទ្ធាតិ
 បដិជានន្តិ កី បន ករំ កោតមោ ទហារោ ចេវ ជា-
 តិយា នរោ ច បព្វជ្ជាយាតិ ។

[៣២៩] ចត្តារោ ខោមេ មហារាជ ទហារតិ ន
 ឧញ្ញាតព្វោ ទហារតិ ន បរិភោតព្វោ កតមេ ចត្តារោ
 ខត្តិយោ ខោ មហារាជ ទហារតិ ន ឧញ្ញាតព្វោ ទហា-
 រាតិ ន បរិភោតព្វោ ឧរកោ ខោ មហារាជ ទហារតិ ន
 ឧញ្ញាតព្វោ ទហារតិ ន បរិភោតព្វោ អក្កិ ខោ មហារាជ

១ ឱ. កកុទោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៣២៨] ព្រះរាជាត្រាស់ថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួក
 សមណព្រាហ្មណ៍ណា ដែលមានពួក មានគណៈ ជាអាចារ្យរបស់
 គណៈ មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះប្រាកដ ជាអ្នកមានយស ជាអ្នកធ្វើនូវលទ្ធិ
 ដូចជាកំពង់ ដែលជនជាច្រើនសន្មតថាជាសប្បុរស គឺគ្រូឈ្មោះបូរណ-
 កស្សប ១ មក្ខិលិគោសាល ១ និគន្ធនាដបុត្ត ១ សញ្ញយវេលដ្ឋបុត្ត ១
 បកុជកច្ចាយនៈ ១ អជិតកេសកម្ពល ១ ឯសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
 កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានសួរហើយថា លោកទាំងឡាយ ប្តេជ្ញាខ្លួនថា
 ត្រាស់ដឹងនូវអនុត្តរសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណឬ ក៏មិនប្តេជ្ញាខ្លួនថា ត្រាស់
 ដឹងនូវអនុត្តរសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណ ចំណែកព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ក្មេង
 ដោយកំណើតផង ថ្មីដោយផ្លូវផង មែនឬ ។

[៣២៩] បពិត្រមហារាជ សភាវៈ ៤ ពួកនេះ បុគ្គលមិនគប្បី
 មើលងាយថា ក្មេង មិនគប្បីរិះគន់ថា ក្មេង ឡើយ ឯសភាវៈ ៤ ពួក
 នោះ តើដូចម្តេច បពិត្រមហារាជ ក្សត្រិយ៍ បុគ្គលមិនគប្បីមើលងាយ
 ថា ក្មេង មិនគប្បីរិះគន់ថា ក្មេង ១ បពិត្រមហារាជ ពស់ បុគ្គលមិនគប្បី
 មើលងាយថា ក្មេង មិនគប្បីរិះគន់ថា ក្មេង ១ បពិត្រមហារាជ ក្មេង

កោសលសំយុត្តស្ស ទហរវគ្គ ទហរាវជាននំ

ទហរោតិ ន ឧញ្ញាតព្វោ ទហរោតិ ន បរិភោតព្វោ
 ភិក្ខុ ខោ មហារាជ ទហរោតិ ន ឧញ្ញាតព្វោ ទហ-
 រោតិ ន បរិភោតព្វោ ឥមេ ខោ មហារាជ ចត្តារោ
 ទហរោតិ ន ឧញ្ញាតព្វោ ទហរោតិ ន បរិភោតព្វោ ។

[៣៣០] ឥទមរោច ភក្កវា ឥទំ វត្តាន សុកតោ

អថាបរំ ឯតទរោច សត្តា

ខត្តិយំ ជាតិសម្បជំ

អភិជាតំ យសស្សិជំ

ទហរោតិ ធារជាធម្មយ្យ

ន នំ បរិភវេ នរោ

ហានម្ហិ សោ មនុស្សិវេ

វជ្ជំ លទ្ធាន ខត្តិយោ

កោសលសំយុត្ត ទហរវគ្គ កិរិយាមិនត្រូវមើលងាយថាក្មេង

បុគ្គលមិនគប្បីមើលងាយថា ក្មេង មិនគប្បីរិះគន់ថា ក្មេង គឺថាក្មេងតិច ១
បពិត្រមហារាជ ភិក្ខុ បុគ្គលមិនគប្បីមើលងាយថា ក្មេង មិនគប្បីរិះគន់
ថា ក្មេង ១ បពិត្រមហារាជ សភាវៈ ៤ ពួកនេះឯង បុគ្គលមិនគប្បីមើល
ងាយថា ក្មេង មិនគប្បីរិះគន់ថា ក្មេង ឡើយ ។

[៣៣០] ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ពាក្យនេះរួចហើយ

ព្រះសុគតជាសាស្តា លុះត្រាស់ពាក្យនេះរួចហើយ ក៏ទ្រង់ត្រាស់ពាក្យ

ដូច្នោះ តទៅទៀតថា

បុគ្គលមិនគប្បីមើលងាយក្សត្រិយ៍ ដែលបរិបូណ៌ដោយជាតិ

មានជាតិដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ មានយសបរិវារ ថា ក្មេង មិនគប្បីរិះ-

គន់ក្សត្រិយ៍នោះ ថា ក្មេង ទេ ព្រោះក្សត្រិយ៍នោះ រមែង

មានឋានៈជាធំជាងមនុស្ស លុះបានសោយរាជសម្បត្តិហើយ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

សោ កុទ្ធោ រាជទណ្ណោន
តស្មី បក្កមតេ ភុសំ
តស្មា តំ បរិវេដ្ឋយ្យ
រក្ខំ ដីវិតមត្តនោ
តាមេ វា យទិ វារញ្ញោ
យត្ត បស្សេ ភុជង្គមំ
ទហារេតិ នាវជានេយ្យ
ន នំ បរិភវេ នរោ
ឧច្ចារចេហិ វណ្ណេហិ
ឧរកោ ចរតិ តេជសី
សោ អាសជ្ជ ខំសេ ពាលំ
នវំ នារិញ្ច ឯកទា
តស្មា តំ បរិវេដ្ឋយ្យ
រក្ខំ ដីវិតមត្តនោ
បហូតភក្ខំ ជាលិនំ
ចារកំ កណ្ណវត្តនី
ទហារេតិ នាវជានេយ្យ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ក្សត្រិយ៍នោះទ្រង់ក្រោធឡើង រមែងព្យាយាមដ៏ក្លាខ្លាំង ចំ-
 ពោះបុគ្គលនោះ ដោយព្រះរាជអាជ្ញា ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គល
 កាលរក្សានូវជីវិតរបស់ខ្លួន គប្បីវៀរនូវក្សត្រិយ៍នោះ បុគ្គល
 ឃើញនូវពស់ ក្នុងទីណា ទោះក្នុងស្រុកក្តី ព្រៃក្តី កុំគប្បី
 មើលងាយថា តូច កុំគប្បីបំពាននូវពស់នោះថា តូច ព្រោះ
 ពស់មានតេជះតែងត្រាច់ទៅដោយភេទ មានប្រការផ្សេង ។
 ពស់នោះបើចូបនឹងមនុស្សប្រុសក្តី ស្រីក្តី ដែលល្ងង់ តែង
 ចឹកក្នុងកាលណាមួយ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលកាលរក្សាជីវិត
 របស់ខ្លួន គប្បីវៀរពស់នោះឲ្យស្រឡះ បុគ្គលមិនគប្បីមើល
 ងាយភ្លើង ដែលមានអណ្តាត មានចំណីគឺឧសច្រើន មាន
 ផ្លូវគឺស្នាមប្រឆេះខ្មៅ ថាជាភ្លើងតិច កុំគប្បីបំពានភ្លើងនោះ

កោសលសំយុត្តស្ស ទហរវគ្គ ទហរាវជាននំ

ន ទំ បរិកវេ នហ
 លទ្ធា ហិ សោ ឧចាទានំ
 មហា ហុត្តាន ចារកោ
 សោ អាសន្ន ឧហោ ពាលំ
 នំ នារិញ្ច ឯកទា
 តស្មា តំ បរិវេជ្ជយ្យ
 រក្ខំ ជីវិតមត្តនោ
 វនំ យទក្ខិ ឧហតិ
 ចារកោ កណ្ណវត្តជី
 ជាយន្តិ តត្ថ ចារោហា
 អហោរត្តានមច្ចយេ
 យញ្ច ខោ សីលសម្មន្នោ
 ភិក្ខុ ឧហតិ តេជសា
 ន តស្ស បុត្តា បសវោ
 ទាយាទា វិន្ទវេ ធនំ
 អនបច្ចា អទាយាទា
 តាលវត្ថុ កវន្តិ តេ

កោសលសំយត្ត ទហរវគ្គ ការមិនត្រូវមើលងាយថាក្មេង

ថា តិច ឡើយ ដ្បិតភ្លើងនោះ លុះបានកម្ទេចជាគ្រឿង
 ឆេះហើយ នឹងទៅជាភ្លើងធំបាន ភ្លើងនោះ ចូបនឹងមនុស្ស
 ប្រុសក្តី ស្រីក្តី ដែលល្ងង់ តែងឆេះក្នុងកាលណាមួយ ព្រោះ
 ហេតុនោះ បុគ្គលកាលរក្សាជីវិតរបស់ខ្លួន គប្បីរៀនរូបភ្លើង
 នោះ ភ្លើងជាសភាវៈធ្វើឲ្យស្អាត ជាសភាវៈមានផ្លូវខ្មៅ បើ
 ឆេះនូវព្រៃណា ឯសភាវៈដុះនៅលើផែនដីទាំងឡាយ (មាន
 ឈើនិងស្មៅជាដើម) តែងដុះឡើងក្នុងព្រៃនោះវិញ ក្នុង
 កាលដែលកន្លងទៅនៃថ្ងៃនិងយប់ ឯភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយ
 សីល បើឆេះនូវបុគ្គលណាដោយតេជះហើយ ពួកកូននិង
 សត្វចិញ្ចឹមរបស់បុគ្គលនោះ ក៏មិនមាននៅ ពួកជនជាញាតិ
 ក៏មិនបាននូវទ្រព្យ ឯពួកជនមិនមែនជាកូនចៅ និងជនមិន
 មែនជាញាតិទាំងនោះ (មិនចម្រើនឡើង) ដូចជាភ្លើងកំបុតក

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

តស្មា ហិ បណ្ឌិតោ ចោសោ
 សម្បស្សំ ភយមត្តនោ^(១)
 ភុជជ្ជមំ ចាវកញ្ច
 ខត្តិយញ្ច យសស្សីនំ
 ភិក្ខុញ្ច សីលសម្បន្នំ
 សម្មនេវ សមាចរេតិ ។

[៣៣១] ឃំ រុត្តេ វាជា បសេនទិកោសលោ
 ភកវន្តំ ឯតទរោច អភិក្កន្តំ ភន្តេ អភិក្កន្តំ ភន្តេ
 សេយ្យថាបិ ភន្តេ និក្កន្តិតំ វា ឧក្កុដ្ឋេយ្យ បដិច្ចន្តំ វា
 វិវេយ្យ មុឡ្ហស្ស វា មក្កំ អាចិក្ខេយ្យ អន្ធការេ វា
 តេលប្បដ្ឋោតំ ជារេយ្យ ចក្កមន្តោ រូចានិ ទក្ខន្តិតិ ឯ-
 រមេវ ភកវតា អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ
 ឯសាហំ ភន្តេ ភកវន្តំ សរណំ កច្ឆាមិ ធម្មញ្ច ភិក្ខុ-
 សង្ឃញ្ច ឧចាសកំ មំ ភកវា ជារតុ អដ្ឋតក្កេ ចា-
 ណុបេតំ សរណាដ្ឋតន្តិ ។

១ អត្ថមត្តនោតិបិ បារេន ភវិតព្វំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ព្រោះហេតុនោះ បុរសជាបណ្ឌិត កាលបើឃើញច្បាស់នូវ
ភ័យនៃខ្លួន គប្បីប្រព្រឹត្តឲ្យស្មើដោយប្រពៃ ចំពោះពស់ផង
ភ្លើងផង ក្សត្រិយ៍ដែលមានយសផង និងភិក្ខុដែលបរិបូណ៌
ដោយសីលផង ។

[៣៣១] កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
ព្រះបាទបសេនទិកោសល ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ច្បាស់ពេកណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ច្បាស់
ពេកណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដូចបុគ្គលផ្សារ នូវរបស់ដែលផ្តាប់
ឬបើកនូវរបស់ដែលកំបាំង ពុំនោះសោត ដូចបុគ្គលប្រាប់ផ្លូវដល់មនុស្ស
អ្នកវង្វេងទិស ឬទ្រោលនូវប្រទីបំភ្លឺក្នុងទីងងឹត ដោយគិតថា មនុស្ស
អ្នកមានភ្នែក រមែងឃើញរូបទាំងឡាយបាន យ៉ាងណាមិញ ធម៌ដែល
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយ ក៏យ៉ាងនោះ
ដែរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ សូមដល់នូវព្រះមានព្រះ
ភាគ ទាំងព្រះធម៌ ទាំងភិក្ខុសង្ឃ ថាជាទីពឹងទីរព្យក សូមព្រះមានព្រះ
ភាគ ទ្រង់ជ្រាបនូវខ្ញុំព្រះអង្គ ថាជាឧបាសក អ្នកដល់នូវព្រះរតនត្រ័យ
ជាទីពឹងទីរព្យក ស្មើដោយជីវិត តាំងតែអំពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ ។

កោសលសំយុត្តស្ស ទហារវគ្គេ តយោ ធម្មា

ទុតិយំ បុរិសសុត្តំ

[៣៣២] សារត្តិយំ អារាមេ... អថខោ រាជា
 បសេនទិកោសលោ យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧប-
 សង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។
 ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ រាជា បសេនទិកោសលោ
 ភកវន្តំ ឯតទរោច កតិ នុ ខោ ភន្តេ បុរិសស្ស
 ធម្មា អជ្ឈត្តំ ឧប្បជ្ជមាណា ឧប្បជ្ជន្តិ អហិតាយ ទុក្ខាយ
 អដាសុរិហារាយាតិ ។

[៣៣៣] តយោ ខោ មហារាជ បុរិសស្ស
 ធម្មា អជ្ឈត្តំ ឧប្បជ្ជមាណា ឧប្បជ្ជន្តិ អហិតាយ
 ទុក្ខាយ អដាសុរិហារាយ កតមេ តយោ លោកោ
 ខោ មហារាជ បុរិសស្ស ធម្មោ អជ្ឈត្តំ ឧប្បជ្ជ-
 មាណោ ឧប្បជ្ជតិ អហិតាយ ទុក្ខាយ អដាសុ-
 រិហារាយ ទោសោ ខោ មហារាជ បុរិសស្ស ធម្មោ

កោសលសំយុត្ត ទហរវត្ត អំពីធម៌បីប្រការ

បុរិសសូត្រ ទី ២

[៣៣២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងអារាម ជិតក្រុងសា-
 វត្តិ... ត្រាវនោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ចូលទៅគាល់ព្រះមាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយ
 គង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះបាទបសេនទិកោសល គង់ក្នុងទីសមគួរ
 ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ធម៌របស់បុរសមានប៉ុន្មានយ៉ាង កាលកើតឡើងក្នុងខ្លួន រមែង
 កើតឡើង ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ដើម្បីកិរិយានៅ
 មិនសប្បាយ ។

[៣៣៣] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ ធម៌របស់
 បុរសមាន ៣ យ៉ាង កាលកើតឡើងក្នុងខ្លួន រមែងកើតឡើង ដើម្បីមិន
 ជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ដើម្បីកិរិយានៅមិនសប្បាយ ធម៌ទាំង
 ៣ តើដូចម្តេច បពិត្រមហារាជ លោភៈជាធម៌របស់បុរស កាលកើត
 ឡើងក្នុងខ្លួន រមែងកើតឡើង ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ
 ដើម្បីកិរិយានៅមិនសប្បាយ បពិត្រមហារាជ ទោសៈជាធម៌របស់បុរស

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

អដ្ឋត្ថំ ឧប្បជ្ជមាណោ ឧប្បជ្ជតិ អហិតាយ ទុក្ខាយ
អដាសុរិហារាយ មោហោ ខោ មហារាជ បុរិសស្ស
ធម្មា អដ្ឋត្ថំ ឧប្បជ្ជមាណោ ឧប្បជ្ជតិ អហិតាយ
ទុក្ខាយ អដាសុរិហារាយ ឥមេ ខោ មហារាជ ត-
យោ បុរិសស្ស ធម្មា អដ្ឋត្ថំ ឧប្បជ្ជមាណោ ឧប្បជ្ជតិ
អហិតាយ ទុក្ខាយ អដាសុរិហារាយាតិ ។

[៣៣៤] ឥទមវោច^(១) ។ បេ ។

លោកោ នោសោ ច មោហោ ច
បុរិសំ ចាបចេតសំ
ហីសន្តិ អត្តសម្ពុតា
តចសារវំ សប្បលន្តិ ។

តតិយំ វាជសុត្តំ

[៣៣៥] សាវត្ថិយំ... ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ វាជា
បសេនទិកោសលោ ភកវន្តំ ឯតទវោច អត្តិ នុ ខោ
ភន្តេ ជាតស្ស អញ្ញត្រិ ជវាមរណាតិ ។

១ ឱ. ម. ឥទមវោចាតិ ន ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

កាលកើតឡើងក្នុងខ្លួន រមែងកើតឡើង ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បី
 សេចក្តីទុក្ខ ដើម្បីកិរិយានៅមិនសប្បាយ បពិត្រមហារាជ មោហាៈជា
 ធម៌របស់បុរស កាលកើតឡើងក្នុងខ្លួន រមែងកើតឡើង ដើម្បីមិនជា
 ប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ដើម្បីកិរិយានៅមិនសប្បាយ បពិត្រ
 មហារាជ ធម៌របស់បុរសមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង កាលកើតឡើងក្នុងខ្លួន
 រមែងកើតឡើង ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ដើម្បីកិរិយា
 នៅមិនសប្បាយ ។

[៣៣២] ព្រះមានព្រះភាគ បានទ្រង់ត្រាស់ពាក្យនេះហើយ
 ។ បេ ។

លោកៈ ១ ទោសៈ ១ មោហាៈ ១ កើតអំពីខ្លួន តែង
 សម្លាប់បុរសដែលមានចិត្តលាមក ដូចជាផ្លែ រមែងសម្លាប់
 ឈើដែលមានខ្លឹមខាងក្រៅ (មានឫស្សីនិងបបូសជាដើម) ។

រាជសូត្រ ទី ៣

[៣៣៥] ជិតក្រុងសាវត្ថី... លុះព្រះបាទបសេនទិកោសល
 គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សត្វដែលកើតហើយ រៀរចាកជរានិងមរណៈ
 បាន មានដែរឬ ។

កោសលសំយុត្តស្ស ទហារវគ្គ ភេទនធម្មោ

[៣៣៦] នត្តិ ខោ មហារាជ ជាតស្ស អញ្ញត្រ
 ជរាមរណា យេបិ តេ មហារាជ ខត្តិយមហាសាលា
 អន្តរា មហាទ្ធជា មហាកោតា បហូតជាតរូបរាជតា
 បហូតវិត្តបករណា បហូតជនជញ្ញា តេសម្បិ ជាតានំ
 នត្តិ អញ្ញត្រ ជរាមរណា យេបិ តេ មហារាជ
 ព្រហ្មណមហាសាលា ។ បេ ។ កហាបតិមហាសាលា
 អន្តរា មហាទ្ធជា មហាកោតា បហូតជាតរូបរាជតា
 បហូតវិត្តបករណា បហូតជនជញ្ញា តេសម្បិ ជាតានំ
 នត្តិ អញ្ញត្រ ជរាមរណា យេបិ តេ មហារាជ ភិក្ខុ
 អរហន្តោ វិណាសវា រុសិតរន្តោ កតករណីយា
 ឱហិតកាវា អនុប្បត្តសទត្តា បរិក្ខិណាករសញ្ញាជនា
 សម្មទញ្ញា វិមុត្តា តេសម្មាយំ កាយោ ភេទនធម្មោ
 និក្ខេបនធម្មោតិ ។

កោសលសំយុត្ត ទហរវត្ត កាយមានកិរិយាបែកធ្លាយជាធម្មតា

[៣៣៦] ព្រះអង្គត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ សត្វដែលកើត
 ហើយ រៀរចាកជរានិងមរណៈបាន មិនមានទេ បពិត្រមហារាជ ពួក
 ខត្តិយមហាសាលណា ដែលស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈ
 ច្រើន មានមាសនិងប្រាក់ច្រើន មានគ្រឿងឧបករណ៍ជាទីត្រេកអរ
 ច្រើន មានទ្រព្យនិងស្រូវច្រើន សូម្បីពួកខត្តិយមហាសាលទាំងនោះ
 ដែលកើតហើយ រៀរចាកជរានិងមរណៈ មិនមានទេ បពិត្រមហារាជ
 ពួកព្រាហ្មណមហាសាលណា ។ បេ ។ ពួកគហបតិមហាសាល អ្នក
 ស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានមាសនិងប្រាក់ច្រើន
 មានគ្រឿងឧបករណ៍ជាទីត្រេកអរច្រើន មានទ្រព្យនិងស្រូវច្រើន សូម្បី
 ពួកគហបតិមហាសាលទាំងនោះ ដែលកើតហើយ រៀរចាកជរានិង
 មរណៈ ក៏មិនមានដែរ បពិត្រមហារាជ ទុកជាពួកភិក្ខុណាជាព្រះ
 អរហន្ត មានអាសវៈអស់ហើយ មានព្រហ្មចរិយធម៌បានប្រព្រឹត្តហើយ
 មានសោឡសកិច្ចធ្វើស្រេចហើយ មានភារៈដាក់ចុះហើយ មានអរហត្ត-
 ផលជាប្រយោជន៍របស់ខ្លួនបានសម្រេចហើយ មានភវសញ្ញាជនៈអស់
 រលីងហើយ មានចិត្តរួចស្រឡះហើយ ព្រោះដឹងច្បាស់ដោយប្រពៃ
 សូម្បីកាយនេះរបស់ព្រះអរហន្តនោះ ក៏គង់មានកិរិយាបែកធ្លាយទៅជា
 ធម្មតា មានកិរិយាដាក់ចុះជាធម្មតា ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៣៣៧] ឥទមរោច^(១) ។ បេ ។
 ដីវន្តិ វេ រាជវថា សុចិត្តា
 អថោ សរីរម្បិ ជំ ឧបេតិ
 សតញ្ច ធម្មោ ន ជំ ឧបេតិ
 សន្តោ ហវេ សត្តិ បវេទយន្តិតិ ។

ចតុត្ថំ បិយសុត្តំ

[៣៣៨] សារត្តិយំ... ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ
 រាជា បសេនទិកោសលោ ភកវន្តំ ឯតទរោច ឥធម្មំ
 មយ្ហំ ភន្តេ រហោកតស្ស បដិសល្ល័នស្ស ឯវំ ចេតសោ
 បរិវិតក្កោ ឧទទាទិ កេសំ នុ ខោ បិយោ អត្តា
 កេសំ អប្បិយោ អត្តាតិ តស្ស មយ្ហំ ភន្តេ ឯតទ-
 ហោសិ យេ ច^(២) ខោ កេចិ កាយេន ទុច្ចរិតំ
 ចរន្តិ វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ មនសា ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ
 តេសំ អប្បិយោ អត្តា កិញ្ចាបិ តេ ឯវំ រទេយ្យំ
 បិយោ ដោ អត្តាតិ អថខោ តេសំ អប្បិយោ អត្តា តំ

១ ឱ. ម. ឥទមរោចាតិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. ម. ចសទ្វោ នត្ថិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៣៣៧] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បានត្រាស់ពាក្យនេះហើយ ។ បេ ។
 រាជរថទាំងឡាយ ដែលជាងវិចិត្រហើយដោយប្រពៃ រមែង
 គ្រាំគ្រាទៅ សូម្បីសរីរៈក៏រមែងដល់នូវសេចក្តីគ្រាំគ្រា មាន
 តែធម៌របស់ពួកសប្បុរស ទើបមិនដល់នូវសេចក្តីគ្រាំគ្រា ពួក
 សប្បុរស រមែងពោលជាមួយនឹងពួកសប្បុរស ។

បិយសូត្រ ទី ៤

[៣៣៨] ជិតក្រុងសាវត្ថី... លុះព្រះបាទបសេនទិកោសលគង់
 ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនៅក្នុងទីស្ងាត់ សម្លឹងនៅតែម្នាក់ឯង ក្នុងទីឯ-
 ណោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្តកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ខ្លួនជាទីស្រឡាញ់
 របស់បុគ្គលពួកណាហ្ន៎ ខ្លួនមិនជាទីស្រឡាញ់ របស់បុគ្គលពួកណាហ្ន៎
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា បុគ្គល
 ណាមួយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្ត
 ទុច្ចរិតដោយចិត្ត ខ្លួនមិនជាទីស្រឡាញ់របស់បុគ្គលពួកនោះ ទុកជាបុគ្គល
 ទាំងនោះ ពោលយ៉ាងនេះថា ខ្លួនជាទីស្រឡាញ់របស់យើង ក៏ឈ្មោះ
 ថាខ្លួនមិនជាទីស្រឡាញ់របស់បុគ្គលទាំងនោះ ដោយពិត សេចក្តីនោះ

កោសលសំយុត្តស្ស ទហារវគ្គេ អត្ថប្បិយភារោ

កិស្ស ហេតុ យំ ហិ អប្បិយោ អប្បិយស្ស ករេយ្យ
 តំ តេ អត្តនា វ អត្តនោ ករោន្តិ តស្មា តេសំ
 អប្បិយោ អត្តា យេ ច ខោ កេចិ កាយេន សុចរិតំ
 ចរន្តិ វាចាយ សុចរិតំ ចរន្តិ មនសា សុចរិតំ ចរន្តិ
 តេសំ បិយោ អត្តា កិញ្ចាបិ តេ ឯវំ វទេយ្យំ អប្បិ-
 យោ នោ អត្តាតិ អថខោ តេសំ បិយោ អត្តា តំ
 កិស្ស ហេតុ យំ ហិ បិយោ បិយស្ស ករេយ្យ តំ
 តេ អត្តនា វ អត្តនោ ករោន្តិ តស្មា តេសំ បិយោ
 អត្តាតិ ។

[៣៣៩] ឯវមេតំ មហារាជ ឯវមេតំ មហា-
 រាជ យេ ហិ កេចិ មហារាជ កាយេន ទុច្ចរិតំ
 ចរន្តិ វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ មនសា ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ
 តេសំ អប្បិយោ អត្តា កិញ្ចាបិ តេ ឯវំ វទេយ្យំ

កោសលសំយុត្ត ទហរវគ្គ ភាពនៃខ្លួនមិនជាទីស្រឡាញ់

ព្រោះហេតុដូចម្តេច ព្រោះថា ខ្លួនមិនជាទីស្រឡាញ់ គប្បីធ្វើនូវអំពើ
 ណា ដល់ខ្លួនមិនជាទីស្រឡាញ់ ឯបុគ្គលទាំងនោះ រមែងធ្វើនូវអំពើ
 នោះ ដល់ខ្លួនដោយខ្លួនឯង ព្រោះហេតុនោះ ខ្លួនមិនជាទីស្រឡាញ់
 របស់បុគ្គលទាំងនោះឡើយ លុះតែបុគ្គលណាមួយ ប្រព្រឹត្តសុចរិត
 ដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត ទើប
 ខ្លួនឈ្មោះថាជាទីស្រឡាញ់របស់បុគ្គលទាំងនោះ ទុកជាបុគ្គលទាំងនោះ
 ពោលយ៉ាងនេះថា ខ្លួនមិនជាទីស្រឡាញ់របស់យើង ក៏ឈ្មោះថាខ្លួន
 ជាទីស្រឡាញ់របស់បុគ្គលទាំងនោះ ដោយពិត សេចក្តីនោះ ព្រោះ
 ហេតុដូចម្តេច ព្រោះថា ខ្លួនជាទីស្រឡាញ់ គប្បីធ្វើនូវអំពើណាដល់
 ខ្លួនជាទីស្រឡាញ់ បុគ្គលទាំងនោះ តែងធ្វើនូវអំពើនោះដល់ខ្លួនដោយ
 ខ្លួនឯង ព្រោះហេតុនោះ ខ្លួនឈ្មោះថាជាទីស្រឡាញ់របស់បុគ្គលទាំង
 នោះ ។

[៣៣៩] ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ
 ហេតុនុ៎ះយ៉ាងនេះឯង បពិត្រមហារាជ ហេតុនុ៎ះយ៉ាងនេះឯង បពិត្រ
 មហារាជ បុគ្គលណាមួយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិត
 ដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត ខ្លួនឈ្មោះថាមិនជាទីស្រឡាញ់
 របស់បុគ្គលទាំងនោះឡើយ ទុកជាបុគ្គលទាំងនោះ ពោលយ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

បិយោ នោ អត្តាតិ អថខោ តេសំ អប្បិយោ អត្តា តំ

កិស្ស ហេតុ យំ ហិ មហារាជ អប្បិយោ អប្បិយស្ស

ករេយ្យ តំ តេ អត្តនា វ អត្តនោ ករោន្តិ តស្មា

តេសំ អប្បិយោ អត្តាតិ យេ ច ខោ កេចិ មហារាជ

កាយេន សុចរិតំ ចរន្តិ វាចាយ សុចរិតំ ចរន្តិ

មនសា សុចរិតំ ចរន្តិ តេសំ បិយោ អត្តា កិញ្ចាបិ

តេ ឯវំ វទេយ្យំ អប្បិយោ នោ អត្តាតិ អថខោ

តេសំ បិយោ អត្តា តំ កិស្ស ហេតុ យំ ហិ មហារាជ

បិយោ បិយស្ស ករេយ្យ តំ តេ អត្តនា វ អត្តនោ

ករោន្តិ តស្មា តេសំ បិយោ អត្តាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ខ្លួនជាទីស្រឡាញ់របស់យើង ក៏ឈ្មោះថាខ្លួនមិនជាទីស្រឡាញ់ របស់
 បុគ្គលទាំងនោះដោយពិត សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច បពិត្រ
 មហារាជ ព្រោះថា ខ្លួនមិនជាទីស្រឡាញ់ គប្បីធ្វើនូវអំពើណាដល់
 ខ្លួនមិនជាទីស្រឡាញ់ បុគ្គលទាំងនោះ តែងធ្វើនូវអំពើនោះ ដល់ខ្លួន
 ដោយខ្លួនឯង ព្រោះហេតុនោះ ខ្លួនឈ្មោះថាមិនជាទីស្រឡាញ់របស់
 បុគ្គលទាំងនោះ បពិត្រមហារាជ លុះតែបុគ្គលណាមួយ ប្រព្រឹត្តសុច-
 រិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត
 ទើបខ្លួនឈ្មោះថាជាទីស្រឡាញ់របស់បុគ្គលទាំងនោះ ទុកជាបុគ្គលទាំង
 នោះពោលយ៉ាងនេះថា ខ្លួនមិនជាទីស្រឡាញ់របស់យើង ក៏ឈ្មោះ
 ថាខ្លួនជាទីស្រឡាញ់របស់បុគ្គលទាំងនោះ ដោយពិត សេចក្តីនោះ
 ព្រោះហេតុដូចម្តេច បពិត្រមហារាជ ព្រោះថា ខ្លួនជាទីស្រឡាញ់
 គប្បីធ្វើនូវអំពើណាដល់ខ្លួនជាទីស្រឡាញ់ បុគ្គលទាំងនោះ តែងធ្វើ
 នូវអំពើនោះដល់ខ្លួនដោយខ្លួនឯង ព្រោះហេតុនោះ ខ្លួនឈ្មោះថាជាទី
 ស្រឡាញ់របស់បុគ្គលទាំងនោះ ។

កោសលសំយុត្តស្ស ទហរវគ្គេ បិយការោ

[៣៤០]

ឥទមវោច ។ បេ ។
 អត្តានញោ បិយំ ជញ្ញា
 ន នំ ចាបេន សំយុដេ
 ន ហិ តំ សុលកំ ហោតិ
 សុខំ ទុក្កជការិណ
 អន្តកេនាធិបន្នស្ស
 ជហតោ មាទុសំ កវំ
 កិ ហិ តស្ស សកំ ហោតិ
 កិញ្ច អាទាយ កច្ចតិ
 កិញ្ចស្ស អនុកំ ហោតិ
 ឆាយាវ អនុចាយិដី
 ឧភោ បុញ្ញញ្ច ចាបញ្ច
 យំ មច្ចោ កុរុតេ ឥធន
 តំ ហិ តស្ស សកំ ហោតិ
 តញ្ច អាទាយ កច្ចតិ
 តញ្ចស្ស អនុកំ ហោតិ
 ឆាយាវ អនុចាយិដី

កោសលសំយុត្ត ទហារវត្ត ភាពនៃខ្លួនជាទីស្រឡាញ់

[៣៤០] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បានត្រាស់ពាក្យនេះហើយ

។ បេ ។

បើបុគ្គល ដឹងខ្លួនថាជាទីស្រឡាញ់ហើយ កុំគប្បីប្រកបខ្លួន

នោះដោយបាបឡើយ ព្រោះថា ខ្លួននោះ មិនមែនរក

បានដោយងាយទេ បុគ្គលអ្នកធ្វើអំពើអាក្រក់ មិនមែនរក

សេចក្តីសុខបាន ដោយងាយទេ បុគ្គលដែលសេចក្តីស្លាប់

គ្របសង្កត់ លះបង់ភពជារបស់នៃមនុស្សទៅហើយ បុគ្គល

នោះ មានអ្វីជារបស់ខ្លួន បុគ្គលនោះ កាន់យកអ្វីទៅ អ្វី

ទៅតាមបុគ្គលនោះបាន ដូចជាស្រមោល អន្ទោលតាមរូប

ធម្មជាតិទាំងពីរ គឺបុណ្យនិងបាប រមែងទៅតាមបុគ្គលនោះ

សត្វធ្វើអំពើណា ទុកក្នុងលោកនេះ បុគ្គលនោះ មានអំពើ

នោះជារបស់ខ្លួន បុគ្គលនោះ កាន់យកអំពើនោះទៅ អំពើ

នោះទៅតាមបុគ្គលនោះ ដូចជាស្រមោល អន្ទោលតាមរូប

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

តស្មា ករេយ្យ កល្យាណំ

និចយំ សម្មរាយិកំ

បុញ្ញានិ បរលោកស្មី

បតិដ្ឋា ហោន្តិ ចាណិនន្តិ ។

បញ្ចមំ អត្តវក្ខិតសុត្តំ

[៣៤១] ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ រាជា បសេន-
 ទិកោសលោ ភកវន្តំ ឯតទរោច ឥទ មយ្ហំ ភន្តេ
 រហោកតស្ស បដិសស្វីនស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិវិតក្កោ
 ឧទចាទិ កេសំ នុ ខោ រក្ខិតោ អត្តា កេសំ នុ ខោ
 អរក្ខិតោ អត្តាតិ តស្ស មយ្ហំ ភន្តេ ឯតទហោសិ
 យេ ច ខោ កេចិ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ វាចាយ
 ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ មនសា ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ តេសំ អរក្ខិ-
 តោ អត្តា កិញ្ចាបិ តេ ហត្ថិកាយោ វា រក្ខេយ្យ
 អស្សកាយោ វា រក្ខេយ្យ រថកាយោ វា រក្ខេយ្យ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គល គប្បីធ្វើនូវកុសលដែលប្រព្រឹត្តទៅ
ក្នុងបរលោកឲ្យចម្រើនឡើង (ព្រោះ) បុណ្យទាំងឡាយ
រមែងជាទីពឹងរបស់ពួកសត្វ ក្នុងបរលោក ។

អត្ថវក្ខិតសូត្រ ទី ៥

[៣៤១] ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ
ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះ
អង្គនៅក្នុងទីស្ងាត់ សម្លឹងនៅតែម្នាក់ឯងក្នុងទីឯណោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ
ក្នុងចិត្តកើតឡើង យ៉ាងនេះថា ខ្លួនរបស់បុគ្គលដូចម្តេចហ្ន៎ ដែលឈ្មោះ
ថារក្សាហើយ ខ្លួនរបស់បុគ្គលដូចម្តេចហ្ន៎ ដែលឈ្មោះថាមិនរក្សាហើយ
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ មានសេចក្តីយល់ឃើញដូច្នោះថា
បុគ្គលណាមួយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា
ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត បុគ្គលទាំងនោះឈ្មោះថាមិនរក្សាខ្លួនទេ បុគ្គល
នោះ ទុកជាមានពលដ៏រីក្សា មានពលសេះរក្សា មានពលរថរក្សា

កោសលសំយត្តស្ស ទហវគ្គេ អត្តរក្ខតារោ

បត្តិកាយោ វា រក្ខេយ្យ អថខោ តេសំ អរក្ខិតោ អត្តា
 តំ កិស្ស ហេតុ ពាហិរា ហោសា រក្ខា នេសា រក្ខា
 អដ្ឋត្តិកា តស្មា តេសំ អរក្ខិតោ អត្តាតិ យេ ច ខោ
 កេចិ កាយេន សុចរិតំ ចរុត្តិ វាចាយ សុចរិតំ ចរុត្តិ
 មនសា សុចរិតំ ចរុត្តិ តេសំ រក្ខិតោ អត្តា កិញ្ចាបិ
 តេ នេវ ហត្តិកាយោ រក្ខេយ្យ ន អស្សកាយោ
 រក្ខេយ្យ ន រថកាយោ រក្ខេយ្យ ន បត្តិកាយោ
 រក្ខេយ្យ អថខោ តេសំ រក្ខិតោ អត្តា តំ កិស្ស
 ហេតុ អដ្ឋត្តិកា ហោសា រក្ខា នេសា រក្ខា ពាហិរា
 តស្មា តេសំ រក្ខិតោ អត្តាតិ ។

[៣៤២] ឯវមេតំ មហារាជ ឯវមេតំ មហា-
 រាជ យេ ហិ កេចិ មហារាជ កាយេន ទុច្ចរិ-
 តំ ចរុត្តិ ។ បេ ។ តេសំ អរក្ខិតោ អត្តាតិ តំ
 កិស្ស ហេតុ ពាហិរា ហោសា មហារាជ រក្ខា

កោសលសំយុត្ត ទហរវគ្គ ភាពនៃកិរិយារក្សាខ្លួន

ឬមានពលថ្មើរជើងរក្សាក៏ដោយ តែថាបុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនរក្សាខ្លួន
ដោយពិត សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ព្រោះថា ការរក្សានេះជា
ខាងក្រៅ ការរក្សានេះមិនមែនជាការរក្សាខាងក្នុងទេ ព្រោះហេតុនោះ
បុគ្គលទាំងនោះ ទើបឈ្មោះថាមិនរក្សាខ្លួនទេ លុះតែបុគ្គលណាមួយ
ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិត
ដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ ទើបឈ្មោះថារក្សាខ្លួន បុគ្គលនោះ ទុកជា
មិនមានពលដំរីរក្សា មិនមានពលសេះរក្សា មិនមានពលរថរក្សា មិន
មានពលថ្មើរជើងរក្សាក៏ដោយ គង់តែបុគ្គលទាំងនោះ ឈ្មោះថារក្សា
ខ្លួនដោយពិត សេចក្តីនេះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ព្រោះថា ការរក្សា
នេះជាខាងក្នុង ការរក្សានេះមិនមែនជាការរក្សាខាងក្រៅទេ ព្រោះហេតុ
នោះ បុគ្គលទាំងនោះ ទើបឈ្មោះថារក្សាខ្លួន ។

[៣៤២] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ សេចក្តី
នុ៎ះយ៉ាងនេះឯង បពិត្រមហារាជ សេចក្តីនុ៎ះយ៉ាងនេះឯង បពិត្រ
មហារាជ មែនហើយ បុគ្គលណាមួយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ
។ បេ ។ ខ្លួនរបស់បុគ្គលទាំងនោះ ឈ្មោះថាមិនរក្សាទេ សេចក្តីនោះ
ព្រោះហេតុដូចម្តេច បពិត្រមហារាជ ព្រោះថា ការរក្សានេះជាខាងក្រៅ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

នេសា រក្ខា អជ្ឈត្តិកា តស្មា តេសំ អរក្ខិតោ
 អត្តាតិ យេ ហិ កេចិ មហារាជ កាយេន សុចរិតំ
 ចរន្តិ វាចាយ សុចរិតំ ចរន្តិ មនសា សុចរិតំ ចរន្តិ
 តេសំ រក្ខិតោ អត្តា កិញ្ចាបិ តេ នេវ ហត្តិកាយោ
 រក្ខេយ្យេ ន អស្សកាយោ រក្ខេយ្យេ ន រថកាយោ
 រក្ខេយ្យេ ន បត្តិកាយោ រក្ខេយ្យេ អថខោ តេសំ
 រក្ខិតោ អត្តា តំ កិស្ស ហេតុ អជ្ឈត្តិកា ហោសា
 មហារាជ រក្ខា នេសា រក្ខា ពាហិរា តស្មា តេសំ
 រក្ខិតោ អត្តាតិ ។

[៣៤៣] ឥនមវោច ។ បេ ។

កាយេន សំវោ សាធុ
 សាធុ វាចាយ សំវោ
 មនសា សំវោ សាធុ
 សាធុ សព្វត្ថ សំវោ
 សព្វត្ថ សំវោ លដ្ឋិ
 រក្ខិតោតិ បុច្ចតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ការរក្សានេះមិនមែនជាការរក្សាខាងក្នុងទេ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គល
 ទាំងនោះ ទើបឈ្មោះថា មិនរក្សាខ្លួនទេ បពិត្រមហារាជ លុះតែ
 បុគ្គលណាមួយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា
 ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត បុគ្គលទាំងនោះ ទើបឈ្មោះថារក្សាខ្លួន ទុក
 ជាមិនមានពលជំរើរក្សា មិនមានពលសេះរក្សា មិនមានពលរថរក្សា
 មិនមានពលប្រើរជើងរក្សាក៏ដោយ គង់តែបុគ្គលទាំងនោះ ឈ្មោះថា
 រក្សាខ្លួនដោយពិត សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច បពិត្រមហារាជ
 ព្រោះថា ការរក្សានេះជាខាងក្នុង ការរក្សានេះមិនមែនជាការរក្សាខាង
 ក្រៅទេ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលទាំងនោះ ទើបឈ្មោះថារក្សាខ្លួន ។

[៣៤៣] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បានត្រាស់ពាក្យនេះហើយ

។ បេ ។

សេចក្តីសង្រួមដោយកាយ ជាការប្រពៃ សេចក្តីសង្រួម
 ដោយវាចា ជាការប្រពៃ សេចក្តីសង្រួមដោយចិត្ត ជា
 ការប្រពៃ សេចក្តីសង្រួមក្នុងទ្វារទាំងអស់ ជាការប្រពៃ
 បុគ្គលមានសេចក្តីខ្មាស បានសង្រួម ក្នុងទ្វារទាំងអស់
 បណ្ឌិតហៅថា រក្សាខ្លួន ។

កោសលសំយុត្តស្ស ទហារវគ្គេ បសេនទិកោសលស្ស បរិវិតក្កនំ

ឆដ្ឋំ អប្បកសុត្តំ

[៣៤៤] សារត្ថិយំ... ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ រាជា
 បសេនទិកោសលោ ភកវន្តំ ឯតទរោច ឥធម្មំ មយ្ហំ
 ភន្តេ រហោកតស្ស បដិសល្ល័នស្ស ឯវំ ចេតសោ
 បរិវិតក្កោ ឧទចាទិ អប្បកា តេ សត្តា លោកស្មី
 យេ ឧឡារេ ឧឡារេ កោកេ លភិត្វា ន ចេវ មជ្ជន្តិ
 ន ច បមជ្ជន្តិ ន ច កាមេសុ កេធំ អាបជ្ជន្តិ
 ន ច សត្តេសុ វិប្បដិបជ្ជន្តិ អថខោ ឯតេវ ពហុតរា
 សត្តា លោកស្មី យេ ច ឧឡារេ ឧឡារេ កោកេ
 លភិត្វា មជ្ជន្តិ ចេវ បមជ្ជន្តិ ច កាមេសុ ច កេធំ
 អាបជ្ជន្តិ សត្តេសុ ច វិប្បដិបជ្ជន្តិតិ ។

កោសលសំយុត្ត ទហរវគ្គ សេចក្តីត្រិះរិះរបស់ព្រះបាទបសេនទិកោសល

អប្បកិស្សត្រី ទី ៦

[៣៤៤] ជិតក្រុងសាវត្ថី... លុះព្រះបាទបសេនទិកោសល

គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ

ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនៅក្នុងទីស្ងាត់ សម្លឹងនៅតែម្នាក់ឯង ក្នុង

ទីឯណោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្ត កើតឡើងយ៉ាងនេះថា សត្វ

ទាំងឡាយឯណា បាននូវភោគៈដ៏ថ្លៃថ្លាលើសលុបហើយ មិនស្រវឹង

(ដោយមាន៖)ផង មិនប្រមាទផង មិនដល់នូវសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុង

កាមផង មិនប្រតិបត្តិខុសក្នុងសត្វទាំងឡាយផង សត្វទាំងនោះ មាន

ចំនួនតិចក្នុងលោក មួយទៀត សត្វទាំងឡាយណា បាននូវភោគៈ

ដ៏ថ្លៃថ្លាលើសលុបហើយ តែងស្រវឹងផង ប្រមាទផង ដល់នូវសេចក្តី

ប្រាថ្នាក្នុងកាមផង ប្រតិបត្តិខុសក្នុងសត្វទាំងឡាយផង សត្វទាំងនុ៎ះ

មានចំនួនច្រើនក្នុងលោក ដោយពិត ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៣៤៥] ឯវមេតំ មហារាជ ឯវមេតំ មហារាជ
 អប្បកា តេ មហារាជ សត្តា លោកស្មី យេ ឧឡារេ
 ឧឡារេ ភោកេ លភិក្ខុ ន ចេវ មជ្ឈន្តិ ន ច បមជ្ឈន្តិ
 ន ច កាមេសុ កេតំ អាបជ្ឈន្តិ ន ច សត្តេសុ វិប្បជិ-
 បជ្ឈន្តិ អថខោ ឯតេវ ពហុតរា សត្តា លោកស្មី យេ
 ឧឡារេ ឧឡារេ ភោកេ លភិក្ខុ មជ្ឈន្តិ ចេវ ប-
 មជ្ឈន្តិ ច កាមេសុ ច កេតំ អាបជ្ឈន្តិ សត្តេសុ ច
 វិប្បជិបជ្ឈន្តិតិ ។

[៣៤៦] ឥទមវោច ។ បេ ។
 សារត្តា កាមភោកេសុ
 តិទ្ធា កាមេសុ មុច្ឆិតា
 អតិសារំ ន ពុជ្ឈន្តិ
 មិកា^(១) ក្សេមំ ឧទ្ធិតំ
 បច្ឆាសំ កដកំ ហោតិ
 វិចារោ ហិស្ស ចាបកោតិ ។

១ មតាតិបិ បារោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៣៤៥] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ សេចក្តី
 នុ៎ះយ៉ាងនេះឯង បពិត្រមហារាជ សេចក្តីនុ៎ះយ៉ាងនេះឯង បពិត្រមហា-
 រាជ សត្វទាំងឡាយណា បាននូវភោគៈដ៏ថ្លៃថ្លាលើសលុបហើយ មិន
 ស្រវឹងផង មិនប្រមាទផង មិនដល់នូវសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកាមផង មិន
 ប្រតិបត្តិខុសក្នុងសត្វទាំងឡាយផង សត្វទាំងនោះ មានចំនួនតិច ក្នុង
 លោក សត្វទាំងឡាយណា បាននូវភោគៈដ៏ថ្លៃថ្លាលើសលុបហើយ
 តែងស្រវឹងផង ប្រមាទផង ដល់នូវសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកាមផង ប្រតិបត្តិ
 ខុសក្នុងសត្វទាំងឡាយផង សត្វទាំងនុ៎ះ មានចំនួនច្រើន ក្នុងលោក
 ដោយពិត ។

[៣៤៦] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បានត្រាស់ពាក្យនេះហើយ
 ។ បេ ។

ពួកសត្វ មានសេចក្តីត្រេកអរខ្លាំង ក្នុងកាមនិងភោគៈទាំង-
 ឡាយ ប្រាថ្នាជ្រុលជ្រប់ក្នុងកាមទាំងឡាយ មិនដឹងនូវ
 ទោសដែលប្រព្រឹត្តល្មើស ដូចជាពួកម្រឹគ មិនដឹងនូវអន្ទាក់
 ដែលគេដាក់ ពួកសត្វនោះរមែងមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ
 ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ព្រោះថា ផលនៃកម្មនោះ ជា
 ផលលាមក ។

កោសលសំយុត្តស្ស ទហារវគ្គ កាមហេតុការណ៍

សត្តមំ អត្តកិរណសុត្តិ

[៣៤៧] ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ រាជា បសេនទិ-
 កោសលោ ភកវន្តំ ឯតទរោច ឥទាហំ ភន្តេ អត្តករ-
 ណោ^(១) និសិទ្ធា ខោ បស្សាមិ ខត្តិយមហាសាលេបិ
 ព្រាហ្មណមហាសាលេបិ កហបតិមហាសាលេបិ អន្នេ
 មហាទ្ធនេ មហាកោតេ បហូតជាត្រូបរជតេ បហូតវិត្ត-
 បករណោ បហូតទនទញ្ញោ កាមហេតុ កាមនិទានំ
 កាមាធិករណំ សម្បជានមុសា កាសន្តេ តស្ស មយ្ហំ
 ភន្តេ ឯតទហោសិ អលំទានិ មេ អត្តករណោន ភទ្រ-
 មុខោទានិ អត្តករណោន បញ្ញាយិស្សតីតិ ។

[៣៤៨] ឯវមេតំ មហារាជ ឯវមេតំ មហារាជ^(២)
 យេបិ តេ មហារាជ ខត្តិយមហាសាលា ព្រាហ្មណ-
 មហាសាលា កហបតិមហាសាលា អន្នោ មហាទ្ធជា
 មហាកោតា បហូតជាត្រូបរជតា បហូតវិត្តបករណា

១ ឱ. អ. ឯវំ ។ ម. អដ្ឋករណោ ។ ២ ឱ. ឥមេ ន ទិស្សន្តិ ។

កោសលសំយុត្ត ទហារវត្ត ភាពនៃកាមជាហេតុ

អត្ថករណសូត្រ ទី ៧

[៣៤៧] លុះព្រះបាទបសេនទិកោសល គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏
 ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះ
 អង្គ អង្គុយក្នុងរោងសម្រាប់កាត់សេចក្តីក្នុងទីឯណោះ បានឃើញពួក
 ខត្តិយមហាសាល ព្រាហ្មណមហាសាលនិងគហបតិមហាសាល អ្នក
 ស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានមាសនិងប្រាក់
 ច្រើន មានគ្រឿងឧបករណ៍ជាទីត្រេកអរច្រើន មានទ្រព្យនិងស្រូវច្រើន
 ពោលនូវពាក្យកុហក ចំពោះហេតុដែលដឹងច្បាស់ ព្រោះកាមជាហេតុ
 ព្រោះកាមជាដំណើរ ព្រោះកាមជាអធិករណ៍ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ណ្ហើយ អាត្មាអញនឹងមាន
 ប្រយោជន៍អ្វី ដោយការកាត់សេចក្តីក្នុងកាលឥឡូវនេះ បុគ្គលមានមុខ
 ល្អ នឹងប្រាក់ដដែលដោយការកាត់សេចក្តី ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។

[៣៤៨] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ សេចក្តី
 នុះយ៉ាងនេះឯង បពិត្រមហារាជ សេចក្តីនុះយ៉ាងនេះឯង បពិត្រ
 មហារាជ ពួកជនណា គឺខត្តិយមហាសាល ព្រាហ្មណមហាសាល
 និងគហបតិមហាសាល ដែលស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈ
 ច្រើន មានមាសនិងប្រាក់ច្រើន មានគ្រឿងឧបករណ៍ជាទីត្រេកអរច្រើន

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

បហូតធនធម្មា កាមហេតុ កាមនិទានំ កាមាជិ-
 ការណំ សម្មជានមុសា ភាសន្តិ តេសំ តំ ភវិស្សតិ
 ទីយវត្ថំ អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ ។

[៣៤៩] ឥទមវោច ។ បេ ។

សារត្តា កាមភោកេសុ

តិទ្ធា កាមេសុ មុច្ឆិតា

អតិសារំ ន ពុជ្ឈន្តិ

បច្ឆា ទិប្បំ ឱទ្ធិតំ

បច្ឆាសំ កដុកំ ហោតិ

វិចាកោ ហិស្ស ចាបកោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

មានទ្រព្យនិងស្រូវច្រើន ពោលនូវពាក្យកុហក ចំពោះហេតុដែលដឹង
 ច្បាស់ ព្រោះកាមជាហេតុ ព្រោះកាមជាដំណើរ ព្រោះកាមជា
 អធិករណ៍ អំពើនោះនឹងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បី
 សេចក្តីទុក្ខ អស់កាលជាអង្វែង ដល់ពួកជនទាំងនោះ ។

[៣៤៧] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បានត្រាស់ពាក្យនេះហើយ

។ បេ ។

ពួកសត្វ មានសេចក្តីត្រេកអរខ្លាំង ក្នុងកាមនិងភោគៈទាំង-
 ឡាយ ប្រាថ្នាជ្រុលជ្រប់ ក្នុងកាមទាំងឡាយ មិនដឹងនូវ
 ទោសដែលប្រព្រឹត្តល្មើស ដូចជាត្រីមិនស្គាល់លប ដែល
 គេដាក់ហើយ ពួកសត្វនោះ រមែងមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ
 ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ព្រោះថា ផលនៃកម្មនោះ ជាផល
 លាមក ។

កោសលសំយុត្តស្ស ទហារវគ្គ ភគវន្តបសង្កមនំ

អដ្ឋមំ មល្លិកាសុត្តំ

[៣៥០] សាវត្ថិយំ... តេន ខោ បន សមយេន
 រាជា បសេនទិកោសលោ មល្លិកាយ ទេវីយា សន្តិ
 ឧបរិប្បាសាទរតតោ ហោតិ ។ អថខោ រាជា បសេ-
 នទិកោសលោ មល្លិកំ ទេវី ឯតទោច អត្ថិ នុ
 ខោ តេ មល្លិកេ កោ ចញ្ញោ អត្តនា បិយត-
 រោតិ ។ នត្ថិ ខោ មេ មហារាជ កោ ចញ្ញោ
 អត្តនា បិយតរោ តុយ្ហំ បន មហារាជ អត្តញ្ញោ
 កោចិ អត្តនា បិយតរោតិ ។ មយ្ហម្បិ ខោ មល្លិកេ
 នត្តញ្ញោ កោចិ អត្តនា បិយតរោតិ ។

[៣៥១] អថខោ រាជា បសេនទិកោសលោ ចា-
 សាទា ឱរោហិត្វា យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧប-
 សង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។

កោសលសំយត្ត ទហវគ្គ ព្រះបាទបសេនទិកោសលចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

មល្លិកាសូត្រ ទី ៨

[៣៥០] ជិតក្រុងសាវត្ថី... សម័យនោះ ព្រះបាទបសេន-
 ទិកោសល គង់ក្នុងប្រាសាទដ៏ប្រសើរជាន់ខាងលើ ជាមួយនឹងព្រះនាង
 មល្លិកាទេវី ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល មានព្រះបន្ទូល
 នឹងព្រះនាងមល្លិកាទេវី ដូច្នោះថា ម្ចាស់នាងមល្លិកា បុគ្គលដទៃណា
 ដែលជាទីស្រឡាញ់ដោយវិសេសជាងខ្លួននាងទៅទៀត មានដែរឬ ។
 បពិត្រមហារាជ បុគ្គលដទៃណា ដែលជាទីស្រឡាញ់ដោយវិសេស
 ជាងខ្លួនខ្ញុំម្ចាស់ មិនមានទេ បពិត្រមហារាជ ចុះបុគ្គលដទៃនីមួយ
 ដែលជាទីស្រឡាញ់ដោយវិសេសជាងខ្លួនព្រះអង្គទៅទៀត មានដែរឬ ។
 ម្ចាស់នាងមល្លិកា បុគ្គលដទៃនីមួយ ដែលជាទីស្រឡាញ់ដោយវិសេស
 ជាងខ្លួនយើងទៅទៀត មិនមានទេ ។

[៣៥១] លំដាប់នោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់
 ចុះអំពីប្រាសាទ ហើយស្តេចចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល
 ទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយគង់ក្នុងទីសមគួរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ រាជា បសេនទិកោសលោ
 ភកវន្តំ ឯតទរោច ឥទាហំ ភន្តេ មល្មិកាយ ទេវិយា
 សទ្ធិ ឧបវិប្បាសាទវគតោ មល្មិកំ ទេវី ឯតទរោចំ
 អត្តិ នុ ខោ តេ មល្មិកេ កោ ចញ្ញោ អត្តនា បិ-
 យតរោតិ ឃំ វុត្តេ ភន្តេ មល្មិកា ទេវី មំ ឯតទរោ-
 ច នត្តិ ខោ មេ មហារាជ កោ ចញ្ញោ អត្តនា
 បិយតរោតិ តុយ្ហំ បន មហារាជ អត្តញ្ញោ កោចិ
 អត្តនា បិយតរោតិ ឃំ វុត្តាហំ ភន្តេ មល្មិកំ ទេវី
 ឯតទរោចំ មយ្ហម្បិ ខោ មល្មិកេ នត្តញ្ញោ កោចិ
 អត្តនា បិយតរោតិ ។

[៣៥២] អថខោ ភកវា ឯតមន្តំ វិទិត្វា តាយំ
 វេលាយំ ឥមំ កាចំ អកាសិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

លុះព្រះបាទបសេនទិកោសល គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូល
 ព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនៅក្នុង
 ប្រាសាទដ៏ប្រសើរជាន់ខាងលើ ជាមួយនឹងនាងមល្លិកាទេវីក្នុងទីឯណោះ
 បានសួរនាងមល្លិកាទេវី ដូច្នោះថា ម្ចាស់នាងមល្លិកា បុគ្គលដទៃណាដែល
 ជាទីស្រឡាញ់ដោយវិសេសជាងខ្លួននាងទៅទៀត មានដែរឬ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គសួរយ៉ាងនេះហើយ នាងមល្លិកាទេវី
 ក៏ពោលតបមកនឹងខ្ញុំព្រះអង្គដូច្នោះថា បពិត្រមហារាជ បុគ្គលដទៃណា
 ដែលជាទីស្រឡាញ់ដោយវិសេសជាងខ្លួនខ្ញុំម្ចាស់ទៅទៀត មិនមានទេ
 បពិត្រមហារាជ ចុះបុគ្គលនីមួយ ដែលជាទីស្រឡាញ់ដោយវិសេស
 ជាងខ្លួនព្រះអង្គទៅទៀត មានដែរឬ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលបើ
 នាងមល្លិកាទេវី សួរយ៉ាងនេះហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គឆ្លើយតបនាងមល្លិកាទេវី
 ដូច្នោះវិញថា ម្ចាស់នាងមល្លិកា បុគ្គលដទៃនីមួយ ដែលជាទីស្រឡាញ់
 ដោយវិសេសជាងខ្លួនយើងទៅទៀត មិនមានទេ ។

[៣៥២] លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគជ្រាបច្បាស់នូវសេចក្តី
 នេះហើយ ក៏ត្រាស់នូវគាថានេះ ក្នុងវេលានោះ ថា

កោសលសំយុត្តស្ស ទហារវគ្គេ ភគវន្តបសង្កមនំ

សញ្ចា ទិសា អនុបរិតម្ម ចេតសា
នេវជ្ឈតា បិយតរមត្តនោ ក្វចិ
ឯវំ បិយោ បុទុ អត្តា បវេសំ
តស្មា ន ហីសេ បវំ អត្តកាមោតិ ។

នវមំ យញ្ញសុត្តំ

[៣៥៣] សាវត្ថិយំ... តេន ខោ បន សមយេន
រញ្ញោ បសេនទិកោសលស្ស មហាយញ្ញោ បច្ចុបដ្ឋិ-
តោ ហោតិ ។ បញ្ច ច ឧសភសតានិ បញ្ច ច
វច្ឆតវសតានិ បញ្ច ច វច្ឆតវិសតានិ បញ្ច ច អជស-
តានិ បញ្ច ច ឧវត្តសតានិ ច្វិណ្ឌូបដីតានិ ហោន្តិ
យញ្ញត្តាយ ។ យេបិស្ស តេ ហោន្តិ ទាសាតិ^(១) វា
បេស្សាតិ វា កម្មកវាតិ វា តេបិ ទណ្ឌាតទ្ធិតា ភយ-
តទ្ធិតា អស្សមុខា រុទមាណា បរិកម្មានិ ករោន្តិ ។

[៣៥៤] អថខោ សម្ពហុលា ភិក្ខុ បុព្វណ្ណាស-
មយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាណាយ សាវត្ថិ បិណ្ណាយ
បរិសីសុ សាវត្ថិយំ បិណ្ណាយ ចរិត្វា បច្ឆាកត្តំ
បិណ្ណាចាតប្បដិក្កត្តា យេន ភកវា តេនុបសង្កមីសុ

១ មម្មុបាត្តកេយេវ ទាសីតិ វាតិ ល្បទិសោ បាហោ ទិស្សតិ ។

កោសលសំយុត្ត ទហរវត្ត ភិក្ខុច្រើនរូបចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

បុគ្គល មានចិត្តរំពឹងគិតសព្វទិស រមែងរកមិនឃើញនូវ
បុគ្គលជាទីស្រឡាញ់ជាងខ្លួនក្នុងទីណាមួយទេ ខ្លួនទើបជាទី
ស្រឡាញ់ច្រើនជាងបុគ្គលដទៃយ៉ាងនោះឯង ព្រោះហេតុ
នោះ បុគ្គល ដែលស្រឡាញ់ខ្លួន មិនគប្បីបៀតបៀន
បុគ្គលដទៃឡើយ ។

យញ្ញសូត្រ ទី ៩

[៣៥៣] ជិតក្រុងសាវត្ថី... សម័យនោះ ព្រះបាទបសេន-
ទិកោសល តាំងផ្ដើមធ្វើមហាយ័ញ្ញ (បូជាធំ) ។ ពួកគោឧសភ ៥០០
កូនគោឈ្មោល ៥០០ កូនគោញី ៥០០ ពពែ ៥០០ ចៀម ៥០០ គេ
ចង់ភ្ជាប់នឹងសសរយ័ញ្ញ ដើម្បីបូជា ។ ពួកជនណា ដែលជាខ្ញុំប្រុស
ក្តី ជាអ្នកបម្រើក្តី ជាអ្នកធ្វើការងារក្តី ជនទាំងនោះ ត្រូវអាជ្ញាគម្រាម
ហើយ ត្រូវភ័យគម្រាមហើយ ក៏មានមុខទទឹកដោយទឹកភ្នែក ស្រែកយំ
ធ្វើនូវបរិកម្មទាំងឡាយ (ការរំពឹងគិត) ។

[៣៥៤] គ្រានោះ ពួកភិក្ខុច្រើនរូប ស្លៀកស្បង់ ប្រដាប់
បាត្រនិងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ដើម្បីបិណ្ឌ-
បាត លុះត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត ក្នុងក្រុងសាវត្ថីហើយ ត្រឡប់ពីបិណ្ឌ-
បាតវិញ ក្នុងវេលាក្រោយភត្ត ក៏នាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ឧបសង្កមិត្តា ភកវន្តំ អភិវាទេត្តា ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។
ឯកមន្តំ និសិដ្ឋា ខោ តេ ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទវោចំ
ឥធិ ភន្តេ វញ្ញោ បសេនទិកោសលស្ស មហាយញ្ញោ
បច្ចុបដ្ឋិតោ ហោតិ បញ្ច ច ឧសភសតានិ បញ្ច ច
វច្ឆតវសតានិ បញ្ច ច វច្ឆតវិសតានិ បញ្ច ច អជសតានិ
បញ្ច ច ឧវត្តសតានិ ចូល្លាបដីតានិ ហោន្តិ យញ្ញត្តា-
យ យេបិស្ស តេ ហោន្តិ ទាសាតិ វា បេស្សាតិ វា
កម្មករាតិ វា តេបិ ទណ្ហាតដ្ឋិតា ភយតដ្ឋិតា អស្សមុខា
រុទមាធា បរិកម្មានិ ករោន្តិតិ ។

[៣៥៥] អថខោ ភកវា ឯតមត្តំ វិទិត្តា តាយំ
វេលាយំ ឥមា កាថាយោ អកាសិ

អស្សមេធំ បុរិសមេធំ
សម្មាទាសំ វាជបេយ្យំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុង
 ទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាប
 បង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះបាទ
 បសេនទិកោសល តាំងផ្ដើមផ្ដើមហាយ័ញ្ញក្នុងទីឯណោះ ពួកគោឧសក
 ៥០០ កូនគោឈ្មោល ៥០០ កូនគោញី ៥០០ ពពែ ៥០០ ចៀម
 ៥០០ គេចង់ភ្ជាប់នឹងសសរយ័ញ្ញ ដើម្បីបូជា ពួកជនណា ដែលជា
 ខ្ញុំប្រុសក្ដី ជាអ្នកបម្រើក្ដី ជាអ្នកធ្វើការងារក្ដី ជនទាំងនោះ ត្រូវអាជ្ញា
 គម្រាមហើយ ត្រូវភ័យគម្រាមហើយ ក៏មានមុខទទឹកដោយទឹកភ្នែក
 ស្រែកយំ ធ្វើនូវបរិកម្មទាំងឡាយ ។

[៣៥៥] លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវ
 សេចក្ដីនុះហើយ ទើបត្រាស់នូវគាថាទាំងនេះក្នុងវេលានោះថា
 (មហាយ័ញ្ញទាំងឡាយ) មានការរវល់ច្រើន គឺ អស្សមេ-
 ធៈ^(១) ១ បុរិសមេធៈ^(២) ១ សម្មាបាសៈ^(៣) ១ វាជបេយ្យៈ^(៤) ១

១ អស្សមេធំ សម្លាប់សេះ ។ ២ បុរិសមេធំ សម្លាប់បុរស ។ ៣ សម្មាបាសំ ពួក
 ជននាំគ្នាបោះកាំនីមទៅព្រួងអាកាសរាល់ ៗ ថ្ងៃ កាំនីមនោះធ្លាក់ចុះត្រង់កន្លែងណា ក៏នាំគ្នាទៅ
 សាងវេទិកា គឺទីសម្រាប់បូជាយ័ញ្ញត្រង់កន្លែងនោះ ។ ៤ វាជបេយ្យំ ផឹកទឹកផ្អែមមានសប្បិ
 និងទឹកឃ្មុំជាដើម ។

កោសលសំយុត្តស្ស ទហារគ្គេ មហាយញ្ញា

និរក្កឡំ (មហាយញ្ញា^(១)) មហារម្មា

ន តេ ហោន្តិ មហាប្បលា

អដេឡុកា ច កាវោ ច

វិរិណ យត្ថ ហញ្ញេ

ន តំ សម្មត្តតា យញ្ញំ

ឧបយន្តិ មហោសិទោ

យេ ច យញ្ញា និរារម្មា

យជន្តានុកុលំ សទា

អដេឡុកា ច កាវោ ច

វិរិណ នេត្ថ ហញ្ញេ

ឯតំ សម្មត្តតា យញ្ញំ

ឧបយន្តិ មហោសិទោ

ឯតំ យដេថ មេទាវី

ឯសោ យញ្ញោ មហាប្បលោ

ឯតញ្ញិ យជមាទស្ស

សេយ្យោ ហោតិ ន ចាបិយោ

១ ឱ. ម. អយំ ន ទិស្សតិ ។

កោសលសំយុត្ត ទហរវគ្គ មហាយ័ញ្ញ

និរុត្តឡ្យៈ^(១) ១ យ័ញ្ញទាំងនោះ មិនមែនមានផលច្រើនទេ
 ពួកសត្វផ្សេងៗ គឺពពែ ចៀម គោ ត្រូវគេសម្លាប់ក្នុង
 យ័ញ្ញណា ពួកបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិល្អ អ្នកស្វែងរកគុណដ៏ធំ
 រមែងមិនប្រកបនូវយ័ញ្ញនោះឡើយ មួយទៀត ពួកយ័ញ្ញ
 ណា មិនមានកិច្ចកង្វល់ ជនទាំងឡាយ តែងបូជាយ័ញ្ញ
 ទាំងនោះតាមលំដាប់ត្រកូល សព្វៗ កាល ពួកសត្វផ្សេងៗ
 គឺពពែ ចៀម គោ បុគ្គលមិនបានសម្លាប់ក្នុងយ័ញ្ញនុំ៖ទេ
 ពួកបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិល្អ អ្នកស្វែងរកគុណដ៏ធំ តែងប្រកប
 នូវយ័ញ្ញនុំ៖ អ្នកប្រាជ្ញគប្បីបូជានូវយ័ញ្ញនុំ៖ យ័ញ្ញនុំ៖មាន
 ផលច្រើន ព្រោះថា កាលបើបុគ្គលបូជានូវយ័ញ្ញនុំ៖ហើយ
 គុណដ៏ប្រសើរ រមែងមាន ឯសេចក្តីអាក្រក់មិនមានឡើយ

១ និរុត្តឡ្យៈ មិនមានទ្វារបើកបិទ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

យញ្ញោ ច វិបុលោ ហោតិ

បសីទន្តិ ច ទេវតាតិ ។

ទសមំ ពន្លូនសុត្តំ

[៣៥៦] តេន ខោ បន សមយេន រញ្ញោ បសេ-
នទិកោសលេន មហាជនកាយោ ពន្លាបិតោ ហោ-
តិ ។ អប្បេកកេច្ច រដ្ឋហិ អប្បេកកេច្ច អន្ធិហិ^(១) អប្បេ-
កកេច្ច សង្កសិកាហិ ។ អថខោ សម្ពហុលា ភិក្ខុ
បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្តិយំ
បិណ្ណាយ បរិសីសុ សាវត្តិយំ បិណ្ណាយ ចរិត្វា
បច្ឆាកត្តំ បិណ្ណាចាតប្បជិក្កន្តា យេន ភកវា តេនុ-
បសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯក-
មន្តំ និសីទិសុ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ តេ ភិក្ខុ

១ ឱ. ម. អន្ធិហិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

យំញ ជាសភាវៈមានផលដ៏បរិបូណ៌ផង ទេវតាទាំងឡាយ

រមែងជ្រះថ្លាផង ។

ពន្លឺនសូត្រ ទី ១០

[៣៥៦] សម័យនោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់បង្គាប់
 រាជបុរសឲ្យចងពួកមហាជន ។ ជនពួកខ្លះគេចង់ដោយខ្សែ ជនពួកខ្លះគេ
 ចង់ដោយខ្មោះ ជនពួកខ្លះគេចង់ដោយច្រវាក់ ។ គ្រានោះ ពួកភិក្ខុច្រើន
 រូប ស្ងៀកស្បង់ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ចូលទៅកាន់
 ក្រុងសាវត្ថី ដើម្បីបិណ្ឌបាត លុះត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថីហើយ
 ត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតវិញ ក្នុងវេលាក្រោយភត្ត ក៏នាំគ្នាចូលទៅគាល់
 ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងឡាយនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ

កោសលសំយុត្តស្ស ទហារវគ្គេ ទឡ្ហពន្ធនំ

ភកវន្តំ ឯតទហេច្ចំ ឥធិ ភន្តេ រញ្ញា បសេនទិកោ-
 សលេន មហាជនកាយោ ពន្ធិបិសោ ហោតិ^(១)
 អប្បេកច្ចេ រដ្ឋហិ អប្បេកច្ចេ អន្ធិហិ អប្បេកច្ចេ
 សដ្ឋុលិកាហិតិ ។

[៣៥៧] អថខោ ភកវា ឯតមត្តំ វិទិត្វា តាយំ
 វេលាយំ ឥមា កាថាយោ អកាសិ
 ន តំ ទទ្ធិ ពន្ធនមាហុ ធិរា
 យទាយសំ ទារុជំ បព្វជញ្ញា^(២)
 សារត្តរត្តា មណិកុណ្ណាលេសុ
 បុត្តេសុ ទារេសុ ច យា អបេក្ខា
 ឯតំ ទទ្ធិ ពន្ធនមាហុ ធិរា
 ឱហារិទំ សិទិលំ ទុប្បមុត្តំ
 ឯតម្បិ ឆេត្វាន បរិព្វជន្តិ
 អនបេក្ខិទោ កាមសុទំ បហាយាតិ ។

ទហារវគ្គោ បឋមោ ។

១ ឱ. ម. ហោតីតិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ពព្វជញ្ញាតិ វា បាហោ ។

កោសលសំយុត្ត ទហរវគ្គ ចំណងមាំ

ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុង
ក្រុងសាវត្ថីឯណោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល បង្គាប់រាជបុរសឲ្យចង
ពួកមហាជន ជនពួកខ្លះគេចងដោយខ្សែ ជនពួកខ្លះគេចងដោយខ្មោះ
ជនពួកខ្លះគេចងដោយច្រវាក់ ។

[៣៥៧] លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ជ្រាបច្បាស់នូវ
សេចក្តីនេះហើយ ទ្រង់ត្រាស់នូវគាថាទាំងនេះក្នុងវេលានោះថា
ចំណងណា ធ្វើដោយដៃក្តី កើតដោយឈើក្តី កើតដោយ
ស្មៅដំណេកទន្សាយក្តី អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ មិនបានពោល
នូវចំណងនោះថាមាំទេ សេចក្តីអាឡោះអាលីយណា ប្រកប
ដោយសេចក្តីត្រេកដ៏ក្រៃលែង ក្នុងកែវមណីនិងកុណ្ណាលផង
ក្នុងកូននិងប្រពន្ធផង អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ពោលនូវចំណង
នុះថាជាចំណងមាំ ជាគ្រឿងទាញសត្វឲ្យចុះក្នុងអបាយ ជា
ចំណងធ្ងរ ប៉ុន្តែបុគ្គលស្រាយបានដោយក្រ អ្នកប្រាជ្ញទាំង-
ឡាយ រមែងកាត់នូវចំណងនេះហើយ វៀរចេញស្រឡះ
ជាអ្នកលះបង់នូវកាមសុខ មិនមានអាឡោះអាលីយ ។

ចប់ ទហរវគ្គ ទី ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

តិស្សុទ្ធានំ

ទហារោ បុរិសោ រាជា

មិយំ អត្តានុកិច្ចា

អប្បកា អត្តករណា

មស្មិកា យញ្ញពន្ធនន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សគាថវគ្គ

ឧទ្ទាននៃទហារវគ្គនោះ គឺ

- ទហារសូត្រ ១ បុរិសសូត្រ ១ រាជសូត្រ ១ បិយសូត្រ ១
- អត្តានរក្ខិតសូត្រ ១ អប្បកសូត្រ ១ អត្តករណសូត្រ ១
- មល្លិកាសូត្រ ១ យញ្ញសូត្រ ១ ពន្ធនសូត្រ ១ ។

ទុតិយោ ជដិលវគ្គោ

បឋមំ ជដិលសុត្តំ

[៣៥៨] ឯកំ សមយំ ភកវា សារត្តិយំ វិហា-
រតិ បុព្វារាមេ មិការមាតុ ចាសានេ ។ តេន ខោ
បន សមយេន ភកវា សាយណ្ណាសមយំ បដិសល្លាណ
វុដ្ឋិតោ ពហិទ្ធារកោដ្ឋកេ និសិដ្ឋោ ហោតិ ។ អថខោ
រាជា បសេនទិកោសលោ យេន ភកវា តេនុសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។

[៣៥៩] តេន ខោ បន សមយេន សត្ត ច
ជដិលា សត្ត ច និក្ខន្តា សត្ត ច អថេលា សត្ត
ច ឯកសាជកា សត្ត ច បរិព្វាជកា បុរុដ្ឋ-
កច្ឆនខលោមា ខារិវិជមាទាយ^(១) ភកវតោ អវិទ្ធុ-
វេ អតិក្កមន្តិ ។ អថខោ រាជា បសេនទិកោ-
សលោ ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ ក-
វិត្វា ទក្ខិណាជានុមណ្ណាលំ បបរិយំ និហន្តោ^(២)

១ ឱ. ខារិវិជំ ។ ២ ឱ. និហន្តា ។

ជដិលវគ្គ ទី ២

ជដិលសូត្រ ទី ១

[៣៥៨] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅលើមិគារ-
មាតុប្រាសាទ ក្នុងបុព្វារាម ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ក៏សម័យនោះឯង
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ចេញចាកផលសមាបត្តិ ក្នុងសាយណ្ណសម័យ
ហើយទ្រង់គង់ត្រង់ក្លោងទ្វារខាងក្រៅ ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិ-
កោសល ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំ
ព្រះមានព្រះភាគហើយ ទ្រង់គង់នៅក្នុងទីសមគួរ ។

[៣៥៩] ក៏សម័យនោះឯង ពួកជដិល ៧ នាក់ ពួកនិគ្រន្ត
៧ នាក់ ពួកអចេល ៧ នាក់ ពួកឯកសាជកបុគ្គល ៧ នាក់ ពួកបរិព្វាជក
៧ នាក់ មានរោមភ្លៀក មានក្រចក និងរោមឯទៀតដុះវែង ។ នាំគ្នាវែក
អម្រែកផ្សេង ។ ដើរជិតព្រះមានព្រះភាគហើយហួសទៅ ។ លំដាប់
នោះឯង ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ក្រោកអំពីអាសនៈ ធ្វើនូវ
ឧត្តរាសង្ក័យទៀងព្រះអង្គរាម្លាង លុតព្រះជានុមណ្ណលខាងស្តាំលើផែនដី

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

យេន តេ សត្ត ច ជដិលា សត្ត ច និក្ខន្ទា
 សត្ត ច អចេលា សត្ត ច ឯកសាជកា សត្ត ច
 បរិព្វាជកា តេនញ្ចលី បណាមេត្វា តិក្ខុត្តំ ធាមំ សា-
 វេសិ រាជាហំ ភន្តេ បសេនទិកោសលោ... រាជាហំ
 ភន្តេ បសេនទិកោសលោតិ ។ អថខោ រាជា បសេ-
 នទិកោសលោ អចិរយ្យក្កន្តេសុ តេសុ សត្តសុ ច
 ជដិលេសុ សត្តសុ ច និក្ខន្តេសុ សត្តសុ ច អ-
 ចេលេសុ សត្តសុ ច ឯកសាជកេសុ សត្តសុ
 ច បរិព្វាជកេសុ យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧប-
 សង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។
 ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ រាជា បសេនទិកោសលោ
 ភកវន្តំ ឯតទវោច យេ តេ^(១) ភន្តេ លោកេ អរហន្តោ
 វា អរហន្តមត្តំ វា សមាបដ្ឋា ឯតេ តេសំ អញ្ញ-
 តវោតិ ។

១ ម. ច ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ប្រណាម្យអញ្ញាលីចំពោះជដិល ៧ នាក់ផង និគ្រន្ធ ៧ នាក់ផង អចេល ៧
 នាក់ផង ឯកសាដកបុគ្គល ៧ នាក់ផង បរិព្វាជក ៧ នាក់ផង ទ្រង់ប្រកាស
 ព្រះនាមអស់វារៈបីដងផង បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ខ្ញុំជាព្រះរាជា
 បសេនទិកោសល... បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ខ្ញុំជាព្រះរាជា
 បសេនទិកោសល ។ កាលដែលជដិល ៧ នាក់ និគ្រន្ធ ៧ នាក់ អចេល
 ៧ នាក់ ឯកសាដកបុគ្គល ៧ នាក់ បរិព្វាជក ៧ នាក់ទាំងនោះ ចៀស
 ចេញទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ទើបព្រះបាទបសេនទិកោសល ចូលទៅគាល់
 ព្រះមានព្រះភាគ លុះស្តេចចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ
 ហើយទ្រង់គង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់
 គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលទាំងឡាយណា ជាព្រះអរហន្តក្តី ជាអ្នកដល់
 នូវព្រះអរហត្តមគ្គក្តី ក្នុងលោក បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ លោកអស់
 ទាំងនេះ ជាព្រះអរហន្តមួយដែរ ។

កោសលសំយុត្តស្ស ជដិលវគ្គេ ទុដ្ឋាននភារោ

[៣៦០] ទុដ្ឋានំ ខោ ឯតំ មហារាជ តយា កិហិ-
 ណា កាមកោតិណា បុត្តសម្ពាធសយនំ អដ្ឋារសន្តេន
 កាសិកចន្ទនំ បច្ចុនុកោន្តេន មាលាកន្ធវិលេបនំ ធារ-
 យន្តេន ជាត្រូបរជតំ សាទិយន្តេន ឥមេ វា អរហន្តោ
 ឥមេ វា អរហត្តមក្កំ សមាបន្នាតិ សំវាសេន ខោ
 មហារាជ សីលំ វេទិតព្វំ តព្វ ខោ ទីយេន អន្ទណ ន
 ឥតវំ មនសិករោតា នោ អមនសិការា^(១) បញ្ញវតា នោ
 ទុប្បញ្ញេន សំវោហារេន ខោ មហារាជ សោចេយ្យំ
 វេទិតព្វំ តព្វ ខោ ទីយេន អន្ទណ ន ឥតវំ មនសិ-
 ករោតា នោ អមនសិការា បញ្ញវតា នោ ទុប្បញ្ញេន

១ ឱ. អមនសិករោតា ។

កោសលសំយុត្ត ជដិលវគ្គ ភាពនៃកិរិយាដឹងបានដោយក្រ

[៣៦០] ព្រះអង្គត្រាស់តបថា បពិត្រមហារាជ ពាក្យថា
 បុគ្គលពួកនេះ ជាព្រះអរហន្តក្តី បុគ្គលពួកនេះ ដល់នូវអរហត្តមគ្គក្តី
 ដូច្នោះនេះ ព្រះអង្គជាគ្រហស្ថ នៅបរិភោគកាម អាស្រ័យព្រះក្រឡាបន្ទំ
 ចង្អៀតដោយព្រះរាជបុត្រ ប្រើប្រាស់នូវខ្លឹមចន្ទន៍ដ៏ល្អិត ទ្រទ្រង់នូវ
 កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូបនិងគ្រឿងលាប ត្រេកអរនូវមាសនិងប្រាក់ ក៏ដឹង
 បានដោយក្រពេកណាស់ បពិត្រមហារាជ សីល បុគ្គលគប្បីដឹងបាន
 ដោយការនៅរួមគ្នា ក៏សីលនោះឯង បុគ្គលគប្បីដឹងបានដោយកាលវែង
 មិនគប្បីដឹងបានដោយកាលខ្លីទេ បុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តទើបដឹងបាន បុគ្គល
 មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត មិនគប្បីដឹងបានឡើយ បុគ្គលមានបញ្ញា ទើបដឹងបាន
 បុគ្គលឥតបញ្ញា មិនគប្បីដឹងបានឡើយ បពិត្រមហារាជ សេចក្តីស្អាត
 បុគ្គលគប្បីដឹងបានដោយពាក្យសំដី ឯសេចក្តីស្អាតនោះ បុគ្គលគប្បីដឹង
 បានដោយកាលវែង មិនគប្បីដឹងបានដោយកាលខ្លីឡើយ បុគ្គលធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្ត ទើបដឹងបាន បុគ្គលមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត មិនគប្បីដឹងបានឡើយ
 បុគ្គលមានបញ្ញា ទើបដឹងបាន បុគ្គលឥតបញ្ញា មិនគប្បីដឹងបានឡើយ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

អាបនាសុ ខោ មហារាជ ថាមោ វេទិតព្វោ សោ ច
 ខោ ទីយេន អន្ទុនា ន ឥតរំ មនសិករោតា នោ
 អមនសិការា បញ្ញាវតា នោ ទុប្បញ្ញេន សាកច្ឆាយ
 ខោ មហារាជ បញ្ញា វេទិតព្វោ សា ច ខោ ទីយេន
 អន្ទុនា ន ឥតរំ មនសិករោតា នោ អមនសិការា
 បញ្ញាវតា នោ ទុប្បញ្ញេនាតិ ។

[៣៦១] អច្ឆរិយំ ភន្តេ អព្ពតំ ភន្តេ យាវ
 សុភាសិតញ្ចំ ភន្តេ ភកវតា ទុដ្ឋានំ ខោ ឯតំ
 មហារាជ តយា តិហិណ កាមកោតិណ ។ បេ ។
 បញ្ញាវតា នោ ទុប្បញ្ញេនាតិ ឯតេ ភន្តេ មម
 បុរិសា ចារា ឱចរកា ជនបទំ ឱចរិត្វា អាកច្ឆន្តិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

បពិត្រមហារាជ កម្មាំងបញ្ញា បុគ្គលគប្បីដឹងក្នុងពេលដែលមានសេចក្តី
អន្តរាយ ឯកម្មាំងនោះ បុគ្គលគប្បីដឹងបានដោយកាលវែង មិនគប្បី
ដឹងបានដោយកាលខ្លីឡើយ បុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទើបដឹងបាន បុគ្គល
មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត មិនគប្បីដឹងបានឡើយ បុគ្គលមានបញ្ញា ទើបដឹងបាន
បុគ្គលឥតបញ្ញា មិនគប្បីដឹងបានឡើយ បពិត្រមហារាជ បញ្ញា បុគ្គល
គប្បីដឹងបានដោយការសាកសួរ ឯបញ្ញានោះ បុគ្គលគប្បីដឹងបានដោយ
កាលវែង មិនគប្បីដឹងបាន ដោយកាលខ្លីឡើយ បុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
ទើបដឹងបាន បុគ្គលមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត មិនគប្បីដឹងបានឡើយ បុគ្គល
មានបញ្ញា ទើបដឹងបាន បុគ្គលឥតបញ្ញា មិនគប្បីដឹងបានឡើយ ។

[៣៦១] ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទូលថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន អស្ចារ្យណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចំឡែកណាស់ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះថា ព្រះអង្គបានសំដែងសេចក្តីនេះថា បពិត្រ
មហារាជ ពាក្យនេះព្រះអង្គជាគ្រហស្ថ នៅបរិភោគកាម ដឹងបានដោយ
កម្រ ។ បេ ។ បុគ្គលមានបញ្ញា ទើបដឹងបាន បុគ្គលឥតបញ្ញា មិន
គប្បីដឹងបានឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកបុរសរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គទាំង
នេះ ជាអ្នកឈូបដើររករឿង បានដឹងរឿងអ្នកជនបទរួចត្រឡប់មកវិញ

កោសលសំយត្តស្ស ជដិលវគ្គេ វណ្ណបសុជាតាភារោ

តេហិ បឋមំ ឱចិណ្ណំ អហំ បច្ឆា ឱហយិស្សាមិ^(១)
 ឥនានិ តេ កន្តេ តំ រដោជលំ បវាហេត្វា សុនហា-
 តា សុវិលិត្តា កប្បិតកេសមស្ស ឱនាតវត្តវសនា^(២)
 បញ្ចហិ កាមគុណេហិ សមប្បិតា សមដ្ឋិក្ខតា បរិ-
 ចារយដ្ឋិតិ^(៣) ។

[៣៦២] អថខោ ភកវា ឯតមត្តំ វិទិត្វា តាយំ
 វេលាយំ ឥមា តាថាយោ អភាសិ
 ន វណ្ណបេន នហេ សុជាតោ^(៤)
 ន វិស្សសេ ឥត្តវទស្សនេន
 សុសញ្ញតានម្ហិ វិយញ្ញនេន
 អសញ្ញតា លោកមិមំ ចរន្តិ
 បដិរូបកោ មត្តិកកុណ្ឌាលោ ច^(៥)
 លោហាទ្ធមាសោ ច សុវណ្ណនន្នោ
 ចរន្តិ លោកេ បរិវារនន្នា
 អន្នោ អសុទ្ធា ពហិ សោភមាណតិ ។

១ ឱ. ឱសាបយិស្សាមិ ។ ២ ឱ. ម. ឱទាតវត្តា ។ ៣ ឱ. បរិចារយិស្សន្តិ ។ ម.
 បរិចារយស្សន្តិ ។ ៤ ឱ. ម. សុជាតោ ។ ៥ ឱ. ម. វ. ។

កោសលសំយុត្ត ជដិលវត្ត ភាពមិនមែនមានជាតិល្អដោយសម្បុរនិងរូប

កាលបើបុរសទាំងនោះ យករឿងបានមុនហើយ ទើបខ្ញុំព្រះអង្គពិនិត្យ
ជាខាងក្រោយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឥឡូវនេះ បុរសទាំងនោះបាន
បន្យាត់បង់នូវធូលីនិងមន្ទិលនោះ ដូតដោយស្រួលបួល លាបដោយ
ប្រពៃ ហើយកោរសក់និងពុកមាត់ ស្លៀកសំពត់មានពណ៌ស ឲ្យគេ
បម្រើផ្អែតស្តប់ស្តល់ ដោយកាមគុណទាំង ៥ ។

[៣៦២] គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបនូវសេចក្តីនុ៎ះ
ហើយ ទើបត្រាស់នូវគាថាទាំងឡាយនេះ ក្នុងវេលានោះថា
ជនមិនមែនមានជាតិល្អ ដោយសម្បុរនិងរូបទេ បុគ្គលមិន
ត្រូវស្ម័គ្រស្មាលដោយការឃើញភ្លាមទេ ព្រោះថា ពួកជនមិន
សង្រួមត្រាច់ទៅក្នុងលោកនេះបាន ដោយសារកណ្តាបរិក្ខារ
របស់ពួកជនដែលសង្រួមល្អ កុណ្ណាល ជាវិការនៃដី មាន
រូបប្រៀបដូចជាកុណ្ណាលមាសក្តី មាសកជាវិការនៃលោហៈ
ស្រាបដោយមាសក្តី (យ៉ាងណា) ជនទាំងឡាយ មាន
បរិវារហែហម មិនស្អាតខាងក្នុង ស្អាតតែខាងក្រៅ តែង
ត្រាច់ទៅក្នុងលោកបាន (យ៉ាងនោះដែរ) ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ទុតិយំ បញ្ចរាជសុត្តំ

[៣៦៣] សារត្តិយំ វិហារតិ... តេន ខោ បន សម-
 យេន បញ្ចន្នំ រាជ្ជនំ បសេនទិប្បមុខានំ បញ្ចហិ កា-
 មតុណោហិ សមប្បិតានំ សមដ្ឋិត្តានំ បរិចារយមា-
 នានំ អយមន្តរា កថា ឧទទាទិ កី នុ ខោ កាមានំ
 អត្តន្តិ ។ តត្រេកច្វេ ឯវមាហំសុ រូចា កាមានំ
 អត្តន្តិ ។ ឯកច្វេ ឯវមាហំសុ សទ្ធា កាមានំ អត្តន្តិ ។
 ឯកច្វេ ឯវមាហំសុ កទ្ធា កាមានំ អត្តន្តិ ។ ឯកច្វេ
 ឯវមាហំសុ រសា កាមានំ អត្តន្តិ ។ ឯកច្វេ ឯវមាហំ-
 សុ ដោដ្ឋព្វា កាមានំ អត្តន្តិ ។ យតោ ខោ តេ រាជា-
 នោ នាសក្ខីសុ អញ្ញមញ្ញំ សញ្ញាបេតុំ អថខោ រាជា
 បសេនទិកោសលោ តេ រាជានោ ឯតនពោច អាយាម
 មារិសា យេន ភកកា តេនុបសង្កមិស្សាម ឧបសង្កមិត្វា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

បញ្ចរាជសូត្រ ទី ២

[៣៦៣] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី...
 ក៏សម័យនោះឯង ព្រះរាជាទាំងឡាយ ៥ អង្គមានព្រះបាទបសេនទិជា
 ប្រធាន កំពុងឲ្យគេបម្រើឆ្នែតស្តាប់ស្តល់ដោយកាមគុណទាំង ៥ ក៏កើត
 មានអន្តរាភកថា ដូច្នោះថា បណ្តាកាមទាំងឡាយ អ្វីហ្ន៎ប្រសើរជាងគេ ។
 បណ្តាព្រះរាជាទាំងនោះ ព្រះរាជាពួកខ្លះ ពោលយ៉ាងនេះថា បណ្តា
 កាមទាំងឡាយ រូបប្រសើរជាងគេ ។ ព្រះរាជាពួកខ្លះ ពោលយ៉ាងនេះ
 ថា បណ្តាកាមទាំងឡាយ សំឡេងប្រសើរជាងគេ ។ ព្រះរាជាពួក
 ខ្លះ ពោលយ៉ាងនេះថា បណ្តាកាមទាំងឡាយ ក្លិនប្រសើរជាងគេ ។
 ព្រះរាជាពួកខ្លះ ពោលយ៉ាងនេះថា បណ្តាកាមទាំងឡាយ រសប្រសើរ
 ជាងគេ ។ ព្រះរាជាពួកខ្លះ ពោលយ៉ាងនេះថា បណ្តាកាមទាំង-
 ឡាយ ផ្សព្វប្រសើរជាងគេ ។ ព្រះរាជាទាំងនោះ មិនអាចញ៉ាំងគ្នា
 និងគ្នាឲ្យយល់បានក្នុងកាលណាឡើយ ទើបព្រះបាទបសេនទិកោសល
 ទ្រង់ត្រាស់ពាក្យនេះ នឹងព្រះរាជាទាំងនោះថា ម្ចាស់គ្នាយើងទាំងឡាយ
 មក យើងនឹងចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ

កោសលសំយត្តស្ស ជដិលវគ្គេ ភគវន្តបសង្កមនំ

ភគវន្តំ ឯតមត្តំ បដិបុច្ឆិស្សាម យថា នោ ភគវា
ព្យាករិស្សតិ តថា នំ ធារេយ្យាមាតិ^(១) ។ ឯវំ មារិសា-
តិ ខោ តេ រាជាណោ រញ្ញោ បសេនទិកោសលស្ស
បច្ចុស្សោសុំ ។

[៣៦៤] អថខោ តេ បញ្ច រាជាណោ បសេន-
ទិប្បមុខា យេន ភគវា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា
ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ
និសីទ្នោ ខោ រាជា បសេនទិកោសលោ ភគវន្តំ
ឯតទរោច ឥធិ ភន្តេ អម្ពាភំ បញ្ចន្តំ រាជ្ជនំ បញ្ចហិ
កាមតុណោហិ សមប្បិតានំ សមន្តិត្វានំ បរិចារយមា-
នានំ អយមន្តរា កថា ឧទចាទិ កី នុ ខោ កាមានំ
អត្តន្តិ ឯកច្វេ ឯវមាហំសុ រូចា កាមានំ អត្តន្តិ
ឯកច្វេ ឯវមាហំសុ សទ្ធា កាមានំ អត្តន្តិ ឯកច្វេ

១ ម. ធារេស្សាមាតិ ។

កោសលសំយុត្ត ជដិលវគ្គ ព្រះបាទបសេនទិកោសលចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

យើងនឹងទូលសួរនូវសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ បើព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករចំពោះយើងទាំងឡាយយ៉ាងណា យើងទាំងឡាយ
នឹងចាំទុកនូវព្យាករណ៍នោះយ៉ាងនោះ ។ ព្រះរាជាទាំងនោះទទួលស្តាប់
(នូវព្រះបន្ទូល) នៃព្រះបាទបសេនទិកោសលថា ព្រះករុណាវិសេស ។

[៣៦២] លំដាប់នោះឯង ព្រះរាជាទាំង ៥ អង្គមានព្រះបាទ
បសេនទិជាប្រធាននោះ ស្តេចចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល
ទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយគង់នៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ
ព្រះបាទបសេនទិកោសល គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលព្រះ
មានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ
ជាព្រះរាជាទាំង ៥ កំពុងឲ្យគេបម្រើផ្អែតស្តាប់ស្តល់ ដោយកាមគុណ
ទាំង ៥ ក្នុងទីឯណោះ ក៏កើតមានអន្តរាភកថា ដូច្នោះថា បណ្តាកាមទាំង-
ឡាយ អ្វីហ្ន៎ ប្រសើរជាងគេ ព្រះរាជាពួកខ្លះ ពោលយ៉ាងនេះថា
បណ្តាកាមទាំងឡាយ រូបប្រសើរជាងគេ ព្រះរាជាពួកខ្លះ ពោលយ៉ាង
នេះថា បណ្តាកាមទាំងឡាយ សំឡេងប្រសើរជាងគេ ព្រះរាជាពួកខ្លះ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ឯវមាហំសុ កត្តា កាមាណំ អត្តន្តិ ឯកច្ចេ ឯវមាហំសុ
រសា កាមាណំ អត្តន្តិ ឯកច្ចេ ឯវមាហំសុ ដោដ្ឋញ្ច
កាមាណំ អត្តន្តិ កី នុ ខោ ភន្តេ កាមាណំ អត្តន្តិ ។

[៣៦៥] មនាបបរិយន្តំ ខ្វាហំ មហារាជ បញ្ចសុ
កាមគុណោសុ អត្តន្តិ វនាមិ យេន^(១) ច មហារាជ
រូចា ឯកច្ចស្ស មនាថា ហោន្តិ តេ ច រូចា ឯកច្ចស្ស
អមនាថា ហោន្តិ យេហិ ច សោ រូបេហិ អត្តមនោ
ហោតិ បរិបុណ្ណាសន្តិប្បោ សោ តេហិ រូបេហិ អញ្ញំ
រូបំ ឧត្តរិតរំ វា បណ្ឌិតតរំ វា ន បត្តេតិ តេ តស្ស
រូចា បរមា ហោន្តិ តេ តស្ស រូចា អនុត្តរា ហោន្តិ ។
យេ^(២) ច មហារាជ សន្ទា... យេ ច មហារាជ កត្តា...
យេ ច មហារាជ រសា... យេ ច មហារាជ ដោដ្ឋញ្ច

១-២ ឱ.ម. តេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ពោលយ៉ាងនេះថា បណ្តាកាមទាំងឡាយ ក្លិនប្រសើរជាងគេ ព្រះ
 រាជាពួកខ្លះ ពោលយ៉ាងនេះថា បណ្តាកាមទាំងឡាយ រសប្រសើរ
 ជាងគេ ព្រះរាជាពួកខ្លះ ពោលយ៉ាងនេះថា បណ្តាកាមទាំងឡាយ
 ផ្សព្វប្រសើរជាងគេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បណ្តាកាមទាំងឡាយ
 អ្វីហ្ន៎ ដែលប្រសើរជាងគេ ។

[៣៦៥] ព្រះអង្គត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ បណ្តាកាមគុណ
 ទាំង ៥ តថាគតពោលសំដៅត្រង់របស់ជាទីគាប់ចិត្តបំផុតថា ប្រសើរជាង
 គេ បពិត្រមហារាជ ព្រោះថា រូបទាំងឡាយណា ជាទីគាប់ចិត្តរបស់
 បុគ្គលខ្លះ រូបទាំងនោះ ទៅជាមិនគាប់ចិត្តរបស់បុគ្គលខ្លះក៏មាន បុគ្គល
 នោះ មានសេចក្តីពេញចិត្ត មានតម្រិះបរិបូណ៌ដោយរូបទាំងឡាយណា
 បុគ្គលនោះ ក៏មិនប្រាថ្នារូបឯទៀត ដែលលើសលុបឬឧត្តមជាងរូបទាំង
 នោះឡើយ រូបទាំងនោះ ជារូបក្រៃលែងរបស់បុគ្គលនោះ រូបទាំងនោះ
 ជារូបប្រសើរលើសរបស់បុគ្គលនោះ ។ បពិត្រមហារាជ សំឡេងទាំង-
 ឡាយណា... បពិត្រមហារាជ ក្លិនទាំងឡាយណា... បពិត្រមហា-
 រាជ រសទាំងឡាយណា... បពិត្រមហារាជ ផ្សព្វទាំងឡាយណា

កោសលសំយុត្តស្ស ជដិលវគ្គេ កាមគុណភេទោ

ឯកច្ចស្ស មនាទា ហោន្តិ តេ ច ដោដ្ឋព្វា ឯកច្ចសុស
 អមនាទា ហោន្តិ យេហិ ច សោ^(១) ដោដ្ឋព្វេហិ អត្តម-
 នោ ហោតិ បរិបុណ្ណសង្ក័យោ សោ តេហិ ដោដ្ឋព្វេហិ
 អញ្ញំ ដោដ្ឋព្វំ ឧត្តរិតរំ វា បណ្ឌិតតរំ វា ន បត្តេតិ
 តេ តស្ស ដោដ្ឋព្វា បរមា ហោន្តិ តេ តស្ស ដោដ្ឋព្វា
 អនុត្តរា ហោន្តិតិ ។

[៣៦៦] តេន ខោ បន សមយេន ចន្ទនង្គ័លិកោ^(២)
 ឧទាសកោ តស្សំ បរិសាយំ និសិដ្ឋោ ហោតិ ។
 អថខោ ចន្ទនង្គ័លិកោ ឧទាសកោ ឧដ្ឋាយាសនា
 ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ ករិត្វា យេន ភកវា តេនញ្ចលី
 បណាមេត្វា ភកវន្តំ ឯតទវោច បដិភាតិ មំ ភកវា
 បដិភាតិ មំ សុកតាតិ ។ បដិភាតុ តំ ចន្ទនង្គ័លិកា-
 តិ ភកវា អវោច ។ អថខោ ចន្ទនង្គ័លិកោ ឧទាស-
 កោ ភកវន្តំ^(៣) សម្មុខា តទន្ស្សទាយ កាថាយ អភិត្តរិ

១ ឱ. យោ ។ ២ ឱ. ឯរំ ។ អដ្ឋកថាយម្បន ចន្ទនង្គ័លិយោតិ ទិស្សតិ ។ ៣ ភកវតោតិបិ បាហោ ទិស្សតិ ។

កោសលសំយុត្ត ជដិលវគ្គ សេចក្តីផ្សេងគ្នានៃកាមគុណ

ជាទីគាប់ចិត្តបុគ្គលខ្លះ ផ្សព្វទាំងនោះ ទៅជាមិនជាទីគាប់ចិត្តបុគ្គលខ្លះ
ក៏មាន បុគ្គលនោះមានសេចក្តីពេញចិត្ត មានតម្រិះបរិបូណ៌ដោយផ្សព្វ
ទាំងឡាយណា បុគ្គលនោះក៏មិនប្រាថ្នានូវផ្សព្វឯទៀត សូម្បីលើសលុប
ឬ ឧត្តមជាងផ្សព្វទាំងនោះឡើយ ផ្សព្វទាំងនោះ ជាផ្សព្វក្រៃលែងរបស់
បុគ្គលនោះ ផ្សព្វទាំងនោះ ជាផ្សព្វប្រសើរលើសរបស់បុគ្គលនោះ ។

[៣៦៦] ក្នុងសម័យនោះឯង ឧបាសកឈ្មោះចន្ទនង្គលិកៈ
អង្គុយនៅក្នុងបរិស័ទនោះ ។ លំដាប់នោះ ចន្ទនង្គលិកឧបាសក
ក្រោកអំពីអាសនៈ ធ្វើសំពត់ឧត្តរាសង្កឆៀងស្មាម្ខាង ប្រណម្យអញ្ជូលី
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ
ព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមសំដែងហេតុមួយ បពិត្រព្រះសុគត
ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមសំដែងហេតុមួយ ។ ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ថា
ម្ចាស់ចន្ទនង្គលិកៈ អ្នកចូរសំដែងហេតុនោះចុះ ។ លំដាប់នោះ
ចន្ទនង្គលិកឧបាសក បានសរសើរព្រះមានព្រះភាគ ក្នុងទីចំពោះព្រះ
ភក្រ្ត ដោយគាថាដ៏សមគួរដល់សេចក្តីនោះ ថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

បទុមំ យថា កោកនទំ សុកន្ធី

ចាតោ សិយា ដុល្លមវីតកន្ធី

អង្គីរសំ បស្ស វិរោចមាទំ

តបន្តមាទិច្ចមិវន្តលិក្ខេតិ ។

[៣៦៧] អថខោ តេ បញ្ច រាជានោ ចន្ទនដ្ឋលិកំ
ឧចាសកំ បញ្ចហិ ឧត្តរាសដ្ឋេហិ អច្ឆានេសុំ ។ អថ-
ខោ ចន្ទនដ្ឋលិកោ ឧចាសកោ តេហិ បញ្ចហិ ឧត្ត-
រាសដ្ឋេហិ កកវន្តំ អច្ឆានេសីតិ ។

តតិយំ ទោណបាកសុត្តិ

[៣៦៨] សាវត្ថិយំ វិហរតិ... តេន ខោ បន សម-
យេន រាជា បសេនទិកោសលោ ទោណាចាកសុទ្ធំ^(១)
ភុញ្ញតិ ។ អថខោ រាជា បសេនទិកោសលោ ភុត្តារី
មហាស្សរាសី យេន កកវា តេនុបសដ្ឋមិ ឧបសដ្ឋមិត្វា
កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។

១ ឱ. ទោណបាកំ សុទ្ធំ ។ ម. ទោណបាកុរំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ផ្កាយូក (ក្រហមប្រាល) រីកក្នុងវេលាព្រឹក មានក្លិនក្រអូប
មិនប្រាសចាកក្លិន យ៉ាងណា អ្នកចូរមើលនូវព្រះសម្មា-
សម្ពុទ្ធមានរស្មីផ្សាយចេញអំពីព្រះអង្គ កំពុងរុងរឿង ដូច
ព្រះអាទិត្យដែលរុងរឿងក្នុងអាកាស យ៉ាងនោះឯង ។

[៣៦៧] គ្រានោះឯង ព្រះរាជាទាំង ៥ អង្គនោះ ទ្រង់បាន
បំពាក់នូវចន្ទនង្គ័លិកឧបាសក ដោយសំពត់ឧត្តរាសង្កទាំង ៥ ។ លំ-
ដាប់នោះឯង ចន្ទនង្គ័លិកឧបាសក ថ្វាយសំពត់ឧត្តរាសង្កទាំង ៥ នោះ
ដល់ព្រះមានព្រះភាគ ។

ទោណបាកសូត្រ ទី ៣

[៣៦៨] ព្រះមានព្រះភាគ គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក៏ក្នុង
សម័យនោះឯង ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់សោយនូវព្រះស្បាយ
ដែលពួកពិសេសចម្អិនដោយអង្ករមួយទោណៈ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះ
បាទបសេនទិកោសល ទ្រង់សោយរួចហើយ ទ្រង់ដកព្រះអស្សាសៈធំ
ស្តេចចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះស្តេចចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំ
ព្រះមានព្រះភាគហើយ គង់ក្នុងទីសមគួរ ។

កោសលសំយុត្តស្ស ជដិលវគ្គេ ភោជនេ អមត្តញ្ញតា

[៣៦៩] អថខោ ភកវា តំ រាជានំ បសេនទិ-
កោសលំ កុត្តារី មហាស្សាសី វិទិត្វា តាយំ វេលាយំ
ឥមំ កាចំ អកាសិ

មនុជស្ស សទា សតិមតោ

មត្តំ ជានតោ លទ្ធភោជនេ

តនុកស្ស^(១) កវន្តិ វេទនា

សណីកំ ជិវតិ អាយុ ចាលយន្តិ ។

[៣៧០] តេន ខោ បន សមយេន សុទស្សនោ
មាណវោ រញ្ញោ បសេនទិកោសលស្ស បិដ្ឋិតោ បិតោ
ហោតិ ។ អថខោ រាជា បសេនទិកោសលោ សុ-
ទស្សនំ មាណវំ អាមន្តេសិ ឯហិ តំ តាត សុទស្ស-
ន ភកវតោ សន្តិកេ ឥមំ កាចំ បរិយាបុណិត្វា

១ ម. ឯវំ ។ ឱ. តនុ តស្ស ។

កោសលសំយុត្ត ជដិលវត្ត កិរិយាមិនដឹងប្រមាណក្នុងភោជន

[៣៦៩] លំដាប់នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់

ថា ព្រះបាទបសេនទិកោសលនោះ សោយរួចហើយ ទ្រង់ដកព្រះ

អស្សាសៈធំ ទើបត្រាស់នូវគាថានេះ ក្នុងវេលានោះថា

មនុស្ស មានស្មារតីសព្វកាល ដឹងប្រមាណក្នុងភោជនដែល

ខ្លួនបានហើយ រមែងមានវេទនាស្រាល អាហារនោះតែង

រក្សាអាយុ ជ្រូតជ្រាបបន្តិចម្តង ។ ។

[៣៧០] ក៏សម័យនោះឯង មាណពឈ្មោះសុទស្សនៈ ឈរ

នៅក្រោយព្រះបិដ្ឋិនៃព្រះបាទបសេនទិកោសល ។ គ្រានោះ ព្រះបាទ

បសេនទិកោសល ទ្រង់ហៅសុទស្សនមាណព មកថា ម្ចាស់បាសុ-

ទស្សនៈ អ្នកចូរមករៀននូវគាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

មម កត្តាកិហារេ កាស អហញ្ច តេ ទេវសិកំ កហា-
 បណាសតំ និច្ចកត្តំ^(១) បវត្តយិស្សាមីតិ ។ បរមំ កោតិ
 ខោ^(២) សុទស្សនោ មាណវោ វញ្ញោ បសេនទិកោ-
 សលស្ស បដិស្សុណិក្ខា កកវតោ សន្តិកេ ឥមំ កាចំ
 បរិយាបុណិក្ខា វញ្ញោ បសេនទិកោសលស្ស កត្តា-
 កិហារេ កាសតិ

មនុជស្ស សទា សតិមតោ
 មត្តំ ជានតោ លទ្ធកោជនេ
 តនុកស្ស កវន្តិ វេទនា
 សណិកំ ជិវតិ អាយុ ចាលយន្តិ ។

[៣៧១] អថខោ រាជា បសេនទិកោសលោ
 អនុបុព្វេន ឆាឡិកោទនបរមតាយ សណ្ឋាសិ ។ អ-
 ថខោ រាជា បសេនទិកោសលោ អបវេន សមយេន
 សុសស្មិទិតកត្តោ ចាណិឆា កត្តានិ អនុមជ្ឈន្តោ តាយំ
 វេលាយំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ ឧកយេន វត មំ
 សោ កកវា អត្តេន អនុកម្មី ទិដ្ឋជម្មិកេន ចេវ
 អត្តេន សម្បរាយិកេន ចាតិ ។

១ និច្ចកិក្ខត្តិបិ បាហោ ។ ឱ. ម. ឯវំ ទេវាតិ ខោតិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ហើយសូត្រក្នុងកាលដែលនាំមកនូវភក្ត្រដល់អញ អញនឹងឲ្យកហាបណៈ
 មួយរយ ជានិច្ចភក្ត្រ ដល់អ្នករាល់ថ្ងៃ ។ សុទ្ធសុទ្ធរមាណពទទួលព្រះ
 រាជឱង្ការព្រះបាទបសេនទិកោសលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ប្រ-
 សើរណាស់ ក៏រៀននូវគាថានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគហើយ
 សូត្រក្នុងកាលនាំភក្ត្រមកថ្វាយព្រះបាទបសេនទិកោសលថា

មនុស្ស មានស្មារតីសព្វកាល ដឹងប្រមាណក្នុងកោជន
 ដែលខ្លួនបានហើយ រមែងមានវេទនាស្រាល អាហារនោះ
 តែងរក្សាអាយុ ជ្រួតជ្រាបបន្តិចម្តងៗ ។

[៣៧១] គ្រានោះឯង ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់
 កំណត់អង្ករមួយនាឡិកាមលិដាប់ ។ ក្នុងសម័យតមកទៀត ទើបព្រះ
 បាទបសេនទិកោសល មានព្រះកាយផ្ទុយផងល្អ ទ្រង់យកព្រះហស្តស្តាប
 ព្រះអង្គហើយ បន្លឺនូវឧទាននេះក្នុងវេលានោះថា ឱប្តី ព្រះមានព្រះ
 ភាគនោះ ទ្រង់អនុគ្រោះយើងដោយប្រយោជន៍ ២ ប្រការគឺ ប្រយោជន៍
 បច្ចុប្បន្ន ១ ប្រយោជន៍បរលោក ១ ។

កោសលសំយុត្តស្ស ជដិលវគ្គេ កាសិយា យុជ្ឈនំ

ចតុត្ថំ បឋមសង្កាមវត្ថុសុត្តំ

[៣៧២] សារត្ថិយំ វិហារតិ... អថខោ រាជា មា-
 កដោ អជាតសត្តុ វេទេហិបុត្តោ ចតុរុទ្ធិនី សេនំ
 សន្នយ្ហិត្វា រាជានំ បសេនទិកោសលំ អព្ពយ្យាសិ
 យេន កាសី ។ អស្សោសិ ខោ រាជា បសេនទិកោ-
 សលោ រាជា កិរ មាកដោ អជាតសត្តុ វេទេហិបុត្តោ
 ចតុរុទ្ធិនី សេនំ សន្នយ្ហិត្វា មមំ អព្ពយ្យាតោ យេន
 កាសីតិ ។ អថខោ រាជា បសេនទិកោសលោ ចតុ-
 រុទ្ធិនី សេនំ សន្នយ្ហិត្វា រាជានំ មាកដំ អជាតសត្តុ
 វេទេហិបុត្តំ បច្ចុយ្យាសិ យេន កាសី ។ អថខោ
 រាជា ច មាកដោ អជាតសត្តុ វេទេហិបុត្តោ រាជា
 ច បសេនទិកោសលោ សង្កាមេសុំ ។ តស្មី ខោ បន
 សង្កាមេ រាជា មាកដោ អជាតសត្តុ វេទេហិបុត្តោ
 រាជានំ បសេនទិកោសលំ បរាជេសិ ។ បរាជិតោ
 ច រាជា បសេនទិកោសលោ សកមេវ រាជជានី
 សារត្ថិ បច្ចុយ្យាសិ ។

កោសលសំយត្ត ជដិលវគ្គ ចម្បាំងក្នុងដែនកាសី

បឋមសង្គ្រាមវគ្គសូត្រ ទី ៤

[៣៧២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី...
 គ្រានោះឯង ព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហិបុត្ត ជាតស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ
 ទ្រង់រៀបចតុវង្គសេនាលើកទៅច្បាំងនឹងព្រះបាទបសេនទិកោសល ព្រះ
 ដែនកាសី ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល បានឮដំណឹងថា ព្រះបាទ
 អជាតសត្តវេទេហិបុត្ត ជាតស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ រៀបចតុវង្គសេនាលើក
 មកច្បាំងនឹងព្រះអង្គ ព្រះដែនកាសីហើយ ។ ទើបព្រះបាទបសេនទិ-
 កោសល ទ្រង់រៀបចតុវង្គសេនា តទល់គ្នានឹងព្រះបាទអជាតសត្តវេទេ-
 ហិបុត្ត ជាតស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ព្រះដែនកាសី ។ គ្រានោះឯង ព្រះ
 បាទអជាតសត្តវេទេហិបុត្ត ជាតស្សរៈ ក្នុងដែនមគធៈ និងព្រះបាទ
 បសេនទិកោសលច្បាំងគ្នា ។ ក៏ក្នុងសង្គ្រាមនោះឯង ព្រះបាទអជាត-
 សត្តវេទេហិបុត្ត ជាតស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ទ្រង់ផ្ទាញព្រះបាទបសេន-
 ទិកោសលបាន ។ លុះព្រះបាទបសេនទិកោសលទ្រង់បរាជ័យហើយ
 ក៏ស្តេចចូលមកកាន់ក្រុងសាវត្ថី ជាព្រះរាជធានីរបស់ព្រះអង្គវិញ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៣៧៣] អថខោ សម្ពហុលា ភិក្ខុ បុព្វណ្ណាស-
មយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សារត្តិ បិណ្ណាយ
បរិសីសុ សារត្តិយំ បិណ្ណាយ ចរិត្វា បច្ឆាកត្តំ បិណ្ណា-
ចាតប្បដិក្កន្តា យេន ភកវា តេនុបសង្កមីសុ ឧប-
សង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។
ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ តេ ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទវោ-
ចំ ឥធិ ភន្តេ រាជា មាភទោ អជាតសត្តុ វេទេហិ-
បុត្តោ ចតុវង្កិទី សេនំ សន្នយ្ហិត្វា រាជានំ បសេនទិ-
កោសលំ អព្ពយ្យាសិ យេន កាសី អស្សោសិ ខោ
ភន្តេ រាជា បសេនទិកោសលោ រាជា កិរ មាភទោ អ-
ជាតសត្តុ វេទេហិបុត្តោ ចតុវង្កិទី សេនំ សន្នយ្ហិត្វា មមំ
អព្ពយ្យាតោ យេន កាសីតិ អថខោ ភន្តេ រាជា បសេ-
នទិកោសលោ ចតុវង្កិទី សេនំ សន្នយ្ហិត្វា រាជានំ មា-
ភទំ អជាតសត្តុ វេទេហិបុត្តំ បច្ចុយ្យាសិ យេន កាសី

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៣៧៣] គ្រានោះឯង ភិក្ខុច្រើនរូបស្ងៀកស្បង់ប្រដាប់បាត្រ
 ចីវរក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ដើម្បីបិណ្ឌបាត លុះ
 ត្រាច់បិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថីហើយ ត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតវិញ ក្នុង
 វេលាក្រោយភត្ត ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
 ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំង
 អម្បាលនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ
 ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងវេលានេះ ព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហិ-
 បុត្ត ជាតស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ទ្រង់រៀបចតុរង្គសេនាទៅច្បាំងនឹងព្រះ
 បាទបសេនទិកោសល ឮដំដែនកាសីឯណោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ឯព្រះបាទបសេនទិកោសល បានឮដំណឹងថា ព្រះបាទអជាតសត្តវេ-
 ទេហិបុត្ត ជាតស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ទ្រង់រៀបចតុរង្គសេនាមកច្បាំងនឹង
 ព្រះអង្គ ឮដំដែនកាសីហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គ្រានោះឯង
 ព្រះបាទបសេនទិកោសល ក៏ទ្រង់រៀបចតុរង្គសេនាទៅតទល់គ្នានឹងព្រះ
 បាទអជាតសត្តវេទេហិបុត្ត ជាតស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ឮដំដែនកាសី

កោសលសំយុត្តស្ស ជដិលវគ្គេ ភគវន្តារោចនំ

អថខោ កន្តេ រាជា ច មាគណោ អជាតសត្តុ វេទេ-
 ហិបុត្តោ រាជា ច បសេនទិកោសលោ សង្កាមេសុំ
 តស្មី ខោ បន កន្តេ សង្កាមេ អជាតសត្តុ វេទេហិ-
 បុត្តោ រាជានំ បសេនទិកោសលំ បរាជេសិ បរាជិតោ
 ច កន្តេ រាជា បសេនទិកោសលោ សកមេវ រាជ-
 ធានី សាវត្តិ បច្ចុយ្យាសីតិ ។

[៣៧៤] រាជា ភិក្ខុវេ មាគណោ អជាតសត្តុ វេទេ-
 ហិបុត្តោ ចាបមិត្តោ ចាបសហាយោ ចាបសម្បវេដ្ឋោ
 រាជា ច ខោ^(១) បសេនទិកោសលោ កល្យាណមិត្តោ
 កល្យាណសហាយោ កល្យាណសម្បវេដ្ឋោ អន្លេវ^(២)
 ភិក្ខុវេ រាជា បសេនទិកោសលោ ឥមំ វត្តិ ទុក្ខំ
 សេស្សតិ បរាជិតាតិ ។

១ ឱ. ខោកាពោ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. ឯវំ ។ ឱ. អជ្ជតញ្ច ។

កោសលសំយុត្ត ជដិលវគ្គ ការក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គ្រានោះ ព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហិបុត្ត ជា
 ឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ និងព្រះបាទបសេនទិកោសល ក៏បានច្បាំងគ្នា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក៏ក្នុងសង្គ្រាមនោះឯង ព្រះបាទអជាតសត្តវេ-
 ទេហិបុត្ត ទ្រង់ផ្ដាញព្រះបាទបសេនទិកោសលឲ្យចាញ់បាន បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន លុះព្រះបាទបសេនទិកោសលទ្រង់បរាជ័យហើយ ក៏ស្ដេច
 ចូលមកកាន់ក្រុងសាវត្ថី ជាព្រះរាជធានីរបស់ព្រះអង្គវិញ ។

[៣៧៤] ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះបាទ
 អជាតសត្តវេទេហិបុត្ត ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ មានមិត្តអាក្រក់ មាន
 សំឡាញ់អាក្រក់ មានព្រះទ័យឱនទៅរកសេចក្ដីអាក្រក់ ក៏ឯ ព្រះបាទ
 បសេនទិកោសល មានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានព្រះទ័យឱនទៅ
 រកសេចក្ដីល្អ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងថ្ងៃនេះ ព្រះបាទបសេនទិកោ-
 សលទ្រង់បរាជ័យហើយផ្ទុំជាទុក្ខក្នុងរាត្រីនេះ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៣៧៥] ឥទមរោច ។ បេ ។
 ជយំ វេរំ បសវតិ
 ទុក្ខំ សេតិ បរាជិតោ
 ឧបសន្តោ សុខំ សេតិ
 ហិត្វា ជយបរាជយន្តិ ។

បញ្ចមំ ទុតិយសង្កាមវត្ថុសុត្តំ

[៣៧៦] អថខោ រាជា មាគដោ អជាតសត្តុ
 វេទេហិបុត្តោ ចតុរង្គិដី សេនំ សន្នយ្ហិត្វា រាជានំ
 បសេនទិកោសលំ អព្ពយ្យាសិ យេន កាសី ។
 អស្សោសិ ខោ រាជា បសេនទិកោសលោ រាជា
 កិរ មាគដោ អជាតសត្តុ វេទេហិបុត្តោ ចតុរង្គិដី
 សេនំ សន្នយ្ហិត្វា មមំ អព្ពយ្យាតោ យេន កា-
 សីតិ ។ អថខោ រាជា បសេនទិកោសលោ ចតុ-
 រង្គិដី សេនំ សន្នយ្ហិត្វា រាជានំ មាគនំ អជាត-
 សត្តុ វេទេហិបុត្តំ បច្ចយ្យាសិ យេន កាសី ។
 អថខោ រាជា ច មាគដោ អជាតសត្តុ វេទេហិបុត្តោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៣៧៥] ព្រះមានព្រះភាគបានត្រាស់នូវភាសិតនេះ ។ បេ ។
 បុគ្គលអ្នកឈ្នះ តែងប្រទះពៀវ បុគ្គលអ្នកចាញ់ តែង
 ដេកកើតទុក្ខ បុគ្គលអ្នកស្ងប់រម្ងាប់ លះបង់នូវការឈ្នះនិង
 ការចាញ់បានហើយ តែងដេកជាសុខ ។

ទុតិយសង្គ្រាមវគ្គសូត្រ ទី ៥

[៣៧៦] គ្រានោះឯង ព្រះបាទអជាតសត្តុ វេទេហិបុត្ត ជា
 ឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ទ្រង់រៀបចតុរង្គសេនាទៅច្បាំងនឹងព្រះបាទបសេន-
 ទិកោសល ព្រះឯងដែនកាសី ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល បានព្រម
 ណឹមថា ព្រះបាទអជាតសត្តុវេទេហិបុត្ត ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ រៀប
 ចតុរង្គសេនា លើកមកច្បាំងនឹងព្រះអង្គ ព្រះឯងដែនកាសីហើយ ។ ទើប
 ព្រះបាទបសេនទិកោសល ស្តេចរៀបចតុរង្គសេនា ទៅតទល់គ្នានឹងព្រះ
 បាទអជាតសត្តុវេទេហិបុត្ត ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ព្រះឯងដែនកាសី ។
 គ្រានោះឯង ព្រះបាទអជាតសត្តុវេទេហិបុត្ត ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ

កោសលសំយុត្តស្ស ជដិលវគ្គេ អជាតសត្តោស្សជ្ជនំ

រាជា ច បសេនទិកោសលោ សង្កាមេសុំ ។ តស្មី
ខោ បន សង្កាមេ រាជា បសេនទិកោសលោ រាជានំ
មាគងំ អជាតសត្តំ វេទេហិបុត្តំ បរាជេសិ ដីវក្កាហព្វ
នំ អត្តហោសិ ។

[៣៧៧] អថខោ រញ្ជោ បសេនទិកោសលស្ស
ឯតទហោសិ កិញ្ចាបិ ខោ ម្យាយំ រាជា មាគនោ
អជាតសត្តំ វេទេហិបុត្តោ អទុព្ពន្ធស្ស ទុព្ពតិ អថ
ច បន មេ ភាគិនេយ្យោ ហោតិ យន្ទ្រាហំ រញ្ជោ
មាគងស្ស អជាតសត្តនោ វេទេហិបុត្តស្ស សព្វំ ហត្ថិ-
កាយំ បរិយាទិយិត្វា សព្វំ អស្សកាយំ បរិយាទិ-
យិត្វា សព្វំ រថកាយំ បរិយាទិយិត្វា សព្វំ បត្តិកាយំ
បរិយាទិយិត្វា ដីវន្តមេវ នំ ឱស្សន្ទេយ្យន្តិ ។ អថខោ
រាជា បសេនទិកោសលោ រញ្ជោ មាគងស្ស អជាត-
សត្តនោ វេទេហិបុត្តស្ស សព្វំ ហត្ថិកាយំ បរិយា-
ទិយិត្វា សព្វំ អស្សកាយំ បរិយាទិយិត្វា សព្វំ រថ-
កាយំ បរិយាទិយិត្វា សព្វំ បត្តិកាយំ បរិយាទិយិត្វា
ដីវន្តមេវ នំ ឱស្សន្តិ ។

កោសលសំយុត្ត ជដិលវត្ត ការលែងព្រះបាទអជាតសត្ត

និងព្រះបាទបសេនទិកោសលក៏ច្បាំងគ្នា ។ ឯក្នុងសង្គ្រាមនោះឯង ព្រះ
បាទបសេនទិកោសល ញ៉ាំងព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហិបុត្ត ជាឥស្សរៈ
ក្នុងដែនមគធៈឲ្យចាញ់ ហើយចាប់យកព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហិបុត្ត ជា
ឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈនោះបានទាំងរស់ ។

[៣៧៧] គ្រានោះឯង ព្រះបាទបសេនទិកោសល មានសេចក្តី
ត្រិះរិះថា ព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហិបុត្ត ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈនេះ
ប្រទូស្តនឹងអាត្មាអញ ដែលជាអ្នកមិនប្រទូស្ត ពិតមែនហើយ តែថា
ស្តេចនោះ ត្រូវជាក្លាយរបស់អាត្មាអញ បើដូច្នោះ មានតែអាត្មាអញ
រឹបយកពលដំរីទាំងអស់ រឹបយកពលសេះទាំងអស់ រឹបយកពលរថទាំង
អស់ រឹបយកពលថ្មើរជើងទាំងអស់ របស់ព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហិបុត្ត
ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ហើយលែងព្រះបាទអជាតសត្តនោះ ឲ្យរួច
ទៅទាំងរស់វិញ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះបាទបសេនទិកោសល បាន
រឹបយកពលដំរីទាំងអស់ រឹបយកពលសេះទាំងអស់ រឹបយកពលរថទាំង
អស់ រឹបយកពលថ្មើរជើងទាំងអស់ របស់ព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហិ-
បុត្ត ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ហើយលែងព្រះបាទអជាតសត្តនោះឲ្យ
រួចទៅទាំងរស់វិញ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៣៧៨] អថខោ សម្ពហុលា ភិក្ខុ បុព្វណ្ណា-
សមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្ថី បិណ្ណាយ
បរិសីសុ សាវត្ថិយំ បិណ្ណាយ ចរិត្វា បច្ឆាកត្តំ បិណ្ណា-
ចាតប្បជិក្កន្តា យេន ភកវា តេនុបសង្កមីសុ ឧប-
សង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។
ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ តេ ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទវោចំ
ឥធិ ភន្តេ រាជា មាគដោ អជាតសត្តុ វេទេហិបុត្តោ
ចតុវង្កិទី សេនំ សន្នយ្ហិត្វា រាជានំ បសេនទិកោ-
សលំ អព្ពយ្យាសិ យេន កាសី អស្សោសិ ខោ
ភន្តេ រាជា បសេនទិកោសលោ រាជា កិរ មាគ-
ដោ អជាតសត្តុ វេទេហិបុត្តោ ចតុវង្កិទី សេនំ សន្ន-
យ្ហិត្វា មមំ អព្ពយ្យាតោ យេន កាសីតិ អថ-
ខោ ភន្តេ រាជា បសេនទិកោសលោ ចតុវង្កិទី
សេនំ សន្នយ្ហិត្វា រាជានំ មាគនំ អជាតសត្តុ
វេទេហិបុត្តំ បច្ឆយ្យាសិ យេន កាសី អថខោ
ភន្តេ រាជា ច មាគដោ អជាតសត្តុ វេទេហិ-
បុត្តោ រាជា ច បសេនទិកោសលោ សដ្ឋាមេសុំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៣៧៨] ត្រានោះឯង ភិក្ខុច្រើនរូប ស្ងៀកស្បង់ប្រដាប់បាត្រ
 ចីវរក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ចូលទៅបិណ្ណបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី លុះត្រាច់ទៅ
 បិណ្ណបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថីហើយ ត្រឡប់មកពីបិណ្ណបាតវិញ ក្នុងពេល
 ក្រោយភត្ត ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយ
 បង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហិបុត្ត ជាតស្សរៈ ក្នុងដែនមគធៈ
 រៀបចតុរង្គសេនា លើកទៅច្បាំងនឹងព្រះបាទបសេនទិកោសល ឲ្យដំដែន
 កាសិឯណោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឯព្រះបាទបសេនទិកោសលបាន
 ឮដំណឹងថា ព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហិបុត្ត ជាតស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ
 រៀបចតុរង្គសេនាលើកមកច្បាំងនឹងព្រះអង្គ ឲ្យដំដែនកាសិហើយ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទើបព្រះបាទបសេនទិកោសល រៀបចតុរង្គសេនាទៅ
 ចាំតទល់គ្នានឹងព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហិបុត្ត ជាតស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ
 ឲ្យដំដែនកាសិ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឯព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហិបុត្ត
 ជាតស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ និងព្រះបាទបសេនទិកោសល ក៏ច្បាំងគ្នា

កោសលសំយុត្តស្ស ជដិលវគ្គេ ភគវន្តារោចនំ

តស្មី ខោ បន កន្តេ សង្កាមេ រាជា បសេនទិ-
 កោសលោ រាជានំ មាគងំ អជាតសត្តំ វេទេហិបុត្តំ
 បរាជេសិ ដីវត្តាហព្វា ងំ អត្តហោសិ អថខោ កន្តេ
 រញ្ញោ បសេនទិកោសលស្ស ឯតទហោសិ កិញ្ចាបិ
 ខោ ម្យាយំ រាជា មាគដោ អជាតសត្តំ វេទេហិបុត្តោ
 អទុព្ពន្ធស្ស ទុព្ពតិ អថ ច បន មេ ភាគិនេយ្យោ
 ហោតិ យន្ទ្ធជាហំ រញ្ញោ មាគធស្ស អជាតសត្តុនោ
 វេទេហិបុត្តស្ស សព្វំ ហត្ថិកាយំ បរិយាទិយិត្វា សព្វំ
 អស្សកាយំ សព្វំ រថកាយំ សព្វំ បត្តិកាយំ បរិយា-
 ទិយិត្វា ដីវន្តមេវ ងំ ឱស្សន្ទេយ្យន្តិ ។ អថខោ
 កន្តេ រាជា បសេនទិកោសលោ រញ្ញោ មាគធស្ស
 អជាតសត្តុនោ វេទេហិបុត្តសុស សព្វំ ហត្ថិកាយំ បរិ-
 យាទិយិត្វា សព្វំ អស្សកាយំ បរិយាទិយិត្វា សព្វំ
 រថកាយំ បរិយាទិយិត្វា សព្វំ បត្តិកាយំ បរិយាទិ-
 យិត្វា ដីវន្តមេវ ងំ ឱស្សន្ទីតិ ។

កោសលសំយុត្ត ជដិលវត្ត កិរិយាក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក៏ក្នុងសង្គ្រាមនោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល
 ទ្រង់ផ្ដាញព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហិបុត្ត ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ឲ្យ
 បរាជ័យហើយ ចាប់យកព្រះបាទអជាតសត្តនោះបានទាំងរស់ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គ្រានោះឯង ព្រះបាទបសេនទិកោសល មានសេចក្ដី
 ត្រិះរិះដូច្នោះថា ព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហិបុត្ត ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ
 នេះ ប្រទូស្ដចំពោះអាត្មាអញដែលជាអ្នកមិនប្រទូស្ដក៏មែនហើយ តែថា
 ស្ដេចនោះត្រូវជាភ្នំយរបស់អាត្មាអញ បើដូច្នោះ មានតែអាត្មាអញ រឹប
 យកពលដំរីទាំងអស់ រឹបយកពលសេះទាំងអស់ រឹបយកពលរថទាំងអស់
 រឹបយកពលថ្មើរជើងទាំងអស់ របស់ព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហិបុត្ត ជា
 ឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ហើយលែងព្រះបាទអជាតសត្តនោះឲ្យរួចទៅទាំង
 រស់វិញ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល
 ក៏បានរឹបយកពលដំរីទាំងអស់ រឹបយកពលសេះទាំងអស់ រឹបយកពល
 រថទាំងអស់ រឹបយកពលថ្មើរជើងទាំងអស់ របស់ព្រះបាទអជាតសត្ត
 វេទេហិបុត្ត ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ហើយលែងព្រះបាទអជាតសត្ត
 នោះឲ្យរួចទៅទាំងរស់វិញ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៣៧៩] អថខោ ភកវា ឯតមត្តំ វិទិត្វា តាយំ
វេលាយំ ឥមា តាថាយោ អកាសិ

វិលុម្បតេវ បុរិសោ

យាវស្ស ឧបកប្បតិ

យទា ចញ្ញោ វិលុម្បតិ

សោ វិលុត្តោ វិលុម្បតិ

ហានញ្ញំ មញ្ញតិ ពាលោ

យាវ ចាបំ ន បច្ចតិ

យទា ច បច្ចតិ ចាបំ

អថ (ពាលោ) ទុក្ខំ និកច្ចតិ

លភតិ ហន្តា ហន្តារំ

ជេតារំ លភតេ ជយំ

អក្កោសកោ ច អក្កោសំ

ពោសេតារញ្ច ពោសកោ

អថ កម្មវិវដ្តេន

សោ វិលុត្តោ វិលុម្បតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៣៧៩] ត្រាកាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ជ្រាបសេចក្តីនុ៎ះ

ច្បាស់ហើយ ទ្រង់ត្រាស់ព្រះគាថាទាំងនេះក្នុងវេលានោះថា

ការរឹបជាន់ សម្រេចដល់បុរសនោះ ដរាបណា បុរសនោះ

ឈ្មោះថារឹបជាន់គេ ដរាបនោះ ជនទាំងឡាយដទៃរឹបជាន់

គេក្នុងកាលណា គេដែលពួកជនដទៃរឹបជាន់នោះ នឹង

រឹបជាន់វិញ ក្នុងកាលនោះ បាបមិនទាន់ឲ្យផល ដរាប

ណា បុគ្គលពាលតែងសំគាល់បាបនោះថា គ្រាន់តែជាហេតុ

ដរាបនោះ លុះតែបាបឲ្យផល ក្នុងកាលណា បុគ្គលពាល

រមែងដល់នូវទុក្ខ ក្នុងកាលនោះ អ្នកសម្លាប់គេ តែង

បានគេសម្លាប់ខ្លួនវិញ អ្នកឈ្នះគេ តែងបានគេឈ្នះខ្លួន

វិញ អ្នកជេរគេ តែងបានគេជេរខ្លួនវិញ អ្នកប្រទូស្តគេ

តែងបានគេប្រទូស្តខ្លួនវិញ មួយទៀត អ្នកដែលគេរឹបជាន់

នោះ រមែងរឹបជាន់គេវិញ តាមការដែលផ្លាស់ប្តូរនៃកម្ម ។

កោសលសំយុត្តស្ស ជដិលវគ្គេ បសេនទិកោសលាពោចនំ

ឆដំ ធីតុសុត្តំ

[៣៨០] សាវត្ថីនិទានំ ។ អថខោ រាជា បសេន-
 ទិកោសលោ យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
 មិត្វា ភក្កវដ្ឋំ អភិវាទេត្វា ឯកមដ្ឋំ និសីទិ ។ អថខោ
 អញ្ញតរោ បុរិសោ យេន រាជា បសេនទិកោសលោ
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា រញ្ញោ បសេនទិកោស-
 លស្ស ឧបកណ្ណកេ អាហោចេសិ មល្លិកា ទេវ
 ទេវី ដីតវំ វិជាតាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ រាជា បសេនទិកោ-
 សលោ អនត្តមនោ អហោសិ ។

[៣៨១] អថខោ ភក្កវា រាជានំ បសេនទិកោ-
 សលំ អនត្តមនំ វិទិត្វា តាយំ វេលាយំ ឥមា តាថា-
 យោ អកាសិ

កោសលសំយុត្ត ជដិលវគ្គ កិរិយាក្រាបបង្គំទូលព្រះបាទបសេនទិកោសល

ជីតុស្សត្រ ទី ៦

[៣៨០] សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះឯង ព្រះបាទបសេនទិ-
 កោសល ស្តេចចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ថ្វាយ
 បង្គំព្រះមានព្រះភាគហើយ ទ្រង់គង់នៅក្នុងទីសមគួរ ។ លំដាប់នោះ
 បុរសម្នាក់ ចូលទៅគាល់ព្រះបាទបសេនទិកោសល លុះចូលទៅដល់
 ហើយ ខ្សឹបទូលព្រះបាទបសេនទិកោសលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព
 ព្រះនាងមល្លិកាទេវី ប្រសូតព្រះរាជធីតាហើយ ។ កាលបើបុរសនោះ
 ក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ក៏មានព្រះ
 ហឫទ័យអាក់អន់ ។

[៣៨១] លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបថា ព្រះបាទបសេ-
 នទិកោសល មានព្រះហឫទ័យអាក់អន់ហើយ ទើបត្រាស់នូវគាថាទាំង-
 ឡាយនេះក្នុងវេលានោះថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវត្តោ

ឥត្តិបិ ហិ ឯកច្ចិយា

សេយ្យា^(១) ទោស ជនាទិប

មេធាវិដី សីលវតី

សស្សុទេវា បតិព្វតា

តស្សា យោ ជាយតី ទោសោ

សូរោ ហោតិ ទិសម្បតិ

តាទិសា^(២) សុភរិយា បុត្តោ

រដ្ឋម្បិ អនុសាសតីតិ ។

សត្តមំ បប័មអប្បមាទសុត្តំ

[៣៨២] សាវត្ថិយំ... ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ រាជា
 បសេនទិកោសលោ ភកវន្តំ ឯតទរោច អត្ថិ នុ ខោ
 ភន្តេ ឯកោ ធម្មោ យោ ឧកោ អត្ថេ សមទិត្តយ្ហ តិដ្ឋ-
 តិ ទិដ្ឋធម្មិកញ្ជោវ អត្តំ សម្បរាយិកញ្ជាតិ ។ អត្ថិ ខោ
 មហារាជ ឯកោ ធម្មោ យោ ឧកោ អត្ថេ សមទិត្តយ្ហ
 តិដ្ឋតិ ទិដ្ឋធម្មិកញ្ជោវ អត្តំ សម្បរាយិកញ្ជាតិ ។

១ សេយ្យតិបិ បាវោ ។ ២ ម. អយមេវ បាវោ ។ ឱ. តាទិសោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងជន សូមព្រះអង្គចិញ្ចឹមតែស្រ្តីមួយពួក
 ដែលមានបញ្ញា មានសីល មានម្តាយក្មេកនិងឪពុកក្មេកដូច
 ជាទេព្វ ជាអ្នកធ្វើវត្តដល់ប្តី ជាស្រ្តីប្រសើរ បពិត្រព្រះ
 អង្គជាធំក្នុងទិស បុរសណា កើតចាកស្រ្តីនោះ បុរសនោះ
 ជាអ្នកក្លៀវក្លា ឯបុត្រនៃភរិយាល្អប្រាកដដូច្នោះ តែងប្រៀន
 ប្រដៅនូវជនដែលនៅក្នុងដែនបាន ។

បឋមអប្បមាទសូត្រ ទី ៧

[៣៨២] ទៀបក្រុងសាវត្ថី... លុះព្រះបាទបសេនទិកោសល
 គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា ធម៌តែ
 មួយ ដែលឲ្យសម្រេចប្រយោជន៍ទាំងពីរ គឺប្រយោជន៍ក្នុងលោកនេះ ១
 ប្រយោជន៍ក្នុងលោកខាងមុខ ១ មានដែរឬ ព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គត្រាស់
 ថា ធម៌តែមួយ ដែលឲ្យសម្រេចប្រយោជន៍ទាំងពីរ គឺប្រយោជន៍ក្នុង
 លោកនេះ ១ ប្រយោជន៍ក្នុងលោកខាងមុខ ១ មានដែរ មហារាជ ។

កោសលសំយុត្តស្ស ជដិលវគ្គ អប្បមាទប្បសំសា

កតមោ បន ភន្តេ ឯកោ ធម្មោ យោ ឧភោ អត្ថេ
សមធិក្កយ្ហ តិដ្ឋតិ ទិដ្ឋធម្មិកញ្ជោវ អត្ថំ សម្បរា-
យិកញ្ជាតិ ។

[៣៨៣] អប្បមាទោ ខោ មហារាជ ឯកោ ធម្មោ
យោ ឧភោ អត្ថេ សមធិក្កយ្ហ តិដ្ឋតិ ទិដ្ឋធម្មិកញ្ជោវ
អត្ថំ សម្បរាយិកញ្ជាតិ ។ សេយ្យថាបិ មហារាជ
យានិ កានិចិ ជដ្ឋលានំ^(១) ចាណានំ បទជាតានិ
សព្វានិ តានិ ហត្ថិបទេ សមោទានំ កច្ឆន្តិ ហត្ថិបទំ
តេសំ អក្កមក្កាយតិ យទិទំ មហាន្តត្តេន^(២) វរមេវ
ខោ មហារាជ អប្បមាទោ ឯកោ ធម្មោ យោ ឧ-
ភោ អត្ថេ សមធិក្កយ្ហ តិដ្ឋតិ ទិដ្ឋធម្មិកញ្ជោវ អត្ថំ
សម្បរាយិកញ្ជាតិ ។

១ ឱ. ជដ្ឋមានំ ។ ២ ឱ. មហាន្តេន ។ ម. មហាន្តដ្ឋេន ។

កោសលសំយុត្ត ជដិលវគ្គ សេចក្តីសរសើរអប្បមាទធម៌

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌តែមួយ ដែលឲ្យសម្រេចប្រយោជន៍ទាំងពីរ
គឺប្រយោជន៍ក្នុងលោកនេះ ១ ប្រយោជន៍ក្នុងលោកខាងមុខ ១ តើដូច
ម្តេចខ្លះ ។

[៣៨៣] ព្រះអង្គត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ ធម៌តែមួយ
គឺអប្បមាទធម៌ តែងឲ្យសម្រេចប្រយោជន៍ទាំងពីរ គឺប្រយោជន៍ក្នុង
លោកនេះ ១ ប្រយោជន៍ក្នុងលោកខាងមុខ ១ ។ បពិត្រមហារាជ
ដានជើងណាមួយនៃពួកសត្វដែលដើរលើផែនដី ដានជើងទាំងអស់នោះ
រមែងប្រជុំចុះក្នុងដានជើងដំរី ដានជើងដំរីប្រាកដជាធំជាងដានជើងសត្វ
ទាំងអម្បាលនោះ ព្រោះថា ដានជើងដំរី ជាដានជើងធំ យ៉ាងណា
មិញ បពិត្រមហារាជ ធម៌តែមួយ គឺអប្បមាទធម៌ តែងឲ្យសម្រេច
ប្រយោជន៍ទាំងពីរ គឺប្រយោជន៍ក្នុងលោកនេះ ១ ប្រយោជន៍ក្នុងលោក
ខាងមុខ ១ យ៉ាងនោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៣៨៤] ឥទមរោច ។ បេ ។
 អាយុំ អាហេតិយំ វណ្ណំ
 សក្កំ ឧច្ចាកុលីនតំ
 រតិយោ បត្តយន្តេន
 ឧឡារា អបរាបរា
 អប្បមាទំ បសំសន្តិ
 បុញ្ញកិរិយាសុ^(១) បណ្ឌិតា
 អប្បមត្តោ ឧភោ អត្ថេ
 អធិក្កណ្ណាតិ បណ្ឌិតោ
 ទិដ្ឋេ ធម្មេ ច យោ អត្ថោ
 យោ ចត្តោ សម្បរាយិកោ
 អត្តាកិសមយា ដីរោ
 បណ្ឌិតោតិ បរុច្ចតីតិ ។

អដ្ឋមំ ទុតិយអប្បមាទសុត្តំ

[៣៨៥] សារត្តិយំ វិហារតិ... ឯកមន្តំ និសីទិ ។
 ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ រាជា បសេនទិកោសលោ ។

១ បុញ្ញកិរិយាសុតិបិ បាហោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៣៨២] ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ភាសិតនេះ ។ បេ ។

បុគ្គល កាលប្រាថ្នា នូវអាយុ ភាពជាអ្នកមិនមានរោគ

សម្បុរកាយ ឋានសួគ៌ ត្រកូលខ្ពស់ និងសេចក្តីត្រេកអរ

ទាំងឡាយ ដ៏លើសលុប ត ។ ទៅ (គួរតែធ្វើសេចក្តី

មិនប្រមាទ) បណ្ឌិតទាំងឡាយ តែងសរសើរសេចក្តីមិនប្រ-

មាទ ក្នុងបុញ្ញកិរិយាវត្ថុទាំងឡាយ បណ្ឌិតជាអ្នកមិនប្រមាទ

តែងបានប្រយោជន៍ទាំងពីរ គឺប្រយោជន៍ណាក្នុងបច្ចុប្បន្នក្តី

ប្រយោជន៍ណាដែលមានក្នុងបរលោកក្តី ជីវជន ឈ្មោះថា

បណ្ឌិត ព្រោះការបាននូវប្រយោជន៍ទាំងពីរនោះ ។

ទុតិយអប្បមាទសូត្រ ទី ៨

[៣៨៥] ព្រះមានព្រះភាគគង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... គង់នៅ

ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះបាទបសេនទិកោសល គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ

កោសលសំយុត្តស្ស ជដិលវគ្គេ កល្យាណមិត្តប្បសំសា

ភកវន្តំ ឯតទរោច ឥធិ មយ្ហំ ភន្តេ រហោកតស្ស
 បដិសស្វីនស្ស ឯវព្ពោតសោ បរិវិតក្តោ ឧទទាទិ ស្វា-
 ក្ខាតោ ភកវតា ធិម្មោ សោ ច ខោ កល្យាណមិត្តស្ស
 កល្យាណសហាយស្ស កល្យាណសម្បវន្តស្ស នោ
 ចាបមិត្តស្ស នោ ចាបសហាយស្ស នោ ចាបសម្ប-
 វន្តស្សាតិ ។ ឯវមេតំ មហារាជ ឯវមេតំ មហារាជ
 ស្វាក្ខាតោ មហារាជ មយា ធិម្មោ សោ ច ខោ
 កល្យាណមិត្តស្ស កល្យាណសហាយស្ស កល្យា-
 ណសម្បវន្តស្ស នោ ចាបមិត្តស្ស នោ ចាបសហា-
 យស្ស នោ ចាបសម្បវន្តស្សាតិ ។

[៣៨៦] ឯកមិទាហំ មហារាជ សមយំ សក្តេសុ
 វិហារមិ នករកំ ធាម^(១) សក្កានំ និកមោ ។ អថខោ
 មហារាជ អាណន្ទោ ភិក្ខុ យេនាហំ តេនុបសង្កមិ

១ មហាវារគ្គេ មគ្គសំយុត្តស្ស អវិជ្ជារគ្គេ សក្ករំ នាម ។

កោសលសំយត្ត ជដិលវត្ត សេចក្តីសរសើរបុគ្គលអ្នកមានមិត្តល្អ

បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 កាលខ្ញុំព្រះអង្គពួនសម្លំនៅក្នុងទីស្ងាត់ ក្នុងទីឯណោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ
 ក្នុងចិត្តកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ធម៌ ដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហើយ
 ដោយប្រពៃ ធម៌នោះឯង ជារបស់បុគ្គលអ្នកមានមិត្តល្អ អ្នកមាន
 សម្លាញ់ល្អ អ្នកបង្ហោនទៅរកកល្យាណជន មិនមែនជារបស់បុគ្គល
 អ្នកមានចិត្តអាក្រក់ អ្នកមានសម្លាញ់អាក្រក់ អ្នកបង្ហោនទៅរកបាបជន
 ឡើយ ។ បពិត្រមហារាជ នុ៎ះយ៉ាងនេះមែនហើយ បពិត្រមហារាជ
 នុ៎ះយ៉ាងនេះមែនហើយ បពិត្រមហារាជ ធម៌ដែលតថាគតត្រាស់ហើយ
 ដោយប្រពៃ ធម៌នោះឯង ជារបស់បុគ្គលអ្នកមានមិត្តល្អ អ្នកមាន
 សម្លាញ់ល្អ អ្នកបង្ហោនទៅរកកល្យាណជន មិនមែនជារបស់បុគ្គលអ្នក
 មានមិត្តអាក្រក់ អ្នកមានសម្លាញ់អាក្រក់ អ្នកបង្ហោនទៅរកបាបជន
 ឡើយ ។

[៣៨៦] បពិត្រមហារាជ សម័យមួយ តថាគតនៅក្នុងនិគម
 ឈ្មោះនគរកៈ របស់ពួកសក្យជន ក្នុងសក្កជនបទឯណោះ ។ បពិត្រ
 មហារាជ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុឈ្មោះអានន្ទ បានចូលទៅរកតថាគត

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ឧបសង្កម្ពិត្តា មំ អភិវាទេត្តា ឯកមន្តំ ទិសីទិ ។
 ឯកមន្តំ ទិសីន្នោ ខោ មហារាជ អាណន្នោ ភិក្ខុ
 មំ ឯតទរោច ឧបឡមិទំ ភន្តេ ព្រហ្មចរិយស្ស យទិទំ
 កល្យាណមិត្តតា កល្យាណសហាយតា កល្យាណ-
 សម្បវឌ្ឍនតិ ។ ឯវំ វុត្តាហំ មហារាជ អាណន្តំ ភិក្ខុ
 ឯតទរោចំ មា ហេវំ អាណន្ត កល្យាណមេវ ហិទំ
 អាណន្ត ព្រហ្មចរិយំ យទិទំ កល្យាណមិត្តតា កល្យា-
 ណសហាយតា កល្យាណសម្បវឌ្ឍនតា កល្យាណ-
 មិត្តស្សេតំ អាណន្ត ភិក្ខុនោ ចាជិកដ្ឋំ កល្យាណស-
 ហាយស្ស កល្យាណសម្បវឌ្ឍស្ស អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ ភាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករិស្ស
 តីតិ ។

[៣៨៧] កថញ្ច អាណន្ត ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ
 កល្យាណសហាយោ កល្យាណសម្បវឌ្ឍោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលី-
 ករោតិ ។ ឥធាណន្ត ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេក-
 ទិស្សិតំ វិរាគទិស្សិតំ ទិរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំតថាគតហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។
 បពិត្រមហារាជ លុះអានន្ទភិក្ខុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបទូល
 តថាគតដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភាពនៃបុគ្គលអ្នកមានមិត្តល្អ
 អ្នកមានសម្លាញ់ល្អ អ្នកបង្ហោនទៅរកកល្យាណជន នេះជាគុណពាក់
 កណ្តាលរបស់មគ្គព្រហ្មចរិយៈ ។ បពិត្រមហារាជ កាលអានន្ទភិក្ខុក្រាប
 ទូលយ៉ាងនេះហើយ តថាគតបានត្រាស់នឹងអានន្ទភិក្ខុដូច្នោះថា ម្ចាស់
 អានន្ទ អ្នកកុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ ឯភាពនៃបុគ្គលអ្នកមានមិត្តល្អ
 អ្នកមានសម្លាញ់ល្អ អ្នកបង្ហោនទៅរកកល្យាណជន នេះចាត់ជាមគ្គ-
 ព្រហ្មចរិយៈទាំងមូល ម្ចាស់អានន្ទ មគ្គព្រហ្មចរិយៈនុ៎ះ កើតប្រាកដ
 ដល់ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ អ្នកមានសម្លាញ់ល្អ អ្នកបង្ហោនទៅរក
 កល្យាណជន ភិក្ខុនោះ នឹងចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 នឹងធ្វើឲ្យរឿយ ។ នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ។

[៣៨៧] ម្ចាស់អានន្ទ ចុះភិក្ខុអ្នកមានមិត្តល្អ អ្នកមានសម្លាញ់ល្អ
 អ្នកបង្ហោនទៅរកកល្យាណជន ចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 ធ្វើឲ្យរឿយ ។ នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់
 អានន្ទ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើននូវសម្មាទិដ្ឋិដែលអាស្រ័យវិវេក អា-
 ស្រ័យវិរាគ អាស្រ័យនិរោធិ មានកិរិយាបង្ហោនចិត្តទៅដើម្បីលះកិលេស

កោសលសំយុត្តស្ស ជដិលវគ្គេ កល្យាណមិត្តប្បសំសា

សម្មាសង្កប្បំ ភាវេតិ... សម្មាវាចំ ភាវេតិ... សម្មាកម្មន្តំ
 ភាវេតិ... សម្មាអាជីវំ ភាវេតិ... សម្មាវាយាមំ ភាវេតិ...
 សម្មាសតី ភាវេតិ... សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិ-
 តំ វិវេកនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។
 ឯវំ ខោ អាណន្ទ ភិក្ខុ កល្យាណាមិត្តោ កល្យាណ-
 សហាយោ កល្យាណសម្បវន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីកោភិ ។
 តទិមិធាបេតំ អាណន្ទ បរិយាយេន វេទិតព្វំ យថា
 សកលមេវិទំ ព្រហ្មចរិយំ យទិទំ កល្យាណមិត្តតា
 កល្យាណសហាយតា កល្យាណសម្បវន្តតាតិ ។
 មមញ្ញំ អាណន្ទ កល្យាណមិត្តំ អាគម្ម ជាតិធម្មា សត្តា
 ជាតិយា បរិមុច្ចន្តិ ជរាធម្មា សត្តា ជរាយ បរិមុច្ចន្តិ
 ព្យាធិធម្មា សត្តា ព្យាធិតោ បរិមុច្ចន្តិ មរណធម្មា សត្តា
 មរណេន បរិមុច្ចន្តិ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្ស-
 ចាយាសធម្មា សត្តា សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្ស-

កោសលសំយុត្ត ជដិលវត្ត សេចក្តីសរសើរបុគ្គលអ្នកមានមិត្តល្អ

ចម្រើននូវសម្មាសង្កប្បៈ... ចម្រើននូវសម្មាវាចា... ចម្រើននូវសម្មាកម្មន្តៈ...
 ចម្រើននូវសម្មាអាជីវៈ... ចម្រើននូវសម្មាវាយាមៈ... ចម្រើននូវសម្មាស-
 តិ... ចម្រើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យវិវេក អាស្រ័យវិរាគ អា-
 ស្រ័យនិរោធិ មានកិរិយាបង្កើនចិត្តទៅ ដើម្បីលះបង់កិលេស ។ ម្នាល
 អានន្ទ ភិក្ខុអ្នកមានមិត្តល្អ អ្នកមានសម្មាញ្ញល្អ អ្នកបង្កើនទៅរកកល្យា-
 ណាជន តែងចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តែងធ្វើឲ្យរឿយ ។
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលអានន្ទ ភាពនៃបុគ្គលអ្នកមានចិត្តល្អ អ្នកមានសម្មាញ្ញល្អ អ្នក
 បង្កើនទៅរកកល្យាណាជន នេះជាតួមគ្គព្រហ្មចរិយៈទាំងមូល ដោយ
 ហេតុណា ហេតុនោះ បុគ្គលត្រូវដឹងដោយបរិយាយនេះឯង ។ ម្នាល
 អានន្ទ សត្វទាំងឡាយ មានជាតិជាធម្មតា រមែងរួចចាកជាតិ សត្វ
 ទាំងឡាយមានជរាជាធម្មតា រមែងរួចចាកជរា សត្វទាំងឡាយមានព្យាធិ
 ជាធម្មតា រមែងរួចចាកព្យាធិ សត្វទាំងឡាយមានមរណៈជាធម្មតា រមែង
 រួចចាកមរណៈ សត្វទាំងឡាយមានសោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស
 និងឧបាយាសជាធម្មតា រមែងរួចចាកសោក បរិទេវៈ ទុក្ខ ទោមនស្ស

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ចាយាសេហិ បរិមុច្ឆន្តីតិ ។ ឥមិណ ខេ ឯតំ អាណន្ទ
បរិយាយេន វេទិតព្វំ យថា សកលមេវិទំ ព្រហ្មចរិ-
យំ យទិទំ កល្យាណមិត្តតា កល្យាណសហាយតា
កល្យាណសម្បវដ្តតាតិ ។

[៣៨៨] តស្មាតិហ តេ មហារាជ ឯវំ សិក្ខិ-
តព្វំ កល្យាណមិត្តោ ភវិស្សមិ កល្យាណសហាយោ
កល្យាណសម្បវដ្តោតិ ។ ឯវំ ហិ តេ មហារាជ
សិក្ខិតព្វំ ។ កល្យាណមិត្តស្ស តេ មហារាជ កល្យា-
ណសហាយស្ស កល្យាណសម្បវដ្តស្ស អយំ ឯកោ
ធម្មោ ឧបនិស្សាយ វិហារតព្វោ អប្បមាទោ កុស-
លេសុ ធម្មេសុ ។ អប្បមត្តស្ស តេ មហារាជ
វិហារតោ អប្បមាទំ ឧបនិស្សាយ ឥត្តាភារស្ស អនុ-
យាយន្តស្ស^(១) ឯវំ ភវិស្សតិ រាជា ខេ អប្បមត្តោ
វិហារតិ អប្បមាទំ ឧបនិស្សាយ ហន្ទ មយំបិ
អប្បមត្តា វិហារម អប្បមាទំ ឧបនិស្សាយាតិ ។
អប្បមត្តស្ស តេ មហារាជ វិហារតោ អប្បមាទំ
ឧបនិស្សាយ ខត្តិយានម្បិ អនុយន្តានំ^(២) ឯវំ ភវិស្សតិ

១ ឱ. អនុយាយន្តស្សាតិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. អនុយុត្តានំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

និងឧបាយាសទាំងឡាយបាន ក៏ព្រោះអាស្រ័យនឹងតថាគតជាមិត្តល្អ ។
ម្ចាស់អានន្ទ ភាពនៃបុគ្គលអ្នកមានមិត្តល្អ អ្នកមានសម្លាញ់ល្អ អ្នក
បង្ហោនទៅរកកល្យាណជន នេះជាតួមគ្គព្រហ្មចរិយៈទាំងមូល ដោយ
ហេតុណា ហេតុនេះ បុគ្គលត្រូវដឹងដោយបរិយាយនេះឯង ។

[៣៨៨] បពិត្រមហារាជ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ
ព្រះអង្គគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញជាអ្នកមានមិត្តល្អ អ្នកមាន
សម្លាញ់ល្អ អ្នកបង្ហោនទៅរកកល្យាណជន ។ បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គ
គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។ បពិត្រមហារាជ ធម៌មួយនេះ គឺសេចក្តីមិន
ប្រមាទក្នុងធម៌ជាកុសលទាំងឡាយ ព្រះអង្គជាអ្នកមានមិត្តល្អ អ្នកមាន
សម្លាញ់ល្អ អ្នកបង្ហោនទៅរកកល្យាណជន គួរតែអាស្រ័យនៅកុំខាន ។
បពិត្រមហារាជ កាលបើព្រះអង្គជាអ្នកមិនប្រមាទ អាស្រ័យសេចក្តី
មិនប្រមាទហើយ សូម្បីស្រីស្នំដែលដើរហែតាម ក៏គង់មានសេចក្តី
ត្រិះរិះថា ព្រះរាជាមិនប្រមាទ អាស្រ័យសេចក្តីមិនប្រមាទ បើដូច្នោះ
មានតែយើងទាំងឡាយ ជាអ្នកមិនប្រមាទ អាស្រ័យសេចក្តីមិនប្រមាទ
ដែរ ។ បពិត្រមហារាជ កាលបើព្រះអង្គជាអ្នកមិនប្រមាទ អាស្រ័យ
សេចក្តីមិនប្រមាទហើយ សូម្បីក្សត្រទាំងឡាយដែលជាចំណុះ គង់មាន

កោសលសំយុត្តស្ស ជដិលវគ្គេ អប្បមាទប្បសំសា

រាជា ខោ អប្បមត្តោ វិហារតិ អប្បមាទំ ឧបនិស្សាយ
 ហន្ត មយំបិ អប្បមត្តា វិហារម អប្បមាទំ ឧប-
 និស្សាយាតិ ។ អប្បមត្តស្ស តេ មហារាជ វិហារតោ
 អប្បមាទំ ឧបនិស្សាយ ពលកាយស្សបិ ឯវំ ភវិស្សតិ
 រាជា ខោ អប្បមត្តោ វិហារតិ អប្បមាទំ ឧបនិស្សាយ
 ហន្ត មយំបិ អប្បមត្តា វិហារម អប្បមាទំ ឧប-
 និស្សាយាតិ ។ អប្បមត្តស្ស តេ មហារាជ វិហារតោ
 អប្បមាទំ ឧបនិស្សាយ នេកមជាទបទស្សបិ ឯវំ
 ភវិស្សតិ រាជា ខោ អប្បមត្តោ វិហារតិ អប្បមាទំ
 ឧបនិស្សាយ ហន្ត មយំបិ អប្បមត្តា វិហារម អប្បមាទំ
 ឧបនិស្សាយាតិ ។ អប្បមត្តស្ស តេ មហារាជ វិហា-
 រតោ អប្បមាទំ ឧបនិស្សាយ អត្តាបិ តុត្តោ រត្តិតោ
 ភវិស្សតិ ឥត្តាការម្បិ តុត្តំ រត្តិតំ ភវិស្សតិ កោស-
 កោដ្ឋាការម្បិ តុត្តំ រត្តិតំ ភវិស្សតីតិ ។

កោសលសំយុត្ត ជដិលវគ្គ សេចក្តីសរសើរអប្បមាទ:

សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ព្រះរាជាជាអ្នកមិនប្រមាទ អាស្រ័យសេចក្តីមិន
 ប្រមាទ បើដូច្នោះ មានតែយើងទាំងឡាយ ជាអ្នកមិនប្រមាទ អាស្រ័យ
 សេចក្តីមិនប្រមាទដែរ ។ បពិត្រមហារាជ កាលបើព្រះអង្គជាអ្នកមិន
 ប្រមាទ អាស្រ័យសេចក្តីមិនប្រមាទហើយ សូម្បីពួកពលគង់មានសេចក្តី
 ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ព្រះរាជាជាអ្នកមិនប្រមាទ អាស្រ័យសេចក្តីមិនប្រមាទ
 បើដូច្នោះ មានតែយើងទាំងឡាយ ជាអ្នកមិនប្រមាទ អាស្រ័យសេចក្តី
 មិនប្រមាទដែរ ។ បពិត្រមហារាជ កាលបើព្រះអង្គជាអ្នកមិនប្រមាទ
 អាស្រ័យសេចក្តីមិនប្រមាទហើយ សូម្បីអ្នកនិគមនិងអ្នកជនបទគង់មាន
 សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ព្រះរាជាជាអ្នកមិនប្រមាទ អាស្រ័យសេចក្តី
 មិនប្រមាទ បើដូច្នោះ មានតែយើងទាំងឡាយ ជាអ្នកមិនប្រមាទ
 អាស្រ័យសេចក្តីមិនប្រមាទដែរ ។ បពិត្រមហារាជ កាលបើព្រះអង្គ
 ជាអ្នកមិនប្រមាទ អាស្រ័យសេចក្តីមិនប្រមាទហើយ សូម្បីខ្លួនក្តី ក៏
 នឹងឈ្មោះថា ព្រះអង្គបានគ្រប់គ្រងរក្សា ស្រីស្ម័គ្រ ក៏នឹងឈ្មោះថា
 ព្រះអង្គបានគ្រប់គ្រងរក្សា ព្រះឃ្នាំងនិងជង្រកក្តី ក៏នឹងឈ្មោះថា ព្រះ
 អង្គបានគ្រប់គ្រងរក្សា ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៣៨៩] ឥទមរោច ។ មេ ។
 កោកេ បត្តយមាណេន
 ឧទ្យារេ អបរាបរេ
 អប្បមាទំ បសំសន្តិ
 បុញ្ញក្រិយាសុ បណ្ឌិតា
 អប្បមត្តោ ឧកោ អត្តោ
 អធិក្កណ្ណាតិ បណ្ឌិតោ
 ទិដ្ឋេ ធម្មេ ច យោ អត្តោ
 យោ ចត្តោ សម្បរាយិកោ
 អត្តាភិសមយា ដីរោ
 បណ្ឌិតោតិ បរុច្ចតីតិ ។
 នវមំ បឋមាបុត្តកសុត្តំ

[៣៩០] សារត្តិយំ... អថខោ រាជា បសេនទិកោ-
 សលោ ទិវាទិវស្ស យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧប-
 សង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។
 ឯកមន្តំ និសិទ្ធិ ខោ រាជានំ បសេនទិកោសលំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៣៨៧] ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់នូវគាថានេះ ។ បេ ។

បុគ្គលកាលប្រាថ្នានូវភោគៈទាំងឡាយ ឲ្យច្រើនលើសលុប

ត ។ ទៅ (គួរតែធ្វើសេចក្តីមិនប្រមាទ) បណ្ឌិតទាំងឡាយ

តែងសរសើរនូវសេចក្តីមិនប្រមាទ ក្នុងបុញ្ញកិរិយាវត្ថុទាំង

ឡាយ បណ្ឌិតអ្នកមិនប្រមាទ តែងបានសម្រេចប្រយោជន៍

ទាំងពីរ គឺ ប្រយោជន៍ណាក្នុងបច្ចុប្បន្នក្តី ប្រយោជន៍ណា

ក្នុងបរលោកក្តី ជីវជនឈ្មោះថា បណ្ឌិត ព្រោះបាននូវ

ប្រយោជន៍នោះ ។ ។

បឋមាបុត្តកសូត្រ ទី ៩

[៣៩០] ទៀបក្រុងសាវត្ថី... គ្រានោះឯង ព្រះបាទបសេន-

ទិកោសល ស្តេចចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ទាំងក្នុងវេលាថ្ងៃត្រង់

លុះស្តេចយាងដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយទ្រង់គង់ក្នុងទី

សមគួរ ។ លុះព្រះបាទបសេនទិកោសល គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ

កោសលសំយុត្តស្ស ជដិលវគ្គ អសប្បវិសភោគលាភោ

ភកវា ឯតទោច ហន្ទ កុតោ នុ តំ មហារាជ អា-
 កច្ចសិ ទិវាទិវស្សាតិ ។ ឥធិ ភន្តេ សាវត្តិយំ សេដ្ឋី
 កហាបតិ កាលកតោ តមហំ អបុត្តកំ សាបតេយ្យំ
 រាជន្តេបុរំ អតិហរិត្វា អាកច្ឆាមិ អសីតិ ភន្តេ សត-
 សហស្សានិ ហិរញ្ញស្សេវ កោ បន វាទោ រូបិយស្ស
 តស្ស ខោ បន ភន្តេ សេដ្ឋិស្ស កហាបតិស្ស ឯវរូទោ
 ភត្តកោតោ អហោសិ កណ្ណាជកំ ភុញ្ញតិ ពិលដ្ឋុទុ-
 តិយំ ឯវរូទោ វត្តកោតោ អហោសិ សាលំ ជារតិ
 តិបក្ខវសនំ ឯវរូទោ យានកោតោ អហោសិ ជជ្ជវ-
 រថកេន យាតិ បណ្ណាច្ឆត្តកេន ជារិយមាណេនាតិ ។

កោសលសំយត្ត ជដិលវគ្គ ការបាននូវភោគៈនៃអសប្បុរស

ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ដូច្នោះថា បពិត្រមហារាជ ចុះព្រះអង្គទើប
នឹងស្តេចមកពីណាទាំងថ្ងៃត្រង់ ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ក្រាប-
បង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សេដ្ឋីគហបតីក្នុងក្រុងសាវត្ថិនេះ ធ្វើ
មរណកាលទៅហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គ នាំទ្រព្យរបស់សេដ្ឋីដែលគ្មានកូននោះ
មកកាន់ខាងក្នុងព្រះរាជវាំង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គ្រាន់តែប្រាក់មាន
ប៉ែតសិបសែនទៅហើយ នឹងបាច់ពោលទៅដល់រូបិយៈ^(១) បពិត្រព្រះ
អង្គដ៏ចម្រើន សេដ្ឋីគហបតីនោះ មានការបរិភោគកត្តបែបនេះ គឺគាត់
បរិភោគបាយចុងអង្ករ មានជ្រក់ជាគម្រប់ពីរ មានការប្រើប្រាស់សំពត់
បែបនេះ គឺគាត់ស្លៀកសំពត់សំបកឆ្នៃប៉ះជា ៣ ផ្ទាំង^(២) មានការប្រើ
ប្រាស់យានបែបនេះ គឺគាត់ជិះរថតូចកញ្ជាស់ បាំងត្រស្លឹកយ៉ាងតូច ។

១ រូបិយៈនោះសំដៅយករបស់ដុំ ដូចមាន ប្រាក់ ទង់ដែង សំរិទ្ធិ ផាលនិងដឹងជាដើមខ្លះ
សំដៅយករូបិយភណ្ឌ ដូចភាជនៈសម្រាប់ប្រើប្រាស់ជាដើមខ្លះ ។ អដ្ឋកថា ។ ២ សំពត់
ឆ្នៃ បី កន្សែង ដេរភ្ជាប់គ្នា ៣ អន្លើ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៣៩០] ឯវមេតំ មហារាជ ឯវមេតំ មហារាជ
អសប្បុរិសោ ខោ មហារាជ ឧទ្ធារេ កោតេ លភិត្វា
នេវត្តានំ សុខេតិ បិណេតិ ន មាតាបិតារោ សុខេ-
តិ បិណេតិ ន បុត្តទារំ សុខេតិ បិណេតិ ន ទា-
សកម្មករោវិសេ សុខេតិ បិណេតិ ន មិត្តាមច្ចេ
សុខេតិ បិណេតិ ន សមណេសុ ព្រាហ្មណេសុ
ឧទ្ធកិកំ ទត្តិណំ បតិជ្ជាបេតិ សោវកិកំ សុខវិចារកំ
សត្តសំវត្តនិកំ ។ តស្ស តេ កោតេ ឯវំ សម្មា អបរិ-
កុញ្ញមាណេ រាជាណោ វា ហារន្តិ ចោរោ វា ហារន្តិ អត្តិ វា
ឧហតិ ឧទកំ វា វហតិ អប្បិយា វា ទាយាទា ហារន្តិ ។
ឯវំស តេ^(១) មហារាជ កោតា សម្មា អបរិកុញ្ញមាណោ
បរិក្ខយំ កច្ឆន្តិ នោ បរិកោកំ ។ សេយ្យថាបិ
មហារាជ អមនុស្សដ្ឋានេ ចោត្តរណំ អច្ឆោទកា
សីតោទកា សាតោទកា សេតកា សុបតិស្តា

១ ឱ. ឯវំ សន្តេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៣៩១] បពិត្រមហារាជ ពាក្យនេះយ៉ាងនេះហើយ បពិត្រមហារាជ ពាក្យនេះយ៉ាងនេះហើយ បពិត្រមហារាជ ធម្មតាអសប្បុរស បើបានកោតៈច្រើនលើសលុបហើយ មិនធ្វើខ្លួនឲ្យសុខ មិនបំពេញខ្លួន មិនធ្វើមាតាបិតាឲ្យសុខ មិនបំពេញមាតាបិតា មិនធ្វើបុត្តភរិយាឲ្យបានសុខ មិនបំពេញបុត្តភរិយា មិនធ្វើពួកបុរសជាទាសកម្មករឲ្យបានសុខ មិនបំពេញពួកបុរសជាទាសកម្មករ មិនធ្វើពួកមិត្តនិងអាមាត្យឲ្យបានសុខ មិនបំពេញពួកមិត្តនិងអាមាត្យ ទាំងមិនតំកល់ទុក នូវទក្ខិណាទានក្នុងសមណាព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដែលជាទានមានផលខ្ពង់ខ្ពស់ ជាទានឲ្យនូវអារម្មណ៍មានរូបជាដើមដ៏ប្រសើរដោយប្រពៃ មានវិបាកជាសុខ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីស្នូតឡើយ ។ កាលបើអសប្បុរសនោះ មិនប្រើប្រាស់កោតសម្បត្តិទាំងនោះដោយស្រួល យ៉ាងនេះហើយ ព្រះរាជាទាំងឡាយនាំយកទៅខ្លះ ពួកចោរនាំយកទៅខ្លះ ភ្លើងឆេះខូចទៅខ្លះ ទឹកបន្សាត់ទៅខ្លះ ពួកញាតិដែលមិនជាទីស្រឡាញ់នាំយកទៅខ្លះ ។ បពិត្រមហារាជ កាលបើកោតៈទាំងនោះ ដែលអសប្បុរសនោះមិនប្រើប្រាស់ដោយប្រពៃ យ៉ាងនេះហើយ រមែងដល់នូវការអស់ទៅ មិនដល់នូវការប្រើប្រាស់បានឡើយ ។ បពិត្រមហារាជ ស្រះបោក្ខរណ៍ក្នុងទីគ្មានមនុស្ស មានទឹកថ្លា មានទឹកត្រជាក់ មានទឹកធ្លាញ់ មានទឹកស (ដោយអន្លើ) មានកំពង់ល្អ

កោសលសំយុត្តស្ស ជដិលវគ្គេ សប្បុរិសភោគលាភោ

រមណីយា តញ្ញនោ នេវ ហរេយ្យ ន បិវេយ្យ ន
 នហាយេយ្យ ន យថាបច្ចុយំ វា ករេយ្យ វេញ្ញំ តំ
 មហារាជ ឧទកំ សម្មា អបរិកុញ្ញមាណំ បរិក្ខុយំ
 កច្ឆេយ្យ នោ បរិភោគំ វេមេវ ខោ មហារាជ អសប្បុ-
 រិសោ ឧទ្ធការេ កោកេ លភិត្វា នេវត្តាណំ សុខេតិ
 បិណោតិ ។ បេ ។ វេស តេ មហារាជ កោតា សម្មា
 អបរិកុញ្ញមាណា បរិក្ខុយំ កច្ឆន្តិ នោ បរិភោគំ ។

[៣៩២] សប្បុរិសោ ច ខោ មហារាជ ឧទ្ធការេ

កោកេ លភិត្វា អត្តាណំ សុខេតិ បិណោតិ មាតាបិ-
 តរោ សុខេតិ បិណោតិ បុត្តទារំ សុខេតិ បិណោ-
 តិ ទាសកម្មករចោរិសេ សុខេតិ បិណោតិ មិត្តា-

កោសលសំយុត្ត ជដិលវគ្គ ការបាននូវភោគៈនៃសប្បុរស

គួរជាទីត្រេកអរ អ្នកផងមិនទៅដងទឹកនោះ មិនដឹកទឹកនោះ មិនផ្គុត
 ទឹកនោះ មិនយកទឹកនោះទៅប្រើប្រាស់តាមសមគួរដល់សេចក្តីត្រូវការ
 ឡើយ បពិត្រមហារាជ ឯទឹកនោះ កាលគេមិនប្រើប្រាស់ ដោយ
 ប្រពៃ យ៉ាងនេះហើយ គប្បីដល់នូវការអស់ទៅ មិនដល់នូវការប្រើ
 ប្រាស់បាន យ៉ាងណា បពិត្រមហារាជ អសប្បុរស បានភោគៈច្រើន
 លើសលុបហើយ មិនធ្វើខ្លួនឲ្យសុខ មិនបំពេញខ្លួន ។ បេ ។ បពិត្រ
 មហារាជ កាលបើភោគៈទាំងឡាយ ដែលអសប្បុរសនោះមិនប្រើប្រាស់
 ដោយប្រពៃ យ៉ាងនេះហើយ តែងដល់នូវការអស់ទៅ មិនដល់នូវ
 ការប្រើប្រាស់បាន យ៉ាងនោះឯង ។

[៣៩២] បពិត្រមហារាជ ចំណែកសប្បុរស បានភោគៈច្រើន
 លើសលុបហើយ តែងធ្វើខ្លួនឲ្យសុខ បំពេញខ្លួន ធ្វើមាតាបិតាឲ្យសុខ
 បំពេញមាតាបិតា ធ្វើបុត្តភរិយាឲ្យសុខ បំពេញបុត្តភរិយា ធ្វើពួក
 បុរសជាទាសកម្មករឲ្យសុខ បំពេញពួកបុរសជាទាសកម្មករ ធ្វើពួកមិត្ត

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

មច្ចេ សុខេតិ បិណេតិ សមណេសុ ព្រាហ្មណេសុ
 ឧទ្ធុត្តិកំ ទក្ខិណំ បតិជ្ជាបេតិ សោវត្តិកំ សុខវិចាកំ
 សត្តសំវត្តនិកំ ។ តស្ស តេ កោតេ ឯវំ សម្មា បរិ-
 កុញ្ញមាណេ នេវ រាជាណេ ហារន្តិ ន ចោរា ហារន្តិ ន អត្តិ
 ឧបាតិ ន ឧទកំ វហតិ ន អប្បិយា ទាយាទា ហា-
 រន្តិ ។ ឯវំស តេ មហារាជ កោតា សម្មា បរិកុញ្ញមាណ
 បរិកោតំ កច្ឆន្តិ នោ បរិក្ខយំ ។ សេយ្យថាបិ មហារាជ
 តាមស្ស វា និកមស្ស វា អវិទូរេ ចោក្ខុរណី អច្ឆោទ-
 កា សីតោទកា សាតោទកា សេតកា សុបតិស្តា
 រមណីយា តញ្ញនោ ហរេយ្យបិ បិរេយ្យបិ នហាយេយ្យ-
 បិ យថាបច្ចយំបិ ករេយ្យ ឯវញ្ញំ តំ មហារាជ ឧទកំ
 សម្មា បរិកុញ្ញមាណំ បរិកោតំ កច្ឆេយ្យ នោ បរិក្ខយំ ឯវ-
 មេវ ខោ មហារាជ សប្បរិសោ ឧទ្យារេ កោតេ លភិត្តា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

និងអាមាត្យឲ្យសុខ បំពេញពួកមិត្តនិងអាមាត្យ ទាំងបានតម្កល់ទុកនូវ
 ទក្ខិណាទាន ក្នុងសមណាព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដែលជាទានមានផល
 ខ្ពង់ខ្ពស់ ជាទានឲ្យនូវអារម្មណ៍មានរូបជាដើមដ៏ប្រសើរដោយប្រពៃ មាន
 វិបាកជាសុខ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីស្នូត ។ កាលលើសប្បុរសនោះបានប្រើ
 ប្រាស់ភោគសម្បត្តិទាំងនោះដោយប្រពៃ យ៉ាងនេះហើយ ពួកព្រះរាជា
 ក៏មិននាំយកទៅ ពួកចោរក៏មិនលួចទៅ ភ្លើងក៏មិនឆេះ ទឹកក៏មិនបន្ទាត់
 ទៅ ពួកញាតិដែលមិនជាទីស្រឡាញ់ក៏មិនបាននាំយកទៅ ។ បពិត្រ
 មហារាជ ភោគៈទាំងនោះ ដែលសប្បុរសនោះប្រើប្រាស់ដោយប្រពៃ
 យ៉ាងនេះហើយ រមែងដល់នូវការប្រើប្រាស់បាន មិនដល់នូវការអស់
 ទៅឡើយ ។ បពិត្រមហារាជ ស្រះបោក្ខរណ៍ដែលនៅជិតស្រុកឫនិគម
 មានទឹកថ្លា មានទឹកត្រជាក់ មានទឹកត្ងាញ់ មានទឹកស (ដោយអន្លើ)
 មានកំពង់ល្អ គួរជាទីត្រេកអរ អ្នកផង ទៅដងទឹកនោះមកខ្លះ ផឹកខ្លះ
 ផ្លូតខ្លះ ប្រើប្រាស់តាមសមគួរដល់សេចក្តីត្រូវការខ្លះ បពិត្រមហារាជ
 ឯទឹកនោះ ដែលអ្នកផងបរិភោគដោយប្រពៃ យ៉ាងនេះហើយ គប្បី
 ដល់នូវការប្រើប្រាស់បាន មិនដល់នូវការអស់ទៅឡើយ យ៉ាងណា
 មិញ បពិត្រមហារាជ សប្បុរស បានភោគៈច្រើនលើសលុបហើយ

កោសលសំយុត្តស្ស ជដិលវគ្គេ និតមគាថា

អត្តានំ សុខេតិ បិណេតិ ។ បេ ។ ឯវំស តេ កោកា
សម្មា បរិកុញ្ញមាណា បរិកោកំ កច្ចន្តិ ដោ បរិក្ខយន្តិ ។

[៣៩៣] ឥទមវោច ។ បេ ។

អមនុស្សដ្ឋានេ ឧទកំ វសិតំ

តទបេយ្យមាណំ បុរិសោ សមេតិ

ឯវំ ធនំ កាបុរិសោ លភិត្វា

នេវត្តនា បរិកុញ្ញតិ ដោ ទទាតិ

ដីរោ ច វិញ្ញូ អធិកម្ម កោកេ

សោ បរិកុញ្ញតិ កិច្ចករោ ច ហោតិ

សោ ញាតិសជ្ឈំ និសកោ ភរិត្វា

អនិទ្ធិតោ សក្កមុបេតិ ហានន្តិ ។

កោសលសំយុត្ត ជដិលវគ្គ និតមតថា

តែងធ្វើខ្លួនឲ្យសុខ បំពេញខ្លួន ។ បេ ។ កាលបើភោគសម្បត្តិទាំងនោះ
ដែលសប្បុរសនោះប្រើប្រាស់ដោយប្រពៃ យ៉ាងនេះហើយ តែងដល់
នូវការប្រើប្រាស់បាន មិនដល់នូវការអស់ទៅឡើយ យ៉ាងនោះឯង ។

[៣៩៣] ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់នូវពាក្យនេះហើយ

។ បេ ។

បុរស បានចូបប្រទះនឹងទឹក ដែលដក់នៅក្នុងទីគ្មានមនុស្ស
ជាទឹកដឹកមិនបាន យ៉ាងណាមិញ បុរសអាក្រក់ បាននូវ
ទ្រព្យហើយ មិនប្រើប្រាស់ខ្លួនឯង មិនឲ្យទាន យ៉ាងនោះ
ឯង ឯអ្នកប្រាជ្ញ ជាអ្នកចេះដឹងនោះ បើបានភោគសម្បត្តិ
ហើយ តែងប្រើប្រាស់ខ្លួនឯងខ្លះ ធ្វើកិច្ចឯទៀត ។ ខ្លះ អ្នក
ប្រាជ្ញនោះ ជាបុគ្គលប្រសើរ ចំណាយចិញ្ចឹមពួកញាតិខ្លះ
ឥតមានគេតិះដៀល (លុះស្លាប់ទៅ) ក៏ទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ទេសមំ ទុតិយាបុត្តកសុត្តំ

[៣៩៤] អថខោ រាជា បសេនទិកោសលោ ទិវា-
 ទិវស្ស យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
 និសីទ្តំ ខោ រាជានំ បសេនទិកោសលំ ភក្កវា ឯតទ-
 រោច ហន្ត កុតោ នុ តំ មហារាជ អាគច្ឆសិ ទិវាទិ-
 វស្សាតិ ។ ឥធន ភន្តេ សាវត្តិយំ សេដ្ឋី កហាបតិ
 កាលកតោ តមហំ អបុត្តកំ សាបតេយ្យំ រាជន្តេបុរំ
 អតិហរិត្វា អាគច្ឆាមិ សតំ ភន្តេ សតសហស្សានិ
 ហិរញ្ញស្សេវ កោ បន វាទោ រូបិយស្ស តស្ស ខោ
 បន ភន្តេ សេដ្ឋិស្ស កហាបតិស្ស ឯវរូទោ ភត្តកោកោ
 អហោសិ កណាជកំ ភុញ្ញតិ ពិលង្កុទុតិយំ ឯវរូទោ
 វត្តកោកោ អហោសិ សាលំ ជារតិ តិបក្ខវសនំ ឯ-
 វរូទោ យានកោកោ អហោសិ ជន្ទ្រវេកេន យាតិ
 បណ្ណច្ចត្តកេន ជារិយមាទេនាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ទុតិយាបុត្តកសូត្រ ទី ១០

[៣៩៤] គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ចូលទៅគាល់
 ព្រះមានព្រះភាគ ទាំងថ្ងៃត្រង់ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមាន
 ព្រះភាគហើយ គង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះបាទបសេនទិកោសល
 គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា បពិត្រ
 មហាវរាជ ចុះព្រះអង្គទើបនឹងស្តេចមកពីណា ទាំងថ្ងៃត្រង់ ។ ព្រះ
 បាទបសេនទិកោសល ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សេដ្ឋី
 គហបតីក្នុងក្រុងសាវត្ថិនេះ ធ្វើមរណកាលទៅហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គមកនាំ
 យកទ្រព្យសេដ្ឋីគ្មានកូននោះទៅកាន់ខាងក្នុងព្រះរាជវាំង បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន គ្រាន់តែប្រាក់មានមួយរយសែនទៅហើយ នឹងបាច់ពោល
 ទៅថ្វីដល់រូបិយៈ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សេដ្ឋីគហបតីនោះមានការ
 បរិភោគភត្តិបែបនេះ គឺគាត់បរិភោគបាយចុងអង្ករ មានជ្រក់ជាគម្រប់ពីរ
 មានការប្រើប្រាស់សំពត់បែបនេះ គឺគាត់ប្រើប្រាស់សំពត់សំបកផ្ទៃ ប៉ះ
 ជា ៣ ផ្ទាំង មានការប្រើប្រាស់យានបែបនេះ គឺគាត់ជិះរថតូចកញ្ចាស់
 បាំងឆត្រស្លឹកយ៉ាងតូច ។

កោសលសំយុត្តស្ស ជដិលវគ្គេ ភូតបុព្វវត្ថុ

[៣៩៥] ឯវមេតំ មហារាជ ឯវមេតំ មហារាជ
ភូតបុព្វំ សោ មហារាជ សេដ្ឋី កហាបតិ តករសិទ្ធិ
នាម បច្ចេកសម្ពុទ្ធិំ បិណ្ឌាចារោន បដិចារេសិ ទេថ
សមណស្ស បិណ្ឌាត្តិ វត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ទត្វា
ច បន បច្ឆា វិប្បដិសារី អហោសិ វមេតំ បិណ្ឌាចាតំ
នាសា វា កម្មករា វា ភុញ្ញេយ្យត្តិ ភាតុ ច បន ឯកំ
បុត្តកំ សាបតេយ្យស្ស ការណា ដីវិតា វោវោមេសិ ។
យំ ខោ សោ មហារាជ សេដ្ឋី កហាបតិ តករសិ-
ទ្ធិ បច្ចេកសម្ពុទ្ធិំ បិណ្ឌាចារោន បដិចារេសិ តស្ស
កម្មស្ស វិចារោន សត្តក្ខត្តំ សុកតិ សត្តំ លោកំ
ឧបបទ្ធិ តស្សវ កម្មស្ស វិចារាវសេសេន ឥមិស្សា-
យេវ សាវត្តិយា សត្តក្ខត្តំ សេដ្ឋិត្តំ ការេសិ ។ យំ
ខោ សោ មហារាជ សេដ្ឋី កហាបតិ ទត្វា បច្ឆា
វិប្បដិសារី អហោសិ វមេតំ បិណ្ឌាចាតំ នាសា វា
កម្មករា វា ភុញ្ញេយ្យត្តិ តស្ស កម្មស្ស វិចា-
រោន នាស្សឡារាយ ភត្តកោកាយ ចិត្តំ នមតិ

កោសលសំយុត្ត ជដិលវគ្គ រឿងព្រេង

[៣៩៥] បពិត្រមហារាជ ពាក្យនេះយ៉ាងនេះហើយ បពិត្រមហារាជ ពាក្យនេះយ៉ាងនេះហើយ បពិត្រមហារាជ កាលពីព្រេងនាយមក សេដ្ឋីគហបតីនោះ បានឲ្យគេប្រតិបត្តិព្រះតគរសិខីបច្ចេកសម្ពុទ្ធ ដោយ បិណ្ឌបាតថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរឲ្យនូវដុំបាយដល់សមណៈដូច្នោះ លុះ ពេលរួចហើយ ក៏ក្រោកអំពីអាសនៈចៀសចេញទៅ លុះសេដ្ឋីគហ- បតីនោះឲ្យរួចហើយ ជាអ្នកមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ក្នុងពេលជាខាង ក្រោយថា ទាសៈទាំងឡាយក្តី កម្មករទាំងឡាយក្តី គប្បីបរិភោគនូវ បិណ្ឌបាតនេះប្រសើរជាង មិនតែប៉ុណ្ណោះ សេដ្ឋីគហបតីនោះ បាន ទាំងផ្តាច់ជីវិតកូនម្នាក់របស់បង ព្រោះហេតុនៃទ្រព្យ ។ បពិត្រមហារាជ សេដ្ឋីគហបតីនោះ បានឲ្យគេប្រតិបត្តិព្រះតគរសិខីបច្ចេកសម្ពុទ្ធ ដោយ បិណ្ឌបាតហើយ បានទៅកាន់សុគតិស្នូគ៍ទេវលោក អស់វារៈ ៧ ដង ដោយវិបាករបស់កម្មនោះឯង បានដំណែងជាសេដ្ឋីក្នុងក្រុងសាវត្ថីនេះឯង អស់វារៈ ៧ ដង ដោយសេសសល់ផលកម្មនោះឯង ។ បពិត្រមហា- រាជ លុះសេដ្ឋីគហបតីនោះឲ្យរួចហើយ ជាអ្នកមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ក្នុងពេលជាខាងក្រោយថា ទាសៈទាំងឡាយក្តី កម្មករទាំងឡាយក្តី គប្បីបរិភោគនូវបិណ្ឌបាតនេះប្រសើរជាង ដោយវិបាកនៃកម្មនោះ បាន ជាសេដ្ឋីគហបតីនោះ មិនបង្ហោនចិត្តទៅដើម្បីបរិភោគនូវភត្តត្រាញ់ពិសា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ធាស្សុទ្ធារាយ វត្តកោតាយ ចិត្តំ នមតិ ធាស្សុទ្ធា-
 រាយ យានកោតាយ ចិត្តំ នមតិ ធាស្សុទ្ធារាជំ បញ្ចន្ទំ
 កាមតុណារាជំ កោតាយ ចិត្តំ នមតិ ។ យំ ខោ
 សោ មហារាជ សេដ្ឋី កហាបតិ ភាតុ ច បន ឯកំ
 បុត្តកំ សាបតេយ្យស្ស ការណា ដីវិតា វោពោបេសិ
 តស្ស កម្មស្ស វិចារកេន ពហ្វនិ វស្សានិ ពហ្វនិ
 វស្សសហស្សានិ ពហ្វនិ វស្សសតសហស្សានិ និរយេ
 បច្ចិត្ត តស្សេវ វស្សសតានិ ពហ្វនិ កម្មសុស វិចា-
 ការសេសេន ឥទំ សត្តមំ អបុត្តកំ សាបតេយ្យំ
 រាជកោសំ បវេសេន្តិ ។ តស្ស ខោ បន មហារាជ
 សេដ្ឋិស្ស កហាបតិស្ស បុរាណញ្ច បុញ្ញំ បរិក្ខិណំ
 នវញ្ច បុញ្ញំ អនុបចិតំ ។ អដ្ឋ បន មហារាជ
 សេដ្ឋី កហាបតិ មហាពារុវេ និរយេ បច្ចតីតិ ។ ឯវំ
 ភន្តេ សេដ្ឋី កហាបតិ មហាពារុវំ និរយំ ឧបបន្នោតិ ។
 ឯវំ មហារាជ សេដ្ឋី កហាបតិ មហាពារុវំ និរយំ
 ឧបបន្នោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

មិនបង្ហោនចិត្តទៅ ដើម្បីប្រើប្រាស់សំពត់ល្អថ្លៃថ្លា មិនបង្ហោនចិត្តទៅ
ដើម្បីប្រើប្រាស់យានល្អ មិនបង្ហោនចិត្តទៅ ដើម្បីបរិភោគបញ្ចកាមគុណ
ដ៏ថ្លៃថ្លា ។ បពិត្រមហារាជ សេដ្ឋីគហបតីនោះ ផ្តាច់ជីវិតកូន
ប្រុសម្នាក់របស់បង ព្រោះហេតុនៃទ្រព្យ បានជាឆេះនៅក្នុងនរកអស់
ឆ្នាំជាច្រើន អស់ពាន់នៃឆ្នាំជាច្រើន អស់សែននៃឆ្នាំជាច្រើន ដោយ
វិបាកនៃកម្មនោះ ជនទាំងឡាយ តែងទៅនាំយកទ្រព្យសេដ្ឋីគ្មានកូន
នេះមកដាក់ព្រះឃ្នាំង អស់វារៈជាគម្រប់ ៧ ជងនេះហើយ ដោយសេស
សល់នៃផលកម្មនោះឯង អស់រយនៃឆ្នាំជាច្រើន ។ បពិត្រមហារាជ
បុណ្យចាស់របស់សេដ្ឋីគហបតីនោះ អស់រលីងទៅ ទាំងបុណ្យថ្មី គាត់
ក៏មិនសន្សំឡើង ។ បពិត្រមហារាជ ក៏ក្នុងថ្ងៃនេះ សេដ្ឋីគហបតីនោះ
ឆេះក្នុងមហារោរុវនរក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សេដ្ឋីគហបតីចូល
ទៅកាន់មហារោរុវនរក មែនឬ ។ បពិត្រមហារាជ សេដ្ឋីគហបតីចូល
ទៅកាន់មហារោរុវនរក មែន ។

កោសលសំយុត្តស្ស ជដិលវគ្គេ និតមគាថា

[៣៩៦]

ឥទមរោច ។ បេ ។

ធម្មំ ធនំ រជតំ ជាតរូបំ

បរិក្កហំ វាបិ យទត្តិ កិញ្ចិ

នាសា កម្មករា បេស្សា

យេ ចស្ស អនុជីវិនោ

សព្វដ្ឋានាយ កន្តព្វំ

សព្វំ និក្ខិបកាមិនំ

យញ្ច ករោតិ កាយេន

វាចាយ ខុទ ចេតសា

តំ ហិ តស្ស សកំ ហោតិ

តញ្ច អាទាយ កច្ចតិ

តញ្ចស្ស អនុកំ ហោតិ

នាយាវ អនុចាយិនី

កោសលសំយុត្ត ជដិលវគ្គ និតមគាថា

[៣៩៦] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បានត្រាស់នូវពាក្យនេះហើយ

។ បេ ។

របស់ណាមួយ គឺស្រូវ ទ្រព្យ ប្រាក់ មាស ដែលខ្លួន

ហ្នឹងហែងក្តី ជនទាំងឡាយណា គឺទាសៈ កម្មករ អ្នក

បម្រើ និងអ្នកសុំឈ្នួលនៃខ្លួននោះក្តី បុគ្គលមិនគប្បីកាន់យក

របស់ទាំងអស់នោះទៅបានទេ ត្រូវតែលះបង់របស់ទាំងអស់

នោះហើយទៅ លុះតែបុគ្គលធ្វើកម្មណា ដោយកាយ ដោយ

វាចា ឬដោយចិត្ត កម្មនោះឯង ជារបស់ខ្លួននៃបុគ្គល

នោះ បុគ្គលតែងកាន់យកនូវកម្មនោះទៅ កម្មនោះតែងទៅ

តាមនូវបុគ្គលនោះ ដូចជាស្រមោល អន្ទោលតាមប្រាណ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

តស្មា ករេយ្យ កល្យាណំ

និចយំ សម្បរាយិកំ

បុញ្ញានិ បរលោកស្មី

បតិដ្ឋា ហោន្តិ ចាណិទន្តិ

ជដិលវគ្គោ ទុតិយោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

ជដិលា បញ្ចរាជានោ

នោណាចាកកុរេន ច

សដ្ឋាមេន ទ្វេ វុត្តានិ

ដីតរា^(១) ទ្វេ អប្បមាទេន ច

អបុត្តកេន ទ្វេ វុត្តា

វគ្គោ តេន បុច្ឆតីតិ ។

១ ម. មណ្ឌិកា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ព្រោះហេតុនោះ សាធុជនគួរធ្វើកម្មជាកុសល ដែលប្រព្រឹត្ត
ទៅក្នុងបរលោកឲ្យចម្រើន (ព្រោះថា) បុណ្យទាំងឡាយ
តែងជាទីពឹងរបស់សត្វទាំងឡាយ ក្នុងបរលោក ។

ចប់ ជដិលវគ្គ ទី ២ ។

បញ្ជីរឿងនៃជដិលវគ្គទីពីរនោះ គឺ

ជដិលសូត្រ ១ បញ្ចរាជសូត្រ ១ ទោណបាកសូត្រ ១
សង្គមសូត្រ ២ ដែលលោកពោលហើយ ធីតុសូត្រ ១
អប្បមាទសូត្រ ២ អបុត្តកសូត្រ ២ ដែលលោកពោលហើយ
ព្រោះហេតុនោះ បានជាលោកហៅថា វគ្គ ។

តតិយោ បុគ្គលវគ្គោ

បឋមំ បុគ្គលសុត្តំ

[៣៩៧] សាវត្ថិយំ... អថខោ រាជា បសេនទិ-
 កោសលោ យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និ-
 សិទ្ធិ ខោ រាជានំ បសេនទិកោសលំ ភក្កវា ឯត-
 ទវោច ចត្តាវោមេ មហារាជ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជ-
 មាណ លោកស្មី កតមេ ចត្តាវោ តមោ តមបរាយ-
 នោ តមោ ជោតិបរាយនោ ជោតិ តមបរាយនោ
 ជោតិ ជោតិបរាយនោ ។

[៣៩៨] កថញ្ច មហារាជ បុគ្គលោ តមោ
 តមបរាយនោ ហោតិ ។ ឥធិ មហារាជ ឯកច្ចោ
 បុគ្គលោ នីចេ កុលេ បច្ឆាជាតោ ហោតិ ចណ្ណា-
 លកុលេ វា វេណាកុលេ វា នេសាទកុលេ វា

បុគ្គលវគ្គ ទី ៣

បុគ្គលសូត្រ ទី ១

[៣៩៧] ទៀបក្រុងសាវត្ថី... គ្រានោះឯង ព្រះបាទបសេន-
 ទិកោសល ស្តេចចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ថ្វាយ
 បង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយគង់នៅក្នុងទីសមគួរ ។ ព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រះបាទបសេនទិកោសល ដែលគង់ក្នុងទីសមគួរហើយ
 ដូច្នោះថា បពិត្រមហារាជ បុគ្គល ៤ ពួក មានប្រាកដក្នុងលោក
 បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្តេច គឺបុគ្គលងងឹត មានងងឹតទៅខាងមុខ ១
 បុគ្គលងងឹត មានពន្លឺទៅខាងមុខ ១ បុគ្គលភ្លឺ មានងងឹតទៅខាងមុខ ១
 បុគ្គលភ្លឺ មានពន្លឺទៅខាងមុខ ១ ។

[៣៩៨] បពិត្រមហារាជ បុគ្គលងងឹត មានងងឹត ទៅខាងមុខ
 ដូចម្តេច ។ បពិត្រមហារាជ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ កើតក្នុងត្រៃ-
 កូលទាប គឺក្នុងត្រៃកូលចណ្ណាល ឬត្រៃកូលជាន់ផែង ត្រៃកូលព្រាន

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

រថការកុលេ វា បុក្កុសកុលេ វា ទទ្សិទ្ធេ អប្បន្ន-
 ចានកោជនេ កសិវុត្តិកេ យត្ត កសិវេន យាសច្ឆា-
 នោ លព្ពតិ ។ សោ ច ហោតិ ទុព្វល្លោកា ទុទ្ធស្សិកោ
 ឌុកោដិមកោ ពហ្វាពាដោ កាលោ វា កុណី
 វា ខញ្ញោ វា បក្ខុហាតោ វា ន លាភី អន្តស្ស
 ចានស្ស វត្តស្ស យានស្ស មាលាភន្ទវិលេបនស្ស
 សេយ្យវសថប្បដិមេយ្យស្ស ។ សោ កាយេន ទុច្ឆរិតំ
 ចរតិ វាចាយ ទុច្ឆរិតំ ចរតិ មនសា ទុច្ឆរិតំ ចរតិ ។
 សោ កាយេន ទុច្ឆរិតំ ចរិត្វា វាចាយ ទុច្ឆរិតំ ចរិត្វា
 មនសា ទុច្ឆរិតំ ចរិត្វា កាយស្ស ភេទា បរម្មវណា
 អចាយំ ទុក្កតី វិនិចាតំ និវយំ ឧបបដ្ឋតិ ។ សេយ្យ-
 ថាបិ មហារាជ បុរិសោ អន្ធការា វា អន្ធការំ
 កច្ឆេយ្យ តមា វា តមំ កច្ឆេយ្យ លោហិតមលា វា
 លោហិតមលំ កច្ឆេយ្យ តថូបមាហំ^(១) មហារាជ
 តមំ បុក្កលំ វេទាមិ ។ ឯវំ ខោ^(២) មហារាជ បុក្កលោ
 តមោ តមបរាយនោ ហោតិ ។

១ ម. តថូបមំ ។ ២ ឱ. ខោសទ្វោ នត្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ឬក៏ត្រកូលធ្វើរថ ត្រកូលអ្នកចោលសម្រាម ជាត្រកូលអ្នកក្រីក្រមិនសូវ
 មានបាយទឹកនិងភោជន ចិញ្ចឹមជីវិតដោយលំបាក រកបាយបរិភោគនិង
 សំពត់ស្លៀកបានដោយលំបាក បុគ្គលនោះ មានសម្បុរក៏អាក្រក់ មិន
 គួរមើល ទាបត្បើ មានអាពាធច្រើន ខ្វាក់ភ្នែក ឬក្លែងក្លង់ ខ្នុក ឬ
 ខ្វិន រកបាយ ទឹក សំពត់ស្លៀក យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿង
 ស្រឡាប ទីដេក ទីសំណាក់អាស្រ័យនិងគ្រឿងឧបករណ៍នៃប្រទេស មិន
 បានជាប្រក្រតី ។ បុគ្គលនោះប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិត
 ដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត ។ លុះបុគ្គលនោះប្រព្រឹត្តទុច្ចរិត
 ដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្តហើយ
 បែកធ្លាយរាងកាយខាងមុខបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ ក៏ចូលទៅកាន់កំណើត
 តិរច្ឆាន ប្រេត អសុរកាយ និងនរក ។ បពិត្រមហារាជ ប្រៀប
 ដូចជាបុរសចេញអំពីទីងងឹតយឺង ទៅកាន់ទីងងឹតយឺង ឬចេញអំពីទី
 ងងឹតព្រិល ។ ទៅកាន់ទីងងឹតព្រិល ។ ចេញអំពីទីមន្ទិលក្រហម ទៅ
 កាន់ទីមន្ទិលក្រហម យ៉ាងណា បពិត្រមហារាជ តថាគតពោលថា
 បុគ្គលនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បពិត្រមហារាជ យ៉ាងនេះឯង ហៅថា
 បុគ្គលងងឹត មានងងឹតទៅខាងមុខ ។

កោសលសំយុត្តស្ស បុគ្គលវគ្គ តមដោតិបរាយនតា

[៣៩៩] កថញ្ច មហារាជ បុគ្គលោ តមោ ដោតិ-
 បរាយនោ ហោតិ ។ ឥធម៌ មហារាជ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ
 ដីចេ កុលេ បច្ឆាជាតោ ហោតិ ចណ្ណាលកុលេ វា
 វេណាកុលេ វា នេសានកុលេ វា រថការកុលេ វា
 បុគ្គសកុលេ វា ទទ្ធិទ្ធិ អប្បន្ទចានកោជនេ កសិ-
 វុត្តិកេ យត្ត កសិវេន យាសច្ឆានោ លព្ពតិ ។
 សោ ច ហោតិ ទុព្វុណ្ណោ ទុទ្ធិស្សិកោ ឌីកោជិម-
 កោ ពហ្វាពាដោ កាលោ វា កុណី វា ខញ្ញោ វា
 បក្ខុហតោ វា ន លាភី អន្ទស្ស ចានស្ស វត្តស្ស
 យានស្ស មាលាគន្ធិវិលេបនស្ស សេយ្យវសថប្បដិ-
 មេយ្យស្ស ។ សោ កាយេន សុចរិតំ ចរតិ វាចាយ
 សុចរិតំ ចរតិ មនសា សុចរិតំ ចរតិ ។ សោ កាយេន
 សុចរិតំ ចរិត្វា វាចាយ សុចរិតំ ចរិត្វា មនសា សុចរិ-
 តំ ចរិត្វា កាយស្ស ភេតា បរម្មរណា សុភតី សក្កំ
 លោកំ ឧបបដ្ឋតិ ។ សេយ្យថាបិ មហារាជ បុរិសោ
 បបរិយា វា បល្ល័ង្កំ អាហោហេយ្យ បល្ល័ង្កំ វា អស្សបិដ្ឋិ
 អាហោហេយ្យ អស្សបិដ្ឋិយា វា ហត្ថិក្ខន្ធិ អាហោហេយ្យ

កោសលសំយុត្ត បុគ្គលវគ្គ ភាពនៃបុគ្គលឯងធិត ទៅខាងមុខភ្លឺ

[៣៩៩] បពិត្រមហារាជ បុគ្គលឯងធិត មានពន្លឺទៅខាងមុខ
 តើដូចម្តេច ។ បពិត្រមហារាជ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ មកកើតក្នុង
 ត្រកូលទាប គឺក្នុងត្រកូលចណ្ណាល ឬត្រកូលជាន់ផែង ត្រកូលព្រាន
 ឬត្រកូលអ្នកធ្វើរថ ត្រកូលអ្នកចោលសម្រាម ជាត្រកូលអ្នកក្រីក្រ មិន
 សូវមានបាយទឹកនិងភោជន ចិញ្ចឹមជីវិតដោយលំបាក រកបាយបរិភោគ
 និងសំពត់ស្លៀកបានដោយលំបាក ។ បុគ្គលនោះ មានសម្បុរអាក្រក់
 មិនគួរមើល ទាបត្បើ មានអាពាធច្រើន ខ្វាក់ភ្នែក ឬក្លែងក្លង់ ខ្ទក
 ឬខ្វិន រកបាយ ទឹក សំពត់ស្លៀក យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប
 និងគ្រឿងស្រឡាប ទីដេក ទីសំណាក់អាស្រ័យ ឬគ្រឿងឧបករណ៍
 នៃប្រទេស មិនបានជាប្រក្រតី ។ បុគ្គលនោះ តែងប្រព្រឹត្តសុចរិត
 ដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត ។
 លុះបុគ្គលនោះ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា
 ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្តហើយ បែកធ្លាយរាងកាយ ខាងមុខបន្ទាប់អំពី
 សេចក្តីស្លាប់ ក៏ចូលទៅកាន់សុគតិស្នូគ៍ទេវលោក ។ បពិត្រមហា-
 រាជ ប្រៀបដូចជាបុរស ឈានអំពីផែនដីឡើងទៅលើបល្ល័ង្ក ឬឈាន
 អំពីបល្ល័ង្កឡើងទៅលើខ្នងសេះ ឈានអំពីខ្នងសេះឡើងទៅលើ-កដំរី

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ហត្ថិក្ខត្តា វា ចាសាទំ អាហោហោយ្យ តច្ចុបមាហំ
មហារាជ ឥមំ បុគ្គលំ វេទាមិ ។ ឯវំ ខោ មហារាជ
បុគ្គលោ តមោ ជោតិបរាយនោ ហោតិ ។

[៤០០] កថញ្ច មហារាជ បុគ្គលោ ជោតិ តមប-
រាយនោ ហោតិ ។ ឥធម មហារាជ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ
ឧច្ចេ កុលេ បច្ឆាជាតោ ហោតិ ខត្តិយមហាសាលកុ-
លេ វា ព្រាហ្មណមហាសាលកុលេ វា កហាបតិមហា-
សាលកុលេ វា អឌ្ឍេ មហាទ្ធលេ មហាកោតេ បហ្ម-
តជាត្រូបរជតេ បហ្មតវិត្តុបករណោ បហ្មតធនធម្មេ ។
សោ ច ហោតិ អភិរូទោ ទស្សនីយោ ចាសាទិកោ
បរមាយ វណ្ណាទោក្ខរតាយ សមដ្ឋាកតោ លាភី អន្តស្ស
ចានស្ស វត្តស្ស យានស្ស មាលាកន្ធវិលេបនស្ស
សេយ្យវសថប្បដិមេយ្យស្ស ។ សោ កាយេន ទុច្ចរិតំ
ចរតិ វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរតិ មនសា ទុច្ចរិតំ ចរតិ ។
សោ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា
មនសា ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

បុណ្ណានអំពីកដំរីឡើងទៅលើប្រាសាទ យ៉ាងណាមិញ បពិត្រមហារាជ តថាគតពោលថាបុគ្គលនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បពិត្រមហារាជ យ៉ាងនេះឯង ហៅថាបុគ្គលងងឹត មានពន្លឺទៅខាងមុខ ។

[៤០០] បពិត្រមហារាជ ចុះបុគ្គលភ្លឺ មានងងឹតទៅខាងមុខវិញ តើដូចម្តេច ។ បពិត្រមហារាជ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កើតក្នុងត្រកូលខ្ពស់ គឺត្រកូលខត្តិយមហាសាល ឬត្រកូលព្រាហ្មណមហាសាល ឬក៏ត្រកូលគហបតិមហាសាល ជាត្រកូលស្តុកស្តម្ភ មានធនច្រើន មានភោគៈច្រើន មានមាសប្រាក់ច្រើន មានគ្រឿងឧបករណ៍ជាទីត្រេកអរច្រើន មានទ្រព្យនិងស្រូវច្រើន ។ បុគ្គលនោះ មានរូបក៏ល្អ គួររមិលមើល គួរជ្រះថ្លា ប្រកបដោយសម្បុរល្អក្រៃលែង រកបាយ ទឹក សំពត់ស្បែក យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូបនិងគ្រឿងស្រឡាប ទីដេក ទីសំណាក់អាស្រ័យ និងគ្រឿងឧបករណ៍នៃប្រទីប បានជាប្រក្រតី ។ បុគ្គលនោះ តែងប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត ។ លុះបុគ្គលនោះ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្តហើយ បែកធ្លាយរាងកាយ ខាងមុខបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់

កោសលសំយុត្តស្ស បុគ្គលវគ្គ ជោតិជោតិបរាយនតា

អចាយំ ទុក្ខតី វិទិចាតំ និរយំ ឧបបន្នតិ ។ សេយ្យថាបិ
 មហារាជ បុរិសោ ចាសាទា វា ហត្ថិក្ខន្ធុំ ឱរោហេយ្យ
 ហត្ថិក្ខន្ធា វា អស្សបិដ្ឋិ ឱរោហេយ្យ អស្សបិដ្ឋិយា
 វា បល្លង្គំ ឱរោហេយ្យ បល្លង្គា វា បបរី ឱរោហេយ្យ
 បបរិយា វា អន្ធការំ បរិសេយ្យ តដ្ឋបមាហំ មហារាជ
 ឥមំ បុគ្គលំ វនាមិ ។ ឯវំ ខោ មហារាជ បុគ្គលោ
 ជោតិ តមបរាយនោ ហោតិ ។

[៤០១] កថញ្ច មហារាជ បុគ្គលោ ជោតិ ជោតិ-
 បរាយនោ ហោតិ ។ ឥធិ មហារាជ ឯកច្ចោ
 បុគ្គលោ ឧច្ចេ កុលេ បច្ឆាជាតោ ហោតិ ខត្តិយ-
 មហាសាលកុលេ វា ព្រាហ្មណមហាសាលកុលេ វា
 តហបតិមហាសាលកុលេ វា អន្មេ មហាទ្ធលេ មហា-
 កោតេ បហូតជាត្រូបរាជតេ បហូតវិត្តបករណេ បហូ-
 តធនធិញ្ញោ ។ សោ ច ហោតិ អភិរូចោ ទស្សនីយោ
 ចាសាទិកោ បរមាយ វណ្ណចោក្ខរតាយ សមន្នាតតោ

កោសលសំយុត្ត បុគ្គលវគ្គ ភាពនៃបុគ្គលភ្លឺ ទៅខាងមុខភ្លឺ

ក៏ចូលទៅកាន់កំណើតតិរច្ឆាន ប្រេត អសុរកាយ និងនរក ។ បពិត្រ
មហារាជ ប្រៀបដូចបុរស ចុះអំពីប្រាសាទមកកាន់កង់រឹ ចុះអំពីកង់រឹមក
កាន់ខ្នងសេះ ចុះអំពីខ្នងសេះមកកាន់បល្ល័ង្ក ចុះអំពីបល្ល័ង្កមកកាន់ផែនដី
ចេញអំពីផែនដីចូលទៅកាន់ទីងងឹតយឺង យ៉ាងណាមិញ បពិត្រមហា-
រាជ តថាគតពោលថា បុគ្គលនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បពិត្រមហា-
រាជ យ៉ាងនេះឯង ហៅថាបុគ្គលភ្លឺ មានងងឹតទៅខាងមុខ ។

[៤០១] បពិត្រមហារាជ បុគ្គលភ្លឺ មានពន្លឺទៅខាងមុខ តើដូច
ម្តេច ។ បពិត្រមហារាជ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កើតក្នុង
ត្រកូលខ្ពស់ គឺត្រកូលខត្តិយមហាសាល ឬត្រកូលព្រាហ្មណមហា-
សាល ឬក៏ត្រកូលគហបតិមហាសាល ជាត្រកូលស្តុកស្តម្ភ មានធន
ច្រើន មានភោគៈច្រើន មានមាសនិងប្រាក់ច្រើន មានគ្រឿងឧបករណ៍
ជាទីត្រេកអរច្រើន មានទ្រព្យនិងស្រូវច្រើន ។ បុគ្គលនោះ មាន
រូបក៏ល្អ គួររមិលមើល គួរជ្រះថ្លា ប្រកបដោយសម្បុរល្អក្រៃលែង

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

លាភី អន្ទស្ស ចានស្ស វត្ថុស្ស យានស្ស មាលាភន្ទ-
 វិលេបនស្ស សេយ្យាវសថប្បដិបេយ្យស្ស ។ សោ
 កាយេន សុចរិតំ ចរតិ វាចាយ សុចរិតំ ចរតិ មនសា
 សុចរិតំ ចរតិ ។ សោ កាយេន សុចរិតំ ចរិត្វា វា-
 ចាយ សុចរិតំ ចរិត្វា មនសា សុចរិតំ ចរិត្វា កាយស្ស
 ភេទា បរម្មរណា សុភតិ សក្កំ លោកំ ឧបបដ្ឋតិ ។
 សេយ្យថាមិ មហារាជ បុរិសោ បល្លង្កា វា បល្លង្កិ
 សង្កមេយ្យ អស្សបិដ្ឋិយា វា អស្សបិដ្ឋិ សង្កមេយ្យ
 ហត្ថិក្ខត្វា វា ហត្ថិក្ខត្វំ សង្កមេយ្យ ចាសាទា វា
 ចាសាទំ សង្កមេយ្យ តត្ថបមាហំ មហារាជ ឥមំ បុត្ត-
 លំ វនាមិ ។ ឯវំ ខោ មហារាជ បុត្តលោ ជោតិ
 ជោតិបរាយនោ ហោតិ ។ ឥមេ ខោ មហារាជ
 ចត្តាហេ បុត្តលា សន្តោ សំវិជ្ជមាទា លោកស្មិន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

រកបាយ ទឹក សំពត់ស្បែក យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូបនិងគ្រឿង
ស្រឡាប ទីដេក ទីសំណាក់អាស្រ័យ និងគ្រឿងឧបករណ៍នៃប្រទេស
បានជាប្រក្រតី ។ បុគ្គលនោះ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុច-
រិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត ។ លុះបុគ្គលនោះ ប្រព្រឹត្ត
សុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត
ហើយ បែកធ្លាយរាងកាយទៅ ខាងមុខបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ ក៏ចូល
ទៅកាន់សុគតិស្នត៍ទេវលោក ។ បពិត្រមហារាជ ប្រៀបដូចបុរស ធ្ងន់
អំពីបល្ល័ង្កទៅកាន់បល្ល័ង្ក ឬធ្ងន់អំពីខ្នងសេះទៅកាន់ខ្នងសេះ ធ្ងន់អំពីកង្កែប
ទីកាន់កង្កែប ធ្ងន់អំពីប្រាសាទទៅកាន់ប្រាសាទ យ៉ាងណាមិញ បពិត្រ
មហារាជ តថាគតពោលថា បុគ្គលនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បពិត្រ
មហារាជ យ៉ាងនេះឯង ហៅថាបុគ្គលភ្លឺ មានពន្លឺទៅខាងមុខ ។ បពិត្រ
មហារាជ បុគ្គលទាំង ២ ពួកនេះឯង តែងមានប្រាកដក្នុងលោក ។

កោសលសំយុត្តស្ស បុគ្គលវគ្គេ និតមគាថា

[៤០២]

ឥទមរោច ។ បេ ។
 ទឡិទ្ធោ បុរិសោ រាជ
 អស្សទ្ធោ ហោតិ មច្ឆរី
 កទរិយោ ទាបសង្កហ្មោ
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ អនាទរោ
 សមណោ ព្រាហ្មណោ វាមិ
 អញ្ញោ វាមិ វណិព្វកោ
 អក្កោសតិ បរិកាសតិ
 នត្ថិកោ ហោតិ រោសកោ
 ទទមាធំ និវារតិ
 យាចមាធាន កោជធំ
 តាទិសោ បុរិសោ រាជ
 មិយ្យមាណោ ជនាទិប
 ឧបេតិ និវយំ ឃោវំ
 តមោ តមបរាយណោ
 ទឡិទ្ធោ បុរិសោ រាជ
 សទ្ធោ ហោតិ អមច្ឆរី

កោសលសំយុត្ត បុគ្គលវគ្គ និតមគាថា

[២០២] ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់នូវពាក្យនេះ ។ បេ ។

បពិត្រព្រះរាជា បុរសទីលក្រ ឥតមានសទ្ធា មានតែសេចក្តី

កំណាញ់និងសេចក្តីស្នូរកន្ទ្រីស មានតម្រិះអាក្រក់ យល់ខុស

មិនអើពើ រមែងជេរគម្រាមពួកសមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ ឬក៏

ពួកបុគ្គលដទៃដែលពណ៌នាហើយសូម ជាអ្នកមិនត្រូវការ

ជាអ្នកខឹង ហាមឃាត់ជនដែលកំពុងឲ្យនូវកោជន ដល់ពួក

សូម បពិត្រព្រះរាជាជាធំជាងជន បុរសបែបនោះ កាលបើ

ស្លាប់ទៅហើយ ទៀងតែចូលទៅកាន់នរកដ៏ជ្រៅពន្លឹក (យ៉ាង

នេះ) ឈ្មោះថាបុគ្គលងងឹត មានងងឹតទៅខាងមុខ បពិត្រ

ព្រះរាជា បុរសជាអ្នកទីលក្រ តែថាមិនកំណាញ់ មាន

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ទនាតិ សេដ្ឋសង្ក័យោ
 អព្យក្កមនសោ នរោ
 សមណោ ព្រាហ្មណោ វាបិ
 អញ្ញោ វាបិ វណិព្វកេ
 ឧដ្ឋាយ អភិវាទេតិ
 សមចរិយាយ សិក្ខតិ
 ទទមាណំ ន វាវេតិ
 យាចមាណន កោជណំ
 តាទិសោ បុរិសោ រាជ
 មិយ្យមាណោ ជនាទិប
 ឧបេតិ តិទិវំ ហានំ
 តមោ ជោតិបរាយណោ
 អន្លោ ចេ^(១) បុរិសោ រាជ
 អស្សន្ទោ ហោតិ មច្ឆរិ
 កទរិយោ ចាបសង្ក័យោ
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ អនាទរោ

១ ឱ. ម. វេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

សទ្ធា រមែងឲ្យទាន ជាជនមានតម្រិះប្រសើរ មានចិត្តមិន

រាយមាយ រមែងក្រោកឡើងគោរពពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ឬ

ពួកបុគ្គលដទៃដែលពណ៌នាហើយសូម សិក្សាដើម្បីប្រព្រឹត្ត

ស្មើ មិនហាមឃាត់ជនកំពុងឲ្យគោជនដល់ពួកសូម បពិត្រ

ព្រះរាជាជាធំជាងជន បុរសបែបនោះ កាលបើស្លាប់ទៅ

រមែងចូលទៅកាន់ត្រៃទិព្វស្ថាន (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា

បុគ្គលងងឹត មានពន្លឺទៅខាងមុខ បពិត្រព្រះរាជា បើបុរស

ជាអ្នកស្តុកស្តម្ភ ឥតមានសទ្ធា មានតែសេចក្តីកំណាញ់និង

សេចក្តីស្នូរកន្ទ្រីស មានតម្រិះអាក្រក់ យល់ខុស មិនអើពើ

កោសលសំយុត្តស្ស បុគ្គលវគ្គេ និតមតាថា

សមណោ ព្រាហ្មណោ វាបិ

អញ្ញោ វាបិ វណិព្វកេ

អក្កោសតិ បរិកាសតិ

នត្ថិកោ ហោតិ ពោសកោ

ទទមាណំ និវាវេតិ

យាចមាណន កោជណំ

តាទិសោ បុរិសោ រាជ

មិយ្យមាណោ ជនាទិប

ឧបេតិ និវយំ ឃោវំ

ជោតិ តមបរាយណោ

អន្លោ ចេ^(១) បុរិសោ រាជ

សន្ទោ ហោតិ អមច្ឆរិ

ទទាតិ សេដ្ឋសង្ក័យោ

អព្យក្កមនសោ នរោ

១ ឱ. ម. វេ ។

កោសលសំយុត្ត បុគ្គលវគ្គ និតមគាថា

រមែងជេរគម្រាមពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ឬពួកបុគ្គលដទៃដែល

ពណ៌នាហើយសូម ជាអ្នកមិនត្រូវការ ជាអ្នកខឹង ហាម

ឃាត់ជនកំពុងឲ្យនូវកោជនដល់ពួកស្នូម បពិត្រព្រះរាជា

ធំជាងជន បុរសបែបនោះ កាលបើស្លាប់ទៅ រមែង

ចូលទៅកាន់នរកដ៏ជ្រៅពន្លឹក (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាបុគ្គល

ភ្នំ មានងងឹតទៅខាងមុខ បពិត្រព្រះរាជា បើបុរសជា

អ្នកស្តុកស្តម្ភ មានសទ្ធា មិនមានសេចក្តីកំណាញ់ រមែង

ឲ្យទាន ជាជនមានតម្រិះប្រសើរ មានចិត្តមិនរាយមាយ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

សមណោ ព្រាហ្មណោ វាបិ

អញ្ញោ វាបិ វណិព្វកេ

ឧដ្ឋាយ អភិវាទេតិ

សមចរិយាយ សិក្ខតិ

ទទមាណំ ន វាបេតិ

យាចមាណន កោជណំ

តាទិសោ បុរិសោ វាជ

មិយ្យមាណោ ជនាធិប

ឧបេតិ តិទិវំ ហានំ

ជោតិ ជោតិបរាយជោតិ ។

ទុតិយំ អយ្យិកាសុត្តំ

[៤០៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ អថខោ វាជោ បសេនទិ-
កោសលោ ទិវាទិវស្ស យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧ-
បសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯ-
កមន្តំ និសិទ្ធិំ ខោ វាជានំ បសេនទិកោសលំ ភក្កវា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

រមែងក្រោកឡើងគោរពបង្គំពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ឬ ពួក
 បុគ្គលដែលពណ៌នាហើយសូម សិក្សាដើម្បីប្រព្រឹត្តស្មើ មិន
 ហាមឃាត់នូវជនកំពុងឲ្យនូវភោជនដល់ពួកសូម បពិត្រព្រះ
 រាជាជាធំជាងជន បុរសបែបនោះ កាលបើស្លាប់ទៅរមែង
 ចូលទៅកាន់ត្រៃទិព្វស្ថាន (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាបុគ្គល
 ភ្នំ មានពន្លឺទៅខាងមុខ ។

អយ្យិកាសូត្រ ទី ២

[៤០៣] សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិ-
 កោសល ស្តេចចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ទាំងថ្ងៃត្រង់ លុះចូល
 ទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយគង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ
 ព្រះបាទបសេនទិកោសល គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគ

កោសលសំយុត្តស្ស បុគ្គលវគ្គ មរណានតីតភារោ

ឯតទរោច ហន្ទ កុតោ នុ ត្ថំ មហារាជ អាគច្ឆសិ
 ទិវាទិវស្សាតិ ។ អយ្យិកា^(១) មេ ភន្តេ កាលកតា
 ទិណ្ណា វុឌ្ឍា មហាស្មិកា អន្ធកទា វយោអនុប្បត្តា
 វិសវស្សសតិកា ជាតិយា អយ្យិកា ខោ បន ភន្តេ
 បិយា អហោសិ មនាទា ហត្ថិវតនេន ចេបហំ^(២) ភន្តេ
 លកេយ្យំ មា មេ អយ្យិកា កាលមកាសីតិ ហត្ថិវត-
 ទំបហំ ទទេយ្យំ មា មេ អយ្យិកា កាលមកាសីតិ
 អស្សវតនេន ចេបហំ ភន្តេ លកេយ្យំ មា មេ អយ្យិកា
 កាលមកាសីតិ អស្សវតទំបហំ ទទេយ្យំ មា មេ
 អយ្យិកា កាលមកាសីតិ តាមវរេន ចេបហំ ភន្តេ
 លកេយ្យំ មា មេ អយ្យិកា កាលមកាសីតិ តាម-
 វំបហំ ទទេយ្យំ មា មេ អយ្យិកា កាលមកាសីតិ

១ ម. ឯវំ ។ ឱ. អយ្យកា ។ ២ ឱ. បាហំ ។

កោសលសំយុត្ត បុគ្គលវគ្គ ភាពនៃបុគ្គលមិនកន្លងសេចក្តីស្តាប់

ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា បពិត្រមហារាជ អើហ្ន៎ មហារាជស្តេចមកពីទីណា
 ទាំងថ្ងៃត្រង់ដូច្នោះ ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ក្រាបបង្គំទូលថា ប-
 ពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអយ្យិកាខ្ញុំព្រះអង្គគ្រាំគ្រា ព្រឹទ្ធា ចាស់ កន្លង
 កាលវែងឆ្ងាយហើយ ចូលមកក្នុងបច្ច័មវ័យហើយ មានព្រះជន្ម ១២០
 វស្សាអំពីកំណើត (ឥឡូវនេះ) ធ្វើមរណកាលទៅហើយ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ឯព្រះអយ្យិកាក៏ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្ត បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ប្រសិនបើខ្ញុំព្រះអង្គដូរដោយហត្ថិវ័តន៍ កុំឲ្យអយ្យិការបស់ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គធ្វើមរណកាលបានដូច្នោះ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងឲ្យហត្ថិវ័តន៍ ដោយគិតថា
 កុំឲ្យព្រះអយ្យិការបស់ខ្ញុំព្រះអង្គធ្វើមរណកាលបានឡើយ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ប្រសិនបើខ្ញុំព្រះអង្គដូរដោយអស្សវ័តន៍ កុំឲ្យព្រះអយ្យិការបស់
 ខ្ញុំព្រះអង្គធ្វើមរណកាលបានដូច្នោះ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងឲ្យអស្សវ័តន៍ ដោយ
 គិតថា កុំឲ្យព្រះអយ្យិការបស់ខ្ញុំព្រះអង្គធ្វើមរណកាលបានឡើយ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ប្រសិនបើខ្ញុំព្រះអង្គដូរដោយស្រុកស្នូយ កុំឲ្យព្រះអយ្យិ-
 ការបស់ខ្ញុំព្រះអង្គធ្វើមរណកាលបានដូច្នោះ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងឲ្យស្រុកស្នូយ
 ដោយគិតថា កុំឲ្យព្រះអយ្យិការបស់ខ្ញុំព្រះអង្គធ្វើមរណកាលបានឡើយ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ជនបទេន ចេបហំ ភន្តេ លកេយ្យំ មា មេ អយ្យិកា
 កាលមកាសីតិ ជនបទំបហំ ទទេយ្យំ មា មេ
 អយ្យិកា កាលមកាសីតិ អច្ឆរិយំ ភន្តេ អព្ភតំ ភន្តេ
 យាវ សុភាសិតព្ភាទំ ភន្តេ ភកវតា សព្វេ សត្តា
 មរណធម្មា មរណបរិយោសាណា មរណំ អនតីតាតិ ។

[៤០៤] ឯវមេតំ មហារាជ ឯវមេតំ មហារាជ
 សព្វេ សត្តា មរណធម្មា មរណបរិយោសាណា មរណំ
 អនតីតា ។ សេយ្យថាបិ មហារាជ យានិកានិចិ កុម្ម-
 ការកកាជនានិ អាមកានិ ចេវ បក្កានិ ច សព្វានិ
 តានិ ភេទនធម្មានិ ភេទនបរិយោសាណានិ ភេទនំ
 អនតីតានិ ឯវមេវ ខោ មហារាជ សព្វេ សត្តា ម-
 រណធម្មា មរណបរិយោសាណា មរណំ អនតីតាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ប្រសិនបើខ្ញុំព្រះអង្គដូរដោយជនបទ កុំឲ្យព្រះ
 អយ្យិការបស់ខ្ញុំព្រះអង្គធ្វើមរណកាលបានដូច្នោះ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងឲ្យជនបទ
 ដោយគិតថា កុំឲ្យព្រះអយ្យិការបស់ខ្ញុំព្រះអង្គធ្វើមរណកាលបានឡើយ
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អស្ចារ្យណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចំឡែក
 ណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះថា សុភាសិតនេះ ព្រះអង្គ
 ត្រាស់ថា សត្វទាំងអស់ មានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតា មានសេចក្តីស្លាប់
 ជាទីបំផុត មិនកន្លងនូវសេចក្តីស្លាប់បានឡើយ ។

[៤០២] ព្រះអង្គត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ នុ៎ះយ៉ាងនេះហើយ
 បពិត្រមហារាជ នុ៎ះយ៉ាងនេះហើយ សត្វទាំងអស់ មានសេចក្តីស្លាប់ជា
 ធម្មតា មានសេចក្តីស្លាប់ជាទីបំផុត មិនកន្លងនូវសេចក្តីស្លាប់បានទេ ។
 បពិត្រមហារាជ ប្រៀបដូចជាភាជន៍នៃស្នូនឆ្នាំងទាំងឡាយ ណាមួយ
 ទោះបីនៅក្តី ឆ្និនក្តី ភាជន៍ទាំងអស់នោះ ក៏គង់មានកិរិយាបែកធ្លាយ
 ជាធម្មតា មានកិរិយាបែកធ្លាយជាទីបំផុត មិនកន្លងនូវកិរិយាបែកធ្លាយ
 បានឡើយ យ៉ាងណាមិញ បពិត្រមហារាជ សត្វទាំងអស់ មានសេច-
 ក្តី ស្លាប់ជាធម្មតា មានសេចក្តីស្លាប់ជាទីបំផុត មិនកន្លងនូវសេចក្តីស្លាប់
 បានឡើយ ក៏យ៉ាងនេះឯង ។

កោសលសំយត្តស្ស បុគ្គលវគ្គេ ភគវន្តបសង្កមនំ

[៤០៥] ឥទមរោច ។ បេ ។
 សព្វេ សត្តា មរិស្សន្តិ
 មរណាន្តំ ហិ ដីវិតំ
 យថាកម្មំ កមិស្សន្តិ
 បុញ្ញាចាបដលូបកា
 និរយំ ចាបកម្មន្តា
 បុញ្ញកម្មា ច សូកតី
 តស្មា ករេយ្យ កល្យាណំ
 និចយំ សម្បរាយិកំ
 បុញ្ញានិ បរលោកស្មី
 បតិជ្ជា ហោន្តិ ចាណិនន្តិ ។
 តតិយំ លោកិសុត្តំ

[៤០៦] សារត្តិយំ... ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ រាជា
 បសេនទិកោសលោ ភគវន្តំ ឯតទរោច កតិ នុ ខោ
 កន្តេ លោកស្ស ធម្មា ឧប្បជ្ជមាណា ឧប្បជ្ជន្តិ អហិ-
 តាយ ទុក្ខាយ អជាសុរិហារាយាតិ ។

កោសលសំយុត្ត បុគ្គលវគ្គ ព្រះបាទបសេនទិកោសលចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

[៤០៥] ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់នូវពាក្យនេះ ។ បេ ។

សត្វទាំងអស់ មុខជានឹងស្លាប់ ព្រោះថា ជីវិត (របស់
 សត្វ) មានសេចក្តីស្លាប់ជាទីបំផុត សត្វទាំងឡាយ ទទួល
 យកផលបុណ្យផលបាបហើយ នឹងទៅតាមយថាកម្ម គឺអ្នក
 ធ្វើបាប តែងទៅកាន់នរក ចំណែកខាងអ្នកធ្វើបុណ្យ តែង
 ទៅកាន់សុគតិភព ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលគួរតែធ្វើបុណ្យ
 ដែលនាំទៅក្នុងបរលោក ឲ្យចម្រើន (ព្រោះថា) បុណ្យ
 ទាំងឡាយ ជាទីពឹងរបស់ពួកសត្វ ក្នុងបរលោក ។

លោកសូត្រ ទី ៣

[៤០៦] ទៀបក្រុងសាវត្ថី... លុះព្រះបាទបសេនទិកោសល
 គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះ
 ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌របស់លោក មានប៉ុន្មានយ៉ាង កាល
 ដែលកើតឡើង តែងកើតឡើង ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តី
 ទុក្ខ ដើម្បីនៅមិនសប្បាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៤០៧] តយោ ខោ មហារាជ លោកស្ស ធម្មា
 ឧប្បជ្ជមាណា ឧប្បជ្ជន្តិ អហិតាយ ទុក្ខាយ អដាសុរិ-
 ហារាយ ។ កតមេ តយោ ។ លោកោ ខោ មហារាជ
 លោកស្ស ធម្មា ឧប្បជ្ជមាណោ ឧប្បជ្ជតិ អហិតាយ
 ទុក្ខាយ អដាសុរិហារាយ ទោសោ ខោ មហារាជ
 លោកស្ស ធម្មា ឧប្បជ្ជមាណោ ឧប្បជ្ជតិ អហិតាយ
 ទុក្ខាយ អដាសុរិហារាយ មោហោ ខោ មហារាជ
 លោកស្ស ធម្មា ឧប្បជ្ជមាណោ ឧប្បជ្ជតិ អហិតាយ
 ទុក្ខាយ អដាសុរិហារាយ ។ ឥមេ ខោ មហារាជ
 តយោ លោកស្ស ធម្មា ឧប្បជ្ជមាណោ ឧប្បជ្ជន្តិ
 អហិតាយ ទុក្ខាយ អដាសុរិហារាយាតិ ។

[៤០៨] ឥទមវោច ។ បេ ។
 លោកោ ទោសោ ច មោហោ ច
 បុរិសំ ចាបចេតសំ
 ហីសន្តិ អត្ថសម្ពុតា
 តចសារីរំ សប្បលន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៤០៧] ព្រះអង្គត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ ធម៌របស់លោកមាន
 ៣ យ៉ាង កាលដែលកើតឡើង តែងកើតឡើង ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍
 ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ដើម្បីនៅមិនសប្បាយ ។ ធម៌ ៣ យ៉ាង ដូចម្តេច ។
 បពិត្រមហារាជ លោកៈ ជាធម៌របស់លោក ១ កាលដែលកើតឡើង តែង
 កើតឡើង ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ដើម្បីនៅមិន
 សប្បាយ បពិត្រមហារាជ ទោសៈ ជាធម៌របស់លោក ១ កាលដែលកើត
 ឡើង តែងកើតឡើង ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ដើម្បីនៅ
 មិនសប្បាយ បពិត្រមហារាជ មោហៈ ជាធម៌របស់លោក ១ កាលដែល
 កើតឡើង តែងកើតឡើង ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ
 ដើម្បីនៅមិនសប្បាយ ។ បពិត្រមហារាជ ធម៌របស់លោក ទាំង ៣
 នេះឯង កាលដែលកើតឡើង តែងកើតឡើង ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍
 ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ដើម្បីនៅមិនសប្បាយ ។

[៤០៨] ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់នូវពាក្យនេះ ។ បេ ។
 លោកៈក្តី ទោសៈក្តី មោហៈក្តី កើតអំពីខ្លួនហើយ តែង
 បៀតបៀននូវបុរសដែលមានចេតនាអាក្រក់វិញ ដូចផ្ទៃរបស់
 ខ្លួន បៀតបៀននូវឈើដែលមានសម្បកជាខ្លឹម ។

កោសលសំយុត្តស្ស បុគ្គលវគ្គេ បដិបុត្តា

ចតុត្ថំ ឥស្សត្តសុត្ថំ

[៤០៩] សាវត្ថិយំ... ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ រាជា
 បសេនទិកោសលោ ភកវន្តំ ឯតទរោច កត្ត ធុ ខោ
 ភន្តេ ទានំ ទាតព្វន្តិ ។ យត្ត ខោ មហារាជ ចិត្តំ
 បសីទតីតិ ។ កត្ត បន ភន្តេ ទិន្នំ មហាប្បលន្តិ ។

[៤១០] អញ្ញំ ខោ ឯតំ មហារាជ កត្ត ទានំ
 ទាតព្វំ អញ្ញំ បនេតំ កត្ត ទិន្នំ មហាប្បលន្តិ សី-
 លវតោ ខោ មហារាជ ទិន្នំ មហាប្បលំ នោ តថា
 ទុស្សីលេ ។ តេនហិ មហារាជ តញ្ញេវត្ត បដិបុច្ឆិស្សា-
 មិ យថា តេ ខមេយ្យ តថា នំ ព្យាករេយ្យាសិ ។

កោសលសំយុត្ត បុគ្គលវគ្គ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សួរតប

ឥស្សត្តិសូត្រ ទី ៤

[៤០៩] ទៀបក្រុងសាវត្ថី... លុះព្រះបាទបសេនទិកោសល
 គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទាន តើបុគ្គលត្រូវឲ្យដល់បុគ្គលណា ។ ព្រះ
 អង្គត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ ចិត្តជ្រះថ្លាចំពោះបុគ្គលណា (ត្រូវឲ្យ
 ដល់បុគ្គលនោះ) ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទាន ដែលបុគ្គលឲ្យ
 ហើយដល់បុគ្គលណា ទើបមានផលច្រើន ។

[៤១០] ព្រះអង្គត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ ពាក្យថា ទាន
 បុគ្គលត្រូវឲ្យដល់បុគ្គលណា នេះជាពាក្យដទៃ ពាក្យថា ទាន ដែល
 បុគ្គលឲ្យហើយដល់បុគ្គលណា ទើបមានផលច្រើន នេះក៏ជាពាក្យដទៃ
 ដែរ បពិត្រមហារាជ ទាន ដែលបុគ្គលឲ្យដល់បុគ្គលមានសីល ទើប
 មានផលច្រើន ទាន ដែលបុគ្គលឲ្យដល់បុគ្គលទ្រុស្តសីល មិនមាន
 ផលច្រើនទេ ។ បពិត្រមហារាជ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងសួរព្រះអង្គ
 ក្នុងប្រស្នានេះ ប្រស្នានេះគាប់ចិត្តព្រះអង្គ យ៉ាងណា ត្រូវព្រះអង្គព្យា-
 ករនូវប្រស្នានោះ យ៉ាងនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៤០១] តំ កី មញ្ញសិ មហារាជ ឥធិ ត្យស្ស
យុទ្ធិ បច្ចុបដ្ឋិតំ សង្កាមោ សមុបព្យុទ្ធោ អថ អា-
កច្ឆេយ្យ ខត្តិយកុមារោ អសិក្ខិតោ អកតហត្ថោ
អកតយោត្ថោ អកតុចាសនោ កិរុ ធម្មិ ឧត្រាសី
បលាយី ករេយ្យាសិ តំ បុរិសំ អត្ថោ ច តេ តាទិសេន
បុរិសេនាតិ ។ ធាហំ កន្តេ ករេយ្យំ តំ បុរិសំ ន ច
មេ អត្ថោ តាទិសេន បុរិសេនាតិ ។ អថ អាគច្ឆេយ្យ
ព្រាហ្មណាកុមារោ អសិក្ខិតោ ។ បេ ។ អថ អា-
កច្ឆេយ្យ វេស្សកុមារោ អសិក្ខិតោ ។ បេ ។ អថ
អាគច្ឆេយ្យ សុទ្ធកុមារោ អសិក្ខិតោ ។ បេ ។ ន ច
មេ អត្ថោ តាទិសេន បុរិសេនាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៤១១] បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច ក្នុង
 ជនបទនេះ មានចម្បាំងមកប្រាកដដល់ព្រះអង្គហើយ ប្រសិនបើសង្គ្រាម
 លើកគ្នាជាពួកមកដល់ហើយ តែថាខត្តិយកុមារ មិនបានសិក្សា មិន
 មានថ្វីដៃ មិនទាន់កបន្ទាយ មិនចេះថ្លែងសរ មានសេចក្តីខ្លាច រន្ធត់
 តក់ស្លុត រត់ទៅជាប្រក្រតី តើព្រះអង្គគួរចិញ្ចឹមបុរសនោះដែរឬ ព្រះ
 អង្គត្រូវការដោយបុរសបែបនោះដែរឬ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គមិនគួរចិញ្ចឹមបុរសនោះ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនត្រូវការដោយបុរសបែបនោះ
 ឡើយ ។ ប្រសិនបើសង្គ្រាមលើកគ្នាជាពួកមកដល់ហើយ តែថាកុមារ
 របស់ព្រាហ្មណ៍ត្រកូល មិនបានសិក្សា ។ បេ ។ ប្រសិនបើសង្គ្រាម
 លើកគ្នាជាពួកមកដល់ហើយ តែថាកុមាររបស់វេស្សត្រកូល មិនបាន
 សិក្សា ។ បេ ។ ប្រសិនបើសង្គ្រាមលើកគ្នាជាពួកមកដល់ហើយ តែថា
 កុមាររបស់សុទ្ធត្រកូល មិនបានសិក្សា ។ បេ ។ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏មិនត្រូវការ
 ដោយបុរសបែបដូច្នោះឡើយ ។

កោសលសំយុត្តសុស បុគ្គលវគ្គ បដិបុត្តា

[៤១២] តំ កី មញ្ញសិ មហារាជ ឥធិ ត្យស្ស
យុទ្ធី បច្ចុបដ្ឋិតំ សង្កាមោ សមុបព្យុទ្ធោ អថ អា-
កច្ឆេយ្យ ខត្តិយកុមារោ សុសិត្តិភោ កតហត្តោ ក-
តយោត្តោ កតុចាសនោ អភិរុ អច្ឆមី អនុត្រាសី
អបលាយី ភរេយ្យាសិ តំ បុរិសំ អត្តោ ច តេ តាទិ-
សេន បុរិសេនាតិ ។ ភរេយ្យាហំ ភន្តេ តំ បុរិសំ
អត្តោ ច មេ តាទិសេន បុរិសេនាតិ ។ អថ អា-
កច្ឆេយ្យ ព្រាហ្មណកុមារោ ។ បេ ។ អថ អាកច្ឆេយ្យ
វេស្សកុមារោ ។ បេ ។ អថ អាកច្ឆេយ្យ សុទ្ធកុមារោ
សុសិត្តិភោ កតហត្តោ កតយោត្តោ កតុចាសនោ
អភិរុ អច្ឆមី អនុត្រាសី អបលាយី ភរេយ្យាសិ តំ បុរិ-
សំ អត្តោ ច តេ តាទិសេន បុរិសេនាតិ ។ ភរេយ្យាហំ
ភន្តេ តំ បុរិសំ អត្តោ ច មេ តាទិសេន បុរិសេនាតិ ។

កោសលសំយត្ត បុគ្គលវគ្គ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សូរតប

[៤១២] បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គសំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច
 ក្នុងជនបទនេះ មានចម្បាំងមកប្រាកដដល់ព្រះអង្គហើយ ប្រសិនបើ
 សង្គ្រាមលើកគ្នាជាពួកមកដល់ហើយ ចូនជាខត្តិយកុមារ បានសិក្សាល្អ
 មានថ្វីដៃ បានទាំងកបន្ទាយ ចេះថ្លែងសរ ឥតមានសេចក្តីខ្លាច រន្ធត់
 តក់ស្លុត មិនរត់ទៅឡើយ តើព្រះអង្គគួរចិញ្ចឹមបុរសនោះដែរឬ ព្រះអង្គ
 ត្រូវការដោយបុរសបែបនោះដែរឬ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះ
 អង្គគួរចិញ្ចឹមបុរសនោះ ខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវការ ដោយបុរសបែបនោះដែរ ។
 ប្រសិនបើសង្គ្រាមលើកគ្នាជាពួកមកដល់ហើយ កុមាររបស់ព្រាហ្មណ៍-
 ត្រកូល ។ បេ ។ ប្រសិនបើសង្គ្រាមលើកគ្នាជាពួកមកដល់ហើយ កុមារ
 របស់វេស្សត្រកូល ។ បេ ។ ប្រសិនបើសង្គ្រាមលើកគ្នាជាពួកមកដល់
 ហើយ កុមាររបស់សុទ្ធត្រកូល បានសិក្សាល្អ មានថ្វីដៃ បានទាំងក
 បន្ទាយ ចេះថ្លែងសរ ឥតមានសេចក្តីខ្លាច រន្ធត់ តក់ស្លុត មិនរត់
 ទៅឡើយ តើព្រះអង្គគួរចិញ្ចឹមបុរសនោះដែរឬ ព្រះអង្គត្រូវការដោយ
 បុរសបែបនោះដែរឬ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គគួរចិញ្ចឹម
 បុរសនោះ ខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវការដោយបុរសបែបនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៤១៣] ឯវមេវ ខោ មហារាជ យស្មា ចេបិ
 កុលា អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតោ ហោតិ សោ
 ច ហោតិ បព្វាដ្ឋវិប្បហីនោ បព្វាដ្ឋសមន្មាគតោ តស្មី
 ទិដ្ឋំ មហាប្បលំ ហោតិ ។ កតមាទិ បព្វាដ្ឋាទិ
 បហីនាទិ ហោតិ ។ កាមច្ឆន្ទោ បហីនោ ហោតិ
 ព្យាទាទោ បហីនោ ហោតិ មីនមិទ្ធុំ បហីនំ ហោតិ
 ឧទ្ធចកុក្កុច្ចំ បហីនំ ហោតិ វិចិតិច្ឆា បហីនា ហោ-
 តិ ។ ឥមាទិ បព្វាដ្ឋាទិ បហីនាទិ ហោតិ ។ កតមេ-
 ហិ បព្វាហាដ្ឋេហិ សមន្មាគតោ ហោតិ ។ អសេក្ខេន
 សីលក្ខេន សមន្មាគតោ ហោតិ អសេក្ខេន ស-
 មាទិក្ខេន សមន្មាគតោ ហោតិ អសេក្ខេន បញ្ញា-
 ខន្ធន សមន្មាគតោ ហោតិ អសេក្ខេន វិមុត្តិក្ខេន
 សមន្មាគតោ ហោតិ អសេក្ខេន វិមុត្តិញ្ញាណទស្ស-
 នក្ខេន សមន្មាគតោ ហោតិ ។ ឥមេហិ បព្វាហាដ្ឋេ-
 ហិ សមន្មាគតោ ហោតិ ។ ឥតិ បព្វាដ្ឋវិប្បហីនោ
 បព្វាដ្ឋសមន្មាគតោ ទិដ្ឋំ មហាប្បលន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៤១៣] បពិត្រមហារាជ បើបុគ្គលចេញចាកត្រកូល ចេញ
ចាកផ្ទះ ហើយចូលមកកាន់ផ្ទះ បុគ្គលនោះឯង បានលះបង់អង្គ ៥
ប្រកបដោយអង្គ ៥ ទាន ដែលបុគ្គលឲ្យដល់បុគ្គលនោះ ទើបមាន
ផលច្រើន ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ អង្គ ៥ ដែលបុគ្គលនោះបានលះបង់
ដូចម្តេច ។ គឺ កាមច្នៃ្ន្នៈ បុគ្គលនោះបានលះបង់ហើយ ១ ព្យាបាទៈ
បុគ្គលនោះបានលះបង់ហើយ ១ បីនមិទ្ធៈ បុគ្គលនោះបានលះបង់ហើយ ១
ឧទ្ធចក្កក្កៈ បុគ្គលនោះបានលះបង់ហើយ ១ វិចិកិច្ចា បុគ្គលនោះបានលះ
បង់ហើយ ១ ។ អង្គទាំង ៥ នេះ បុគ្គលនោះបានលះបង់អស់ហើយ ។
បុគ្គលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដូចម្តេច ។ បុគ្គល ប្រកបដោយសីលក្ខន្ធ
ជារបស់អសេក្ខៈ ១ ប្រកបដោយសមាធិក្ខន្ធ ជារបស់អសេក្ខៈ ១ ប្រកប
ដោយបញ្ញាខន្ធ ជារបស់អសេក្ខៈ ១ ប្រកបដោយវិមុត្តិក្ខន្ធ ជារបស់
អសេក្ខៈ ១ ប្រកបដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនក្ខន្ធ ជារបស់អសេក្ខៈ ១ ។
បុគ្គល បានប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះ ។ ទាន ដែលបុគ្គលឲ្យដល់
បុគ្គលដែលបានលះបង់អង្គ ៥ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ហើយ ទើបមានផល
ច្រើន ដូច្នោះឯង ។

កោសលសំយុត្តស្ស បុគ្គលវគ្គេ និតមគាថា

[២១៤] ឥទមវោច ភក្កវា ។ បេ ។

ឥស្សត្ថំ ពលរិយញ្ច

យស្មី វិជ្ជេថ មាលាវ

តំ យុទ្ធត្ថោ ភវ រាជា

នាស្សំ ជាតិបច្ចយា

តថេវ ខន្តិសោរច្ចំ

ធម្មា យស្មី បតិដ្ឋិតា

តមរិយុត្តិ មេធារី

ហីនជច្ចម្បិ បូជយេ

ការាយេ អស្សមេ រម្មេ

វាសយេត្ត ពហុស្សុតេ

កោសលសំយុត្ត បុគ្គលវគ្គ និតមគាថា

[៤១២] ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់នូវពាក្យនេះ ។ បេ ។

សិល្បសាស្ត្រខ្មាន់ឆ្លុក្តី កម្លាំងនិងសេចក្តីព្យាយាមក្តី មាន

ក្នុងមាណពណា ព្រះរាជាដែលត្រូវការដោយចម្បាំង គួរ

ចិញ្ចឹមមាណពនោះ មិនគួរចិញ្ចឹមមាណពដែលឥតភ្លៀវភ្លា

ដោយហេតុគឺជាតិឡើយ ធម៌ទាំងឡាយ គឺសេចក្តីអត់ធន់

និងសេចក្តីស្ងួត (ព្រះអរហត្ត) តាំងនៅក្នុងបុគ្គលណាហើយ

បុគ្គលត្រូវតែបូជានូវបុគ្គលនោះ សូម្បីមានជាតិដ៏ថោកទាប

តែជាអ្នកប្រាជ្ញ ចិញ្ចឹមជីវិតដ៏ប្រសើរ បុគ្គលគប្បីឲ្យគេធ្វើ

អាស្រមជាទីត្រេកអរ ហើយញ៉ាំងពហុស្ស័តឲ្យនៅក្នុងទីនុំ៖

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

បបញ្ច វិវេនេ កយិរា
 ទុក្ខេ សង្កមនានិ ច
 អន្នំ ចានំ ខាទនីយំ
 វត្ថុសេនាសនានិ ច
 ទទេយ្យ ឧដុក្ខតេសុ
 វិប្បសន្នេន ចេតសា
 យថាបិ មេឃោ ថនយំ
 វិជ្ជមាលី សតក្កកុ
 ថលំ និទ្ទញ្ច បូរេតិ
 អភិវស្សំ វសុន្ទរំ
 តថេវ សន្នោ សុតវា
 អភិសង្កត្តំ កោជនំ
 វណិព្វកេ តប្បយតិ
 អន្នចានេន បណ្ឌិតោ
 អនុមោទមាដោ បកិរេតិ
 ទេថ ទេថាតិ កាសតិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

បុគ្គល គប្បីដឹកអណ្ណាងឬស្រះ ក្នុងព្រៃ ធ្វើស្ពាន ក្នុងទី

ដែលលំបាកធ្ងន់ បុគ្គលមានចិត្តជ្រះថ្លា គប្បីឲ្យបាយ ទឹក

ខាទនីយៈ សំពត់និងទីសេនាសនៈទាំងឡាយ ដល់ពួក

បុគ្គលដែលមានកាយនិងចិត្តត្រង់ មហាមេឃ គ្រហឹម

មានរបៀបផ្នែកបន្ទោរមានកំពូលរាប់រយ បង្កុំរចុះលើផែនដី

ញ៉ាំងទីទួលនិងទីទាបឲ្យពេញបាន យ៉ាងណាមិញ បុគ្គល

ជាបណ្ឌិត មានសទ្ធា ចេះដឹងហើយ តាក់តែងភោជន

ឲ្យពួកវណិព្វកៈឆ្អែត ដោយបាយនិងទឹក ក៏យ៉ាងនោះដែរ

បុគ្គលមានចិត្តត្រេកអរ បាចសាចទ្រព្យធ្វើជាទាន ពោល

ពាក្យថា អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យ អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យដូច្នោះ

កោសលសំយត្តស្ស បុគ្គលវគ្គេ ភគវន្តបសង្កមនំ

តញ្ញិស្ស តជ្ជិតំ^(១) ហោតិ

ទេវស្សេវ បវស្សតោ

សា បុញ្ញធារា វិបុលា

ធាតារំ អភិវស្សតីតិ ។

បញ្ចមំ បព្វតោបមសុត្តំ

[៤១៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ អថខោ រាជា បសេ-
 នទិកោសលោ ទិវាទិវស្ស យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។
 ឯកមន្តំ និសីទ្តំ ខោ រាជានំ បសេនទិកោសលំ
 ភកវា ឯតទរោច ហន្ត កុតោ នុ ត្វំ មហារាជ អា-
 កច្ឆសិ ទិវាទិវស្សាតិ ។ យានិ តានិ កន្តេ រញ្ញំ ខត្តិ-
 យានំ មុទ្ធាភិសិក្កានំ ឥស្សរិយមទមក្កានំ កាមកេជ-
 បរិយុទ្ធិតានំ ជនបទត្តារិយប្បត្តានំ មហាន្តំ បបរីមណ្ឌា-
 លំ អភិវិទិយ អជ្ឈារសន្តានំ រាជករណីយានិ កវន្តិ
 តេស្វាហំ ឯតរហិ ឧស្សុក្កំ អាបន្នោតិ ។

១ ឱ. ម. គជ្ជិតំ ។

កោសលសំយុត្ត បុគ្គលវគ្គ ព្រះបាទបសេនទិកោសលចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

ពាក្យនោះ បុគ្គលនោះបានបញ្ចេញឲ្យលាន់ឮហើយ ធារ

ទឹកគឺបុណ្យដ៏ធំទូលាយនោះ នឹងបង្ហូរចុះលើបុគ្គលអ្នកឲ្យ

ដូចជាមហាមេឃដែលបង្ហូរភ្លៀងមកលើផែនដីដែរ ។

បញ្ចតោបមសូត្រ ទី ៥

[៤១៥] សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល

ស្តេចចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ទាំងថ្ងៃត្រង់ លុះចូលទៅដល់

ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយគង់នៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះបាទ

បសេនទិកោសល គង់នៅក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគ

ត្រាស់យ៉ាងនេះថា អើហ្ន៎មហាវរាជ ព្រះអង្គទើបស្តេចយាងមកពីទីណា

ទាំងថ្ងៃត្រង់ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្សត្រជាស្តេចបានមុទ្ធាភិសេក

រួចហើយ ស្រវឹងជ្រប់ដោយភាពជាធំ មានសេចក្តីត្រេកអរក្នុងកាមគ្រប

សង្កត់ ដល់នូវការមាំមួនក្នុងជនបទ នៅត្រួតត្រាបឋវីមណ្ឌលដ៏ធំ តែង

មានរាជកិច្ចណា ឥឡូវនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គដល់នូវការខ្វល់ខ្វាយចំពោះរាជ-

កិច្ចនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៤១៦] តំ កី មញ្ញសិ មហារាជ ឥធិ តេ បុរិ-
សោ អាតច្ឆេយ្យ បុត្តិមាយ ទិសាយ សន្ទាយិកោ
បច្ចយិកោ សោ តំ ឧបសង្កមិត្តា ឯវំ វេនេយ្យ
យក្សេ មហារាជ ជានេយ្យ អហំ អាតច្ឆាមិ បុត្តិ-
មាយ ទិសាយ តត្ថទ្ធិសំ មហាន្តំ បព្វតំ អព្ពសមំ
សព្វេ ចារោ ជិប្បាថេន្តោ^(១) អាតច្ឆតិ យន្តេ
មហារាជ ករណីយំ តំ ករោហិតិ ។ អថ ទុតិយោ
បុរិសោ អាតច្ឆេយ្យ ទត្តិណាយ ទិសាយ ។ មេ ។
អថ តតិយោ បុរិសោ អាតច្ឆេយ្យ បច្ឆិមាយ ទិសាយ
។ មេ ។ អថ ចតុត្តោ បុរិសោ អាតច្ឆេយ្យ ឧត្តរាយ
ទិសាយ សន្ទាយិកោ បច្ចយិកោ សោ តំ ឧប-
សង្កមិត្តា ឯវំ វេនេយ្យ យក្សេ មហារាជ ជានេយ្យ
អហំ អាតច្ឆាមិ ឧត្តរាយ ទិសាយ តត្ថទ្ធិសំ មហាន្តំ
បព្វតំ អព្ពសមំ សព្វេ ចារោ ជិប្បាថេន្តោ អា-
តច្ឆតិ យន្តេ មហារាជ ករណីយំ តំ ករោហិតិ ។

១ ឱ. និប្បាថេន្តោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៤១៦] បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច
 បុរសរបស់ព្រះអង្គក្នុងជនបទនេះ មានពាក្យគួរជឿ មានពាក្យគួរធ្វើ
 តាម មកពីទិសខាងកើត បុរសនោះចូលមកគាល់ព្រះអង្គ ក្រាបបង្គំ
 ទូល យ៉ាងនេះថា សូមព្រះរាជតេជះតំកល់លើត្បូង បពិត្រមហារាជ
 សូមទ្រង់ជ្រាប ខ្ញុំព្រះអង្គទើបនឹងមកអំពីទិសខាងកើត បានឃើញភ្នំធំ
 ខ្ពស់ស្មើនឹងអាកាស រមៀលមកកិនសត្វទាំងអស់ ក្នុងទីនោះ បពិត្រ
 មហារាជ សូមព្រះអង្គធ្វើកិច្ចដែលទ្រង់ត្រូវធ្វើឥឡូវនេះចុះ ។ លំដាប់
 នោះ បុរសទីពីរមកអំពីទិសខាងត្បូង ។ បេ ។ លំដាប់នោះ បុរសទីបី
 មកអំពីទិសខាងលិច ។ បេ ។ លំដាប់នោះ បុរសទីបួន មានពាក្យ
 គួរជឿ មានពាក្យគួរធ្វើតាម មកអំពីទិសខាងជើង បុរសនោះចូលមក
 គាល់ព្រះអង្គ ក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា សូមព្រះរាជតេជះតំកល់លើត្បូង
 បពិត្រមហារាជ សូមទ្រង់ជ្រាប ខ្ញុំព្រះអង្គទើបនឹងមកអំពីទិសខាងជើង
 បានឃើញភ្នំធំខ្ពស់ស្មើនឹងអាកាស រមៀលមកកិនសត្វទាំងអស់ ក្នុងទី
 នោះ បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គធ្វើកិច្ចដែលទ្រង់ត្រូវធ្វើឥឡូវនេះចុះ ។

កោសលសំយុត្តស្ស បុគ្គលវគ្គ ជរាមរណាធិវត្តនំ

ឯវរូបេ តេ មហារាជ មហាតិ មហាព្ពយេ សមុប្បន្នេ
 ទារុណោ មនុស្សក្ខយេ^(១) ទុល្លភេ មនុស្សត្តេ កិមស្ស
 ករណីយន្តិ ។ ឯវរូបេ មេ ភន្តេ មហាតិ មហាព្ពយេ
 សមុប្បន្នេ ទារុណោ មនុស្សក្ខយេ ទុល្លភេ មនុស្សត្តេ
 កិមស្ស ករណីយំ អញ្ញត្រ ធម្មចរិយាយ អញ្ញត្រ
 សមចរិយាយ អញ្ញត្រ កុសលកិរិយាយ អញ្ញត្រ
 បុញ្ញកិរិយាយាតិ ។

[៤១៧] អាហេចេមិ ខោ តេ មហារាជ បដិវេទេមិ
 ខោ តេ មហារាជ អធិវត្តតិ ខោ តំ មហារាជ ជរាម-
 រណំ អធិវត្តមាទេ ច តេ មហារាជ ជរាមរណោ កិមស្ស
 ករណីយន្តិ ។ អធិវត្តមាទេ ច មេ ភន្តេ ជរាមរណោ
 កិមស្ស ករណីយំ អញ្ញត្រ ធម្មចរិយាយ អញ្ញត្រ
 សមចរិយាយ អញ្ញត្រ កុសលកិរិយាយ អញ្ញត្រ
 បុញ្ញកិរិយាយ យានិ តានិ ភន្តេ វញ្ញំ ខត្តិយានំ

១ ម. មនុស្សាកាយេ ។

កោសលសំយុត្ត បុគ្គលវគ្គ ជរានិងមរណៈគ្របសង្កត់

បពិត្រមហារាជ កាលបើភ័យជំយ៉ាងនេះកើតឡើងក្តី ហេតុអាក្រក់ គឺ
ការអស់ទៅនៃមនុស្សក្តី មនុស្សភាពដែលសត្វបានដោយក្រក្តី ព្រះអង្គ
អាចធ្វើបាន ដែរឬ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលបើភ័យជំយ៉ាង
នេះកើតឡើងក្តី ហេតុអាក្រក់ គឺការអស់ទៅនៃមនុស្សក្តី មនុស្សភាព
ដែលសត្វបានដោយក្រក្តី ខ្ញុំព្រះអង្គគប្បីធ្វើដូចម្តេចបាន ក្រៅអំពីការ
ប្រព្រឹត្តធម៌ ក្រៅអំពីការប្រព្រឹត្តស្មើ ក្រៅអំពីការធ្វើកុសល ក្រៅអំពី
ការធ្វើបុណ្យ ។

[៤១៧] ព្រះអង្គត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ តថាគតសូម
ថ្វាយព្រះពរព្រះអង្គ បពិត្រមហារាជ តថាគតសូមថ្វាយដំណឹងព្រះអង្គ
បពិត្រមហារាជ ជរានិងមរណៈរមែងគ្របសង្កត់ព្រះអង្គពិត បពិត្រមហា-
រាជ កាលបើជរានិងមរណៈគ្របសង្កត់ព្រះអង្គ តើព្រះអង្គត្រូវធ្វើដូច
ម្តេច ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសលក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏
ចម្រើន កាលបើជរានិងមរណៈគ្របសង្កត់ខ្ញុំព្រះអង្គ ខ្ញុំព្រះអង្គគប្បីធ្វើដូច
ម្តេចបាន ក្រៅអំពីការប្រព្រឹត្តធម៌ ក្រៅអំពីការប្រព្រឹត្តស្មើ ក្រៅអំពីការ
ធ្វើកុសល ក្រៅអំពីការធ្វើបុណ្យ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្សត្រជាស្តេច

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

មុទ្ធាវសិត្តានំ ឥស្សរិយមទមត្តានំ កាមកេធបរិយុដ្ឋិ-
តានំ ជនបទត្តារិយប្បត្តានំ មហានំ បបរឹមណ្ហាលំ
អភិវិធិយ អជ្ឈាវសន្តានំ ហត្ថិយុទ្ធានិ កវន្តិ តេ-
សម្បិ កន្តេ ហត្ថិយុទ្ធានំ នត្ថិ កតិ នត្ថិ វិសយោ
អធិវត្តមាណេ ជរាមរណោ យានិបិ តានិ កន្តេ រញ្ញំ
ខត្តិយានំ មុទ្ធាវសិត្តានំ ។ បេ ។ អជ្ឈាវសន្តានំ អស្ស-
យុទ្ធានិ កវន្តិ ។ បេ ។ រថយុទ្ធានិ កវន្តិ ។ បេ ។
បត្ថិយុទ្ធានិ កវន្តិ តេសម្បិ កន្តេ បត្ថិយុទ្ធានំ នត្ថិ កតិ
នត្ថិ វិសយោ អធិវត្តមាណេ ជរាមរណោ សន្តិ ខោ
បន កន្តេ ឥមស្មី រាជកុលេ មន្តិដោ មហាមត្តា
យេ បហោន្តិ^(១) អាគតេ បច្ចត្តិកេ មន្តេហិ កេធយិ-
តុំ តេសម្បិ កន្តេ មន្តយុទ្ធានំ នត្ថិ កតិ នត្ថិ
វិសយោ អធិវត្តមាណេ ជរាមរណោ សំវិជ្ជតិ ខោ បន

១ ម. យេសំ ហោន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

បានមុទ្ធាភិសេកហើយ ស្រវឹងជ្រប់ដោយភាពជាធំ មានសេចក្តីត្រេក
អរក្នុងកាមមកគ្របសង្កត់ ដល់នូវការមាំមួនក្នុងជនបទ នៅត្រួតត្រា
បបរីមណ្ឌលដ៏ធំ តែងមានចម្បាំងដោយដំរីណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ចម្បាំងដោយដំរីទាំងនោះ នឹងយកជាគតិ យកជាវិស័យ ក្នុងវេលា
ដែលជរានិងមរណៈគ្របសង្កត់ ពុំបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឯក្សត្រ
ជាស្តេចបានមុទ្ធាភិសេកហើយ ។ បេ ។ នៅត្រួតត្រាបបរីមណ្ឌលដ៏ធំ
រមែងមានចម្បាំងដោយសេះ ។ បេ ។ រមែងមានចម្បាំងដោយរថ ។ បេ ។
រមែងមានចម្បាំងដោយពលថ្មើរជើង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចម្បាំង
ដោយពលថ្មើរជើងទាំងនោះ នឹងយកជាគតិ យកជាវិស័យ ក្នុងវេលា
ដែលជរានិងមរណៈគ្របសង្កត់ ពុំបានឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ក្នុងរាជត្រកូលនេះ ទោះបីមានពួកមហាមាត្យ ដែលជាមន្ត្រី ល្មមនឹង
ទម្លាយពួកសត្រូវ ដែលមកដល់ដោយអាថ៌កំបាំងទាំងឡាយបាន បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចម្បាំងដោយអាថ៌កំបាំងទាំងនោះ នឹងយកជាគតិ
យកជាវិស័យ ក្នុងវេលាដែលជរានិងមរណៈមកគ្របសង្កត់ ពុំបានដែរ

កោសលសំយុត្តស្ស បុគ្គលវគ្គេ និតមគាថា

ភន្តេ ឥមស្មី រាជកុលេ បហូតំ ហិរញ្ញសុវណ្ណំ ភូមិក-
 តញ្ជោវ វេហាសដ្ឋញ្ច យេន មយំ បហោម អាគតេ
 បច្ចុតិកេ ធនេន ឧបលាបេតំ តេសម្បិ ភន្តេ ធន-
 យុទ្ធានំ នត្ថិ កតិ នត្ថិ វិសយោ អធិវត្តមាណេ ជរាមរណោ
 អធិវត្តមាណេ ច មេ ភន្តេ ជរាមរណោ កិមស្ស ករ-
 ណីយំ អញ្ញត្រិ ធម្មចរិយាយ អញ្ញត្រិ សមចរិយាយ
 អញ្ញត្រិ កុសលកិរិយាយ អញ្ញត្រិ បុញ្ញកិរិយាយាតិ ។

[៤១៨] ឯវមេតំ មហារាជ ឯវមេតំ មហារាជ
 អធិវត្តមាណេ ច តេ ជរាមរណោ កិមស្ស ករណីយំ
 អញ្ញត្រិ ធម្មចរិយាយ អញ្ញត្រិ សមចរិយាយ អញ្ញត្រិ
 កុសលកិរិយាយ អញ្ញត្រិ បុញ្ញកិរិយាយាតិ ។

[៤១៩] ឥទមវោច ភកវា ។ បេ ។
 យថាបិ សេលា វិបុលា
 នកំ អាហាច្ច បព្វតា
 សមន្តា អនុបរិយេយ្យំ
 និប្បាថេន្តោ ចតុទ្ធិសា
 ឯវំ ជរា ច មច្ចុ ច

កោសលសំយុត្ត បុគ្គលវគ្គ និគមគាថា

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងរាជត្រកូលនេះ មានប្រាក់និងមាសជាច្រើន
 ដែលបិតនៅលើផែនដីក្តី ដែលបិតនៅលើអាកាសក្តី ល្មមឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គ
 កម្ចាត់ពួកសត្រូវដែលមកដល់ដោយទ្រព្យបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 តែថាចម្បាំងដោយទ្រព្យទាំងនោះ នឹងយកជាគតិ យកជាវិស័យ ក្នុង
 វេលាដែលជរានិងមរណៈគ្របសង្កត់ ក៏ពុំបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 កាលដែលជរានិងមរណៈមកគ្របសង្កត់ ខ្ញុំព្រះអង្គ អាចធ្វើដូចម្តេចបាន
 ក្រៅអំពីការប្រព្រឹត្តធម៌ ក្រៅអំពីការប្រព្រឹត្តធម៌ស្មើ ក្រៅអំពីការធ្វើកុសល
 ក្រៅអំពីការធ្វើបុណ្យ ។

[២១៨] ព្រះអង្គត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ នុ៎ះយ៉ាងហ្នឹងហើយ
 បពិត្រមហារាជ នុ៎ះយ៉ាងហ្នឹងហើយ កាលជរានិងមរណៈមកគ្របសង្កត់
 ព្រះអង្គ អាចធ្វើដូចម្តេចបាន ក្រៅអំពីការប្រព្រឹត្តធម៌ ក្រៅអំពីការប្រ-
 ព្រឹត្តស្មើ ក្រៅអំពីការធ្វើកុសល ក្រៅអំពីការធ្វើបុណ្យ ។

[២១៩] ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់នូវភាសិតនេះ ។ លេ ។
 ភ្នំឫតាន់សុទ្ធ ដ៏ធំទូលាយ ទល់នឹងអាកាស រលំចុះមកកិន
 ពួកសត្វជុំវិញក្នុងទិសទាំង ៤ យ៉ាងណាមិញ ជរានិងមច្ចុ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

អធិវត្តន្តិ ចាណិណោ

ខត្តិយេ ព្រហ្មណោ វេស្សេ

សុទ្ធេ ចណ្ណាលបុត្តសេ

ន កក្កិ បរិវេទ្ទតិ

សព្វមេវាភិមទ្ទតិ

ន តត្ថ ហត្ថិនំ ភូមិ

ន រថានំ ន បត្តិយា

ន ចាបិ មន្តយុទ្ធន

សក្កា ជេតុំ ជនេន វា

តស្មា ហិ បណ្ឌិតោ ចោសោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

តែងគ្របសង្កត់ពួកសត្វទាំងឡាយ ទោះក្សត្រ ព្រាហ្មណ៍

វេស្សៈ សុទ្ធៈ មនុស្សចណ្ឌាល ត្រកូលអ្នកចោលសម្រាម

យ៉ាងនោះឯង ឥតមានរៀវលែងបុគ្គលណាមួយឡើយ តែង

ញាំញីពួកសត្វទាំងអស់ ទីរបស់ពួកពលជំរី មិនមានក្នុង

មច្ចុសត្រ័មនោះទេ ទីរបស់ពួកពលរថ ក៏មិនមាន ទាំងទី

របស់ពួកពលថ្មើរជើង ក៏មិនមាន ក្នុងមច្ចុសត្រ័មនោះដែរ

មួយទៀត ឥតមានអ្នកណាមួយ អាចឈ្នះ (នូវជរានិងមរ-

ណៈនោះ) ដោយចម្បាំង ដោយអាថ៌កំបាំងឬដោយទ្រព្យ

បានឡើយ ព្រោះហេតុនោះ បុរសជាបណ្ឌិតអ្នកមានប្រាជ្ញា

កោសលសំយុត្តស្ស បុគ្គលវគ្គេ ឧទ្ធានំ

សម្បស្សំ អត្ថមត្តនោ

ពុទ្ធន្ទេ ធម្មេ ច សង្ឃេ ច

ដីរោ សន្នំ និវេសយេ

យោ ធម្មចារី កាយេន

វាចាយ ឧទ ចេតសា

ឥនេវ នំ បសំសន្តិ

បេច្ច សក្កេ បមោទតីតិ ។

បុគ្គលវគ្គោ តតិយោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

បុគ្គលោ អយ្យិកា លោកោ

ឥស្សត្តំ បព្វតោបមំ

ទេសិតំ ពុទ្ធសេដ្ឋេន

ឥមំ កោសលបញ្ចកំ ។

កោសលសំយុត្តំ សមត្តំ ។

កោសលសំយុត្តិ បុគ្គលវគ្គ ឧទ្ទាន

កាលឃើញប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ក៏គួរញ៉ាំងសទ្ធាឲ្យតំកល់
 នៅក្នុងព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ បុគ្គលណាប្រព្រឹត្តធម៌
 ដោយកាយ ដោយវាចា ឬដោយចិត្ត បណ្ឌិតទាំងឡាយ
 តែងសរសើរបុគ្គលនោះ ក្នុងលោកនេះឯង លុះបុគ្គលនោះ
 រំលាងខន្ធ ទៅកាន់បរលោក តែងត្រេកអរ ក្នុងឋានសួគ៌
 ទៀត ។

ចប់ បុគ្គលវគ្គ ទី ៣ ។

បញ្ជីរឿងនៃបុគ្គលវគ្គនោះ គឺ

បុគ្គលសូត្រ ១ អយ្យិកាសូត្រ ១ លោកសូត្រ ១ តស្សត្ត-
 សូត្រ ១ បព្វតោបមសូត្រ ១ ដែលព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរទ្រង់
 ត្រាស់ហើយ នេះហៅថា កោសលបញ្ចកៈ ។

ចប់ កោសលសំយុត្តិ ។

មារសំយុត្តំ

បឋមោ តបោកម្មវគ្គោ

បឋមំ តបោកម្មសុត្តំ

[៤២០] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា
 ឧរុវេលាយំ វិហរតិ នន្ទា នេរញ្ញរាយ តីវេ អជចាលនិ-
 ត្រៃនេ បឋមាភិសម្ពុទ្ធា ។ អថខោ ភកវតោ រហោក-
 តស្ស បទិសស្វីនស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិវិតក្កោ ឧ-
 នចាទិ មុត្តោ វតម្ហិ តាយ ទុក្ករការិកាយ សាធុ
 មុត្តោ វតម្ហិ តាយ អនត្តសញ្ញិតាយ ទុក្ករការិកាយ
 សាធុ វតម្ហិ សត្តោ ពោទិសមជ្ឈក្ខតិ^(១) ។

[៤២១] អថខោ មារោ ចាបិមា ភកវតោ ចេ-
 តសា ចេតោ បរិវិតក្កមញ្ញាយ យេន ភកវា តេនុប-
 សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ តាថាយ អជ្ឈកាសិ

១ ឱ. សាធុ ជិតោ សត្តោ ពោទី សមជ្ឈកុត្តិ ។

មារសំយុត្ត

តបោកម្មវគ្គ ទី ១

តបោកម្មសូត្រ ទី ១

[៤២០] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ទើបនឹងត្រាស់ដឹងជាដំបូង គង់នៅក្រោមដើមអដបាល-
 និគ្រោធិ ក្បែររន្ទេរស្ទឹងនេរញ្ញរា ក្នុងឧរុវេលាប្រទេស ។ លំដាប់នោះឯង
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងទីស្ងាត់ ពួនសម្ងំ មានព្រះហឫទ័យ
 ត្រិះរិះកើតឡើង យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ រួចចាកទុក្ខរកិរិយានោះ
 ហើយឃ្នុំ ឱឃ្នុំ អាត្មាអញ រួចចាកទុក្ខរកិរិយា ដែលមិនប្រកបដោយ
 ប្រយោជន៍នោះ ល្អហើយ ឱឃ្នុំ អាត្មាអញ ជាអ្នកបានត្រាស់ដឹងនូវ
 ពោធិញ្ញាណ ប្រពៃហើយ ។

[៤២១] លំដាប់នោះឯង មារមានចិត្តបាប បានដឹងសេចក្តីត្រិះ
 រិះក្នុងព្រះហឫទ័យ របស់ព្រះមានព្រះភាគ ដោយចិត្តរបស់ខ្លួនហើយ
 ចូលទៅជិតព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលនឹងព្រះ
 មានព្រះភាគ ដោយគាថា ថា

មារសំយុត្តស្ស តបោកម្មវគ្គេ អនត្តសញ្ញិតជាននំ

តទោកម្មា អបក្កម្ម
យេន សុដ្ឋន្តិ មាលាវា
អសុទ្ធោ មញ្ញសិ សុទ្ធោ
សុទ្ធិមក្កំ អបរទ្ធោតិ ។

[៤២២] អថខោ ភកវា មារោ អយំ ចាបិមា
ឥតិ វិទិត្វា មារំ ចាបិមន្តំ កាថាហិ អដ្ឋកាសិ

អនត្តសញ្ញិតំ ញត្វា
យំ កិញ្ចុ អបរំ តបំ
សព្វំ នត្តារហំ ហោតិ
បិយារិត្តំ^(១) ធម្មនិ
សីលំ សមាធិំ បញ្ញញ្ច
មក្កំ ពោធាយ ការយំ
បត្តោស្មិ បរមំ សុទ្ធិ
និហតោ តូមសិ អន្តកាតិ ។

អថខោ មារោ ចាបិមា ជាតាតិ មំ ភកវា ជាតាតិ
មំ សុកតោតិ ទុក្ខិ ទុម្មនោ តត្តោវន្តរាយីតិ ។

១ ជិយារិត្តន្តិបិ បាលោ ។ អដ្ឋកថាយម្បន ជិយារិត្តន្តិ ទិស្សតិ ។

មានសំយុត្ត តបោកម្មវត្ត ទ្រង់ជ្រាបនូវតបៈមិនជាប្រយោជន៍

ពួកមាណាវ ចេញចាកតបោកម្ម ហើយបរិសុទ្ធ ដោយផ្លូវ

ណា ព្រះអង្គ ជាអ្នកមិនទាន់បរិសុទ្ធ ដើរវាងផ្លូវដ៏បរិសុទ្ធ

នោះ ហើយសំគាល់ខ្លួនថាជាអ្នកបរិសុទ្ធ ។

[៤២២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ថា អ្នកនេះជាមាន
មានចិត្តបាប ដូច្នោះហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់នឹងមានមានចិត្តបាប ដោយ
គាថាទាំងឡាយ ថា

តថាគត ដឹងនូវតបៈដទៃណាមួយ ដែលមិនប្រកបដោយ

ប្រយោជន៍ថា តបៈទាំងអស់ មិនជាតបៈនាំមកនូវប្រយោជន៍

ឡើយ ដូចបុគ្គលកាន់ច្រវ៉ានិងថ្នោល អុំដោលទូកលើគោក

ដូច្នោះ ហើយចម្រើននូវសីលផង នូវសមាធិផង នូវបញ្ញា

ផង ដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវមគ្គ តឡូវនេះ ក៏បានដល់នូវ

សេចក្តីបរិសុទ្ធដ៏ប្រសើរហើយ ម្ចាស់មាន អ្នកឯង តថាគត

បានកម្ចាត់ចេញហើយ ។

ត្រានោះឯង មានមានចិត្តបាប ក៏កើតទុក្ខ ទោមនស្ស ដោយ

គិតថា ព្រះមានព្រះភាគស្គាល់ច្បាស់នូវអញ ព្រះសុគតស្គាល់ច្បាស់

នូវអញ ដូច្នោះហើយ ក៏ស្រាប់តែបាត់ចាកទីនោះទៅ ។

ទុតិយំ នាគសុត្តំ

[៤២៣] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា
 ឧរុវេលាយំ វិហារតិ នន្ទា នេរញ្ញរាយ តីវេ អជចាលនិ-
 ក្រោដេ បបមាភិសម្ពុទ្ធោ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 ភក្កវា រត្តន្តការតិមិសាយំ អជ្ឈោកាសេ និសិទ្ធោ
 ហោតិ ។ ទេវោ ច ឯកមេកំ ដុសាយតិ ។

[៤២៤] អថខោ មារោ ចាបិមា ភក្កវតោ ភយំ
 ធម្មិតត្តំ លោមហំសំ ឧប្បាទេតុកាមោ មហាន្តំ ហត្ថិ-
 រាជវណ្ណំ អភិទិម្ពិទិត្វា យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ។
 សេយ្យថាបិ នាម មហាអវិដ្ឋកោ មណី ឯវមស្ស
 សីសំ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ នាម សុទ្ធិំ រូបិយំ
 ឯវមស្ស នន្ទា ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ នាម មហាតិ
 នង្គលីសា^(១) ឯវមសុស សោណ្ណោ ហោតិ ។

[៤២៥] អថខោ ភក្កវា មារោ អយំ ចាបិមា
 តតិ វិទិត្វា មារំ ចាបិមន្តំ កាថាយ អជ្ឈកាសិ

១ ឱ. ម. នង្គលសីសា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

នាគសូត្រ ទី ២

[៤២៣] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ទើបនឹងបានត្រាស់ដឹងជាដំបូង ទ្រង់គង់នៅក្រោមដើម
 អដបាលនិគ្រោធិ ក្បែររន្ទេរនៃស្ទឹងនេរញ្ញរា ក្នុងឧរុវេលាប្រទេស ។
 សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងទីវាលស្រឡះ ក្នុង
 វេលារាត្រីងងឹតសូន្យឈឹង ។ ចួនជាក្លៀង ក៏រលឹមស្រឹប ។ ។

[៤២៤] លំដាប់នោះ មានមានចិត្តបាប មានប្រាថ្នាដើម្បី
 ញ៉ាំងភ័យ សេចក្តីតក់ស្លុត ការព្រួចព្រើរោម ឲ្យកើតឡើងដល់ព្រះ
 មានព្រះភាគ ក៏និម្មិតភេទជាស្តេចដំរីធំ ហើយចូលសំដៅទៅរកព្រះ
 មានព្រះភាគ ។ ក្បាលរបស់ដំរីនោះ មានទំហំប៉ុនឬខ្មៅដំធំ ។ ភ្នែក
 របស់វា ដូចប្រាក់សុទ្ធ ។ ប្រមោយរបស់វា ដូចយាមនង្គ័លដំធំ ។

[៤២៥] គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ថា នេះ
 ជាមានចិត្តបាប ដូច្នោះហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់នឹងមានមានចិត្តបាប
 នោះ ដោយគាថាដូច្នោះ ថា

មារសំយុត្តស្ស តបោកម្មវគ្គ អដ្ឋោកាសនិសដ្ឋនំ

សំសរំ ធិយមទ្ធានំ

វណ្ណំ កត្វា សុភាសុភំ

អលន្តេ តេន ចាបិម

និហតោ តូមសិ អន្តកាតិ ។

អថខោ មារោ ចាបិមា ជាតាតិ មំ ភកវា ជាតាតិ

មំ សុកតោតិ ទុក្ខំ ទុម្ពនោ តត្រូវន្តរាយីតិ ។

តិពិយំ សុភសុត្តំ

[៤២៦] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា

ឧរុវេលាយំ វិហរតិ នដ្ឋា នេរញ្ញារាយ តីវេ អជចា-

លនិក្រោធនេ បឋមាភិសម្ពុទ្ធា ។ តេន ខោ បន ស-

មយេន ភកវា វត្តន្តការតិមិសាយំ អដ្ឋោកាសេ និ-

សិទ្ធា ហោតិ ។ ទេវោ ច ឯកមេកំ ផុសាយតិ ។

មានសំយុត្ត តបោកម្មវត្ថុ ទ្រង់គង់ក្នុងទីវាលស្រឡះ

អ្នកឯង កាលអន្ទោលទៅមក អស់កាលយូរអង្វែង បាន

តំណែងភេទល្អខ្លះមិនល្អខ្លះ ម្ចាស់មានចិត្តបាប អ្នកឯង

មិនគួរនឹងធ្វើដូច្នោះឡើយ ម្ចាស់មាន ទាំងអ្នកឯងសោត

ក៏តថាគតបានកម្ចាត់ចោលស្រឡះហើយដែរ ។

ត្រានោះឯង មានចិត្តបាប ក៏កើតទុក្ខ តូចចិត្ត ដោយគិត

ថា ព្រះមានព្រះភាគស្គាល់អញ ព្រះសុគតស្គាល់អញ ដូច្នោះហើយ

ក៏បាត់ចាកទីនោះទៅ ។

សុភស្តុតិ ទី ៣

[២២៦] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ

មានព្រះភាគ ទើបនឹងបានត្រាស់ដឹងជាដំបូង ទ្រង់គង់នៅក្រោមដើម

អដបាលនិគ្រោធ ទៀបឆ្នេរនៃស្ទឹងនេរញ្ញរា ក្នុងឧរុវេលាប្រទេស ។

ក៏សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងទីវាលស្រឡះក្នុង

វេលារាត្រីដ៏ឆ្ងាយយើង ។ ចួនជាក្លៀង ក៏រលឹមស្រឹប ។ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៤២៧] អថខោ មារោ ចាបិមា ភកវតោ ភយំ
 ឆម្ពិតត្តំ លោមហំសំ ឧប្បាទេតុកាមោ យេន ភកវា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវតោ អវិទូរេ ឧច្ចាវចា
 វណ្ណនិកា ឧបទំសេតិ សុកា ថេវ អសុកា ច ។

[៤២៨] អថខោ ភកវា មារោ អយំ ចាបិមា ឥតិ
 វិទិត្វា មារំ ចាបិមន្តំ កាថាហិ អជ្ឈកាសិ
 សំសរំ ធីយមន្ទានំ
 វណ្ណំ កត្វា សុកាសុកំ
 អលន្តេ តេន ចាបិម
 និហតោ តូមសិ អន្តក
 យេ ច កាយេន វាចាយ
 មនសា ច សុសំវតា
 ន តេ មារ វសានុកា
 ន តេ មារស្ស បច្ចុក្ខ^(១)តិ ។

អថខោ មារោ ចាបិមា ។ បេ ។ តត្តេវន្តរាយីតិ ។

១ ម. មារស្ស ពទ្ធត្ថិតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៤២៧] គ្រានោះឯង មានមានចិត្តបាប ប្រាថ្នានឹងញ៉ាំងភ័យ
សេចក្តីតក់ស្លុត ការព្រួចព្រើរោម ឲ្យកើតឡើង ដល់ព្រះមានព្រះភាគ
ក៏ចូលសំដៅទៅរកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏សំដែង
នូវភេទដ៏ខ្ពស់និងទាប ល្អខ្លះមិនល្អខ្លះ ក្នុងទីជិតនៃព្រះមានព្រះភាគ ។

[៤២៨] គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ថា
នេះជាមាន មានចិត្តបាប ដូច្នោះហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់នឹងមានមានចិត្ត
បាបនោះ ដោយគាថាដូច្នោះ ថា

អ្នកឯង កាលអន្ទោលទៅមក អស់កាលយូរអង្វែង បាន
តំណែងភេទល្អខ្លះមិនល្អខ្លះ ម្ចាស់មាន អ្នកឯង មិនគួរនឹង
ធ្វើដូច្នោះឡើយ ម្ចាស់មាន អ្នកឯង តថាគតបានកម្ចាត់
ចោលស្រឡះហើយ (ព្រោះថា) បុគ្គលទាំងឡាយណា
បានសង្រួមល្អ ដោយកាយ ដោយវាចា ដោយចិត្តហើយ
ម្ចាស់មាន បុគ្គលនោះឯង មិនលុះក្នុងអំណាចអ្នកឯងឡើយ
មិនមែនជាសិស្សគណា របស់អ្នកឯងជាមានឡើយ ។

គ្រានោះ មានមានចិត្តបាប ។ បេ ។ ក៏អន្តរធានចាកទីនោះទៅ ។

មារសំយុត្តស្ស តបោកម្មវគ្គ វិមុត្តិសច្ចិករណំ

ចតុត្ថំ បឋមបាសសុត្តំ

[៤២៩] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា
 ពារាណសិយំ វិហារតិ ឥសិបតនេ មិកទាយេ ។ តត្រ
 ខោ ភកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវោតិ ។ ភទន្តេតិ តេ
 ភិក្ខុ ភកវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។ ភកវា ឯតទវោច មយ្ហំ
 ខោ ភិក្ខុវេ យោនិសោមនសិការា យោនិសោសម្មប្ប-
 ធានា អនុត្តរា វិមុត្តិ អនុប្បត្តា អនុត្តរា វិមុត្តិ សច្ចិ-
 កតា តុម្ភេបិ ភិក្ខុវេ យោនិសោមនសិការា យោ-
 និសោសម្មប្បធានា អនុត្តរំ វិមុត្តិ អនុចាបុណាថ
 អនុត្តរំ វិមុត្តិ សច្ចិកវោថាតិ ។

មារសំយុត្ត តបោកម្មវគ្គ កិរិយាធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិមុត្តិ

បឋមបាសសូត្រ ទី ៤

[៤២៧] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងព្រៃតសិបតនមិតទាយវ័ន ទៀបក្រុងពារា-
 ណសី ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងទី
 នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដីកា
 របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរហត្តផលវិមុត្តិ
 ដ៏ប្រសើរ តថាគតបានសម្រេចហើយ អរហត្តផលវិមុត្តិដ៏ប្រសើរ តថា-
 គតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ព្រោះការយកចិត្តទុកដាក់ដោយឧបាយ
 ព្រោះសេចក្តីព្យាយាមដ៏ល្អដោយឧបាយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំង
 ចំណែកអ្នកទាំងឡាយ ក៏ចូរសម្រេចនូវអរហត្តផលវិមុត្តិដ៏ប្រសើរ ចូរ
 ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្តផលវិមុត្តិដ៏ប្រសើរ ព្រោះការយកចិត្តទុកដាក់
 ដោយឧបាយ ព្រោះសេចក្តីព្យាយាមដ៏ល្អដោយឧបាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៤៣០] អថខោ មារោ ចាបិមា យេន ភកវា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ កាថាយ អជ្ឈ-
 កាសិ

ពន្លោសិ មារចាសេន
 យេ ទិញា យេ ច មាណុសា
 មារពន្ធនពន្លោសិ
 ន មេ សមណា មោក្ខសីតិ ។

[៤៣១] មុត្តាហំ មារចាសេន
 យេ ទិញា យេ ច មាណុសា
 មារពន្ធនមុត្តោម្ហិ
 និហតោ តូមសិ អន្តកាតិ ។

អថខោ មារោ ចាបិមា ។ មេ ។ តត្តេវន្តរាយីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៤៣០] គ្រានោះឯង មានមានចិត្តបាប បានចូលទៅរកព្រះ
មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគ
ដោយគាថាដូច្នោះ ថា

ព្រះអង្គ ជាប់ហើយដោយអន្ទាក់នៃមារ អន្ទាក់ទាំងឡាយ
ណា ។ ទោះជារបស់ទេវតាក្តី ជារបស់មនុស្សក្តី ព្រះអង្គ
ជាប់ហើយដោយអន្ទាក់ទាំងនោះ ព្រះអង្គជាប់ចំពាក់ហើយ
ដោយចំណង់នៃមារ បពិត្រព្រះសមណៈ ព្រះអង្គមិនរួច
(ចាកវិស័យ) របស់ខ្ញុំឡើយ ។

[៤៣១] ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ត្រាស់ថា តថាគត រួច
ហើយចាកអន្ទាក់នៃមារ អន្ទាក់ទាំងឡាយណា ។ ទោះជា
របស់ទេវតាក្តី ជារបស់មនុស្សក្តី តថាគតបានរួចស្រឡះ
ហើយ ចាកអន្ទាក់ទាំងនោះ តថាគតរួចហើយចាកចំណង់
របស់មារ ម្ចាស់មារ ទាំងអ្នកឯងសោត ក៏តថាគតកម្ចាត់
បានហើយដែរ ។

គ្រានោះ មានមានចិត្តបាប ។ បេ ។ ក៏អន្តរធានចាកទីនោះទៅ ។

មារសំយុត្តស្ស តបោកម្មវគ្គេ ចារិកឃ្លេសនំ

បញ្ចមំ ទុតិយបាសសុត្តំ

[៤៣២] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា
 ពារាណសិយំ វិហារតិ ឥសិបតនេ មិកទាយេ ។ តត្រ
 ខោ ភកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវោតិ ។ ភទន្តេតិ
 តេ ភិក្ខុ ភកវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។ ភកវា ឯតទវោច
 មុត្តាហំ ភិក្ខុវេ សព្វទាសេហិ យេ ទិញា យេ ច
 មាណសា តុម្ពេបិ ភិក្ខុវេ មុត្តា សព្វទាសេហិ យេ
 ទិញា យេ ច មាណសា ចរថ ភិក្ខុវេ ចារិកំ
 ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុខាយ លោកានុ-
 កម្មាយ អត្តាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សានំ
 មា ឯកេន ទ្វេ អភមិត្ត ទេសេថ ភិក្ខុវេ ធម្មំ

មារសំយុត្ត តបោកម្មវគ្គ ទ្រង់បញ្ជូនពួកភិក្ខុឲ្យទៅកាន់ចារិក

ទុតិយបាសសូត្រ ទី ៥

[៤៣២] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងព្រៃសិបតនមិតទាយវ័ន ទៀបក្រុង
 ពារាណសី ។ កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងទីនោះ បាន
 ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ទទួលព្រះពុទ្ធដីការរបស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។
 ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 តថាគតរួចហើយចាកអន្ទាក់ទាំងអស់ ទោះជារបស់ទេវតាក្តី ជារបស់
 មនុស្សក្តី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងអ្នកទាំងឡាយសោត ក៏បានរួចចាក
 អន្ទាក់ទាំងអស់ដែរ ទោះជារបស់ទេវតាក្តី ជារបស់មនុស្សក្តី ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរត្រាច់ទៅកាន់ចារិក ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់
 ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ជនច្រើន ដើម្បីអនុគ្រោះ ដល់សត្វ-
 លោក ដើម្បីសេចក្តីចម្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់
 ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ តែអ្នកទាំងឡាយកុំទៅពីរនាក់ តាមផ្លូវមួយ
 ជាមួយគ្នាឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ សម្តែងធម៌

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យា-
 ណំ សាត្តំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្ម-
 ចរិយំ បកាសេថ សន្តិ សត្តា អប្បរជក្ខជាតិកា
 អស្សរនតា ធម្មស្ស បរិហាយន្តិ ភរិស្សន្តិ ធម្មស្ស
 អញ្ញាតាហោ អហម្មិ ភិក្ខុវេ យេន ឧរុវេលា សេនា-
 និតមោ^(១) តេនុបសង្កមិស្សាមិ ធម្មទេសនាយាតិ ។

[៤៣៣] អថខោ មាហោ ចាបិមា យេន ភក្កវា

តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ កាថាយ អជ្ឈកាសិ

ពន្លោសិ សព្វចាសេហិ

យេ ទិព្វា យេ ច មាណុសា

មហាពន្ធនពន្លោសិ

ន មេ សមណា មោក្ខសីតិ ។

១ វិនយបោត្តកេ យេន ឧរុវេលា យេន សេនានិតមោតិ ល្អទិសោ បាហោ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល លំអបទចុង បរិបូណ៌ដោយអត្ត
និងព្យញ្ជនៈ អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រកាសព្រហ្មចរិយធម៌ ដ៏បរិសុទ្ធ បរិ-
បូណ៌ទាំងអស់ សត្វទាំងឡាយ ដែលមានជួលីគឺភាគាទិក្ខិលេសតិចក្នុង
ភ្នែកគឺបញ្ញា សត្វទាំងនោះនឹងសាបសូន្យ (ចាកមគ្គផល) ព្រោះ
មិនបានស្តាប់ធម៌ សត្វទាំងឡាយបម្រុងនឹងត្រាស់ដឹងធម៌ ក៏មានដែរ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកតថាគត ក៏នឹងចូលទៅឯសេនានិគម ក្នុង
ឧរុវេលាប្រទេស ដើម្បីសម្តែងធម៌ដែរ ។

[៤៣៣] គ្រានោះឯង មានមានចិត្តបាប ចូលសំដៅទៅរក
ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបពោលនឹងព្រះមានព្រះ
ភាគ ដោយគាថាដូច្នោះ ថា

ព្រះអង្គជាប់ចំពាក់ហើយដោយអន្ទាក់ទាំងពួង ទោះជារបស់
ទេវតាក្តី ជារបស់មនុស្សក្តី បពិត្រព្រះសមណៈ ព្រះអង្គ
ជាបុគ្គលជាប់ចំពាក់ដោយចំណងដ៏មាំ ព្រះអង្គមិនរួច (ចាក
វិស័យ) របស់ខ្ញុំឡើយ ។

មារសំយុត្តស្ស តបោកម្មវគ្គេ អដ្ឋោកាសនិសដ្ឋនំ

[៤៣៤] មុត្តោហំ សព្វចាសេហិ

យេ ទិញា យេ ច មាណុសា

មហាពន្ធនមុត្តោម្ហិ

និហតោ តូមសិ អន្តកាតិ ។

អថខោ មារោ ចាបិមា ។ យេ ។ តត្តេវន្តរាយីតិ ។

ឆដ្ឋំ សប្បសុត្តំ

[៤៣៥] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា

រាជគហោ វិហារតិ វេទ្យុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន

ខោ បន សមយេន ភកវា វត្តន្ទការតិមិសាយំ អដ្ឋោ-

កាសេ និសិទ្ធោ ហោតិ ។ ទេវោ ច ឯកមេកំ

ដុសាយតិ ។

មារសំយុត្ត តបោកម្មវគ្គ ទ្រង់គង់ក្នុងទីវាលស្រឡះ

[៤៣២] ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា តថាគត្ស្រចបាកអន្ទាក់

ទាំងអស់ហើយ ទោះជារបស់ទេវតាក្តី ជារបស់មនុស្សក្តី

តថាគត្ស្រចស្រឡះចាកចំណង់ដ៏មាំហើយ នៃមារ ទាំងអ្នក

ឯង ក៏តថាគតបានកម្ចាត់ហើយដែរ ។

គ្រានោះឯង មារមានចិត្តបាប ។ បេ ។ បាត់ចាកទីនោះទៅ ។

សប្បស្សត្រី ទី ៦

[៤៣៥] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ

មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវ័ន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀប

ក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ

ក្នុងទីវាលស្រឡះ ក្នុងវេលារាត្រីដ៏តស្ងូន្យឈឹង ។ ចួនជាមានភ្លៀង

រលឹមស្រឹប ។ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៤៣៦] អថខោ មារោ ចាបិមា ភកវតោ ភយំ
ធម្មិតត្ថំ លោមហំសំ ឧប្បាទេតុកាមោ មហាន្តំ សប្ប-
រាជវណ្ណំ អភិទិម្មិទិត្វា យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ។
សេយ្យថាបិ នាម មហតី ឯករុត្តិកា នារា ឯវ-
មស្ស កាយោ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ នាម មហាន្តំ
សោណ្ឌិកា កិលញ្ចំ ឯវមស្ស ផលោ ហោតិ ។
សេយ្យថាបិ នាម មហតី កោសលិកា កំសចាជិ
ឯវមស្ស អក្កិទិ កវន្តិ ។ សេយ្យថាបិ នាម ទេវ
កឡុកឡាយន្តេ វិជ្ជុលុតា ទិច្ឆវន្តិ ឯវមស្ស មុខតោ
ជិវ្ហា ទិច្ឆវន្តិ ។ សេយ្យថាបិ នាម កម្មារកត្តវិយា
ធមមាធាយ សន្នោ ហោតិ ឯវមស្ស អស្សាសប្ប-
ស្សាសានំ សន្នោ ហោតិ ។

[៤៣៧] អថខោ ភកវា មារោ អយំ ចាបិមា
ឥតិ វិទិត្វា មារំ ចាបិមន្តំ កាថាហិ អជ្ឈកាសិ
យោ សុញ្ញកេហានិ សេវតិ
សេយ្យា សោ មុទិ អត្តសញ្ញតោ
វោស្សជ្ជ ចវេយ្យ តត្ថ សោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៤៣៦] លំដាប់នោះឯង មានមានចិត្តបាប មានប្រាជ្ញានឹង
 ញ៉ាំងភ័យ សេចក្តីតក់ស្លុត ការព្រួចព្រើរោម ឲ្យកើតឡើង ដល់ព្រះ
 មានព្រះភាគ ទើបនិម្មិតភេទជាស្តេចពស់ ១ ធំ ហើយលូនចូលទៅរក
 ព្រះមានព្រះភាគ ។ កាយរបស់ស្តេចពស់នោះ ប៉ុនទូកធំ ១ ដែល
 ធ្វើដោយដើមឈើទាំងមូល ។ ពពាររបស់វា ប៉ុនកន្ទេលធំសម្រាប់
 ហាលម្សៅរបស់អ្នកធ្វើសុរា ។ ភ្នែករបស់វា ប៉ុនភាជន៍សំរិទ្ធិធំសម្រាប់
 សោយ^(១) របស់ព្រះបាទបសេនទិកោសល ។ អណ្តាតរបស់វា លៀន
 ចេញអំពីមាត់មក ដូចផ្នែកបន្ទោរផ្សាយចេញក្នុងកាលមេឃគ្រហឹម ។
 សូរសន្ធិកនៃខ្យល់ដង្ហើមចេញចូលរបស់វា ដូចសំឡេងនៃស្នប់របស់ជាង
 លោហៈដែលគេកំពុងសប់ ។

[៤៣៧] គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ថា
 ពស់នេះ ជាមានមានចិត្តបាប ដូច្នោះហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់នឹងមានមាន
 ចិត្តបាបនោះ ដោយគាថាដូច្នោះ ថា

បុគ្គលណា គប់រកនូវសុញ្ញាតារស្ថានដើម្បីដេក បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាអ្នកប្រាជ្ញមានខ្លួនសង្រួមហើយ បុគ្គលនោះឈ្មោះ
 ថាប្រព្រឹត្តលះបង់ (នូវសេចក្តីអាល័យ) ក្នុងអត្តភាពនោះ

១ ភាជន៍សម្រាប់សោយរបស់ព្រះបាទបសេនទិកោសលនេះ ទំហំប៉ុនកង់រាជរថ ។

មារសំយុត្តស្ស តបោកម្មវគ្គេ ភគវតោ មារជ្ឈភាសនំ

បដិបញ្ញំ តថាវិទស្ស តំ

ចរកា ពហូ កេរវា ពហូ

អថោ ខំសសីសទា ពហូ

លោមម្បិ ន តត្ថ ឥញ្ញយេ

សុញ្ញាការតតោ មហា មុនិ

នកំ ផលេយ្យ បបរី ចលេយ្យ

សព្វេវ ចាលា ឧទ សន្តសេយ្យំ

សល្លម្បិ ចេ ឧសិកម្មសេយ្យំ^(១)

ឧបដិសុ តាលំ ន កហេន្តិ ពុទ្ធាតិ ។

អថខោ មារោ ចាបិមា ជាតាតិ មំ ភកវា ជាតា-

តិ មំ សុកតោតិ ទុក្ខិ ទុម្មនោ តត្រូវន្តរាយីតិ ។

១ ឱ. បកម្មយេយ្យំ ។ ម. កម្មយេយ្យ ។

មានសំយុត្ត តបោកម្មវុត្ត ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពោលតបនឹងមាន

ព្រោះថាការប្រព្រឹត្តធម៌លះបង់ (នូវសេចក្តីអាស័យ) ក្នុងអត្ត-

ភាពនោះ របស់បុគ្គលមានសភាពដូច្នោះ ជាការសមគួរ

ហើយ ពួកសត្វដែលសញ្ជាតទៅមក (មានខ្លាធំជាដើម)

ក៏មានច្រើន អារម្មណ៍ដែលគួរខ្លាចក៏មានច្រើន ទាំងរបោម

និងសត្វទីយជាតិក៏មានច្រើន ព្រះមហាមុនី ដែលនៅក្នុង

សុញ្ញាគារស្ថានក៏មិនព្រឺព្រួចរោម ព្រោះអារម្មណ៍ដែលគួរ

ខ្លាចទាំងនោះឡើយ (កាលបើ) អាកាសគប្បីបែក ផែនដី

គប្បីកម្រើក ពួកសត្វទាំងអស់គប្បីតក់ស្លុតក្តី សត្វទាំង-

ឡាយទ្រទ្រង់សរព្វដ៏ទ្រង់ក្តី ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយមិនធ្វើទីពឹង

ចំពោះខន្ធបដិទាំងឡាយឡើយ ។

គ្រានោះឯង មានមានចិត្តបាប កើតទុក្ខ តូចចិត្តថា ព្រះមាន

ព្រះភាគស្គាល់អញ ព្រះសុគតស្គាល់អញ ដូច្នោះហើយ ក៏អន្តរធាន

ចាកទីនោះទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

សត្តមំ សុប្បតិសុត្តំ

[៤៣៨] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា
 រាជគហោ វិហារតិ វេទ្យុវេន កលន្ទកនិវាមេ ។ អថខោ
 ភក្កវា ពហុទេវ រត្តិ អន្លោកាសេ ចង្កមិត្វា រត្តិយា
 បច្ចុសសមយំ ចានេ បក្ខាលេត្វា វិហារំ បរិសិត្វា
 ទត្តិណោន បស្សេន សីហសេយ្យំ កហ្មេសិ ចា-
 ទេន ចានំ អច្ចាធាយ សតោ សម្បជានោ ឧដ្ឋាន-
 សញ្ញំ មនសិករិត្វា ។

[៤៣៩] អថខោ មារោ ចាបិមា យេន ភក្កវា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ កាថាយ អដ្ឋ-
 កាសិ

កី សោប្បសិ កី នុ សោប្បសិ
 កិមិទំ សោប្បសិ ទុព្ពតោ វិយ
 សុញ្ញមការន្តិ សោប្បសិ
 កិមិទំ សោប្បសិ សុរិយេ ឧត្តតេតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

សុប្បតិសូត្រ ទី ៧

[៤៣៨] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀប
 ក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ចង្រ្កមក្នុងទី
 វាលស្រឡះ ដល់យប់ជ្រៅ ទ្រង់លាងព្រះបាទទាំងគូក្នុងបច្ចុសសម័យ
 នៃរាត្រី ហើយចូលទៅកាន់វិហារ សម្រេចនូវសីហសេយ្យា ផ្សេង
 ទៅខាងស្តាំ យកព្រះបាទតម្រួតព្រះបាទ ទ្រង់មានសតិសម្បជញ្ញៈយក
 ព្រះហឫទ័យទុកជាក់នូវឧដ្ឋានសញ្ញា ។

[៤៣៩] គ្រានោះឯង មានមានចិត្តបាប បានចូលសំដៅ
 ទៅរកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគ
 ដោយគាថាដូច្នោះ ថា

ព្រះអង្គផ្ទុំលក់ដូចម្តេច ព្រោះហេតុដូចម្តេចហ្ន៎ បានជា
 ព្រះអង្គផ្ទុំលក់ ហេតុដូចម្តេច បានជាព្រះអង្គផ្ទុំលក់ដូចជា
 មនុស្សស្លាប់ ព្រះអង្គផ្ទុំលក់ដោយស្មានថា សុញ្ញាការស្ថាន
 អាត្មាអញ (បានហើយ) ព្រះអាទិត្យ រះឡើងហើយ
 ហេតុដូចម្តេច បានជាព្រះអង្គនៅតែផ្ទុំលក់ ។

មារសំយុត្តស្ស តបោកម្មវគ្គ ភគវន្តបសង្កមនំ

[៤៤០] យស្ស ជាលីនី វិសត្តិកា
 តណ្ហា នត្តិ កុហិញ្ចំ នេតវេ
 សព្វបដិទំ បរិក្ខាយា ពុទ្ធា
 សោប្បតិ កី តវេត្ត មារាតិ ។

អថខោ មារោ ចាបិមា ។ បេ ។ តត្តវន្តរាយីតិ ។

អដ្ឋមំ នន្ទនសុត្តំ

[៤៤១] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា
 សារត្តិយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។

[៤៤២] អថខោ មារោ ចាបិមា យេន ភក្កវា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវតោ សង្កិកេ ឥមំ
 កាចំ អភាសិ

មារសំយុត្ត តបោកម្មវត្ត មារចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ

[២២០] ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់តបថា បុគ្គលណា
មិនមានតណ្ហាដូចជាបណ្តាញ ដែលជាប់ទៅក្នុងអារម្មណ៍
ផ្សេង ។ ដើម្បីនាំទៅក្នុងភពណាមួយទេ បុគ្គលនោះឈ្មោះ
ថាជាព្រះពុទ្ធ តែងដេកលក់ ព្រោះការអស់ទៅនៃឧបធិ
ទាំងពួង ម្ចាស់មារ ចុះមានប្រយោជន៍អ្វី ដល់អ្នកឯង
ក្នុងដំណើរនោះ ។

គ្រានោះឯង មារមានចិត្តបាប ។ បេ ។ ក៏អន្តរធានចាកទី
នោះទៅ ។

នន្ទនសូត្រ ទី ៨

[២២១] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋីជិត
ក្រុងសាវត្ថី ។

[២២២] គ្រានោះឯង មារមានចិត្តបាប បានចូលសំដៅទៅ
រកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ពោលគាថានេះ ក្នុងទីជិត
នៃព្រះមានព្រះភាគ ថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

នន្ទតិ បុត្តេហិ បុត្តិមា

កោមិកោ កោហិ តថេវ នន្ទតិ

ឧបដិហិ នវស្ស នន្ទនា

ន ហិ សោ នន្ទតិ យោ និរូបដីតិ ។

[៤៤៣]

សោចតិ បុត្តេហិ បុត្តិមា

កោមិកោ កោហិ តថេវ សោចតិ

ឧបដិហិ នវស្ស សោចនា

ន ហិ សោ សោចតិ យោ និរូបដីតិ ។

អថខោ មារោ ចាបិមា ជានាតិ មំ ភក្កវា ជានាតិ

មំ សុកតោតិ ទុក្ខិ ទុម្ពនោ តត្ថេវន្តរាយីតិ ។

នវមំ បឋមអាយុសុត្តំ

[៤៤៤] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា រាជ-

តហោ វិហារតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តត្រិ ខោ

ភក្កវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវោតិ ។ ភទន្តេតិ តេ ភិក្ខុ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

អ្នកមានកូនតែងត្រេកអរនឹងកូន អ្នកមានគោតែងត្រេកអរនឹង
គោដូចគ្នា ឯឧបធិទាំងឡាយជាទីត្រេកអររបស់ជន បុគ្គល
ណាមិនមានឧបធិ បុគ្គលនោះ រមែងមិនត្រេកអរឡើយ ។

[៤៤៣] ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រាស់តបថា អ្នកមានកូន តែងក្រៀម
ក្រំចិត្តនឹងកូន អ្នកមានគោ តែងក្រៀមក្រំចិត្តនឹងគោដូចគ្នា
ឧបធិជាទីក្រៀមក្រំចិត្តរបស់ជន បុគ្គលណា មិនមានឧបធិ
បុគ្គលនោះ រមែងមិនក្រៀមក្រំចិត្តឡើយ ។

ត្រានោះឯង មារមានចិត្តបាប កើតទុក្ខ តូចចិត្តថា ព្រះមាន
ព្រះភាគស្គាល់អញ ព្រះសុគតស្គាល់អញ ដូច្នោះហើយ ក៏បាត់ចាក
ទីនោះទៅ ។

បឋមអាយុស្សត្រី ទី ៩

[៤៤៤] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេឡូវនៃ ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀប
ក្រុងរាជគ្រឹះ ។ កាលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងទីនោះ បាន
ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ

មារសំយុត្តស្ស តបោកម្មវគ្គេ ភគវតោ មារជ្ឈកាសនំ

ភគវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទរោច អប្បមិទំ
ភិក្ខុវេ មនុស្សានំ អាយុ កមជីយោ សម្បរាយោ
កត្តព្វំ កុសលំ ចរិតព្វំ ព្រហ្មចរិយំ នត្តិ ជាតស្ស
អមរណំ យោ ភិក្ខុវេ ចិរំ ដីវតិ សោ វស្សសតំ អប្បំ
វា ភិយ្យោតិ ។

[៤៤៥] អថខោ មារោ ចាបិមា យេន ភគវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ កាថាយ អជ្ឈកាសិ

ធិយមាយុ មនុស្សានំ
ន នំ ហិឡេយ្យ សុចោរិសោ
ចរេយ្យ ទីរមត្តោវ
នត្តិ មច្ចុស្ស អាកមោតិ ។

[៤៤៦] អប្បមាយុ មនុស្សានំ
ហិឡេយ្យ នំ សុចោរិសោ
ចរេយ្យានិក្ខសីសោវ
នត្តិ មច្ចុស្ស ណាកមោតិ ។

អថខោ មារោ ចាបិមា ។ បេ ។ តត្តេវន្តរាយីតិ ។

មារសំយុត្ត តបោកម្មវត្ត ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពោលតបនឹងមារ

ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីការរបស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាយុ
របស់មនុស្សទាំងឡាយនេះតិចណាស់ សត្វដែលត្រូវទៅកាន់បរលោក
គួរធ្វើកុសល គួរប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ សត្វដែលកើតហើយឈ្មោះ
ថាមិនស្ងប់ មិនមានទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលរស់នៅយ៉ាងយូរ
ត្រឹមមួយរយឆ្នាំ ឬ ថយចុះមកក៏មាន លើសជាងបន្តិចក៏មាន ។

[២២៥] គ្រានោះឯង មារមានចិត្តបាប បានចូលសំដៅទៅរក
ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគដោយ
តាមដូច្នោះថា

អាយុរបស់មនុស្សទាំងឡាយវែង សប្បុរសមិនគួរខ្ពើមខ្ពើម
អាយុនោះឡើយ បុគ្គលគប្បីប្រព្រឹត្តខ្លួនឲ្យដូចជាក្មេងស្រ-
វឹងទឹកដោះ (ព្រោះថា) ដំណើរមកនៃមច្ចុមិនមានទេ ។

[២២៦] ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា អាយុរបស់មនុស្ស
ទាំងឡាយតិច សប្បុរសគួរខ្ពើមខ្ពើមអាយុនោះ បុគ្គលគួរ
ខំប្រព្រឹត្ត (សុចរិត) ដូចបុគ្គលដែលភ្លើងកំពុងឆេះក្បាល
(ព្រោះ) ដំណើរមិនមកនៃសេចក្តីស្ងប់មិនមានឡើយ ។
គ្រានោះ មារមានចិត្តបាប ។ បេ ។ ក៏បាត់ចាកទីនោះទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ទសមំ ទុតិយអាយុសុត្តំ

[៤៤៧] ឯកំ សមយំ ភក្កវា រាជគហោ ។ បេ ។

តត្រ ខោ ភក្កវា ឯតទរោច អប្បមិទំ ភិក្ខុវេ មនុស្សានំ
អាយុ កមនីយោ សម្បរាយោ កត្តព្វំ កុសលំ ចរិតព្វំ
ព្រហ្មចរិយំ នត្តិ ជាតស្ស អមរណំ យោ ភិក្ខុវេ
ចិរំ ដីរតិ សោ វស្សសតំ អប្បំ វា ភិយ្យោតិ ។

[៤៤៨] អថខោ មារោ ចាបិមា យេន ភក្កវា

តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា ភក្កវន្តំ កាថាយ អជ្ឈកាសិ

នាច្ចយន្តិ អហោរត្តា

ដីរតំ នូបុជ្ឈតិ

អាយុំ អនុចរិយតិ^(១) មច្ចានំ

នេមិវ រថកុព្វរន្តិ ។

១ ឱ. អនុបរិយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ទុតិយអាយុស្សត្រ ទី ១០

[៤៤៧] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅទៀប
 ក្រុងរាជគ្រឹះ ។ បេ ។ កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងទីនោះ
 បានត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាយុរបស់មនុស្សទាំងឡាយ
 នេះ តិចពេក សត្វដែលត្រូវទៅកាន់បរលោក គួរធ្វើកុសល គួរ
 ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ សត្វដែលកើតហើយ ឈ្មោះថាមិនស្ងប់ មិន
 មានទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលរស់នៅយ៉ាងយូរ ត្រឹមមួយរយឆ្នាំ
 ឬថយតិចចុះក៏មាន លើសជាងបន្តិចទៅក៏មាន ។

[៤៤៨] គ្រានោះឯង មានមានចិត្តបាប បានចូលសំដៅទៅរក
 ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគដោយ
 តាថាដូច្នោះថា

បើថ្ងៃនឹងយប់ មិនកន្លងទៅ ជីវិតក៏មិនរួញថយចុះដែរ អាយុ
 នៃសត្វទាំងឡាយ តែងប្រព្រឹត្តទៅតាម (ថ្ងៃនឹងយប់) ដូច
 ខ្នងកង់ ដែលវិលទៅតាមក្បាលក្រពើនៃរទេះ ។

មារសំយុត្តស្ស តបោកម្មវគ្គេ ឧទ្ធានំ

[៤៤៩]

អច្ចយន្តិ អហោរត្តា

ជីវិតំ ឧបរុជ្ឈតិ

អាយុ វិយតិ មច្ចានំ

កុន្តជីវំ ឱទកន្តិ ។

អថខោ មារោ ចាបិមា ជាតាតិ មំ ភកវា ជាតា-
តិ មំ សុកតោតិ ទុក្ខិ ទុម្មនោ តត្តូវន្តរាយីតិ ។

តបោកម្មវគ្គេ បឋមោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

តទោកម្មញ្ច ណកោ ច

សុកំ ចាសេន តេ ទុវេ

សប្បោ សុប្បតិ នន្ទនំ

អាយុនា អបវេ ទុវេតិ ។

មារសំយុត្ត តបោកម្មវគ្គ ឧទ្ទាន

[២២៧] ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធច្រើនត្រាស់ថា ថ្ងៃនឹងយប់ តែងកន្លង
ទៅ ជីវិតតែងរួញចេញយចុះមក អាយុរបស់សត្វទាំងឡាយចេះតែ
អស់ទៅ ដូចទឹកស្ទឹងតូចទាំងឡាយ ។

ត្រានោះឯង មារមានចិត្តបាប កើតទុក្ខ តូចចិត្តថា ព្រះមាន
ព្រះភាគស្គាល់អញ ព្រះសុគតស្គាល់អញ ដូច្នោះហើយ ក៏អន្តរធាន
ចាកទីនោះទៅ ។

ចប់ តបោកម្មវគ្គ ទី ១ ។

បញ្ជីរឿងនៃតបោកម្មវគ្គនោះ គឺ

- តបោកម្មសូត្រ ១ នាគសូត្រ ១ សុភសូត្រ ១ បឋមបាស-
- សូត្រ ១ ទុតិយបាសសូត្រ ១ សប្បសូត្រ ១ សុប្បតិ-
- សូត្រ ១ នន្ទនសូត្រ ១ បឋមអាយុសូត្រ ១ ទុតិយ-
- អាយុសូត្រ ១ ។

ទុតិយោ បាសាណវគ្គោ

បឋមំ បាសាណសុត្តំ

[៤៥០] ឯកំ សមយំ ភក្កវា រាជតហោ វិហារតិ
តិជ្ឈក្ខុដេ បព្វតេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ភក្កវា រត្តន្ទការតិមិសាយំ អដ្ឋោកាសេ និសិដ្ឋោ
ហោតិ ។ ទេវោ ច ឯកមេកំ ផុសាយតិ ។

[៤៥១] អថខោ មារោ ចាបិមា ភក្កវតោ ភយំ
ឆម្ពិតត្ថំ លោមហំសំ ឧប្បាទេតុកាមោ យេន ភក្កវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវតោ អវិទូរេ មហាន្តេ
មហាន្តេ ចាសាលោ បក្កុឡេសិ^(១) ។

[៤៥២] អថខោ ភក្កវា មារោ អយំ ចាបិមា
ឥតិ វិទិត្វា មារំ ចាបិមន្តំ កាថាយ អដ្ឋកាសិ

១ ឱ. បទាលេសិ ។

បាសាណាវគ្គ ទី ២

បាសាណាសូត្រ ទី ១

[៤៥០] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់លើភ្នំគិដ្ឋកូដ
ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ
ក្នុងទីវាលស្រឡះ ក្នុងវេលារាត្រីងងឹតសូន្យឈឹង ។ ចួនជាមានភ្លៀង
រលឹមស្រីប ។ ។

[៤៥១] គ្រានោះឯង មានមានចិត្តបាប ប្រាថ្នានឹងញ៉ាំងភ័យ
សេចក្តីតក់ស្លុត សេចក្តីព្រួចព្រើរោម ឲ្យកើតឡើង ដល់ព្រះមានព្រះ
ភាគ ហើយចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ប្រមៀល
ថ្មដំ ។ ក្នុងទីជិតនៃព្រះមានព្រះភាគ ។

[៤៥២] គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ថា
អ្នកនេះជាមានមានចិត្តបាបដូច្នោះ ទើបត្រាស់នឹងមានមានចិត្តបាប ដោយ
តាថាដូច្នោះថា

មារសំយុត្តស្ស បាសាណាវគ្គេ មារបរិវិតក្កនំ

សចេបិ កេវលំ សព្វំ

កិជ្ឈក្កដំ កឡេយ្យសិ^(១)

នេវ សម្មា វិមុត្តានំ

ពុទ្ធានំ អត្ថិ ឥច្ឆិតន្តិ ។

អថខោ មារោ ចាបិមា ជាជាតិ មំ ភកវា ជាជាតិ
មំ សុកតោតិ ទុក្ខិ ទុម្មនោ តត្តេវន្តរាយីតិ ។

ទុតិយំ សីហាសុត្តំ

[៤៥៣] ឯកំ សមយំ ភកវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ
ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន
សមយេន ភកវា មហាតិយា បរិសាយ បរិវុតោ ធម្មំ
នេសេតិ ។ អថខោ មារស្ស ចាបិមតោ ឯតនហោសិ
អយំ ខោ សមណោ កោតមោ មហាតិយា បរិសាយ
បរិវុតោ ធម្មំ នេសេតិ យន្ទុជាហំ យេន សមណោ
កោតមោ តេនុបសង្កមេយ្យំ វិចក្កុកម្មាយាតិ ។

១ ឱ. ចឡេស្សសិ ។ ម. ចឡេយ្យាតិ ។

មារសំយុត្ត បាសាណវត្ត សេចក្តីត្រិះរិះរបស់មារ

បើទុកជាអ្នកឯង ប្រមៀលក្នុងគិដ្ឋក្នុងអស់ទាំងមូល ក៏ព្រះ

ពុទ្ធទាំងឡាយ ដែលមានចិត្តផុតស្រឡះដោយប្រពៃហើយ

មិនបានញាប់ញ័រទេ ។

គ្រានោះឯង មារមានចិត្តបាប កើតទុក្ខ តូចចិត្តថា ព្រះមាន

ព្រះភាគស្គាល់អញ ព្រះសុគតស្គាល់អញ ដូច្នោះហើយ ក៏បាត់ចាក

ទីនោះទៅ ។

សីហសូត្រ ទី ២

[៤៥៣] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត

ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ

ឯង ព្រះមានព្រះភាគ មានបរិស័ទជាច្រើនគាល់ត្រៀបត្រា កំពុង

សម្តែងធម៌ ។ វេលានោះ មារមានចិត្តបាប មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាង

នេះថា សមណគោតមនេះឯង មានបរិស័ទជាច្រើនគាល់ត្រៀបត្រា

កំពុងសម្តែងធម៌ បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញចូលទៅជិតព្រះសមណ-

គោតមនោះ ដើម្បីនឹងធ្វើបញ្ញាចក្ខុឲ្យវិនាស ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៤៥៤] អថខោ មារោ ចាបិមា យេន ភកវា

តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ កាថាយ អជ្ឈកាសិ

កី នុ សីហោវ នទសិ

បរិសាយំ វិសារទោ

បដិមល្លោ ហិ តេ អត្ថិ

វិជិតារី នុ មញ្ញសីតិ ។

[៤៥៥] នទន្តិ វេ មហារីរា

បរិសាសុ វិសារទោ

តថាកតា ពលប្បត្តា

តិណ្ណា លោកេ វិស្សត្តិកន្តិ ។

អថខោ មារោ ចាបិមា ជានាតិ មំ ភកវា ជានាតិ

មំ សុកតោតិ ទុក្ខំ ទុម្មនោ តត្ថេវន្តរាយីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៤៥៤] គ្រានោះឯង មារមានចិត្តបាប បានចូលសំដៅទៅ
រកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគ
ដោយគាថាដូច្នោះថា

ម្តេចក៏ព្រះអង្គ ភ្ញៀវក្លាក្នុងបរិស័ទម៉្លោះ បន្ធិដូចជាសីហាៈ
មានអ្នកចំបាប់តនឹងព្រះអង្គដែរឬ បានជាព្រះអង្គសំគាល់
ថាមានជ័យជំនះ ។

[៤៥៥] ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធច្រើនត្រាស់ថា អ្នកមានព្យាយាមធំ
ភ្ញៀវក្លាក្នុងពួកបរិស័ទ រមែងបន្ធិឡើងយ៉ាងហ្នឹងឯង ព្រះ
តថាគតទាំងឡាយ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយកម្លាំង ទ្រង់បាន
ឆ្លងនូវតណ្ហាដែលជាប់ចំពាក់ក្នុងលោកហើយ ។

គ្រានោះឯង មារមានចិត្តបាប កើតទុក្ខ តូចចិត្តថា ព្រះមាន
ព្រះភាគស្គាល់អញ ព្រះសុគតស្គាល់អញ ដូច្នោះហើយ ក៏អន្តរធាន
ចាកទីនោះទៅ ។

មារសំយុត្តស្ស បាសាណវគ្គេ ភគវន្តបសង្កមនំ

តតិយំ សកលិកសុត្តំ

[៤៥៦] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា
 រាជគហេ វិហារតិ មទ្ធកុច្ឆិស្មី មិគទាយេ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន ភកវតោ ចានោ សកលិកាយ ខតោ
 ហោតិ ។ ភូសា សុទំ ភកវតោ វេទនា វត្តន្តិ សារីកា
 ទុក្ខា តិព្វា ខរា កដុកា អសាតា អមនាចា ។ តា
 សុទំ ភកវា សតោ សម្មជានោ អធិវាសេតិ អវិហញ្ញ-
 មាណោ ។ អថខោ ភកវា ចតុត្ថណំ សង្ឃាដី បញ្ញបេត្វា
 ទត្ថិណោន បស្សេន សីហសេយ្យំ កប្បេសិ ចានេន
 ចានំ អច្ចាធាយ សតោ សម្មជានោ ។

[៤៥៧] អថខោ មារោ ចាបិមា យេន ភកវា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ តាថាយ អជ្ឈកាសិ

មារសំយុត្ត បាសាណវគ្គ មារចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ

សកលិកសូត្រ ទី ៣

[៤៥៦] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងឱទ្យានឈ្មោះមទ្ធកុច្ឆិ^(១) ជាទីឲ្យអភ័យដល់
 សត្វម្រឹគ ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះបាទរបស់
 ព្រះមានព្រះភាគ ដាំដាំដោយបំណែកថ្ម ។ បានឮថា ព្រះមាន
 ព្រះភាគ មានវេទនាច្រើន ប្រជុំក្នុងព្រះសរីរៈ ជាទុក្ខ ក្លៀវក្លា រឹង
 ខ្លោចផ្សា មិនត្រជាក់ មិនជាទីគាប់ចិត្ត ។ បានឮថា ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់មានព្រះសតិសម្បជញ្ញៈ មិនត្អូញត្អែរ ទ្រង់អត់ទ្រាំ
 នូវវេទនាទាំងនោះ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ក្រាលសង្ឃរាជី
 ៤ ជាន់ សម្រេចសីហសេយ្យា ផ្ទៀងទៅខាងស្តាំ យកព្រះបាទ
 តម្រួតព្រះបាទ មានព្រះសតិសម្បជញ្ញៈ ។

[៤៥៧] គ្រានោះឯង មារមានចិត្តបាប បានចូលសំដៅទៅ
 រកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគ
 ដោយគាថា ថា

១ កាលដែលព្រះបាទអជាតសត្តរាជ ស្ថិតនៅក្នុងផ្ទៃព្រះមាតា ។ ទ្រង់ជ្រាបថា ព្រះរាជឱរស
 នេះជាសត្រូវនឹងព្រះបិតារបស់ខ្លួន នឹងសម្លាប់ព្រះបិតាមិនខាន ហើយក៏ឲ្យគេច្របាច់ផ្ទៃបំណង
 នឹងរំលូតព្រះរាជឱរសនោះ ក្នុងឱទ្យាននេះឯង បានជាហៅថា មទ្ធកុច្ឆិឱទ្យាន ប្រែថា សួន
 ច្របាច់ផ្ទៃ ។ អដ្ឋកថា ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

មន្ទិយា នុ សេសិ ឧទាហុ កាវេយ្យមត្តោ

អត្តា នុ តេ សម្បច្ចរា ន សន្តិ

ឯកោ វិវិត្តេ សយនាសនម្ហិ

និទ្ទាមុខោ កិមិទំ សោប្បសេវាតិ ។

[៤៥៨] ន មន្ទិយា សយាមិ នាបិ កាវេយ្យមត្តោ

អត្តំ សមេច្ចាហាមបេតសោកោ

ឯកោ វិវិត្តេ សយនាសនម្ហិ

សយាមហំ សព្វក្ខតានុកម្មី

យេសម្បិ សល្លំ ឧរសិ បរិដ្ឋំ

មុហំ មុហំ ហនយំ សេវមាទំ

តេបីធិ សោប្បំ លភវេ សសល្លា

កស្មា អហំ ន សុបេ វីតសល្លោ

ជត្តំ ន សង្កេមិ នបិ កេមិ សោត្តំ

វត្តិទ្ធិវា នានុតបន្តិ មា មំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ព្រះអង្គទ្រង់ផ្តំដោយសេចក្តីវង្វេងជ្រប់ឬ ឬក៏ផ្តំដូចជាបុគ្គល
 ដែលស្រវឹងដោយការធ្វើកាព្យឃ្លោង ប្រយោជន៍របស់ព្រះ
 អង្គមិនមានច្រើនទេឬ ព្រោះហេតុអ្វី ព្រះអង្គជាបុគ្គលម្នាក់
 ឯង មានព្រះភក្ត្រឆ្ពោះទៅកាន់ការលក់ ទ្រង់ផ្តំលក់លើ
 អាសនៈសម្រាប់ផ្ទះស្ងាត់យ៉ាងនេះ ។

[៤៥៨] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់តបថា តថាគត
 មិនមែនសឹងដោយសេចក្តីវង្វេងជ្រប់ទេ មិនមែនសឹងដូចជា
 បុគ្គលដែលស្រវឹងដោយការធ្វើកាព្យឃ្លោងទេ តថាគតបាន
 សម្រេចប្រយោជន៍ ប្រាសចាកសេចក្តីសោកហើយ តថា-
 គតតែម្នាក់ឯង ជាអ្នកអនុគ្រោះ ដល់សត្វទាំងអស់ សឹង
 លើអាសនៈសម្រាប់សឹងដ៏ស្ងាត់ ឯពួកជនណា ដែលមាន
 សរមុតត្រង់ទ្រូង (សរនោះ) រមែងជ្រួតជ្រាបទៅកាន់
 ហឫទ័យភ្លាម ។ ជនទាំងនោះឯង ឈ្មោះថា ប្រកបដោយ
 សរ រមែងបាននូវការដេកលក់ក្នុងលោកនេះ តថាគតជាអ្នក
 ប្រាសចាកសរ លែងដេកលក់ហើយ កាលតថាគតភ្ញាក់ក៏
 លែងរង្សៀស ទាំងលែងខ្លាចនឹងការដេកលក់ ព្រោះហេតុអ្វី
 (ព្រោះថា) ថ្ងៃនឹងយប់មិនបានដុតកម្ដៅនូវតថាគតឡើយ

មានសំយុត្តស្ស បាសាណាវគ្គេ មានបរិវិតក្កនំ

ហានី ន បស្សមិ កុហិត្វិ លោកេ

តស្មា សុបេ សព្វភូតានុកម្មីតិ ។

អថខោ មារោ ចាបិមា ជាជាតិ មំ ភកវា ជាជាតិ

មំ សុកតោតិ ទុក្ខិ ទុម្មនោ តត្ថេវន្តរាយីតិ ។

ចតុត្ថំ បដិរូបសុត្ថំ

[៤៥៧] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា

កោសលេសុ វិហារតិ ឯកសាលាយំ ព្រាហ្មណកាមេ ។

តេន ខោ បន សមយេន ភកវា មហតិយា តិហិ-

បរិសាយ បរិរុតោ ធម្មំ ទេសេតិ ។ អថខោ មារស្ស

ចាបិមតោ ឯតទហោសិ អយំ ខោ សមណោ កោត-

មោ មហតិយា តិហិបរិសាយ បរិរុតោ ធម្មំ ទេសេតិ

យន្ទនាហំ យេន សមណោ កោតមោ តេនុបសង្ក-

មេយ្យំ វិចក្កុកម្មាយាតិ ។

មារសំយុត្ត បាសាណវគ្គ សេចក្តីត្រិះរិះរបស់មារ

(ឈ្មោះថាការងារមួយដែលមិនទាន់សម្រេច) របស់តថាគត

មិនមានឡើយ តថាគតមិនបានឃើញសេចក្តីសាបសូន្យណា

មួយក្នុងលោកឡើយ ព្រោះហេតុនោះ តថាគតឈ្មោះថា

មានសេចក្តីអនុគ្រោះចំពោះសត្វទាំងអស់ ទើបផ្តល់ ។

គ្រានោះឯង មារមានចិត្តបាប កើតទុក្ខ តូចចិត្តថា ព្រះមាន

ព្រះភាគស្គាល់អញ ព្រះសុគតស្គាល់អញ ដូច្នោះហើយ ក៏បាត់ចាក

ទីនោះទៅ ។

បដិរូបសូត្រ ទី ៤

[៤៥៧] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ

មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងព្រាហ្មណគ្រាមឈ្មោះឯកសាលា នាដែន

កោសល ។ សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ មានគិហិបរិស័ទ

ជាច្រើនគាល់ត្រៀបត្រា ហើយទ្រង់សំដែងធម៌ ។ វេលានោះ មារ

មានចិត្តបាប មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា សមណគោតមនេះឯង

មានគិហិបរិស័ទជាច្រើនគាល់ត្រៀបត្រា សំដែងធម៌ បើដូច្នោះ គួរតែ

អាត្មាអញចូលទៅរកព្រះសមណគោតម ដើម្បីធ្វើបញ្ញាចក្ខុឲ្យវិនាស ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៤៦០] អថខោ មារោ ចាបិមា យេន ភកវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ កាថាយ អជ្ឈកាសិ

នេតំ តវ បជ្ឈិបំ
យទញ្ញមនុសាសសិ

អនុរោធិរោធសុ

មា សង្កិត្ត^(១) តទាចរន្តិ ។

[៤៦១] ហិតានុកម្មី សម្ពុទ្ធោ

យទញ្ញមនុសាសតិ

អនុរោធិរោធសិ

វិប្បមុត្តោ តថាគតោតិ ។

អថខោ មារោ ចាបិមា ជាជាតិ មំ ភកវា ជា-
ជាតិ មំ សុតតោតិ ទុក្ខំ ទុម្មនោ តត្តេវន្តរាយីតិ ។

១ ឱ. ម. សង្កិត្តោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៤៦០] លំដាប់នោះឯង មានមានចិត្តបាប ក៏ចូលសំដៅទៅរក
ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ បានពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគ
ដោយគាថាដូច្នោះថា

ព្រះអង្គ ទ្រង់ប្រៀនប្រដៅនូវបុគ្គលដទៃ ដោយពាក្យណា
ពាក្យនុ៎ះ មិនសមគួរដល់ព្រះអង្គទេ ព្រះអង្គប្រព្រឹត្តនូវធម្ម-
កថានោះ កុំជាប់ចំពាក់ចិត្តក្នុងអំណរនិងកំហឹងឡើយ ។

[៤៦១] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
មានសេចក្តីអនុគ្រោះ ដោយប្រយោជន៍ តែងប្រៀនប្រដៅ
នូវបុគ្គលដទៃ ព្រះតថាគតទ្រង់ផុតស្រឡះ ចាកអំណរនិង
កំហឹងហើយ ។

គ្រានោះឯង មានមានចិត្តបាប កើតទុក្ខ តូចចិត្តថា ព្រះមាន
ព្រះភាគស្គាល់អញ ព្រះសុគតស្គាល់អញ ដូច្នោះហើយ ក៏បាត់ចាក
ទីនោះទៅ ។

មានសំយុត្តស្ស បាសាណារត្តេ ភគវតោ មានជ្ឈកាសនំ

បញ្ចមំ មានសសុត្តំ

[៤៦២] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា សា-
រត្តិយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។

[៤៦៣] អថខោ មារោ ចាបិមា យេន ភក្កវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ តាថាយ អជ្ឈកាសិ

អន្តសិក្ខុចរោ ចាសោ

យាយំ ចរតិ មាណសោ

តេន តំ ពាជយិស្សាមិ

ន មេ សមណា មោក្ខសីតិ ។

[៤៦៤] រូចា សទ្ធា ភិក្ខុ វសា

ដោជ្ឈញ្ចា ច មនោរមា

ឯត្ថ មេ វិកតោ នន្ទោ

និហតោ ត្វមសិ អន្តកាតិ ។

មារសំយុត្ត បាសាណវត្ត ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពោលតបនឹងមារ

មានសស្សត្រី ទី ៥

[៤៦២] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀប
ក្រុងសាវត្ថី ។

[៤៦៣] លំដាប់នោះឯង មារមានចិត្តបាប ចូលសំដៅទៅ
រកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ បានពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគ
ដោយគាថាដូច្នោះថា

អន្ទាក់គឺរាគៈណា ដែលត្រាច់ទៅលើអាកាស តែងតែប្រ-
ព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត ខ្ញុំនឹងបៀតបៀនព្រះអង្គ ដោយអន្ទាក់នោះ
បពិត្រព្រះសមណៈ ព្រះអង្គមិនរួច (ចាកវិស័យ) របស់
ខ្ញុំឡើយ ។

[៤៦៤] ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់តបថា រូប សំឡេង ក្លិន
រស ផ្សព្វ ដែលជាទីត្រេកអររបស់ចិត្ត តថាគត បាន
ប្រាសចាកសេចក្តីពេញចិត្ត ចំពោះអារម្មណ៍ទាំងនោះហើយ
ម្ចាស់មារ អ្នកឯង ក៏តថាគតបានកម្ចាត់ចេញហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

អថខោ មារោ ចាបិមា ជាធាតិ មំ ភកវា ជា-
ធាតិ មំ សុកតោតិ ទុក្ខំ ទុម្មនោ តត្រូវន្តរាយីតិ ។

ឆដ្ឋំ បក្កិសុត្តិ

[៤៦៥] សាវត្ថិយំ អារាមេ... ។ តេន ខោ បន
សមយេន ភកវា បញ្ចន្នំ ឧចានានក្ខន្ធានំ ឧចាយ
ភិក្ខុ ធម្មិយា កថាយ សន្នុស្សេតិ សមាទបេតិ
សមុត្តេជេតិ សម្បហំសេតិ ។ តេ ច ភិក្ខុ អដ្ឋិកត្វា
មនសិកត្វា សព្វចេតសោ សមន្នាហរិត្វា ឱហិត-
សោតា ធម្មំ សុណាន្តិ ។ អថខោ មារស្ស ចាបិមតោ
ឯតទហោសិ អយំ ខោ សមណោ កោតមោ បញ្ចន្នំ
ឧចានានក្ខន្ធានំ ឧចាយ ភិក្ខុ ធម្មិយា កថាយ
សន្នុស្សេតិ សមាទបេតិ សមុត្តេជេតិ សម្បហំសេតិ
តេ ច ភិក្ខុ អដ្ឋិកត្វា មនសិកត្វា សព្វចេតសោ
សមន្នាហរិត្វា ឱហិតសោតា ធម្មំ សុណាន្តិ យន្ត-

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

លំដាប់នោះឯង មានមានចិត្តបាប កើតទុក្ខ តូចចិត្តជាព្រះមាន
ព្រះភាគស្គាល់អញ ព្រះសុគតស្គាល់អញ ដូច្នោះហើយ ក៏បាត់ចាកទី
នោះទៅ ។

បត្តិសូត្រ ទី ៦

[៤៦៥] ក្នុងវត្តទៀបក្រុងសាវត្ថី... ។ សម័យនោះឯង ព្រះ
មានព្រះភាគ ទ្រង់លើកយកឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ ប្រការមកពន្យល់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយឲ្យយល់ជាក់ ឲ្យកាន់តាម ឲ្យកើតសេចក្តីខ្ចីឃ្មាត ឲ្យរីករាយ
ដោយធម្មិកថា ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ធ្វើឲ្យជាប្រយោជន៍ ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
ប្រមូលមកនូវចិត្តទាំងពួង ផ្សៀងត្រចៀកប្រុងចាំស្តាប់ធម៌ ។ លំដាប់
នោះឯង មានមានចិត្តបាប មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា សមណ-
គោតមនេះឯង លើកយកឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ ប្រការ មកពន្យល់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយឲ្យយល់ជាក់ ឲ្យកាន់តាម ឲ្យកើតសេចក្តីខ្ចីឃ្មាត ឲ្យរីករាយ
ដោយធម្មិកថា ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ធ្វើឲ្យជាប្រយោជន៍ ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
ប្រមូលមកនូវចិត្តទាំងពួង ផ្សៀងត្រចៀកប្រុងចាំស្តាប់ធម៌ បើដូច្នោះ

មារសំយុត្តស្ស បាសាណវគ្គេ ភគវតោ មារជ្ឈភាសនំ

នាហំ យេន សមណោ កោតមោ តេនុបសង្កមេយ្យំ

វិចក្កុកម្មាយាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ព-

ហុលា បត្តា អដ្ឋោកាសេ និក្ខិត្តា ហោន្តិ ។

[៤៦៦] អថខោ មារោ ចាបិមា ពលិតទ្ធរណ្ណំ

អភិនិម្មិនិត្តា យេន តេ បត្តា តេនុបសង្កមិ ។ អថខោ

អញ្ញតោ ភិក្ខុ អញ្ញតំ ភិក្ខុ ឯតទោច ភិក្ខុ ភិក្ខុ

ឯសោ ពលិតទ្ធា បត្តេ ភិទ្ធកយ្យាតិ ។ ឯវំ រុត្តេ ភក្កវា

តំ ភិក្ខុ ឯតទោច នេសោ ភិក្ខុ ពលិតទ្ធា មារោ

ឯសោ ចាបិមា តុម្ហាតំ វិចក្កុកម្មាយ អាតតោតិ ។

[៤៦៧] អថខោ ភក្កវា មារោ អយំ ចាបិមា

តតិ វិទិត្តា មារំ ចាបិមន្តំ កាថាយ អដ្ឋភាសិ

មារសំយុត្ត បាសាណវគ្គគ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពោលតបនឹងមារ

គួរតែអាត្មាអញចូលទៅរកព្រះសមណគោតម ដើម្បីនឹងធ្វើបញ្ញាចក្ខុឲ្យ
វិនាសចេញ ។ ក៏សម័យនោះឯង ចូនជាមានបាត្រច្រើន ដែលដាក់
ទុកក្នុងទីវាលស្រឡះ ។

[៤៦៦] គ្រានោះ មារមានចិត្តបាប បាននិម្មិតខ្លួនឲ្យមានភេទ
ដូចជាគោហើយ ដើរសំដៅទៅត្រង់បាត្រទាំងនោះ ។ គ្រានោះឯង
ភិក្ខុ ១ រូប បានស្រែកប្រាប់ទៅភិក្ខុ ១ រូបថា ហ៎ភិក្ខុ ភិក្ខុ គោនុ៎ះ
បំបែកបាត្រហើយ ។ កាលបើភិក្ខុនោះពោលដូច្នោះហើយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ក៏ទ្រង់ត្រាស់នឹងភិក្ខុនោះដូច្នោះថា នៃភិក្ខុ នុ៎ះមិនមែនជាគោ
ទេ នុ៎ះឯងគឺមារមានចិត្តបាប មកដើម្បីធ្វើបញ្ញាចក្ខុរបស់អ្នកទាំងឡាយ
ឲ្យវិនាសទេតើ ។

[៤៦៧] គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ថា
អ្នកនេះជាមារមានចិត្តបាប ដូច្នោះហើយ ទើបត្រាស់នឹងមារមានចិត្តបាប
ដោយគាថាដូច្នោះថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

រូបំ វេទយិតំ សញ្ញំ
 វិញ្ញាណំ យញ្ច សង្ខតំ
 នេសោហាមស្មិ នេតំ មេ
 ឯវំ តត្ថ វិវុទ្ធិតិ
 ឯវំ វិត្តំ ខេមត្តំ
 សព្វសញ្ញាជនាតិកំ
 អន្ទេសំ សព្វហានេសុ
 មារសេនាបិ នាជ្ឈកាតិ ។

អថខោ មារោ ចាបិមា ។ មេ ។ តត្ថេវន្តរាយីតិ ។

សត្តិមំ អាយតិនសុត្តំ

[៤៦៨] ឯកំ សមយំ ភក្កវា វេសាលិយំ វិហារតិ
 មហារនេ ក្កជាតារសាលាយំ ។ តេន ខោ បន ស-
 មយេន ភក្កវា ឆន្ទំ ជស្សាយតនានំ ឧចាទាយ ភិក្ខុ
 ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេតិ សមាទបេតិ សមុត្តេជេតិ
 សម្មហំសេតិ ។ តេ ច ភិក្ខុ អដ្ឋិកត្វា មនសិកត្វា
 សព្វចេតសោ សមន្ទាហារិត្វា ឱហិតសោតា ធម្មំ សុ-
 ណានិ ។ អថខោ មារស្ស ចាបិមតោ ឯតទហោសិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ខន្ធបញ្ចកៈណា គឺរូប វេទនា សញ្ញា សង្ខារ វិញ្ញាណ
 បុគ្គលនឿយណាយក្នុងខន្ធបញ្ចកៈនោះយ៉ាងនេះថា ឆុំមិន
 មែនជាអាត្មាអញ ឆុំមិនមែនជារបស់អញ សូម្បីមាននិង
 សេនានៃមារ កាលស្វែងរកក្នុងឋានទាំងពួង ក៏មិនបាន
 ឃើញនូវអត្តភាពក្សេមក្សាន្ត ប្រាសចាកតម្រេក កន្លងបង់
 នូវសំយោជនៈទាំងពួងយ៉ាងនេះឡើយ ។

គ្រានោះឯង មារមានចិត្តបាប ។ បេ ។ ក៏បាត់ចាកទីនោះទៅ ។

អាយតនសូត្រ ទី ៧

[៤៦៨] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
 ភូជាគារសាលា នាមហារ័ន ជិតក្រុងវេសាលី ។ ក៏សម័យនោះឯង
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់លើកយកផស្សាយតនៈទាំង ៦ ប្រការមកពន្យល់
 ភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យយល់ជាក់ ឲ្យកាន់តាម ឲ្យកើតសេចក្តីខ្ចីឃ្នាត ឲ្យ
 រីករាយដោយធម្មិកថា ។ ឯភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ធ្វើឲ្យជាប្រយោជន៍ ធ្វើ
 ទុកក្នុងចិត្ត ប្រមូលមកនូវចិត្តទាំងពួង ផ្ទៀងសោតប្រសាទប្រុងស្តាប់
 ធម៌ ។ គ្រានោះឯង មារមានចិត្តបាប មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា

មារសំយុត្តស្ស បាសាណាវគ្គេ ភគវន្តបសង្កមនំ

អយំ ខោ សមណោ កោតមោ ឆន្ទំ ផស្សាយត-
 ណំ ឧបាទាយ ភិក្ខុ ធម្មិយា កថាយ សន្នុស្សេតិ
 សមាទបេតិ សមុត្តេជេតិ សម្បហំសេតិ តេ ច ភិក្ខុ
 អដ្ឋិកត្វា មនសិកត្វា សព្វចេតសោ សមដ្ឋាហរិត្វា
 ឱហិតសោតា ធម្មំ សុណាន្តិ យន្តដាហំ យេន សម-
 ណោ កោតមោ តេនុបសង្កមេយ្យំ វិចក្កុកម្មាយាតិ ។

[៤៦៩] អថខោ មារោ ចាបិមា យេន ភកវា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវតោ អវិទូវេ មហាន្តំ
 ភយកេវរំ សន្នំ អកាសិ អបិស្សុនំ បបរិ មញ្ញេ
 ឧទ្រិយតីតិ ។ អថខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ
 ភិក្ខុំ ឯតទរោច ភិក្ខុ ភិក្ខុ ឯសា បបរិ មញ្ញេ
 ឧទ្រិយតីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ ភកវា តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច
 នេសា ភិក្ខុ បបរិ ឧទ្រិយតិ មារោ ឯសោ ចាបិមា
 តុម្ហាកំ វិចក្កុកម្មាយ អាកតោតិ ។

មារសំយុត្ត បាសាណវគ្គ មារចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ

សមណគោតមនេះឯង បានលើកយកផស្សាយតនៈទាំង ៦ ប្រការមក
ពន្យល់ពួកភិក្ខុឲ្យយល់ជាក់ ឲ្យកាន់តាម ឲ្យកើតសេចក្តីខ្ចីឃ្នាត ឲ្យ
រីករាយដោយធម្មិកថា ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ធ្វើឲ្យជាប្រយោជន៍ ធ្វើទុក
ក្នុងចិត្ត ប្រមូលមកនូវចិត្តទាំងពួង ផ្សេងសោតប្រសាទប្រុងស្តាប់ធម៌
បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញចូលទៅរកព្រះសមណគោតម ដើម្បីធ្វើ
បញ្ញាចក្ខុឲ្យវិនាស ។

[៤៦៧] គ្រានោះឯង មារមានចិត្តបាប ចូលទៅរកព្រះមាន
ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសំឡេងយ៉ាងខ្លាំង ដែលគួរ
ខ្លាច ស្ងប់ស្ងែង ក្នុងទីជិតព្រះមានព្រះភាគថា ហ៎ញ័រដែនដីហើយ ។
គ្រានោះឯង ភិក្ខុមួយរូបបានស្រែកប្រាប់ភិក្ខុមួយរូបយ៉ាងនេះថា នៃភិក្ខុ
ភិក្ខុ ដែនដីនេះហាក់ដូចជាញ័រ ។ កាលភិក្ខុនោះពោលយ៉ាងនេះហើយ
ព្រះមានព្រះភាគ ក៏ទ្រង់ត្រាស់នឹងភិក្ខុនោះ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ដែនដីនេះមិនមែនញ័រទេ នុ៎ះជាមារមានចិត្តបាប មកដើម្បីធ្វើបញ្ញាចក្ខុ
របស់អ្នកទាំងឡាយឲ្យវិនាសទេតើ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៤៧០] អថខោ ភក្កវា មារោ អយំ ចាបិមា

ឥតិ វិទិត្តា មារំ ចាបិមន្តំ កាថាយ អជ្ឈកាសិ

រូចា សទ្ធា កិច្ចា រសា

ជស្សា ធម្មា ច កោរលា

ឯតំ លោកាមិសំ ឃារំ

ឯត្ថំ លោកោ វិមុច្ចិតោ

ឯតព្វំ សមតិក្កិម្ម

សតោ ពុទ្ធស្ស សារកោ

មារធម្យមតិក្កិម្ម

អាទិច្ឆោវ វិរោចតីតិ ។

អថខោ មារោ ។ បេ ។ តត្ថេវន្តរាយីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៤៧០] លុះព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ថា អ្នកនេះជា
 មានមានចិត្តបាប ដូច្នោះហើយ ទើបត្រាស់នឹងមានមានចិត្តបាប ដោយ
 តាថាដូច្នោះថា

រូប សំឡេង ក្លិន រស ផ្សព្វ ធម្មារម្មណ៍ទាំងអស់ របស់
 ទាំងនុ៎ះ ជាអាមិសៈក្នុងលោកដ៏ពន្លឹក សត្វលោក តែង
 ជ្រប់ចុះក្នុងអារម្មណ៍ទាំងនុ៎ះ សារឹកដែលមានស្មារតី របស់
 ព្រះពុទ្ធ បានច្នៃផុតនូវអារម្មណ៍នុ៎ះផង បានកន្លងបង្កនូវ
 វដ្តៈជាទីនោរបស់មារផង ហើយរុងរឿងដូចជាព្រះអាទិត្យ ។
 គ្រានោះឯង មារ ។ បេ ។ ក៏បាត់ចាកទីនោះទៅ ។

មារសំយុត្តស្ស បាសាណវគ្គេ ភគវន្តបសង្កមនំ

អដ្ឋមំ បិណ្ឌាសុត្តំ

[៤៧១] ឯកំ សមយំ ភក្កវា មគទេសុ វិហរតិ
 បញ្ចសាលាយំ ព្រាហ្មណាកាមេ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន បញ្ចសាលាយំ ព្រាហ្មណាកាមេ កុមារកានំ
 ចាហុនកានិ កវន្តិ ។ អថខោ ភក្កវា បុព្វណ្ណាសមយំ
 ជិវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ បញ្ចសាលំ ព្រាហ្មណាកាមំ
 បិណ្ឌាយ ចារិសិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 បញ្ចសាលេយ្យកា ព្រាហ្មណាភហបតិកា មារេន
 ចាបិមតា អន្ធវិដ្ឋា កវន្តិ មា សមណោ កោតមោ
 បិណ្ឌាមលត្តាតិ ។ អថខោ ភក្កវា យថា ជោតេន
 បត្តេន បញ្ចសាលំ ព្រាហ្មណាកាមំ បិណ្ឌាយ ចារិសិ
 តថា ជោតេន បត្តេន បដិក្កមិ ។

[៤៧២] អថខោ មារោ ចាបិមា យេន ភក-
 វា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ ឯតទរោច

មារសំយុត្ត បាសាណវគ្គ មារចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ

បិណ្ឌសូត្រ ទី ៨

[៤៧១] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
 ព្រាហ្មណគ្រាម ឈ្មោះបញ្ចសាលា នាដែនមគធៈ ។ សម័យនោះ
 ឯង ក្នុងព្រាហ្មណគ្រាមឈ្មោះបញ្ចសាលា មានវត្តសម្រាប់ទទួលភ្ញៀវ
 របស់កូនក្មេងទាំងឡាយ ។ គ្រានោះ ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ស្បង់ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ចូលទៅបិណ្ឌបាត ក្នុងស្រុកព្រាហ្មណ៍ ឈ្មោះ
 បញ្ចសាលា ។ សម័យនោះឯង មារមានចិត្តបាប ចូលជ្រែកពួក
 ព្រាហ្មណ៍និងគហបតី អ្នកស្រុកបញ្ចសាលា ដោយគិតថា កុំឲ្យព្រះ
 សមណគោតម បានចង្ហាន់ ។ គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ចូលទៅបិណ្ឌបាត ក្នុងព្រាហ្មណគ្រាមឈ្មោះបញ្ចសាលា ដោយ
 បាត្រដែលលាងហើយយ៉ាងណា ទ្រង់ត្រឡប់មកវិញដោយបាត្រដែល
 លាងហើយយ៉ាងនោះដដែល ។

[៤៧២] គ្រានោះឯង មារមានចិត្តបាប ចូលទៅរកព្រះមាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏សួរព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

អបិ សមណ បិណ្ឌាមលត្តាតិ ។ តថា នុ ត្វំ ចាបិម
អកាសិ យថាហំ បិណ្ឌំ ន លកេយ្យន្តិ ។ តេនហិ
ភន្តេ ភកវា ទុតិយម្បិ បញ្ចសាលំ ព្រាហ្មណក្កាមំ
បិណ្ឌាយ បរិសតុ តថាហំ ករិស្សាមិ យថា ភកវា
បិណ្ឌំ លច្ឆតីតិ ។

[៤៧៣] អបុញ្ញំ បសវិ មារោ
អាសជ្ជនំ តថាគតំ
កី នុ មញ្ញសិ ចាបិម
ន មេ ចាបំ វិបច្ឆតិ
សុសុខំ វត ដីវាម
យេសន្នោ នត្តិ កិញ្ចនំ
បីតិកក្ខា ករិស្សាម
ទេវា អាកស្សរា យថាតិ ។

អថខោ មារោ ចាបិមា ជាជាតិ មំ ភកវា ជា-
ជាតិ មំ សុកតោតិ ទុក្ខំ ទុម្មនោ តត្តេវន្តរាយីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

បពិត្រសមណៈ ចុះព្រះអង្គបានចង្ហាន់ដែរឬ ។ ព្រះអង្គត្រាស់តបថា
 ម្ចាស់មារ ក្រែងអ្នកឯងធ្វើតថាគតមិនឲ្យបានចង្ហាន់ឬ ។ មារតបថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បើដូច្នោះ សូមព្រះមានព្រះភាគ ចូលទៅ
 បិណ្ឌបាត ក្នុងព្រាហ្មណត្រាមឈ្មោះបញ្ចសាលាជាលើកទីពីរទៀតចុះ
 ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងធ្វើឲ្យព្រះមានព្រះភាគ បានចង្ហាន់វិញ ។

[៤៧៣] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់តបថា មារបៀតបៀន

នូវតថាគតនោះ រមែងបាននូវបាប ម្ចាស់មារមានចិត្តបាប

អ្នកសំគាល់ថា បាបមិនឲ្យផលដល់ខ្លួនអញទេឬ យើង

ដែលឥតមានកង្វល់ ឈ្មោះថារស់នៅដោយសេចក្តីសុខល្អ

ណាស់ ពួកយើង ជាអ្នកមានបីតិជាអាហារ ដូចពួក

ទេវតានៅឋានអាកសុរៈ ។

គ្រានោះឯង មារមានចិត្តបាប កើតទុក្ខ តូចចិត្តថា ព្រះមាន

ព្រះភាគស្គាល់អញ ព្រះសុគតស្គាល់អញ ដូច្នោះហើយ ក៏បាត់ចាក

ទីនោះទៅ ។

មារសំយុត្តស្ស បាសាណវត្តេ ភគវន្តបសង្កមនំ

នវមំ កស្សកសុត្តំ

[៤៧៤] សារត្តិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សម-
 យេន ភកវា ភិក្ខុ ជិញ្ញានប្បដិសំយុត្តាយ ធម្មិយា
 កថាយ សន្នុស្សេតិ សមាទមេតិ សមុត្តេជេតិ សម្ប-
 ហំសេតិ ។ តេ ច ភិក្ខុ អដ្ឋិកត្វា មនសិកត្វា
 សព្វចេតសោ សមជ្ជាហរិត្វា ឱហិតសោតា ធម្មំ
 សុណាន្តិ ។ អថខោ មារស្ស ចាបិមតោ ឯតទហោសិ
 អយំ ខោ សមណោ កោតមោ ភិក្ខុ ជិញ្ញានប្បដិ-
 សំយុត្តាយ ធម្មិយា កថាយ ។ មេ ។ យន្តុជាហំ
 យេន សមណោ កោតមោ តេនុបសង្កមេយ្យំ វិចក្កុ-
 កម្មាយាតិ ។

[៤៧៥] អថខោ មារោ ចាបិមា កស្សកវណ្ណំ
 អភិជិម្ពិជិត្វា មហាន្តំ នង្គុលំ ខន្ធករិត្វា ដីយំ ចាច-
 នយដ្ឋិ កហេត្វា ហដហដកេសោ សាណាសាដកនិ-
 វត្តោ^(១) កន្ធមមក្ខិតេហិ ចាទេហិ យេន ភក-
 វា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ ឯតទវោច

១ ឱ. សាណាសាដិនិវត្តោ ។

មារសំយុត្ត បាសាណវគ្គ មារចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ

កិស្សកិស្សត្រី ទី ៩

[៤៧៤] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ពន្យល់ពួកភិក្ខុ ឲ្យយល់ជាក់ ឲ្យកាន់តាម ឲ្យកើតសេចក្តីខ្ចីឃ្មាត
 ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថា ដែលប្រកបព្រមដោយព្រះនិព្វាន ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះ ក៏ធ្វើឲ្យជាប្រយោជន៍ ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ប្រមូលមកនូវចិត្តទាំងពួង
 មានសោតប្រសាទផ្សេងប្រុងស្តាប់ធម៌ ។ គ្រានោះឯង មារមានចិត្ត
 បាប មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា សមណគោតមនេះឯង ពន្យល់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ដោយធម្មិកថាដែលប្រកបដោយព្រះនិព្វាន ។ បេ ។
 បើដូច្នោះ គួរអញ្ជូនចូលទៅរកព្រះសមណគោតមនោះ ដើម្បីធ្វើបញ្ញា-
 ចក្ខុឲ្យវិនាស ។

[៤៧៥] គ្រានោះឯង មារមានចិត្តបាប និម្មិតខ្លួនឲ្យមានភេទ
 ដូចជាអ្នកក្លររាស់ លិនផ្តល់យ៉ាងធំ កាន់ដងជន្លូញយ៉ាងវែង មានសក់
 កម្រើង ស្លៀកសំពត់ធ្មៃ មានជើងប្រឡាក់កក ដើរចូលទៅរកព្រះ
 មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏សួរព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

អបិ សមណ ពលិតទ្កេ អទ្ធិសាតិ ។ កី បន ចាបិម
 តេ ពលិតទ្កេហីតិ ។ មមេវ សមណ ចក្កុ មម រូចា
 មម ចក្កុសម្មស្សវិញ្ញាណាយតនំ កុហី មេ សមណ
 កន្ធា មោក្ខសិ មមេវ សមណ សោតំ មម សទ្ធា
 ។ បេ ។ មមេវ សមណ យានំ មម កន្ធា ។ បេ ។
 មមេវ សមណ ជិវ្ហា មម រសា ។ បេ ។ មមេវ
 សមណ កាយោ មម ដោជ្ជព្វា ។ បេ ។ មមេវ សមណ
 មនោ មម ធម្មា មម មនោសម្មស្សវិញ្ញាណាយតនំ
 កុហី មេ សមណ កន្ធា មោក្ខសីតិ ។

[៤៧៦] តវេវ ចាបិម ចក្កុ តវ រូចា តវ ចក្កុ-
 សម្មស្សវិញ្ញាណាយតនំ យត្ត ច ខោ ចាបិម នត្ថិ ចក្កុ
 នត្ថិ រូចា នត្ថិ ចក្កុសម្មស្សវិញ្ញាណាយតនំ អកតិ
 តវ តត្ថ ចាបិម តវេវ ចាបិម សោតំ តវ សទ្ធា តវ
 សោតសម្មស្សវិញ្ញាណាយតនំ យត្ត ច ខោ ចាបិម នត្ថិ
 សោតំ នត្ថិ សទ្ធា នត្ថិ សោតសម្មស្សវិញ្ញាណាយតនំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

បពិត្រសមណៈ ព្រះអង្គបានឃើញគោផងទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់តបថា
 ចុះអ្នកឯងត្រូវការអ្វីដោយគោ ។ មារសួរថា បពិត្រសមណៈ ភ្នែក
 របស់ខ្ញុំ រូបរបស់ខ្ញុំ ចក្ខុសម្ផស្សនិងវិញ្ញាណាយតនៈរបស់ខ្ញុំ បពិត្រ
 សមណៈ ព្រះអង្គទៅក្នុងទីណា ទើបរួចចាកវិស័យរបស់ខ្ញុំ បពិត្រ
 សមណៈ ត្រចៀករបស់ខ្ញុំ សំឡេងរបស់ខ្ញុំ ។ បេ ។ បពិត្រសមណៈ
 ច្រមុះរបស់ខ្ញុំ ក្លិនរបស់ខ្ញុំ ។ បេ ។ បពិត្រសមណៈ អណ្តាតរបស់ខ្ញុំ
 រសរបស់ខ្ញុំ ។ បេ ។ បពិត្រសមណៈ កាយរបស់ខ្ញុំ ផោដ្ឋព្វៈរបស់
 ខ្ញុំ ។ បេ ។ បពិត្រសមណៈ ចិត្តរបស់ខ្ញុំ ធម្មារម្មណ៍របស់ខ្ញុំ មនោ-
 សម្ផស្ស និងវិញ្ញាណាយតនៈរបស់ខ្ញុំ បពិត្រសមណៈ ព្រះអង្គទៅ
 ក្នុងទីណា ទើបរួចចាកវិស័យរបស់ខ្ញុំ ។

[៤៧៦] ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់មារ ភ្នែករបស់អ្នក រូបរបស់
 អ្នក ចក្ខុសម្ផស្សនិងវិញ្ញាណាយតនៈរបស់អ្នកពិតមែន ម្ចាស់មារ តែ
 ថា ចក្ខុមិនមាន រូបមិនមាន ចក្ខុសម្ផស្សនិងវិញ្ញាណាយតនៈមិនមាន
 ក្នុងទីណា ម្ចាស់មារ ក្នុងទីនោះ មិនមែនជាគតិរបស់អ្នកឯងឡើយ
 ម្ចាស់មារ ត្រចៀករបស់អ្នក សំឡេងរបស់អ្នក សោតសម្ផស្សនិង
 វិញ្ញាណាយតនៈរបស់អ្នកពិតមែន ម្ចាស់មារ តែថា ត្រចៀកមិនមាន
 សំឡេងមិនមាន សោតសម្ផស្សនិងវិញ្ញាណាយតនៈមិនមាន ក្នុងទីណា

មារសំយុត្តស្ស បាសាណវគ្គេ មារស្ស ភគវន្តជ្ឈភាសនំ

អកតិ តវ តត្ថ ចាបិម តវេ ចាបិម យានំ តវ
 កន្ធា តវ យានសម្មស្សវិញ្ញាណាយតនំ យត្ថ ច ខោ
 ចាបិម នត្ថិ យានំ នត្ថិ កន្ធា នត្ថិ យានសម្មស្ស-
 វិញ្ញាណាយតនំ អកតិ តវ តត្ថ ចាបិម តវេ ចាបិម
 ជិហ្គា តវ រសា តវ ជិហ្គាសម្មស្សវិញ្ញាណាយតនំ ។ បេ ។
 តវេ ចាបិម កាយោ តវ ដោដ្ឋព្វា តវ កាយ-
 សម្មស្សវិញ្ញាណាយតនំ ។ បេ ។ តវេ ចាបិម មនោ
 តវ ធម្មា តវ មនោសម្មស្សវិញ្ញាណាយតនំ យត្ថ ច
 ខោ ចាបិម នត្ថិ មនោ នត្ថិ ធម្មា នត្ថិ មនោ-
 សម្មស្សវិញ្ញាណាយតនំ អកតិ តវ តត្ថ ចាបិមាតិ ។

[៤៧៧]

យំ វទន្តិ មមយិទន្តិ

យេ វទន្តិ មមន្តិ ច

ឯត្ថ ចេ តេ មនោ អត្ថិ

ន មេ សមណ មោក្ខសីតិ ។

មារសំយុត្ត បាសាណវគ្គ មារពោលតបព្រះមានព្រះភាគ

ម្នាលមារ ក្នុងទីនោះ មិនមែនជាគតិរបស់អ្នកឯងឡើយ ម្នាលមារ ច្រមុះ
 របស់អ្នក ក្លិនរបស់អ្នក ឃានសម្ផស្សនិងវិញ្ញាណាយតនៈរបស់អ្នកពិត
 មែន ម្នាលមារ តែថា ច្រមុះមិនមាន ក្លិនមិនមាន ឃានសម្ផស្សនិង
 វិញ្ញាណាយតនៈមិនមាន ក្នុងទីណា ម្នាលមារ ក្នុងទីនោះ មិនមែន
 ជាគតិរបស់អ្នកឯងឡើយ ម្នាលមារ អណ្តាតរបស់អ្នក រសរបស់អ្នក
 ជិវ្ហាសម្ផស្សនិងវិញ្ញាណាយតនៈរបស់អ្នកពិតមែន ។ បេ ។ ម្នាលមារ
 កាយរបស់អ្នក ផ្សព្វរបស់អ្នក កាយសម្ផស្សនិងវិញ្ញាណាយតនៈរបស់
 អ្នកពិតមែន ។ បេ ។ ម្នាលមារ ចិត្តរបស់អ្នក ធម្មារម្មណ៍របស់អ្នក
 មនោសម្ផស្សនិងវិញ្ញាណាយតនៈរបស់អ្នកពិតមែន ម្នាលមារ តែថាចិត្ត
 មិនមាន ធម្មារម្មណ៍មិនមាន មនោសម្ផស្សនិងវិញ្ញាណាយតនៈមិនមាន
 ក្នុងទីណា ម្នាលមារ ក្នុងទីនោះ មិនមែនជាគតិរបស់អ្នកទេ ។

[៤៧៧] មារពោលតបថា ជនទាំងឡាយណា តែង
 ពោលនូវរបស់ណាថា នេះរបស់អញដូច្នោះក្តី ពោលថា
 អញដូច្នោះក្តី បើព្រះទ័យរបស់ព្រះអង្គ មានក្នុងរបស់នុំនៃ
 ជនទាំងនោះដែរ បពិត្រសមណៈ ព្រះអង្គមិនរួចចាកវិស័យ
 របស់ខ្ញុំឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៤៧៨]

យំ វទន្តិ ន តំ មយ្ហំ

យេ វទន្តិ ន តេ អហំ

ឯវំ ចាបិម ជាធាហិ

ន មេ មក្កម្បិ ទក្ខសីតិ ។

អថខោ មារោ ចាបិមា ។ បេ ។ តត្ថេវន្តរាយីតិ ។

ទសមំ វជ្ជសុត្តំ

[៤៧៩]

ឯកំ សមយំ ភកវា កោសលេសុ វិហា-

រតិ ហិមវន្តប្បទេសេ អវញ្ញកុដិកាយំ ។ អថខោ

ភកវតោ រហោកតស្ស បដិសល្ល័នស្ស ឯវំ ចេតសោ

បរិវិតក្កោ ឧទចាទិ សក្កោ នុ ខោ វជ្ជំ កាវតុំ អហនំ

អយាតយំ អទិនំ អជាបយំ អសោចំ អសោចាបយំ

ធម្មេនាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៤៧៨] ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រាស់ថា ពួកជនពោលដៅយក
 របស់ណា របស់នោះមិនមាន ដល់តថាគតទេ ពួកជន
 ណាពោលថា (អញដូច្នោះ) ពួកជននោះមិនដូចតថាគត
 ទេ ម្ចាស់មារ អ្នកឯង ចូរដឹងយ៉ាងនេះចុះ អ្នកឯងមិន
 ឃើញផ្លូវតថាគតទេ ។

ត្រានោះឯង មានមានចិត្តបាប ។ បេ ។ ក៏បាត់ចាកទីនោះទៅ ។

រដ្ឋសូត្រ ទី ១០

[៤៧៩] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងខ្នង
 ក្នុងព្រៃ នាហិមវន្តប្បទេស ក្នុងដែនកោសល ។ ត្រានោះឯង ព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងទីស្ងាត់ ពួនសម្ងំនៅ (ក្នុងផលសមាបត្តិ)
 មានព្រះទ័យត្រិះរិះកើតឡើងយ៉ាងនេះថា កាលបើតថាគត មិនសម្លាប់
 មិនឲ្យគេសម្លាប់ មិនបំផ្លាញ មិនឲ្យគេបំផ្លាញ មិនសោកសៅ មិន
 ធ្វើគេឲ្យសោកសៅ អាចនឹងសោយរាជ្យដោយធម៌បានឬប្លុំ ។

មារសំយុត្តស្ស បាសាណាវគ្គ ភគវន្តបសង្កមនំ

[៤៨០] អថខោ មារោ ចាបិមា ភកវតោ ចេ-
តសា ចេតោ បរិវិតក្កមញ្ញាយ យេន ភកវា តេនុប-
សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ ឯតទរោច កាវតុ ភន្តេ
ភកវា រន្តំ កាវតុ សុកតោ រន្តំ អហានំ អយាត-
យំ អជិនំ អជាបយំ អសោចំ អសោចាបយំ ធម្មេ-
នាតិ ។ កី បន មេ ត្វំ ចាបិម បស្សសិ យំ មំ ត្វំ ឯវំ
រទេសិ កាវតុ ភន្តេ ភកវា រន្តំ កាវតុ សុកតោ រន្តំ
អហានំ អយាតយំ អជិនំ អជាបយំ អសោចំ អ-
សោចាបយំ ធម្មេនាតិ ។ ភកវតោ ខោ ភន្តេ ចត្តា-
រោ ឥទ្ធិចាទា ការិតា ពហុលីកតា យានីកតា

មារសំយុត្ត បាសាណវគ្គ មារចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ

[៤៨០] គ្រានោះឯង មារមានចិត្តបាប ដឹងនូវបរិវិតក្កៈក្នុង
 ព្រះទ័យរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ដោយចិត្តរបស់ខ្លួនហើយ ចូលទៅរក
 ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាង
 នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់មិនសម្លាប់
 មិនឲ្យគេសម្លាប់ មិនបំផ្លាញ មិនឲ្យគេបំផ្លាញ មិនសោកសៅ
 មិនធ្វើគេឲ្យសោកសៅ សូមសោយរាជ្យដោយធម៌ចុះ សូមព្រះសុគត
 សោយរាជ្យដោយធម៌ចុះ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់មារ ចុះអ្នក
 ឯង ឃើញហេតុដូចម្តេច របស់តថាគត បានជាអ្នកឯងពោលនឹង
 តថាគតយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះមានព្រះភាគ មិន
 សម្លាប់ មិនឲ្យគេសម្លាប់ មិនបំផ្លាញគេ មិនឲ្យគេបំផ្លាញ មិន
 សោកសៅ មិនធ្វើគេឲ្យសោកសៅ សូមសោយរាជ្យដោយធម៌ចុះ
 សូមព្រះសុគតសោយរាជ្យដោយធម៌ចុះ ។ មារទូលតបថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះឥទ្ធិបាទ ៤ ប្រការ ព្រះមានព្រះភាគបាន
 ចម្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យដូចជាយានហើយ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

វត្តកតា អនុដ្ឋិតា បរិចិតា សុសមារទ្ធា អាកដ្ឋមាណោ
បន ភន្តេ ភក្កវា ហិមវន្តំ បព្វតវាជំ សុវណ្ណាន្តេវ
អធិមុច្ឆេយ្យ សុវណ្ណបព្វតស្សាតិ ។

[៤៨១] បព្វតស្ស សុវណ្ណស្ស
ជាតរូបស្ស កេវលា
ទ្ធិតាវ នាលមេកស្ស
ឥតិ វិទ្ធា សមញ្ញេវ

យោ ទុក្ខមទ្ធកិំ យតោនិទានំ
កាមេសុ សោ ជន្តុ កមំ នមេយ្យ
ឧបដី វិទិត្វាន សដ្ឋោតិ លោកេ
តស្សេវ ជន្តុ វិនយាយ សិក្ខេតិ ។

អថខោ មារោ ចាបិមា ជាណតិ មំ ភក្កវា ជាណតិ
មំ សុកតោតិ ទុក្ខិំ ទុម្មនោ តត្រូវន្តវាយីតិ ។

បាសាណវគ្គោ ទុតិយោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

បានធ្វើឲ្យជាទីតាំងហើយ បានឲ្យបិតនៅរៀយ ។ ហើយ បានសន្សំ
ហើយ បានប្រារព្ធដោយប្រពៃហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ប្រសិន
បើព្រះមានព្រះភាគ ប៉ុនប៉ងនឹងអធិដ្ឋានស្តេចភ្នំឈ្មោះហិមវន្ត ឲ្យទៅជា
មាស ភ្នំនោះ ក៏ក្លាយទៅជាភ្នំមាសបាន ។

[២៨១] ព្រះអង្គត្រាស់ថា ភ្នំមាសសុទ្ធមានសម្បុរល្អ
ទោះបីភ្នំពីរក៏មិនល្មមគ្រាន់ដល់បុគ្គលម្នាក់ឡើយ បុគ្គលដឹង
ដូច្នោះ គួរប្រព្រឹត្តស្មើ សត្វណា បានឃើញសេចក្តីទុក្ខ
ដែលមានកាមជាហេតុ សត្វនោះនឹងបង្កើនចិត្តទៅរកកាម
ដូចម្តេចកើត លុះសត្វបានដឹងច្បាស់នូវឧបធិក្នុងលោកថាជា
គ្រឿងចំពាក់ដូច្នោះហើយ គួរសិក្សាដើម្បីកម្ចាត់បង់នូវឧបធិ
នោះចេញ ។

គ្រានោះឯង មារមានចិត្តបាប កើតទុក្ខ តូចចិត្តថា ព្រះមាន
ព្រះភាគស្គាល់អញ ព្រះសុគតស្គាល់អញ ដូច្នោះហើយ ក៏បាត់ចាក
ទីនោះទៅ ។

ចប់ បាសាណវគ្គ ទី ២ ។

មារសំយុត្តស្ស បាសាណវគ្គេ ឧទ្ទានំ

តស្ស្យុទ្ទានំ

ចាសាលោកា សីហោ សកលិកំ

បដិរូបញ្ច មាណសំ

បត្តំ អាយតនំ បិណ្ឌុរា

កស្សកំ រដ្ឋេន តេ ទសាតិ ។

មារសំយុត្ត បាសាណវគ្គ ឧទ្ទាន

បញ្ជីរឿងនៃបាសាណវគ្គនោះ គឺ

បាសាណសូត្រ ១ សីហសូត្រ ១ សកលិកសូត្រ ១ បដិ-
រូបសូត្រ ១ មានសសូត្រ ១ បត្តសូត្រ ១ អាយតន-
សូត្រ ១ បិណ្ឌសូត្រ ១ កស្សកសូត្រ ១ រដ្ឋសូត្រ ១
រួមត្រូវជា ១០ សូត្រ ។

តតិយោ សម្ពហុលវគ្គោ

បឋមំ សម្ពហុលសុត្តំ

[៤៨២] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកវា
សក្កេសុ វិហារតិ សិលារតិយំ ។ តេន ខោ បន
សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ កកវតោ អវិទូវេ អប្ប-
មត្តា អាតាបិដោ បហិតត្តា វិហារន្តិ ។

[៤៨៣] អថខោ មារោ ចាបិមា ព្រាហ្មណាវណ្ណំ
អភិទិម្មិទិត្តា មហាន្តេន ជជណ្ណាវេន អទិនក្ខិបទិវត្តោ
ទិណ្ណោ កោចានសិវត្តោ យុវយុវ្យស្សាសី ឧទុម្ពរទណ្ណំ
កហេត្វា យេន តេ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា
តេ ភិក្ខុ ឯតទវោច ទហារា កវន្តោ បព្វទិតា សុសុ-
កាឡកេសា ភទ្រិន យោពូនេន សមន្តាភតា ប-
បមេន វយសា អទិក្ខិទ្បិតាវិដោ កាមេសុ ភុញ្ញនុ
កវន្តោ មាណុសកេ កាមេ មា សន្និដ្ឋិកំ ហិត្វា

សម្ពហុលវគ្គ ទី ៣

សម្ពហុលសូត្រ ទី ១

[៤៨២] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងស្រុកសិលាវតី ក្នុងដែនសក្កៈ ។ សម័យនោះ
 ឯង ពួកភិក្ខុច្រើនរូប ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមដុតកម្តៅកិលេស
 មានចិត្តបញ្ជូនទៅហើយ នៅក្នុងទីជិតនៃព្រះមានព្រះភាគ ។

[៤៨៣] គ្រានោះឯង មានមានចិត្តបាប និម្មិតភេទជាព្រាហ្មណ៍
 មានផ្ទះសក់ធំ ស្ងៀកដណ្តប់ស្បែកខ្លាទាំងក្រចក ជាមនុស្សចាស់គ្រាំ
 គ្រា មានកាយកោងដូចបង្កង់ផ្ទះ ដកដង្ហើមចូលព្រះសូរយរូក ។ កាន់
 ឈើច្រត់ដើមល្វា ចូលទៅរកពួកភិក្ខុ លុះចូលទៅដល់ និយាយនឹង
 ពួកភិក្ខុនោះដូច្នោះថា លោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ជាអ្នកបួស នៅក្មេង
 កំលោះ មានសក់ខ្មៅស្រិល ប្រកបដោយវ័យល្អគឺបឋមវ័យ មិនទាន់
 ដែលលេងកាមទាំងឡាយទេ ចូរលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ បរិភោគ
 កាមជារបស់មនុស្សសិន ចូរលោកទាំងឡាយ កុំលះបង់សន្ធិដ្ឋិកកាម^(១)

១ សំដៅយកកាមជារបស់មនុស្ស ។

មារសំយុត្តស្ស តតិយវគ្គ វិញ្ញាបិក្ខុនំ

កាលិកំ អនុដាវិត្តាតិ ។ ន ខោ មយំ ព្រាហ្មណ
 សន្និដ្ឋិកំ ហិត្វា កាលិកំ អនុដាវាម កាលិកញ្ច
 ខោ មយំ ព្រាហ្មណ ហិត្វា សន្និដ្ឋិកំ អនុដាវាម
 កាលិកា ហិ ព្រាហ្មណ កាមា វុត្តា ភកវតា
 ពហុទុក្ខា ពហូចាយាសា អាទីនវោ ឯត្ត ភិយ្យោ
 សន្និដ្ឋិកោ អយំ ធម្មោ អកាលិកោ ឯហិបស្សិកោ
 ឱបនយិកោ បច្ចត្តំ វេទិតព្វោ វិញ្ញាបិក្ខុតិ ។ ឯវំ វុត្តេ
 មារោ ចាបិមា សីសំ ឱកម្យេត្វា ជិវ្ហំ និល្លាធឿត្វា
 តិវិសាទំ នលាដេន នលាជិកំ វុដ្ឋាបេត្វា ទណ្ហា-
 មោលុត្ត បក្កាមិ ។

[៤៨៤] អថខោ តេ ភិក្ខុ យេន ភកវា តេ-
 នុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯក-
 មន្តំ និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋា ខោ តេ ភិក្ខុ

មារសំយុត្ត តតិយវគ្គ ការក្រាបទូលរបស់ពួកភិក្ខុ

ហើយស្ទុះទៅរកកាលិកកាម^(១)ឡើយ ។ ពួកភិក្ខុ តបវិញថា ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ ពួកយើងមិនមែនលះបង់សន្និដ្ឋិកកាម ស្ទុះទៅរកកាលិកកាម
 ទេ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពួកយើងលះបង់កាលិកកាម ស្ទុះទៅរកសន្និដ្ឋិក-
 លោកុត្តរធម៌ទេតើ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះថា កាលិកកាមទាំងឡាយ
 ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់
 ច្រើន ទោសក្នុងកាលិកកាមនុ៎ះមានច្រើនក្រៃលែង ធម៌នេះ ជាធម៌
 ដែលត្រូវឃើញច្បាស់ខ្លួនឯង ជាធម៌ឲ្យផលមិនរង់ចាំកាល ជាធម៌គួរ
 ដល់ឯហិបស្សវិធី ជាធម៌គួរបង្កោនចូលមកទុកក្នុងខ្លួន ជាធម៌ដែលពួក
 វិញ្ញាជនគប្បីដឹងបានចំពោះខ្លួនឯង ។ កាលពួកភិក្ខុ ពោលយ៉ាងនេះ
 មារមានចិត្តបាប ក៏ដក់ក្បាល លៀនអណ្តាត ធ្វើថ្វាសឲ្យមានផ្នត់ ៣
 ជាន់ ហើយច្រត់ឈើច្រត់ដើរចៀសចេញទៅ ។

[៤៨៤] ទើបភិក្ខុទាំងនោះ នាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះ
 ភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានជោគ ទើបអង្គុយក្នុងទី
 ដ៏សមគួរ ។ លុះពួកភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាប

១ សំដៅយកកាមជារបស់ទិព្វ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ភកវន្តំ ឯតទោវេទំ ឥធម៌ មយំ ភន្តេ ភកវតោ អវិទូរេ
 អប្បមត្តា អាតាបិដោ បហិតត្តា វិហារម អថខោ ភន្តេ
 អញ្ញតហេ ព្រាហ្មណោ មហាន្តេន ជជណ្ណវេន អជិ-
 នក្ខិបនិវត្តោ ជិណ្ណោ កោចានសិវដ្ឋោ យុវុយុវប្ប-
 ស្សាសី ឧទុម្ពរទណ្ឌំ កហេត្វា យេន មយំ តេនុប-
 សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អម្ពេ ឯតទោវេច ទហារា ភវន្តោ
 បព្វជិតា សុសុកាឡកេសា ភទ្រេន យោព្វនេន
 សមន្នាគតា បបមេន វយសា អនិក្កិឡិតារិដោ កាមេ-
 សុ ភុញ្ញន្ត ភវន្តោ មាណុសកេ កាមេ មា សន្និដ្ឋិកំ
 ហិត្វា កាលិកំ អនុជារិត្តាតិ ឯវំ វុត្តេ មយំ ភន្តេ តំ
 ព្រាហ្មណំ ឯតទោវេចុម្ព ទ ខោ មយំ ព្រាហ្មណ សន្និដ្ឋិ-
 កំ ហិត្វា កាលិកំ អនុជារាម កាលិកញ្ច ខោ
 មយំ ព្រាហ្មណ ហិត្វា សន្និដ្ឋិកំ អនុជារាម កាលិ-
 កា ហិ ព្រាហ្មណ កាមា វុត្តា ភកវតា ពហុទុក្ខា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

បង្គំទូលព្រះមានជោគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកខ្ញុំព្រះ
អង្គជាអ្នកមិនប្រមាទ ព្យាយាមដុតកម្ដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់
ព្រះនិព្វាន ហើយនៅក្នុងទីជិតព្រះអង្គឯណោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ស្រាប់តែមានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ មានផ្លូវសក់ធំ ស្ងៀកដណ្ដប់ស្បែកខ្លាទាំង
ក្រចក ជាមនុស្សចាស់ជរា មានកាយកោងដូចបង្គំផ្ទះ ដកដង្ហើមព្យ
យរូក ។ កាន់ឈើច្រត់ដើមល្វា ចូលទៅរកពួកខ្ញុំព្រះអង្គ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ បាននិយាយនឹងពួកខ្ញុំព្រះអង្គយ៉ាងនេះថា លោកទាំងឡាយ
ដ៏ចម្រើន ជាអ្នកបួស នៅក្មេងកំលោះ មានសក់ខ្មៅស្រិល ប្រកបដោយ
វ័យល្អគឺបឋមវ័យ មិនទាន់ដែលលេងក្នុងកាមទាំងឡាយ ចូរលោកដ៏
ចម្រើនទាំងឡាយ បរិភោគកាមជារបស់មនុស្សសិន កុំលះបង់សន្និដ្ឋិក-
កាម ស្ទុះទៅរកកាលិកកាមឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលដែល
ព្រាហ្មណ៍នោះពោលយ៉ាងនេះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ ក៏បានតបនឹងព្រាហ្មណ៍
នោះ ដូច្នោះថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ យើងមិនមែនលះបង់សន្និដ្ឋិកកាម
ស្ទុះទៅរកកាលិកកាមទេ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពួកយើងលះបង់កាលិក-
កាមស្ទុះទៅរកសន្និដ្ឋិកលោកុត្តរធម៌ទេតើ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះថា
កាលិកកាមទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា មានទុក្ខចម្រើន

មារសំយុត្តស្ស តតិយវគ្គេ ភគវតោបដិវចនំ

ពហូទាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ សន្និដ្ឋិកោ
 អយំ ធម្មោ អកាសិកោ ឯហិបស្សិកោ ឱបន-
 យិកោ បច្ចុត្តំ វេទិតញោ វិញ្ញាហីតិ ឯវំ វុត្តេ ភន្តេ
 សោ ព្រាហ្មណោ សីសំ ឱកម្មេត្វា ជិវ្ហំ និល្លាធឿត្វា
 តិវិសាទំ នលាដេន នលាជិតំ វុដ្ឋាបេត្វា ទណ្ហាមោ-
 លុព្ព បក្កិញ្ញោតិ ។

[៤៨៥] នេសោ ភិក្ខុវេ ព្រាហ្មណោ មារោ ឯសោ
 ចាបិមា តុម្ហាកំ វិចក្កុកម្ហាយ អាតតោតិ ។ អថខោ
 ភកវា ឯតមត្តំ វិទិត្វា តាយំ វេលាយំ ឥមំ តាចំ
 អកាសិ

យោ ទុក្ខមទ្ធកិច្ចិ យតោនិទានំ
 កាមេសុ សោ ជន្តុ កចំ នមេយ្យ
 ឧបដិ វិទិត្វា សង្កោតិ លោកេ
 តស្សេវ ជន្តុ វិនយាយ សិក្ខោតិ ។

មារសំយត្ត តតិយវគ្គ ព្រះពុទ្ធដីកាតបរបស់ព្រះមានព្រះភាគ

មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាលិកកាមនុ៎ះមានច្រើនក្រៃ-
 លែង ធម៌នេះ ជាធម៌ដែលត្រូវឃើញច្បាស់ខ្លួនឯង ជាធម៌ឲ្យផលមិន
 រង់ចាំកាល ជាធម៌គួរដល់ឯហិបស្សវិធី ជាធម៌គួរបង្កោនមកទុកក្នុងខ្លួន
 ជាធម៌ដែលពួកវិញ្ញាជនគប្បីដឹងបានចំពោះខ្លួនឯង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 កាលបើយើងខ្ញុំព្រះអង្គពោលយ៉ាងនេះ ព្រាហ្មណ៍នោះ ក៏ដក់ក្បាល
 លៀនអណ្តាត ធ្វើថ្វាសឲ្យមានផ្នត់ ៣ ជាន់ ហើយច្រត់ឈើច្រត់ដើរ
 ចៀសចេញទៅ ។

[៤៨៥] ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 នុ៎ះ មិនមែនជាព្រាហ្មណ៍ទេ អ្នកនុ៎ះ ជាមារមានចិត្តបាប មកដើម្បីធ្វើ
 បញ្ញាចក្ខុរបស់អ្នកទាំងឡាយឲ្យវិនាសទេតើ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបសេចក្តីនុ៎ះហើយ ទើបត្រាស់តាថានេះ ក្នុង
 វេលានោះ ថា

សត្វណា បានឃើញសេចក្តីទុក្ខ ដែលមានកាមណាជា
 ហេតុ សត្វនោះ នឹងបង្កោនចិត្តទៅរកកាមនោះដូចម្តេច
 កើត (បើ) សត្វ បានដឹងច្បាស់នូវឧបធិក្កិលេស ថាជា
 គ្រឿងចំពាក់ក្នុងលោកដូច្នោះហើយ គួរសិក្សាដើម្បីកម្ចាត់បង់
 នូវឧបធិក្កិលេសនោះចេញ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ទុតិយំ សមិទ្ធិសុត្តំ

[៤៨៦] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា
សក្កេសុ វិហារតិ សិលារតិយំ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អាយស្មា សមិទ្ធិ ភកវតោ អវិទូរេ អប្ប-
មត្តោ អាតាបី បហិតត្តោ វិហារតិ ។ អថខោ អាយ-
ស្មតោ សមិទ្ធិស្ស រហោកតស្ស បដិសស្មីនស្ស ឯវំ
ចេតសោ បរិវិតក្កោ ឧទទាទិ លាភា វត មេ សុលទ្ធិ
វត មេ យស្ស មេ សត្តា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា
លាភា វត មេ សុលទ្ធិ វត មេ យោហំ ឯវំ ស្វាគ្ហា-
តេ ធម្មវិនយេ បព្វជិតោ លាភា វត មេ សុលទ្ធិ វត
មេ យស្ស មេ សព្រហ្មចារិណោ សីលវន្តោ កល្យា-
ណធម្មាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

សមិទ្ធិសូត្រ ទី ២

[៤៨៦] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ សម័យមួយ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងស្រុកសិលាវតី ក្នុងដែនសក្កុះ ។ សម័យ
 នោះឯង ព្រះសមិទ្ធិមានអាយុ ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមដុត
 កម្ដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ហើយនៅក្នុងទីជិតនៃ
 ព្រះមានព្រះភាគ ។ គ្រានោះឯង ព្រះសមិទ្ធិមានអាយុ នៅក្នុងទី
 ស្ងាត់ពួនសម្លឹងនៅក្នុងកម្មដ្ឋាន មានសេចក្ដីត្រិះរិះកើតឡើងក្នុងចិត្ត យ៉ាង
 នេះថា អាត្មាអញពេញជាមានលាភ អត្តភាពជាមនុស្ស អាត្មាអញ
 ពេញជាបានដោយល្អ ព្រោះអាត្មាអញមានព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធជា
 គ្រូ អាត្មាអញពេញជាមានលាភ អត្តភាពជាមនុស្ស អាត្មាអញពេញ
 ជាបានដោយល្អអ ព្រោះអាត្មាអញបានបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហើយដោយប្រពៃ យ៉ាងនេះ អាត្មាអញពេញជា
 មានលាភ អត្តភាពជាមនុស្ស អាត្មាអញពេញជាបានដោយល្អ ព្រោះ
 អាត្មាអញមានពួកបុគ្គលមានសីល មានធម៌ដ៏ល្អ ជាសព្វហ្មចារី ។

មារសំយុត្តស្ស តតិយវគ្គេ មារភយកេវរសទ្ធករណំ

[៤៨៧] អថខោ មារោ ចាបិមា អាយស្មតោ
សមិទ្ធិស្ស ចេតសា ចេតោបរិវិតក្កមញ្ញាយ យេនា-
យស្មា សមិទ្ធិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតោ
សមិទ្ធិស្ស អវិទូរេ មហាន្តំ ភយកេវរំ សទ្ធមកាសិ
អបិស្សុនំ បបរិ មញ្ញោ ឧទ្រិយតីតិ ។

[៤៨៨] អថខោ អាយស្មា សមិទ្ធិ យេន ភក-
វា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ អាយស្មា
សមិទ្ធិ ភកវន្តំ ឯតទោច ឥទាហំ ភន្តេ ភកវតោ
អវិទូរេ អប្បមត្តោ អាតាបិ បហិតត្តោ វិហារមិ តស្ស
មយ្ហំ ភន្តេ រហោកតស្ស បដិសល្លីនស្ស ឯវំ ចេត-
សោ បរិវិតក្កោ ឧទទាទិ លាភា វត មេ សុលទ្ធិ
វត មេ យស្ស មេ សត្វា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ

មានសំយត្ត តតិយវត្ត ការធ្វើសំឡេងគួរខ្លាចគួរស្ងប់ស្ងែងនៃមារ

[៤៨៧] លំដាប់នោះឯង មារមានចិត្តបាប បានដឹងសេចក្តីត្រិះរិះ ក្នុងចិត្តរបស់ព្រះសមិទ្ធិមានអាយុ ដោយចិត្តរបស់ខ្លួន ក៏ចូលទៅរកព្រះសមិទ្ធិមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសំឡេងគួរខ្លាចគួរស្ងប់ស្ងែងយ៉ាងខ្លាំង ក្នុងទីជិតព្រះសមិទ្ធិមានអាយុ ចំណែកផែនដី ហាក់ដូចជាលាន់រំពង ។

[៤៨៨] គ្រានោះឯង ព្រះសមិទ្ធិមានអាយុ បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះសមិទ្ធិមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមដុតកម្ដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ហើយនៅក្នុងទីជិតព្រះមានព្រះភាគឯណោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលខ្ញុំព្រះអង្គនោះ នៅក្នុងទីស្ងាត់ ពួនសម្លេងនៅក្នុងកម្មដ្ឋាន មានសេចក្តីត្រិះរិះកើតឡើងក្នុងចិត្ត យ៉ាងនេះ ថា អាត្មាអញ ពេញជាមានលាភ អត្តភាពជាមនុស្ស អាត្មាអញ ពេញជាបានដោយល្អ ព្រោះអាត្មាអញមានព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធជាគ្រូ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

លាភា វត មេ សុលទ្ធិំ វត មេ យោហំ ឯវំ ស្វាគ្ហាតេ
 ធម្មវិនយេ បព្វជិតោ លាភា វត មេ សុលទ្ធិំ វត មេ
 យស្ស មេ សព្រហ្មចារិទោ សីលវន្តោ កល្យាណ-
 ធម្មាតិ តស្ស មយ្ហំ ភន្តេ អវិទូរេ មហាកយកេវវសន្នោ
 អហោសិ អបិស្សុទំ បបរី មញ្ញោ ឧទ្រិយតីតិ ។

[៤៨៩] នេសា សមិទ្ធិំ បបរី ឧទ្រិយតិ មារោ
 ឯសោ ចាបិមា តុយ្ហំ វិចកុកម្មាយ អាតតោ កច្ច
 ត្ថំ សមិទ្ធិំ តត្តេវ អប្បមត្តោ អាតាបី បហិតត្តោ
 វិហារហីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ អាយស្មា សមិទ្ធិ
 ភកវតោ បដិស្សត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 បទត្តិណំ កត្វា បក្កាមិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

អាត្មាអញពេញជាមានលាភ អត្តភាពជាមនុស្ស អាត្មាអញពេញជា
 បានដោយល្អ ព្រោះអាត្មាអញបានបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះអង្គទ្រង់
 សំដែងហើយដោយប្រពៃ យ៉ាងនេះ អាត្មាអញពេញជាមានលាភ អត្ត-
 ភាពជាមនុស្ស អាត្មាអញពេញជាបានដោយល្អ ព្រោះអាត្មាអញមាន
 ពួកបុគ្គលមានសីល មានធម៌ដ៏ល្អ ជាសព្វហ្មចារី បពិត្រព្រះអង្គដ៏
 ចម្រើន សំឡេងគួរខ្លាចគួរស្ងប់ស្ងែងយ៉ាងខ្លាំង ក៏កើតមានក្នុងទីជិតខ្ញុំ
 ព្រះអង្គនោះ ចំណែកផែនដី ហាក់ដូចជាលាន់ព្រំពង ។

[៤៨៧] ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់សមិទ្ធិ នុ៎ះមិនមែន
 ជាផែនដីលាន់ព្រំពងទេ នុ៎ះជាមារមានចិត្តបាប មកដើម្បីធ្វើបញ្ញាចក្ក
 របស់អ្នកឲ្យវិនាសទេតើ ម្ចាស់សមិទ្ធិ ចូរអ្នកទៅចុះ អ្នកកុំប្រមាទ ខ្ញុំ
 ព្យាយាមដុតកម្ដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ហើយនៅ
 ក្នុងទីនោះវិញចុះ ។ ព្រះសមិទ្ធិមានអាយុ ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីការរបស់
 ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ដូច្នោះហើយ ក្រោកអំពីអា-
 សនៈ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណដើរចេញទៅ ។

មារសំយុត្តស្ស តតិយវគ្គ សមិទ្ធិបដិវចនំ

[៤៩០] ទុតិយម្បិ ខោ អាយស្មា សមិទ្ធិ តត្រូវ
 អប្បមត្តោ អាតាបី បហិតត្តោ វិហាសិ ។ ទុតិយម្បិ
 ខោ អាយស្មតោ សមិទ្ធិស្ស រហោកតស្ស បដិសស្ម័-
 នស្ស ។ បេ ។ ទុតិយម្បិ ខោ មារោ ចាបិមា អា-
 យស្មតោ សមិទ្ធិស្ស ចេតសា ចេតោបរិតក្កមញ្ញាយ
 ។ បេ ។ អបិស្សុនំ បបរី មញ្ញោ ឧទ្រិយតីតិ ។

[៤៩១] អថខោ អាយស្មា សមិទ្ធិ មារោ អយំ
 ចាបិមា ឥតិ វិទិត្វា មារំ ចាបិមន្តំ កាថាយ អជ្ឈកាសិ
 សទ្ធាយាហំ បព្វជិតោ
 អការស្មា អនការិយំ
 សតិ បញ្ញា ច មេ ពុទ្ធា
 ចិត្តញ្ច សុសមាហិតំ
 កាមំ ករស្ស រូចានិ
 លេវ មំ ព្យាជយិស្សសីតិ ។

អថខោ មារោ ចាបិមា ជាតាតិ មំ សមិទ្ធិ
 ភិក្ខុតិ ទុក្ខិ ទុម្មដោ តត្រូវន្តរាយីតិ ។

មារសំយុត្ត តតិយវត្ត ពាក្យតបរបស់ព្រះសមិទ្ធិ

[២៩០] ព្រះសមិទ្ធិមានអាយុ មិនប្រមាទ មានព្យាយាមដុត
កម្ដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ហើយនៅក្នុងទីនោះ
ឯង អស់វារៈជាគម្រប់ពីរដង ។ ព្រះសមិទ្ធិមានអាយុ នៅក្នុងទីស្ងាត់
ពួនសម្លឹងនៅក្នុងកម្មដ្ឋាន អស់វារៈជាគម្រប់ពីរដង ។ បេ ។ មានចិត្ត
បាប បានដឹងសេចក្ដីត្រិះរិះក្នុងចិត្ត របស់ព្រះសមិទ្ធិមានអាយុ ដោយ
ចិត្តរបស់ខ្លួន អស់វារៈជាគម្រប់ពីរដងផង ។ បេ ។ ចំណែកផែនដី ហាក់
ដូចជាលាន់ព្វវិពល ។

[២៩១] គ្រានោះឯង ព្រះសមិទ្ធិមានអាយុ ដឹងច្បាស់ថា អ្នក
នេះ ជាមានចិត្តបាប ដូច្នោះហើយ ទើបពោលនឹងមានចិត្តបាប
ដោយគាថាដូច្នោះថា

អាត្មាចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួស ដោយសទ្ធា សតិវិនិច្ឆ័យ
បញ្ញា អាត្មាបានដឹងហើយ ទាំងចិត្តសោតក៏បានតាំងល្អ
ហើយ ចូរអ្នកធ្វើរូប (ដែលគួរខ្លាច) តាមប្រាថ្នាចុះ អ្នក
មិនអាចធ្វើអាត្មាឲ្យញាប់ញ័របានឡើយ ។

គ្រានោះឯង មានចិត្តបាប កើតទុក្ខ តូចចិត្តថា សមិទ្ធិភិក្ខុ
ស្គាល់អាត្មាអញ ដូច្នោះហើយ ក៏បាត់ចាកទីនោះទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

តតិយំ គោធិកសុត្តំ

[៤៩២] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា
 រាជគហោ វិហារតិ វេជ្ជវនេ កលទ្ធកនិវាមេ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អាយស្មា គោធិកោ ឥសិកិលិ-
 បស្សេ វិហារតិ កាឡសិលាយំ ។

[៤៩៣] អថខោ អាយស្មា គោធិកោ អប្ប-
 មត្តោ អាតាបី បហិតត្តោ វិហារន្តោ សាមាយិកំ^(១)
 ចេតោវិមុត្តិ ដុសិ ។ អថខោ អាយស្មា គោធិកោ
 តម្ហា សាមាយិកាយ ចេតោវិមុត្តិយា បរិហាយិ ។
 ទុតិយម្បិ ខោ អាយស្មា គោធិកោ អប្បមត្តោ អា-
 តាបី បហិតត្តោ វិហារន្តោ សាមាយិកំ ចេតោវិមុត្តិ
 ដុសិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ អាយស្មា គោធិកោ តម្ហា
 សាមាយិកាយ ចេតោវិមុត្តិយា បរិហាយិ ។ តតិយម្បិ
 ខោ អាយស្មា គោធិកោ អប្បមត្តោ អាតាបី
 បហិតត្តោ វិហារន្តោ សាមាយិកំ ចេតោវិមុត្តិ ដុសិ ។

១ ឥទដ្ឋកថាយំ អយមេវ បាហោ ។ ឱ. សាមាធិកំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

គោធិកសូត្រ ទី ៣

[៤៩២] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ស្តេចគង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវ័ន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀប
 ក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះគោធិកៈមានអាយុ នៅក្នុង
 កាឡសិលា ខាងក្នុងសិគិលិ ។

[៤៩៣] គ្រានោះឯង ព្រះគោធិកៈមានអាយុ ជាអ្នកមិនប្រមាទ
 មានព្យាយាមដុតកម្ដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ហើយ
 បាននូវចេតោវិមុត្តិ ប្រកបតាមកាលវេលា ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះ
 គោធិកៈមានអាយុ សាបសូន្យចាកចេតោវិមុត្តិ ដែលប្រកបតាមកាល
 វេលានោះ ។ ព្រះគោធិកៈមានអាយុ ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាម
 ដុតកម្ដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ហើយក៏បាននូវ
 ចេតោវិមុត្តិ ប្រកបតាមកាលវេលា អស់វារៈជាគម្រប់ពីរដង ។ ព្រះគោ-
 ធិកៈមានអាយុ សាបសូន្យចាកចេតោវិមុត្តិ ប្រកបតាមកាលវេលានោះ
 អស់វារៈជាគម្រប់ពីរដងទៀត ។ ព្រះគោធិកៈមានអាយុ ជាអ្នកមិនប្រមាទ
 មានព្យាយាមដុតកម្ដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ហើយ
 បាននូវចេតោវិមុត្តិ ប្រកបតាមកាលវេលា អស់វារៈជាគម្រប់បីដង ។

មារសំយុត្តស្ស តតិយវគ្គេ គោធិកសត្តាហរណំ

តតិយម្បិ ខោ អាយស្មា កោធិកោ តម្ហា ។ បេ ។
 បរិហាយិ ។ ចតុត្ថម្បិ ខោ អាយស្មា កោធិកោ
 អប្បមត្តោ ។ បេ ។ ដុសិ ។ ចតុត្ថម្បិ ខោ អាយស្មា
 កោធិកោ តម្ហា ។ បេ ។ បរិហាយិ ។ បញ្ចមម្បិ
 ខោ អាយស្មា កោធិកោ ។ បេ ។ ដុសិ ។ បញ្ចមម្បិ
 ខោ អាយស្មា កោធិកោ ។ បេ ។ បរិហាយិ ។ ឆដ្ឋម្បិ
 ខោ អាយស្មា កោធិកោ អប្បមត្តោ អាតាបិ បហិ-
 តត្តោ វិហារន្តោ សាមាយិកំ ចេតោវិមុត្តិ ដុសិ ។
 ឆដ្ឋម្បិ ខោ អាយស្មា កោធិកោ តម្ហា សាមាយិ-
 កាយ ចេតោវិមុត្តិយា បរិហាយិ ។ សត្តមម្បិ ខោ
 អាយស្មា កោធិកោ អប្បមត្តោ អាតាបិ បហិតត្តោ
 វិហារន្តោ សាមាយិកំ ចេតោវិមុត្តិ ដុសិ ។ អថខោ
 អាយស្មតោ កោធិកស្ស ឯតទហោសិ យាវ ឆដ្ឋំ
 ខ្វាហំ សាមាយិកាយ ចេតោវិមុត្តិយា បរិហិណោ យន្ទ្រ-
 ធាហំ សត្តំ អាហារយ្យន្តិ ។

មារសំយុត្ត តតិយវគ្គ ការយកកាំបិតមកនៃព្រះគោធិកៈ

ព្រះគោធិកៈមានអាយុ ។ បេ ។ សាបសូន្យចាកចេតោវិមុត្តិនោះ អស់
 វារៈជាគម្រប់បីដង ។ ព្រះគោធិកៈមានអាយុ ជាអ្នកមិនប្រមាទ ។ បេ ។
 បាននូវចេតោវិមុត្តិ អស់វារៈជាគម្រប់ ៤ ដង ។ ព្រះគោធិកៈមានអាយុ
 ។ បេ ។ សាបសូន្យចាកចេតោវិមុត្តិនោះ អស់វារៈជាគម្រប់ ៤ ដង ។
 ព្រះគោធិកៈមានអាយុ ។ បេ ។ បាននូវចេតោវិមុត្តិ អស់វារៈជាគម្រប់
 ៥ ដង ។ ព្រះគោធិកៈមានអាយុ ។ បេ ។ សាបសូន្យចាកចេតោវិមុត្តិ
 អស់វារៈជាគម្រប់ ៥ ដង ។ ព្រះគោធិកៈមានអាយុ ជាអ្នកមិនប្រមាទ
 មានព្យាយាមដុតកម្ដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ហើយ
 បាននូវចេតោវិមុត្តិ ប្រកបតាមកាលវេលា អស់វារៈជាគម្រប់ ៦ ដង ។
 ព្រះគោធិកៈមានអាយុ សាបសូន្យចាកចេតោវិមុត្តិ ប្រកបតាមកាលវេលា
 នោះ អស់វារៈជាគម្រប់ ៦ ដងទៀត ។ ព្រះគោធិកៈមានអាយុ ជា
 អ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមដុតកម្ដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់
 ព្រះនិព្វាន ហើយក៏បាននូវចេតោវិមុត្តិ ប្រកបតាមកាលវេលា អស់
 វារៈជាគម្រប់ ៧ ដង ។ គ្រានោះឯង ព្រះគោធិកៈមានអាយុ ក៏មាន
 សេចក្ដីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញសាបសូន្យចាកចេតោវិមុត្តិ ប្រកប
 តាមកាល ដរាបអស់វារៈជាគម្រប់ ៦ ដងហើយ បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មា
 អញ យកកាំបិតមក ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៤៩៤] អថខោ មារោ ចាបិមា អាយស្មតោ
 កោដិកស្ស ចេតសា ចេតោបរិវិតក្កមញ្ញាយ យេន
 ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ កាថាហិ
 អជ្ឈកាសិ

មហារីរ មហាបញ្ញ
 ឥទ្ធិយា យសសា ជល
 សព្វវេរកយាតីត
 ចានេ វជ្ជាមិ ចក្កុម
 សារកោ តេ មហារីរ
 មរណំ មរណាកិក្ខ
 អាកដ្ឋតិ ចេតយតិ
 តំ និសេធន ជុតិទ្វរ
 កថញ្ញិ ភក្កវា តុយ្ហំ
 សារកោ សាសនេ វតោ
 អប្បត្តមានសោ សេខោ^(១)
 កាលំ កយិរា ជនេ សុតាតិ ។

១ សេក្ខោតិបិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៤៩៤] គ្រានោះឯង មានមានចិត្តបាប បានដឹងនូវបរិវិតក្កៈក្នុង
 ចិត្តរបស់ព្រះគោតិកៈមានអាយុ ដោយចិត្ត (របស់ខ្លួន) ក៏ចូលទៅរក
 ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបពោលនឹងព្រះមានព្រះ
 ភាគ ដោយគាថាទាំងឡាយ ថា

បពិត្រព្រះអង្គអ្នកមានព្យាយាមធំ មានប្រាជ្ញាច្រើន រុង-
 រឿងដោយប្បទិនិយមស កន្លងបង់នូវពៀរនិងភ័យគ្រប់ប្រ-
 ការ ទ្រង់មានចក្ខុ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទា
 បពិត្រព្រះអង្គអ្នកមានព្យាយាមធំ សាវ័ករបស់ព្រះអង្គ ត្រូវ
 សេចក្តីស្លាប់គ្របសង្កត់ ប្រាជ្ញាគិតនូវសេចក្តីស្លាប់ បពិត្រ
 ព្រះអង្គអ្នកទ្រទ្រង់នូវអានុភាព សូមព្រះអង្គឃាត់ នូវសាវ័ក
 នោះ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ អ្នកល្បីក្នុងប្រជុំជន សាវ័ក
 របស់ព្រះអង្គ ជាសេក្ខបុគ្គល មានបំណងមិនទាន់សម្រេច
 នៅត្រេកអរក្នុងសាសនា គប្បីធ្វើមរណកាលដូចម្តេចបាន ។

មារសំយុត្តស្ស តតិយវគ្គោ ភគវតោ ភិក្ខុមន្តនំ

តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតា កោដិកេន
សត្តំ អាហារិតំ ហោតិ ។

[៤៩៥] អថខោ ភកវា មារោ អយំ ចាបិមា ឥតិ
វិទិត្វា មារំ ចាបិមន្តំ តាថាយ អជ្ឈកាសិ
ឯវំ ហិ ដីរា កុព្វន្តិ
នារកដ្ឋន្តិ ដីវិតំ
សម្មលំ តណ្ហា អពុយ្ហ
កោដិកោ បរិទិត្វតោតិ ។

[៤៩៦] អថខោ ភកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អាយាម
ភិក្ខុវេ យេន ឥសិកិលិបស្សំ កាឡសិលា តេនុប-
សង្កមិស្សាម យត្ថ កោដិកេន កុលបុត្តេន សត្តំ អាហា-
រិតន្តិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ បច្ចុស្សោ-
សុំ ។ អថខោ ភកវា សម្ពហុលេហិ ភិក្ខុហិ សន្និ
យេន ឥសិកិលិបស្សំ កាឡសិលា តេនុបសង្កមិ ។

មារសំយុត្ត តតិយវគ្គ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុ

សម័យនោះឯង ព្រះគោធិកៈមានអាយុ ក៏យកកាំបិតមក ។

[២៩៥] គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ថា
អ្នកនេះ ជាមារមានចិត្តបាប ដូច្នោះហើយ ទើបពោលនឹងមារមានចិត្ត
បាប ដោយគាថាដូច្នោះថា

ពិតមែន អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ តែងធ្វើយ៉ាងនេះឯង រមែង

មិននឹកស្តាយនូវជីវិត គោធិកភិក្ខុ បានដកតណ្ហា ព្រមទាំង

ឫស បរិនិព្វានហើយ ។

[២៩៦] គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុ

ទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មកយើងនឹងចូលទៅឯកាឡ-

សិលា ខាងភ្នំតសិគិលិ ដ្បិតគោធិកកុលបុត្រយកកាំបិតមកហើយ ។

ពួកភិក្ខុទាំងនោះ បានទទួលព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា

ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចចូលទៅ

កាន់កាឡសិលា ខាងភ្នំតសិគិលិ មួយអន្លើដោយពួកភិក្ខុច្រើនរូប ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

អន្ធសា ខោ ភក្កវា អាយស្មន្តំ កោដិកំ ទ្វរតោ វ
មញ្ចកេ វិត្តក្ខន្ធនំ សេយ្យមាណំ ។ តេន ខោ បន
សមយេន ជ្ជមាយិតត្ថំ តិមិរាយិតត្ថំ កច្ចតេវ បុរិមំ
ទិសំ កច្ចតិ បច្ឆិមំ ទិសំ កច្ចតិ ឧត្តរំ ទិសំ កច្ចតិ
ទត្ថិណំ ទិសំ កច្ចតិ ឧទ្ធុំ កច្ចតិ អដោ កច្ចតិ
អនុទិសំ ។

[៤៩៧] អថខោ ភក្កវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ បស្សថ
នោ តុម្កេ ភិក្ខុវេ ឯតំ ជ្ជមាយិតត្ថំ តិមិរាយិតត្ថំ
កច្ចតេវ បុរិមំ ទិសំ កច្ចតិ បច្ឆិមំ ទិសំ កច្ចតិ ឧត្តរំ
ទិសំ កច្ចតិ ទត្ថិណំ ទិសំ កច្ចតិ ឧទ្ធុំ កច្ចតិ អដោ
កច្ចតិ អនុទិសន្តិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ។ ឯសោ ខោ ភិក្ខុវេ
មារោ ចាបិមា កោដិកស្ស កុលបុត្តស្ស វិញ្ញាណំ
សមន្តេសតិ កត្ត កោដិកស្ស កុលបុត្តស្ស វិញ្ញាណំ
បតិដ្ឋិតន្តិ អប្បតិដ្ឋិតេន ច ភិក្ខុវេ វិញ្ញាណោន
កោដិកោ កុលបុត្តោ បរិនិព្វតោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

ព្រះមានព្រះភាគ ក៏បានឃើញគោធិកៈមានអាយុ កំពុងដេកផ្សារផ្លើយ-ក
 លើគ្រែ អំពីចម្ងាយលឺម ។ ។ សម័យនោះឯង ផ្សែងនិងអ័ព្វ ក៏បក់
 ទៅកាន់ទិសខាងកើតខ្លះ បក់ទៅកាន់ទិសខាងលិចខ្លះ បក់ទៅកាន់ទិស
 ខាងជើងខ្លះ បក់ទៅកាន់ទិសខាងត្បូងខ្លះ បក់ទៅកាន់ទិសខាងលើខ្លះ
 បក់ទៅកាន់ទិសខាងក្រោមខ្លះ បក់ទៅកាន់ទិសតូចខ្លះ ។

[៤៩៧] គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅពួក
 ភិក្ខុថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ឃើញនូវផ្សែងនិងអ័ព្វនុ៎ះ
 បក់ទៅកាន់ទិសខាងកើត បក់ទៅកាន់ទិសខាងលិច បក់ទៅកាន់ទិស
 ខាងជើង បក់ទៅកាន់ទិសខាងត្បូង បក់ទៅកាន់ទិសខាងលើ បក់
 ទៅកាន់ទិសខាងក្រោម បក់ទៅកាន់ទិសតូចឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាប
 បង្គំទូលថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នុ៎ះឯង
 ជាមានចិត្តបាប កំពុងស្វែងរកបដិសន្ធិវិញ្ញាណនៃគោធិកកុលបុត្តថា
 វិញ្ញាណរបស់គោធិកកុលបុត្ត បិតនៅក្នុងទីណា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឯគោធិកកុលបុត្ត មានវិញ្ញាណមិនបានបិតនៅទេ បរិនិព្វានហើយ ។

មារសំយុត្តស្ស តតិយវគ្គេ មារបុច្ឆនំ

	[៤៩៨]	អថខោ	មារោ	ចាបិមា	វេឡុវបណ្ណារីណំ
អាទាយ	យេន	ភកវា	តេនុបសង្កមិ	ឧបសង្កមិត្វា	
ភកវន្តំ	តាថាយ	អជ្ឈកាសិ			

ឧទ្ធិំ អនោ ច តិរិយំ

ទិសាអនុទិសាសូហំ

អន្ទេសំ ពាទិកច្ឆាមិ

តោទិកោ សោ កុហី កតោតិ ។

[៤៩៩] យោ ដីរោ ទិទិសម្បន្នោ
 ណាយី ណានរតោ សទា

អហោរត្តមនុយុត្តំ

ដីរិតំ អនិកាមយំ

ជេត្វាន មច្ចុនោ សេនំ

អនាកត្វា បុនព្ពរំ

សម្បលំ តណ្ហំ អពុយ្ហ

តោទិកោ បរិនិព្វតោតិ ។

តស្ស សោកបរេតស្ស

វីណា កច្ឆកា អភស្សថ

មារសំយុត្ត តតិយវគ្គ ការទូលសួរនៃមារ

[២៩៨] គ្រានោះឯង មារមានចិត្តបាប យកពិណមានពណ៌
លឿងដូចផ្លែឆ្មៅ ចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏
ពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថាដូច្នោះថា

ខ្ញុំព្រះអង្គបានស្វែងរក (វិញ្ញាណ) របស់គោធិកកុលបុត្ត
ក្នុងទិសខាងលើផង ខាងក្រោមផង ទិសទទឹងផង ទិស
ជំទិសតូចផង មិនបានច្នៃប្រទះសោះឡើយ ចុះគោធិកៈ
នោះ ទៅក្នុងទីណា ។

[២៩៩] ព្រះអង្គត្រាស់តបថា គោធិកកិក្ខុ ជាអ្នកប្រាជ្ញ
បរិបូណ៌ដោយប្រាជ្ញា ជាអ្នកមានឈាន អ្នកត្រេកអរក្នុង
ឈាន សព្វកាល ខំប្រឹងប្រែងទាំងថ្ងៃទាំងយប់ មិនគិត
ស្តាយជីវិត បានឈ្នះសេនារបស់មច្ចុ មិនមកកាន់ភពថ្មីទៀត
ដកតណ្ហាព្រមទាំងឫស បរិនិព្វានហើយ ។ កាលមារ
នោះកំពុងត្រូវសោកគ្របសង្កត់ ពិណក៏រហូតចេញអំពីភ្នែក

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

តតោ សោ ទុម្ពនោ យក្ខោ

តត្រូវន្តវាយិថាតិ ។

ចតុត្ថំ សត្តវស្សសុត្ថំ

[៥០០] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា

ឧរុវេលាយំ វិហារតិ នន្ទា នេរញ្ញរាយ តីវេ អជចាលនិ-

ត្រៃជេ ។ តេន ខោ បន សមយេន មារោ ចាបិមា

សត្ត វស្សានិ ភក្កវន្តំ អនុពន្លោ ហោតិ ឱតារាមេក្ខោ

ឱតារំ អលភមាជោ ។

[៥០១] អថខោ មារោ ចាបិមា យេន ភក្កវា

តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ តាថាយ អជ្ឈកាសិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

តពីនោះមក យក្ខនោះក៏មានសេចក្តីតូចចិត្ត ហើយក៏បាត់

ចាកទីនោះទៅ ។

សត្តវស្សសូត្រ ទី ៤

[៥០០] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្រោមអជបាលនិគ្រោធ ទៀបឆ្នេរស្ទឹងនេរញ្ជរា
 ក្នុងឧរុវេលាប្រទេស ។ សម័យនោះឯង មានមានចិត្តបាប ជាប់តាម
 ព្រះមានព្រះភាគ អស់ ៧ ឆ្នាំ រមិលមើលទោស តែមិនបានឃើញ
 ទោសឡើយ ។

[៥០១] គ្រានោះ មានមានចិត្តបាប ចូលទៅរកព្រះមានព្រះ
 ភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគ ដោយ
 តាមដូច្នោះថា

មារសំយុត្តស្ស តតិយវគ្គេ មារបុច្ឆនំ

សោការតិល្លោកា នុ វនស្មី ឈាយសិ

វិត្តំ នុ ជិន្នោ^(១) ឧទ បត្តយានោ

អាតុន្ត តាមស្មិមកាសិ កិញ្ចិ

កស្មា ជនេ ន ករោសិ សក្ខិ

សក្ខិ ន សម្បជ្ជតិ កេនចិ តេតិ ។

[៥០២] សោកស្ស មូលំ បលិខាយ សព្វំ

អនាតុ ឈាយាមិ អសោចមាណោ

ដេត្វាន សព្វំ ភវលោកជប្បំ

អនាសវោ ឈាយាមិ បមត្តពន្ធតិ ។

[៥០៣] យំ វទន្តិ មមយិទន្តិ

យេ វទន្តិ មមន្តិ ច

ឯត្ត ចេ តេ មនោ អត្ថិ

ន មេ សមណា មោក្ខសីតិ ។

១ វិត្តំ នុ ជិនោតិ សតំ វា សហស្សំ វា ជិនោសិ នូតិ តព្វណ្ណនា ។

មារសំយុត្ត តតិយវគ្គ ការទូលសួរនៃមារ

ព្រះអង្គ ត្រូវសេចក្តីសោកគ្របសង្កត់ ទើបសញ្ចប់សញ្ជឹង
 នៅក្នុងព្រៃ ព្រះអង្គប្រាថ្នានូវទ្រព្យបានឈ្នះហើយ ឬក៏
 ព្រះអង្គធ្វើអំពើអាក្រក់ណាមួយក្នុងស្រុកទេដឹង ព្រោះហេតុ
 អ្វី ព្រះអង្គមិនយកពួកជនធ្វើជាមិត្ត មិត្តរបស់ព្រះអង្គ រមែង
 មិនសម្រេចដោយហេតុណាមួយឡើយ ។

[៥០២] ព្រះអង្គត្រាស់តបថា តថាគតជីកឫសគល់
 សេចក្តីសោកទាំងអស់ហើយ មិនមានអំពើអាក្រក់ មិន
 សោកសៅ សញ្ចប់សញ្ជឹងទេ ម្ចាស់មារ តថាគត
 ឈ្នះនូវតណ្ហាគឺសេចក្តីលោភក្នុងភពទាំងអស់ហើយ ជា
 អ្នកមិនមានអាសវៈ តែងស្នឹងស្នាដី ។

[៥០៣] មារតបថា ជនទាំងឡាយណា តែងពោល
 នូវរបស់ណាថា នេះរបស់អញដូច្នោះក្តី ពោលថា អញ
 ដូច្នោះក្តី បើព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះអង្គ មានក្នុងរបស់នុ៎ះដែរ
 បពិត្រសមណៈ ព្រះអង្គមិនរួចចាកវិស័យរបស់ខ្ញុំឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៥០៤] យំ វទន្តិ ន តំ មយ្ហំ
 យេ វទន្តិ ន តេ អហំ
 ឯវំ ចាបិម ជាតាហិ
 ន មេ មក្កម្បិ ទក្ខសីតិ ។

[៥០៥] សចេ មក្កំ អនុពុទ្ធិ
 ខេមំ អមតកាមិនី
 អបេហិ កច្ច តូមេកោ
 កិមញ្ញមនុសាសសីតិ ។

[៥០៦] អមច្ចុដេយ្យំ មុញ្ជន្តិ
 យេ ជនា ចារកាមិនោ
 តេសាហំ បុដ្ឋោ អក្កាមិ
 យំ សច្ចំ តំ និរូបទិន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៥០៤] ព្រះអង្គត្រាស់ថា ពួកជន ពោលដោយករបស់
ណា របស់នោះមិនមានដល់តថាគតទេ ពួកជនណាពោល
ថា (អញដូច្នោះ) ពួកជននោះ មិនដូចតថាគតទេ ម្នាល
មារ អ្នកឯង ចូរដឹងយ៉ាងនេះចុះ អ្នកឯង មិនឃើញផ្លូវ
នៃតថាគតទេ ។

[៥០៥] មារទូលថា ប្រសិនបើព្រះអង្គបាននូវផ្លូវដែល
ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹងហើយ ជាផ្លូវដ៏ក្សេម ជាផ្លូវសម្រាប់
ទៅកាន់ព្រះនិព្វានឈ្មោះអមតៈ ចូរព្រះអង្គចេញទៅ ចូរ
ព្រះអង្គទៅចុះ ព្រះអង្គជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ប្រៀនប្រដៅ
បុគ្គលដទៃដូចម្តេចកើត ។

[៥០៦] ព្រះអង្គត្រាស់ថា ពួកជនណា ប្រាថ្នាទៅ
កាន់ត្រើយគឺព្រះនិព្វាន លះបង់នូវព្រះនិព្វានដែលមិនមែន
ជាឱកាសនៃមច្ចុ តថាគត កាលបើពួកជននោះសួរហើយ
នឹងប្រាប់ថា ធម្មជាតណាជារបស់ពិត ធម្មជាតនោះមិន
មានឧបជិក្កិលេសឡើយ ។

មារសំយុត្តស្ស តតិយវគ្គ មារបដិវចនំ

[៥០៧] សេយ្យថាមិ ភន្តេ កាមស្ស វា និក-
មស្ស វា អវិទូរេ ចោក្ខុរណី តត្រស្ស កក្កដកោ
អថខោ ភន្តេ សម្ពហុលា កុមារកា វា កុមារិកា-
យោ វា តម្ហា កាមា វា និកមា វា និក្ខមិត្វា យេន
សា ចោក្ខុរណី តេនុបសន្តមេយ្យំ ឧបសន្តមិត្វា តំ
កក្កដកំ ឧទកា ឧទ្ធវិត្វា ថលេ បតិដ្ឋាបេយ្យំ យំ
យទេវ ហិ សោ ភន្តេ កក្កដកោ អន្សំ អភិនិដ្ឋា-
មេយ្យ តំ តទេវ តេ កុមារកា វា កុមារិកាយោ វា
កង្កេន វា កបលាយ វា សញ្ញោន្តេយ្យំ សម្ពញ្ញោយ្យំ
សម្បលិកញ្ញោយ្យំ ឯវំ ហិ សោ ភន្តេ កក្កដកោ
សព្វេហិ អន្សេហិ សញ្ញោន្តេហិ សម្ពត្តេហិ សម្បលិ-
កត្តេហិ អកញ្ញោ តំ ចោក្ខុរណី បុន ឌីតវិត្តំ សេយ្យ-
ថាមិ បុព្វេ ឯវមេវ ខោ ភន្តេ យានិ កានិចិ វិស្វកាយិ-
តានិ^(១) វិសេវិតានិ វិប្បន្និតានិ សព្វានិ តានិ ភកវតា
បច្ឆិដ្ឋានិ សម្ពត្តានិ សម្បលិកត្តានិ អកញ្ញោនាមាហំ
ភន្តេ បុន ភកវតំ ឧបសន្តមិត្តំ យទិទំ ឌីតាវាបេក្ខោតិ ។

១ វិស្វកាយិកានីតិ អដ្ឋកថាយំ ទិស្សតិ ។

មារសំយុត្ត តតិយវគ្គ ការទូលតបនៃមារ

[៥០៧] មារពោលតបថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ស្រុក
 បុរិគម មានស្រះបោក្ខរណីនៅជិត ក្នុងស្រះនោះមានក្តាម ១ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សម័យនោះឯង ពួកក្មេងប្រុសឬក្មេងស្រី ច្រើននាក់
 នាំគ្នាចេញទៅអំពីស្រុក បុរិគមនោះ ចូលសំដៅទៅរកស្រះបោក្ខរណី
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបស្រង់ក្តាមនោះ អំពីទឹកមកដាក់លើគោក
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្តាមនោះ លានូវជើងណា ។ ពួកក្មេងប្រុស
 ឬក្មេងស្រី ក៏យកកំណាត់ឈើ ឬអំបែងមកកាច់បំបាក់កម្ទេចចោលនូវ
 ជើងនោះ ។ ទៅ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លុះក្តាមនោះ មានជើង
 ទាំងអស់ត្រូវគេកាច់បំបាក់កម្ទេចចោលយ៉ាងនេះហើយ ក៏មិនគួរនឹងចុះ
 កាន់ស្រះបោក្ខរណីនោះ ឲ្យដូចជាក្នុងពេលមុនបានទៀតឡើយ មាន
 ឧបមាដូចម្តេចមិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មានឧបមេយ្យដូចយ៉ាងអំពើ
 ណាមួយ ដែលជាចម្រើនចម្រាស ជាទំនាស់ ញាប់ញ័រ អំពើទាំងអស់
 នោះ ព្រះមានព្រះភាគបានកាច់បំបាក់កម្ទេចចោលហើយ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនគួរនឹងចូលទៅរមិលមើល
 ទោសចំពោះព្រះមានព្រះភាគបានទៀតឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

[៥០៨] អថខោ មារោ ចាបិមា ភកវតោ សន្តិ-
កេ ឥមា និព្វេជនីយា កាថាយោ អភាសិ

មេទវណ្ណញ្ច ចាសាលំ

វាយសោ អនុបរិយតា

អបេត្ត មុនុ វិន្ទេម

អបិ អស្សាទនា សិយា

អលទ្ធា តត្ថ អស្សាទំ

វាយមន្តោ អបក្កមេ

កាកោវ សេលំ អាសជ្ជ

និព្វិជ្ជាបេម កោតមាតិ ។

អថខោ មារោ ចាបិមា ភកវតោ សន្តិកេ ឥ-
មា និព្វេជនីយា កាថាយោ ភាសិត្វា តម្ហា ហនា អ-
បក្កម្ម ភកវតោ អវិទូរេ បបរិយំ បល្ល័ង្កេន និសីទិ
តុណ្ហិក្ខតោ មង្គក្ខតោ បត្តក្ខតោ អនោមុខោ បជ្ឈា-
យន្តោ អប្បជិកាលោ កដ្ឋេន ភូមី វិលិខន្តោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៥០៨] គ្រានោះឯង មានមានចិត្តបាប ក៏បានពោលគាថា

ដែលគួរនឿយណាយនេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគ ថា

ក្អែក ឃើញថ្មដែលមានសម្បុរដូចខ្លាញាខាប់ ហើរក្រឡឹង

ជុំវិញ ដោយគិតថា យើងនឹងបាននូវអាហារទន់ក្នុងទីនោះ

អាហារត្រាញ់នឹងគប្បីមាន លុះក្អែកនោះមិនបាននូវអាហារ

ត្រាញ់ក្នុងទីនោះហើយ ក៏ព្យាយាមហើរចេញទៅ បពិត្រ

ព្រះគោតម យើងក៏នឿយណាយដូចជាក្អែកដែលចូបប្រទះ

នឹងថ្មដូច្នោះដែរ ។

លុះមានមានចិត្តបាប បានពោលគាថាដែលគួរនឿយណាយនេះ

ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគរួចហើយ ក៏គេចចេញពីទីនោះ ទៅ

អង្គុយពែនក្នុងលើផែនដីនៅស្ងៀម អៀនអន់ ឱនក ដាក់មុខចុះ

សញ្ចប់សញ្ជឹង មិនភ្លៀវភ្លា គូសផែនដីដោយកំណាត់ឈើ ក្នុងទីជិត

នៃព្រះមានព្រះភាគ ។

មារសំយុត្តស្ស តតិយវគ្គេ មារធីតុបុច្ឆនំ

បញ្ចមំ មារធីតុសុត្តំ

[៥០៩] អថខោ តណ្ហា ច អរតី ច វាកា ច
 មារធីតវោ យេន មារោ ចាបិមា តេនុបសង្កមីសុ
 ឧបសង្កមិត្វា មារំ ចាបិមន្តំ កាថាយ អជ្ឈកាសីសុ
 កេនាសិ ទុម្ពនោ តាត
 បុរិសំ កំ នុ សោចសិ
 មយំ តំ វាកាចាសេន
 អញ្ញមិវ កុញ្ញវំ
 ពន្ធិត្វា អានយិស្សាម
 វសកោ តេ ភវិស្សតីតិ ។

[៥១០] អរហំ សុគតោ លោកេ
 ន វាកេន សុវានយោ
 មារធម្យំ អតិក្កុន្តោ
 តស្មា សោចាមហំ ភុសន្តិ ។

[៥១១] អថខោ តណ្ហា ច អរតី ច វាកា ច
 មារធីតវោ យេន ភកវា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា

មារសំយុត្ត តតិយវគ្គ ការសួរនៃមារធីតា

មារធីតុសូត្រ ទី ៥

[៥០៩] គ្រានោះឯង ធីតារបស់មារឈ្មោះនាងតណ្ហា ១ អរតី ១
រាគា ១ នាំគ្នាចូលទៅរកមារមានចិត្តបាប លុះចូលទៅដល់ ក៏ពោល
នឹងមារមានចិត្តបាប ដោយតាមដូច្នោះថា

បពិត្របិតា ព្រះអង្គតូចចិត្តដោយហេតុអ្វី ព្រះអង្គសោក
ស្តាយបុរសណាហ្ន៎ យើងខ្ញុំម្ចាស់នឹងចង់បុរសនោះដោយ
អន្ទាក់គឺរាគៈហើយនាំមក ដូចជាបុគ្គលចង់ដំរីព្រៃ បុរស
នោះនឹងលុះក្នុងអំណាចរបស់ព្រះអង្គ ។

[៥១០] មារតបថា ព្រះសុគតជាព្រះអរហន្តក្នុងលោក
មិនងាយនឹងនាំមកដោយរាគៈបានឡើយ លោកកន្លងនូវ
វដ្តៈជាទីតាំងនៃមាររួចហើយ ព្រោះហេតុនោះ ទើបអញ
សោកស្តាយក្រៃលែង ។

[៥១១] លំដាប់នោះ ធីតារបស់មារឈ្មោះនាងតណ្ហា ១ អរតី ១
រាគា ១ បាននាំគ្នាចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ភកវន្តំ ឯតទរោច្ចំ ចានេ តេ សមណា បរិចារមាតិ ។

អថខោ ភកវា ន មនសាកាសិ យថាតំ អនុត្តរ

ឧបទិសដ្ឋយេ វិមុត្តោ ។

[៥១២] អថខោ តណ្ហា ច អរតី ច រាតា ច

មារធិតរោ ឯកមន្តំ អបក្កម្ម ឯវំ សមចិន្តេសុំ ឧច្ចារថា

ខោ បុរិសានំ អធិប្បាយា យន្ទន មយំ ឯកសតឯក-

សតំ កុមារិវណ្ណសតំ អភិទិម្មិនេយ្យមាតិ ។ អថខោ

តណ្ហា ច អរតី ច រាតា ច មារធិតរោ ឯកសតឯក-

សតំ កុមារិវណ្ណសតំ អភិទិម្មិនិត្វា យេន ភកវា តេនុ-

បសដ្ឋមីសុ ឧបសដ្ឋមិត្វា ភកវន្តំ ឯតទរោច្ចំ ចានេ

តេ សមណា បរិចារមាតិ ។ តម្បី ភកវា ន មនសា-

កាសិ យថាតំ អនុត្តរ ឧបទិសដ្ឋយេ វិមុត្តោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រសមណៈ យើង
ទាំងឡាយសូមបម្រើបាទាព្រះអង្គ ។ គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ
មិនបានធ្វើទុកក្នុងព្រះហឫទ័យឡើយ ព្រោះព្រះអង្គមានព្រះហឫទ័យចុះ
ស៊ប់ក្នុងព្រះនិព្វានដ៏ប្រសើរ ជាទីអស់ទៅនៃឧបធិហើយ ។

[៥១២] គ្រានោះឯង ធីតារបស់មារ ឈ្មោះនាងតណ្ហា ១
អរតី ១ រាគា ១ គេចចេញទៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយក៏គិតព្រមគ្នាយ៉ាង
នេះថា សេចក្តីប្រាថ្នារបស់បុរសទាំងឡាយ ផ្សេង ៗ គ្នា បើដូច្នោះ
គួរពួកយើងនិម្មិតនូវវណ្ណៈនៃនាងកុមារីមួយរយ ក្នុងមួយ ៗ ធ្វើឲ្យបែក
ទៅជាមានវណ្ណៈមួយរយ ៗ នាក់ ។ ទើបធីតារបស់មារ ឈ្មោះនាង
តណ្ហា ១ អរតី ១ រាគា ១ នាំគ្នានិម្មិត នូវវណ្ណៈនៃនាងកុមារីមួយរយ
ក្នុងមួយ ៗ ធ្វើឲ្យបែកទៅជាមានវណ្ណៈមួយរយ ៗ នាក់ ហើយចូលទៅ
រកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះ
ភាគដូច្នោះថា បពិត្រសមណៈ យើងទាំងឡាយ សូមបម្រើបាទារបស់
ព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ មិនបានធ្វើទុកក្នុងព្រះហឫទ័យនឹងពាក្យ
នោះឡើយ ព្រោះព្រះអង្គមានព្រះហឫទ័យចុះស៊ប់ក្នុងព្រះនិព្វានដ៏ប្រសើរ
ជាទីអស់ទៅនៃឧបធិហើយ ។

មារសំយុត្តស្ស តតិយវគ្គេ អវិជាតវណ្ណាភិនិម្មាននំ

[៥១៣] អថខោ តណ្ហា ច អតី ច វាតា ច
 មារដីតោ ឯកមន្តំ អបក្កម្ម ឯវំ សមចិន្តេសុំ ឧច្ចា-
 វចា ខោ បុរិសានំ អធិប្បាយា យន្ទន មយំ ឯកស-
 តឯកសតំ អវិជាតវណ្ណសតំ អភិនិម្មិនេយ្យាមាតិ ។

អថខោ តណ្ហា ច អតី ច វាតា ច មារដីតោ ឯក-
 សតឯកសតំ អវិជាតវណ្ណសតំ អភិនិម្មិនិត្វា យេន
 ភក្កវា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ ឯតទោ-
 ចំ ចាទេ តេ សមណា បរិចារមាតិ ។ តម្បិ ភក្កវា ន
 មនសាកាសិ យថាតំ អនុត្តរេ ឧបទិសង្ខយេ វិមុត្តោ ។

[៥១៤] អថខោ តណ្ហា ច អតី ច វាតា ច
 មារដីតោ ឯកមន្តំ អបក្កម្ម ឯវំ សមចិន្តេសុំ

មារសំយុត្ត តតិយវគ្គ ការនិម្មិតនូវភេទស្រីមិនទាន់សម្រាល

[៥១៣] គ្រានោះឯង ធីតារបស់មារ ឈ្មោះនាងតណ្ហា ១
អរតី ១ រាគា ១ គេចចេញទៅក្នុងទីសមគួរហើយ គិតព្រមគ្នាយ៉ាង
នេះថា សេចក្តីប្រាថ្នារបស់បុរសទាំងឡាយ ផ្សេង ៗ គ្នា បើដូច្នោះ
គួរពួកយើងនិម្មិតនូវវណ្ណៈស្រីមិនទាន់សម្រាលមួយរយ ក្នុងមួយ ៗ ធ្វើឲ្យ
បែកទៅជាមានវណ្ណៈមួយរយ ៗ នាក់ ។ ទើបធីតារបស់មារឈ្មោះនាង
តណ្ហា ១ អរតី ១ រាគា ១ និម្មិតនូវវណ្ណៈស្រីមិនទាន់សម្រាលមួយរយ
ក្នុងមួយ ៗ ធ្វើឲ្យបែកទៅជាមានវណ្ណៈមួយរយ ៗ នាក់ ចូលទៅរកព្រះ
មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ
ដូច្នោះថា បពិត្រសមណៈ យើងទាំងឡាយសូមបម្រើបាទាព្រះអង្គ ។
ព្រះមានព្រះភាគ មិនបានធ្វើទុកក្នុងព្រះហឫទ័យ នឹងពាក្យនោះឡើយ
ព្រោះព្រះអង្គមានព្រះហឫទ័យចុះស៊ប់ក្នុងព្រះនិព្វានដ៏ប្រសើរ ជាទីអស់
ទៅនៃឧបធិហើយ ។

[៥១៤] លំដាប់នោះ ធីតារបស់មារឈ្មោះនាងតណ្ហា ១ អរ-
តី ១ រាគា ១ គេចចេញទៅក្នុងទីសមគួរ ទើបគិតព្រមគ្នាយ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ឧច្ចាវចា ខោ បុរិសានំ អធិប្បាយា យន្ទន មយំ
 ឯកសតឯកសតំ សកី វិជាតវណ្ណសតំ អភិទិម្មិ-
 នេយ្យាមាតិ ។ អថខោ តណ្ហា ច ។ បេ ។ សកី
 វិជាតវណ្ណសតំ អភិទិម្មិទិក្ខា យេន ភក្កវា ។ បេ ។
 យថាតំ អនុត្តរេ ឧបទិសដ្ឋយេ វិមុត្តោ ។

[៥០៥] អថខោ តណ្ហា ច ។ បេ ។ ទុវិជាត-
 វណ្ណសតំ អភិទិម្មិទិក្ខា យេន ភក្កវា ។ បេ ។ យថាតំ
 អនុត្តរេ ឧបទិសដ្ឋយេ វិមុត្តោ ។

[៥០៦] អថខោ តណ្ហា ច ។ បេ ។ មជ្ឈិមិត្តិ-
 វណ្ណសតំ អភិទិម្មិនេយ្យាមាតិ ។ អថខោ តណ្ហា ច
 ។ បេ ។ មជ្ឈិមិត្តិវណ្ណសតំ អភិទិម្មិទិក្ខា យេន ភក្កវា
 ។ បេ ។ យថាតំ អនុត្តរេ ឧបទិសដ្ឋយេ វិមុត្តោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

សេចក្តីប្រាថ្នារបស់បុរសទាំងឡាយ ផ្សេង ៗ គ្នា បើដូច្នោះ គួរតែពួក
យើងនិម្មិតនូវវណ្ណៈស្រីមួយរយដែលទើបសម្រាលម្តង ក្នុងមួយ ៗ ធ្វើឲ្យ
បែកទៅជាមានវណ្ណៈមួយរយ ៗ នាក់ ។ គ្រានោះឯង នាងតណ្ហា ១
។ បេ ។ និម្មិតនូវវណ្ណៈស្រីមួយរយ ដែលទើបសម្រាលម្តង ចូលទៅរក
ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រោះព្រះអង្គ មានព្រះហឫទ័យចុះស៊ប់ក្នុង
ព្រះនិព្វានដ៏ប្រសើរ ជាទីអស់ទៅនៃឧបធិហើយ ។

[៥១៥] លំដាប់នោះ នាងតណ្ហា ១ ។ បេ ។ និម្មិតនូវវណ្ណៈ
ស្រីមួយរយ ដែលសម្រាលអស់វារៈពីរដង ចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ
។ បេ ។ ព្រោះព្រះអង្គមានព្រះហឫទ័យចុះស៊ប់ ក្នុងព្រះនិព្វានដ៏ប្រសើរ
ជាទីអស់ទៅនៃឧបធិហើយ ។

[៥១៦] លំដាប់នោះឯង នាងតណ្ហា ១ ។ បេ ។ ពួកយើងនិម្មិត
នូវវណ្ណៈស្រីមួយរយមានវ័យជាកណ្តាល ។ គ្រានោះឯង នាងតណ្ហា
១ ។ បេ ។ ក៏និម្មិតនូវវណ្ណៈស្រីមួយរយមានវ័យជាកណ្តាល ចូរទៅរក
ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រោះព្រះអង្គមានព្រះហឫទ័យចុះស៊ប់ក្នុង
ព្រះនិព្វានដ៏ប្រសើរ ជាទីអស់ទៅនៃឧបធិហើយ ។

មារសំយុត្តស្ស តតិយវគ្គេ មហិត្តិវណ្ណាភិនិម្មាននំ

[៥០៧] អថខោ តណ្ហា ច ។ បេ ។ មហិត្តិ-
 វណ្ណសតំ អភិនិម្មិនេយ្យាមាតិ ។ អថខោ តណ្ហា ច
 ។ បេ ។ មហិត្តិវណ្ណសតំ អភិនិម្មិនិត្វា យេន ភកវា
 ។ បេ ។ យថាតំ អនុត្តរេ ឧបទិសដ្ឋយេ វិមុត្តោ ។

[៥០៨] អថខោ តណ្ហា ច អរតី ច វាតា ច
 មារដីតវោ ឯកមន្តំ អបក្កម្ម ឯតទវោចំ សច្ចំ កិរ
 ដោ បិតា អវោច

អរហំ សុតតោ លោកេ

ន វាកេន សុវានយោ

មារធម្យំ អតិក្កន្តោ

តស្មា សោចាមហំ ភុសន្តិ ។

យញ្ញិ មយំ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា អរីតវាគំ
 ឥមិណា ឧបក្កមេន ឧបក្កមេយ្យាម ហានយំ វាស្ស
 ដលេយ្យ ឧណ្ហំ វា លោហិតំ មុខតោ ឧត្តច្ឆេយ្យ ឧម្មាទំ
 វា ចាបុណេយ្យ ចិត្តិវិក្ខេបំ វា សេយ្យថាបិ បន នធខ្យា

មារសំយុត្ត តតិយវគ្គ ការនិម្មិតនូវភេទស្រីចាស់

[៥១៧] លំដាប់នោះ នាងតណ្ហា ១ ។ បេ ។ ពួកយើង
និម្មិតនូវវណ្ណៈស្រីចាស់មួយរយ ។ ទើបនាងតណ្ហា ១ ។ បេ ។ និម្មិត
នូវវណ្ណៈស្រីចាស់មួយរយ ចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រោះ
ព្រះអង្គ មានព្រះហឫទ័យចុះស៊ប់ក្នុងព្រះនិព្វានដ៏ប្រសើរ ជាទីអស់ទៅ
នៃឧបធិហើយ ។

[៥១៨] លំដាប់នោះ ធីតារបស់មារឈ្មោះតណ្ហា ១ អរតី ១
រាតា ១ គេចចេញទៅក្នុងទីសមគួរ ហើយពោលដូច្នោះថា ឮថា បិតា
របស់យើង បានពោលពិតមែនថា

ព្រះសុគត ជាព្រះអរហន្តក្នុងលោក មិនងាយនឹងនាំមក
ដោយរាគៈបានឡើយ ព្រះអង្គកន្លងវដ្តៈជាទីតាំងនៃមាររួច
ហើយ ព្រោះហេតុនោះ ទើបអញសោកស្តាយក្រែកលែង ។

ព្រោះថាពួកយើង ព្យាយាម (ធ្វើ) សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ណាដែល
មានរាគៈមិនទាន់ទៅប្រាសនៅឡើយ ដោយសេចក្តីព្យាយាមនេះ ហឫ-
ទ័យរបស់សមណព្រាហ្មណ៍នោះ គប្បីបែក ឬឈាមដ៏ក្តៅគប្បីខ្ពុរចេញ
អំពីមាត់ ឬដល់នូវសេចក្តីឆ្ងុត ពុំនោះរាយមាយចិត្ត ដូចយ៉ាងដើមបបូស

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ហរិតោ លុតោ ឧស្សុស្សតិ វិសុស្សតិ មិលាយតិ

ឯវមេវ ឧសុស្សេយ្យ វិសុស្សេយ្យ មិលាយេយ្យាតិ ។

អថខោ តណ្ហា ច អតី ច រាតា ច មារធិតោ យេន

ភក្កវា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋសុ ។

[៥០៧] ឯកមន្តំ បិតា ខោ តណ្ហា មារធិតា

ភក្កវន្តំ តាថាយ អជ្ឈកាសិ

សោការតិណ្ហោ នុ រេនស្មី ឈាយសិ

វិត្តំ នុ ជិន្នោ ឧន បត្តយានោ

អាតុនុ តាមស្មិមកាសិ កិញ្ចិ

កស្មា ជនេ ន ករោសិ សក្ខិ

សក្ខិ ន សម្មជ្ជតិ កេនចិ តេតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

មានពណ៌ខៀវដែលបុគ្គលដកចេញ តែងស្វិតស្រពោនក្រៀមទៅយ៉ាង
 ណា សមណព្រាហ្មណ៍នោះ គប្បីស្វិតស្រពោនក្រៀមទៅ ដូច្នោះ
 ដែរ ។ លំដាប់នោះ ធីតារបស់មារ ឈ្មោះនាងតណ្ហា ១ អរតី ១
 រាគា ១ បាននាំគ្នាចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

[៥១៧] លុះមារធីតាឈ្មោះនាងតណ្ហា ឈរនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ហើយ បានពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថាដូច្នោះថា
 ព្រះអង្គ មានសេចក្តីសោកគ្របសង្កត់ ទើបសញ្ចប់សញ្ជឹង
 នៅក្នុងព្រៃឬ ព្រះអង្គ កាលប្រាថ្នានូវទ្រព្យ ត្រូវចាញ់គេ
 ហើយឬ ឬក៏ព្រះអង្គ ធ្វើអំពើអាក្រក់ណាមួយក្នុងស្រុកទេ
 ដឹង ព្រោះហេតុអ្វី បានជាព្រះអង្គមិនធ្វើនូវមិត្តភាពជាមួយ
 នឹងពួកជន មិត្តភាពរបស់ព្រះអង្គ មិនសម្រេចដោយហេតុ
 ណាមួយឬ ។

មារសំយុត្តស្ស តតិយវគ្គ អរតីមារធិតុតាថា

[៥២០] អត្តស្ស បត្តី ហាទយស្ស សន្តី
 ជេត្តាន សេនំ បិយសាត្រូបំ
 ឯកាហំ ឈាយំ សុខមាណុពោជ្យំ
 តស្មា ជនេន ន កកោមិ សក្ខី
 សក្ខី ន សម្មជ្ជតិ កេនចិ មេតិ ។

[៥២១] អថខោ អរតី មារធិតា ភក្ខវន្តំ តាថាយ

អដ្ឋកាសិ

កថំ វិហារីពហុលោធា^(១) ភិក្ខុ
 បញ្ចោយតិល្លោកា អតវីធិ ឆដ្ឋំ
 កថំ ឈាយំ ពហុលំ កាមសញ្ញា
 បរិពាហិរា ហោន្តិ អលទ្ធកយោ តន្តិ ។

១ ម. ពហុលោ ច ។

មារសំយុត្ត តតិយវគ្គ គាថារបស់មារធីតាឈ្មោះអរតី

[៥២០] ព្រះអង្គត្រាស់ថា តថាគត តែម្នាក់ឯង បាន
ឈ្នះនូវសេនា ដែលមានសភាពគួរស្រឡាញ់ គួរត្រេកអរ
កំពុងចម្រើនឈាន ក៏បានចូលនូវសេចក្តីសុខក្នុងព្រះអរហត្ត
ដែលជាចំណែកនៃប្រយោជន៍ ឬជាសេចក្តីស្ងប់នៃហឫទ័យ
ព្រោះហេតុនោះ បានជាតថាគត មិនធ្វើមិត្តភាពជាមួយនឹង
ពួកជន មិត្តភាពរបស់តថាគត មិនសម្រេច ដោយហេតុ
ណាមួយឡើយ ។

[៥២១] ទើបមារធីតាឈ្មោះអរតី បានពោលនឹងព្រះមានព្រះ
ភាគ ដោយគាថាដូច្នោះថា

ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកច្រើនដោយវិហារធម៌ ដូចម្តេច
បានច្នៃនូវអន្ទង់ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងទ្វារទាំង ៥ ហើយច្នៃអន្ទង់
ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងមនោទ្វារមួយទៀតជាគម្រប់ ៦ ក្នុងអត្តភាព
នេះ កាមសញ្ញាទាំងឡាយ ជាខាងក្រៅ មិនបានប្រទះ
បុគ្គលមានឈានច្រើននោះ ដោយប្រការដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវត្តោ

[៥២២] បស្សន្ធកាយោ សុរិមុត្តចិត្តោ
 អសង្ខារោ សតិមា អនោកោ
 អញ្ញាយ ធម្មំ អរិតក្កុណាយី
 ន កុប្បតិ ន សរតិ ន ចិនោ
 ឯវិហារីពហុលោធិ ភិក្ខុ
 បញ្ចោយតិល្លោកា អតវីធិ ធម្មំ
 ឯវំ ណាយំ ពហុលំ កាមសញ្ញា
 បរិពហិរា ហោន្តិ អលទ្ធកាយោ តន្តិ ។

[៥២៣] អថខោ រាតា មារធិតា ភកវន្តំ កាថា-

យ អជ្ឈកាសិ

អច្ឆេដ្ឋ តណ្ហា កណាសជ្ឈរាវី^(១)
 អន្ធា ចរិស្សន្តិ ពហុ ច សន្ធា^(២)
 ពហុំ រតាយំ ជនតំ អនោកោ
 អច្ឆេដ្ឋ នេស្សតិ មច្ចុរាជស្ស ចារន្តិ ។

១ អដ្ឋកថាយំ គណសង្ឃបារិទិ បារោ ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. ម. សត្តា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

[៥២២] ព្រះអង្គត្រាស់ថា បុគ្គល មានកាយស្ងប់
 រម្ងាប់ មានចិត្តរួចស្រឡះដោយប្រពៃហើយ មិនបានតាក់
 តែង មានស្មារតី មិនមានទីអាល័យ បានដឹងច្បាស់នូវ
 ចតុសច្ចធម៌ មានចតុត្ថជ្ឈានប្រាសចាកវិតក្កៈ មិនកម្រើក
 (ព្រោះទោសៈ) មិនរព្វក (ព្រោះរាគៈ) មិនជោកងក់
 (ព្រោះមោហៈ) ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកច្រើនដោយ
 វិហារធម៌យ៉ាងនេះ ធ្វើនូវអន្ទង់ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងទ្វារទាំង ៥
 បានធ្វើនូវអន្ទង់ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងមនោទ្វារមួយទៀតជាគម្រប់ ៦
 ក្នុងអត្តភាពនេះ កាមសញ្ញាទាំងឡាយជាខាងក្រៅ មិន
 បានប្រទះបុគ្គលមានឈានច្រើននោះ យ៉ាងនេះឯង ។

[៥២៣] ត្រានោះឯង មារធីតាឈ្មោះរាតា បានពោលនឹងព្រះ
 មានព្រះភាគ ដោយគាថាដូច្នោះថា
 បុគ្គល ជាអ្នកប្រព្រឹត្តទៅក្នុងគណៈនិងសង្ឃ បានកាត់បង់
 នូវតណ្ហា មួយទៀត ពួកជនច្រើននាក់ មានសទ្ធា នឹង
 ប្រព្រឹត្ត ដោយចំណែកមួយ ព្រះសាស្តានេះ មិនមានទី
 អាល័យ បានដណ្តើមយកនូវប្រជុំជនដ៏ច្រើន អំពីដែន
 មច្ចុរាជ ហើយនាំទៅកាន់ត្រើយគឺព្រះនិព្វាន ។

មារសំយុត្តស្ស តតិយវគ្គេ មារតាថា

[៥២៤] នយន្តិ វេ មហារីក

សទ្ធម្មេន តថាកតា

ធម្មេន នយមាណនំ

កា ឧស្សុយា វិជានតន្តិ ។

[៥២៥] អថខោ តណ្ហា ច អរតី ច រាតា ច មារដី-

តរោ យេន មារោ ចាបិមា តេនុបសង្កម្មីសុ ។ អទ្ធិសា

ខោ មារោ ចាបិមា តណ្ហាញ អរតិញ រាតញ មារដីត-

រោ ទ្វរតោ វ អាកច្ឆន្តិយោ ទិស្វាន កាថាហិ អជ្ឈកាសិ

ពាលា កុមុទនាធឿហិ

បព្វតំ អភិមត្តថ

កិរី នខេន ខនថ

អយោ ទន្តេកិ ខាទថ

សេលំវ សិរសិ ឱហច្ច

ចាតាលេ កាធមេសថ

ខាលុំវ ឧរសាសជ្ជ

និព្វិជ្ជាបេថ កោតមន្តិ ។

មារសំយុត្ត តតិយវគ្គ គាថារបស់មារ

[៥២៤] ព្រះតថាគតទាំងឡាយ មានព្យាយាមធំ តែង
ដឹកនាំសត្វ ដោយព្រះសទ្ធម្ម ច្រណែនអ្វីដល់ព្រះតថាគត
ទាំងឡាយ ដែលជាអ្នកប្រាជ្ញ អាចដឹកនាំសត្វដោយធម៌ ។

[៥២៥] លំដាប់នោះ ធីតារបស់មារឈ្មោះនាងតណ្ហា ១ អរតី ១
រាគា ១ បាននាំគ្នាចូលទៅរកមារមានចិត្តបាប ។ មារមានចិត្តបាប ក៏
បានឃើញនូវមារធីតាឈ្មោះនាងតណ្ហា ១ អរតី ១ រាគា ១ កំពុងមក
អំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏ពោលដោយគាថាទាំងឡាយដូច្នោះថា
នាងទាំងឡាយ ជាពាល ញាំញីភ្នំ ដោយដើមកុមុទ ដឹក
ភ្នំ ដោយក្រចក ទំពាដែក ដោយធ្មេញ ហាក់ដូចជាយក
ដុំថ្មមកតម្កល់លើក្បាល ហើយស្វែងរកទីពឹង ក្នុងបាតាល
បៀតបៀនព្រះសមណគោតម ហាក់ដូចជាប្រហារនូវដង្កត់
ត្រង់ទ្រូង (ខ្លួនឯង) ចូរនាងទាំងឡាយ ចេញទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សតាថវគ្គោ

ទទ្ទល្ហមាណា អាភព្ពំ

តណ្ហា ច អរតី រាតា

តា តត្ថ បនុដី សត្តា

តុលំ ភដ្ឋវ មាលុតោតិ^(១) ។

សម្ពហុលវគ្គោ តតិយោ ។

តស្សុទ្ធានំ ភវតិ

សម្ពហុលា សមិទ្ធិ ច

តោទិកសត្តវស្សានិ

ដីតវំ ទេសិតំ ពុទ្ធ-

សេដ្ឋេន ឥមំ មារបញ្ចកន្តិ ។

មារសំយុត្តំ សមត្តំ ។

១ ម. ឯវំ ។ ឱ. មារុតោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាថវគ្គ

នាងតណ្ហា អរតី រាគា ក៏នាំគ្នាដើរមកដោយសេចក្តីរុង-
រឿង ព្រះសាស្តា បណ្តេញនូវនាងទាំងនោះពីទីនោះចេញ
ដូចជាខ្យល់ដែលបក់ផាត់នូវប៉ុយដែលធ្លាក់ចុះអំពីផ្ទៃ ។

ចប់ សម្ពហុលវគ្គ ទី ៣ ។

បញ្ជីរឿងនៃសម្ពហុលវគ្គនោះ គឺ

សម្ពហុលសូត្រ ១ សមិទ្ធិសូត្រ ១ គោជិកសូត្រ ១ សត្ត-
វស្សសូត្រ ១ ជាគម្រប់ ៥ នឹងមានជិតុសូត្រនេះ ដែលព្រះ
ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ទ្រង់សំដែងហើយ ។

ចប់ មានសំយុត្ត ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស

សគាថវគ្គោ

បឋមោ ភាគោ

ទេវតាសំយុត្តំ

បឋមោ នឡវគ្គោ

មាតិកា	អង្ក
បឋមំ ឱយតរណសុត្តំ.....	១
ទុតិយំ និមោក្ខសុត្តំ.....	៣
តតិយំ ឧបនេយ្យសុត្តំ.....	៤
ចតុត្តំ អច្ឆេនិសុត្តំ.....	៥
បញ្ចមំ គតិច្ឆេនិសុត្តំ.....	៦
ឆដ្ឋំ ជាគរសុត្តំ.....	៧
សត្តមំ អប្បជិវិទិតសុត្តំ.....	៨
អដ្ឋមំ សុសម្មដ្ឋសុត្តំ.....	៨
នវមំ មានកាមសុត្តំ.....	៩
ទសមំ អវញ្ញសុត្តំ.....	១០

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ

សគាថវគ្គ

បឋមភាគ

ទេវតាសំយុត្ត

នឡវគ្គ ទី ១

មាតិកា	លេខទំព័រ
ឱយតរណសូត្រ ទី ១.....	១
និមោក្ខសូត្រ ទី ២.....	៣
ឧបនេយ្យសូត្រ ទី ៣.....	៤
អច្ចេន្តិសូត្រ ទី ៤.....	៥
គតិច្ឆិទ្ធិសូត្រ ទី ៥.....	៦
ជាគរសូត្រ ទី ៦.....	៧
អប្បដិវិទិតសូត្រ ទី ៧.....	៨
សុសម្មដ្ឋសូត្រ ទី ៨.....	៨
មានកាមសូត្រ ទី ៩.....	៩
អរញ្ញសូត្រ ទី ១០.....	១០

មាតិកាបត្តានិ
ទុតិយោ នន្ទនវគ្គោ

មាតិកា	អង្កេ
បឋមំ នន្ទនសុត្តំ.....	១២
ទុតិយំ នន្ទិសុត្តំ.....	១៣
តតិយំ នត្តិបុត្តិសមសុត្តំ	១៤
ចតុត្តំ ខត្តិយសុត្តំ.....	១៥
បញ្ចមំ សកមាទសុត្តំ.....	១៦
ឆដ្ឋំ និទ្ទាតនិសុត្តំ.....	១៦
សត្តមំ ទុក្កវសុត្តំ.....	១៧
អដ្ឋមំ ហិរិសុត្តំ.....	១៨
នវមំ កុដិកាសុត្តំ.....	១៨
ទសមំ សមិទ្ធិសុត្តំ.....	២០

តតិយោ សតិវគ្គោ

បឋមំ សតិសុត្តំ.....	៣២
ទុតិយំ ផុសតិសុត្តំ.....	៣២
តតិយំ ជជាសុត្តំ.....	៣៣
ចតុត្តំ មនោនិវារណសុត្តំ.....	៣៤
បញ្ចមំ អរហន្តសុត្តំ.....	៣៥
ឆដ្ឋំ បដ្ឋោតសុត្តំ.....	៣៧

សង្កេតចម្លុះលម្អៀងមាតិកា
នន្ទនវគ្គ ទី ២

មាតិកា	លេខទំព័រ
នន្ទនសូត្រ ទី ១.....	១២
នន្ទិសូត្រ ទី ២.....	១៣
នត្តិបុត្តសមសូត្រ ទី ៣.....	១៤
ខត្តិយសូត្រ ទី ៤.....	១៥
សកមានសូត្រ ទី ៥.....	១៦
និទ្ទាតនិសូត្រ ទី ៦.....	១៦
ទុក្ករសូត្រ ទី ៧.....	១៧
ហិរិសូត្រ ទី ៨.....	១៨
កុដិកាសូត្រ ទី ៩.....	១៨
សមិទ្ធិសូត្រ ទី ១០.....	២០

សតិវគ្គ ទី ៣

សតិសូត្រ ទី ១.....	៣២
ផុសតិសូត្រ ទី ២.....	៣២
ជដាសូត្រ ទី ៣.....	៣៣
មនោនិវារណសូត្រ ទី ៤.....	៣៤
អរហន្តសូត្រ ទី ៥.....	៣៥
បដ្ឋោតសូត្រ ទី ៦.....	៣៧

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	អង្កេ
សត្វមំ សរសុត្តិ.....	៣៨
អដ្ឋមំ មហាទ្វេសុត្តិ.....	៣៩
នវមំ ចតុចក្កសុត្តិ.....	៤០
ទសមំ ឯណិជង្សសុត្តិ.....	៤១

ចតុត្តោ សតុល្លប្បកាយិកវត្តោ

បឋមំ សព្វិសុត្តិ.....	៤៣
ទុតិយំ មច្ឆិសុត្តិ.....	៤៧
តតិយំ សាជុសុត្តិ.....	៥១
ចតុត្តំ នសន្តិសុត្តិ.....	៥៧
បញ្ចមំ ឧដ្ឋានសញ្ញិសុត្តិ.....	៦០
ឆដ្ឋំ សទ្ធាសុត្តិ.....	៦៣
សត្វមំ សមយសុត្តិ.....	៦៥
អដ្ឋមំ សកលិកសុត្តិ.....	៦៨
នវមំ បឋមបដ្ឋនជីតុសុត្តិ.....	៧៤
ទសមំ ទុតិយបដ្ឋនជីតុសុត្តិ.....	៧៦

បញ្ចមោ អាទិត្តវត្តោ

បឋមំ អាទិត្តសុត្តិ.....	៧៨
-------------------------	----

សន្និកថដ្ឋលច្រាប់មាតិកា

មាតិកា	លេខទំព័រ
សរសូត្រ ទី ៧.....	៣៨
មហាទ្វេសូត្រ ទី ៨.....	៣៩
ចតុចក្កសូត្រ ទី ៩.....	៤០
ឯណិជង្សសូត្រ ទី ១០.....	៤១

សតុល្លប្បកាយិកវគ្គ ទី ៤

សព្វិសូត្រ ទី ១.....	៤៣
មច្ឆុវិសូត្រ ទី ២.....	៤៧
សាជុសូត្រ ទី ៣.....	៥១
នសន្តិសូត្រ ទី ៤.....	៥៧
ឧដ្ឋានសញ្ញិសូត្រ ទី ៥.....	៦០
សទ្ធាសូត្រ ទី ៦.....	៦៣
សមយសូត្រ ទី ៧.....	៦៥
សកលិកសូត្រ ទី ៨.....	៦៨
បឋមបដ្ឋនដីតុសូត្រ ទី ៩.....	៧៤
ទុតិយបដ្ឋនដីតុសូត្រ ទី ១០.....	៧៦

អាទិត្តវគ្គ ទី ៥

អាទិត្តសូត្រ ទី ១.....	៧៨
------------------------	----

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	អង្កេ
ទុតិយំ កិន្ទទសុត្តំ.....	៨០
តតិយំ អន្ទសុត្តំ.....	៨១
ចតុត្តំ ឯកមូលសុត្តំ.....	៨២
បញ្ចមំ អនោមិយសុត្តំ.....	៨២
ឆដ្ឋំ អច្ឆរាសុត្តំ.....	៨៣
សត្តមំ វេនរោបសុត្តំ.....	៨៤
អដ្ឋមំ ជេតវេនសុត្តំ.....	៨៤
នវមំ មច្ឆរិសុត្តំ.....	៨៦
ទសមំ យជិករសុត្តំ.....	៨៧

ឆដ្ឋោ ជរាវត្តោ

បឋមំ ជរាសុត្តំ.....	៧៤
ទុតិយំ អជរសាសុត្តំ.....	៧៤
តតិយំ មិត្តសុត្តំ.....	៧៥
ចតុត្តំ វត្តសុត្តំ.....	៧៦
បញ្ចមំ បឋមជនសុត្តំ.....	៧៦
ឆដ្ឋំ ទុតិយជនសុត្តំ.....	៧៧
សត្តមំ តតិយជនសុត្តំ.....	៧៨

សន្និកថដ្ឋលប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	លេខទំព័រ
កិន្ទទសូត្រ ទី ២.....	៨០
អន្ទសូត្រ ទី ៣.....	៨១
ឯកមូលសូត្រ ទី ៤.....	៨២
អនោមិយសូត្រ ទី ៥.....	៨២
អច្ចរាសូត្រ ទី ៦.....	៨៣
វនរោបសូត្រ ទី ៧.....	៨៤
ជេតវនសូត្រ ទី ៨.....	៨៤
មច្ចុរិសូត្រ ទី ៩.....	៨៦
យដិករសូត្រ ទី ១០.....	៨៩

ជរាវគ្គ ទី ៦

ជរាសូត្រ ទី ១.....	៩៤
អជរសាសូត្រ ទី ២.....	៩៤
មិត្តសូត្រ ទី ៣.....	៩៥
វត្ថុសូត្រ ទី ៤.....	៩៦
បឋមជនសូត្រ ទី ៥.....	៩៦
ទុតិយជនសូត្រ ទី ៦.....	៩៧
តតិយជនសូត្រ ទី ៧.....	៩៨

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	អង្កេ
អដ្ឋមំ ឧប្បសុត្តិ.....	៧៨
នវមំ ទុតិយសុត្តិ.....	៧៧
ទសមំ កវិសុត្តិ.....	១០០

សត្តមោ អន្ធរក្កោ

បឋមំ នាមសុត្តិ.....	១០១
ទុតិយំ ចិត្តសុត្តិ.....	១០១
តតិយំ តណ្ហាសុត្តិ.....	១០២
ចតុត្ថំ សញ្ញោជនសុត្តិ.....	១០៣
បញ្ចមំ ពន្ធនសុត្តិ.....	១០៣
ឆដ្ឋំ អញ្ញាហតសុត្តិ.....	១០៤
សត្តមំ ឧទ្ទិសសុត្តិ.....	១០៤
អដ្ឋមំ បហិតសុត្តិ.....	១០៥
នវមំ ភក្ខាសុត្តិ.....	១០៦
ទសមំ លោកសុត្តិ.....	១០៦

អដ្ឋមោ យត្តារក្កោ

បឋមំ យត្តាសុត្តិ.....	១០៨
ទុតិយំ រថសុត្តិ.....	១០៩

សន្និកថដ្ឋលប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	លេខទំព័រ
ឧប្បថសូត្រ ទី ៨.....	៧៨
ទុតិយសូត្រ ទី ៩.....	៧៩
កវិសូត្រ ទី ១០.....	១០០

អន្ធវគ្គី ទី ៧

នាមសូត្រ ទី ១.....	១០១
បិត្តសូត្រ ទី ២.....	១០១
តណ្ហាសូត្រ ទី ៣.....	១០២
សញ្ញោជនសូត្រ ទី ៤.....	១០៣
ពន្ធនសូត្រ ទី ៥.....	១០៣
អញ្ញាហតសូត្រ ទី ៦.....	១០៤
ឧឌ្ឍិតសូត្រ ទី ៧.....	១០៤
បហិតសូត្រ ទី ៨.....	១០៥
តច្ឆាសូត្រ ទី ៩.....	១០៦
លោកសូត្រ ទី ១០.....	១០៦

យត្វាវគ្គី ទី ៨

យត្វាសូត្រ ទី ១.....	១០៨
រថសូត្រ ទី ២.....	១០៩

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	អង្កេ
តតិយំ វិត្តសុត្តិ.....	១០៧
ចតុត្តំ វដ្ឋិសុត្តិ.....	១១០
បញ្ចមំ ភីតសុត្តិ.....	១១១
ឆដ្ឋំ នដីរតិសុត្តិ.....	១១២
សត្តមំ តស្សរសុត្តិ.....	១១៤
អដ្ឋមំ កាមសុត្តិ.....	១១៥
នវមំ បាបេយ្យសុត្តិ.....	១១៥
ទសមំ បដ្ឋោតសុត្តិ.....	១១៦
ឯកាទសមំ អរណសុត្តិ.....	១១៧

ទេវបុត្តសំយុត្តិ

បឋមោ កស្សបវគ្គោ

បឋមំ បឋមកស្សបសុត្តិ.....	១១៧
ទុតិយំ ទុតិយកស្សបសុត្តិ.....	១២០
តតិយំ មាយសុត្តិ.....	១២១
ចតុត្តំ មាគជសុត្តិ.....	១២២
បញ្ចមំ ទាមលិសុត្តិ.....	១២៣
ឆដ្ឋំ កាមទសុត្តិ.....	១២៥

សន្និកថដ្ឋលប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	លេខទំព័រ
វិត្តសូត្រ ទី ៣.....	១០៩
វុដ្ឋិសូត្រ ទី ៤.....	១១០
ភីតសូត្រ ទី ៥.....	១១១
នជីរតិសូត្រ ទី ៦.....	១១២
ឥស្សរសូត្រ ទី ៧.....	១១៤
កាមសូត្រ ទី ៨.....	១១៥
បាថេយ្យសូត្រ ទី ៩.....	១១៥
បដ្ឋោតសូត្រ ទី ១០.....	១១៦
អរណសូត្រ ទី ១១.....	១១៧

ទេវបុគ្គសំយុត្ត

កស្សបវគ្គ ទី ១

បឋមកស្សបសូត្រ ទី ១.....	១១៩
ទុតិយកស្សបសូត្រ ទី ២.....	១២០
មាយសូត្រ ទី ៣.....	១២១
មាគធសូត្រ ទី ៤.....	១២២
ទាមលិសូត្រ ទី ៥.....	១២៣
កាមទសូត្រ ទី ៦.....	១២៥

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	អង្កេ
សត្វមំ បញ្ចាលចណ្ណសុត្តិ.....	១២៧
អដ្ឋមំ តាយនសុត្តិ.....	១២៧
នវមំ ចន្ទិមសុត្តិ.....	១៣១
ទសមំ សុរិយសុត្តិ.....	១៣៣

ទុតិយោ អនាថបិណ្ឌិកវគ្គោ

បឋមំ ចន្ទិមសសុត្តិ.....	១៣៦
ទុតិយំ វេណ្ណសុត្តិ.....	១៣៧
តតិយំ ទីយលដ្ឋិសុត្តិ.....	១៣៨
ចតុត្ថំ នន្ទនសុត្តិ.....	១៣៨
បញ្ចមំ ចន្ទនសុត្តិ.....	១៤០
ឆដ្ឋំ វាសុទត្តសុត្តិ.....	១៤១
សត្វមំ សុព្រហ្មសុត្តិ.....	១៤១
អដ្ឋមំ កកុជសុត្តិ.....	១៤២
នវមំ ឧត្តវសុត្តិ.....	១៤៤
ទសមំ អនាថបិណ្ឌិកសុត្តិ.....	១៤៥

តតិយោ ឆាតិវគ្គិយវគ្គោ

បឋមំ សិវសុត្តិ.....	១៥០
---------------------	-----

សន្និកថដ្ឋលប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	លេខទំព័រ
បញ្ហាលចណ្ណសូត្រ ទី ៧.....	១២៧
តាយនសូត្រ ទី ៨.....	១២៧
ចន្ទិមសូត្រ ទី ៩.....	១៣១
សុរិយសូត្រ ទី ១០.....	១៣៣

អនាថបិណ្ឌិកវគ្គ ទី ២

ចន្ទិមសសូត្រ ទី ១.....	១៣៦
វេណ្ណសូត្រ ទី ២.....	១៣៧
ទីយលដ្ឋិសូត្រ ទី ៣.....	១៣៨
នន្ទនសូត្រ ទី ៤.....	១៣៨
ចន្ទនសូត្រ ទី ៥.....	១៤០
វាសុទត្តសូត្រ ទី ៦.....	១៤១
សុព្រហ្មសូត្រ ទី ៧.....	១៤១
កកុជសូត្រ ទី ៨.....	១៤២
ឧត្តរសូត្រ ទី ៩.....	១៤៤
អនាថបិណ្ឌិកសូត្រ ទី ១០.....	១៤៥

នានាតិក្ខិយវគ្គ ទី ៣

សិវសូត្រ ទី ១.....	១៥០
--------------------	-----

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	អង្កេ
ទុតិយំ ខេមសុត្តំ.....	១៥២
តតិយំ សេរីសុត្តំ.....	១៥៤
ចតុត្តំ យដិការសុត្តំ.....	១៦០
បញ្ចមំ ជន្ទសុត្តំ.....	១៦៤
ឆដ្ឋំ រោហិតស្សសុត្តំ.....	១៦៦
សត្តមំ នន្ទសុត្តំ.....	១៧០
អដ្ឋមំ នន្ទិវិសាលសុត្តំ.....	១៧១
នវមំ សុសិមសុត្តំ.....	១៧២
ទសមំ នានាតិគ្គិយសុត្តំ.....	១៧៩

កោសលសំយុត្តំ

បឋមោ ទហារត្តោ

បឋមំ ទហារសុត្តំ.....	១៨៥
ទុតិយំ បុរិសសុត្តំ.....	១៩១
តតិយំ រាជសុត្តំ.....	១៩២
ចតុត្តំ បិយសុត្តំ.....	១៩៤
បញ្ចមំ អត្តរក្ខិតសុត្តំ.....	១៩៨
ឆដ្ឋំ អប្បកសុត្តំ.....	២០១

សន្និកថដ្ឋលប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	លេខទំព័រ
ខេមសូត្រ ទី ២	១៥២
សេរីសូត្រ ទី ៣.....	១៥៤
យដិការសូត្រ ទី ៤	១៦០
ជន្តសូត្រ ទី ៥.....	១៦៤
រោហិតស្សសូត្រ ទី ៦.....	១៦៦
នន្ទសូត្រ ទី ៧	១៧០
នន្ទវិសាលសូត្រ ទី ៨.....	១៧១
សុសិមសូត្រ ទី ៩.....	១៧២
នានាតិគ្គិយសូត្រ ទី ១០.....	១៧៩

កោសលសំយុត្ត

ទហរវគ្គ ទី ១

ទហរសូត្រ ទី ១	១៨៥
បុរិសសូត្រ ទី ២.....	១៩១
រាជសូត្រ ទី ៣.....	១៩២
បិយសូត្រ ទី ៤	១៩៤
អត្តរក្ខិតសូត្រ ទី ៥.....	១៩៨
អប្បកសូត្រ ទី ៦.....	២០១

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	អង្កេ
សត្វមំ អត្តករណសុត្តិ	២០៣
អដ្ឋមំ មល្លិកាសុត្តិ	២០៥
នវមំ យញ្ញសុត្តិ	២០៧
ទសមំ ពន្ធនសុត្តិ	២១០

ទុតិយោ ជដិលវគ្គោ

បឋមំ ជដិលសុត្តិ	២១៣
ទុតិយំ បញ្ចរាជសុត្តិ	២១៨
តតិយំ ទោណបាកសុត្តិ	២២២
ចតុត្តំ បឋមសង្កាមវត្តសុត្តិ	២២៥
បញ្ចមំ ទុតិយសង្កាមវត្តសុត្តិ	២២៨
ឆដ្ឋំ ជីតុសុត្តិ	២៣៣
សត្វមំ បឋមអប្បមាទសុត្តិ	២៣៤
អដ្ឋមំ ទុតិយអប្បមាទសុត្តិ	២៣៦
នវមំ បឋមាបុត្តកសុត្តិ	២៤២
ទសមំ ទុតិយាបុត្តកសុត្តិ	២៤៨

តតិយោ បុគ្គលវគ្គោ

បឋមំ បុគ្គលសុត្តិ	២៥៣
-------------------------	-----

សន្និកថដ្ឋលប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	លេខទំព័រ
អត្តករណសូត្រ ទី ៧	២០៣
មល្លិកាសូត្រ ទី ៨	២០៥
យញ្ញសូត្រ ទី ៩	២០៧
ពន្ធនសូត្រ ទី ១០	២១០

ជដិលវគ្គ ទី ២

ជដិលសូត្រ ទី ១	២១៣
បញ្ចរាជសូត្រ ទី ២	២១៨
ទោណបាកសូត្រ ទី ៣	២២២
បឋមសង្កាមវគ្គសូត្រ ទី ៤	២២៥
ទុតិយសង្កាមវគ្គសូត្រ ទី ៥	២២៨
ជីតុសូត្រ ទី ៦	២៣៣
បឋមអប្បមាទសូត្រ ទី ៧	២៣៤
ទុតិយអប្បមាទសូត្រ ទី ៨	២៣៦
បឋមាបុត្តកសូត្រ ទី ៩	២៤២
ទុតិយាបុត្តកសូត្រ ទី ១០	២៤៨

បុគ្គលវគ្គ ទី ៣

បុគ្គលសូត្រ ទី ១	២៥៣
------------------------	-----

មាតិកាបន្តានិ

មាតិកា	អង្កេ
ទុតិយំ អយ្យិកាសុត្តំ.....	២៦២
តតិយំ លោកសុត្តំ.....	២៦៥
ចតុត្តំ ឥស្សត្តសុត្តំ.....	២៦៧
បញ្ចមំ បព្វតោបមសុត្តំ.....	២៧៣

មារសំយុត្តំ

បឋមោ តចោកម្មវត្តោ

បឋមំ តបោកម្មសុត្តំ.....	២៨០
ទុតិយំ នាគសុត្តំ.....	២៨២
តតិយំ សុភសុត្តំ.....	២៨៣
ចតុត្តំ បឋមបាសសុត្តំ.....	២៨៥
បញ្ចមំ ទុតិយបាសសុត្តំ.....	២៨៧
ឆដ្ឋំ សប្បសុត្តំ.....	២៨៩
សត្តមំ សុប្បតិសុត្តំ.....	២៩២
អដ្ឋមំ នន្ទនសុត្តំ.....	២៩៣
នវមំ បឋមអាយុសុត្តំ.....	២៩៤
ទសមំ ទុតិយអាយុសុត្តំ.....	២៩៦

សន្និកថដ្ឋលប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	លេខទំព័រ
អយ្យិកាសូត្រ ទី ២	២៦២
លោកសូត្រ ទី ៣	២៦៥
ឥស្សត្តសូត្រ ទី ៤	២៦៧
បព្វតោបមសូត្រ ទី ៥	២៧៣

មារសំយុត្តិ

តបោកម្មវគ្គ ទី ១

តបោកម្មសូត្រ ទី ១	២៨០
នាគសូត្រ ទី ២	២៨២
សុកសូត្រ ទី ៣	២៨៣
បឋមបាសសូត្រ ទី ៤	២៨៥
ទុតិយបាសសូត្រ ទី ៥	២៨៧
សប្បសូត្រ ទី ៦	២៨៩
សុប្បតិសូត្រ ទី ៧	២៩២
នន្ទនសូត្រ ទី ៨	២៩៣
បឋមអាយុសូត្រ ទី ៩	២៩៤
ទុតិយអាយុសូត្រ ទី ១០	២៩៦

មាតិកាបត្តានិ
ទុតិយោ ចាសាណាវក្កោ

មាតិកា	អង្កេ
បឋមំ បាសាណសុត្តំ	២៧៨
ទុតិយំ សីហសុត្តំ.....	២៧៧
តតិយំ សកលិកសុត្តំ	៣០១
ចតុត្តំ បដិរូបសុត្តំ.....	៣០៣
បញ្ចមំ មានសសុត្តំ	៣០៥
ឆដ្ឋំ បត្តសុត្តំ	៣០៦
សត្តមំ អាយតនសុត្តំ	៣០៨
អដ្ឋមំ បិណ្ឌសុត្តំ	៣១១
នវមំ កស្សកសុត្តំ	៣១៣
ទសមំ រជ្ជសុត្តំ	៣១៦

តតិយោ សម្ពហុលវក្កោ

បឋមំ សម្ពហុលសុត្តំ.....	៣២០
ទុតិយំ សមិទ្ធិសុត្តំ	៣២៤
តតិយំ គោជិកសុត្តំ	៣២៨
ចតុត្តំ សត្តវស្សសុត្តំ	៣៣២
បញ្ចមំ មារជិតុសុត្តំ.....	៣៣៧

សន្និកថដ្ឋលប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

លេខទំព័រ

បាសាណាវគ្គ ទី ២

បាសាណាសូត្រ ទី ១	២៩៨
សីហសូត្រ ទី ២	២៩៩
សកលិកសូត្រ ទី ៣	៣០១
បដិរូបសូត្រ ទី ៤	៣០៣
មានសសូត្រ ទី ៥	៣០៥
បត្តសូត្រ ទី ៦	៣០៦
អាយតនសូត្រ ទី ៧	៣០៨
បិណ្ឌសូត្រ ទី ៨	៣១១
កស្សកសូត្រ ទី ៩	៣១៣
រដ្ឋសូត្រ ទី ១០	៣១៦

សម្ពហុលវគ្គ ទី ៣

សម្ពហុលសូត្រ ទី ១	៣២០
សមិទ្ធិសូត្រ ទី ២	៣២៤
គោជិកសូត្រ ទី ៣	៣២៨
សត្តវស្សសូត្រ ទី ៤	៣៣៤
មារជិតុសូត្រ ទី ៥	៣៣៩